



и се възправи сянка

КОЛ БЮКАНЪН

ПРОЗОРЕЦ

КОЛ БЮКАНЪН И СЕ ВЪЗПРАВИ СЯНКА

Превод: Ангел Ангелов

chitanka.info

Светият матриарх оплаква загубата на сина си и подготвя военна кампания срещу Свободните пристанища. Лично тя застава начело на манианската армия, която се отправя на завоевателен поход към Бар-Кхос, обсаден вече десет дълги години.

Рьошунът Аш обаче има други планове за Сашийн. Воинът е твърдо решен да ѝ отмъсти за престъпленията, които е извършила. Това обаче е в разрез с кодекса на рьошуните, които нямат право да извършват лично отмъщение. Докато Аш се бори със съвестта си, младият имперски дипломат Че е разкъсан от колебания за своя път. Той придружава войските на Свещената империя на Ман и става свидетел на тяхната безкомпромисност. Тя поставя под въпрос доктрината, която е учен да следва.

Водят се ожесточени битки, които променят съдбата на много хора. Сред тях са Бан от Бар-Кхос, който оставя зад гърба си любимите си хора, за да се включи в отпора на силите на нашественика; затворникът Бул, който търси изкупление, като се присъединява към каузата на защитниците; младата проститутка Кърл, която вижда шанс за възмездие на бойното поле. Двете армии се сблъскват и всичко се променя.

БЛЕСТЯЩИЯТ ПЪТ

Сякаш беше насред морето — тази равнина от трева, която се простираше до самия край на хоризонта и отвъд него. Накъдето и да погледнеш, небето изпълваше очите му. Високо горе двете луни бяха увиснали самотни сред яркото млечно сияние на деня. По-малката беше бяла, а по-голямата — бледосиня. И двете бяха обгърнати от мрак и с несъмнено сферична форма. Те напомняха на наблюдателя, че светът на Ерес също е чудовищна топка, която се търкаля в нищото, и че той самият се върти заедно с нея.

— Слава на Глупака, че днес няма вятър — отбеляза Кош, който седеше изправен върху седлото на любимия си боен зел. — Не бих изтърпял още едно изгаряне.

— Пито пък аз — отвърна Аш, като откъсна поглед от далечните луни и примигна, сякаш едва сега се завръщаше в света на хората.

Днес въздухът беше плътен и горещ и потрепваше над ниската трева, ширнала се между двете армии. От вълните топлина тъмната проблясваща маса неприятелски ездаци изглеждаше нереално близка.

Аш цъкна с език, когато неговият зел уплашено тръсна глава. Беше по-лош ездач от Кош, а зелът му беше млад и още неизпитан. Аш не му беше дал име. Предишното му яздитно животно, старата Аса, беше паднала, когато сърцето ѝ се беше пръснало по време на последната схватка малко на изток от Кар. В онзи ден миризмата на изгоряло месо беше обгърнала полесражението като покров, докато враговете им яши изгаряха живи в раздухвания от вятъра пожар, който Аш и другарите му бяха запалили. По-късно, с покрито със сажди и набраздено от сълзи лице, той беше оплаквал мъртвия си зел не по-малко от другарите си, паднали в този ден.

Аш се наведе напред и погали врата на своя зел с облечената си в ръкавица ръка.

Погледни ги — опита се той да предаде мисълта си на животното, докато наблюдаваше застиналия неподвижно Кош и верния му зел. — *Погледни колко горди изглеждат заедно.*

Младият зел се изправи внезапно на задните си крака.

— Спокойно, момче — успокои го Аш, като продължаваше да милва мускулестия врат на животното и да приглася грубата му козина, която беше напълно черна между белите ивици.

Зелът най-сетне започна да се успокоява, макар че все още пръхтеше уплашено.

Кожата на седлото изскърца, когато Аш се изправи върху него. Зад него Кош махна тапата на мях с вода и отпи продължително.

Отвори задъхано уста и я избърса.

— Бих предпочел нещо малко по-силно — оплака се той и многозначително не предложи на Аш да пийне.

Вместо това подхвърли меха на сина си — негов оръженосец — който стоеше бос до него.

— Още ли ми се сърдиш за това? — попита го Аш.

— Просто искам да кажа, че можеше да ми оставиш малко.

Аш изсумтя, наведе се и се изплю на земята между двамата. Стръковете праханова трева започнаха да пукат и пращят, докато поглъщаха внезапната влага. Навсякъде в равнината се чуваше същият звук за фон — наподобяваше шума на суров ориз, изсипван върху далечен дъсчен под, докато секретите, изхвърляни от двете армии, предизвикваха еднакви звуци в тревата под краката им.

Той погледна надясно, над главата на своя син и оръженосец Лин. Момчето беше потънало в обичайната си тиха вглъбеност. По протежението на тяхната линия други зелове се изправяха нервно на задните си крака и ездачите се опитваха да ги усмирят. Животните усещаха миризмата на бойните пантери на врага, донесена от случайните полъхвания на бриза. Хищниците бяха вързани на каишки в далечните редици, изправени срещу тях в това безименно място на Морето от вятър и трева.

Днес численото превъзходство не беше на страната на Народната революционна армия. Но тя никога не беше имала числено превъзходство и това не беше попречило на бойците ѝ да се научат да печелят битки срещу неприятел, който разчита прекалено много на недоволни, събрани насила, войници, както и да установят йерархична структура в армията си според повелите на древния труд „Трактат за водене на война“. Днес, докато чакаха битката да започне, увереността на ветераните беше очевидна. Всички те знаеха, че това е голямото

хвърляне на зара, и двете страни бяха се мобилизирали за този последен сблъсък.

Сред редиците се надигна вик. Генерал Ошьо, водач на Блестящия път, препускаше върху чисто черния си зел Чансър покрай редиците от мъже, които днес щяха да удържат левия фланг на централната формация. Той размахваше високо копието си, от което сред прахоляка, вдигнат от копитата на зела му, се вееше знаме. Върху плата беше избродирано изображение на Нинши, закрилницата на лишените от собственост. То плющеше и пукаше като пламък.

Ошьо яздеше с грациозната лекота на човек, излязъл сутринта да поязди за удоволствие и със самоувереността на останалите ветерани от фланга. Стратегията им за тази битка беше разумна и бе предложена от самия генерал Нисан, главния предводител на армията и герой от революцията. Бяха гласували за него с огромно мнозинство, когато през нощта бе проведено общото събрание на армията.

Основната част от войската щеше да играе ролята на примамка за повечето вражески атаки и с маневри по фланговете да оплете така предвидимите Лебедови криле на армията на владетелите. А накрая довършващият удар щеше да бъде нанесен от тежката кавалерия на фланга на генерал Шин — Черните звезди, които бяха скрити във високата трева на югозапад, точно зад позициите на Блестящия път. Когато и двата фланга на неприятеля бъдеха впримчени в схватката, тя щеше да премине бързо покрай тях и в настъпилото объркване да нападне центъра им отзад с надеждата да го разгроми като безброй пъти досега.

— Днес е денят, братя! — разпалено изрева генерал Ошьо. — Днес е денят!

Мъжете вдигаха копията си и крещяха, докато той минаваше край тях. Дори Аш, който не обичаше да показва ентузиазма си, усети прилив на гордост, докато войниците приветстваха генерала и размахваха юмруци. Синът му беше един от тях.

Когато генералът спря бойния си зел, около него се извиси стълб прах. Като в някакъв танц той обърна животното срещу далечните редици на неприятеля. При вида им зелът изпръхтя и размаха опашка. Ошьо и Чансър чакаха във възцарилата се тишина.

— В името на топките на Глупака, надявам се той да е прав — промърмори Кош и кимна към харизматичния им водач. — Време е да

върнем тези момчета у дома, при майките им, не мислиш ли?

Въпросът едва ли се нуждаеше от отговор.

В редиците около тях даоджосите налагаха с камшиците си задниците на зеловете и крещяха на мъжете да стегнат строя, като им напомняха заповедите и най-важните задачи за предстоящата битка.

— Чух, че владетелите са предложили ковчеже с диаманти на всеки генерал, готов да обърне гръб на битката.

— *Пфу!* Кога не са се опитвали да ни купят? — Аш размаза една тревна муха върху врата си. — Днешният ден с нищо не е по-различен.

— Аха. Но днес е денят.

И двамата се засмяха. Смахът им беше дрезгав от дима на лулите и лагерните огънове от изминалата нощ.

Казаното от Аш беше истина. В ранните дни на революцията, когато Народната революционна армия не беше нищо повече от сбирщина, на която все още липсваха самоувереност, съгласуваност и каквито и да било победи, владетелите бяха предложили на всеки войник в нея малко състояние в необработени диаманти, ако дезертира и мине на тяхна страна.

Някои бяха преминали в редиците на владетелите — всъщност мнозина го бяха сторили. Но онези, които бяха отказали предложението и бяха останали да се бият въпреки невъзможното положение, в което бяха изпаднали, бяха открили неочаквана сила в общия си отказ да се продадат на онези, които притежаваха и експлоатираха всичко. В редиците им, където мнозина бяха деморализирани от глада, горчивите загуби и постоянната заплаха от залавяне и смърт, духът им се възроди и те започнаха да се чувстват като едно праведно братство. Това постави истинското начало на тяхната кауза. От този момент насетне те бавно, но сигурно започнаха да обръщат хода на събитията.

— Имам някакво усещане, че това е своеобразен край, не мислиш ли? — попита Кош.

— По един или друг начин — отвърна Аш и хвърли поглед към сина си.

Лин не осъзнаваше, че баща му го наблюдава. Момчето държеше изправен наръча резервни копия, а на гърба му висеше резервният щит от плетена ракета. Очите му бяха широко отворени от учудването, типично за четиринайсетгодишен младеж. В тъмните му зеници

проблясваха отразените искрици слънчева светлина, а бялото на очите му беше кървясало от тежкото напиване предишната вечер. Момчето беше останало до късно край един от лагерните огньовете, шегуваше се и пееше гърлено заедно с по-старите щитоносци от техния фланг.

Аш си помисли, че сега той изглежда доста по-различно от недохранения хлапак, който с препъване се появи в лагера им преди две години, след като бе избягал, за да се присъедини към баща си и неговия щитоносец. Босите ходила ма момчето бяха нарязани от пътуването, което би затруднило повечето зрели мъже.

И за какво го беше направил? За да получи любовта и уважението на баща си, който вече не можеше да понася да го вижда около себе си.

Аш внезапно усети как в гърдите му се разгоря болка — усещане за непреодолим срам. В този момент почувства нуждата да докосне сина си, да му вдъхне увереност с ръката си, както го беше сторил със зела преди няколко мига. Повдигна облечената си в ръкавица ръка от лъка на седлото и я протегна.

Лин вдигна очи. Аш погледна дебелиите му вежди и чип нос. Той толкова му напомняше за майката на момчето и семейството ѝ, което бе започнал да презира от дъното на душата си. Чертите му изобщо не приличаха на неговите.

Ръката му спря по средата на разстоянието между него и момчето и в продължение на няколко мига и двамата я гледаха втренчено, сякаш тя е нещото, което винаги е стояло между тях.

— Вода — промърмори Аш, макар да не беше жаден.

Без да каже нищо, момчето повдигна издутия мях.

Аш отпи от възтоплата застояла вода. Той я изжабурка в устата си, глътна малко и изплю останалото. На мястото, където падна водата, прахановата трева започна да съска и пропуква. Върна меха на Лин и се изправи на седлото, ядосан на себе си.

— Идват — обяви Кош.

— Виждам.

По цялата предна линия на неприятеля във въздуха започна да се издига завеса от прах. Яшите язدهа в тръс, запазвайки бойния си ред. Зад гърбовете на ездачите се вееха високи знамена с цветовете на съответните части и на тяхното командване, което сменяше мястото си. Зазвучаха рогове, вятърни кречетала стенеха, сякаш призоваваха

мъртвите. Звуците се носеха бавно и ритмично над редиците на Народната революционна армия. Зелът на Аш изпръхтя и отново стана неспокоен.

Само в този фланг силите на владетелите наброяваха поне двайсет хиляди души — огромна маса, която се простираше надясно в маранята към далечния център на бойната линия. Черните им брони поглъщаха силната дневна светлина, върху шлемовете им се полюшваха високи пера. Слънчевите отблясъци искряха ослепително върху хилядите метални върхове сред праха, вдигнат от напредващата армия, а прахановата трева хрущеше под копитата на зеловете и се превръщаше във фин, подобен на талк, пращец.

Пред придвижващите се напред яши от ниската трева се издигаха облаци пеперуди и мухи, както и хиляди птици. Те се втурваха над главите на Народната революционна армия като огромна цвъртяща вълна от пляскащи криле. Бяха толкова много, че за момент въздухът се охлади под сенките им.

Под тях зеловете пръхтяха и въртяха очи, докато върху им се изсипваше градушка от пера и изпражнения. Лин вдигна плетения щит над главата си, за да се защити. И други по бойната линия сториха същото и изглеждаха така, сякаш се защитават от внезапен неприятелски огън. Откъм ветераните се разнесоха шеги и дори смях — твърде рядък звук преди начало на битка.

Аш избърса чело и огледа закалените мъже на Блестящия път. Сражаваше се в този фланг на армията повече от четири години и самият той вече беше ветеран на трийсет и една годишна възраст. Флангът наброяваше шест хиляди войници на зелове. Носеха прости кожени кепета, покриващи ушите им, около черните им лица бяха вързани бели кавалерийски шарфове, а очите им бяха защитени от слънцето с очила с дървени рамки. Бронираниите жакети на мнозина отдавна бяха боядисани на бели ивици като зеловете, с които мъжете живееха и се сражаваха, и бяха украсени със зъбите на враговете им като талисмани за късмет. Надничайки с присвити очи иззад гърбовете на тези мъже, Аш успя да различи огромната извита линия на останалата част от армията — този грамаден сбор от военни части.

Зачуди се колко ли от тях ще се върнат при семействата си и стария си живот, ако победят днес. През годините кървавата и жестока революция се беше превърнала в начин на живот. Народната армия

беше дом и семейство за всички тях. Как щяха да се откажат от свободата, която им даваше седлото, здравите връзки, които бяха изградили помежду си, опиянението от схватките, когато се завърнеха във фермите си и към нормалния си, обикновен живот, изпълнени с кошмари и спомени за далечни места?

Предположи, че той самият ще разбере. Ако спечелеха тук и двамата с Лин оцелееха, щяха да се завърнат в северните планини и селото им Аса, разположено високо в тях. Аш щеше да се прибере у дома, при съпругата си, която не беше виждал от години, и да се опита да забрави нещата, които бяха видели и вършили в името на каузата. Въпреки това този живот щеше да му липсва. Съдейки по много неща, той знаеше, че е по-добър в битките, отколкото в уменията да се грижи за семейство.

Аш усещаше молитвения пояс, увит стегнато около корема му като ленен бандаж. Думите, написани с мастило върху него, се притискаха в потната му кожа. В него той носеше писмо от жена си, което беше получил само преди седмица. С думите, издълбани върху тънък лист кожа, отново го молеше да ѝ прости.

— Татко — обади се синът му до него, когато неприятелят приближи.

Момчето беше вдигнало едно от копията, лицето му лъщеше от пот.

Аш го взе, както и щита. От лявата му страна синът на Кош също подаде копие и щит на баща си.

— Готов ли си? — попита Аш и в гласа му нямаше грубост.

Въпреки това момчето се намръщи. То се наведе и се изплю по същия начин, по който понякога правеше баща му.

— Ще издържа, ако това имаш предвид — зряло заяви той, но го каза с глас, в който все още липсваше увереността, която идва с годините. В тона му имаше гняв към вероятния намек, че може да побегне, победен от страха, и днес, както при първата си истинска битка.

— Знам, че ще го направиш. Просто питам дали си готов.

Челюстта на момчето се стегна. Погледът му омекна и то извърна очи.

— Стой отзад, близо до момчето на Кош. Не идвай при мен, освен ако ти направя знак, чу ли?

— Да, татко — отвърна Лин и зачака, примигвайки към него, сякаш очакваше още нещо.

Аш усети върху корема си хладното докосване на тънката кожа на писмото от съпругата си.

— Радвам се, че си тук, сине — чу се да казва и почувства как гърлото му се стяга след изричането на всяка дума. — С мен, искам да кажа.

Лин му се усмихна доволно.

— Да, татко.

Обърна се и Аш го наблюдаваше как се отдалечава от бойните редици заедно с други щитоносци. Синът на Кош се присъедини към Лин и го потупа по гърба — беше шегаджия като баща си.

Над горещата равнина проехтя тих тътен.

Яши атакуваха.

Аш сложи очилата си на очите и шарфа върху лицето си. Усецаше как земята под него трепери през костите и мускулите на зела му. Както и всеки друг мъж в строя, обърна поглед към генерал Ошъо. Генералът обаче не помръдваше.

— Сърцато — обърна се Аш към Кош.

Кош вдигна своя шарф. Някакво чувство за неловкост го накара да избегне погледа на Аш. Така или иначе, вероятно те никога повече нямаше да се сражават един до друг като другари, братя и луди глупци на революцията.

— И ти, приятелю — дойде приглушеният отговор на Кош. Двамата стиснаха по-здраво в юмруците си юздите на зеловете си, когато генерал Ошъо насочи върха на оръжието си към приближаващия враг. Аш сведе копието си.

Зелът на Ошъо скочи напред.

Като един мъжете от Блестящия път го последваха с рев.

ПОД ВЗОРА НА НИНШИ

Аш се събуди със стон и откри, че е облят в ледена пот и трепери под осеяното със звезди небе.

Примигна в мрака, питайки се къде се намира и кой е. За момент се почувства фина част от цялото.

И тогава видя размазаната светлинна следа високо над себе си. Беше небесен кораб. Синият пламък от тръбите му се носеше през Качулката на Нинши. Едното ѝ око проблясваше в червено, докато наблюдаваше кораба, Аш и останалата част от света, който се въртеше под нея.

Ку'ос — спомни си Аш с внезапно усещане за гадене в стомаха. — *Намирам се в Ку'ос, от другата страна на океана, във фучащия край на Копринените ветрове и от трийсет години съм в изгнание.*

Остатъците от сънищата му се разпръснаха като прах, подхванат от вятъра. Той позволи на избледняващите усещания и отзвуци от Хоншу да си отидат. Губеше нещо незаменимо, но така беше за предпочитане. Беше по-добре да не мисли за тези неща, докато е буден.

Светлината на небесния кораб бавно избледняваше по курса му към източния хоризонт. Тя отслабваше в мъгливия въздух над града, скривана тук-там от погледа от извисяващите се тъмни очертания на небесните кули. На светлината на звездите Аш видя как от отворената му уста излизат облачета пара.

Проклетата работа! — помисли си той и уви наметалото поплътно около врата си. — *Пак трябва да пикая.*

Вече два пъти бе се будил през нощта — веднъж заради препълнения си мехур и още веднъж без някаква видима причина. Може би от улиците долу се беше разнесъл вик или го беше събудил спазъм на болния му гръб, порив на студения вятър или пък просто се беше закашлял. На тази възраст всичко го будеше, ако не се е наквасил здравата с алкохол, преди да се опита да заспи.

Мърморейки, старият ръошун отхвърли наметалото настрани и се изправи върху босите си крака. Ставите му изпукаха достатъчно силно, за да ги чуе някой сред неподвижния въздух на покрива.

Покривът беше просторен и плосък, покрит с посипан с чакъл дзифт. Усещаше остриите камъчета под босите си ходила. Не беше особено удобен за спане, дори да използваше резервното си наметало за постеля. Обърна се и погледна към високата бетонна издатина, която се издигаше в средата на тъмното, осветено само от звездите, пространство — бетонната отливка на огромна ръка, чийто показалец сочеше към небето. Аш разтри лице, протегна се и отново изстена.

Не използва улука, заобикалящ долната част от парапета по краищата на покрива, нито някой от малките отвори за отводняване в ъглите, които бяха задръстени със зеленикави водорасли. Не искаше да издаде присъствието си на човек на улицата далече долу.

Вместо това отиде от южната страна на покрива. Град Ку'ос лежеше под него, потънал в тишина. Вечерният час още беше в сила след смъртта на единствения син на Светия матриарх. Той се спусна върху съседния покрив, при което мехурът му болезнено се сви недоволено. Този покрив също беше плосък и покрит с дзифт, макар да беше прекъснат от стърчащите триъгълни тавански прозорци на луксозните апартаменти долу. С изключение на най-близкия, всички те бяха напълно тъмни.

Вдовицата — помисли си Аш — *отново е будна посред нощ.*

Аш се облекчи на обичайното си място, докато надничаше в осветения от свещи топъл апартамент отдолу. През опушеното стъкло се виждаше жена, която седеше на масата в трапезарията, облечена в кремава вълнена нощница. Бялата ѝ коса беше вързана отзад с панделка. Деликатните ѝ, покрити с бръчки, ръце държаха нож и вилица над малка чиния с храна, докато тя дъвчеше с преднамерено старание.

Вече четири дни Аш бдеше на този покрив и всяка нощ наблюдаваше как жената се храни сама, без слуги около нея. Седеше в студените тъмни часове от едната страна на масата и докато ядеше, гледаше втренчено в дълбините на пламъка на свещта пред себе си. Ножът или вилицата ѝ понякога докосваха чинията с остро звънтене, което по някаква причина Аш намираще за самотно.

В любопитство си той беше измислил своя история за тази нощна птица. Казваше си, че някога тя е била привилегирована и много красива млада жена, съпруга на мъж с високо положение. Ала не са имали деца — или пък дори и да са имали, те отдавна бяха отлетели от живота ѝ. А съпругът ѝ, господарят на къщата, вероятно е бил отнесен от някоя болест в разцвета на силите си и я е оставил само със спомените и горчивата липса на апетит, с изключение на онези мигове, когато сънищата за миналото я разбуждаха.

Или може би и тя лесно се буди от препълнения си мехур — помисли си Аш, изсумтя и си каза, че е просто един стар глупак.

Внезапното трополене по стъклото му даде да разбере, че в любопитството си се е завъртял твърде много и сега пикае върху единия ъгъл на прозореца. Струята му рязко секна, когато жената вдигна поглед.

Аш затаи дъх, без да помръдва. Беше почти сигурен, че тя не може да го види на тази светлина, макар странното да беше, че за миг почти му се прииска тя да го зърне.

Жената отново сведе поглед към масата и оскъдната храна в чинията. Аш се изтръска и избърса ръцете си в туниката. Кимна мълчаливо за лека нощ към жената и се приготви да се връща обратно.

Точно тогава едно примигване в светлината на свещта привлече вниманието му. Голяма огнена нощна пеперуда, която светеше със своя собствена вътрешна светлина, се въртеше около пламъка на свещта, сякаш го ухажваше. Пламъкът потрепваше под мимолетния допир на крилата ѝ. Едното от тях бързо залепна за разтопения восък на фитила. Крилото се сгърчи, накъдри се и след това пламна. Другото махаше трескаво, когато тялото на пеперудата се запали, след което и то пламна. Накрая създанието се превърна в гърчеща се форма, която изгаряше жива в миниатюрната пращяща клада.

Аш извърна поглед, в устата му се появи горчив вкус. Не можеше да се насили да погледне отново нататък. Вместо това се закатери нагоре по зидарията на стената, колкото можеше по-бързо, сякаш за да избяга от нежеланите картини, които внезапно се бяха появили в ъглите на съзнанието му. Но те въпреки това го настигнаха. Докато се прехвърляше през парапета, за момент не виждаше нищо друго, освен млад мъж, който гореше на друга клада. Неговият ученик, младият Нико.

Аш си пое мъчително въздух, като човек, ударен внезапно и силно в корема. Вдигна поглед към Храма на шепотите, чиято извисяваща се сянка беше украсена с гирлянди от осветени отвътре прозорци. Тя беше някъде там, вътре — матриархът, която оплакваше своята загуба. Най-вероятно беше в Залата на бурите на самия му връх, която беше ярко осветена. Светеше така през последните четири ноци, през които Аш я наблюдаваше.

Духна в ръцете си и ги разтърка, за да се стопли. Напоследък повече усещаше студа. Забеляза, че лявата му ръка трепери. Аш я стисна в юмрук, сякаш за да скрие треперенето от себе си.

След известно време седна върху постелята си и се настани удобно пред далекогледа, поставен върху триножник и насочен право към Залата на бурите. Надигна меха с огъня на Чийм, издърпа тапата и отпи голяма глътка.

Заради студа — каза си той. — Ще ми помогне да заспя.

Захвърли меха до меча си, който стоеше подпрян на бетонната ръка, и малкия арбалет, чиято двойна тетива беше свалил, за да я предпази от времето. Присви око и погледна през далекогледа. Мярна неясен силует, който минаваше край широките прозорци на Залата на бурите.

Аш се зачуди колко ли още ще трябва да чака така, кацнал над града с два милиона непознати, в самото сърце на Империята на Ман. Беше всичко друго, но не и нетърпелив човек. Беше прекарал по-голямата част от живота си в очакване да се появи определена възможност. Това беше основното занимание на ръошуните, когато не рискуваха живота си в отмъщение.

По някакъв начин това очакване му се струваше различно. В крайна сметка не ставаше дума за отмъщение на ръошуните. Той беше изолиран тук — без подкрепа, дори без дом, където да се завърне, ако успее да завърши докрай това лично отмъщение. А и състоянието му очевидно се влошаваше.

Първия път, когато наред със скръбта и чувството за вина усети и самота, това го изненада. Случи се в онази първа нощ, когато се озова сам в град Ку'ос, след като Бараचा и Алеас си заминаха, за да се върнат в манастира на ръошуните в Чийм, след като отмъщението срещу сина на матриарха бе извършено, а ученикът на Аш беше убит по нейна заповед. Онази нощ се беше оказала дълга. Тогава, загърнат в

наметалото си и потънал в мрачно отчаяние, той бе успял да намери този безопасен наблюдателен пункт върху покрива на театъра, откъдето да държи под око храма.

Аш легна по гръб и придърпа наметалото върху вкочаненото си тяло. Облегна глава върху единия си ботуш и склочи пръсти върху корема си под грубия плат на наметалото. Двете луни вече бяха залезли на запад, докато над главата му Великото колело продължаваше да се върти, така както винаги се е въртяло — бавно и плавно, като морски прилив. Вдясно, ниско в небето, беше надвиснало съзвездието на Големия глупак. Краката на мъдреца бяха ниско над земята. Още по-надясно и над него Качулката на Нинши продължаваше да бди над всичко.

Той откри, че се вира в звездите, които образуват лицето с качулката. Най-вече гледаше единственото око, блестящо ярко с рубинената си светлина — Окото на Нинши. Тази звезда не беше като никоя друга. Понякога, докато съседите ѝ продължаваха да блестят, тя се скриваше напълно от погледа, само за да се появи отново няколко часа по-късно, като бавно възвръща предишната си яркост.

Старите виждащи в Хоншу твърдяха, че ако видиш намигването на Нинши, значи и най-големите ти прегрешения са били опростени.

Аш гледаше Окото, без да мига. Гледа го толкова дълго и втренчено, че очите му започнаха да парят и да се премрежват. Въпреки това той продължаваше да гледа, искаше звездата да изчезне.

Не усети как ръката му се пресята към глиненото шишенце с пепел, висящо на врата му, за да го стисне здраво.

ЧЕ

Семейното огнище, приятелите, роднините... всичко това не е нищо повече от колективно отричане от страна на слабите на ключовата истина за нашето съществуване — че всеки от нас е воден от импулсите на личния си интерес и нищо повече.

Ето защо слабите мразят да бъдат обвинявани в егоизъм. Затова те предлагат милостиня и се държат доброжелателно тогава, когато им изнася. Затова с голямо убеждение говорят за духа на справедливото общество.

Въпреки това, ако вземете тези хора, потискате ги, оставите ги да гладуват и ги лишите от представите им за солидарност, докато се покаже истинската им същност, и след това изберете един от тях, кажете му, че може да се спаси, като убие някого, и му дадете нож, тогава само гледайте как ще го вземе от ръката ви и ще стори каквото му кажете.

Дипломатът Че вдигна ръка към устата си, за да потисне прозявка на отегчение, и за момент думите на Книгата на лъжите преминаваха през ушите му, без да означават нищо. Най-близката жена от жреците воини до него го гледаше през отворите на маската си. Той отвърна на погледа ѝ хладно и без да мига, докато тя не извърна очи.

Че лениво огледа голямата зала без прозорци, изпълнена с дим и светлина от газовите лампи, и после вдигна очи нагоре към сводестия таван, който се извисяваше на стотици стъпки над тях. Той създаваше усещането, че човек се намира на дъното на кладенец. Сетне вниманието му се насочи към морето от бръснати глави, които се бяха събрали тук в навечерието на Аугере ел Ман — стотиците официари на Каукус, заслушани внимателно в свещените думи на Нихилис, първия Свети патриарх на Ман.

Че не можеше да каже дали все още вярва в тези учения и дали изобщо думата „вярвам“ представлява нещо за него, защото какво в крайна сметка значеше тя, освен това, че виждаш света такъв, какъвто искаш да го виждаш в зависимост от личните си преживявания, вкусове и възгледи. Вярата рядко доближаваше човек по-близо до истината, освен ако беше замесена някоя случайност или пророчество, което се е изпълнило. По-вероятно беше да го запрати в дебрите на самоизмамите или тесногръдия фанатизъм.

Вместо това Че обичаше да си припомня за първия ред от забранената сатира на Чунаски „Морските цигани“ — *Вярванията са като задниците, защото всеки има свое.*

Той скръсти ръце и премести тежестта върху краката си, за да се облегне на хладната мозайка на стената. Денят беше дълъг и краят му още не се виждаше. Единственото, което му се искаше, бе той да свърши, за да може да се прибере у дома, в апартамента си, и да се отпусне в спокойствието на собствената си компания.

Че потърси единственото лице, което трябваше да наблюдава тази вечер. Събранието на жреците изпълваше петте групи клиновидно разположени седалки — по една за всеки от градовете на Ланстрада, родината на манианците. Ку'ос беше в самия център, а от външните страни бяха онези за Маркеш и Гхазни. Мъжът, към когото гледаше, Дийджит, седеше в крилото за града от централната област — Скул, на няколко реда зад единствения стол, разположен във върха на клина. Там, срещу централния подиум отпред, потънал в тишина, седеше Ду Чулане — Върховният жрец на Скул. За момент Че не виждаше мъжа, но след това жрецът наклони глава, за да прошепне нещо в ухото на съседа си, и дипломатът успя да го зърне. Очите на младия жрец бяха сведени и притворени, сякаш той беше потънал в дрямка или в дълбок размисъл.

Че въздъхна и се отпусна още повече на стената. Тук не биеше много на очи, докато наблюдаваше от края на залата, където по-незначителните жреци стояха между разположените тук-там стражи, а други влизаха и излизаха през вратите в дъното на помещението. Всяка година каукусите се събираха на това място по време на седмицата на Аугере. Събранията винаги се провеждаха през нощта в знак на почит към старите обичаи на Ман, когато той не е бил нищо повече от таен

градски култ, заговорнически за свалянето на Ки'оцианската династия. Тези срещи неизменно продължаваха до малко преди изгрев-слънце.

Разнесе се засилващ се грохот от тропота на стотици крака, когато проповедта наближи края си. Официарите се възползваха от възможността да напуснат местата си, за да похапнат. Други бързаха да се върнат. Дийджит остана седнал, докато новият оратор зае подиума — мъж, който се представи като данъчен официари от Сканск. Дийджит се изправи на стола си, сякаш внезапно заинтересуван от речта му.

Новият оратор подхвана разпален доклад за слабата реколта в Гхазни. Годишите на интензивно земеделие и прекаленото напояване на полята в източната област в крайна сметка бяха довели до катастрофално ниска производителност. Ораторът настояваше, че за да бъдат поддържани приходите, трябва да вдигнат данъците за новата година и да отрежат обществените разходи, когато това е възможно. Думите му предизвикаха нов хор от тропаци крака.

Че осъзна, че отново разсеяно чеше врата си, точно под дясното ухо. Мястото сякаш имаше свой по-бърз пулс. Беше пулсиращата жлеза, имплантирана под кожата му, която отговаряше на същата жлеза у някой друг негов събрат дипломат, който се намираще някъде в същото помещение. Вече на няколко пъти беше разучавал лицата на разните жреци и се чудеше кой ли от тях е той и дали наистина има още един такъв като него. Но нямаше как да разбере това, освен ако се приближеше до всеки човек в залата. Затова спря да се чеше и се опита, доколкото можеше, да не обръща внимание на туптенето, макар погледът му да продължаваше да блуждае из помещението.

Вместо това Че обърна поглед навътре и остави мислите си да се носят, за да минава по-бързо времето.

Помисли си за елегантния си нов апартамент в южната част на Храмовия квартал, който му беше подарен при завръщането му в Чийм, като награда от отдела за наскоро проявената от него преданост. Помисли си и за двете жени, Пърл и Шейл, които беше ухажвал през последните няколко месеца, за да получи секс и удоволствието да се наслади на ненатрапчивата им компания. Като котка, играеща си с кълбо прежда, той се зачуди на коя от двете да се обади за следващата вечер, посветена на забавления.

Някакво движение привлече вниманието му. Беше Дийджит, който най-сетне бе станал от стола си. Че наблюдаваше, без да върти главата си, как младият жрец бавно се отправи към вратите в задната част на залата.

Той се оттласна от стената и тръгна след него.

В блъсканицата на главния коридор туптенето на пулсиращата жлеза на Че се забави почти недоловимо. Той забеляза Дийджит пред себе си. Жрецът си вземаше чаша вино от една от банкетните маси, разположени от двете страни на залата. Край масите стояха прислужници, които обясняваха какви са по-екзотичните храни, подредени там. Дийджит опита малка лъжичка с месо от омар, след което хапна желиран костен мозък от снежен мамут. Кимна оценяващо с глава.

Че спря за миг и се скри в една ниша, в която имаше статуя на Нихилис в естествен размер. Забележително мрачното лице на Първия патриарх, което сега беше по-известно, отколкото когато е бил жив, се извисяваше над него. Че извади шишенце от джоба на робата си. Свали капачката, сложи пръсти върху отвора и го наклони надолу. Внимателно затвори шишенцето отново, след което прокара навлажнения пръст по устните си.

За секунда до ноздрите му достигна едва доловима остра миризма, след което тя изчезна. Все още с чаша в ръка, Дийджит се отправи към една от стаите отстрани на главния коридор. Докато минаваше покрай едната маса, Че също грабна чаша вино и го последва вътре.

Около горната половина на стаята минаваше вътрешен балкон за наблюдение. Че спря до парапета на място, откъдето можеше да вижда Дийджит с крайчеца на окото си, след което погледна надолу към провеждащото се по-малко съвещание. Присъстваха няколко дузини жреци. Повечето бяха забележително млади. Лицата им излъчваха плам, докато слушаха мъжа, който говореше пред високата карта мозайка на империята. Изглежда, че жрецът обсъждаше двустранния подход на управление.

Дийджит отпи от виното си и се заслуша в думите му. На балкона стояха неколцина други жреци, които наблюдаваха или тихо

разговаряха помежду си. Че остана на мястото си. Внимаваше да не се докосва до виното си, както и да не облизва устните си.

Сякаш по свое желание очите му започнаха да изучават подробностите на картата — той обичаше такива произведения на изкуството.

Отбеляза преобладаващо белия ѝ цвят, който представляваше народите под властта на Ман — свидетелство, че империята се е разпростряла върху по-голямата част от познатия свят като нашествие на ледници. След това започна да изучава по-топлото розово на онези, които все още ѝ устояваха — изолираната и самотна Лига на Свободните пристанища в южната част на Мидерес; Занзахар и Халифата на алхази на изток, единствените доставчици на черен барут от загадъчните земи на Небесните острови; както и петънцата на малките кралства в планините Арадес и Високия Паш.

Знаеше, че скоро ще рискува живота си в някоя от тези оцветени в розово като човешка кожа страни, където щеше да участва в нашествието и да помага да бъдат разгромени хората, които империята бе заклеймила като свои най-опасни врагове. Макар Че да подозираше, че причината беше най-вече в богатството им от зърно и минерали, както, разбира се, в незначителното им на култа на Ман. Въпреки това така щеше да има шанс да напусне ограниченото пространство на Ку'ос с целия му фанатизъм, параноя и игри за власт, които бяха кръвта, течаща във вените на имперската столица, както и свързаните с тях дребни и незначителни убийства, превърнали се до голяма степен в негов живот.

Че погледна към прозореца в отсрещния край на вътрешния балкон, който гледаше на север към спящата метрополия на Ку'ос. Няколко небесни кораба се носеха над него. Задвижващите ги тръби оставяха следи от огън и дим по звездното небе. Под тях като огромна ръка от проблясващи светлини, очертана от изкуствено създадената брегова линия на фона на тъмния покров на морето, лежеше островният град.

Че проследи контурите на голямата колкото остров ръка, докато вниманието му не се спря върху Първото пристанище — водното пространство между „палеца“ и „показалеца“ на острова, където в мрака проблясваха нощните фенери на флотата, която щеше да го отведе във войната веднага щом заповедта бъде дадена.

— Както ни учи Нихилис — казваше говорещият под него — и както сме правила, усъвършенствайки се през годините на нашето разрастване, едната ни ръка управлява със сила, а другата — със съгласие. Хората трябва да бъдат съпричастни чрез своето подчинение на Ман. Трябва да проумеят, че това е най-добрият и най-истинският начин, по който да живеят. Ето защо, когато орденът завладял Ку'ос по време на Най-дългата нощ, той се отървал от момичето кралица и старите политически партии на благородниците, но въпреки това запазил демократичното събрание. И затова гражданите на централната част на Средната империя гласуват за Върховен жрец на своя град и за по-незначителните администратори на различните райони. Този акт ние наричаме „ръката на съучастието“, ръката, която позволява на хората да имат малко участие в управлението на собствения си живот или поне им създава усещането за това. Това е тайната на нашия успех, макар че едва ли може да се нарече „тайна“. Благодарение на това управляваме толкова успешно.

Устните на Че се изкривиха при тези думи. Той знаеше, че е нужно нещо повече от двустранно управление, за да може Ман да задържи познатия свят в хватката си. В края на краищата той беше дипломат и част от третата, скритата ръка. Такива бяха и елашите — онези шпиони, изнудвани и заговорници, занимаващи се с преврати и контрапреврати. Такива бяха и регулаторите — тайната полиция, онези, които наблюдаваха масите за признаци на несъгласие и организираност и които твърдяха, че всичко, противоречащо на учението на Ман, е престъпление.

Той забеляза, че Дийджит се усмихва, докато слуша. За миг Че изпита смътно усещане, че е свързан с този мъж. Може би той също беше част от третата ръка. За пръв път се зачуди какво ли е сторил Дийджит, за да заслужи такава съдба, тъй като началникът на Че не му беше казал нищо друго, освен онова, което трябваше да стори.

Но тогава Дийджит се обърна, пристъпи към вратата и мигът настъпи.

Че направи крачка напред и жрецът докосна ръката му. Че внезапно сграбчи мъжа за китката и го завъртя, така че двамата застанаха един срещу друг. По безцеремонното лице на жреца премина сянка на изненада.

Без каквото и да е предупреждение Че допря устните си до тези на Дийджит в някакво подобие на груба целувка.

Жрецьт отскочи назад и гневно ахна. Погледна ядосано Че. Дипломатът все още държеше китката му и усети тръпката, която премина по тялото му.

— Не бива толкова лесно да предаваш доверието на приятелите си — тихо му каза Че, както му бяха наредили, след което отпусна хватката си.

Сърцето му биеше учестено. Дийджит избърса устни с опакото на ръката си и излезе от стаята, след като хвърли един-единствен поглед на Че.

Дипломатът изчака няколко мига, докато хората около него нервно избягваха погледа му. Обърна им гръб, взе друго шишенце от джоба си и изсипа част от черната течност в свитата си шепя. Изчисти устните си с нея, след това я разтърка и върху ръцете си. Изжабурка остатъка в устата си и го изплю на пода.

В коридора отвън Дийджит не се виждаше никъде.

В този момент той напълно изхвърли жреца от мислите си, сякаш младият мъж беше вече мъртъв.

Дум, дум, дум.

Жената жрец воин отпусна облечената си в ръкавица ръка пред масивната желязна врата на Залата на бурите и отстъпи назад, оставяйки Че сам пред нея, докато тя се отваряше.

Срещу младия дипломат стоеше възрастен жрец, когото той не познаваше. Че беше чул, че предишният служител на портала е бил екзекутиран, защото по погрешка е пуснал ръшуните в Залата на бурите по време на скорошното им нахлуване в кулата. Говореше се, че съдбата му била решена след дълго пълзене над Крокодила, последвано от бавно смачкване от Желязната планина.

След моментно колебание Че пристъпи през прага.

Залата на бурите почти не се беше променила от последния път, когато го бяха призовали тук преди — колко станаха — един-два месеца. Не можеше да си спомни. Откри, че линейността на времето в спомените му е странно обърквана след завръщането му от последната дипломатическа мисия срещу ръшуните, сякаш той вече не искаше да

си спомня ежедневиия си живот. Тази нощ залата беше празна, макар всички лампи да светеха с ярки трептящи пламъци, оцветени в зеленикаво от зелените стъкла.

— Светият матриарх ще се срещне с теб след малко — обяви възрастният жрец, след което се поклони и се оттегли в една стая до входа.

Че скръсти ръце, пъкна ги в ръкавите на робата си и зачака.

Пулсиращата жлеза вече беше забавила ритъма си до този на сърцето му.

През прозорците, заобикалящи кръглото пространство, той забеляза Светия матриарх Сашийн, която стоеше отвън на балкона сред малка група жреци. Беше висока жена, облечена в нетипично обикновена бяла роба и загледана към тъмното небе на Ку'ос отвъд парапета, докато разговаряха помежду си с гласове, приглушени до шепот от дебелия стъкло.

Въглените пропукваха в каменната камина в средата на стаята. Димът беше засмукван от железния комин, който изчезваше в пода на спалните над него. До камината имаше още една карта на империята. Всъщност беше същата, която стоеше там и по времето на предишното му посещение — лист хартия с черно мастило, закачен върху дървен триножник. Върху него грубо с молив все още бяха отбелязани линии, обозначаващи движенията на флотите за предстоящото нашествие в мерсианските Свободни пристанища. Срещу този уютен кът в полукръг бяха подредени кожени кресла. На други места в стаята имаше още столове и дълги пейки, покрити с животински кожи, както и ниски маси с купи с плодове, горящ тамян или течни наркотици.

Стигнаха са дотук — внезапно си помисли Че. — Дотук са стигнали ръошуните, когато са направили поредния си опит. Чак дотук, до Киркус, нейния син.

Струваше му се направо невероятно как ръошуните — единият от които според всички свидетели е бил чуждоземец — са преминали през същата тази стая в търсене на своята жертва, а след себе си са оставили пътека от мъртви и ранени, започваща още от най-долния етаж на Храма на шепотите. Съмняваше се, че дори и Шебек би стигнал дотук. Шебек беше неговият стар учител ръошун, който беше по-опитен от всички, с изключение на един.

Аш — каза си той с интуитивна убеденост. — *Трябва да е бил Аш.*

Но след това Че се замисли. Дали това изобщо беше възможно? Аш би трябвало да е вече шейсетгодишен, ако изобщо беше още жив. Дали би могъл да постигне нещо такова на тази възраст?

Който и да е бил, Че не можеше да не му се възхити. Винаги го бяха привличали дръзките и рисковани начинания и той усети как на лицето му се плъзна потайна усмивка. Никога не би си помислил, че точно армия от плъхове и трима ръошуни, твърдо решени да извършат своето отмъщение, ще успеят да проникнат в Храма на шепотите.

Неочаквано в гърдите му забълбука дълбок смях, който той успя да потисне едва след като прехапа бузата си отвътре, докато усещането не отmine. Че прочисти гърлото си и възвърна спокойствието си.

Картата върху триножника привлече вниманието му.

Това също беше рисковано начинание — ни повече, ни по-малко нападение на Кхос откъм морето.

Че отново хвърли поглед през прозорците към групата жреци, след това неусетно се приближи до картата, за да я разгледа по-отблизо.

Откакто я беше видял миналия път, по нея бяха добавени още неща, макар че основните подробности си оставаха същите. Две стрелки минаваха на югоизток през морето Мидерес към планините, преминаващи по дължината на островите на Свободните пристанища — две диверсионни флоти, които бяха отплавали миналата седмица, за да нападнат флотите на Свободните пристанища с надеждата да подмамят ескадрите, защитаващи Кхос, далеч от него. До тях с тънък молив бяха надраскани големината на флотите, времето за пътуване и други бележки. Имаше въпросителни знаци в изобилие.

Трета стрелка тръгваше от столицата Ку'ос, бележейки морски курс до далечния източен остров Лагос, а край нея бяха записани още числа и въпросителни. След това от Лагос започваше четвърта стрелка, която стигаше до Кхос — Първа експедиционна армия и нахлуването в самия Кхос. Потънал в изучаването на тези подробности, Че внезапно се стресна, осъзнавайки, че не е сам в стаята.

Той хвърли поглед към креслото, което беше толкова дълбоко, че не беше забелязал човека, който седеше в него — Кира, майката на Светия матриарх на Ман. Дъртата вещица сякаш спеше, сбръчканите ѝ

ръце бяха скръстени върху белия плат на робата ѝ. Че изпусна въздуха в гърдите си и погледна по-отблизо. Тънките ивици на очите ѝ проблясваха под клепачите.

Дали го наблюдаваше? Беше ли видяла приглушения му смях?

Че почувства как косъмчетата на ръцете му настръхнаха. Той се стресна от това, че не я е усетил, както и от обстоятелството, че тя потайно го е наблюдавала.

Кира дул Дюбоа, една от участниците в Най-дългата нощ преди петдесет години. Говореше се, че е била любовница на самия Нихилис, както и че дори е била замесена в смъртта му шест години след възкачването му като първия Свети патриарх. Усещането беше все едно те следи сребърна змия.

Той бавно отстъпи от картата с надеждата, че едновременно с това е излязъл от полезрението ѝ. Прокашля се и отново зае мястото си в средата на помещението, като избягваше да поглежда към старицата.

Накрая стъклените врати на балкона се плъзнаха встрани и жреците започнаха да влизат един по един в стаята. Неколцина го погледнаха крадешком на тръгване. Той разпозна единия от тях като жрец от търговската секта, Фрелазе. Зад тях вървеше самият Бушрали. Че предполагаше, че той е мъртъв, след като не беше успял да намери ръшуните, които се криеха в града. Но това не беше станало. След доста политическо маневриране, за да спаси кожата си, той все още беше тук, жив и здрав и дори продължаваше да е начело на регулаторите. Тогава навярно слуховете, че той притежава досиета, с които изнудва всички Върховни жреци на Ку'ос, бяха верни.

Въпреки това Че видя, че мъжът не е успял да се спаси съвсем от наказанието. Той имаше Ку'ос огърлица — железен нашийник, обхващащ плътно шията му, към който беше закачена верига, завършваща с малко гюле, което той носеше в ръката си, докато минаваше покрай него. От мъжа се очакваше да не сваля тази огърлица до края на живота си.

Отвън останаха само Сашийн и един-единствен телохранител. Жената сякаш беше потънала в мислите си. Че усети върху бузата си течението от отворената врата, въпреки това шумът на града от другата страна беше едва доловим. През последните седмици на насилствено наложен траур той беше необичайно тих. Когато Сашийн се обърна и влезе в Залата на бурите, тя беше стиснала основата на носа си между

палеца и показалеца, сякаш я мъчеше главоболие. Телохраниелят ѝ остана отвън и започна бавно да патрулира по балкона. Тя се приближи до една полица с бокали, от които се надигаше пара, и се наведе да вдъхне от единия от тях. Устата ѝ се отвори, тя се изправи и лицето ѝ поруменя.

Очите на Сашийн проблеснаха за миг, когато видя дипломата, който я чакаше. Тя мина покрай него и се отправи към огъня, протегнала ръце напред, за да се стопли.

— Направи ли го? — попита го тя, обърната с гръб към него.

— Да, матриарх.

— Тогава седни и се стопли.

Не му беше студено, но въпреки това направи онова, което му наредиха, като избра една застлана с кожа пейка пред огъня. Седна изправен, със скръстени ръце. Дишаше дълбоко, борейки се с желанието да се почеше по врата. Миг по-късно Светият матриарх се извърна от въглените и седна до него, толкова близо, че коленете им се докосваха. Можеше да усети мириса на греяно вино в дъха ѝ и осъзна, че тя е пиана.

Кожата на пейката изскърца, когато тя кръстоса дългите си крака един върху друг. Цепката на робата ѝ се разтвори точно колкото да разкрие нежната кадифена кожа на бедрото ѝ. В сравнение с обичайното ѝ облекло, роклята беше доста обикновена, но бе с по-малък размер и памучният плат беше опънат върху извивките на тялото ѝ. Ноктите на босите ѝ крака, които се подаваха отдолу, бяха лакирани в яркочервено.

— Бушрали ми каза, че те няма да ми отмъстят за това, че съм убила техния ученик.

— Ръошуните ли? — осмели се да попита Че.

Тя раздразнено присви очи. *Не ми се прави, че не разбираш.*

— Малко вероятно е — поклати глава Че. — Ученикът не е носил Клеймо. Те отмъщават само от името на онези, които носят Клеймо.

Тя се замисли върху думите му и хвърли поглед към спящата си майка, преди да заговори отново. Тогава той забеляза червените следи отстрани на врата ѝ, които продължаваха надолу под яката на робата ѝ. Приличаха на следите от изгаряне, оставащи след пречистване.

— Но за тях това ще бъде нещо лично — предположи тя, — публично унижение. Убийство на един от младите им членове.

Тя се сети да мисли за това чак сега, след като екзекуцията е извършена — каза си Че.

— Не, те не мислят по този начин. Имат нещо като свои правила. За тях отмъщението е своеобразна естествена справедливост или поне един вид проста причинно-следствена връзка. Те обаче мразят отмъстителността. Да отмъщават по лични причини, би означавало да сторят нещо, което би противоречало на всички техни вярвания, за които се сещам.

— Разбирам — отвърна тя с безгрижен тон, може би развеселена от идеята за съществуването на такива принципи. — Бушрали ми каза горе-долу същото. Исках да го чуя и от теб — човек, който е живял сред тях и е бил един от тях.

Че не можа да се сдържи и извърна поглед за момент, макар да знаеше, че това би издало внезапното неудобство, което изпитваше. Почти подскочи, когато усети ръката ѝ да го гали по крака. Че срещна тъмношоколадовите очи на матриарха и този път видя в тях нещо различно — нежност.

Сашийн се усмихна.

— Гуанаро! — извика тя към другия край на стаята. — Стана ли вече време за закуска?

Възрастният жрец, който се грижеше за желанията ѝ, се появи от страничната стая до вратата. Той кимна и влезе обратно вътре. Че го чу да издава резки заповеди, последвани от тракане по дъски за рязане и тропането от отварянето и затварянето на вратички на шкафове.

— Може би малко пясъчни скариди в масло! — извика тя след него.

Сашийн се облегна назад, загледана в огъня на камината пред тях. Ръката ѝ неспокойно гладеше облицованата в кожа облегалка на пейката.

— Още не съм ти благодарила — разнесе се тихият ѝ глас.

— Матриарх?

— Направи ни голяма услуга, като ни отведе до дома на ръошуните. Доказа на мен и на ордена своята лоялност. Ето защо пожелах ти да си моят личен дипломат в този... — тя махна с ръка към картата — наш план. Разбираш ли това?

Че кимна с глава и видя, че тя се обърна да го погледне.

— Отивам на война в едно от най-рискованите начинания, които някога сме опитвали. След като напусна това светилище, ще съм също толкова уязвима, колкото и всеки друг. Не само за враговете си, но и за своите хора — например генерал Романо. Стига да му се удаде и най-малката възможност, той би ми извадил очите. И така — тя се усмихна отново със скована мимолетна усмивка, сякаш се готвеше да признае нещо, — ще имам нужда от хора, на които мога да поверя живота си, за които ще съм сигурна, че ще следват заповедите ми, и които без скрупули ще си свършат работата.

— Разбирам — отвърна Че.

Отговорът му сякаш не я задоволи напълно. Сашийн се обърна, за да си вземе пръчка хази от масата до пейката.

— Вече дадох общата заповед. Вдругиден сутринта отплаваме с флотата за Лагос, за да се присъединим там към Шеста армия.

Че почувства как гърдите му се изпълват с лекия трепет на очакването. За момент я погледна със студените очи на убиец и чу отново в съзнанието си дрезгавия глас на единия от началниците си, който му казваше какво трябва да стори, ако матриархът покаже слабост или ако възникне опасност да бъде пленена по време на кампанията.

— Тогава ще пропуснете Аугере — отбеляза той.

— Да — потвърди Сашийн и се заоглежда за кибрит. — Ще пропусна всички онези часове на досадно парадирание пред робите.

Че се надигна с плавно движение и се отпрати към огъня, усещайки с гърба си очите ѝ, които го следяха. Запали един от папурите, които стояха в глинена делва върху камината, и поднесе горящия му край на Сашийн, която го наблюдаваше развеселено и с интерес.

Тя хвана ръката му, за да задържи неподвижен върха на папура. Сетне вдигна подчертаните си с черна линия очи и срещна неговите. Устните ѝ нежно се свиха около края на пръчката хази. Той усети трептене в бедрата и слабините си.

Спри, глупако! Знаеш каква е тя. Използва женския си чар върху онези, на които ѝ се налага да разчита.

Той седна отново сред облака дим от хази, а Сашийн се обърна към вратата на страничната стая, вероятно привлечена от миризмата на

пържено масло.

— Гладен ли си? — поинтересува се тя. — Не те попитах.

Мисълта да се храни с нея тук, в тази зала на върха на света, го изпълни с внезапно смущение.

— Не, благодаря. Вече съм ял.

Сашийн задържа погледа си върху него, изучавайки го. Погледна към голия си крак и след това отново към лицето му. Ръката ѝ върху облегалката на пейката спря да се движи. Тя леко потупа кожата няколко пъти.

— Сигурна съм, че си чул, че най-сетне приключихме с Лушън. Елашите го отвлякоха от двора на принц Сънийд в Та'иф.

— Да, чух за това.

Тя се изправи и робата ѝ тихо изшумоля, когато прекоси килима и се отправи към друга маса, по-близо до огъня. Върху нея стоеше самотен голям стъклен буркан, напълнен почти догоре с бяла течност. Когато тя внимателно разви капака, разнесе се звук от стържене на стъкло върху стъкло. Сашийн нави десния си ръкав до лакътя, наведе се напред и помириша течността вътре.

— Кралско мляко — каза тя, без да сваля очи от буркана.

Че примигна. Той никога преди не беше виждал млякото, само беше чувал за съществуването му — това бяха екскретите на кралица Крий от земята на Великата тишина, прочути със способността си да вдъхват жизненост.

Само този буркан струваше колкото цялото богатство на малко кралство. Дори от тук той усещаше мириса на течността през сладкото ухание на пърженото масло и пясъчните скариди. Миризмата беше неприятна, подобна на жлъчка. Сашийн внимателно потопи ръката си в бялата течност вътре. Тя хвана нещо и започна да го дърпа — шепа сплъстена коса.

Скалп — помисли си Че. Но след него се появи и останалото — чело, две затворени очи, нос, уста, изкривена в гримаса, брадичка, от която се стичаха капки, грубо оформена шия. Тя вдигна странното нещо над буркана, докато бялата течност се стичаше подобна на живак по отсечената глава и нейната ръка.

Когато млякото се стече надолу, Че видя, че главата принадлежи на мъж на средна възраст. Тъмната му коса сивееше на слепоочията. Имаше широка пълна уста, дълъг нос, изпъкнали скули и вежди.

Когато и последната капка се стече от главата, Сашийн я вдигна над масата и постави неравно отсечения ѝ врат върху тъмната тикова повърхност. Лицето трепна от болка или изненада. Че застина неподвижно на мястото, където седеше, и втренчи широко отворените си очи върху нещото пред себе си. Матриархът се отдръпна от главата, когато очите ѝ трепнаха и се отвориха, след което примигнаха, за да виждат по-добре. Бяха измъчени и налети с кръв. Докато млякото още се стичаше от ъгълчетата на устата, те видяха Сашийн и в тях се появи гняв.

— Здравей, Лушън — каза тя на нещото.

Главата затвори устата си, сякаш за да преглътне поетия въздух.

— *Сашийн* — изграка мъжът със странен влажен глас, сякаш почти се оригваше.

Очите на Че се стрелнаха към матриарха и после се върнаха на главата. Това действително беше Лушън. Някогашният знаменит любовник и генерал на Сашийн, един от първите лагоски благородници, присъединили се към редиците на Ман, когато островът падна под ударите на империята, но впоследствие той я предаде, като оглави бунта на Лагос за възвръщане на независимостта му. Че беше видял с очите си разсеченото му на четири части тяло да виси на Площада на свободата, охранявано от войници, които пропъждаха гладните гарвани. Той беше решил, че мъжът е мъртъв. Изглежда обаче, Сашийн имаше други планове за бившия си любовник.

Светият матриарх обърна гръб на главата. Тя се усмихна на Че и в очите ѝ внезапно проблесна дяволитост.

Сашийн вдигна дясната си ръка към устата си и облиза пръстите си един по един. Още докато го правеше, Че забеляза, че кожата ѝ поруменя от нахлулата кръв, очите ѝ се разшириха още повече. Накрая тя лакомо облиза устните си.

— В целия свят няма нищо, подобно на това — задъхано каза тя и направи една крачка към Че, жадна за нещо.

Младият дипломат отново потисна нелепото си желание да се разсмее. То само нарасна, когато тя се наведе към него, и се превърна в остра болка в гърдите, след като тя сложи ръка върху бузата му и силно притисна устните си към неговите. Езикът ѝ се стрелна, за да ги раздели. Че си помисли, че беше толкова лесно да я убие, точно тук и сега, ако устата му беше още намазана с отрова.

Вкусът на кралското мляко не приличаше на нищо друго, което някога беше опитвал. Не беше сладък, нито кисел, нито пък горчив или солен. Езикът му започна да щипе и след това да изтръпва, докато Сашийн продължаваше да го целува.

— *Курва* — разнесе се странният оригващ се глас на Лушън зад нея.

И тогава вълната заля Че като огнен дъх, бликнал по вените на тялото му. Тя мигновено изтръгна умората от него. Кръвта му сякаш закипя, пулсирайки в него, и той беше завладян от усещане за безтегловност, което го изпълни със светлина, въздух и първите истински проблясъци на похот.

Сашийн се отдръпна със стон и погледна многозначително към слабините му. Тя се завъртя с доволна усмивка.

Той широко отвори уста, почти загубил усещането за самия себе си, и се отпусна назад на пейката, сякаш падаше.

Два пулса — разсеяно си помисли той. — *Усещам два пулса в шията си.*

— А, закуската — обяви матриархът, когато старият жрец влезе с поднос с храна.

Че се опита да помръдне, но после размисли. Прилепи се към пейката така, сякаш всеки момент може да излети от нея, докато зад гърба му Сашийн издаваше звуци, подготвяйки се да се храни.

— Какво е това? — сопна се тя. — Толкова са малки, че едва ги виждам.

— Пясъчните скариди винаги са малки по това време на годината, матриарх. Още са твърде млади.

— Какво? Не можете ли да ги поохраните малко? И какво е това? Навсякъде има мръсни петна. Предполагам, че и кухненският персонал е твърде млад по това време на годината, за да поддържа среброто чисто.

— Приемете извиненията ми, матриарх. Все още обучавам новите попълнения да се държат по правилния начин. Уверявам ви, че това няма да се повтори повече. Ако желаете, мога да ги накарам да приготвят нещо друго.

— И да чакам още по-дълго? Не. Можеш да си вървиш.

Че погледна към мрачното лице на Лушън, което го гледаше гневно с обезумелите си очи. Младият дипломат облегна глава назад и

извърна очи надясно, където старицата Кира все още седеше, без да помръдва.

Сега изпод клепачите ѝ ясно се виждаше как очите ѝ проблясват — този неин птичи поглед, който беше вторачен в Че, сякаш можеше да прозре до дъното на душата му.

Че затвори очи и се отпусна.

БЕЗ КРИЛЕ

Леле! — каза си Коя, когато порив на вятъра блъсна фигурата, висяща между двата небесни кораба, и залюля мъжа като махалото на часовник.

— Спрете! — изкрещя уплашено вахтеният на палубата и вдигна ръка към мъжете от екипажа, които дърпаха второто въже.

Те тутакси престанаха да го теглят и замръзнаха на място, наблюдавайки люлеещата се фигура с неувереността на хора, които никога преди не са опитвали нещо подобно и са наясно, че е възможно само защото някой им е разказвал за това.

Там, в бездната от празен въздух между двата съда, люлеейки се на въжето, опънато между тях, фигурата върху дървения стол отвори уста и извика саркастично: *Не бързайте, господа!*

Коя се усмихна въпреки загрижеността си за мъжа.

— Вдигни го, Седай, побързай — енергично подвикна той на вахтения и макар Коя да изглеждаше млад за напредналата си възраст, дори прегърбен над бастуна си, мъжете с готовност се заеха да изпълнят нарежданията му с почитанието на послушни синове към баща и отново задърпаха въжето.

Точно тогава далечната фигура се завъртя на стола си от нов, посилен порив на вятъра. Коя чу как вятърът блъсна копринената обвивка над главата му и видя как двата небесни кораба започнаха да се отместват един спрямо друг. Страничните им тръби за маневриране се запалиха след бързите заповеди на капитаните им.

Въпреки това небесните кораби леко се раздалечиха. Въжето, закачено към далечната палуба на кхосианския съд, се мърдаше насамнатам, после се изопна и така мъжът се залюля още по-опасно под него. Коя рязко си пое дъх, наведе се напред, подпрян на бастуна си, и ръката му стисна здраво абаносовата дръжка.

Ако загубеа този мъж сега, това спокойно можеше да означава и загубата на цялата война.

— По-бързо! — подкани ги той, без да сваля поглед от товара им.

Фигурата беше вече изминала доста повече от половината път и най-сетне приближаваше до кораба. Мъжът изглеждаше по-спокоен от Коя, който просто наблюдаваше от палубата. Краката му се люлееха над бездната, дълбока няколко хиляди стъпки и стигаща чак до развълнуваното море долу. Той обърна глава, за да погледне скалистата брегова линия на Минос и залива, в който градът Ал-Минос лежеше като проблясваща перла. С приближаването му Коя различи дългата му коса, която се вееше около зачервеното му от вятъра лице, ръцете му, обсипани с множество обикновени пръстени, и тежкото палто от меча кожа, обвиващо едрата му фигура.

Внезапно Коя усети как пулсът му се учестява от самото очакване на появата на лорд-протектора.

— Полека, момчета — проехтя гласът на генерал Крийд, докато те го издърпваха грубо на палубата.

И ето че той внезапно се озова сред тях, като се извисяваше над всички останали и се преструваше на равнодушен, но Коя видя в очите му единствено развеселеност.

Мъжете от екипажа освободиха генерала от обезопасяващия ремък, докато Крийд демонстративно ги тупаше по раменете. Той пристъпи напред и разтърси ръката на Коя.

Коя усети мириса на олио за коса и на онова ужасно козе сирене с подправки, което кхосианците толкова обичаха.

— Надявах се, че се шегуваш, когато ми предложи да се прехвърля в движение — отбеляза старият генерал. — Не можехме ли да се срещнем на земята?

Преди да отговори, Коя улови погледа на Марш — неговия личен телохранител. Марш се намръщи на членовете на екипажа, които продължаваха да се бутат, за да видят по-добре живата легенда на Бар-Кхос, и безцеремонно ги изблъска при останалите моряци, събрали се в отсрещния край на палубата.

— Твърде опасно е — призна Коя, когато те най-сетне бяха далеч от ушите на всички, а Марш беше застанал наблизко и наблюдаваше всички на палубата през затъмнените си рефракторни очила. Виждаше се как очите му примигват зад стъклата.

— Има ли други убити?

— Миналата нощ в Ал-Минос делегатката на Лигата от Салина, която е била на посещение, е имала нещастieto да бъде удушена в

съня си. Така убийствата за последните две седмици стават осем. Което означава, че в града са се развихрили група дипломати.

Лорд-протекторът кимна безизразно, без да издава мислите си.

Заедно те наблюдаваха как въжето за прехвърлянето беше навито обратно на кхосианския небесен кораб, докарал го чак дотук от Бар-Кхос. Съдът запали тръбите си, за да започне да патрулира около миносианския кораб, който сега охраняваше. Коя мълчаливо изучаваше профила на мъжа, опитвайки се да прецени състоянието му в момента. Крийд беше остарял видимо, откакто се бяха виждали за последно преди повече от година и половина. Сивите кичури около слепоочията му бяха се умножили, превръщайки се в сребристи ивици. Бръчките около очите му сега бяха станали по-дълбоки. От докладите, които чуваше, Коя знаеше, че всичко това се дължи на скръбта.

— Как я караш? — попита той лорд-протектора. — Надявам се пътуването ти да е минало гладко?

— Достатъчно гладко. Единственото, за което съжалявам, е, че срещата ни трябва да бъде толкова кратка.

— Да — съгласи се Коя. — Кхосианският съвет сигурно се вълнува къде ли си изчезнал за толкова дълго време далеч от Щита.

При тези думи и двамата се усмихнаха, защото знаеха, че това е истина.

Когато очите им се срещнаха, между тях остана неизказаният въпрос защо Крийд изобщо е тук.

— Все пак е добре, че можем да се срещнем дори за толкова кратко. В каютата на капитана е сервирана храна за нас. Ако искаш, можем да се оттеглим на по-уютно място и да се скрием за малко от този вятър.

В отговор Крийд му хвърли поглед, с който сякаш казваше, че не е свикнал да мисли за личното си удобство. Той погледна към Марш и множеството членове на екипажа (включително и капитана), които все още ги наблюдаваха.

— Твърде стар съм, за да се крия от страх, че ще ме убият, ако това имаш предвид — каза той. — Нека се насладим на свежия въздух, докато разговаряме, и после може да хапнем. — Той направи пауза и погледна Коя, който стоеше приведен, увит плътно в наметалото си, за да се предпази от студа. — Освен ако, разбира се, за теб е по-добре... да влезем вътре.

— Щом на теб ти е добре тук, и за мен няма проблем, благодаря — отривисто отвърна Коя и учтиво кимна с глава.

Движението, както и всяко друго движение, му причини болка. Дори на тази сравнително млада възраст костите на Коя страдаха от старчески артрит.

— Моля те, поне ми позволи да те почерпя с чий, докато разговаряме.

Крийд на драго сърце прие предложението. Няколко минути по-късно момчето, което помагаше в камбуза на кораба, стоеше пред Марш с две кожени чаши чий, от които се надигаше пара. Младежът беше застанал с отворена уста, наблюдаваше с любопитство впечатляващата фигура на лорд-протектора и следеше как Марш проверява чия, топвайки гоюм в чашата. От голямата колкото юмрук торбичка се отдели един-единствен филиз, който се потопи в горещата течност. Цветът ѝ остана все така неутрално сивкаво-кафяв. Останал доволен, Марш позволи чашите да бъдат предадени в ръцете, които ги очакваха.

— Как е красивата ти съпруга? — попита Крийд сред надигащата се пара.

— Добре е. Изпраща ти своята благословия.

Колко великодушно от негова страна — помисли си Коя — да пита как е моята жена, докато все още скърби за своята.

— Така и не ми каза как успя да я хванеш. Предполагам, че си я изнудвал, а?

— Не беше нужно. Тя е луда по мен. И аз по нея.

— Любов значи. Боговете да са ви на помощ.

При това сухо остроумие на Крийд Коя примигна развеселено.

— Трябва да дойдеш да постоиш при нас, когато обстоятелствата го позволят. Ще ти хареса. Решел се грижи къщата винаги да е пълна с живот и с чужди деца.

За момент Коя се притесни, че е прекалил. Но Крийд сърдечно отвърна:

— Да. Това би ми харесало.

Отпиха от чия си, докато стояха край парапета и гледаха надолу към разкриващата се панорама от земя и море. Бреговата линия на Минос бавно се плъзгаше под тях, докато корабът дрейфуваше под вятъра.

Град Ал-Минос блестеше под следобедната слънчева светлина — най-голямото Свободно пристанище сред всички Мерсиански острови. Около него се простираха ръкавите на залива, белите плажове, потъмнели от тълпи хора и облаци летящи червени хвърчила. Тази седмица пристанищният град се радваше на феста и дори присъствието на Първа флота в пристанището му не беше успяло да помрачи празничното настроение на населението. Съпругата на Коя беше някъде там, долу, из оживените улици, заедно с родителите, сестрите му и много палави деца. Или може би вече наблюдаваха състезанията с коне на плажа Утико и залагаха с джобните си читове, докато лакомо лапат рохки яйца от празничните запаси за общо ползване.

Усети прилив на съжаление, че днес не е с тях. Коя очакваше с голямо нетърпение да прекара деня със семейството си и поне за кратко да забрави за всичко друго.

— Денят на Зезике — внезапно обяви Крийд, сякаш едва сега беше забелязал хвърчилата и стълпотворението по плажовете. — Знаеш ли, съвсем бях забравил за това.

— Ти си кхосианец. Можеше да се очаква — сви рамене Коя.

— Нали ти е известно, че и ние почитаме този човек. Просто не го правим толкова ревностно, колкото го правите вие, фанатиците, тук, на запад. — Той говореше безгрижно, но в изражението му имаше нещо неизказано, докато наблюдаваше далечните празненства, може би някакъв вид копнеж.

Коя можеше само да предполага как се чувства този мъж, както и останалите хора от Бар-Кхос, докато живеят със свити сърца зад непрестанно атакуваните стени, изправени денонощно пред заплахата да бъдат избити.

— Просто си мърморя, Марсалас. Знам, че доста ти се насъбра.

Генералът се изправи и прочисти гърлото си. Когато срещна погледа на Коя, двамата бяха като две самотни планини, извисяващи се една срещу друга.

— И на теб сигурно не ти е лесно. Вероятно твоят народ очаква твърде много от теб — живия наследник на самия велик философ.

— Тази тежест едва ли може да се сравнява с други.

На Коя му се искаше да смени темата, защото не се чувстваше удобно, когато се обсъжда произходът му, свързан с прочутия духовен

баща на демокрасите. Той наблюдаваше множеството бойни кораби в пристанището и си спомни — макар че едва ли се нуждаеше от припомняне — че манианските флотилии сега плават към тях.

— Тази година се навършват сто и десет години от революцията — отбеляза Коя. — Сто и десет години, откакто свалихме Върховния крал и благородниците, които си въобразяваха, че могат да заемат мястото му. Въпреки това, когато съм сам и не се чувствам толкова уверен, колкото би следвало, понякога се чудя дали нашата мечта за демокрасите ще оцелее още дълго.

— Свободните пристанища все още не са победени.

— Хайде стига. Този миг не е далеч, Марсалас. На края на силите си сме. Манианците са стегнали в хватката си търговските ни пътища към останалия свят. Занзахар остана единствената ни връзка и затова ни експлоатира за набавянето на всички необходими ресурси. Бар-Кхос едва удържа фронта на изток, а флотите — в морето. И с общата си съпротива с всеки изминал ден се превръщаме във все по-голяма заплаха за властта на империята. Заради нас всяка сутрин светът се събужда със съзнанието, че има и други начини на живот, освен този на Ман. Ето защо империята ни мрази толкова ожесточено. Затова тя няма да спре, докато не ни разгроми или самата тя не бъде унищожена — а Ман не изглежда като противник, който лесно ще бъде победен.

— И преди се е случвало — народите са устоявали на велики империи и властта им е била отхвърляна. Може да се случи отново.

— Да, разбира се. Но дори да се случи... чудя се дали въпреки това идеалите на демокрасите ще оцелеят. Или победата ще ни излезе твърде скъпо? Дали дотогава няма да сме започнали да харесваме войната и да настояваме за отмъщение?

— След Годиците на меча отново заживяхме в мир. Можем да го направим пак.

— Направихме го, защото победата сама по себе си беше нашето отмъщение. И дори тогава едва успяхме да създадем демокрасите. Такива времена на промени са винаги несигурни, Марсалас.

Крийд го слушаше безизразно.

— Нашите разговори ми липсваха — внезапно заяви той и Коя само можеше да се съгласи с него. Той отпи от чия и усети, че лекото движение на кораба му действа успокоително.

— Какви новини си чул? — попита го Крийд. — Има ли някакво раздвижване в Ку'ос?

Коя въздъхна и усети топлината на въздуха, излизащ от дробовете му.

— Агентите ни все още не са успели да научат времето и мястото на нахлуването. Изглежда, че в момента това е най-добре пазената тайна на империята. Знаем само онова, което нашите хора са успели да видят със собствените си очи. Флотата от транспортни кораби за нашествието все още е закотвена в пристанището на Ку'ос. Бойните кораби, които вече са напуснали пристанището, са били забелязани отново от нашите далечни въздушни разузнавачи. Вече няма никакво съмнение. Отправили са се към западните Свободни пристанища. Тази сутрин имаше нов доклад, че е била забелязана втора флота, приближаваща се от североизток.

— Хъмм.

— Да. Такава беше и моята реакция.

Генералът подпря чашата си върху парапета, като продължаваше да я държи в ръка.

— Имаме нужда от подкрепленията на Лигата сега, Коя. Мога да позная кога се опитват да ни заблудят. Ако флотата за нашествието дебаркира в Кхос, ще имаме нужда от пълни гарнизони по бреговете ни фортове. Понастоящем съпротивата, която те могат да окажат, е нищожна.

— Вашият делегат в Лигата все още твърди друго — нали си наясно с това? Той ни уверява, че в момента разполагате с достатъчно хора.

— Уф. Какво очакваш от Часкари? Той е мичине. Знаеш колко се страхуват те от промяна в статуквото. Нали виждаш как са вързали ръцете ми и ни принуждават да се крием зад Щита с надеждата, че Четвърта имперска армия просто ще изчезне. Всички онези доброволци, които Лигата ни е изпратила през годините, с нищо не променят това. Войниците живеят сред нашите хора. Всички виждат, че те нямат началници и не скланят глава пред чуждия авторитет. Те напомнят на всеки в Кхос, че е член на Лигата и като демокрас е равен на другите. Напомнят им, че Мичине са там само защото те са го поискали, че са водачи, на които е поверена отговорността да водят, а не да управляват. Не би трябвало да си изненадан, че кхосианският

съвет отхвърля молбите ми за още доброволци. Затова те моля за лична услуга — въпреки това да ги изпратиш.

— Но, Марсалас, какво още да сторя? Ръцете ми са вързани от конституцията и ти го знаеш.

— Въпреки това ги изпрати. Нека се безпокоим за последствията, след като бурята се разрази.

— Генерале, повярвай ми — много бих искал да изпратя всеки доброволец, когото мога, и да го направя веднага. Всички бихме искали да го сторим. Кхос е нашият щит и всеки гражданин на Лигата знае това. Но Лигата не може да се намесва в отделните демокраси, особено по молбата на един-единствен човек — дори този човек да е самият лорд-протектор на Кхос. Можем да изпратим подкрепления само ако те са поискани от вашия делегат. От теб зависи да промениш решението на съвета ви по този въпрос.

— Проклет да съм, опитах се да го сторя!

— Значи трябва да опитваш по-упорито.

Крийд погледна ядосано чашата в ръката си.

— Ами твоите хора? Те и преди са се месили в кхосианските дела. Могат да го направят отново.

— Това се е случвало преди мен, Марсалас — намръщи се Коя. — И тук не бива да говорим за тези неща. Съжалявам. Точно в момента Лигата или който и да било друг не могат да сторят нищо повече за теб. Трябва да изчакаме и да видим какво ще се случи.

Това сложи край на обсъждането, Крийд шумно издиша през ноздрите си и погледна втренчено събеседника си с цялата сила на волята си. Коя издържа погледа му, без да трепне, макар вътрешно да усещаше тялото си напрегнато и пулсиращо. Генерал Крийд беше като стрела в полет — опиташ ли се да я спреш, ще усетиш удара.

Лорд-протекторът промърмори нещо и юмрукът му се вкопчи в парапета. Коя можеше само да изпитва съчувствие към мъжа, макар да усещаше, че досега все още не са се докоснали до истинската причина Крийд да е тук.

— Можеше да си пишем по този въпрос — рискува той. — Едва ли е било нужно да идваш за това лично.

— Не.

Двамата замълчаха, а вятърът продължаваше да ги блъска.

Нека първо гневът му се уталожжи — реши Коя.

Небесният кораб завиваше по посока на вятъра и светът се въртеше заедно с него, така че Минос се измести наляво и поразителното кобалтовосиньо на морето изпълни очите им. Коя зърна верига острови далеч на изток, които изглеждаха като едва забележими скалисти хълмчета, простиращи се на югоизток, по посока на Салина, чак до най-източната точка на далечния Кхос, на повече от шестстотин лака от мястото, където се намираха сега — архипелага на Свободните пристанища и демокрасите, *народите без владетели*.

Ако човек намереше време да пътува до Мерсианските острови, освен на поддържащите равенството партисипос на Корос и Салина можеше да попадне и на острови, които избираха съветите си с лотария и бяха убедени, че частната собственост изобщо не е необходима, или пък се придържаха към древната традиция на административните матриархати. Имаха проста фамилна индустрия и строго контролирани търговски тарифи или пък бяха общодостъпни енклави като този на Коракса — крайни индивидуалисти, които живееха като свободни племена в разпокъсани общности. Дори далечният и могъщ Кхос беше представляван в Лигата, където последните остатъци от мерсианската благородническа класа мичине някак бяха успели да се задържат на власт след бурните години на революцията от предишния век, макар и с цената на много отстъпки пред народа и след безкрайните столетия на обсади и нашествия, направили кхосианците зависими от онези, които плащат и поддържат голямата част от укрепленията им.

Различните демокраси на Свободните пристанища бяха плод на мечтата на един политически затворник, умрял преди векове — философ, чиято кръв дори в този миг течеше във вените на Коя. Те си приличаха само по това, че споделяха общите идеали на конституцията на Лигата поне принципно, макар и невинаги на практика, и че бяха част от този уникален експеримент, при който управлението беше в ръцете на народа. Онова, което бяха създали, не можеше да се нарече утопия. На света няма нищо свършено. Но свършени или не, те се бореха за свободен и справедлив начин на живот, без робство и експлоатация на други хора, и на повечето острови бяха успели да създадат някакво доближаващо се до идеала и работещо решение.

И сега, с тези предположения за нашествие, в ума му денем и нощем отекваше дразнещо несвързана поредица от страхове и

колебливи надежди. Дори миналата нощ Коя беше сънувал сън, от който се събуди треперещ и изпотен, обхванат от паника.

В съня си си беше представил имперската столица Ку'ос като чудовищно трептящо създание в самото сърце на Ман. Пипалата му се протягаха навън към света на хората под формата на само подхранваща се вяра, достигаща дълбоко в умовете им, докато спяха, и още по-дълбоко, докато бяха будни. Хиляди шепоти повтаряха, че животът не е нищо повече от ожесточена надпревара, че човек може да бъде оценен само въз основа на сравнението на статута и материалните блага, които е спечелил или получил, че хората винаги трябва да се тормозят взаимно и че за да бъдат свободни, трябва първо да поробят останалите. Шепотите в съня му не спираха, докато накрая на онези, които слушаха, не им оставаше нищо друго, освен да им повярват и да ги следват. Същото сториха и техните съседи, както и съседите на техните съседи и желанията на чудовището затрептяха във всички тях и грозната им сила изпълни душите им, превръщайки думите в реалност. През цялото време чудовището се хранеше с тях и светът полудя, стана безплодна пустиня.

През целия си живот Коя беше ненавиждал тиранията на Ман и се бе страхувал от нея. И сега това надвиснало нашествие, тези маниански флоти, насочили се право към народите на Лигата, с желанието да завладяват, му носеха кошмари в най-студените часове на нощта.

— Има още един въпрос, който трябва да обсъдя с теб — заяви Крийд, отърсвайки се от замислеността си. — Нещо, за което мога да разговарям с теб само лично.

— Така ли?

— Ако съм прав и манианците нахлуят в Кхос, вместо в Минос, тогава при военно положение цялата власт ще е в моите ръце. Искам хората ти от Избраните да знаят, че ще използвам тази власт само по предназначение, в защита на Кхос и нищо повече.

— Наистина, Марсалас, не му е тук мястото.

— Тогава къде другаде? Няма време. Искам Избраните да знаят, че не възнамерявам да ставам диктатор.

Коя поклати глава.

— Не бих си и помислил нещо такова. Въпреки това... — Той се поколеба и остана така с отворена уста.

Марш беше привлякъл вниманието му. Нещо в позата на мъжа се бе променило — сякаш внезапно беше застанал нащрек. Коя може би нямаше да го забележи, ако не беше прекарал по-голямата част от живота си с този човек.

— Сигурен съм, че думите ти ще бъдат приети добре — продължи той, докато Крийд проследяваше погледа му.

Сега и двамата гледаха към Марш и ръцете му, които се пресягаха към нещо на кръста му под дългото палто.

— От наша страна няма от какво да се страхуваш, повярвай ми. Достатъчно мъдър си, за да не позволиш тази власт да те унищожи напълно... Освен това знаеш твърде добре какви ще са последствията, ако това някога се случи...

Коя примигна изненадано, когато Марш вдигна пистолет в ръката си и го насочи към екипажа.

Пукотът на изстрела отекна през цялото му тяло. Шокиран, той впери поглед в телохраниеля си, който беше застанал като участник в дуел. Десният му крак беше изнесен напред, другата му ръка все още беше под палтото му, а от дулото на вдигнатото оръжие се разпръскваше облаче дим. Коя проследи посоката на изстрела и видя как един мъж се строполи по гръб на палубата, докато останалите около него крещяха изненадано или се хвърляха да търсят укритие. Той осъзна, че жертвата е монах — един от двамата, които се бяха качили на борда, за да благословят височайшата им среща.

Наблизо отекна друг изстрел, който беше толкова оглушителен, че за малко не спря сърцето му. До него Крийд крещеше нещо, докато покрай тях се разлетяха отломки.

На мястото им край парапета се надигна облак черен дим. Коя имаше време само колкото да забележи как вторият монах скача към тях, стиснал в ръка нещо кръгло и черно. Марш извади от палтото си друг пистолет и стреля с него, преди димът да ги погълне изцяло. В следващия миг Коя се просна на палубата, усещайки голяма тежест върху гърдите си, и вътрешностите му се разтресоха от още един взрив.

Когато димът се разсея, Марш все още стоеше там, но сега в ръцете му имаше само нож. Той се обърна и проследи с поглед монаха, който в този момент скачаше през парапета, за да намери смъртта си.

Коя зяпна, когато мъжът изчезна от другата страна.

— Добре ли си? — попита Крийд и го потупа по рамото, преди да му помогне да се изправи на крака.

Коя успя да възвърне гласа си.

— Мисля, че съм добре — отвърна той, наведе се непохватно за бастуна си и след като се подпря на него, вдигна поглед към генерала и попита: — А ти? Май главата ти кърви, ето там.

Крийд опипа главата си на мястото, където едно плитко порязване започваше да добива морав цвят. Генералът се намръщи и се обърна, за да погледне през парапета. Коя също беше любопитен.

На голямо разстояние под тях един бял балдахин се спускаше надолу към повърхността на морето. Докато вятърът го носеше към брега, видяха, че под него виси мъж. Яркооранжевият цвят на робата му не можеше да бъде сбъркан.

Очевидно впечатлен, Крийд поклати глава.

— Тези дипломати стават все по-луди с всяка година.

КЪЩАТА НА УЛИЦА „ТЕМПО“

Лежаха, облети в пот, дробовете им се мъчеха да си поемат въздух, а собствените им викове още отекваха в ушите им. И двамата бяха прострени като мъченици върху мокрото легло и телата им блестяха на дневната светлина, процеждаща се през парцаливите мухлясали дантелени завеси, провесени пред отворения прозорец.

Бан примигна, за да прочисти очите си. Във въздуха над него, сякаш забавлявайки се, танцуваха пращинките, вдигнати от трескавите движения в леглото през последния час.

— Твърде шумни сме — прошепна тя до него, но без особена загриженост в гласа, въпреки че в този момент през тънките дъски на пода се разнесе детски вик, а иззад още по-тънката стена зад главите им се чуваха шепнещи гласове.

Бан можеше само да лежи с отворена уста и да чака галопиращото му сърце най-сетне да спре да препуска. Беше му ужасно горещо и той изрита тънкото одеяло, увило се около глезените му. Избърса лицето си, по което беше набола брада, и осъзна, че е забравил да се избърсне тази сутрин.

Стаята беше с размера на шкаф с триъгълен таван от наклонени греди, които бяха твърде ниски, за да може човек да стои изправен под тях. Миришеше на влага, секс и ароматния дим на тамян, горящ под отворения прозорец. В Бар-Кхос този вид стаи бяха наричани „кокошарници“ и бяха запазена марка на проститутките и уличните мошеници или на онези, които се крият от закона.

Бан погледна към момичето, когато то се претърколи до него и сложи ръка върху корема му. Бялата ѝ кожа беше гладка като хартия. Лицето ѝ и малките ѝ гърди се бяха зачервили и докато лежеше, той се наслаждаваше на усещането от допира им до тялото му, докато веселият ѝ глас звънтеше в ушите му.

— Или по-скоро *ти* беше твърде шумен — каза му тя с лагоския си акцент и плъзна лакираните нокти на ръката си по косматия му корем.

— И ти самата не беше много тиха — тихо отбеляза той и усети как скротумът му се стяга, когато ноктите ѝ се плъзнаха по-надолу.

Виж ти — вече реагираше отново! Не можеше да се насити на това момиче. Бан разсеяно се зачуди дали през изминалите дни и седмици не го е обладал дух — някой от онези духове на налудничавите желаня, които завладяват живота ти и го прищпорват стремглаво към трагичен завършек със своята ненаситност.

Стига да вярвах в тези неща — каза си Бан с обичайната си рационалност.

Той знаеше, че тази слабост си е само негова. Помисли си за съпругата си Марлий и изпита обичайното присвиване на стомаха от чувството за вина. То предизвикваше гадене, което щеше да продължи през целия ден. Въздъхна тежко.

Момичето до него вече познаваше този звук и отдръпна ръката си, за да го остави на мира. Сгуши глава в ямката на рамото му и впери сините си очи в ниските наклонени греди на тавана над главите им. Той наблюдаваше острите ѝ коси с цвят на мед, които боцкаха кожата му.

— Едва те познах, когато влязох — каза ѝ той.

Тя го погледна с онези очи, които той все още намираше хипнотизиращи.

— Косата ти — обясни той и кимна към гребена от стърчаща твърда коса, който преминаваше през средата на скалпа ѝ и с който приличаше на някоя от онези птици в джунглата, които се перчат, за да се чифтосат. Можеше да усети миризмата на восъка, който я покриваше и я правеше така твърда. — Така си като един от онези пътуващи тучони.

— Не ти ли харесва? Мека ми я направи. Тя самата е наполовина тучони или поне така твърди.

— Доста ми харесва. Със сигурност е... екзотично.

Въпреки това Бан не можеше да спре да мисли за онзи първи път, когато я беше видял да стои на един ъгъл заедно с другите улични момичета от Квартала на бръснарите сред ръмящия дъжд, накъдрил късата ѝ коса.

— Просто си мислех, че предишната ти прическа повече подходеше на името ти.

— Все още имам къдрици — измърка тя и нави една от тях около пръста си, пърхайки с мигли.

— Стига вече — примоли ѝ се той.

— Какво?

Известно време той не каза нищо.

— Нека просто да полежим тук — двама души заедно в една стая. Ще ти платя за времето.

Тя се усмихна и това беше първата ѝ искрена усмивка към него.

— Това го мога.

Момичето отново легна върху ръката му. Тя присви устни и духна една блестяща прашинка, за да я махне от лицето си. Очите ѝ я проследиха и Бан откри, че също следва движението ѝ сред облака въртящи се прашинки, изпълващи стаята. Прашинката се понесе над купчината сгънати дрехи, пъхнати между леглото и стената. Накрая изчезна сред листата на джуба в саксията от дялано дърво, където едно-единствено цвете беше разцъфнало със закъснение. Това беше присъщо на лагосците — да слагат цветята в саксии и да ги внасят в къщите си. Тази мода се разпространяваше в града, откакто беше започнал непрекъснатият приток на бежанци от Лагос. Дори Марлий беше започнала да го прави.

Отвън един гарван прелетя край прозореца, пляскайки с криле и надавайки грозните си крясъци.

Бан дълго време просто гледаше през дантелените завеси към незабележителната гледка от строящи се жилищни сгради от другата страна на дворовете и общинските зеленчукови градини зад тях. Под лазурното небе стърчаха кранове и скелета. През тънката стена зад тях отново се разнесе глас — беше Мека, която се пазареше за цената си с клиент. Откъм пода продължаваха да се чуват все по-силните гласове на децата. Тези петнайсет деца бяха нещо като племе, командвано от майка им Роза — собственичката на сградата, която се оказа, че е майка само на две от тях. Тя беше вдовица на средна възраст с добро сърце и не можеше да се сдържи да не помогне на всяко гладно улично хлапе, което срещнеше. Самите деца сякаш почти не забелязваха мъжете, качващи се по всяко време по скърцащите стълби в задната част на къщата. По време на скорошните посещения на Бан те само му бяха хвърлили няколко погледа, след което престанаха да му обръщат

внимание. Бяха твърде заети да пицят в калта на задния двор и да се карат за червеи, крещейки с възторг, когато скъсваха някой на две.

Това беше достатъчно, за да подсети Бан за собствените му син и дъщеря, макар да се опиташе да прогони тези мисли бързо, преди да са успели да се загнездят в съзнанието му.

— Тихо е — отбеляза момичето.

Тя имаше предвид мълчанието на оръдията при Щита, половин лак на юг.

Бан кимна. Манианските оръдия мълчаха вече повече от седмица. Говореше се, че в цялата империя е бил обявен траур заради смъртта на сина на матриарха. Отбранителните оръдия на Бар-Кхос бяха последвали примера, макар и само за да пестят черния барут.

Гласът му беше тъжен, когато заговори:

— Преди десет години беше така — преди обсадата и войната. Чуваха се просто звуците от ежедневието на града. — Бан въздъхна отново. — Чудя се дали някога отново ще е така.

— Звучиш загрижено — каза тя и присви очи, наблюдавайки изражението му. — Да не си чул нещо?

За момент Бан усети напрежение в гърдите си, мускулите около сърцето му се стегнаха. В мислите си той видя далечния проблясък на пожари като градове, които горят.

— Не — излъга я той. — Не че дори да бях чул, щях да мога да ти кажа. — Бан стисна рамото ѝ и се опита да уталожить напрежението в гърдите си, като дишаше дълбоко. — Просто много неща са ми на главата, това е всичко.

Тя не го попита нищо повече, само сложи глава върху биещото му сърце.

— Не трябва да се измъчваш толкова — прошепна му тя.

— Защо казваш това?

— Защото се тревожиш като някоя старица. Твърде много мислиш. — Тя надигна глава и потупа два пъти лявото му слепоочие.

Той се насили да се усмихне.

— И майка ми е същата. Все се тревожи за нещо.

Тя кимна разбиращо.

Бан я огледа цялата, както лежеше изтегната върху него — леката червенина от вдишването на дрос, ухапването върху шията ѝ с точната големина на неговата челюст. Отново се беше държал грубо с нея.

Кога за последен път съм хапал така похотливо Марлий? — зачуди се той. Осъзна, че не се е случвало от раждането на сина им. Преди войната, когато и двамата бяха млади и безгрижни.

Бан прокара пръст по гладката кожа на рамото ѝ.

Така или иначе ще се чувствам виновен — каза си той.

Без предупреждение се претърколи върху нея. За момент в очите ѝ се появи изненада, която обаче изчезна, заменена от нещо непонятно, когато той се наведе и я целуна по шията.

Той започва да губи контрол — помисли си Кърл, когато Бан си тръгна и тропотът на ботушите му заглъхна по външните стълби. Кърл беше виждала това да се случва с други войници, побъркали се по време на обсадата — мъже на прага да се пречупят и да обърнат наопаки живота на хората около тях в трескаво търсене на някакъв изход. Беше забелязала, че те винаги са най-грубите, но в действителност Бан не се държеше толкова лошо с нея. По-скоро беше пламенно страстен, сякаш просто имаше нужда да забрави за сегашния си живот по време на тези кратки часове с нея. Приличаше повече на самоубиец, отколкото на човек, който ще изпадне в застрашаваща околните лудост.

Въпреки това не ѝ харесваше страхът в гласа му, когато говореше за замлъкването на оръдията. Сякаш беше обречен, сякаш всички те бяха обречени. Не искаше да чува такива неща. Нека той споделя тревогите си с жена си, чието име продължава да крещи, когато се разгорещяха.

Кърл се изправи и пъкна заплащането си в кесията с монети, скрита в саксията на джубата. Вътре имаше шепа сребърни монети и малко повече медни. Не беше много за цялата работа, която беше свършила. С все по-оскъдните доставки на храна в града, което водеше до все по-високи цени, Роза беше принудена да иска все повече пари за ядене и на Кърл от седмица на седмица ѝ беше все по-трудно да спестява дори и тази малка сума.

Тя изля една кана с вода в глинения умивалник. Застана гола върху памучна кърпа, която разпъна върху малка част от пода пред закачалката, и се изми с калъп сапун, ухаещ на ябълки. Димът от тамяна се виеше около тялото ѝ и прогонваше миризмите, останали в

стаята. Въпреки това тягостната атмосфера си оставаше. Усещането за злочестината и потиснатостта на мъжа продължаваше да се таи в тишината. Кърл си затананика мелодия от детството и отново превърна стаята в нещо свое.

Кожата ѝ настръхна, когато през отворения прозорец нахлу хладен бриз. Тя бързо се подсуши и намаза с малко лимонов сок краката си там, където продължаваха да я хапят бълхите. Провери косата си в парчето счупено огледало, подпряно до умивалника, след това облече памучната роба, която носеше, когато не работеше. Като продължаваше да си тананика, тя отново провеси дървения амулет около врата си и се заслуша във виковете на Роза, която гонеше децата от кухнята.

Роза даваше под наем всички горни стаи на къщата си, за да храни и облича бандата си вироглави палавници. Това създаваше странна комбинация между детския им свят на игри, шумните изблици, разнасящи се от тесните стаи на работещите жени по време на безсрамните им сеанси, призрачния живот на закоравелите пристрастени към дрота и тихата лудост на градските отшелници и мизерстващите художници, живеещи край тях. Но някак си това работеше, може би просто защото всички те нямаха друг избор, освен да направят така, че да работи. Роза държеше наемите възможно най-ниски и се грижеше всеки от тях да се чувства част от едно голямо семейство. Противно на всички очаквания, в къщата имаше то плота и някакво усещане, че всички те принадлежат на това място.

Кърл вече трепереше, но не от студ. Тя внимателно взе малката си дървена кутия от пода и седна, облежната на възглавниците. Вътре беше нейният скъпоценен запас от дрос — сивият прах беше опакован в сгънат графов лист. Изсипа една линия върху опаката страна на ръката си, върна опакунката в кутията и я остави върху леглото. Постави в ноздрата си парчето тръстика, което използваше за такива случаи, запуши другата си ноздра и вдиша дълбоко, с което засмука наведнъж всичкия прах върху ръката си.

Тя разтри носа си, подсмръкна и се отпусна с въздишка назад върху възглавниците, докато гърлото ѝ вече започваше да се сковава. Пръстите на ръцете и краката ѝ изтръпнаха и изтръпването се разпростря по тялото ѝ, следвано от топлина и удоволствие. Усещането

пропълзя по крайниците, торса и главата ѝ, докато накрая с лекота достигна до съзнанието ѝ.

В ЖИВОТА СЕ СЛУЧВАТ ХУБАВИ НЕЩА

Тази сутрин главата му се цепеше от болка и той дъвчеше лист дулче, докато вървеше между сергиите на оживен пазар в Ку'ос и надничаше изпод мокрите гънки на качулката си към дъжда, който беше толкова ситен, че падаше напосоки.

Над главата му камбаните на близките храмове зазвъняха, за да отбележат смяната на часа. Звучаха нахално и прекалено шумно след летаргията си, продължила толкова много седмици. От близката серпентина долитаха напевите на поклонниците, които на тълпи се отправяха към Площада на свободата, за да отпразнуват първия ден на забавилата се феста на Аугере ел Ман. Изглежда, траурът беше приключил.

Аш все още не беше сигурен какво прави тук, излагайки живота си на опасност посред бял ден за малко пресен хляб. При вида на толкова много хора по улиците просто внезапно изпита желание да го направи и тъй като не можа да му устои, ето че беше вече тук и се движеше сред блъсканицата от купувачи с шал, увит около лицето, и ниско нахлупена над очите качулка, привлечен от миризмата на най-близката пекарна.

Озова се с куркащ стомах на опашката на сергията на пекаря. От оловносивото небе продължаваше да вали дъжд и капките се стичаха от навеса върху гърба му. Аш насочи поглед към стените и сградите, заобикалящи пазарния площад. Той спря, за да огледа входовете в двата му края и двойките войници от помощните войски, които обикаляха около сергиите и разсеяно размахваха палките си в търсене на повод да ги вкарат в употреба.

Не трябва да съм тук посред бял ден — каза той на стомаха си. — Това е безразсъдно дори за мен.

В тълпата пред него се появи процеп и той се промуши през него с кесия в ръка.

— Моля? — попита едно от момчетата с престилки зад щанда.

— Три самуна хляб със семена — най-големите, които имате. И нещо, в което да ги нося.

Момчето пхна самуните в мрежа и му ги подаде.

— Един марвел и половина — уведоми го то. — Плюс още четвърт за торбата. Това прави общо един и три четвърти.

Беше си пладнешки обир. Без съмнение причината беше фестата и безбройните поклонници. Въпреки това Аш даде два марвела и дръпна торбата от ръката на младежа.

— Ще ти струва още четвърт.

— За какво?

— За това, че ти връщам ресто.

Някой блъсна Аш отзад, докато се опитваше да се приближи до щанда. Той го блъсна в отговор, без да го поглежда, и си върна няколко сантиметра свободно пространство около себе си.

— Искаш да ти дам една четвърт, за да ми върнеш една четвърт ресто?

— Не аз измислям правилата — нетърпеливо отвърна момчето, което беше вече насочило погледа си към следващия клиент.

Аш изпусна въздуха от дробовете си. Той махна с ръка и си проби път, за да се отдалечи от сергията, преди да е избухнал. Тръгна обратно по пътя, по който беше дошъл, но видя, че към него вървят двама войници. Затова зави и тръгна към другия изход в противоположния край на пазара. Сега единственото, което му се искаше, бе да се върне на уединения си покрив, където можеше да се наслади на закуската си сам.

— *Кен-дау!* — разнесе се вик, който го накара да се закове на място. — *Хо, кен-дау!*

Аш бързо се обърна и мигновено забеляза между движещите се глави, само на дюза крачки разстояние, едно тъмно лице — мъж от Хоншу като него самия.

Мъжът гледаше надолу към него от стол носилка, носен от двама мускулести роби. Беше поднесъл към ноздрите си напоена с благовония кърпичка, която приличаше на бяло цвете. Когато очите им се срещнаха, мъжът вдигна ръка за поздрав. Аш се огледа и придърпа шала по-високо над носа си, наблюдавайки как мъжът се спусна на земята. Двата му защитени с брони телохранители вече разчистваха пътя му, като блъскаха хората встрани.

— *Кен-даи!* — възкликна отново мъжът на родния им Хоншу, докато един от носачите му отваряше чадър, който да държи над главата му.

Аш отвърна с кратко кимване.

— Постъпваш мъдро, като се движиш по този начин. В града бяха арестувани мнозина от нашите за разпит — каза мъжът.

Аш не отвърна нищо и за момент настъпи неловко мълчание. Непознатият беше горе-долу на възрастта на Аш и беше облечен във фина роба от коприна от Хоншу. Беше леко пълен и Аш нямаше как да не забележи множеството проблясващи златни пръстени с диаманти по пръстите му. Вероятно беше търговец на коприна, доведен отдавна в Мидерес от копринените ветрове. Или може би дори беше политически изгнаник като него самия.

— Какво става в старата родина? — попита търговецът с явната надежда, че Аш може да знае нещо.

— Не бих могъл да кажа — призна Аш. — Минаха много години, откакто за последно бях там.

— Да, такова пътуване се предприема веднъж в живота — кимна с разбиране мъжът. — Не мога да си представя как тези моряци го правят отново и отново, рискувайки живота си.

Той помириxa въздуха под чадъра, от който капеше вода, и допря отново кърпичката до носа си. Когато го стори, Аш зърна татуировката на лявата му китка — кръг с око в него.

— Бил си в Народната армия? — изстреля той.

Търговецът видя накъде е насочен погледът му и свали ръка, сякаш почувствал се гузен от нещо.

— И какво от това?

Аш погледна скъпите му дрехи, бижутата, които носеше, роба, държащ чадъра с провиснала от дъжда коса, другия носач, който още стоеше зад носилката със сведени очи, и накрая двамата въоръжени главорези, на които мъжът плащаше, за да изпълняват заповедите му.

— Много ниско си паднал — провлечено каза Аш.

Веждите на мъжа се повдигнаха изненадано, след което се смръщиха гневно. Той погледна към единия от пазачите си.

— Хванете го! — ядосано нареди той.

Аш обаче вече си беше тръгнал, пробивайки си път през тълпата по посока на изхода.

— Върнете го обратно тук! — чу да крещи мъжът.

Аш се втурна през едно празно пространство между сергиите. Чантата с хляба се люлееше в ръката му и хората го ругаеха зад гърба му.

Наближи изхода, забави ход и спря напълно, когато видя, че пътят му е препречен от пропускателен пункт — редица от турникети в клетки с процепи за четвърт марвел. Мъчеше се да извади кесията си, когато единият телохранител се опита да го сграбчи през решетката, зад която се намираше. Не успя обаче да го хване и разтърси решетката с гневно безсилие.

Вторият телохранител влезе в съседната клетка и също започна да рови за монета из дрехите си с едната ръка, докато се опитваше да промуши другата през решетката, за да докопа качулката на Аш.

Аш пусна цял марвел в процепа и не се изненада особено, когато той бе приет, след което се освободи от хватката на мъжа, блъсна турникета и излезе на Серпентината зад него.

Докъдето стигаше погледът, проходът беше изпълнен с виещи се процесии от поклонници в червени роби. В другия край на пътя се намираше старият квартал с лъкатушните си улички и наклонени каменни сгради. Аш се втурна през процесията, промъквайки се между поклонниците, за да премине от другата страна. Мярна мъже и жени, които яростно шибаха окървавените си гърбове и гърди. Други напяваха със забодени в бузите шишове. Лицата им бяха вдигнати нагоре в екстаз.

Той премина през тях и се озова в началото на тясна уличка, а двамата телохранители се появиха зад него.

— Махайте се! — изрева той и се затича.

Стрелна се покрай местните хора и поклонниците пришълци, които се пазаряха с уличниците и търговците на разни дрънкулки. Опита се да се скрие в лабиринта от галерии и малки площици, които бяха сърцето на стария квартал.

Онези момчета бяха бързи. Въпреки ботушите и кожените си брони те не изоставаха от него и стъпките им отекваха по плочките на галерията, докато го следваха един след друг. Раменете им закачаха стените, а звукът от дишането им подсказваше, че могат да продължат да тичат така цял ден.

Аш се зачуди дали би могъл да се движи малко по-бързо, но в следващия момент видя, че галерията се разширява пред него, и така се откри по-добра възможност.

Бръкна под наметалото си за меча и го извади в мига, в който излезе от уличката.

Направи още две крачки, след което спря и се завъртя на пръстите на единия си крак, протягайки другия напред, така че застана ниско разкрячен, с насочен пред себе си меч.

В последния момент той леко помръдна върха на меча си и първият телохранител налетя на острието с такава сила, че Аш бе принуден да отстъпи крачка назад. И двамата изпъшкаха и след миг и вторият телохранител се притисна в първия и в острието, което стърчеше от гърба му.

Аш се изправи, като продължаваше да държи меча. Двамата мъже бяха разкривили лица, облети в пот, и се мъчеха да се освободят, докато Аш оглеждаше раните им. Първият телохранител погледна към него и след това към острието, забито в тялото му.

— Нарочно не се прицелих в жизненоважни органи — каза той на двамата. — Пазете раните от замърсяване и ще оживеете.

Без предупреждение той измъкна меча. Двамата се отпуснаха на колене, притиснали ръце към раните си. Хората наблизко наблюдаваха смаяни случващото се.

Аш почисти кръвта по острието в гърба на единия, след което вдигна торбата си и се отдалечи.

Че крачеше към дома леко и нехайно. Все още усещаше вкуса на кралското мляко върху върха на езика си, а тялото му трепереше от концентрирана енергия.

Новият му и скъп апартамент се намирал в южната част на Храмовия квартал, която заобикаляше Храма на шепотите и където над именията на жреците, блоковете с апартаменти и богато украсените сгради за забавления стърчаха по-малки небесни кули. Той вървеше под неспирния дъжд и слушаше песента на птиците в парковете и градините по покривите, като в приповдигнатото си настроение се чудеше дали те не празнуват завръщането на живота по градските улици, тъй като днес, в първия ден от Аугере, във въздуха витаеше

вълнение. По улиците децата наблюдаваха как поклонниците в червени роби крачат и припяват в процесии, зяпаха с широко отворени очи многобройните раси на империята, привлечени тук в несметна численост за петдесетата годишнина от идването на власт на манианците.

Мустакана беше вече в апартамента му и разтребваше методично стаите. За момент Че усети прилив на нежност, когато видя жената. Само за няколко седмици тя се беше превърнала в добре дошъл елемент на стабилност в иначе разпиления му живот.

— Утре сутрин заминавам — обяви той на робинята си, макар че тя не можеше да го чуе, тъй като беше оглушала от сипаното в ушите ѝ нагорещено олио след залавянето.

— Мустакана — махна ѝ той, за да привлече вниманието ѝ, — няма нужда да правиш това сега.

Но жената продължаваше да полира лавиците, без да го забелязва.

Той погледна към плочата за писане, която висеше на гърдите ѝ и се полюшваше заедно с вързаното на канап парче тебешир, когато тя се навеждаше.

Досега той отказваше да използва плочата, за да общува с жената, най-вече защото самата Мустакана не я използваше. Сякаш предпочиташе да я остави да виси безполезно на гърдите ѝ като обвинение за всичко, което ѝ бяха сторили. Вместо това той предпочиташе да говори с нея и да упорства с надеждата, че все пак помежду им е възможно някакво общуване.

А и му харесваше да чува думите, изречени в обичайната тишина на апартамента, макар те да бяха само неговите.

Че влезе в спалнята и се втренчи в двойното легло с тъмночервената му копринена кувертюра, подбрана с вкус така, че да си отива с бледозлатистите тапети. Той осъзна, че в себе си има все още твърде много енергия от кралското мляко и от събитията през предната вечер, за да може да заспи. Затова свали робата си и я замени с широка туника, панталони и чифт обувки от мека кожа, които завърза здраво.

— Отивам да потичам! — извика той на път към вратата.

Че тичаше по Серпентината, опасана от дървета. В ушите му отекваше ритъмът на града — местните жреци, призоваващи през рогове от бикове от върховете на кулите на храмовете си, виковете на безскрупулните амбулантни търговци, тъжните песни на робите, които се трудеха. Хората се обръщаха подире му или пък се отдръпваха от пътя му, заинтригувани от гледката на сам мъж, тичащ по улиците. Кожата му се покри с пот и капки дъжд. С всяка следваща стъпка той усещаше как главата му се прочиства от натрапчивите мисли, завладели съзнанието му напоследък, и как получава прояснението, от което толкова се нуждае. Че се промушваше покрай каруците и тълпите. Усещаше краката си леки и се чувстваше свободен.

Обичайният му маршрут минаваше по улиците на изток от апартаментата му — район, разкрасен от зеленината на парковете. Той зави наляво при театъра „Гети“ и пое по булеварда покрай Градините за давене. Виждаше пищната зеленина на дърветата и храстите през процепите на желязната решетка, която силно контрастираше с червените роби на поклонниците, пръснати сред тях. На улицата погледът му беше привлечен от големите колкото сгради портрети на Светия матриарх и по-малките табели на нови ресторанти, строящи се жилища, марки алкохол и храни. Опита се да не обръща внимание на елементарните им послания, но изображенията им минаваха покрай него и независимо от желанието му, оставяха своя отпечатък с усмихнатите си белозъби лица, излъчващи щастие и благоденствие.

Улицата на радостта се намираще в края на булеварда и до нея беше Храмът на чувстващите, където служеше майка му. Напоследък Че я избягваше и не можеше да се насили да я посети. Не искаше да си спомня какво е мястото ѝ в живота му, нито каква е ролята ѝ в ордена. Като видя кулата на Храма на чувстващите да се издига пред него, с червените знамена, които днес бяха вдигнати високо, за да покажат, че мястото отново е отворено и работи, настроението му започна да се разваля.

Той зави, преди да стигне до Улицата на радостта, и влезе в Градините за давене.

Пое по една права павирана пътека между окосените морави. В най-горещите летни дни понякога тичаше в тези градини с проблясващи басейни и пречупени сенки, за да избяга от лепкавата горещина на улиците от другата страна. Днес обаче видя, че е

направил грешка с идването си тук, защото поклонниците се давеха не на шега.

Че затича между каменните басейни с коленичили около тях поклонници, потопили главите си дълбоко във водата. На повърхността от време на време излизаха мехурчета и някои размахваха неконтролируемо ръце, докато се опитваха да държат главите си потопени. По-фанатичните бяха вързали ръцете си отзад с кожени ремъци. Той заобикаляше служителите на Селарус. Жреците се бяха надвесили над проснатите фигури и изкарваха водата от дробовете им, правеха дишане уста в уста или им удряха шамари, за да ги съживят. Двама от тях носеха безжизнена фигура.

Че се затича още по-бързо. Задъхваше се от усилието. Отпред се бяха насъбрали танцуващи поклонници. Бяха толкова нагъсто, че той не виждаше как може да мине между тях. Нямахше обаче намерение да спира.

Наведе глава с дивашка усмивка и се втурна сред тълпата с все сила, изблъсквайки мъжете и жените встрани от пътя си. Като побеснял бик той си проби път през струпването от поклонници. Някои от тях изпопадаха на земята, други хукнаха да го преследват с гневни викове.

Излезе от тълпата, мъчейки се да си поеме въздух. Веждите му бяха мокри и когато ги опипа, пръстите му се оказаха целите червени.

Продължи нататък. Дъждът нежно изми кръвта от него и вкусът ѝ се смеси с вкуса на кралското мляко в устата му.

Когато се върна, осъзна, че е забравил да вземе със себе си каквито и да е пари, за да влезе обратно в сградата. Изруга и напразно задърпа вратата, но в този момент тя се отвори, един от съседите му излезе и Че се вмъкна вътре.

Затича се нагоре по стълбите и влезе в апартамента си. Мустакана тъкмо минаваше през стаята и му хвърли намръщен поглед със зачервено лице. Зад нея се чуваше свирене.

— Точно навреме — отбеляза той, докато минаваше покрай жената и сваляше дрехите си на път към банята и източника на пронизителния звук.

Мустакана се завтече да го изпревари. Когато той влезе в изпълнената с пара баня, тя вече спираше газовия пламък под огромния меден казан, затворен плътно с капак. Струйка пара излизаше от свирката върху капака, която бързо замлъкна, когато Мустакана отвори крана близо до дъното на казана, за да пусне гореща вода в покритата с плочки вана на пода.

Гол и все още в добро настроение, Че я оципа по задника, минавайки покрай нея, и отвърна с бърза усмивка на намръщената физиономия, изписана на мустакатото ѝ лице.

— Твърде добра си с мен — каза ѝ той, докато стъпваше в десетината сантиметра вода в бавно пълнещата се вана.

Легна назад и въздъхна, когато водата леко се надигна около него. Мустакана го гледаше начумерено.

Той затвори очи и почувства как тялото му олеква във водата. Кожата му приятно пареше и той чу как жената навива ръкавите си и коленичи до него. Че изпусна дълга и дълбока въздишка, когато тя започна да го търка с кесия от груба кожа на акула и един от балсамите, които майка му настояваше да нанася по възпалената си кожа. Робинята методично се захвана да търка обривите, покриващи тялото му, и по някое време той изстена почти сладострастно от облекчението след постоянния сърбеж.

Този живот има своите предимства, лениво разсъждаваше Че. И прецени, че не на последно място е възможността да си взема гореща баня всеки ден, ако желае, в свят, в който повечето хора имат късмет, ако могат да се измият в леген със студена вода с листа копал вместо сапун.

„Размекваш се“, каза си той и се зачуди какво ли би си помислил за него старият му учител, ръошунът Шебек, ако беше още жив да го види.

Мустакана почисти малката драскотина на веждата му, без да задава въпроси нито с жест, нито с поглед. Когато свърши, тя изтръска водата от ръцете си и го остави да се наслаждава на ваната си насаме. Умът му беше все така прочистен от бягането. Сложи накиснатата кесия върху лицето си и вдиша през нея. Внезапно се чувства изморен — ефектът на кралското мляко най-сетне отслабваше. Може би с изпотяването го бе изкарал от тялото си.

Че се прозя и разбра, че скоро ще заспи. Мислите му се носеха като парата в помещението и той си позволи за миг да се замисли за отминалата странна нощ и за онова, което му предстоеше на следващата сутрин.

Война — каза си той, внезапно изтрезнял. — *Утре заминавам на война.*

Когато стана от сън следобед, на масичката до входната врата го чакаше писмо. Мустакана се бе прибрала в робското си жилище в мазето на сградата.

Че не обичаше писмата. Те носеха само лоши новини или напомняха за задължения. Въпреки това го взе и го отвори.

Надявам се, че новият мехлем върши работа. Ела да ме видиш, сине. Липсваш ми. Моля те, ела.

Майка му. Каишката, с която го държаха, за да са сигурни, че ще е предан на ордена.

Че продължаваше да стиска писмото, колебаеше се какво да стори с него. Накрая отвори чекмеджето на масичката и взе лист обикновена хартия, острие за писане и мастило. С внимателния си почерк написа:

Скъпа майко, утре сутрин трябва да замина с флотата. Не, не знам колко дълго ще отсъствам. Както винаги ще мисля за теб.

Твой син.

Той духна мастилото, за да изсъхне, след това внимателно сгъна листа и надраска върху него указания да бъде доставен на майка му в Храма на чувстващите. Остави го на такова място, че Мустакана да го види.

За момент Че се замисли дали да не изпрати покана на Пърл или Шейл, или дори и на двете. Но младите жени щяха да се надяват тази вечер да получат наркотици за удоволствие, както и да очакват от него да се присъедини към задоволяването на пороците им. Той нямаше желание да изпада в опиянение тази нощ, както и в повечето нощи по принцип. Не му харесваше къде се отнася съзнанието му понякога, когато е в такова състояние.

Не, по-добре беше да си остане у дома, за да е свеж на сутринта. Освен това възможността да си осигури малко спокойствие само по себе си беше лукс. По-добре беше да се възползва от нея, докато все още може.

Че изрови кожената си раница и започна да приготвя багажа си за сутринта, защото искаше да приключи с това и да си почине както трябва. Сложи някои дрехи, без да се замисля особено над това, какво прави, но когато стигна до библиотеката, спря, седна и започна да оглежда книгите с необходимото внимание.

Работата му беше да знае възможно най-много за света. Затова библиотеката му включваше много пътни дневници, книги с карти и текстове с религиозно и историческо съдържание. Че подозираше, че тези познания — това изобилие от сведения за другите култури и идеологии, противоречащи на Ман — всъщност лежат в основата на недоверието, което понякога изпитваше към своите началници.

Накрая той избра една от творбите на Славо — разказ за пътуванията на Маркешиан (най-вероятно въображаеми) до далечния край на света и за чуждите народи, които открил там. Че я беше чел за последно преди доста време.

Поддавайки се на внезапно хрумване, той се обърна към своя екземпляр от Писанието, което лежеше затворено най-отгоре върху библиотеката. Беше го чел цялото само веднъж, след завръщането си към живота в Ман. То беше част от повторното му образование, след като беше живял дълги години като ученик на ръошуните в планините на Чийм. Жреците шпиони на Елаш отново бавно го бяха върнали към вярата за божествената плът, преди да го уведомят, че ще стане дипломат на служба в Отдела.

Той взе тънкото томче и го прибра доста неохотно в багажа си.

Във вечерния сумрак под светлината на газовите лампи във всекидневната Че седна в креслото, облечен в чиста бяла роба, с приятно пълен стомах и с чаша скромно количество сератианско вино в ръка, и потънал в мисли, се загледа в улицата долу.

Хубавото му настроение от преди малко беше изчезнало. Вместо това той се чувстваше леко потиснат и сега, когато багажът му беше вече готов и не му оставаше нищо друго, освен да чака утрото, реалността на случващото се накрая се стовари върху него. Работата му като дипломат му позволяваше да живее в относително щастлива изолация от себеподобните си. Сега обаче от него се очакваше в продължение на седмици да живее рамо до рамо с колегите си жреци, матриарха и нейния антураж от подмазвачи. Щеше да му се наложи да внимава за всяка своя стъпка и дума. Това нямаше да е лесно, не и сега, когато мислите му противоречаха повече от всякога на онова, което го заобикаляше.

След Чийм и предателството му към ръошуните в него бе започнал да се надига гняв. Усещаше го по десетки малки начини всеки път, когато загубеше настроение по време на обичайния си ден или когато изричаше нещо, които не биваше да изрича, или пък когато предизвикваше хората с власт с привидната си арогантност към тях, която всъщност изобщо не беше арогантност, а нещо като равнодушно мислено свиване на рамене, с което показваше, че не го е грижа. Сякаш искаше да бъде предизвикан заради поведението си, сякаш искаше най-сетне да каже какво мисли за жреците, независимо от последствията. Може би беше някакво самоубийствено желание, което постепенно набираше сила.

Че отново отпи от виното, наслаждавайки се на леката горчивина, която дразнеше небцето му. То идеално подхождаше на подлютения заек за вечеря, чийто вкус все още усещаше в устата си. Чуваше как Мустаката мие съдовете в кухнята.

Най-сетне беше спряло да вали и хората излизаха навън, за да се насладят на вечерните забавления по улиците долу. Известно време Че наблюдаваше един сводник, който управляваше малката си империя от ъгъла на улицата. Мъжът се перчеше и важничеше под светлината на уличните лампи. Когато това му омръзна, той насочи вниманието си към група млади мъже и жени, които седяха на ниската стена зад трамвайната спирка и си подаваха един на друг пръчки хази, и

разговаряха и се смееха, радвайки се на общуването помежду си. Не изглеждаха много по-млади от Че и въпреки това той сякаш ги наблюдаваше през очите на старец.

В началото не забеляза Мустакана, когато тя се появи във всекидневната със скръстени пред гърдите ръце, в очакване да бъде освободена за вечерта. Жената се прокашля. Той се обърна, примигна и се вгледа в умореното ѝ увиснало лице.

Че нямаше представа какво е истинското ѝ име. По правило робите без договор нямаха право на имена, с изключение на случаите, когато техните господари им изберяха такива. Така той ѝ измисли прякор, когато за пръв път му дадоха ключовете от този апартамент и той видя робинята, която вървеше с него — жена на средна възраст с рус мъх по лицето и пронизващи сини очи. Знаеше, че тя е от северните племена, макар и само заради цвета на косата ѝ и татуировката със синьо мастило, която веднъж беше зърнал върху горната част на ръката ѝ.

Че често си мислеше, че животът ѝ не е особено хубав. Седем дни в седмицата тя беше изцяло на негово разположение и имаше време за себе си само късно през нощта, при това само в случаите, когато не беше повикана в леглото на господаря си. Той предполагаше, че предишните ѝ господари доста са я ползвали, защото беше достатъчно женствена. Известно време той самият се забавляваше с идеята да я употребява по този начин, но после реши, че за тези неща предпочита участието на другата страна да е по-скоро доброволно.

Зад Мустакана апартаментът беше потънал в тежки сенки, които мърдаха под светлината на газовите лампи. Те скриваха часовника, който самотно тиктакаше върху далечната маса, купчините материали със справки, натрупани до стената, както и лакирания глобус, който Че толкова често въртеше, че вече се нуждаеше от смазване. Нямаше кой знае какво друго, само празнота, голи стени и звуците на света навън.

— Остани още малко — чу се Че да казва на жената, след което разтвори ръце.

Тя, изглежда, не го разбра правилно, защото върху бледото ѝ лице се появи лека руменина.

Не за пръв път през ума му мина подозрение, че Мустакана всъщност може да чете по устните, както се научаваха много от

робите, след като ги лишиха от слух — и че пази това в тайна по неизвестни за него причини.

— Не, не исках да кажа... — Той поклати глава и извърна поглед. Очите му попаднаха върху дъската за иланг на малката масичка пред него и той я посочи. — Навярно можеш да се присъединиш към мен за една игра, ако играеш?

Погледът ѝ проследи жеста му и след това се върна върху очите му. По лицето ѝ се мярна съжаление. За момент той го видя ясно и се зачуди какво ли е предизвикало такова чувство към него. Жената остана на мястото си.

— Вино? — попита той и поднесе бутилката над празна чаша.

Когато вдигна поглед, той я видя как се приближава като предпазливо животно.

Мустакана се настани в стола срещу него, като придържаше плочата за писане към гърдите си, след което скромно скръсти ръце в скута си. Той я наблюдаваше, докато пълнеше чашата ѝ с вино.

Играеха мълчаливо. Виковете и смехът от улицата бяха заглушавани от дебелите стъкла на прозореца. Тя наистина умееше да играе, поне дотолкова, че играта да е интересна в началото. Въпреки това Че я щадеше, защото искаше това да продължи по-дълго. Тя го прие, макар от време на време да го стрелваше с развеселен поглед изпод дебелите си вежди.

При всеки ход, който правеше, тя придържаше плочата към гърдите си, за да не ѝ пречи, когато се навежда над игралната дъска. Накрая Че посочи плочата и привлече погледа ѝ.

— Моля те, махни това нещо.

Тя примигна към него.

Той посочи отново и с жест ѝ показа да я свали от врата си.

Мустакана погледна надолу към плочата и я изучава известно време. След това я свали с рязко и бързо движение и я подпря до крака на масата.

— А сега какво ще кажеш да направиш същото и с дрехите си?

Наблюдаваше я внимателно, докато тя го гледаше. Не се ли появи отново лека руменина на лицето ѝ?

Това само засили любопитството му.

Мустакана отпи от виното, после разположи три от своите камъчета, така че да загради едно от неговите, и го взе с мазолестите

си пръсти, за да го сложи при останалите камъчета, които беше спечелила.

— Заминавам утре сутрин — каза той, като внимателно наблюдаваше очите ѝ, докато говореше. — С флотата. Отиваме на война с неверниците.

Нищо. Никаква промяна в изражението ѝ.

Че безгрижно насочи черните си камъни към нейните бели, които сега тя беше събрала в единия квадрант на дъската, за да ги защити. Той си позволи да направи няколко грешки, атаката му се забави и тя прегрупира силите си. Мустакана не обмисляше дълго ходовете си, сякаш тя самата също не приемаше играта много на сериозно. Май повече се интересуваше от виното.

Той напълни отново чашата ѝ и зачака, докато тя я изпразни. Когато успя отново да улови погледа ѝ, заяви:

— Моят началник ми нареди да убия Светия матриарх.

Думите прозвучаха оглушително в полумрачната тишина на апартамента.

Очите ѝ заиграха лудо, наблюдавайки го. Че внезапно усети напрежение във въздуха между тях.

— Ако тя избяга от битката, разбира се. Или ако има опасност да бъде пленена. Изглежда, че няма да позволят това да се случи. Тя трябва или да спечели, или да загине. Нищо друго.

Той постави едно камъче, взе друго и го постави до първото. Между тях се настани трето.

— Работата е там, че аз доста се чудя кои са моите началници. Питам се за кого ли всъщност работя след цялото това време и дали тези хора могат да заповядат убийството на матриарха.

Мустакана доближи рязко лицето си до неговото.

— Млъкни веднага! — извика тя с неравен и леко дрезгав глас.

Ръцете ѝ сграбчиха двете страни на масата.

За момент Че се стресна дотолкова, че не отвърна нищо. Просто преглътна мъчително.

— Какво? — тихо попита той и вдигна ръка. — Мислиш, че подслушват през стените?

Тя отмести очи от устните му. Гърдите ѝ се надигаха и спускаха бързо. Дишаше тежко.

— Можеш да навредиш и на двама ни с такива приказки. Защо ми казваш тези неща?

Лицето ѝ беше толкова близо, че той усещаше горещия ѝ дъх срещу своя.

— Защото си мислех, че не ме разбираш — бавно отвърна той. — Преструваш се, откакто се срещнахме за пръв път. Преструваш се, че не можеш да четеш по устните ми.

И той се втренчи в нея със суров обвинителен поглед.

— Не ти дължа вярност! — гневно му извика тя в отговор със странно звучащия си глас. — Не съм ти жена, за да ме занимаваш с грижите си! Нито пък съм твоя майка!

Настроението на Че веднага се помрачи. Сякаш някой беше угасил лампа.

— Знам много добре каква си — изръмжа той и погледът му несъзнателно се насочи към нашийника на врата ѝ.

Тя повдигна вежди.

— Така ли? И каква съм тогава, ако не робиня на роб? — Погледът ѝ се плъзна по стените на апартамента. — Просто ти позволяват да имаш по-хубава клетка от нас, останалите, това е всичко.

Че бавно повдигна дъската за иланг и камъчетата започнаха да падат едно по едно върху дървения под, където се търкаляха и трополяха, докато двамата играчи се гледаха втренчено един друг. Когато и последното камъче падна и отново се възцари тишина, той пусна ръба на дъската и тя изтрака върху масата.

Мустакана седна на мястото си, разтреперана.

— За тях ли работиш? — попита той. — Докладваш ли им за мен?

— На кого? — безизразно отвърна жената.

Че изпусна дълга въздишка. Той я гледа дълго, разкъсан от гняв и тревога.

— Върви — каза ѝ той. — Махай се!

Тя се надигна и взе плочата си. Отправи се към вратата, без да каже и дума.

— Вземи това — изръмжа той и когато тя погледна назад, той затапи полупразната бутилка вино и я подхвърли в ръцете ѝ.

Очите ѝ се разшириха изненадано за момент, но после тя се окопоти. С бутилката в ръка, затвори вратата след себе си.

Че се облегна на стола и откри, че гледа разпилените камъчета по пода — имаше нещо недоловимо в начина, по който се бяха подредили.

КОПЕЛЕТАТА НА СВЕТИ ЧАРЛОС

Дебелакът, който пазеше горната част на стълбите, се свлече в ръцете ѝ с изненадано стенание. Тя се олюляваше под тежестта му в продължение на няколко мига като жена, която подкрепя пияния си съпруг, после остави тялото му да се отпусне тихо и плавно върху площадката.

Суон изчисти кръвта от ножа си и по невнимание пръсна малко от нея върху влажната стена. Жената погледна стичащите се капки — контрастът между тъмночервеното и жълтеникавата мазилка ѝ хареса.

— Какво правиш? — попита я Гуан, застанал до нея. — Да не си друсана?

— Само малко. Спри да се тревожиш, братко. Това ме държи нащрек.

Заедно двамата жреци — мъжът и жената — прекрачиха тялото и спряха пред вратата. От другата страна се разнасяха силни гласове. Чуваше се апатичният плач на бебе.

— Хора, моля ви, един по един! Милан, видях, че ти пръв вдигна ръка.

— Исках само да кажа, че ако ще се отказваме от този план за действие, трябва да го сторим поради конкретна причина, а не защото ни е страх от онова, което ще ни сторят.

— Но, Милан — долетя друг глас, — през седмицата на Аугере? Та те ще ни убият на място, защото нарушаваме така светата седмица.

— И кой тогава ще работи във фабриките и стоманолеярните покрай Кланиците? — обади се една жена. — Или смяташ, че ще са доволни да си загубят печалбата, докато обучават нови работници?

— Пфу! — извика друг. — Могат да си намерят нови работници във фабриките за няколко седмици. Не за това става въпрос. Работата е там, че те са уязвими по време на Аугере. Всички тези поклонници, дошли от цялата империя. Всичките представители на Каукус. Очаква се, че тази седмица целият свят ще празнува единството на Ман. Една голяма щастлива империя и всички ние размахваме знамена и се

чувстваме част от това, както се очаква от добрите овце, каквито са ни учили да бъдем. А междувременно, скрити от погледите, те се договарят как да ни изстискат още повече. Не, хич няма да им хареса, когато излезем на улиците и им покажем какво мислим. Но ако искат да ни укротят по-бързо, без да предизвикат кървава баня пред очите на всички, ще трябва да вземат предвид нашите условия.

— Не сме тук, за да обсъждаме революция, Чопс. Ами ако изчакат поклонниците да си тръгнат и след това за удоволствие изгорят всички ни живи в Шей Мади, както правят с бездомните, а накрая напълнят фабриките си с онези бедни души, които *наистина* са роби?

— Тогава ще имаме истински бунт, както се е случило по времето на бащите и майките ни, последния път, когато жреците решили, че могат да вземат и хляба от устата на работещите хора. Трябва да ни позволят да изкарваме прехраната си. Дори жреците ще приемат това. А и точно страхът за онова, което можем да загубим, е онова, което на първо място ни доведе тук. Заради всички онези случаи, когато е трябвало да се поддържаме, а не сме го правили. И винаги причината е била, че са ни заплашвали да докарат роби, с които да ни заменят, или дори да преместят фабриките другаде. Работя повече часове на пресите, отколкото прекарвам у дома. Това вършат и жена ми и големите ни синове. И въпреки това парите едва ни стигат да се облечем и нахраним, камо ли да платим дълговете си за наема или да купим лекарства, когато децата ни са болни. В името на Куш, трябва да сторим нещо!

Суон се усмихна — не на думите им, а на многозначителния надпис, издълбан върху трегера на вратата.

По-добре да запалиш една-единствена свещ, отколкото да проклинаш мрака.

До нея брат ѝ разкърши врата си и посочи нещо в сенките над надписа. Беше резба на две хванати една за друга ръце, обгърнати от бодлива тел.

— Наричат себе си „Копелетата на свети Чарлос“.

— Свети Чарлос? Никога не съм чувала за него.

— И не би могла — отвърна Гуан. — Името му е заклеймено от закона двайсет и пет години преди да се родим. Бил е жрец от старата религия, още по времето, когато градът е бил монархия. Живеел е и е работил тук, в Кланиците по източния бряг. Раздал е всичките си пари

на бедните. Помогнал е за построяването на тези сгради за отдих. Затова те го почитат като светец.

— Виждаш ли? Ето защо съм толкова доволна, че си моят умен брат. Иначе щеше да се наложи аз самата да чета тези скучни книги. Осветли ме тогава с мъдростта си... Защо тези роби наричат себе си „копелета“?

— Чарлос има слабост към жените. Говори се, че половината от децата в квартала били негови незаконородени потомци.

При тези думи Суон се засмя по-силно, отколкото трябваше, докато брат ѝ я наблюдаваше объркано и намръщено.

Гласовете зад вратата потънаха в гробно мълчание.

— Ще започваме ли? — попита го тя.

— След теб.

Петдесет лица се извърнаха към вратата, когато Суон пристъпи вътре. Очите им се разшириха, когато видяха жреческата ѝ роба и гладко обръснатата глава. Дори плачещото бебе в скута на майка си примигна и я погледна през сълзи.

Суон щракна силно с пръсти и детето се стресна и спря да плаче.

Стаята беше натъпкана от стена до стена с насядали мъже и жени и въздухът беше спарен от топлината на множеството тела, притиснати толкова близо едно до друго.

Как могат да седят толкова близо един до друг във вонята си?

— Търсим Гант — заяви брат ѝ на висок глас. — Моля, покажете ни го.

Никой не помръдна. Мъжът, който стоеше прав близо до вратата, ужасено закърши ръце.

— Ти ли си Гант? — попита го Суон.

Той погледна към останалите за подкрепа и Суон забеляза как някои от мъжете отстрани бръкнаха под палтата си за оръжие.

— Кой иска да знае?

Тези думи дойдоха от мъжа, застанал прав до затворения с кепенци прозорец, скръстил ръце пред широките си гърди. В устата си имаше лула и носеше островърха шапка, накривена над едното око.

— Аз.

— А ти коя си?

— Наричат ме Суон.

— Е, Суон, на мен ми викат Гант. И това е мирно събрание. Не вършим нищо лошо.

— Бих казал, че плановете да създадете разкол сред събратята си роби е нещо много лошо — изсумтя Гуан.

Чу се стържене на столовете по пода. Хората се изправяха и отстъпваха към стените. Неколцина мъже заеха позиции пред тях.

— Не искаме неприятности — увери ги Суон, като вдигна празните си ръце, след което кимна на мъжа, наречен Гант. — Тогава ви желая приятна вечер или поне такъв да е остатъкът от нея.

Бавно и предпазливо двамата жреци отстъпиха вън от стаята, след като бяха приключили задачата си. Суон хвърли последен поглед към изпълненото с любопитство лице на Гант, след което затвори вратата след себе си.

Брат й тутакси счупи една пръчка на две и залости вратата с нея. Дръжката на бравата започна да трака — някой се опитваше да я отвори.

Гласовете от другата страна отново се усилиха.

Суон и брат й бързо се запускаха по стълбището, надпреварвайки се помежду си. Къщата за отдих беше висока сграда с много етажи и стаи. Може би някога е била хосталио или някой от прочутите бордеи в квартала. Хората се бяха пръснали от стълбите и площадките, когато преди малко бяха видели двамата жреци да се изкачват. Сега иззад затворени врати се чуваха шепоти и внезапно заглушени детски викове. Суон също счупи пръчката си на две и помогна на Гуан за затварянето на главния изход на всяка площадка, докато се спускаха.

Междувременно брат й избягваше да я погледне в очите.

Навън, на павираната улица, подухваше смрадлив бриз, който се носеше над тясната Аксенине — единствената река на остров Ку'ос — и над виещите се зловещи улици на бедния квартал на Кланиците. Димът от близката стоманолеярна заседна в гърлото на Суон. Тъмните комини на фабриката бълваха съдържанието си във вечерното небе. Гуан бързаше да запечата главния вход, докато Суон потропваше с пръсти, сякаш следваше някаква мелодия, която само тя чуваше, и наблюдаваше как фигурите наоколо се разбягват при вида на робите им.

Тя се загледа в далечния Храм на шепотите, който се очертаваше на хоризонта — високата му разкривена форма се открояваше сред помалките небесни кули. Беше по-ярко осветен от преди. Тя знаеше, че втората нощ на Каукус вече трябва да е започнала, и за момент почувства облекчение, че тази вечер не трябва да са отново там.

Много по-близо, на отсрещния бряг на бързата река, се извисяваше ярко осветената от газови лампи крепост на семейство Лефал. Баржите край кея се пълнеха с войници. Войските на генерал Романо заминаваха за пристанището, откъдето утре щеше да отплава флотата. Суон си спомни, че все още не е приготвила багажа си и че трябва да научи домашната си робиня как да се грижи за животните ѝ.

Гуан я побутна и тя се върна към заниманията им в момента.

Брат ѝ извади пистолета си и застана на пост, а тя самата вдигна една от незапалените факли, подпрени до стената. Насочи към нея своя пистолет и стреля.

Напоеното със земно масло дърво се разгоря под бриза със синьо-оранжев пламък. Суон бързо прокара факлата покрай стената, която бяха залели със земно масло, и подире ѝ лумна огнена следа, която моментално започна да се катери нагоре.

Тя остави брат си на поста му и обиколи сградата, като мина и покрай двете врати, които вече бяха залостили. Когато се върна при него, цялата постройка беше обгърната в пламъци.

От предната врата сега долиташе тропане. Хората се опитваха да излязат навън.

— Я пак ми припомни — защо регулаторите не се заеха с тази работа?

— Защото, сестричке, семейството на матриарха притежава половината фабрики за платове в Кланиците. Тя несъмнено е искала работата да бъде свършена както трябва.

Звучите на паника вече заглушаваха рева на пламъците. Кепенците на прозорците из цялата сграда започнаха да се отварят, хората се подаваха навън сред облаци дим.

— Мислиш ли, че това ще е достатъчно?

— Може би поне за известно време ще спрат да вдигат шум за *правата* си. Като ги слуша човек, би си помислил, че всичките са родени с тези права.

Някой изпищя и едно димящо тяло падна с глух звук върху паветата пред тях. Отгоре заваляха още хора. Чуваше се хрущане от чупене на крака. Суон отскочи назад, когато съдържанието на нечий череп се пръсна по улицата. Тя се втренчи като хипнотизирана в кървавата каша.

Наблизо плачеше бебе. Тя го забеляза между помръдващите тела, все още в прегръдките на майката с изпотрошени кости. Стори ѝ се, че това е същото дете, което беше видяла в стаята най-горе.

— Късметлия си — каза му Суон, когато се наведе да го огледа по-отблизо, след това се обърна към брат си. — Забелязал ли си, че децата им плачат много тихо?

— Не — отвърна той сред виковете и рева на пламъците. — Да вървим.

Тя кимна и остави плачещото дете — не беше неин проблем.

Педеро хвърли поглед зад гърба си и почука на тежката врата от тик. Когато отпусна ръката си, тя трепереше и той усети влагата под мишниците си, която се превръщаше в големи петна върху бялата му жреческа роба.

Коремът му така се беше свил от ужас, че имаше чувство, че ще повърне.

Стегни се! — каза си жрецът шпионин, пое дълбоко дъх, издиша и стисна силно юмруци.

Беше въведен в стаята от жрец воин, облечен в обикновени дрехи. Мъжът го претърси грубо и погледът му се плъзна неодобрително по него.

— Изчакай тук — нареди му той, сетне прекоси просторното помещение до отсрещната стена, към която беше прилепена дървена кабинка. До отворената ѝ врата стоеше домашен роб, който държеше в ръката си купа с гъби.

Педеро се опита да се успокои, докато чакаше пред масивното бюро. Останалата част от стаята беше претърсена с различни по големина сандъци с папки, които все още чакаха да бъдат разопаковани, точно както и онези в собствения му кабинет, намиращ се в другото крило на сградата, след годишното преместване на ордена на елашите в новите анонимни помещения. Върху бюрото на

началника му, между документите, беше наполовина изядената му закуска. През входа зад бюрото той забеляза тежкия пътен сандък на пода на другата стая. Той беше плътно затворен с кожен капак и увит с въже от косми.

— Побързай! — разнесе се гласът на Аларум от нужника. — Скоро трябва да тръгвам за пристанището.

Главата на Педеро трепна при внезапните думи на началника на шпионите.

— Нося ви доклад, сър. Мисля... Мисля, че е най-добре да го прочетете.

— Ти ли си, Педеро?

— Да. Аз съм.

— Е, не може ли да почака?

Педеро погледна надолу към доклада, който стискаше в треперещата си ръка. На някои места мастилото на написаното със ситния му стегнат почерк се беше размазало от потта по пръстите му.

— Опасявам се, че не. Той е от един от подслушвателните ни постове. Относно дипломат на име Че. Доколкото разбирам, той ще придружава Светия матриарх по време на кампанията.

Откъм отворената врата се подаде ръка.

Педеро пристъпи настрана към нея и пъкна документа в очакващите ѝ пръсти, без да поглежда. Поклони се и се отдалечи на доста голямо разстояние, склучил ръце зад гърба си.

— Казал е това? — разнесе се гласът след няколко мига. — На проклетата си домашна робиня?

— Да, сър.

Последва поредица от изречени под нос псувни. По принцип Аларум не беше човек с лош характер. Откакто обаче беше обявил, че трябва да придружава Светия матриарх като неин съветник по разузнаването, беше станал сприхав с всички.

— Печатът е от снощи. Защо едва сега чувам за това?

Педеро се закашля и си пое въздух.

— Имаше известно объркване — започна той разтреперан — с документацията.

— Искаш да кажеш, че е стоял на бюрото ти през цялото това време и ти не си си направил труда да го прочетеш до преди малко.

Не можеше да го отрече. Вече беше опитал да измисли начин да прехвърли вината за грешката си надолу по веригата, но умът му беше завладян от мисълта за нещо още по-ужасно. Докато седеше зад бюрото си с доклада в треперещата си ръка, беше изпаднал в паника от онова, което току-що бе прочел, ужасен от осъзнаването, че вече е заразен от тази информация и няма да може да я *изтрие* от съзнанието си. Което означаваше, че няма да може да избегне съдбата, предопределена от тези думи.

Разкъсай проклетото нещо на парчета и ги изгори! — шепнеше разумът му, обзет от тази глупава истерия. Дори беше станал и бе тръгнал към вратата, решен да изпълни тези си намерения, когато беше видял Курзон, седнал зад бюрото си в другия край на стаята и надничащ над очилата си, Ключокар!

Свърши си работата — каза си Педеро тогава, изпълнен с усещането за студена самота. — *Направи го, без да се срамуваш, както винаги си правил.*

Сега, когато се сблъскваше с реалните последствия от своето решение, той разбираше, че това е била моментна лудост. Педеро вдигна високо глава, сякаш предлагаше гърлото си за жертвоприношение.

— Боя се, че е така, началник. Нали разбирате, заради преместването... все още се опитваме да се върнем към нормалното темпо на работа.

— Извинения, Педеро? За такова нещо трябва да те изпратя в блока за мъчения за цяла седмица, а ти трябва да ми благодариш за снизходителността.

— Да, началник.

Последва дълга и уморена въздишка. Това едва ли беше най-успокояващият звук, който можеше да чуе от шефа си.

— Кажи ми през колко ръце е минал този доклад.

При тези думи кръвта напусна лицето на Педеро. Той усети как кожата му внезапно изстина, сякаш беше вече мъртъв. Погледна към жреца воин и домашния роб, но те избягваха погледа му.

— През подслушвача и през мен.

— Името на подслушвача? Не мога да го разчета тук.

— Ул Мечаро.

— А робинята?

— Номерът ѝ е в доклада. Най-горе вляво.

— Виждам го.

Педеро чу откъм кабинката някакъв странен звук. Осъзна, че Аларум трака със зъби — началникът му имаше този навик, когато се мъчеше да си припомни някаква подробност.

— Познавам този младеж — замислено каза той през стената на кабинката. — Или поне на младини познавах майка му. Тогава беше Чувстваща и мисля, че още е такава. Не беше от онези момичета с безжизнени очи, които човек получава днес. Не, тя беше пълна с огън и показваше ноктите си. Но се наложи да спра да се виждам с нея, след като забременя. Не можех да я понасям...

— Това поставя сериозни съмнения относно душевното състояние на този дипломат — дръзна да отбележи Педеро. — С тези приказки той подписва смъртната си присъда, щом като Отделът получи доклада.

— Педеро, по-скоро мисля, че смъртната му присъда е била подписана в мига, в който са му били разкрити подробностите за мисията му. Сега той знае твърде много. Трябва да предположим, че Отделът ще се погрижи да бъде убит по един или друг начин, веднага щом мисията му приключи.

Педеро прехапа устна, чудейки се как да притисне повече шефа на шпионите. Познаваше го от няколко години. Аларум изискваше от подчинените си да говорят откровено заради собствената си понякога брутална прямота. Той смяташе това за задължително качество в тяхната работа, ако човек искаше да запази трезвата си преценка.

Педеро хвърли поглед към жреца воин и към роба, но и двамата просто бяха свели премрежените си погледи към пода, сякаш това е единственото нещо, което правят в живота си. Той отново се приближи до кабинката и почти се притисна в нея.

— Истина ли е? — попита почти шепнешком началника си. — Искам да кажа, дали е истина онова, което той е казал?

Аларум отговори внезапно и със силен глас.

— Оставете ни! — нареди той и жрецът воин и робът най-сетне погледнаха към Педеро, след което се отправиха към вратата.

— Наистина ли искаш да знаеш това? — попита Аларум, след като и двамата излязоха.

— И бездруго вече имам усещането, че някаква примка се стяга около врата ми.

— Така ли? Тогава какво да кажа аз? Нали и аз прочетох този доклад?

— Вие може вече да сте част от това — смело отвърна Педеро. Той знаеше, че е късно да е предпазлив.

Откъм кабинката се разнесе тихо хриптене. Педеро реши, че е смях.

Защо се смее? Какво от всички тези неща би могло да бъде смешно?

— Моите началници може би — най-сетне долетя гласът. — Със сигурност началниците на този дипломат от Отдела.

Педеро потупа с пръст влажните си устни. В този момент мислите му се насочиха към тревата хазии, която го очакваше в личните му покои в Храмовия квартал, и към дългата вечер на удоволствия, която си беше обещал с новата си робиня наложница. Зачуди се дали изобщо ще успее да стигне жив до дома си.

Докладът се подаде изпод вратата на кабинката и се плъзна по пода. Педеро го загледа втренчено.

— Погреби това някъде из папките. Не казвай на никого нищо за него. Ясно ли е?

Беше готов да се хвърли в краката на Аларум — такава благодарност изпитваше към него в този момент. Облекчението, което го заля, беше като прилив на плътско удоволствие.

— Разбира се, началник — отвърна Педеро и побърза да се наведе и да вземе листа хартия от пода.

— И... Педеро?

— Да, началник? — останал без дъх, отвърна той.

— Как изглежда този дипломат?

— Мисля, че има негово описание в досието му.

— Донеси ми го.

УБИЕЦ

Първоначално Аш не видя крилете на прилеп, които се носеха към него, тъй като бяха едва различими точки в далечната мараня над града.

Под топлото утринно небе направи поредица от упражнения за разтягане, за да отпусне мускулите си и да успокои болката в коленете и гърба си, както и за да се подготви за онова, което предстоеше. Дълбоко в себе си знаеше, че днес тя най-сетне ще излезе от високото си гарваново гнездо.

Вниманието му беше съсредоточено изцяло върху движенията и звука от собственото му дълбоко коремно дишане. Аш не проявяваше кой знае какъв интерес към небето, нито към шумните улици под него, въпреки че бяха изпълнени с хиляди хора. Ранната утринна светлина дразнеше очите му. Той знаеше, че това е началото на ново главоболие. Надяваше се, че пристъпът няма да е силен.

Когато приклепна, за да разтегне мускулите на гърба и бедрата си, той най-сетне ги видя — формация от прилепови крила, които се плъзгаха ниско над покривите към Храмовия квартал, разположен на половин лак разстояние. Остана приведен, когато едно от тях прелетя точно над главата му. Беше толкова близо, че той зърна човека, увиснал под крилото, и чу тракането на метала и ремъците, преди той да отmine. Въздухът подире му се раздвижи и Аш присви очи.

С крайчеца на окото си той забеляза бял проблясък вляво, където срещу западната страна на театъра се издигаше сграда. Приклепна още по-ниско и пристъпи странично към парапета, за да го ползва за прикритие. Бавно повдигна глава и дръзна да хвърли един поглед.

На покрива на далечната сграда се движеше жрец воин.

Беше праметнал през рамо дълга пушка и крачеше горе, като от време на време спираше, за да погледне към улиците отдолу. Аш се завъртя и огледа останалите покриви от другата страна на театъра. На много от тях — онези, които бяха плоски — видя под дневната светлина да се появяват бели роби.

Вратата пред него започна да се отваря със скърцане.

Аш замръзна на мястото си.

Вратата към покрива на театъра се намираще в голямата бетонна ръка, издигаща се в средата му, точно срещу мястото, където в момента клечеше Аш. Той хвърли поглед към основата на ръката, където лежаха оръжията му, увити в резервното му наметало.

В полезрението му иззад ръката се появи жрец воин. Беше с гръб към Аш и в едната си ръка държеше дълга пушка с мерник, а в другата — пистолет. Бялата му роба се измести така, сякаш той се готвеше да се завърти.

Без да се замисля, Аш се преметна през парапета.

Докато висеше, хванат с върховете на пръстите си отстриани на сградата, за миг му се зави свят. Краката му се люлееха в празното пространство над доста по-ниския покрив на първоначалната сграда на театъра и хилядите глави по улиците. Сега звукът на тълпата, долитащ до ушите му, беше оглушителен, като неравномерен и лишен от всякаква хармония океански прибой.

Какво правя тук? — зачуди се той, вкопчен с все сила в грубия бетонен ръб на парапета.

Над главата му се разнесе шум на стъпки. Той вдигна очи и видя, че към него е насочен погледът на жрец воин, през чиято маска се виждаха само очите му. Бризът развя краищата на плаща му. Причудливите шарки върху коприната проблеснаха под слънчевите лъчи. Аш отново видя мислено пламтящата клада и жреците воини с бели роби, събрали се около нея и наблюдаващи как Нико гори.

— Подай ми ръка — каза Аш на мъжа на търговски и рискува да протегне лявата си ръка нагоре.

Не беше молба, а заповед.

Жрецът воин се размърда несигурно. Очите му се стрелнаха към протегнатата ръка. Аш усети как пръстите на другата му ръка започват да парят и знаеше, че скоро ще изтръпнат целите. Отново вдигна свободната си ръка към жреца воин.

— Побързай!

Мъжът остави пушката си, но задържа пистолета, докато се протягаше към Аш. Ръшунът се престори, че не може да протегне повече ръката си. Жрецът воин се наведе да я хване.

Ръцете им се срещнаха и се вкопчиха една в друга. Аш изпъшка и с все сила дръпна мъжа напред, така че той загуби равновесие, праметна се през парапета и падна.

Докато жрецьт воин прелиташе покрай него, проехтя вик, последван от тишина.

Аш се набра и се прехвърли през парапета. Изправи се на крака и заоглежда околните покриви. Никой от другите жреци воители не гледаше към него. Той издиша бавно и мъчително и погледна през парапета. Мъжът лежеше с изпотрошени кости във водосточния канал между два от покривите на театъра.

— Ха! — възкликна Аш.

Той пристъпи сред хаоса на Серпентината, спуснал качулката ниско над лицето си. Широкият булевард и преките му бяха сцена на фестата. Мнозина от тълпата вече изглеждаха опиянени. Хората размахваха знамена с червената ръка на Ман или носеха венци от бели и червени цветя, купени от множеството продавачи, които внезапно се бяха появили на ъгъла на всяка улица редом с уличните търговци, предлагащи топла храна, алкохол и наркотици. Войници разчистваха улиците и принуждаваха всички да се върнат обратно на тротоарите. Аш знаеше какво означава това. Знаеше и защо над квартала летят прилепови крила и защо проверяват покривите толкова внимателно.

Започна да си пробива път през навалищата, хванал под мишница вързопа с вещите си. Откри празно място в един сводест проход, до продавач на топла храна, от когото си купи картонена чаша горещ чий и тестено руло със свинско и чушки. Наслади се на закуската си, докато навсякъде около него пищяха и се гонеха развълнувани деца.

Едно старо краставо куче се доближи до него, седна и впери поглед в храната му, а от отворената му уста се стичаха лиги.

— Хут — извика той на кучето и му подхвърли остатъците от рулото.

Кучето размаха опашка и изгълта храната на няколко хапки. Вдигна очи към него за още, като продължаваше да върти опашка.

Аш избърса мазните си ръце и показа на кучето, че са празни.

— Нямам повече — изръмжа той.

Кучето легна. Аш направи всичко възможно да не му обръща повече внимание и се облегна на стената, за да облекчи тежестта върху краката си. Там, под свода, той зачака, вперил поглед във виещия се каньон на Серпентината, към Площада на свободата и отвъд него, където Храмът на шепотите се издигаше високо над гората от покриви и комини. Почеса рошавата си брада и се заслуша в откъслечните разговори около себе си. Хората говореха за корабите за нашествието, готови да отплават от пристанището, обсъждаха, че матриархът отива на война. Изобилстваха въпросите в каква посока ще се отправи флотът.

По обед откъм площада проехтя оглушителен боен вик, последван от одобрителни възгласи по протежението на цялата Серпентина. Над безбройните глави Аш зърна процесия, която се движеше по булеварда. Боядисани в червено ръце се полюшваха от върховете на стълбове, покрити с изкусна резба, а жреците под тях се олюляваха в същия ритъм, облечени в белите си роби и с огледалните си маски от полирано сребро.

Той обърна гръб на улицата и се приведе ниско над вързопа с вещите си. Кучето примигна, наблюдавайки ръцете му, докато Аш измъкна арбалета и го запъна в положение за стрелба, като надзърташе през рамо, за да види дали някой не го гледа. Издърпа двойната тетива, сложи една стрела, после и втора. Ноздрите му се изпълниха с миризмата на смазка.

За момент изпита усещането за *уани* — че вече е преживял този миг. След това то изчезна.

Когато Аш се изправи с арбалета, скрит под наметалото му, носилката от процесията вече минаваше покрай него. Той огледа балконите по улицата, пълни с празнуващи семейства. Над тях, върху няколко от покривите, бяха разположени жреци воини, които наблюдаваха сцената под себе си през мерниците на дългите си пушки.

Откъм тълпата се надигна рев, който се понесе към него като вълна, следвайки високия паланкин, придвижващ се бавно по улицата, почти скрит зад облаците от червени и бели цветове, хвърляни от хората по тротоарите или балконите. За миг той я зърна — Сашийн.

Войници се мъчеха да удържат тълпите, които се блъскаха напред, за да видят по-отблизо Светия матриарх или, още по-добре, матриархът да ги докосне с погледа си.

Сашийн днес изглеждаше зашеметяващо. Стоеше върху масивния паланкин, оформен като лъскав, инкрустиран със скъпоценни камъни делфин с огромна юзда, опъната от устата му до парапета, върху който тя беше сложила едната си ръка, за да пази равновесие. Две дюзини голи роби носеха паланкина върху голите си гърбове. Сашийн леко се олюляваше, докато те вървяха. Тялото ѝ беше обвито в подчертаваща тялото бяла броня, а на лицето имаше златна маска, която беше оформена по чертите ѝ. Тя размахваше във въздуха късо позлатено копие.

Обожанието на гълпата се засили, когато тя обърна маскираното си лице към тях. Хората падаха на колене, за да изразят предаността си. Пред очите на Аш неколцина поклонниците припаднаха.

Арбалетът трепереше в ръката му, когато той го вдигна и се прицели в главата ѝ.

Сега му се струваше, че цялото чакане и бдение на покрива са продължили колкото едно мигване на окоето. Най-сетне беше получил своя шанс — възможността да сложи край на мъката по момчето, която го изяждаше вътрешно. Аш се опита да успокои ръката си, напълно наясно, че се готви да прекрачи линия, отвъд която няма връщане назад. След това повече нямаше да бъде ръшун. Макар на думи да беше приел това, тази му постъпка щеше да сложи истинския край на членството му в ордена.

Така да бъде. Така или иначе умирам.

Той сложи пръста си на спусъка, проследявайки я, докато тя минаваше точно покрай него.

Нещо не беше наред. Лъч слънчева светлина се отрази от пространството около нея. Аш се поколеба и видя, че тя е заобиколена от кутия от невероятно тънко стъкло. Веднага разбра какво е това — екзотично закалено стъкло, открито в Занзахар и докарано тук чак от Небесните острови. Нищо не можеше да го пробие, освен експлозиви.

Той отвратено свали арбалета и го пхна отново под наметалото си.

Сетне се олюля назад. За негова изненада сърцето му препускаше трескаво. Той зашеметено наблюдаваше как матриархът

минава необезпокоявано край него, докато ръката му стискаше в безсилно отчаяние дръжката на арбалета.

Кучето, което лежеше до него, изскимтя. Това му напомни, че трябва да действа. Той бързо разглоби арбалета и го прибра в навитото наметало заедно с далекогледа и меча. Хвърли поглед към матриарха, която продължаваше пътя си по Серпентината. Знаеше, че трябва да не я изпуска от очи и да я следва, докато не се разкрие някаква друга възможност. Вдигна вързопата и се обърна да я последва.

Ръшунът си проправи път през тълпата. Кучето продължи да гледа след него.

Аш усещаше соления дъх на морето, докато крачеше заедно с процесията по виещия се път на Серпентината. Той разбра, че най-сетне приближават Първото пристанище. Тълпите по тротоарите бяха наблъскани толкова нагъсто, че се оказа трудно да не изостава въпреки бавната скорост, с която се движеше паланкинът на матриарха. Беше като в детския му кошмар, в който се опитваше да бяга бързо през гора от бамбук в разгара на буря. Когато напълно изгуби от поглед Сашийн, той изръмжа и си проби път през група мъже към една по-малко оживена пряка. От там продължи към пристанището по друг път.

Когато излезе на откритите кейове, спря за момент и погледна към флотата, която стоеше на котва там. Изглеждаше по-малка от последния път, когато я беше видял — в деня, когато се сбогува с Барана и останалите при отплаването им към дома. По-голямата част от рояците бойни кораби, закотвени там, вече бяха отплавали, с изключение на няколко ескадри. Останалите бяха тежки транспортни кораби, заобиколени от множество гребни лодки, които превозваха последните припаси и хора от кейовете. Над всички тях се извисяваше масивният корпус на имперския флагмански кораб.

Той стоеше там и наблюдаваше безпомощно, докато робите отнесоха паланкина на Сашийн по подвижното мостче към голямата баржа, която ги чакаше във водата. Останалата част от антуража на матриарха ги последва, след това подвижното мостче беше издърпано на борда и се появиха дълги гребла, които изтласкаха баржата встрани от пристана. Гребците загребаху към флагманския кораб.

Покрай Аш минаваха хора, но той почти не им обръщаше внимание. Не помръдваше, очите му бяха вперени в баржата, която се насочваше към дълбоките води на пристанището. По протежението на целия кей тълпите махаха на Светия матриарх и крещяха благословии за предстоящата ѝ победа. Аш трескаво се огледа наоколо в търсене на някакъв начин да я последва. Навярно можеше да наеме някоя свободна гребна лодка или да си купи място на една от онези, които вече сновяха между флотата и кея.

Знаеше, че това е рисковано и безумно решение, плод на отчаянието му.

Полека — каза си той мислено. — *Успокой се.*

Аш отново си проби път през навалищата и намери по-спокойно място до тухлената стена на един склад. Погледна към морето с надеждата да го осени някакво вдъхновение.

Постепенно тълпата се разреди, докато накрая не останаха само онези, които бяха заети с товаренето на оставащите кораби. Слънцето се издигаше високо в небето и бризът, полъхващ над водата, носеше горещия му дъх. Поединично и по двойки корабите приключваха с товаренето на припаси и се отправяха към открито море с помощта на греблата си или теглени с въжета от гребни лодки.

Самият флагмански кораб също се готвеше да отплава, теглен към изхода на пристанището от своята малка флота от по-малки съдове. Аш си наложи да остане седнал.

Той изучава известно време повечето кораби, които още стояха на котва, и установи, че по палубите им няма движение. Насочи вниманието си към хаоса, който все още цареше по доковете. Хората бяха изнервени — капитани и екипажите им спореха с интендантите какви припаси трябва да получат още.

Аш си каза, че при тази скорост на товарене много от тези кораби ще потеглят през нощта. Той се облегна и смъкна качулката още по-ниско над лицето си. Скръсти ръце и затвори очи.

Слънцето започна да залязва бавно и есенният следобед потъна в полумрак.

Имаше една история за Големия глупак — онзи мъдрец на Дао от Хоншу, който осъжда всички догми и въпреки това сам се бе

превърнал в религия след смъртта си. Всеки обучаващ се за ръшун научаваше тази история по време на подготовката си.

Докато вървял из планините покрай Реката на благоуханията, най-новата последователка на Големия глупак, жигосана жена на име Мири, го попитала: „Велики учителю, как човек може да запази вътрешната си тишина?“.

В отговор Големият глупак хвърлил една пръчка в бързея и приканил последователите си да наблюдават как тя се носи по течението.

Но аз не съм пръчка — обезсърчено отвърнала Мири. — Как бих могла толкова естествено да се нося по течението?

Големият глупак почукал леко по челото ѝ.

Като позволиш на съзнанието си да притихне.

Този парадокс беше впечатлил Аш, когато го чу за пръв път по време на обучението си за ръшун, защото по онова време той имаше голяма нужда от някакъв спасител. Превърнат в изгнаник заедно с другарите си, изгубил семейството си и без надежда някога да се прибере у дома, той отчаяно се нуждаеше от нещо, което да обуздае мрака в сърцето му и неконтролируемите мисли в главата му, които му нашепваха да сложи край на живота си, който вече не си струва да живее. И така, той беше приел пътя на ръшуните, който се основаваше на вътрешната тишина, и това го беше спасило.

Имаше и още една история, използвана от самия Голям глупак при обучението на последователите му, която Аш си спомняше от онова време.

Един луд бил затворен в клетка заедно с ослепен тигър.

Откакто се помнел, лудият крачел от единия до другия край на клетката. Дватамата с тигъра се обикаляли един друг и животното ръмжало от глад. Откакто се помнел, мъжът отскачал встрани от слепите атаки на тигъра или стоял тихо в ъгъла и го наблюдавал как върви покрай решетката. Животното никога не спирало да крачи напред-назад — толкова силен бил гладът му.

Един ден лудият осъзнал, че не може повече да продължава така. Той спрял, обърнал гръб на тигъра, седнал и зачакал да умре.

Заспал или поне така му се сторило, защото, когато отворил очи, всичко било променено.

Вратата на клетката била отворена. Най-сетне го очаквала свободата.

Лудият пристъпил навън. Видял как всичко на това място от всепоглъщаща светлина е едно цяло. Видял как през всичкото това време решетките на затвора му разделяли полезрението му на тесни вертикални ивици. Погледнал към тигъра, който все така обикалял клетката. Проумял, че му е дал име, самоличност и е създал история за цялото това време, което двамата са споделяли. Видял също и колко незрял и дребнав, но и силен и благороден бил тигърът.

Тогава мъжът влязъл обратно в клетката при своя другар. Дори тогава животното искало да го разкъса, страхувало се за собственото си оцеляване.

Но не му сторило нищо лошо, защото господарят там бил той.

Той не бил луд.

Така и Аш вече не беше сигурен в себе си. Не знаеше дали умело следва Дао, воден от ясна и безпристрастна цел. Може би в скръбта си беше изгубил Пътя.

Как обаче можеше да разбере? Как изобщо можеше да различи правилния път от погрешния, когато сега всичко му изглеждаше еднакво тъмно и неясно?

Чан монасите на Дао биха казали просто да диша и да продължава. Затова Аш пое дълбоко в дробовете си хладния нощен въздух и издиша бавно и наведнъж цялото напрежение и объркване, които се бяха натрупали в него. И в изпълнилата го тишина той скочи от мястото, където седеше, като човек, обхванат от пламъци, и се затича през мрака по паветата на улицата край кея и по-нататък по дървените дъски на пристана. Тича до самия му край, където дъхът му изсвистя, и се гмурна с главата напред в морето.

ПРОБИВЪТ

Процесията на облачните мъже вървеше по паважа. Дългите им черни роби плющяха на вятъра, а гласовете им отекваха силно, докато напяваха тържествените думи на посмъртния ритуал. От време на време се чуваше звънтенето на монетите, които им пускаха в купите за подаяния. Около бръснатите им глави се носеше острият сив дим на тамян. В ръцете на най-стария монах, който вървеше в самия край на процесията, имаше дървено аесло, потракващо като челюсти в бавен и постоянен ритъм, който беше истинско мъчение за слуха всеки път, когато прозвучеше.

Когато минаха край него, Бан не им даде нищо. Не че искаше да им откаже дарение — просто не успя да се събуди дотолкова, че да може да извърши това просто действие. Стоеше така, сякаш краката му са вкопани на десет стъпки в земята, и надничаше навън сред трънливия шепот на мислите си, изтощен по начин, станал вече твърде познат.

Единственото, което искаше точно в този момент, бе да се измъкне от задълженията си този следобед, да вземе рикша до дома си в северната част на града, да се качи в леглото, да се завие през глава и да забрави за света до следващата сутрин.

Тази летаргия го тормозеше вече цяла седмица. Бан от край време заспиваше трудно през нощта — в главата му все се въртяха разни мисли и грижи. Но сега колкото и да успяваше да поспи — дали три часа неспокойно въртене, или десет часа пълна забрава — той неизменно се събуждаше безжизнен и изтощен.

Сега можеше само да наблюдава глупаво и безмълвно как монасите минават по улицата между редиците зрители, изказващи своята почит. Следваха ги бледите опечалени, сред които бяха младият мъж с малката делва с пепел в ръце и още по-младата му съпруга, която едва успяваше да върви без чужда помощ.

Бан се насили да тръгне отново, ако не за друго, то поне за да се поободри. Тъй като не искаше да покаже неуважение, като се втурне

покрай опечалените, известно време крачеше подире им и се опитваше да не се прозява, докато наблюдава скръбта им.

Бан се насочи на юг през оживения Квартал на бръснарите — мястото, където беше роден и израсъл заедно с двамата си братя. Оттук можеше да се види как Планината на истината постепенно се издига над покривите на запад. Плоският ѝ връх беше увенчан с короната от зеленината на парка и бялата сграда на Министерството на войната, където през повечето дни се явяваше да докладва на своя началник генерал Крийд.

Не и днес обаче. След затишието в сраженията генералът се беше възползвал от възможността да отлети за Минос на лична дипломатическа мисия или поне такава беше обяснението, което благоволи да даде на Бан, след като адютантът му изрази гласно любопитството си. Бан се надяваше, че няма да се забави много. Отбиването на непрекъснатите официални запитвания от съвета на Мичине, които настояваха да узнаят кога ще се върне лорд-протекторът и защо не е поискал съгласието им, преди да напусне Бар-Кхос и Щита за толкова дълго, се беше превърнало в едно от досадните му всекидневни задължения.

Всеки път им даваше един и същ стандартен отговор. Просто го преписваше от внимателно подобрите думи върху листа, който държеше на бюрото си.

Подмина дълга редица бежанци и местни хора, които чакаха за дажбите си хляб пред една от финансираните от съвета пекарни. Зачуди се дали не трябва да купи малко храна, за да се подсили. Напоследък не ядеше много и често отстъпваше своя дял от оскъдните им дажби на Марлий и децата. Когато обаче мина през Площада на уличните търговци, сергиите с храна на пазара бяха почти празни, а оскъдното количество изложени стоки бяха с такива цени, че той реши, че не може да прахоса малкото си монети. Беше за предпочитане, когато се отвори възможност, да вземе малко обикновен хляб и боб от полевата столова.

Спря, когато излезе на Пътя на Върховния крал — най-дългата улица в Бар-Кхос, която минаваше от изток на запад по протежението на цялата брегова линия на града. Пътят на Върховния крал пресичаше

Лансуей — тесния провлак, който се простираше до далечния южен континент и където се издигаха стените на Щита. Тук от пътя се разкриваше гледка и към Всичките глупаци — най-близкия до Щита квартал и единствения обитаван от цивилни район на провлака, който сега гъмжеше от бежанци. Отвъд него се намираше каналът, пресичаш Лансуей и свързващ двете пристанища, а зад него пък беше новостроящата се стена, която изглеждаше незначителна в сравнение със стената на Тирил, извисяваща се стръмна и масивна като скала. Мащабът ѝ можеше да бъде преценен от мяркащите се тук-там точици на войниците от Червената гвардия, патрулиращи по назъбената ѝ горна част.

Бан неохотно закрачи към нея.

В ничията земя между стените беше пълно с дъсчени пътеки и хлътнали палатки, от двете страни бе заградена от дигите към морето, а отпред и отзад — от по-големите стени на Щита. Така пространството помежду им беше с акустиката и осветеността на дълбока долина. Хаосът на градския живот беше заменен от военната дисциплина и суровостта на мъжете, които всеки ден се сражаваха по крепостните валове и под тях.

В пространството между най-предните две стени на Щита беше разположена цяла армия. Когато премина през задната врата на предпоследната стена, Бан се озова в главния лагер на тази война. Отпред се издигаше стената на Карност. Сега тя беше единственото нещо, което го отделяше от имперската Четвърта армия от другата страна.

Цяла чартаса пехотинци с тежко снаряжение се обучаваха в боен строй под горещите лъчи на обедното слънце. Техните сержанти издаваха със стържещите си гласове заповеди за извършване на маневрите, които те умело правеха. Бан наблюдаваше как фалангата мъже се закова на място и предните редици сведоха проблясващите върхове на копията си, които наричаха „чарта“, надавайки дружен вик. Между палатките крачеха червени гвардейци и доброволци на Лигата. Специалните се мотаеха край откритите кули, издигащи се над входовете на тунелите, които минаваха под стената на Карност, където

обсадните инженери работеха сред тъмната пръст, а Специалните се сражаваха, когато беше необходимо.

Край полевата столова стоеше група останали само по панталони войници от частите Сиви куртки и доброволци, които играеха „кръст“. Полковник Халахан беше там, пушеше лулата си, облечен в обикновена сива униформа, и от време на време крещеше на мъжете от своя отряд, които бяха от различни националности — наталезийци, патианци, тиланианци и други. Срещу полковника стоеше равният му по чин командир на Свободните доброволци, който явно окуражаваше хората си, като се присмиваше на грешките им.

Доброволците бяха бойци от Минос и другите острови на демокрасите. Те открито показваха обидни жестове на своя офицер, който им се подиграваше, и го ругаеха по начин, който изненадваше Бан всеки път, когато се сблъскаше с него. Подобно отношение не се допускаше в строгата йерархия на кхосианската армия. Точно както и Сивите куртки, с които играеха, тези мъже нямаха други началници, освен онези, които най-много уважаваха. Когато човекът изгубеше това уважение, можеха дори да го уволнят и сменят, като просто гласуват с вдигане на ръка.

В този момент Халахан забеляза Бан и му махна, а в отговор Бан кимна на стария наталезийски ветеран.

— Полковник Халахан — извика той, — добре изглеждаш.

— Много лош лъжец си, Бан — отговори ветеранът точно когато един от неговите хора бе проснат на земята пред него.

Той се втурна с ръмжене между играчите и прекрати започналата свада.

Бан се озова в сянката на стената на Карност дълго преди да е стигнал до нея. Оръдията зад назъбените й парапети мълчаха, но снайперистите горе от време на време си опитваха късмета с някой и друг изстрел.

Този следобед Бан беше дошъл да огледа пробива в стената на Карност — онази част от нея, която се беше срутила миналия месец, след като беше подкопана от имперските сили. За нея в продължение на седмица се водиха тежки сражения, докато защитниците не успяха да я запустат с отломките.

Погледът на Бан се насочи към пробива — към светлия клин от парчета, запълващ разрушената част от огромния крепостен вал. Още

преди да стигне дотам, виждаше, че това е временно решение. Хора на зелове вдигаха и поставяха блокове от дялан камък, строейки тънка външна стена, с която да прикрият набързо скалъпеното запълване. Но независимо от усилията им, според тях на това място крепостният вал щеше да е трайно отслабен.

Бан осъзна, че е минало доста време, откакто се е качвал на стената на Карност, за да погледне от другата ѝ страна. Не се случваше често оръдията да мълчат и въздухът да е толкова чист, без прелитащи снаряди. Бан реши да хвърли един поглед.

Докато изкачи множеството стъпала до горе, челото му се покри с пот. Причината беше в бронята — така и не се бе научил как да разпределя правилно тежестта ѝ. На горния бруствер сложи ръка върху парапета и наклони шлема си, за да си избърше челото. Двама войници от Червената гвардия го погледнаха и след това се върнаха към играта си на раш. Техният лейтенант не му обърна никакво внимание — беше зает да наблюдава провлака от другата страна.

Бан също надникна над назъбения парапет. Видя тъмните линии на насипите и обсадните оръдия, които все още бяха увити в предпазващите ги през нощта слама и омаслен брезент. Тук-там се забелязваше движение на фигури в бяло и по някое облаче дим над снайперисти на противника.

Зад редиците им като опушен спящ град се простираше огромният лагер на имперската Четвърта армия.

Трябва да ги попитаме дали искат да поиграем на „кръст“ — каза си той. — Можем да приключим войната тук и сега и да продължим да си живеем живота.

Долу, от кхосианската страна, играта на „кръст“ тъкмо приключваше. Той видя как Халахан закуцука към стената, все едно възнамеряваше да се качи по стълбите. Точно в този момент Бан нямаше особено желание да разговаря с него или с когото и да било друго.

Той продължи нататък, като несъзнателно оставаше приведен, докато вървеше по бруствера към мястото на пробива, чувстваше се уязвим на всяко ветровито открито пространство между зъберите и на местата, където те се бяха срутили напълно. Никой друг обаче не вървеше приведен, нито пък някой показваше и най-малкия признак за загриженост заради спорадичните изстрели, които се разнасяха. Бан се

насили да изправи гръб и да върви по начин, който повече подобава на офицер.

Спря, когато назъбеният парапет свърши и се появи неравната зидария на мястото, където подкопаната стена се беше срутила. Бан зяпна надолу към запълнения пробой.

Натрошеният камък и пръстта, запушващи пролуката, бяха широки почти половин хвърлей. Бяха отъпкани и покрити с дъски, върху които за прикритие беше издигната груба барикада от каменни блокове, макар че в момента там нямаше никого. Самият пробив вече не се виждаше от манианската страна на Щита. Той беше закрит с насипа от пръст, който се издигаше пред цялата стена — единствената защита, за която бяха открили, че би могла да издържи на непрекъснатия обстрел на оръдията.

Пробоят обаче се виждаше съвсем ясно от мястото, където стоеше Бан, и той не можеше да откъсне очи от него. Гледаше втренчено срутената част от стената, сякаш гледаше в самия себе си, и усещаше някакво странно сходство с тази отслабена каменна маса.

Помисли си за бележката, пристигнала миналата седмица от разузнаването на Минос, в която се предполагаше предстоящо нашествие в Кхос. Беше задължен да не разкрива тази новина — в края на краищата това бяха само предположения относно плановете на неприятеля. Не беше казал дори на Марлий, защото не искаше да ѝ създава излишни притеснения. Въпреки това тя беше разбрала, че нещо с него не е наред и беше забелязала унилостта му в последно време. Но ето че оръдията от манианската страна бяха замлъкнали. По всеобщо мнение това беше свързано с траура в империята. Бан по-скоро имаше чувството, че те сякаш си поемат дъх преди предстоящата яростна атака.

Той свали шлема си и го остави със стържещ звук върху оцелелия зъбер до себе си. В тази част на стената беше изграден резервоар, пълен с дъждовна вода, и Бан се наведе да отпие няколко глътки от закачената с верига чаша. След като утоли жаждата си, той се облегна на каменната зидария и впери поглед в Лансуей, потънал в объркани мисли.

Далечна гръмотевична буря носеше пелена от дъжд през отсрещната страна на провлака и хълмовете, простиращи се от двете му страни. Това беше самият край на южния континент и земите на

Патия, която от десет години беше под владичеството на Ман. Бризът развя косата му, докато високо в небето над него безцелно кръжаха птици.

Той бързо се наведе, когато един куршум изсвистя и рикошира от каменната зидария до него. Бан се обърна да погледне мястото, където се беше ударил, и видя Халахан да стои там, сложил куция си крак върху отломките от срутения парапет, едната му ръка беше на коляното, а с другата стискаше глинената лула, забодена в края на устата му, и наблюдаваше хладнокръвно облачето прах, което се беше вдигнало от мазилката до ботуша му.

Наталезийският ветеран се наведе и се изплю върху светлата следа от куршума и след това заговори на Бан, без да се обръща към него:

— За оная работа ли си се замислил?

Бан примигна недоумяващо.

— Преди малко се беше умислил. Чудех се дали не мислиш за някоя мома?

Бан се надигна от клекналото положение, в което беше застанал, прокара пръсти през косата си и си сложи пак шлема. През цялото време внимаваше да остане под защитата на зъберите.

— Промъкваш се по-тихо от планински лъв — отвърна той на наталезиеца, преди да осъзнае какво говори.

Халахан беше достатъчно любезен да не погледне надолу към закрепената с шарнир метална опора, която обхващаше по-голямата част от крака му, и вместо това просто го погледна в очите. Погледът му проблесна с мрачна веселост, която искреше с ослепителното тъмносиньо на небето при залез. Бан от край време харесваше наталезийския командир на бригадата на Сивите куртки. Уважаваше прямотата му, както и това, че в държането му нямаше никаква прикритост и важничене — за разлика от толкова много други офицери, които познаваше.

Беше чувал, че полковникът някога е бил свещеник, макар че сега в него трудно можеше да се открие някаква религиозност. Характерът му беше по-скоро на човек, който доста е видял от живота и невинаги се съобразява със закона.

— Мислех си за онази флота в Ку'ос — призна Бан. — Чудех се дали ще отплава скоро и ако е така — накъде.

— Чудиш се дали няма да дойде тук.

— Разбира се. Ти не се ли чудиш?

Халахан сякаш се усмихна, макар и само с очите.

— Старецът върна ли се вече? — попита го той.

Ох — въздъхна мислено Бан.

— Не. И от съвета ми проглушиха ушите с въпроси за това.

— Представям си. Когато лорд-протекторът отива на своя глава да иска подкрепления от Лигата, това е удар по репутацията им.

— Мислиш ли, че затова е отишъл там?

— Разбира се, макар че сигурно има и други поводи. Какво друго би могъл да стори? Онези от съвета предпочитат по-скоро да заровят главите си в пясъка. Доколкото разбирам, те просто се надяват, че манианците ще нахлуят в Минос, а не тук.

Бан сви рамене, но заради раменните подплънки на бронята му движението остана незабележимо.

— Може би са прави. Минос също би могъл да е целта. Като стана дума за това, разбрах, че са им нанесли доста удари.

— Да, и аз четох докладите. Имперските дипломати вилнеят по улиците на Ал-Минос. Втора флота е започнала битка с огромни вражески формации. — Халахан звучеше така, сякаш не вярва в нищо от това. — И положението е толкова зле, че Трета флота е напуснала нашите води, за да им се притече на помощ. Всичко това е много удобно, ако искаш флотата ти да се придвижи необезпокоявано дотук от Лагос.

Халахан смукна от лулата си, докато вятърът удряше дългата му сива коса в лицето. По нищо не личеше, че в момента той обсъжда въпроса за възможното им унищожение. Бан често се чудеше на тези мъже, които приемат войната така, сякаш тя е нормална част от живота им. Как успяваха да не мислят за ужасната съдба, която вероятно ги очакваше? Как се плъзгаха с лекота през живота, независимо дали живееха в мир, или се сражаваха?

Завиждаше на всеки, който притежава това качество. Той самият сякаш никога не спираше да се страхува от бъдещето и от войната. И със сигурност не живееше живота си с лекота. Пристъпваше плахо напред, като неизменно се оглеждаше във всички посоки и се боеше да не направи погрешна стъпка или да не каже нещо неуместно. Може би трябваше да започне да пие повече, както толкова много от другарите

си офицери. Или пък да започне да пуши хази като Халахан, който като че ли го правеше през цялото време. Дори сега усещаше аромата му, когато вятърът внезапно сменеше посоката си.

Рояк небесни кораби кръжеше над града, високо над търговските балони, привързани към своите кули, по-високо дори от прелитащите в небето птици. По-миналата нощ Бан беше сънувал, че заедно със семейството си се намира на борда на един от тези великолепни летящи съдове, който пътува към изгряващото слънце в търсене на убежище.

— Нали знаеш, че всички те имат лични кораби, закотвени в западното пристанище — бързи едномачтови съдове, чиито екипажи са в готовност, в случай че Щитът някога падне.

Бан кимна разсеяно. Заслуша се във вятъра, който свиреше край ушите му.

— Въпреки това — най-сетне заговори той и гласът му прозвуча крехко, сякаш щеше да се пречупи всеки момент — лъжливата цел може да сме ние, не мислиш ли? А Минос да е истинската им цел.

Халахан го изучава известно време и веселието изчезна от очите му.

Мъжът сложи ръка върху рамото на Бан.

— По-добре изправи глава, синко — меко му каза той. — Идват за нас.

В КОМПАНИЯТА НА ПЛЪХОВЕ

Корабът се движеше бързо по югоизточния си курс с опънати от вятъра платна, носът му пореше надигащите се и спускащи се вълни. Че стоеше до перилата, солените пръски покриваха корпуса и съдът скърцаше под краката му, носейки се през Сърцето на света.

За останалите изглеждаше, че той просто е излязъл да подиша морски въздух в поредния ден от пътуването им на изток. За Че това беше своеобразна медитация, при която съзнанието му се съсредоточаваше в дишането и усещанията на тялото му. Тя му доставяше такова удоволствие, че ъгълчетата на устата му се извиха в несъзнателна усмивка.

Не се осмеляваше да направи повече от това. Не и тук, в присъствието на толкова много негови събрата. Да коленичи сега на главната палуба в обичайната позиция за даоистки монах (или рьошун) — неподвижен, с изправен гръб и без да мисли за нищо — би било открито предизвикателство към всички останали. Щяха да плъзнат слухове и някой от монбарите щеше да му каже нещо — заплахи, скрити зад умело зададени двусмислени въпроси.

Краката му се олюляваха под лекото поклащане на кораба. Че виждаше как рулевата рубка се издига пред него в средната част на кораба, а над нея плющяха множество сигнални флагове. Зад него, в частта с кърмата на кораба, кварталдекът се издигаше с височината на триетажна сграда. Там бяха великолепните каюти на Светия матриарх и на двамата ѝ генерали. В момента Сашийн беше на най-горната палуба и се наслаждаваше на морския въздух, точно както Че, макар да седеше в дълбок плетен стол, увита в наметка от тежка кожа срещу пронизващия вятър и заобиколена от прозрачни панели, които да я защитават. Между панелите бяха още върховният генерал Спарус и младият Романо, които седяха от двете ѝ страни и разговаряха, обслужвани от роби. Матриархът не гледеше към тях, докато говореха. Тя наблюдаваше небесния кораб, който минаваше над главите им — една от бойните им птици, пазещи флотата на нашествието. Корабите

на самата флота бяха пръснати пред и зад тях, докъдето стигаше погледът.

Че по-скоро усети, отколкото чу, някой да се приближава зад него.

— Не му мисли толкова — разнесе се тих мъжки глас. — Така или иначе винаги е по-лошо, отколкото можеш да си представиш.

За момент Че почувства раздразнение и обърна глава, за да види, че зад него стои Гуан — младият мъж от сектата на Мортарус, който се беше качил на борда заедно със сестра си като част от антуража, съпровождащ Сашийн по време на пътуването. Жрецът изглеждаше миниатюрен на фона на мачтите и платната на кораба, закриващи половината небе.

— Кое? — сухо попита Че.

— Нашествието. Никога не си бил на война, нали?

Че само поклати глава.

— Последния път, когато нахлухме в Свободните пристанища, бях там заедно със сестра си. Гледката не беше красива.

— Бил си в Корос? Не изглеждаш достатъчно възрастен.

— Не. И двамата не бяхме. Баща ни беше командващ на Петдесет и пета лека дивизия. Отведе ни там, защото това беше неговата представа за *обучение*. И ние наистина се обучавахме. Научихме какво може да стори с черепа му върхът на копие.

Че мислено отбеляза, че той говори за баща си. Беше рядкост жрец да говори за баща си и дори да знае кой е той.

Видя, че Гуан очаква от него да зададе още въпроси, затова не каза нищо. Искаше само да бъде оставен на мира.

Гуан пръв наруши мълчанието.

— Не знаеш за какво говоря, нали?

— Нямам и най-малката представа.

— Значи, не си единствен. Останалите на кораба, изглежда, също нямат представа какво им предстои. Хората, които възнамеряваме да нападнем, не са просто някакви северни племена. Или пък армия от лагоски бунтовници. Това са кхосианците, които разполагат с най-добрите чартаса от всички Свободни пристанища. Удържали са на повече нашествия, отколкото почти всички южни народи, взети заедно.

Че не беше в настроение за още ужасни истории. Мъжът просто искаше да се перчи, да покаже, че стои малко по-високо от него.

— Разбирам. Значи са хора, от които трябва да се страхуваме.

Гуан изгледа втренчено Че, който се беше загледал в морето.

— Чудя се дали напоследък си чукал нещо, а, Че? Виждаш ми се нещо напрегнат. — И Гуан внезапно се усмихна, сякаш беше съвсем нормално да казва такива неща. — Или може би си намазал достатъчно от самия матриарх?

Че се намръщи.

— Или си глупак, или си луд, Гуан. Струва ми се, че заради обучението си в Мортарус боготвориш смъртта твърде много.

Гуан безгрижно сви рамене.

„Значи е глупак“ — реши Че.

— Виждам, че не го отричаш.

Че обърна гръб на мъжа, отказвайки да бъде въвличен в по-нататъшен разговор с него. Отново се зачуди дали Гуан и сестра му не са всъщност регулатори под прикритие и дали Гуан просто не се преструва на лекомислен глупак. Всъщност младият дипломат се изненадваше от настойчивото желание на този мъж да се сприятели с него и се питаше дали не му е поставена задачата да се сближи с Че по време на дългото пътуване до Кхос.

Гуан въздъхна, сякаш за да се отърси от съзнанието, че плановете му са пропаднали.

— Яде ли вече?

— Не съм гладен.

— Тогава до по-късно. Може да пийнем по нещо или да изиграем още някоя игра на карти. Доколкото си спомням, твой ред е да загубиш.

— Може би — отвърна Че.

Изчака да чуе, че мъжът се отдалечава, и след това постепенно се, отпусна отново.

Често се получаваше така с равните на него. Дори няколко минути обикновен разговор изглеждаше като разправия за някаква дреболия. И как би могло да бъде иначе? Те бяха научени да ценят най-много три неща — собствената си значимост, свободата да следват всяко свое желание и ненаситната нужда да се побеждават един друг. Винаги щяха да търсят начин да го надминат, да го манипулират. След известно време това ставаше уморително, особено когато

единственото, което той искаше, бе малко искрено общуване. Това го караше да се държи враждебно като тях самите.

Цената за това, разбира се, беше отчуждението от истинско му аз. Чувстваше се изгубен, когато прекарваше твърде дълго време с тези хора, отслабен от постоянната вътрешна борба със собствените си убеждения.

Гуан грешеше за едно нещо — мъжете и жените на борда едва ли бяха в неведение за онова, което ги очакваше. Усещаше го навсякъде около себе си — напрежението във въздуха, тишината.

Погледът на Че отново се понесе нагоре към матриарха — тя все още слушаше разговора между двамата си генерали. Беше опасно да взима Романо на тази експедиция. Младият генерал беше основният претендент за трона на Сашийн. Че подозираше, че именно затова тя беше предпочела да търпи присъствието му по време на кампанията си — боеше се какви неприятности може да предизвика той по време на отсъствието ѝ от столицата. Но тук също трябваше да се страхува от него, защото го придружаваше неговата част от войските за нашествието — личната му армия от шестнайсет хиляди мъже. Ако се стигнеше дотам, верността им към онези, които им плащат — Романо и неговото семейство — щеше да надделее дори над лоялността им към самия Свети матриарх.

Подобна динамика на нещата можеше само да породи напрежение по време на дълго пътуване като това. Сашийн и Романо изпитваха взаимно презрение, въпреки че разговаряха помежду си с привидна учтивост. Че се чудеше колко ли време ще мине, преди да се хванат за гърлата и той самият да бъде въввлечен в това.

Опита се да се съсредоточи върху дишането си и така да прогони всички тези глупости от главата си, за да се върне към предишното си състояние на умиротворение. Не се получаваше. Спокойствието му беше нарушено.

Че си проби път между моряците и морските пехотинци на палубата и се отправи към предния люк. По пътя се размина с взвод жреци воини, които тренираха голи под слънцето — сериозни млади мъже и жени, горе-долу на неговата възраст, и шепя по-възрастни ветерани сред тях. Редуваха се да водят тренировъчни боеве помежду си или раздвижваха мускули в очакване на реда си.

— Гледай къде ходиш! — ядосано му извика един от тях, когато отстъпи назад и се блъсна в Че.

За миг на младия дипломат му се прииска да сграбчи ръката на мъжа и да я строши.

— Яж лайна — озъби се той в отговор, без да забавя крачка.

Преди да се спусне по стълбите, Че забеляза, че Сашийн го гледа отгоре. Тя вдигна наздравица с чаша вино. Той ѝ кимна с глава и бързо се спусна надолу.

Тъмнината задушаваше Аш, денем и нощем той лежеше тук, долу, в трюма на тромавия поклащащ се транспортен кораб, на чийто борд се беше качил, нелегално, когато флотата напусна пристанището на Ку'ос. Мракът и спареният въздух, който беше толкова зловонен, че едва успяваше да го видишва, неспирният шум от чакъления баласт, който се местеше, скърцането и трополенето по корпуса, шумоленето на плъховете в мрака — всичко това нарушаваше душевното му равновесие.

Аш беше открил място над плискащата вода, където да лежи — дървена издатина от няколко стъпки, близо до задната част на най-широката част на кораба. Беше се свил там с меча си. Тук, долу, живееше като плъх и макар да не виждаше изгрева и залеза на слънцето, по тропота на крака над главата си разбираше, че се е съмнало — от смяната на вахтените, и че е нощ — по шумните смехове и песни.

Посред нощ се прокрадваше като плашлив мършояд да намери вода и някакви остатъци храна, за да се подкрепи. Пълзеше тихо в тъмнината на кораба, докато по-голямата част от екипажа спеше. След като се завърнеше от рискованата си обиколка, седнаше върху тесния ръб, за да се нахрани, а остатъците даваше на малката колония плъхове, които живееха заедно с него и с които тихо разговаряше в мрака. Скоро те престанаха да се опитват да го хапят, докато спи. Някои дори започнаха да се катерят по тялото му, за да се сгушат там на топло.

Обичайните му главоболия секнаха заради липсата, на каквато и да е слънчева светлина, което беше добре, защото скъпоценните му листа дулче почти бяха свършили. Въпреки това той постоянно

трепереше от влагата и знаеше, че тя се промъква в гърдите му. Дишането му стана плитко и пресекливо. Страхуваше се да не развие пневмония.

Аш си помисли, че може да умре тук, долу, в тази черна дупка, и си представи как тялото му се носи насам-натам в смрадливата трюмна вода и плъховете го изгризват, докато останат само костите му, които да лежат върху баласта. От време на време се опитваше да си изсуши дрехите — кожените си гамаши, подплатени с памук, и туниката без ръкави — като ги изстискваше и ги простираше върху извивката на корпуса, но както и ботушите му, те отказваха да изсъхнат. Една нощ той пое риск и извади късмет, като открадна тежко импрегнирано наметало от един от спящите членове на екипажа горе. Уви голото си тяло в него с надеждата, че това ще свърши работа.

На моменти Аш се питаше накъде ли се е насочила флотата. Спомняше си, че видя карта в Залата на бурите, когато двамата с Алеас най-сетне бяха успели да проникнат в нея. На нея имаше нещо, свързано с движенията на флотилиите. Аш обаче не я беше разгледал внимателно и сега, колкото и да се опитваше, не можеше да си припомни никакви подробности.

Най-вече просто се чудеше кога ли флотата ще стигне до суша. Не беше сигурен колко още може да издържи тук, долу, в трюма, което се беше превърнало в същинско мъчение за него.

Аш беше на шейсет и две години и отдавна беше прехвърлил средната продължителност на живота на ръошун, участващ в мисии. Годините със сигурност бяха взели своето — напоследък усещаше тялото си по-слабо и напрегнато. Ставите го боляха от артрит, а мускулите му бяха започнали да изтръпват, когато се движеше твърде бързо или ги натовареше прекалено. Беше му нужно повече време, за да се излекува — дори сега малката рана от нож в крака му все още забираше и той всеки ден трябваше да изстиска гнойта от нея и да я почиства с морска вода.

Донякъде нямаше против да прекара още време в тази черна дупка, в която се беше промъкнал. Дълбоко в себе си чувстваше, че го заслужава, и с радост би страдал, така изолиран, цяла вечност, ако това можеше да върне Нико обратно. Усещаше под импрегнираното наметало върху гърдите си студено и безжизнено малко глинено шишенце с праха на момчето.

ВЪПРОС НА ДИПЛОМАЦИЯ

— Светият матриарх иска да ѝ отделиш малко от времето си — изгука Гуан.

Двамата със сестра му стояха и го наблюдаваха с присвитите си арогантни очи.

Че се хвана малко по-здраво за отворената врата на каютата, докато тримата се люлееха заедно със силните движения на съда. Наоколо им флагманският кораб стенеше и се оплакваше под напора на бурното море. Сестрата го наблюдаваше внимателно и той отвърна на погледа ѝ. Лицето ѝ беше издължено и слабо като това на брат ѝ. Тънката ѝ уста беше изкривена и леко отворена в единия край.

Че вдигна показалец. *Момент.*

Затвори Писанието на лъжите в ръката си, като преди това се убеди, че те са го забелязали, след което го остави върху спретнатото застланата си койка. Излезе в коридора и ги последва.

Беше доволен от възможността да раздвижи малко краката си въпреки обичайното неприятно усещане, което изпитваше, когато го викаше матриархът. През последните няколко дена не беше излизал много, тъй като времето беше твърде лошо, за да стои на открито. Днешният ден беше най-лошият досега. Корабът се клатеше така силно, че те трябваше да се движат с ръце, оперени в стените на коридора, за да пазят равновесие.

Един след друг се качиха на главната палуба и се приведоха под бурния вятър. Поредният порив принуди сестрата да отстъпи встрани, като залитна несигурно с протегнати напред ръце, преди брат ѝ да я издърпа за ръкава до себе си. Вълна се разби в корпуса и покри палубата със съскаща пяна, събаряйки няколко моряци, които се плъзнаха по дъските в мушамите си.

Тримата жреци избърсаха лицата си и се отправиха един след друг към стъпалата, които се изкачваха зигзагообразно от едната страна на кварталдека. Започнаха да се катерят по тях, като се издърпваха с ръце.

— Малко е бурно днес! — извика му Суон.

Гуан също погледна назад с хладно изражение. От няколко дни мъжът не говореше с Че. Може би Гуан най-сетне беше разбрал намека му, че иска да бъде оставен на мира. Въпреки това в лицето му имаше нещо — сякаш се чувстваше наранен. Не беше реакцията, която Че би очаквал, ако братът и сестрата бяха регулатори под прикритие. В крайна сметка може би просто беше станал жертва на параноя.

Точно затова нямам приятели — помисли си той.

Подминаха двама жреци воители, които пазеха вратата към каютата на генерал Романо и се криеха, доколкото можеха, под козирката над входа. Дори през грохота на вятъра и вълните отвътре се чуваше силният глас на Романо, който се извисяваше над смеха на хората му. Като мнозина други младият генерал също се беше отдал на гуляи с пиене и наркотици, откакто лошото време беше принудило всички да останат в кабините си.

На най-горния етаж тримата застанаха под козирката пред вратата на покоите на Сашийн, докато стражата ги претърсваше за оръжия. Сестрата беше последна и докато я опипваха внимателно, Че забеляза как брат ѝ наблюдава намръщено. Тя обаче не обърна внимание на втренчения му поглед, а насочи очи към Че и лицето ѝ се смекчи от деликатна усмивка.

Красива е — помисли си той и огледа с неприкрит интерес тялото ѝ под прилепналата мокра роба.

— Чисти са — каза жрецът воин, когато приключи, и другарят му почука на вратата.

Хийлас, личният уредник на Сашийн, ги покани в приемната, където жреците от антуража ѝ безделничеха, потънали в унило мълчание. Хийлас отведе тримата посетители пред вратата на каютата на матриарха и тихо почука на нея, след което я отвори и влезе, без да дочаква отговор.

В мига, в който Че пристъпи в стаята, той почувства гнева, който витаеше във въздуха. Сашийн седеше върху огромния си стол в задната част на просторната каюта. Беше облечена в обикновена роба и увита с кожена наметка. Гърдите ѝ бързо се издигаха и спускаха. Че забеляза счупената чаша на пода и капките червено вино по строшеното стъкло, които се стичаха ту на едната, ту на другата страна при накланянето на пода.

Около Светия матриарх се бяха събрали хората от най-близкото ѝ обкръжение. Старата ѝ приятелка Суул беше тук, седеше до нея върху стол с възглавница, наполовина извърната настрани, за да може Сашийн да вижда през прозорците бурното море и облаците отвън. Клинт, лекарят, както винаги беше със зачервено лице и разсеяно подръпваше една от обиците си. Аларум, когото Че бегло познаваше като началника на шпионите, му кимна приятелски, докато очите му го наблюдаваха внимателно. Накрая, архгенерал Спарус, Малкият орел, беше застанал в средата на стаята така, сякаш току-що е спрял да крачи напред-назад. Едното му око беше закрито с превръзка, а другото се втренчи пронизващо в Че.

Дипломатът не му обърна внимание и огледа стаята. Тутакси забеляза буркана с кралско мляко, закрепен в скоби върху една маса зад Сашийн, след това очите му се спряха на двамата телохранители, стоящи на балкона отвън, прегърбени под наметалата си.

— Дипломат — обърна се към него Сашийн с мрачно изкривена уста. Той видя, че тя е под влиянието на опиат, макар това да личеше само по зачервените ѝ бузи и нос, иначе говореше съвсем ясно: — Имам задача за теб.

Че наведе глава.

— Матриарх — отвърна той с привидно спокойствие.

— Искам да изпратиш съобщение на генерал Романо, и то възможно най-бързо.

Че потисна усмивката си. *И така, началото е поставено.*

— Какъв трябва да бъде тонът на съобщението, матриарх?

— Само предупредителен — избоботи архгенерал Спарус и хвърли поглед на Сашийн. — Любовникът му ще свърши работа.

— Искам да е пример — провлечено добави Сашийн — за назидание. Чу ли ме?

Той отново наведе глава.

— Това ли е всичко?

Сашийн стисна с два пръста основата на носа си, без да отговори.

— Можеш да си вървиш — каза Суул.

Жреците близнаци го придружиха обратно навън. Че се поколеба под козирката. Погледна брата и се готвеше да го заговори, когато промени решението си и вместо това се обърна към сестрата.

— Имаш ли някаква представа за какво е всичко това?

Прямотата му, изглежда, я развесели. До нея брат ѝ се размърда неспокойно и хвърли поглед към двамата пазачи, стоящи зад тях.

— Романо злослови по адрес на Светия матриарх — отвърна Гуан, преди Суон да успее да отговори. — В покоите си, пред своя антураж, докато е опиянен.

— За какво точно?

Суон се наведе към него, от продупченото ѝ лице капеше вода.

— За сина ѝ — тихо отвърна тя. — Той злослови за сина ѝ.

Най-сетне схванал, Че ядосано изсумтя.

Този следобед за пръв път зърнаха Лагос — злочестия остров на мъртвите.

Лошото време най-сетне премина, сякаш за да се отбележи тържествено случаят. Всъщност просто бяха минали откъм подветрената страна на острова. Насочиха се на юг, към пристана на Чир, плътно заобиколени от останалите кораби от флотата. Над брега се издигаха бели скалисти урви и покрити със зеленина склонове, осеяни със сивите точки на знаменитите лагоски кози с дълга козина.

Сякаш всичките хиляда души на борда на флагманския кораб се бяха струпали край перилата. Че наблюдаваше матриарха, която стоеше на фордека заедно с двамата си генерали и хората им.

Той внимателно изучаваше тримата, любопитен как ли се чувстват, докато гледат зеления Лагос — бунтовния остров, известен с факта, че цялото му население беше изгорено на клади. Шеста армия, която все още беше разположена там, сега трябваше да се присъедини към експедиционните сили. Когато най-сетне бяха успели да потушат бунта, начело на нея беше архгенерал Спарус. И самата Сашийн издаде заповед по-голямата част от гражданите да бъдат избити за отмъщение, задето са оказвали подкрепа на бунтовниците, въпреки че много от хората в ордена бяха възразили срещу това, ужасени от загубата на толкова много приходи от потенциални роби.

С тази си постъпка матриархът си беше осигурила място на страниците на историята. Никога нямаше да я забравят след подобен геноцид.

Въпреки това сега, когато стоеше пред Лагос, Сашийн не реагира по никакъв начин — излъчваше само високомерна официалност, докато стоеше до перилата, а около нея насъбралите се жреци

изглеждаха най-вече горди, че са си възвърнали това най-ценно владение.

В Ку'ос вестниците бяха пълни с истории за *умиротворяването* на острова и оповестяваха, че сега земите му са открити за заселване от имигранти от цялата империя. Те омаловажаваха истинските мащаби на насилието, упражнено върху лагосците, и когато изобщо споменаваха за кладите и чистките, обвиняваха за тях местни жители. Изтъкваха как е започнал бунтът — като протест на оцелелите лагоски благородници, неможещи да приемат все по-големите загуби на земи, които преди са били тяхна собственост, а сега бяха притежание на новите маниански господари.

Само едно нещо издаваше вътрешното състояние на Сашийн. Беше сложила до себе си на парапета живата глава на Лушън — за пръв път беше решила да го покаже публично по този начин. Матриархът придържаше с ръка главата за скалпа, така че водачът на бунтовниците да гледа към опустошената си родина, потънал в непроницаемо мълчание.

От най-предните кораби зазвучаха рогове. Най-сетне приближаваха пристанището на Чир — едно от най-големите чудеса на познатия свят. Скоро след като заобиколиха скалист нос, Че зяпна с отворена уста легендарната Ореос, която се издигаше невъзможно високо пред него — колосалната арка, простираща се над входа на пристанището на Чир. Под нея се носеха облаци мъгла.

Пристанищният град Чир, който някога забогатял от търговията с вълна и осолено месо със Занзахар и бил седалището на лагоската цивилизация, беше разположен около скалистия залив, който образуваше най-голямото естествено пристанище в Мидерес. Управата на града беше построила Ореос над входа на пристанището като величествена демонстрация към целия свят. Отлята от желязо, тя приличаше на острие, извито така, че плоската страна да цепи вятъра на две, и блестеше със снежнобялата си боя под небето, което най-последно се бе прояснило, за да разкрие слънцето.

Че никога преди не беше пътувал до Лагос или неговото пристанище Чир, макар да беше чел много за тях и за постиженията им в изкуството и инженерното дело, които сега виждаше с очите си.

Мъглите се образуваха от морската вода, изпомпвана при разбиването на вълните в тялото на арката и след това изпускана през безбройните дюзи, разположени от долната ѝ страна, за да правят съвсем фини пръски.

В някои дни сред мъглите на Ореос можеше да бъдат забелязани ленти с различни цветове. Нерядко се случваше човек да види четири, пет или дори шест дъги да се простират през пръските или да се отразяват от водата. Жителите на Лагос често с любов я наричаха „Капанът за дъги“ или поне го бяха правили, когато още живееха тук.

Че виждаше една в момента — дъга от ярки цветове, която наподобяваше втора арка, а отвъд нея, обагрен в оттенъците ѝ, по бреговете на пристанището се ширеше градът, пред който вече бяха закотвени имперски кораби. Той заслони очи с ръка и ги присви към върха на Ореос. Там, горе, можеше да различи миниатюрни фигури — облечени в бели роби жреци, които се бяха събрали край парапета, за да се насладят отвисоко на гледките на пристанищния град.

Че беше склонен да изучава картината още дълго, но внезапно забеляза движение на фордека. Беше любовникът на Романо, Топо, който се приближи до генерала и жената в скута му и размени с нея поредица от остри думи.

Сетне Топо се обърна рязко и се отправи към стълбите.

След като хвърли последен поглед към приближаващата Ореос, Че се отдели от перилата. Проследи младежа, който с почервено лице отиде при каютата на Романо и разблъска пазачите на вратата. Че изчака още малко, преди да се заеме с предаването на съобщението.

Той влезе тихо в покоите на Романо през задния балкон, докато всички над главата му, включително и пазачите, стояха от обърнатата към сушата страна и гледаха пристанището.

В каютата, откъм банята, се чуваше плисък на вода. Че уби един страж, като му преряза гърлото.

Той отстъпи назад, когато мъжът се строполи на килима.

— Кой е? — разнесе се глас от банята.

Че остана неподвижен няколко мига, докато мъжът в краката му се давеше в кръвта си. Заслуша се, докато от другата страна на вратата не се разнесе отново тихото ромолене на вода. С гарота в ръка той

бутна вратата на банята и я откряна. Край обръснатата му глава излетя пара.

Той погледна вътре и видя един мъж, който лежеше в дървената вана и си мърмореше нещо под нос, със затворени очи. Че се промъкна в помещението, спря зад главата му и стисна гаротата в двата си юмрука. Погледна надолу към младия любовник на Романо. Върху бледото му слабо тяло имаше пресни белези — хванали коричка следи от ухапвания.

Че погледна огромния бронзов казан на водния нагревател, поставен върху печката в краката на ваната, и се досети какво трябва да стори.

Младият мъж трепна и отвори очи, когато Че сложи гаротата около врата му и дръпна силно корковите дръжки.

Че забеляза, че очите му са кафяви, щяха почти да изскочат от орбитите си. След това видя в стъклените зеници надвиснала огромна сянка — това беше самият той. Младежът изхърка и се опита с хриптене да си поеме въздух. Лицето му започна да се издува. Ноктите му драскаха гаротата около гърлото му. Краката му мърдаха във водата и образуваха вълнички, които излизаха през ръба на ваната и плискаха в обутите в сандали крака на Че. Дипломатът не отпуснаше гаротата. Не мислеше за нищо, докато вършеше това, но странното беше, че усещаше нарастващо чувство на гняв.

Най-сетне Топо престана да рита и се отпусна безжизнен в успокоилата се вода. Че продължи да стиска още няколко секунди, после отпусна гаротата и си пое въздух.

Задъхан, той ритна вратата на печката под нагревателя, за да я отвори, и хвърли вътре цепеница от дървения сандък зад гърба му, след което напъха колкото дърва можеха да се съберат. Сетне отвори капака на казана със затопляща се вода. Бързо извади тялото от ваната. Ръцете му се плъзгаха по гладката кожа. Че беше доста силен въпреки скромния си ръст, но му костваше усилие да вдигне мъртвото тяло на Топо до огромния казан и да го напъха така в надигналата вода, че да може да върне капака и да го затвори.

Докато приключи, пламъците в печката бяха се разгорели. Представи си дима, струящ от комина високо над главата му. Надяваше се, че като го види, Романо ще се върне по-рано. Че излезе от банята и се послуша за шум от стъпки.

Зад него бронзовият нагревател за вода внезапно издрънча. Дипломатът замръзна.

Отвътре отново се разнесе звук от глух удар.

Той е още жив.

Че се поколеба и за момент беше изпълнен със съмнения. Хвърли поглед назад към вратата, борейки се с порива да се втурне вътре, да отвори капака и да извади момчето от там.

Потисна желанието си — вече беше загубил твърде много време тук.

Че прекоси каютата и когато стигна до отворения прозорец, чу слаб вик. Това го разтърси. Ръцете му трепереха, докато се качваше на балкона, проклинайки се за небрежността си.

Викът от банята ставаше все по-силен, докато не беше погълнат от пронизващото свистене на парата, внезапно излязла през свирката.

В ранния вечерен хаос в пристанището на Чир Че изчака реда си сред тълпата пред подвижния мост, нетърпелив да слезе от кораба, за да се потопи в някои от атракциите на древния град.

От другата страна на подвижния мост доковете бяха залети от роби, които пренасяха припаси на чакащите кораби, и от тълпа имигранти от други части на империята, привлечени тук от внезапната треска за земя сега, когато тя беше удобно пуста. През всички тях в колони маршируваха злоещите дисциплинирани войски на Шеста армия, за да се качат на борда на транспортните кораби, готвещи се да потеглят по изгрев-слънце, когато новосъздадената армия и флота на Експедиционните сили щеше да отплава за Кхос.

Че усети за пръв път, че се задават неприятности, когато чу отчетливите викове откъм кварталдека. Обърна се инстинктивно към покоите на Сашийн и видя, че вратата към каютата на матриарха е отворена, а стражата ѝ не се вижда никъде.

Дипломатът изруга под нос, след това скочи към стъпалата и отворената врата. Подмина близнаците Гуан и Суон, които стояха в горната част на стълбището с напълно безизразни физиономии.

Вътре стражите се бореха с няколко жреци, които отчаяно се опитваха да защитят генерал Романо. Мъжът крещеше като обезумял и слюнката му хвърчеше към Светия матриарх, която седеше на стол, от

двете страни й страни стояха телохранителите й и наблюдаваха яростта му с доволни усмивки. Очите на Че се разшириха, когато видя в ръката на генерала да проблясва острие. Един жрец се опитваше да го сграбчи с викове. Зад тях, на масата, стоеше чудатата отрязана глава на Лушън и наблюдаваше цялата тази бъркотия с налудничава радост.

Зад дипломата отекнаха стъпки и в стаята влезе архгенерал Спарус. Той бавно огледа с виждащото си око Че и разиграващата се сцена.

— Ще те убия за това — крещеше Романо. — Не съм казал нищо, което не бих изрекъл в лицето ти! Синът ти беше страхливец... А ти, ти си...

Един от приятелите му жреци изсъска нещо в ухото му и запуши с ръка устата му.

Романо се дръпна, за да се освободи, но в този момент друг жрец стори същото — сега две ръце затискаха устата му.

Че отстъпи встрани, когато стражите избутаха боричкащите се мъже въвн от стаята. Архгенерал Спарус изгледа безизразно Романо, докато го извличаха навън, след това затвори вратата подире им.

Откъм стълбите отвън долитаха тропот и псувни. Сетне се възцари тишина.

— Не мисли това, което казва — опита се да го защити един възрастен жрец, застанал на колене пред матриарха. — Пиян е и е разстроен от загубата. Просто за момент си изгуби ума, това е всичко.

Очите на Сашийн проблеснаха към Хийлас.

— Вън! — нареди Хийлас на коленичилия жрец, хвана го за робата и го изхвърли от каютата след господаря му.

Откъм отрязаната глава на масата се разнесе гъргорещо сумтене. Лушън се опитваше да се смее.

— А ти — ядосано му извика Хийлас и прекоси стаята, — ти се връщаш в буркана си, дребосък.

Хийлас вдигна главата с две ръце и я сложи обратно в кралското мляко.

Минутите минаваха, без никой да каже й дума. Всички гледаха към Сашийн, която вече не се усмихваше, а гледаше гневно към вратата, през която Романо току-що беше излязъл.

Очите й се преместиха върху Че. Тя му кимна изящно, след което погледна към останалите жреци в каютата.

— Както видяхте всички тук, имам достатъчно основания да заповядам да го екзекутират незабавно и съм в правото си да го сторя.

— Матриарх — обади се Суул и се приведе по-близо до нея. — Той скоро ще се успокои и ще разбере в какво положение е изпаднал. Това ще бъде краят, ако позволите нещата да приключат тук. Ще разбере съобщението, което му бе изпратено. Ще се подчини.

— Иначе ще избухне гражданска война — добави архгенерал Спарус. — В Ку'ос, когато семейството му разбере, и тук, във флота, ако хората му научат. Една трета от Експедиционните сили може да се обърне срещу нас.

Ноктите на Сашийн драскаха краищата на подлакътниците на стола.

— Няма да забравя тези думи — рязко отвърна тя. — Никога няма да забравя какво каза той за моя син в лицето ми.

Плъховете се движеха насам-натам в пълния мрак около него. Аш не обръщаше внимание на създанията, а се ослушваше за звуците отгоре. Всички стъпки над главата му за него бяха като неразказани истории.

Беше двацет и първият му ден във вонящия трюм, поне по собствените му груби сметки. Преди часове бе чул оглушителното дрънчене на спускащата се котва и бе усетил потрепването на дъските на корпуса. Внезапно изпита желание да излезе от дупката си и да се промъкне през целия кораб до най-горната палуба, за да погледне къде е акостирала флотата и да провери дали не може да напусне този съд веднъж завинаги.

Въпреки това овладя порива. Знаеше, че трябва да изчака, докато тишината сред екипажа не възвести спускането на нощта, преди да дръзне да направи оглед.

Късно през нощта, когато над него наистина се възцари пълна тишина, Аш най-сетне реши, че вече е достатъчно безопасно да пристъпи към действие. Напълно облечен и с меч в ръка, той напусна трюма възможно най-тихо и предпазливо започна да си проправя път през вътрешността на кораба.

Горната палуба беше най-опасното място за него и когато най-сетне стигна до нея, той приклегна ниско и провери разположението

на моряците от нощната вахта на носа и на кърмата. Пое си дъх през зъби и за малко не изстена на глас — толкова свеж бе въздухът. Повечето звезди над главата му бяха закрити от облаци, но мачтите и събраните платна бяха осветени от мъждива светлина.

Той се огледа и примигна към светлините на някакъв пристанищен град, които проблясваха през мачтите на флотата. Когато се обърна към морето, очите му се разшириха при вида на внушителната арка, издигаща се високо от двете страни на входа на пристанището. Под нея имаше едва видими облаци мъгла.

Аш моментално се досети, че това е Ореос, и разбра, че се намират в Чир, Лагос — острова на мъртвите.

Значи, пътуваха към Кхос. Нямаше друга причина флотата за нашествието да се намира толкова далеч на изток, освен ако възнамеряваха да поведат дръзка война срещу алхази, рискувайки да загубят доставките си от черен барут. Не бяха се отбили тук за провизии или за да попълнят редиците си с хора, преди да продължат към родината на Нико, майка му и неговия народ.

Аш наведе глава и дълго не помръдна.

СТАРАТА РОДИНА

Корабът отново се клатеше от лошото време.

Водата в трюма заливаше краката на Аш, стичайки се от едната до другата страна, а плъховете търчаха по тялото му, докато корпусът опасно скърцаше и пукаше.

Възрастният ръшун лежеше в мрака, далеч от това време и място. В съзнанието му изникваха думи, които сякаш изричаше на глас.

Разговаряше с мъртвия си ученик.

Не разбирам — настояваше Нико. — Веднъж ти ми каза, че ръшуните не вярват в личното отмъщение. Че това противоречи на техните принципи.

Да, Нико. Така ти казах.

И въпреки това си тук.

Да, тук съм.

Значи не си вече ръшун?

Той не отговори. Точно в този миг не искаше да мисли за това.

Нали знаеш, че не можеш да ме върнеш обратно — продължи Нико. — Дори и да я убиеш, мен пак няма да ме има.

— Знам това, момче — отвърна Аш на глас към кънтящата тъмнина и плъховете се разбягаха от него.

Известно време Нико мълчеше. От силното клатене на кораба Аш се олюляваше и бе принуден да се държи здраво с ръце и крака, за да запази равновесие.

Кажу ми, учителю Аш — разнесе се отново гласът на Нико. — С какво се занимаваше, преди да станеш ръшун?

Какво съм правил?

Да.

Бях войник. Революционер.

Никога ли не ти се е искало да тръгнеш по друг път? Да станеш фермер може би? Или вечно пиян собственик на селска кръчма?

Разбира се — отвърна Аш.

Кое от двете?

Уморен съм, Нико. Задаваш твърде много въпроси.

Само защото знам толкова малко за теб.

Корабът внезапно се наклони силно и Аш се залепи за корпуса, макар че почти не го забеляза. Изплю солената вода, избърса лице и втренчи ядосан поглед в мрака.

Преди да стана войник, известно време отглеждах ловджийски кучета. Живеех в къщичката си заедно с жена си и сина си. Опитвах се да бъда добър съпруг и добър баща — това е всичко.

А беше ли такъв?

Аш изсумтя.

Едва ли. Бях по-добър войник, отколкото някога съм бил съпруг и баща. Биваше ме да убивам и да помагам в избиването на хора.

Твърде суров си към себе си. Знам, че си нещо много повече от убиец. Имаш добро сърце.

— Не ме познаваш, момче — сопна се Аш. — Не можеш да ми говориш такива неща, нито сега, нито когато и да е.

Ледената вода отново плисна по главата му, стресна го и го върна в настоящето. Той размаха неконтролируемо ръце за момент и изду бузи, опитвайки се да си поеме дъх. Хвана се за ръба на издатината, върху която лежеше, и чу как плъховете зацвърчаха ужасено. Минаха няколко мига, в които той остана да лежи задъхан.

Зачуди се дали Нико все още е с него.

— Момче — повика го той с дрезгав глас.

В тъмнината се чуваше звукът от ръчните помпи, които изпомпваха вода от трюма към палубите отгоре. Беше му трудно да надвика шума им.

— Нико! — изкрещя той.

Тук съм, тук съм.

— Каж ми нещо. Каквото и да е. Искам да отвлечеш вниманието ми от тези неща.

Какво би искал да знаеш?

— Каквото и да е. Каж ми какъв искаше да бъдеш, преди да станеш мой ученик.

Аз ли? Предполагам, че войник, като баща си. Макар че известно време мечтаех да стана актьор. Да пътувам по островите и да изкарвам прехраната си с представления.

Аш седна и се опита да се хване по-здраво за наклонящия се корпус.

— Не знаех това — призна той.

Не. Никога не си ме питал.

Водата в трюма вече се разбиваше наоколо на вълни. Плъховете зацвърчаха още по-силно.

— Тогава трябваше да си тръгнеш в Ку'ос, Нико — извика Аш, изтръсквайки водата от лицето си. — Онази вечер, когато се върна и ми сподели за своите съмнения — трябваше да ме оставиш и да си тръгнеш!

Знам — отвърна Нико. — Но не го направих.

— Защо?

Последва замислено мълчание и след това сред шума се чу ясен глас:

Защото ти се нуждаеше от мен.

Беше се разразила буря, и то силна. Корпусът се тресеше от жестоките удари на разбиващата се в него вода, скърцаше и стенеше, когато носът му се издигаше над гребените на вълните, за да се стовари разтърсен в дълбоките бразди между тях. Смъдящата морска вода се изливаше в трюма през цепнатините между дъските над главата му. Ботушите и дрехите му бяха напълно мокри. Беше препасал наметалото си около кръста заедно с меча си.

От шумотевицата на бурята го боляха ушите. Той чуваше и как над него мъжете тичат и крещят панически.

Опита се да се прилепи към едната страна на корпуса, но безуспешно. Скоро започна да се търкаля заедно с плъховете във водата в трюма, която вече стигаше до корема му.

Аш осъзна колко безнадеждно е положението, когато чу плъховете да трополят нагоре по стените, за да избягат от трюма. Може би трябваше да последва примера им, но не беше плъх и нямаше как да се измъкне незабелязано. Вместо това, когато успяваше, той се прилепваше към стените, а когато не успяваше, се люлееше заедно с водата и повръщаше от силното клатене и солената вода, която неизбежно поглъщаше. Като в кошмар усещаше как нивото на водата постепенно се покачва към гърдите му. Накрая не издържа и започна да търси пътя към стълбите.

Всичко приключи по-страховито, отколкото очакваше.

Корабът се разтнесе силно, сякаш се бе ударил в нещо. Аш изгуби равновесие и усети, че е погълнат от разместилата се водна маса.

Мъчеше се да се изправи, когато над главата му се разнесе секвацият дъха звук от трошащо се на парчета дърво, последван от гръмотевичния грохот на водопад, носещ се към него. В този първи миг от приближаването му ръшунът изпадна в паника и целият се разтрепери. След това люкът се отвори с трясък и морската вода нахлу през него, а Аш беше пометен от кипящата вълна и запратен в най-задната част на трюма.

Той се удари в корпуса и трескаво се опита да си поеме въздух. Размахваше ръце и крака в търсене на опора. Успя да се изправи и се опита да се върне при стълбите. Беше безнадеждно. Сякаш тежестта на цялото море го буташе обратно и го притискаше към корпуса с такава сила, че единственото, което можеше да стори, бе да полага мъчителни усилия да си поеме глътка въздух.

Дъските на корпуса започнаха да стенат по различен начин. Корабът се наклони с носа напред и едновременно с това се обърна на едната си страна. Потъваше.

Аш си пое дъх в последните няколко стъпки въздух, останал между разпенената повърхност и дъските, които бързо приближаваха към главата му. Водата беше леденостудена и изсмукваше силата от мускулите му. Пряко себе си той започна да диша учестено и да гълта едновременно въздух и вода.

За кратко позволи на паниката да изпълни тялото му с жизненост, след което я прогони с тренирано усилие на волята си.

Главата му се удари в дъските отгоре. Продължаваше да усеща прииждащата вода като каменна плоча, притискаща гърдите му. Трябваше да изчака кораба да се наводни, преди да изплува навън през люка.

Не беше лесно да осъзнае това, докато надигащата се вода накрая не го обгърна изцяло.

Дори под водата до него долитаха измъчените звуци на корпуса на кораба. Пазейки скъпоценния въздух в дробовете си, той ритна с крака и се отправи към люка.

Налягането в ушите му нарасна. Знаеше, че корабът е потънал под повърхността и сега пада към дъното на морето. Ръцете му все по-

трескаво опипваха дъските в търсене на люка. Сякаш измина цяла вечност, а той все не успяваше да открие изхода. Отново потисна паниката.

Ръцете му напипаха празнината и той се издърпа през нея. Нещо плуваше срещу него и той го отблъсна. Удавил се моряк.

Аш заплува към мястото, където предполагаше, че трябва да се намира таванът.

Покрай него преминаваха разни предмети — чувалите и късовете месо, които бяха окачени тук. Проби си път между тях и ръцете му напипаха стълбите. Издърпа се нагоре през следващия отвор. По памет знаеше, че в момента се намира в коридора на камбуза, в далечния край, на който имаше стълба, водеща към горната палуба. Заплува с всички сили, ушите му пулсираха от нарастващото налягане, което го беше обвило като каменна кожа. Дробовете му горяха. Още едно тяло се понесе към него и той избута и него встрани. Този път то помръдна — ръцете се протегнаха към него в отчаян опит да се вкопчат в живота. Някой тук, долу, беше все още жив.

Аш се освободи от хватката му. Сетне се протегна и хвана лицето на моряка — подути устни, нос, остри мигли, коса. Сграбчи го за косата и се отблъсна силно с крака. Мина цяла вечност, докато влачеше размахващия ръце и крака мъж към края на коридора. Стигна до стълбите, които нямаше как да сбърка на пипане.

След като за последен път ритна с крака, Аш понесе двама им далеч от потъващия кораб.

Отвори очи за секунда, без да обръща внимание на парещата болка от солената вода. Погледна безкрайния мрак — сякаш гледаше смъртта.

Нямаше как да разбере накъде е нагоре, защото тук нямаше светлина и усещане за тежест. Устата му инстинктивно се опита да се отвори, за да си поеме въздух. Аш стисна челюсти, макар в гърдите му да пулсираше нажежена болка.

Това е! — помисли си той. — *Това е!*

В далечината забеляза проблесък. Без да се замисля, той се обърна в тази посока.

Проблясъкът се повтори и той трепна от яркостта му, макар че светлината изчезна толкова бързо, че ръшунът разбра, че я е видял

единствено по остатъчната следа, играеща върху ретината му. Беше далече.

Аш продължи с цялата си останала сила да риташ като жаба по посока на светлината.

Дробовете му вече щяха да се пръснат, когато излезе на повърхността и с хрип си пое въздух, преди тежестта на моряка да го задърпа отново надолу. Той пак изплува на повърхността и с усилие се задържа на нея.

Беше нощ. Дъждът и вълните шибяха тялото му. Аш придърпа моряка по-близо до себе си, но мъжът беше мъртъв. Когато светкавица раздраска мрака, той зърна лицето му, загледано спокойно в небето.

Затвори очите на моряка и го пусна в морето.

Една вълна повдигна тялото на Аш. За момент той зърна сцената, разкрила се пред очите му — брегова линия със стръмни бели скали, тъмни долчинки, няколко светли плажа, огън, горящ на един хълм... и флотата, подредена в колона, която бе разкривена от бушуващото море. Корабите се опитваха да стигнат до укритието на един залив, но някои бяха избутани встрани от курса и изглеждаше така, сякаш всеки момент ще бъдат изхвърлени върху далечните скали.

Почти изчерпал силите си, Аш се опита да доплува до брега и плажа, който виждаше там. Но след няколко десетки замахвания трябваше да спре, защото беше твърде уморен да продължи. Главата му потъна. Той с мъка я извади пак.

Навсякъде около него плуваха отломки. Преметна ръка през един преобърнат стол и откри, че едва има сили да се държи за него. Вълните го повдигнаха отново. Обърна глава и видя, че прииждат нови.

В този момент Аш разбра, че му е останал само един шанс.

Той пусна стола и заплува, когато зад него с грохот наближи следващата вълна. За момент му се стори, че не се движи достатъчно бързо, за да бъде поет от нея, но после усети как тялото му се надига и с последните няколко замахвания, които намери сили да направи, той успя да се качи върху вълната.

Тя подхвана краката му и ги повдигна нагоре. Той насочи ръцете си право напред и вдигна брадичката си над водата, докато гребенът на

вълната се надигаше и огъваше, носейки го към брега.

Аш се остави да се носи върху нея с радостна гримаса на лицето, докато кръвта във вените му пееше от въодушевление.

Вълната го изхвърли върху мокрия пясък, след което със съскане отстъпи обратно към морето. Аш се закашля, за да прочисти дробовете си.

Беше жив.

Капитан Джут, командващ бреговия форт на Пашереме, надникна иззад назъбения парапет към шибация дъжд и зачака проблясък на поредна светкавица да освети морето.

— Сигурен ли си? — попита отново той помощника си сержант Бозон.

Сержантът беше некадърен мошеник, на когото Джут вече беше свикнал да не се доверява за нищо друго, освен за въпросите, свързани с опазването на собствената му кожа.

— Толкова сигурен, колкото съм сигурен, че след деня идва нощта. Там са, повярвайте ми. По-добре и ние да се махаме бързо от тук.

Над тях отекна гръмотевица и една светкавица озари кипящата вода на залива. Капитанът се приведе напред, избърса водата от очите си и усети как стомахът му се сви от страх, когато ги видя — стотици кораби, които се люлееха сред вълните близо до плажовете.

— В името на милостивия Глупак! — възкликна той и се хвана за зъберите на каменния парапет, за да запази равновесие.

Нашествие — помисли си той, внезапно почувствал се замаян.
— *Проклето широкомащабно нашествие!*

— Капитане? — достигна до шокираното му съзнание гласът на Бозон.

Капитанът кимна и се опита да разсъждава трезво. Обърна се към сержанта и когато заговори, не можа да овладее лекото треперене на гласа си.

— Добре — каза той. — Запалете сигналния огън и изпратете птица. Нямаме много време, момчета.

— В тази буря може и да не видят огъня, капитане. Бих казал, че е по-добре да се отправим към форта на Олсън и да им предадем

съобщението.

— Просто направи каквото казах! — кресна му капитан Джут.

Обърна се към водата на залива Уитъл, малък залив в Залива на перлите. В този късен час постройките на рибарското селище по склоновете на това естествено пристанище бяха тъмни. Джут се молеше някой в селото да е забелязал сигналния огън и да измъкнат всички навреме.

Последва нов проблясък и капитанът видя, че лодките вече са стигнали до брега под тях и тъмни фигури тичат през дюните към хълма, върху който се издигаше фортът.

Милостиви боже! — каза си той. — *Твърде много са. През цялото време исках повече хора за форта, а сега вече е твърде късно.*

— Невъзможно е да ги удържим, твърде много са — отбеляза сержант Бозон, който се бе върнал, след като беше раздал заповедите на мъжете.

Джут погледна към него, за пръв път очакваше с нетърпение какво ще каже той.

— Трябва да се евакуираме веднага, капитане, или ще ни обсадят след нула време и няма да успеем да ги удържим. Нали знаете какво правят те със затворниците?

Джут погледна хората си с широко отворени очи. Бяха се въоръжили с главни от огнището на караулното и разпалваха кладата за сигналния огън, стъкмена върху метална чиния на парапета. Тъй като беше напоено със спирт, дървото се запали доста бързо въпреки вятъра и дъжда. Само след мигове пламъците му се издигаха високо.

— Изпратихте ли вече птицата?

— Току-що.

— А дневниците? Трябва да изгорим и тях.

— Вече са в огъня, капитане.

— Много добре — каза Джут и хвърли последен поглед към приближаващите се фигури долу.

Видя, че са командоси с почернени лица за нощни действия.

— Тогава да се махаме от тук.

Но когато се обърна, за да си тръгне, сержантът и останалите вече ги нямаше.

— Ах, вие, некадърни копелета! — промърмори той на себе си и забърза след тях.

Когато Аш дойде на себе си, той все още лежеше на мястото, където беше изхвърлен на брега, и устните и лицето му бяха покрити със зрънца пясък. Изглежда, за момент беше изгубил съзнание. Бурята продължаваше да беснее и вълните миеха краката му.

Тялото му беше проснато сякаш безжизнено и мъртво върху пясъка, не се подчиняваше на волята му и трепереше от студа и шока. Гърлото го дразнеше от морската вода, която беше погълнал, и той насочи отворената си уста към дъжда, за да улови капките с език.

В съзнанието му бавно се появи смътната мисъл, че ще умре, ако остане тук, изложен на стихииите.

Аш изстена и се надигна на колене. Трябваше да вложи цялата си воля, за да стане. Раздвижи мускулите си един по един, докато накрая не се изправи на крака, като се олюляваше. Краката му трепереха, готови всеки момент да поддадат.

Когато краката ни са уморени, трябва да вървим с волята си — цитира той наум със замъглено от изтощение зрение, след което, препъвайки се, тръгна напред.

По брега беше пълно с други оцелели от корабокрушението — моряци, войници и хора, които придружаваха войските. Щураха се зашеметено напред-назад и след тях в пясъка оставаха объркани, криволичещи следи. Към пронизителния грохот на бурята се прибавиха скръбни ридания. Тук всички те бяха изложени на вятъра и дъжда, които ги шибаха с такава сила, че Аш имаше усещането, че отново се опитва да диша вода. Той прокара ръка през лицето си и примигна, за да вижда по-ясно. Вдясно от него някакви хора се бяха сгушили заедно сред дюните, а отпред други се готвеха да се отправят към залива.

Той отново избърса водата от очите си. Замъглените цветове пред погледа му се разширяваха, превръщаха се в тунел. Осъзна, че върви, олюлявайки се, сред дюните в търсене на място, където да легне на завет от вятъра.

Над главата му проблесна светкавица — той видя как пясъчният склон пред него се покри с миниатюрни кратери от ударите на

дъждовните капки.

Отпред някакъв женски глас крещеше, ядосано. Към него се присъединиха и други. Чу се вик. Мъжки смях. Вятърът смени посоката си и отнесе звуците. Ноздрите на Аш доловиха носещия се мирис на дим от горящи дърва.

Огън!

Той се помъчи да изкачи склона на четири крака, дишайки учестено като куче. На върха се изправи. Присви очи и огледа сцената под себе си — група мъже, в чиито юмруци проблясваше стомана, налитаха на жени около запаления огън.

Надеждата за топлина и подслон моментално съживи Аш. Той се съсредоточи върху онова, което вижда, и различи една по-възрастна жена с разчорлена коса, която се държеше предизвикателно, крещеше на мъжете и отбиваше атаките им с парче дърво. Мъжете — той реши, че са моряци — изглежда, само я дразнеха.

— *Хей!* — извика Аш и всички лица се обърнаха към него.

Нова светкавица проряза небето. Той си помисли, че моментът е подходящ да извади меча си от ножницата.

Моряците се спогледаха с внезапна нервност и отстъпиха от жените. По-възрастната жена хвърли дървото и събра момичетата около себе си.

Бягайте, копелета. Нямам сила за това.

Те чакаха да видят какъв ще е следващият му ход. Аш заслиза от дюната и не се изненада особено, когато усети, че краката му поддават под тялото му. Беше достатъчно бърз, за да пристъпи навреме напред с единия крак и да превърне падането си в нещо, наподобяващо бързо спускане по склона. Държеше меча си напред за равновесие. Когато се строполи пред огъня, с облекчение видя гърбовете на моряците, които се отдалечаваха в нощта. Трепереше силно. В този миг поредният порив на вятъра раздуха пламъците на горящото дърво и въглените светнаха по-ярко. Когато вятърът стихна, огънят започна да припуква с подновена сила. Топлината сгря душата на Аш.

— Ей, ти — изграчи той към по-възрастната жена, — имаш ли вода?

Тя не му обърна внимание, а седна и се погрижи за момичетата, като ги настави около огъня под парче платно. Общо бяха пет и тя разговаряше с тях рязко и делово, сякаш беше тяхна стара леля.

Останала доволна, тя уви главата и раменете си с шал и се приближи до него. Той видя в ръката ѝ манерка, която тя великодушно му предложи.

Очите ѝ огледаха цвета на кожата му.

— Само рулика имам — каза тя, като се настани до него и оправи роклята си. — Върши работа за разпалване на огън и за сгряване на стомаха. Пий, стари чуждоземецо. Това е най-малкото, което мога да ти предложи.

Точно в този момент той би предпочел прясна вода, но въпреки това отпи. Зъбите му тракаха по дървеното гърло. Изгълта всичко на един дъх и алкохолът изгори стомаха му, а по изтощените му крайници запълзяха горещи пипала.

Манерката изпадна от вкочанените пръсти на Аш. Притокът на алкохол се стовари върху тежестта на изтощението, притиснала тялото му.

Близо до него бледото лице на жената ту заставаше на фокус, ту се размазваше. Устата ѝ се движеше бързо и говореше нещо.

Аш изстена, катурна се напред и светът пропадна.

КАРТИНИ ОТ СПОМЕНИТЕ

Ехото от стъпките му отекваше пред Бан, докато той бързаше през безкрайните коридори на Министерството на войната. Подкованите му ботуши се хлъзгаха по пода от полиран мрамор. Залитна, когато завиваше при един ъгъл, възстанови равновесието си и се отпрати с тежки крачки към кабинета на генерала, твърде задъхан, за да извика на стоящите мирно отпред стражи да се дръпнат встрани.

Двамата пазачи хвърлиха поглед към възбуденото му лице и към ръцете му, които размахваше, за да се махнат от пътя му, предположиха, че едва ли има намерение да спре — или че поне няма да успее да го стори навреме — и мъдро отстъпиха встрани.

Бан нахлу задъхано и драматично през тежките дъбови врати.

— Те дебаркираха! — обяви той на всеослушание.

Генерал Крийд, който стоеше край прозорците отсреща, под светлината на ранното утро, обърнат с четка в ръка към триножника, леко наклони глава, но не каза нищо.

— Генерале — опита отново Бан, — те...

Но четката продължи да докосва листа — веднъж, два пъти, три пъти — и Бан се поколеба.

Крийд внимателно огледа резултата, след това кимна и остави четката.

Обърна се и изгледа Бан с пламтящ поглед.

— Къде? — избоботи с тежък глас, грабна един парцал и започна да чисти ръцете си с него.

Сега, когато очакваха от него да говори, Бан откри, че му е трудно да изрече думите.

— Тук — успя да отвърне той, — в Залива на перлите.

— Кога?

— Снощи. Първите птици от фортовете в залива започнаха да пристигат.

— Броят им?

— Засега информацията е противоречива — поклати глава Бан.
— Все още не се слезли всичките. Но ако се съди по големината на флотата — поне четирийсет хиляди бойци.

— Жреци воини?

— Да. И, генерале, самият матриарх ги води. Някои от нашите охранителни отряди са забелязали над флагманския кораб да се вее нейното знаме. Докладват също, че са видели на брега флага на архгенерал Спарус.

Генерал Крийд хвърли почернелия парцал върху бюрото си и седна на кожения си стол. Наклони се назад и сложи ботушите си върху лакираната повърхност на бюрото, кръстосал дългите си крака, и с преплетени пръсти на ръцете. Въртеше палци, а лицето му приличаше на кремък.

Добре го приема — помисли си Бан, чийто стомах продължаваше да е свит.

Винаги беше смятал, че хладнокръвието е чудесно качество за водачи. Точно в този момент обаче се почувства като уплашен младеж.

— Може би смъртта на сина й я е направила безразсъдна — замислено рече Крийд.

Бан не отговори, защото генералът просто разсъждаваше на глас.

Тялото на младия мъж искаше да се движи, да действа. Той нервно и нетърпеливо погледна през прозорците зад главата на генерала. Лансуей и Щитът се виждаха от тук и той дори можеше да различи лагера на Четвърта армия на империята, наподобяващ стегната мрежа, простираща се през най-тясната част на провлака.

Затишието в сраженията сега придобиваше смисъл. То е било нещо повече от траур за сина на матриарха — очаквали са пристигането на флотата за нашествието и Бар-Кхос се беше озовал между чука и наковалнята. Бан се зачуди колко ли време ще мине, преди те да подновят атаките срещу стените с всичко, с което разполагат.

При мисълта за предстоящите битки погледът му се насочи към триножника с платното до прозореца и видението за мир, уловено върху картината. Тя беше нарисувана в минималистичния стил на чуждоземците, който генерал Крийд толкова харесваше. Вместо да изобрази гледката навън, той беше създал сцена от спомените си —

полегати, покрити с лозя, склонове, издигащи се към далечните планини.

Тя напомни на Бан за една друга скръб и загуба — за жената, чийто дух генералът се опитваше да улови отново и отново, рисувайки тези пейзажи. Генерал Крийд беше женен от трийсет и една години, когато Бан се присъедини към щаба му като младши адютант. Срещна съпругата на генерала, Роуз, само веднъж, на едно събрание на щаба тук, в министерството. Беше дребна жена с горда осанка, която говореше тихо. Разговаряха за кратко за лозето им на южните склонове в ниската част на Алаполас и за желанието ѝ съпругът ѝ да се прибира по-често там, при нея. Тя изглеждаше самотна и някак не на място в малката зала за събрания на министерството. Бан остана до нея, докато си спечели плахата ѝ усмивка, след което я запозна със своята съпруга и тя зае мястото му. Между двете жени се зароди близост, сякаш бяха стари приятелки.

Бан извърна поглед от картината и видя, че пронизващите сини очи на генерала са втренчени в неговите. Той му посочи с поглед един стол и Бан отиде до него и седна.

— Голанс! — изрева генералът.

През вратата, останала отворена след Бан, се появи старият портиер на генерала.

— Свикай заседание на щаба. Искам всички тук до един час.

— Да, господарю — отсечено отвърна старецът.

Крийд се обърна към Бан:

— Съветът уведомен ли е вече?

— Изпратен е куриер.

— А Лигата?

— Още не.

Генералът кимна на Голанс.

— Изпрати бърз скуд до Минос. Изпрати и пощенски птици. Осведоми ги, че скорошните действия на имперската флота са били за отвличане на вниманието. Истинският удар е тук, в Кхос. Ще имаме нужда от всички доброволци, които могат да ни изпратят.

— Да, господарю. Това ли е всичко?

— Да, и го свърши веднага, без да си губиш времето с бисквити и чий.

Старецът повдигна вежди, но не каза нищо и излезе от стаята.

Генерал Крийд наклони глава назад и започна да смята.

— Заливът на перлите е на поне сто и четирийсет лака от Бар-Кхос и теренът през първите трийсет, докато стигнат до Рийч, е тежък. Ще трябва да превземат Туме — не могат да го оставят зад гърба си. Но натискът им ще е сериозен. Ще минат тринайсет, четиринайсет дни, докато предните им части стигнат дотук. Това време едва ли ще е достатъчно, за да пристигнат подкрепленията на Лигата.

Тринайсет дни. За това време ще мога да изпратя Марлий и децата далеч от тук.

— Можем да очакваме и подновяване на кампанията срещу стените. Сега ще ни притискат от всички страни с надеждата да ни смачкат.

— Генерале... — започна Бан, като търсеше подходящите думи. — Какво можем да сторим?

Крийд се надигна на стола си. Сложи длани върху бюрото и се изправи, извисявайки се над Бан, а очите му играеха.

— Какво да сторим? Трябва да мобилизираме възможно най-скоро всеки мъж, който все още е в състояние да се движи и да се бие.

— Искате да се изправите срещу манианците на бойното поле?

— А ти да не искаш да затворим вратите и да залягаме зад стените в очакване те да дойдат?

Бан със сигурност би направил точно това. По-малките стени на града поне щяха да им осигурят някакво предимство срещу приближаващата имперска армия. Но тази стратегия беше недалновидна и Бан я отхвърли в мига, в който помисли за нея. Съзнанието му беше заето само със защитата на собственото му семейство, а не с общата картина.

Точно затова от мен би излязъл лош водач — каза си той.

Генералът сякаш прочете мислите му.

— По-малките стени не са като Щита, Бан. Те няма да издържат дълго срещу модерни оръдия, а аз съм почти сигурен, че те са докарали със себе си поне няколко такива.

Бан кимна и разтри врата си.

— Междуременно те ще изколят или ще подпалят всичко живо от онази част на Кхос, която е под нас. Ако седим тук и ги чакаме, няма да има какво да защитаваме, освен този град.

— Но, сър, как бихме могли да ги победим на открито, когато са толкова много? — изстреля адютантът.

— Няма нужда да ги побеждаваме, Бан. Трябва само да спечелим малко време.

Бан масажира известно време уморените си очи. Имаше чувството, че двамата с този мъж говорят на различни езици.

— Но, генерале — подзе той, когато Крийд започна да крачи напред-назад пред него, — дори да мобилизираме всички кхосиански резерви, които можем, дори да остържем кацата до дъно, можем да изкараме на бойното поле шест или седем хиляди щита. Запасите ни от черен барут отидоха за флотата и защитата на стените. Имаме само няколко полеви оръдия. Не можем да се мерим с тях дори по брой на оръдията, какво остава за хората.

Генералът спря пред прозорците с ръце, склучени зад гърба. Черната му коса проблясваше на светлината с почти синкав оттенък.

Бан не беше сигурен дали гледа картината си, или притихналите стени на Щита.

— Признавам, че ни изненадаха неприятно. Не мисля, че матриархът има такова въображение. А Спарус не би рискувал с такава идея. Значи може би старият Мокаби се е завърнал от пенсия. Усещам, че той има пръст в това.

Крийд направи пауза и наклони глава към прозореца — в мига, в който изрече името на пенсионирания архгенерал (човека, оглавявал Четвърта армия под стените на Бар-Кхос), откъм Щита отекна гръм.

Последва го друг и още един, докато прозорците не затрепериха от разтърсващите вибрации.

Манианските оръдия отново бяха започнали да обстрелват Щита.

БРЕГОВИЯТ ПЛАЦДАРМ

Когато Аш се събуди късно на следващия ден, възрастната жена му подаде чаша чий. Той с мъка седна изправен, усещаше стягане и болка в гърдите. Когато се закашля силно и продължително в юмука си, от лицето му паднаха пластове пясък, а очите му се насълзиха от болезнените конвулсии.

През сълзи видя, че бурята е отминала с края на нощта, макар че откъм морето все още духаше силен вятър. Бризът беше изсушил дрехите и кожата му — поне онези части, върху които не беше лежал. А и от малкия огън близо до него се разнасяше топлина.

Като спря да кашля за достатъчно дълго, че да отпие колебливо от горещия чий, той установи, че настроението му се подобрява.

— Благодаря за помощта — каза жената, която седеше на пясъка до него. — Дойде съвсем навреме. — Тя му протегна ръка. — Госпожа Чиър.

Аш стисна подадената ръка. Жената се ръкуваше като мъж, с доста сила. За момент във въздуха помежду им се спусна завеса от дим. Той погледна през него към лицето ѝ под гъстата рошава тъмна коса. То му напомни за майката на жена му, Аниза. Тя притежаваше онази рядко срещана привлекателност, която сякаш се засилва с възрастта.

В следващия момент димът се разнесе и Аш видя извивката на стария белег, който разцепваше горната ѝ устна и продължаваше нагоре през лицето ѝ и лявото око.

— Аш — представи се той, все още впечатлен от външността ѝ. Устните ѝ се извиха в усмивка.

— Приятно ми е — каза тя и изглеждаше, че наистина го мисли.

Зад нея младите жени, които тя беше защитавала миналата нощ, тършуваха в сандъци с дрехи. Явно приготвяха дрехите си за деня.

Госпожа Чиър вдигна полата си над глезените и с въздишка протегна към огъня обутите си в дълги чорапи крака.

— Хубава каша забъркаха с дебаркирането — отбеляза тя, като кимна с глава към залива.

— Къде сме? — попита Аш над ръба на чашата си.

— В Кхос. На място, наречено Залива на перлите.

Значи беше прав. Сега, без съмнение, армията щеше да се отпрати към Бар-Кхос и да се опита да превземе града отзад. Той си спомни, че там живее майката на Нико.

Запази мислите си за себе си и отпи от чия. От прекрасното усещане за топлина в стомаха си той си даде сметка колко отдавна не се е наслаждавал на топла напитка или храна. Госпожа Чиър огледа с присвити очи тъмната му кожа.

— Какъв си — наемник ли? Малко си стар за тази работа, не мислиш ли?

— Телохранител съм — отвърна той, без да се замисли.

— О? И кой е работодателят ти?

Аш кимна по посока на морето.

Тя бързо примигна, обмисляйки смисъла на жеста му.

— Тогава значи ти е излязъл късметът — само това мога да кажа. Нашият човек не можеше да плува, но не беше сметнал за важно да ни го каже, докато не се озовахме във вода до шията. Както навярно си забелязал, момичетата ми имат нужда от защита.

И двамата погледнаха към момичетата, за които говореше тя. Аш ги зърна, докато се обличаха — гладките им прасци и бедра, полюшващите се тежки гърди, начервените устни и очертаните с черно очи, които поглеждаха към него.

Аш извърна поглед и се прокашля.

Осъзна, че са проститутки, и се почувства много глупаво. Бяха тук, за да следват армията по време на кампанията.

Аш сръбна от чия и се замисли върху предложението ѝ. Щеше да му отнеме време да се ориентира и да открие как да стигне до матриарха. Знаеше, че може да са нужни дни, ако не и седмици. Налагаше се да не изостава от армията през цялото време.

Аш умееше да разпознава подаръците на съдбата, когато се случеше да получи такъв.

— А заплащането? — попита той, макар че въпросът беше само за прикритие.

— О, имаме пари. Мога да ти плащам възнаграждение от десет марвела за кампанията, плюс храна, когато си стъпим отново на краката.

— Петнайсет — започна да се пазари той за по-голяма достоверност.

— Договорихме се — съгласи се тя с грациозно кимване на главата. — И отново ти благодаря. Наистина. Това беше смела постъпка — да ни се притечеш на помощ в твоето състояние.

— Всъщност просто исках да стигна до вашия огън — призна Аш, но тя само се усмихна, сякаш той се шегуваше.

Аш ги остави да довършат приготвянията си, сложи мокрите си ботуши до огъня и отиде да поплува, за да се измие и да се разсъни.

На дневна светлина плажът изглеждаше по-пуст. Сред скъсани въжета и водорасли лежаха пръснати отломки от корабокрушенията. Имаше и тела — ранобудните морски раци се катереха по побелялата им кожа. Във въздуха кряскаха птици, боричкащи се за останките върху пясъка. Аш крачеше, опитвайки се да отпусне крайниците си, и наблюдаваше как брегът завива навътре към залива, където корабите от флотата бяха закотвени в развълнуваната вода. Броят им почти не беше намалял въпреки силната буря. Виждаше как салове и лодки докарват хора и припаси. От един планшир дори се подаваше оръдие.

При вида на армията за нашествието той се закова на място. Плацдармът на имперските сили заемаше белите пясъци и редиците дюни зад тях. От хилядите лагерни огънове се носеше дим, а земята гъмжеше от фигури чак до склоновете на първите пасбища, които се издигаха между жълтеникавокафявите хълмове. На хребета, надвиснал над далечния край на залива, едно село лежеше в почернели развалини като печален контрапункт на димящия порт от другата страна на плацдарма.

Аш се огледа за някакви следи от Сашийн и почти веднага забеляза знаме с черен гарван на бял фон, което плющеше на брега между няколко други знамена. Но колкото и да се опитваше, не можа да различи матриарха сред толкова много хора.

Стъпка по стъпка — каза си той.

Проби си път сред оцелелите, които събираха каквото могат от останките от корабкрушенията. Когато стигна до водата, съблече се и нагази в морето, сред вълните, разбиващи се в бедрата му. Започна да търка тялото си и видя синините по ръцете си — следите от пръсти там, където морякът се беше вкопчил в него на потъващия кораб.

Аш се гмурна във водата и плува известно време, за да прогони напрежението в мускулите си. От време на време хвърляше поглед към брега и развятото знаме на Сашийн и се мъчеше да я открие.

Вятърът шибаше съхнеция пясък от дюните и матриархът крачеше сред съскането му с присвити като цепки очи. Телохранителите разчистваха пътя пред нея от мотаещи се войници и цивилни, а отзад я следваха полевите ѝ съветници, които се изкачваха нагоре по малките хълмове и след това се спускаха в падините помежду им. Процесията на мъже, облечени в ослепително бели роби, се простираше чак до покрития с пяна бряг.

Не сега — раздразнено си помисли архгенерал Спарус. — *Сега нямам време за това.*

Спарус наблюдаваше приближаването ѝ от мястото си на върха на една дюна, където седеше на сгъваем стол, заобиколен от най-близките си офицери. Другите мъже бяха облечени като него — в обикновените си имперски брони от твърда кожа. Татуировките за ранга им ясно се виждаха на слепоочията им. Те клечаха в разпръснат кръг в пясъка около него. На няколко стъпки над главата му плющеше платнен навес, а на земята лежеше разгърната карта на остров Кхос, по която драскаха носените от вятъра пясъчинки.

— Едно последно нещо — продължи той. Бързаше да се обърне към мъжете, преди матриархът да е стигнала до него. — Познаваме врага си. Знаем, че Крийд е роден воин, на когото му се носи славата, че е агресивен и безпощаден. Знаем и че неговото безразсъдство през годините е било обуздавано от кхосианския съвет на Мичине. Сега обаче нещата ще се променят. С нашето пристигане тук Крийд ще получи цялата власт в ролята си на лорд-протектор. Ето защо можем да предположим, че той ще ни атакува с всички хора, които успее да събере. Всъщност трябва да се надяваме на това. Ако го направи,

можем да спечелим тази кампания още преди да сме стигнали в Бар-Кхос.

Офицерите му закимаха — те знаеха всичко това, макар да разбираха, че е важно то да бъде повторено още веднъж.

Те започнаха да се надигат, когато Спарус се изправи от стола си, за да посрещне Сашийн, и всички останаха приведени като старци под ниския плющящ навес на заслона.

Спарус трябваше да признае, че тя изглежда добре в бялата си броня. Носеше я като ветеран и докато наблюдаваше приближаването ѝ и уверената ѝ и спокойна походка, на генерала му се наложи да си припомни, че това е първата кампания, в която тя присъства на бойното поле, и първото ѝ военно командване. Дължеше се на влиянието на майка ѝ — Кира беше настояла Сашийн да бъде обучена в изкуството на войната. Слава на Куш, дъртата вещица не беше тук с тях. Кира щеше да доминира над дъщеря си по характерния си подигравателен начин, и то във време, когато трябваше матриархът да е в най-добрата си форма. Щеше да е дори по-лошо — при военни кампании офицерите и водачите на армията бяха близо едни до други. Хората около Сашийн щяха да видят как в действителност стоят нещата и факта, че майка ѝ иска повече от самата нея тя да е матриарх.

Старият генерал усети как раздразнението му се изпарява, след като помисли за всичко това — за тази жена, която той обичаше и която живееше живота, за който е била подготвяна от раждането си, но който понякога никак не ѝ беше по сърце.

Сашийн му се усмихна широко, докато бавно се изкачваше към него.

— Как се справяме? — задъхано надвика тя шума на вятъра с глас, в който се долавяше нотка на вълнение.

Спарус забеляза, че този път тя е трезва. Очите ѝ бяха ясни, без следи от алкохол и наркотици и въпреки това блестяха. Изглежда, Сашийн се наслаждаваше на това им начинание, въпреки че лявата ѝ ръка висеше в превръзка.

— Моля ви, седнете — каза Спарус и пристъпи напред, за да ѝ подаде ръка. — Какво се случи?

— Това е само счупена ръка, Спарус — смъмри го тя, макар че прие с готовност да седне на стола му. — И едва ли е единствената след снощи.

— Така е. Добре щеше да е, ако счупените кости бяха най-лошото.

Спарус остана приведен, докато матриархът завъртя глава, за да огледа тревистите склонове, които се издигаха над дюните зад тях. Фортът горе все още пушеше там, където през нощта го бяха щурмували и подпалили необмислено командосите на Хано. На върха на другия хълм, от отсрещната стена на малкия залив, където бяха дебаркирали, димяха развалините и на едно село. Това беше работа на Хрътките — ветераните на ръкопашния бой от Източен Гхазни. Под селото жреци воители изграждаха палисада, която щеше да заобикаля командния лагер на матриарха за през нощта.

Когато Сашийн отново обърна лице към него, Спарус най-сетне седна на пясъка до нея и офицерите му го последваха.

— Колко зле е? — попита го тя.

Генералът държеше в ръка една клонка. Той я използва, за да показва на картата.

— Изглежда, че сме слезли на сушата на около дванайсет лака от мястото, където възнамерявахме да дебаркираме. Предполагаме, че сме тук — в залива Уитъл. От тази позиция подстъпите към вътрешността са по-стръмни. Ако искаме да спазим графика, ще трябва армията ни да се напругне дори повече, отколкото смятахме.

— Ами загубите ни?

Спарус прокара ръка по плешивото си теме и се почеса по врата.

— След миналата нощ ни липсват поне трийсет кораба и един от тях беше натоварен с барут. Това означава, че разполагаме с една трета по-малко барут. И това не е най-лошото. Изгубихме по-голямата част от тежката си кавалерия. Съдовете са потънали или са се отклонили от курса — все още не знаем. Също и четири транспортни кораба със спомагателна пехота.

Внезапен порив на вятъра накара всички събрали се да извърнат глави, за да се предпазят от жилещия пясък.

— Освен това все още очакваме появата на въздушните подкрепления. След тази буря обаче не е ясно дали изобщо някой от тях ще се появи.

Сашийн се облегна назад и се изкикоти. Смехът ѝ прозвуча напълно неуместен на фона на неговия тон.

— От твоята уста нещата звучат така, сякаш вече сме обречени, Спарус. Въпреки това погледни ни — ние сме тук, сред кхосианските пясъци, с армия зад гърба си, а една нация е в очакване на своя крах.

Спарус примигна срещу нея, но запази мислите за себе си. Не беше свикнал да е оптимист. Знаеше, че това не помага особено.

А и днес често си припомняше катастрофата при Корос. Бяха минали девет години, откакто за последен път беше стоял на мерсианска земя, и въпреки това спомените в него бяха живи — чартасата на Свободните пристанища, която си пробиваше път през имперските сили, които бяха двойно повече. Редиците им бяха разкъсвани от картечен огън, гранати и снаряди и те въпреки това не спряха, докато не разсякоха армията на нашествениците на две и не я разпокъсаха.

Тогавя Спарус беше само маловажен генерал, както и самият Крийд, който беше начело на малък контингент от страховитата кхосианска чартаса. В онзи ден островите на демокрасите бяха спечелили и Спарус по-скоро би предпочел да отиде в ада, отколкото да позволи това да му се случи отново. Да бъде победен два пъти, би било непроситимо. По-добре сам да забие нож в сърцето си. Сега Спарус беше архгенерал, а Крийд — лорд-протектор. Ако разгромеше Крийд тук, в Кхос, това щеше да затвърди репутацията му на най-великия генерал на своето време.

Спарус щеше да спечели тази кампания, която не желаше да ръководи, но щеше да го стори не стъпвайки на самодоволството си, а на по-добрата им логистика и мощ. Този път те разполагаха с достатъчно голяма армия и при това армия от ветерани, а не от нервни новобранци. Освен това той беше по-възрастен, по-мъдър и далеч по-добър генерал. Беше се учил от грешките им. По негово настояване в имперската тежка пехота беше обособена фаланга от копиеносци, способни — както се надяваше — да се изправят срещу могъщата чартаса.

Въпреки това си помисли, че загубата на толкова много бойни зелове в бурята е тежък удар за кампанията, и то преди още да е започнала.

— Да, винаги става така — каза той на насъбралите се, макар че думите му бяха насочени главно към Сашийн. — Винаги грижливо подготвеният план се разпада на парчета в първия миг, в който се

сблъскаш с реалността. Ето защо се подготвяме за най-лошото. И затова ще се справим с онова, с което разполагаме, както винаги.

Сашийн присви очертаните си с черна линия очи.

— Сигурно все трябва да има и някакви добри новини? Нещо, което да повдигне духа на армията?

Спарус извърна очи за момент, за да погледне дългата ивица на белия плаж отвъд дюните. Там, долу, цареше хаос. Полуобезумели зелове препускаха като побеснели, влачейки сбруите си след себе си, и скачаха сред разпилените сандъци с оборудване, като принуждаваха мъжете да се разпръснат встрани от пътя им. Взводове пехотинци се мотаеха наоколо в опити да открият командващите си офицери. От целия бряг все още прииждаха изостанали войници, които се препъваха в пясъка като слепци. Спарус никога не беше виждал брегови плацдарм, който да е в такъв безпорядък.

Все пак можеше да е много по-зле.

— Добри новини? — чу се да казва, след което запокити пръчката в ръката си срещу вятъра. — Всички сме все още живи, нали?

ЗАСАДА

Събранието на генералния щаб беше приключило едва преди половин час (защото Крийд отброяваше минутите със скъпия си воден часовник, докато отпиваше от чашата хладко мляко), когато за втори път тази сутрин вратите се отвориха със замах и в стаята нахлуха Мичине, изпълнени със справедлив гняв. Веригите им от злато с диаманти подрънкваха върху шумолящите им копринени дрехи.

Чонас и Синезе бяха начело на тълпата и боядисаните им бледи лица контрастираха с пламъка в очите им. Когато видя генерал Крийд да седи зад бюрото си с чаша мляко в ръка, Синезе загуби всякакво подобие на самообладание.

— Не можеш да направиш това! — изкрещя през бюрото министърът на отбраната и разтърси бастуна си, сякаш искаше да го удари с него.

Крийд остави чашата си върху бюрото и махна на стражите при вратата да се отдалечат.

— Мога и го направих — отвърна той с равен глас и издържа разярения поглед на мъжа, без да мигне.

Чонас, първият министър, се приближи зад Синезе и го потупа по рамото. Синезе за момент го погледна ядосано, сетне свали бастуна си и отстъпи, като дишаше тежко.

— Генерале — подзе Чонас, след като се настани на един от столовете пред бюрото на Крийд, а Синезе примигна изненадано, защото не беше редно Мичине да седи в присъствието на обикновен човек, дори този човек да е лорд-протекторът на Кхос.

Това не остана незабелязано и за Крийд. Той кимна на сдържания възрастен мъж, който седеше пред него, когато познаваше от над двайсет години и когото уважаваше въпреки всички различия, които имаха помежду си.

— Както така любезно обясни току-що министър Синезе, вие не можете да продължите с този ваш план. Решихме да отменим незабавно заповедите ви.

— С какво право?

— С правото на съвета! — сопна се Синезе и отново пристъпи крачка напред. — Или си забравил къде ти е мястото, човече?!

Думите зашлевиха Крийд като плесница и кръвта нахлу в лицето му. Останалите Мичине се държаха надменно и продължаваха да гледат Крийд с хладна ярост. Внезапно той усети, че насъбралите се тук хора са способни на насилие.

Аха — кисело си каза той. — *Значи най-сетне свалиха маските.*

Крийд седна отново и небрежно отвори едно от чекмеджетата на бюрото си. В него лежеше зареден пистолет.

— В случай че не сте забелязали — обърна се той към всички тях, докато прозорците потрепериха отново от звука на оръдията на Щита, — нападнати сме от имперската армия на Ман. Докато седим тук и се караме помежду си, чуждите войски са вече на кхосианска земя. Според правилата на Съгласието като лорд-протектор на Кхос сега поемам върховното командване на отбраната на този остров. — Той хвърли суров поглед на Синезе. — И позицията ми е по-висока дори от вашата, министър. Така е записано във военния закон.

— Разбирам — подигравателно отвърна министърът на отбраната. — Значи, сега искате да се правите на крал, това ли е играта ви?

Крийд скръцна със зъби, за да сдържи гнева си.

— Мисля, че забравяте къде ви е мястото, министър.

— Какво искате да кажете?

— Моля ви — намеси се Чонас и вдигна ръка, за да ги успокои.

Крийд продължи да гледа гневно Синезе.

— В момента не се намирате в залите на съвета — каза той на мъжа. — Намирате се в кабинета ми и ви съветвам да се държите вежливо или ще накарам охраната да ви изведе от тази сграда.

Събралите се Мичине избухнаха във възмутени протести.

— Господа! — извика Чонас, като се опита да надвика внезапните гневни викове. — Моля ви! Нека спазваме някакъв ред тук. Марсалас, двамата с теб се познаваме от много години. Дълбоко те уважавам, макар никога, преди да не съм ти го казвал. Цял Кхос те уважава. Всеки ден хората благодарят на съдбата за това, че в мрачни времена като днешните ни е дарила с такъв способен генерал. Говоря с теб като с приятел, а не само като твой първи министър, затова, моля

те, послушай ме, когато ти казвам това. Не можеш да се сражаваш с тях на открито. Численото им превъзходство е повече от шест пъти по-голямо, без да споменаваме за предимството им по отношение на оръдията. Ще те превърнат в пушечно месо.

— Винаги смяташ в числа, стари приятелю — въздъхна Крийд. — Това е проблемът на всички вас. Мислите, че става дума само за ресурси и как те да бъдат използвани по-ефективно. Но забравяте кои сме и какво имаме.

— Според теб само чартасата може да ни спаси — прекъсна го Чонас. — Това искаше да кажеш, нали? Знаменитата кхосианска чартаса, която толкова уважават и от която толкова се страхуват множеството наши врагове. „Гигантският убиец“ — както я наричат патианците. „Погромът“ — така ѝ казваха имперските войници при Корос. — Чонас тъжно поклати глава. — Не, Марсалас. Ти си този, който греши. Аз може да съм стар уморен политик и нашият боен дух може и да не е силен, но числата не могат просто да бъдат заличени с един славолюбив и предизвикателен жест. Да, чартасата ще изглежда страховито на бойното поле и всички в нея ще умрат, а ние винаги ще загубим Кхос.

— Какъв друг избор имаме? — сопна се Крийд. — Да ги оставим да изнасилват и поробват във всеки град на Кхос, докато ние се крием зад крепостните стени? Това ли искате да направим?

— Не, Марсалас. Ако имахме каквато и да е друга алтернатива, не бих искал да правим това. Но *такава е* ужасната ситуация, пред която сме изправени. Дори в момента имперската Четвърта армия се струпва от патианската страна на Щита за масирана атака на стените. Чуй оръдията им! Чуй ги! Чувал ли си такъв тътен от първите години на обсадата насам? Те ще нападнат стените с всичко, с което разполагат в момента, и този път няма да спрат, докато ти и половината наши хора сте на бойното поле и сте се захванали с безразсъдна и самоубийствена авантюра.

— Генерал Тансерине — един от най-добрите тактици във всички Свободни пристанища, ще остане тук, при вас, за да ръководи отбраната. И той ще разполага с достатъчно хора, за да издържи до завръщането ни.

— А ако не се върнете?

— Тогава трябва да издържите, докато не пристигнат още доброволци от Лигата.

— А как ще го сторим без резервите, които взимаш с теб? Не. Трябва да останем тук и да отбраняваме Бар-Кхос. Ще заделим каквото успеем, за да укрепим и удържим Туме. Ще се окопаем и ще чакаме помощ.

— Ако се окопаем, може всички да сме мъртви преди пристигането на подкрепленията — стисна челюсти Крийд. — Ако се бием с тях, поне ще спечелим малко време. В името на милостивите богове, човече! Самият матриарх е тук — не осъзнавате ли каква възможност е това за нас?

Чонас кимна, сякаш вече не го слушаше. Като по даден знак един мъж излезе от групата Мичине и се приближи до бюрото. Беше облечен в неудобните безцветни дрехи на служител.

— Генерал Крийд — подхвана той, — мога ли да насоча вниманието ви към член четирийсет и трети от Съгласието: *По всяко време защитата на Щита трябва да бъде от първостепенно значение, когато се разпределят запасите за офанзивни или дефанзивни операции.*

— Кой е този мъж?

— Адвокат — обясни Чонас. — Решихме, че той ще може да изясни различията ни, в случай че друго не помага.

— Адвокат?

— Това, което този мъж казва, е следното: може да ти откажем черен барут за оръдията, ако решиш да ги вземеш на бойното поле. Така е записано във военния закон.

Крийд онемя за момент.

— Ще ни оставите да се изправим срещу тях без оръдия?

— По-скоро се надяваме, че без оръдия ти изобщо няма да отидеш там.

Първият министър погледна Крийд изпод рунтавите си вежди. Сетне се наведе по-близо и заговори с тих глас:

— Познавам те, Марсалас. Омръзнало ти е да седиш на стола си зад Щита и да не вършиш нищо през цялото това време. Искаш да ги удариш подобаващо заради онова, което ни сториха, заради животите, които отнеха, заради собствения си баща, който загина, докато се сражаваше с тях по чужди земи. Смяташ това за своя последен шанс да

се срещнеш с тях на арената на военните действия и да ги победиш. Това е просто една велика глупост. Умолявам те да го проумееш сега.

Генерал Крийд се облегна в стола си, обезоръжен от дълбоката истина в думите на първия министър.

Той не беше човек, склонен да се разяжда от вътрешни съмнения, но за момент се замисли над възможността наистина да греши във всичко това и Чонас да е прав в твърдението си, че Крийд ги води към тяхната гибел. Откакто преди няколко часа беше чул за нашествието и докато всички около него бяха на прага да загубят ума и дума, генералът беше почувствал не друго, а вълнение от това внезапно развитие във войната и възникналата възможност да се сражава.

Мичине го гледаха гневно, докато той ги оглеждаше един по един.

Изведнъж проумя, че причината за тази внезапна враждебност към него не е просто страхът им. Той беше първият лорд-протектор от четирийсет години насам, който получаваше цялата власт на своя пост според условията на Съгласието — това споразумение отпреди един век, изковано между владетелите Мичине и техния военен командващ. Сега балансът се беше нарушил без предупреждение. Тъй като на ххосианска земя имаше нашественици, Крийд можеше да стори с армията каквото реши, независимо от това какво казват Мичине. Както се и очакваше, тези хора, които бяха родени благородници, не се отнасяха благосклонно към подобно развитие на събитията и внезапното им общо спускане надолу по йерархическата стълбица. И ето че сега бяха тук, бяха дошли, за да избият тези мисли от главата му, преди още да е успял да упражни както трябва новата си власт.

Помисли си за всички онези пъти, когато те го бяха възпирали или ограничавали да не се изправи лице в лице срещу врага, загрижени по-скоро за запазването на статуквото, отколкото за разкъсването на обсадата. Той погледна към Чонас. На лицето на Мичине, под надвисналите му вежди, беше изписано нетърпение.

Да, първият министър може би беше добър човек. Но в крайна сметка той все пак беше един от тях.

Крийд бавно се изправи на крака. Изглеждаше по-едър от мъжете пред него, не на ръст, а по-скоро като маса и способност да действа.

— Няма да стоя, без да правя нищо, докато доблестни мъже биват съсичани. Заповедите ми остават в сила. Тръгваме на сутринта.

Той вдигна ръка, за да ги накара да замълчат и за миг изпита удоволствие, когато всички затвориха уста едновременно.

— Голанс! — извика той.

Старият му прислужник мина покрай групата на Мичине, придружен от мъж, облечен също в дрехите на служител. Той имаше остро интелигентно лице, носеше очила и беше стиснал под мишницата си кожена чанта.

— Министри, това е моят адвокат Чарсън Фей. Ако имате някакви правни въпроси относно моите заповеди, то моля, обърнете се към него. Той ще подготви документацията, така че всички ние ще можем да се съберем за обсъждане в съда след завръщането ми. — Генералът затвори чекмеджето с пистолета и заобиколи бюрото. — Сега, моля да ме извините. Имам да подготвям цяла армия за поход. Желая ви приятен ден.

Крийд излезе от стаята, а недоволният шепот на Мичине звучеше като музика в ушите му.

— Вярно ли е? — изкрещя някой на Бан, когато той излезе през вратите на министерството и се озова сред тълпата, струпана отвън.

Зад тях, откъм Стадиона на оръжията, свиреха рогове за свикване на войската — бяха като слаби стенания между трусовете, предизвиквани от далечните оръдия. Сякаш всички кучета в града се бяха разлаяли.

— Нападнаха ли ни, Бан? — разнесе се отново гласът, докато той си пробиваше път през гъмжилото.

Той видя, че е Куулас, военният чатеро.

Мина покрай него, без да отговори нищо, но Куулас го настигна, докато се отправяше надолу по пътеката, спускаща се от Планината на истината. Военният чатеро се потеше въпреки хладния бриз, идващ от морето — беше твърде тежък за изкачването дотук. Голямото му шкембе се тресеше под ризата, докато се мъчеше да е в крак с Бан. Въпреки това Куулас имаше достатъчно енергия, за да се смее невярващо и да отмята къдриците черна коса, които залепваха върху лицето му, все едно вали.

— Значи е истина!

Бан го погледна намръщено, но отново не каза нищо. Куулас си изкарваше прехраната, като пишеше новини за войната за копирните ателиета в града и за глашатаите от кулите за оплакване по пазарите. Адютантът знаеше, че след час новината ще се разпространи като горски пожар.

Предположи, че това едва ли има особено значение, когато двамата слязоха от хълма и се озоваха на Булеварда на лъжите. Роговете призоваваха хората на оръжие и това го чуваше всеки. Настроението по улиците вече граничеше с паника. Гражданите крещяха един на друг, докато бързаха да се приберат у дома или да отидат в местните си кръчми. Майките прибираха децата си от улиците. Навсякъде се виждаха червени гвардейци, които бързаха към Стадиона на оръжията, и пенсионирани ветерани моларите, които също се бяха отправили към стадиона, понесли прашните си щитове и дълги чарти, увити в насмолено платно.

— Хайде. Вече всички знаят, че сме загазили — приятелски му каза Куулас. — Искам само малко подробности, за да не стават жертви на развинтеното си въображение. Срещу какво сме изправени? Просто набег ли е, или широкомащабно нашествие?

Бан вдигна ръка, за да спре минаваща рикша. Мъжът, който я теглеше, го подмина, макар да не взеше пътници. Бан изруга под нос, докато се оглеждаше за друга, и накрая успя да спре една.

— Булевард „Олсън“ — бързо каза той на мъжа, но преди да се качи, направи грешката да погледне още веднъж към Куулас.

— В името на топките на Глупака! — възкликна Куулас, когато видя погледа на Бан. — Толкова ли е зле?

Гласът му прозвуча ужасено и за момент Бан си спомни, че Куулас не е просто чатеро, който търси поредната история, а е преди всичко кхосианец, роден и отгледан в този град, с приятели и семейство, за които да се безпокои.

Бан се отпусна в бронята си.

— Момент — каза той на мъжа, който теглеше рикшата, и се приближи до Куулас. — Става дума за нашествие — за момента това е всичко, което знаем.

— Колко са? Коя армия?

— Докладите сочат, че е Шеста армия от Лагос със спомагателни войски от Ку'ос.

Куулас изпъна гръб.

— Колко са? — настоя той.

Бан се обърна, готвейки се да се отдалечи, но спря.

— Единственото, което мога да кажа, е, че мобилизираме всички мъже. Опразнихме затворите и лагерите за ветерани. Дори Очите.

— Какво? Тези убийци и откачалки?

— Да, всеки, който може да държи щит.

— А съветът какво мисли за това? Току-що видях делегация да влиза в министерството.

— Има ли значение? Бяхме нападнати. Нещата вече не зависят от тях.

Куулас печално разтри лицето си.

— Аха. И съм сигурен, че Крийд им го е показал съвсем ясно. Ако някой им има зъб, то със сигурност това е той.

Бан се намръщи и реши да се махне, преди чатерото да го попита още нещо. Качи се в рикшата и кимна на Куулас, докато минаваше покрай него.

Предложи на водача пет медни монети отгоре, за да се движи по-бързо, след което седна и се опита да се успокои, докато рикшата криволичеше сред суматохата и уличното движение.

В далечния северен край на града, на един малък булевард, опасан от позлатени от есента черешови дървета, Бан слезе, поблагодари на водача и влезе в къщата, която беше дом на семейството му вече седем години. Вътре беше хладно и тихо. От малкото им светилище, посветено на Мири, Великата последователка, която беше донесла Дао и ученията на Големия глупак в Мидерес, се носеше мирис на тамян.

Синът му Джуно днес беше на училище. Чу, че горе малката му дъщеря се разплака.

Бан намери Марлий в задния двор да прекопава земята в малката им зеленчукова градина, сякаш не чуваше далечните рогове. Въпреки това движенията ѝ бяха резки и някак отчаяни.

— Здравей — поздрави той жена си и плъзна ръце около кръста ѝ.

Марлий се изправи пред него. Тялото ѝ беше напрегнато.

— Не я ли чуваш? — попита той.

— Разбира се, че я чувам. Отново й никнат зъбки.

— Имаш ли нужда от нещо?

— Не, имаме още от мазилото на майка ти. Но не смея да й давам повече. — Марлий се обърна и вдигна поглед към него, усмивката й беше колеблива. — Какво става, Бан? Какви са тези сигнали за тревога?

Той чу как от устните му се отдели въздишка.

— Няма много време. В момента трябва да съм на стадиона и да помагам за подготовката.

— Подготовката?

Той стисна ръката й — не намираше сили да отговори.

— О, Бан — каза тя и в очите й проблесна влага. — Дебаркирали са тук?

Той кимна сковано.

Ариале заплака още по-силно във вътрешността на къщата. И двамата не намираха подходящи думи. Марлий сведе поглед към краката си, пое си дълбоко дъх и след това отново вдигна очи.

— Ще ида да я успокоя — бързо каза тя. — После може да ми разкажеш колко зле е положението.

Той протегна ръка, за да я спре.

— Аз ще отида — каза той с тъжна усмивка и влезе да успокои дъщеря си.

МОБИЛИЗАЦИЯ

Тя беше дете — може би на четири години — когато майка ѝ умря при раждането на най-малката ѝ сестра Аналезе. Беше толкова малка, че сега почти не си спомняше преживяното — дали беше ден или нощ, лято или зима, дали беше станало бързо или бавно, нито кой е бил или не е бил там.

Кърл си спомняше истински само няколко мига преди края и те бяха толкова живи в нея, че и сега, когато се връщаше към тях, от емоцията сърцето ѝ започваше да бие по-силно.

Майка ѝ, пребледняла като лунната светлина, изтощена и окървавена в родилното легло, с поглед, зареян в тавана над нея. Тъмните къдрици на косата ѝ бяха залепнали върху лъщящото ѝ от пот лице. Гърдите ѝ едва се повдигаха, докато тя се мъчеше да диша. Слабият ритъм на движението им ставаше все по-немощен. Зърната на наедрелите ѝ от мляко гърди, с нацепена от разтягането кожа, бяха тъмни и твърди. Амулетът ѝ висеше между тях — делфин, издялан от джупово дърво. Писъците на новороденото се разнасяха през отворената врата на съседната стая.

Накрая майка ѝ сякаш почти не забеляза как Кърл стисна ръката ѝ. Сълзите ѝ покапаха по отпуснатото ѝ изтощено тяло. Погледите им се бяха срещнали само веднъж. За момент майка ѝ като че ли я беше разпознала. Беше сграбчила малката ръка на Кърл, причинявайки ѝ болка, и бе впила очи в нея, сякаш се опитваше да ѝ съобщи нещо важно в последните си мигове на този свят.

Взemi колкото можеш от този живот, дъще моя — сякаш казваха очите ѝ на Кърл за годините, които ѝ предстояха. — Следвай само своя път!

След това беше потънала в съня на смъртта и я бяха погребали.

Кърл не си спомняше ясно и последвалите години, като че ли светът се бе оказал покрит от саван на забравата. От него бяха останали само откъслечни спомени.

Баща ѝ стана мълчалив и озлобен — вече не приличаше на мъжа, който някога беше, и потъна в работата си на лекар. В къщата нямаше радост, щастие, смях. Чуваше се само скърцането на дъските на пода и всички се стараеха да стъпват тихо. А извън пределите на семейната им скръб през селото минаваха войници, жреци на Ман крещяха своите проповеди и заклеймяваха старата вяра, носеха се слухове за война и бунтове подобно на застрашителния тътен на далечна гръмотевица.

Когато беше на тринайсет, леля ѝ и по-малките ѝ сестри отпразнуваха съзряването ѝ.

Леля ѝ, която беше мъдра и с изтънчена красота, беше тази, която шепнешком обясни на Кърл какво правят лунните цикли с тялото ѝ и научи всички как някой ден ще се превърнат в жени. В онази вечер, по време на празненството, тя подари на Кърл едно обикновено парче дърво. Каза ѝ, че е чвор от паднала върба.

— Издялай го тази нощ — заръча ѝ тя, — когато останеш сама. Довърши го, преди да легнеш да спиш.

— Какво да издялам? — учудено попита Кърл.

— Каквото желаш, дъще на моята сестра. Каквото стопля сърцето ти.

Когато останалите си легнаха, тя седна върху дебелия килим пред огъня на камината, леко замаяна от ябълковия сайдер, който ѝ бяха позволили да опита за пръв път, и с помощта на най-малкото резбарско ножче на баща си и камък за полиране започна да дялка парчето дърво по начина, който ѝ се струваше най-подходящ. Часовете бързо отминаваха, огънят отслабна, докато накрая не остана само жарава, блещукаща със спомена за изчезналата топлина.

Тя се събуди пред огнището, където беше заспала. Все още беше нощ. Леля ѝ я взе в прегръдките си. Жената я уви в одеяло и я отнесе в леглото. Двете сестри на Кърл спяха дълбоко в другото легло.

— Какво издяла? — прошепна леля ѝ, докато я завиваше.

Кърл отвори ръка, за да ѝ покаже.

В дланта ѝ лежеше проста фигурка, голяма колкото палеца ѝ — жена със закръглени и пищни форми. Резбата не беше особено детайлна, само груби очертания. Гърдите бяха големи, а коремът — издут.

Леля ѝ се усмихна и целуна Кърл по челото.

— Майка ти щеше да го хареса — каза ѝ тя. — Това наистина е чудесен съюзник. Сега трябва да носиш фигурата винаги и нека тя се грижи за теб, когато имаш най-голяма нужда от помощ.

Кърл беше заспала, знаейки, че ще си спомня този ден до края на живота си.

По-късно, през най-студените ноци на дълбоката зима, баща ѝ започна да посещава Кърл, докато по-малките ѝ сестри се преструваха, че спят в другия край на стаята. И така техният свят се промени отново.

За Кърл зимата беше изпълнена с горчиви сънища и мрак, белязал още една загуба в живота им — тази на баща им.

През пролетта на следващата година го намериха обесен на една таванска греда в бараката за опушване на месо и риба. Трите стояха там, вдигнали погледи към леко въртящото се тяло, облечено в хубавите си стари сватбени дрехи, с току-що излъскани обувки и грижливо вчесана коса върху оплешивяващата глава.

На гърдите му висеше дървеният амулет във формата на делфин, който някога беше издялала и носила майка им.

В утрото, когато дойдоха войниците, Кърл беше навън и събираше шестокамбанки на поляните над град Харт, където леля им ги беше взела да живеят след смъртта на баща им.

С малките сини цветове на билката тя се надяваше да предотврати евентуална бременност, защото по това време тайно се срещаше с мъж от града — женен каруцар, два пъти по-възрастен от нея. Беше се отдалечила доста, бродейки нагоре по хълмовете в търсенето си. Беше прекарала много тихи часове в пълнене на джоба си с билката.

Едва при завръщането си тя забеляза дима, който изпълваше небето отпред като буреносни облаци. Придърпа полите си и забърза по билото на последния хълм, за да зяпне неразбиращо разкрилата се пред очите ѝ гледка.

Градът беше в пламъци. Бе заобиколен от белите точици на войниците, които навлизаха в него.

Виковете на жителите му отекваха, носени от вятъра като птичи крясъци. Кърл помисли за леля си и сестрите си, които бяха там, долу.

Помисли си за лицата им, докато войниците и пламъците се приближават към тях. От страх се преви на две и се притесни, че ще ѝ стане лошо.

Скри се в тревата и цял ден чуваше виковете на умиращите жители на града, въпреки че беше запушила ушите си. Понякога срамът от чувството за вина ставаше непоносим и тя се опитваше да се надигне, сякаш се готвеше да отиде да им се притече на помощ. Но всеки път застиваше на мястото си, неспособна да помръдне повече. Плака, докато накрая не ѝ останаха сълзи, и тогава се вцепени и замлъкна.

Войниците си тръгнаха на здрачаване с каруци, натъпкани догоре с плячка. От опустошения град зад тях се вдигаше дим.

Кърл изчака още час, преди да се насили да навлезе сред развалините.

Заслепена от сълзите и давеца се от мъка, тя така и не успя да открие семейството си сред димящата купчина, която някога беше техният дом.

След това започна да преживява с мъка. Скиташе се безцелно сред кладите и руините на родината си. Донякъде бе изгубила разсъдъка си. Усещането ѝ за време се бе разтеглило до миг, който сякаш продължаваше безкрайно.

Един ден вървеше по брега, когато забеляза пред себе си едър мъж с гъста брада. Беше запазила достатъчно от здравия си разум, за да се хвърли по корем на земята.

Оказа се, че е твърде късно. Мъжът се приближи до мястото, където тя лежеше, притиснала лице към грубата трева на дюните.

— Всичко е наред — меко ѝ каза той. — Няма да ти навредя, момиче.

Тя погледна нагоре към умореното обветрено и старо лице. Гласът му звучеше странно, макар че вероятно това се дължеше на факта, че толкова отдавна не бе чувала друг глас.

— Ела с мен — подкани я мъжът и протегна ръка. — Трябва да тръгваме веднага.

Кърл се изправи на крака и се обърна да побегне.

Отиди с него.

Тя се поколеба и спря.

— Всичко е наред — повтори той и внимателно хвана ръката ѝ.
— Хайде, трябва да се махаме от тук.

Той я поведе към заливчето и малкия чакълест плаж. Във водата се полюшваше рибарска лодка. Сред вълните бяха нагазили мъже и жени, отправили се към нея.

Мъжът я поведе през водата. Кърл потрепери от пронизващото ѝ докосване в бедрата.

— Още един! — извика той на някого, който вече беше в лодката, и няколко глави се обърнаха да я погледнат.

Тя видя мъже и жени със зачервени очи, чорлави коси и посърнали лица. Никой не проговори, докато ѝ помагаша да се качи. Кърл намери място между вързопите със стоки, седна и се сви, притиснала крака към гърдите.

— Това ли са всички? — попита мъжът.

— Да, шкипер — отвърна друг. — Сега да се махаме от тук, докато още можем.

Двама мъже натиснаха веслата и бавно задвижиха лодката през вълните на залива към откритото море отвъд. Платното беше спуснато и заплющя, когато улови вятъра откъм брега. Малко след това се стрелнаха през бурната вода и очите на всички се насочиха към далечния остров пред тях.

— Този глупак Лушън с неговите бунтовници! — изстреля дребен плешив мъж и се огледа с черните си очи. — Той докара това на главите ни — прокълната да е душата му! *Казвам, душата ти да е завинаги прокълната!* — изрева той и размаха юмрук към сушата.

Останалите седяха в мълчание. Продължаваха да гледат към родината си, докато тя чезнеше в далечината.

Старият шкипер изкрещя команда. Младото момче на кормилото обърна лодката, така че слънцето се завъртя зад тях.

Плешивият мъж постепенно се успокои, мърмореше все по-малко, докато накрая не млъкна. Той хлипа известно време, а останалите мъже смутено извъръщаха поглед. Една по една и жените също заплакаха. Кърл обаче само гледаше към водата отстрани на лодката, все така вцепенена.

— Имаш късмет, момиче, че попадна на нас така — каза плешивият мъж.

Очите му вече бяха сухи и той се настани до нея. Кърл се дръпна леко, за да избегне докосването му.

— Може би твоят закрильник тук беше излязъл да търси точно теб, а? — продължи той и се изкикоти сухо и подигравателно.

— Остави момичето на мира — сръза го старият шкипер.

Мъжът се намръщи, но я остави на мира.

Кърл чу жените до нея да си говорят.

— Накъде отиваме? — попита най-младата.

— В Свободните пристанища — отвърна най-старата. — Те все още са свободни и не са толкова враждебно настроени към бежанци както Занзахар.

Бежанци. Кърл опита думата с върха на езика си. Значи сега беше такава. Помисли си, че думата е твърде малка за целия смисъл, който крие. Кърл погледна назад към остров Лагос, който сега беше едва видимо петно на хоризонта. В ръката си тя стискаше парчето дърво, което беше нейният съюзник, и го гладеше с палеца си, докато сухият вятър пронизваше тялото ѝ чак до сърцето.

— Стига вече. Не искам децата да те чуват — заяви Роза с пресилено снишен глас и побърза да затвори кухненската врата, след което се върна да сгъва дрехите на децата върху масата.

— Какво? — попита Кърл, която седеше срещу нея и я гледаше как работи.

Тя раздражено погледна през отворения прозорец към двора, където няколко полудиви хлапаца си играеха на улични кражби.

Движенията на Роза бяха сковани и гневни. Масата се люлееше, когато жената се облягаше с цялата си тежест на нея, и краката ѝ тракаха по дървения под, издавайки колко разстроена е жената. Двете бяха сами. Закуската беше сервирана отдавна, скоро след изгрев-слънце, и разнородните наематели бяха изяли малките си порции овесена каша под звука на оръдията от близкия Лансуей, подхранващ разговорите за нашествието и войната. Дори сега масата за хранене в другия край на стаята сякаш гледаше Кърл с мълчаливо обвинение. Тя я погледна с отвращение — мръсната мушама, която никога досега не беше сваляна, дори когато се хранеха, хаоса от използвани паници, подноси и прибори на наемателите. Тази сутрин беше ред на Кърл да

почисти след всички. Колкото и да се опитваше, не можеше да се насили да стане и да се захване за работа.

— Просто казвам какво чух — обясни тя.

— Е, дали знаем, или не знаем за тези неща, това няма да промени ни най-малко случващото се. Ще разберем съвсем скоро, ако тези чудовища пробият стените и се насочат към нас. Дотогава те моля да не говориш за това. Нека се радваме на малкото спокойствие, докато все още можем.

Кърл издърпа разхлабен конец от лепената си блуза и не каза нищо. Това обаче не беше никак лесно, докато кръвта ѝ все още бучеше след опиянението, а устата ѝ не искаше нищо повече от това да бърбори за незначителни неща.

— Колебая се дали да не отида и аз да се запиша за доброволка.

Роза избухна в гръмогласен смях.

— О, Кърл, не ме карай да се смея.

Кърл усети, че се изчервява.

— Какво? Няма да се бия, но те имат нужда от хора за други неща. Готвачи и разни подобни...

Роза спря да се смее и хвърли една сгъната нощница в коша на пода. Вдигна последната от изпраните нощници, като дишаше тежко.

— Не знам какво те е прихванало днес, момичето ми. По-добре да не казваш нищо от това на децата, иначе ще те шамаросам, наистина ще го направя. Ще разбиеш сърцата на бедните създания с приказките си.

Вратата на кухнята се отвори със замах и Миша и Нийз влетяха вътре.

— Вън, вън! — изкрещя Роза. — Вкарвате кал навсякъде!

Но момичетата имаха достатъчно кураж да не ѝ обърнат внимание веднага. Те спряха пред Кърл, отвориха широко уста и очи в престорена изненада и нададоха викове при вида на щръкналата ѝ коса.

— Вън! — изкрещя отново Роза и те изтичаха обратно навън, като пицяха през цялото време.

— Много смешно, момичета — извика Кърл след тях.

На прага с течаш нос и палец в устата стоеше Пий. Тя беше нова в къщата и все още не се беше научила как да приема виковете на Роза. Момиченцето държеше ръка върху коремчето си.

— Гладна съм — каза.

— Ще трябва да почакаш — отвърна ѝ Роза. — Сега тичай навън, малката ми.

Когато момиченцето излезе, Роза въздъхна и избърса чело с опакото на ръката си. Тя стоеше с ръка на хълбока, осветена от светлината, нахлуваща през прозореца, и гледаше децата на двора с нежна тревожност.

Когато я видя такава, Кърл също се размекна. През времето, прекарано тук, тя дълбоко се беше привързала към тази жена.

Кърл знаеше, че е благословена с всичките тези изминали месеци, откакто бе пристигнала в града, бе видяла знака на вратата и бе почукала в търсене на подслон. Тя стоеше на прага, облечена в дрехите, отпуснати ѝ в бежанския лагер, чувстваше се изгубена в толкова голям град и нямаше ни най-малка представа какво ще прави, за да се прехранва. Тогава вратата се отвори и пред нея се изправи Роза с уморените си и благи очи.

Сега, когато нощните ѝ страхове се бяха сбъднали, манианците идваха да разрушат света ѝ отново.

— Просто... — осмели се да продължи тя — имам нужда да почувствам, че правя *нещо*.

Роза завъртя глава и я наблюдава известно време със съчувствие.

— Можеш на мига да направиш нещо полезно за мен, момиче.

— Така ли?

Роза кимна с глава към масата с мръсни чинии и на лицето ѝ се появи лукаво и развеселено изражение.

Кърл сложи ръце на лицето си и въздъхна с досада.

Кепенците на прозорците бяха отворени и сред грохота на оръдията Кърл можеше да чуе заповедите и глухия тропот на множество маршируващи крака. Тя седеше на леглото, с малката кутийка в скута. Частично разопакованият дрос лежеше върху отворения капак. Звучите, идващи отвън, я накараха да остави кутията настрана и да се приближи до прозореца.

Нямаше нищо за гледане, като се изключат къщите отсреща, една ръчна количка, бутана по улицата от стар дрипав мъж, и група деца, които мълчаливо претичаха покрай него. Тя видя, че никъде не се

виждат улични момичета. Повечето най-вероятно бяха застанали на Булеварда на лъжите, за да се опитат да изкарат някакви бързи пари от войските, излизащи от града на път към сборния пункт на полето зад северните стени.

Кърл за момент изпита облекчение, че вече не ѝ се налага да работи на улицата. Тя не се гордееше с това колко лесно се е приспособила към тази професия, нито с това колко е популярна сред местната клиентела. Въпреки това само за няколко месеца работа тя беше успяла да си спечели постоянен брой надеждни клиенти, дотолкова, че вече можеше да ги приема направо в стаята си и да им иска допълнително пари за това.

Спомни си, че тази вечер беше забавлявала онзи стар похотлив бостани, смърдящ на смола, бира и застояла пот и със свински очички, които изглеждаха мъртви за всичко — дори за удоволствието. Кърл си беше изградила навика да не мисли за тези неща през свободното си време. Тя се върна при леглото, сложи отново отворената кутия в скута си и се вторачи в нея, без да мига.

Сивият прах беше другото нещо, с което не се гордееше особено. Бе започнала да го взима с прекалено голяма лекота, откривайки, че той ѝ помага да прекарва дългите самотни дни и още по-дългите нощи. Каза си, че е пристрастена към дроса проститутка. Леля ѝ и сестрите ѝ щяха да се ужасят, ако узнаеха в какво се е превърнала. А майка ѝ, нейният съюзник...

С внезапен блясък в очите Кърл извърна поглед от кутията с дрос.

Зачуди се защо изобщо е дошла в Бар-Кхос. Северният бежански лагер беше по-близо до пристанищния град Ал-Кхос, отколкото до тук. Въпреки това някакъв натрапчив импулс я бе накарал да върви чак до южната част на острова боса и сама, понякога пеша, понякога с превозни средства, които успяваше да хване, като често успяваше да се измъкне от неприятности само благодарение на чист късмет или на добрината на непознати хора.

Кърл не знаеше защо, но някаква част от нея имаше нужда да дойде в Бар-Кхос, при легендарния Щит. Този обсаден цяла вечност град, който беше устоял и се бе съпротивлявал твърдо на силите на Ман и продължаваше да го прави дори и сега, когато имперските армия се събираха на източния бряг, решени да го завоюват.

Беше започнала да харесва кхосианците и техните обичаи. В началото не вярваше на помощта, която те оказваха на нейната група бежанци, наскоро пристигнали с лодката си от Лагос. Не след дълго обаче тя осъзна, че великодушието е високо ценено качество сред тези хора, както и смирението, макар то да противоречеше на издръжливата им и горда природа.

Като народ те бяха склонни към меланхолия, въпреки че бяха и романтици, така че дори техните войници можеха да бъдат поети и влюбени със същата лекота, с която бяха пияници и самоубийци. Те обичаха свободата си и въпреки това ценяха сътрудничеството и чувството за общност. За тях най-важно от всичко беше семейството и простия мирен живот. Често говореха с горчиво съчувствие за онези, които бяха заможни и с власт, като техните благородници Мичине. Сякаш духът на влиятелните мъже и жени с боядисани лица беше болен и изкривен от желанието им да властват над останалите.

Когато беше говорила с други бежанци, живеещи в квартала — хора, които бяха пътували из Мерсианските острови и ги познаваха добре — Кърл беше чула, че всички народи в Свободните пристанища са такива. Дори повече — някои изобщо нямаха благородници. Тя все още не можеше да свикне с тази мисъл.

Отново хвърли поглед към дреса в скута си. На закуска един от наемателите беше казал, че имперските нашественици са от Шеста армия. Същите войници, които бяха опустошили Лагос.

Кърл си спомни горящия град и бледото, затъмнено от дим, небе. Мислено чу виковете на семейството си, изгубени сред врявата на още толкова много други гласове. По лицето ѝ потекоха сълзи. Тя дълго време седя така трепереше и душата я болеше. Закри с мокри ръце парещото си лице.

Когато най-сетне от гърдите ѝ се откъсна ридание, тя седна изправена и поклати глава, сякаш за да убеди сама себе си. Размърда се и прокара ръка по бузата си, все едно искаше да махне паяжина.

Вдигна поглед към своето светилище, посветено на Ореос, като че ли някак бе успяла да вземе решение.

— По дяволите — каза на глас.

Вътрешността на Стадиона на оръжията беше по-голяма, отколкото Кърл бе предполагала по фасадата от колони и извита каменна зидария.

Когато застана на главния вход, притисната към стената, за да не пречи на войниците, които бързаха в двете посоки, тя се изправи пред сцена на почти неовладян хаос. Стотици мъже заемаха пясъчната арена на амфитеатъра, където на всеки Ден на глупака се провеждаха състезания със зелове, а иначе през ден бе използвана за обучението на новобранците.

Тя видя Червени гвардейци и Специални, Сиви куртки и Свободни доброволци. Мнозина от по-възрастните мъже носеха цивилни дрехи. Някои дори бяха облечени в мръсни дрипи и в момента махаха оковите от глезените им. Сред всички тях тичаха войници, носещи на гръб оборудване, което трупаха на купчини, разпръснати по пясъка. Сякаш във всичко това нямаше никакъв ред. Въпреки това разни мъже крещяха заповеди, все едно им беше ясно какво е положението.

Кърл се притисна още повече към стената, когато една рота Червени гвардейци тръгна да излиза с маршова стъпка през входа. Някои я задяваха и ѝ подсвиркваха, докато минаваха покрай нея, макар че тя носеше обикновените момчешки дрехи, с които беше облечена при пристигането си в града. Тя наведе глава, размина се бързо с тях и изтича през широката колонада, която минаваше под редиците седалки над главата ѝ.

Един зел се беше изправил на задните си крака, докато мъже се опитваха да го впрегнат в каруца. Копитата му трополяха по плочника. Ковачи коваха мечове или върхове на копия. Войници минаваха покрай нея, без да ѝ обръщат никакво внимание или я ругаеха да им се маха от пътя. Кърл усети, че кръвта ѝ се раздвижи при цялата тази бъркотия. Спря с усмивка един млад мъж и го попита къде става записването.

В началото той помисли, че тя се шегува, но после поомекна, когато разбра, че не е така.

— Вдясно. — Той неопределено махна с ръка и погледът му обходи тялото ѝ. — През онази врата и след това втората врата вляво.

Кърл последва указанията му и от оживения коридор се озова в нужник. Облечени в брони мъже бяха застанали в редица покрай коритото и пикаеха, разговаряйки помежду си. Миг след това те

започнаха да ѝ подвикват в теснотията на смърдящото помещение, а подсвиркванията им направо ѝ проглушиха ушите. Тя не обърна внимание на перченето им, повдигна едната си вежда и си тръгна с порой от ругатни по техен адрес.

Кърл беше вече прегряла и объркана, когато най-сетне се озова пред вратата на стаята за набиране на войници, която се оказа най-оживеното място от всички, които беше видяла досега. Тя се промъкна покрай мъж, който бързаше да излезе през вратата, и си проправи път до средата на стаята, където имаше тежко бюро, отрупано с документи, а зад него седеше мъж, който изглеждаше така, сякаш всеки момент ще получи сърдечен удар. Кърл никога преди не беше виждала толкова зачервено лице. От него се лееха струйки пот.

— Не ме е грижа! — крещеше той с пресипнал и сподавен глас на един мъж, който нервничеше до него. — Ако могат да вървят, значи заминават!

— Но екипировката им е износена — отвърна мъжът. — Цялата.

— Не ми пука! Просто направи каквото е нужно, за да ги накараш да се размърдат!

Кърл го изчака да си поеме дъх, преди да се приближи.

— Извинете ме — подхвана тя, след което се наведе над бюрото, за да я чуят по-добре, като постави ръцете си внимателно, за да не бутне листовите върху него или острието за писане и мастилницата. — Извинете ме — още по-силно извика тя.

Служителят се обърна към нея с ококорени очи. Тя наблюдаваше как той я изгледа от горе до долу.

— Какво има пък сега? — изръмжа той. — Да не би да искаш да целунеш любимия си за сбогом?

Ръцете ѝ върху бюрото се свиха в малки юмруци.

— Дошла съм да се запиша — каза тя.

Мъжът отвори уста и остана така. Около него тишината се разпростря, докато накрая цялата стая не утихна напълно и всички мъже не насочиха погледи към нея.

— Върви си у дома, момиче — отвърна той и презрително махна с ръка. — Нямаме нужда от още полеви курви, повярвай ми.

Кърл, без да се замисли, сграбчи мастилницата и я запрати към мъжа. Видя как тя отскочи от челото му, още преди да осъзнае какво е сторила.

— Ти, малка кучко! — изкрещя той и изненадано се хвана за челото.

Но бурканчето за писеца вече се бе озовало в ръката ѝ, за да довърши започнатото.

Но тогава една ръка сграбчи нейната отзад и изтръгна от нея бурканчето.

Тя раздразнено се обърна и вдигна поглед. Над нея се извисяваше мъж в черна кожена броня. Шията и лицето му бяха изпъстрени с множество белези.

— Лошо момиче — каза той изпод гъстата си брада. — За малко да извадиш окото на човека.

— Опитвах се — задъхано отвърна тя.

Той се засмя и тогава мъжете около него също се разсмяха.

— Сериозно ли искаш да се запишеш?

— Това е бюро за записване в армията, нали?

Мъжът погледна към служителя зад бюрото и след това известно време изучава Кърл.

— Можеш ли да зашиваш рани?

Тя си спомни за баща си, който беше лекар. Веднъж имаше рана на скалпа, която трябваше да бъде защитена. Беше ѝ давал указания как да го направи, докато тя я шиеше с треперещи пръсти.

— Достатъчно добре — отвърна му тя. — Знам и някои лекарства, които използват у дома на село. Разни билки и мехлеми.

— Дай си имената на Хууч ето там. Може да си полезна на нашите медикос. Между другото, името ми е майор Болт.

Тя се усмихна и отвори уста да му благодари.

— Не, не ми благодари, момиче — спря я той, вдигнал едрата си ръка. — Когато дойде време, можеш да ме проклинаш — само не ми благодари.

ОЧИТЕ

Хората рядко си спомняха какво е било някога името на форта на хълма. Сега те просто го знаеха като „Очите“ — име, което идваше от мръсните лица, които неизменно можеха да бъдат видени да се притискат към прозорците с дебели решетки, докато отчаяните им очи гледаха от затвора към света, преминаващ покрай тях.

„Очите“ отдавна вече не бяха крепост. Фортът се издигаше на хълм в квартал на града, наречен Фалоу — мрачно място, което гледаше към източната стена и къщите и работилниците в района. Напоследък в него живееха само ветераните от войната — онези войници, които обсадата беше разтърсила толкова жестоко, че представляваха опасност за себе си и дори за околните. Това се отнасяше особено за Специалните или поне за онези от тях, които се сражаваха в тунелите под стените.

Понякога, най-вече, когато настроението в града беше напрегнато, затворниците подвикваха шеги и неприлични думи на Червените гвардейци, разположени върху източната стена, или пък крещяха на гражданите от околността — обикновени хора, занимаващи се с ежедневните си дела, които бяха твърде учтиви, за да гледат нагоре към побърканите на хълма.

Тази вечер Бан не можеше да каже дали някой крещи от прозорците на форта, защото една тълпа Червени гвардейци вдигаше врява при предния вход на институцията и той не чуваше нищо друго, освен техните викове. Проби си път през навалищата и откри, че портите са затворени. От другата им страна стояха враждебно настроени тъмничари с дебели кожени престилки и въоръжени с тояги. Те на свой ред надаваха също толкова силни викове.

— Какво става тук? — извика Бан на лейтенанта на взвода, сред който се беше озовал той.

— Комендантът им заповядал да не ни пускат да влезем — изкрещя в отговор офицерът, като сви ръка около ухото на Бан, за да може той да го чуе.

— Знаят ли защо сте тук?

— Разбира се. Точно затова се опитва да ни спре комендантът.

— Добре — отвърна Бан. — Кажете на хората си да си починат.

Шумът започна да намалява и той се обърна с лице към тъмничарите.

— Аз съм адютантът на генерал Крийд и той издаде ясна заповед. Сега отворете вратите и се дръпнете встрани.

Той видя движение сред мъжете и двама тъмничари се дръпнаха встрани, докато един мъж с посивяла коса си проправи път сред редиците, за да се изправи срещу него.

— Аз съм комендант Плаис — уведоми го мъжът — и с дадената ми от съвета власт отговарям за тази институция. Повтарям онова, което вече казах на вашия колега офицер — зад тези стени няма мъже, годни да се бият. Иначе нямаше да са тук.

— Коменданте — започна Бан, като пристъпи към вратите, — точно в този миг армия от четирийсет хиляди манианци е на брега на Залива на перлите. Както можете да чуете, Четвърта армия обстрелва Щита, подготвяйки се за широкомащабна атака. Имаме нужда от всеки мъж, който може да се бие, независимо от престъпленията и душевното му състояние.

— Но тези мъже са неуравновесени! Дори опасни!

— Въпреки това заповедта беше дадена. Сега отворете вратите.

За миг никой не помръдна.

— Отворете ги! — сопна се нетърпеливо Бан.

Впери поглед в тъмничарите зад вратата, докато един от тях не пристъпи напред и останалите не го последваха, а вратите не започнаха да се отварят със скърцане. Бан и Червените гвардейци влязоха в двора и комендантът застана точно пред него, за да протестира.

— Съветът ще разбере за това! — изкрещя той, но Бан го заобиколи и се насочи към входа на сградата.

— В това няма никакво съмнение — каза през рамо той.

До килията се стигаше по дълъг коридор, препречен от поредица покрити с кафява ръжда железни врати, от които се сипеше прах, когато се затваряха зад тях. Тук, долу, в това тихо подземие, стените

бяха влажни и единствената светлина идваше от масления фенер, носен от тъмничар.

— Но този мъж е луд — настояваше комендантът със стържещия си глас.

— Знам кой е. Сражавал съм се редом с него през първите години на обсадата.

— Но той е осъден за убийство и мъчения — по-вероятно е да убие някого от вас, отколкото врагове! Да не сте си изгубили ума?

— Той е единственият мъж тук, с когото още не съм разговарял. Поне ще поговоря с него.

Мракът ги притискаше от всички страни. Той сякаш следваше малкото им убежище от светлина, докато вървяха смълчани по коридора, съпровождани единствено от звуците на капеща вода и шума от стъпките им, отекващи по каменния под. С тях имаше четирима тъмничари с кожени престилки и ръкавици, които стигаха чак до подмишниците им. От ръцете им висяха яки тояги. Бяха мълчаливи, с вперени напред погледи. Сякаш се подготвяха за сблъсък.

Бан вървеше подире им. Тесните предели на това място не му харесваха. Не можеше да си представи да е заключен тук като затворник. Само след час щеше да се блъска в стените, за да излезе.

Вратата на килията беше изработена от масивна, закалена в огън, плоча от тиково дърво. Един от тъмничарите пристъпи и отвори малкото прозорче за наблюдение.

Бан се наведе напред, за да надникне вътре.

Видя свещ, която хвърляше топъл ореол в средата на малката сводеста килия. На светлината ѝ седеше едър гол мъж, прикован за врата към стената, на която се бе облегал, изпънал единия си крак пред себе си. Беше свил другия нагоре, за да подпира сакатата си ръка на коляното. Лицето му беше в сянка и от него се виждаха единствено очите, които гледаха гневно и с открита враждебност към прозорчето.

Бул — помисли Бан. — *Някак си винаги съм знаел, че ще свършиш така.*

Той отстъпи, докато двамата тъмничари отключиха и отвориха с усилие вратата, която изскърца оглушително на пантите си.

— Стой зад веригата — обърна се тъмничарят с фенера към Бан. — Преди няколко месеца той ослепи с палците си един от хората ни.

Мъжът се приведе и влезе в килията, вдигнал в готовност тоягата си. Бан пристъпи вътре и застана до него. Глезените му докоснаха веригата, която висеше хлабаво по протежението на малката стая. Сложи шлема под мишницата си и се опита да се изправи в цял ръст в бронята и червеното си наметало.

Затворникът сложи ръце върху нашийника около врата си и се изправи на крака в цялото величие на голото си тяло, демонстрирайки плетеницата от белези по стегнатия си мускулест торс. Омота част от веригата около ръката си, за да поддържа тежестта ѝ. Жестът беше странен — сякаш оправяше гънките на хубавата си роба в кабинета си.

Остарял си — помисли си Бан, докато гледаше дълбоките следи от тормоз, останали по лицето на мъжа, и оредялата коса около слепоочията му, където бяха татуирани чифт рога.

Бан наистина се беше сражавал рамо до рамо с този мъж в онези първи отчаяни години на войната, преди Бул да бъде избран за тежката пехота на чартасата. Беше луд още тогава — опасен и избухлив мъж, който обичаше битките повече от всеки друг човек, когото Бан някога бе познавал. Не се изненада особено, когато Бул накрая изгуби самообладание пред грешния човек — старшия му офицер — когото Бул едва не уби с един-единствен удар, задето е допуснал лекомислената грешка да го нарече с истинското му име.

Наказанието му беше две години каторга и дисциплинарно уволнение от армията. След това Бан следеше отдалече нарастващата му слава на шампион в боевете за пари. Говореше се, че е сред най-добрите в Кхос.

И тогава един ден Бан заедно с останалите жители на града научи новината за убийството на Адрианос. Адрианос — героят от атаката срещу Номарл и последният командир, който лично бе водил успешно нападение срещу имперската Четвърта армия. Героят на града беше открит нарязан на парчета в хубавия си апартамент непосредствено до Големия пазар. Разбра се, че устата му е била запушена и той е бил завързан и измъчван. Бяха одрани части от кожата му.

До трупа седял Бул, напълно гол. Тялото му било покрито с кръв.
— Здравей, братко — тихо го поздрави Бан.

Бул направи крачка към него.

— Бан? — невярващо попита той.

— Да.

Бул пристъпи по-близо, веригата се разви от ръката му и се изпъна зад него. Тъмничарят до Бан се размърда неспокойно и претегли тоягата в ръката си. Бул не му обърна никакво внимание. Погледът му оставаше съсредоточен върху Бан. Беше притиснал едрата си ръка към корема. Кокалчетата ѝ бяха обезобразени и подути, а кожата ѝ бе разранена и покрита с кръв.

— Какво те води тук? Да не си се загубил?

Гласът му стържеше, сякаш не го е използвал от много дълго време.

— Говори! — изръмжа Бул. — Съмнявам се, че си дошъл просто да си побъбрим. Какво има?

Внезапно, докато Бан слушаше напевния му глас и гледаше тъмните му очи над острите скули, той се пренесе в ранните дни на войната, когато стоеше приклепнал зад парапета, докато Бул му се хилеше, тупаше го по гърба, за да спре да кашля, и се наслаждаваше на случващото се, лудото му копеле.

— Манианците разположиха всичките си сили в Залива на перлите.

Бул присви очи и се наведе да го погледне по-внимателно.

— Тук съм заради ветераните. Дошъл съм да проверя дали някои от вас не могат да се сражават заедно с нас.

— Тогава да ме изправят отново на съд — ядно изсъска Бул и се извърна настрана.

— Какво? Да не би да мислиш, че си бил осъден несправедливо?

Веригата се изопна, когато Бул се изправи над него. Бан потисна желанието си да отстъпи крачка назад.

— По-спокойно — предупреди го тъмничарят и смушка с тоягата си голите гърди на затворника.

Бул обаче не му обърна внимание, а гледаше втренчено Бан.

— Не, не мисля така. Но Адрианос също бе осъден справедливо. Разбираш ли? Когато аз го осъдих.

— Знаеш ли, че те наричат „убиец“? Смятат, че си чудовище, което заслужава да стои оковано във вериги в някоя дупка.

Изражението на Бул остана същото — изпълнено с гняв и любопитство.

— Ще се изправиш ли заедно с нас в защита на своя народ?

— Моят народ? — невярващо попита той.

— Да, в защита на народа на Бар-Кхос, от който е баща ти, и на народа на Уиндръш, откъдето е майка ти.

Внезапно лицето на Бул се изкриви в широка, сякаш изрязана с нож усмивка. Бан видя, че два от предните му зъби липсваха. Останалите изглеждаха изгнили.

— Не дължа вярност на никого, още по-малко пък на народа на Бар-Кхос.

— Ще се биеш ли за нас?

— Това помилване ли е — това ли ми предлагаш?

— Да, ако това е нужно.

— И единственото, което трябва да сторя, е да убия няколко манианци в името на своя народ, така ли? Ще приемете в редиците си хладнокръвен убиец като мен, така ли, Бан?

Бан дълго се олюлява напред-назад в бронята си. Чувстваше се уморен и не на място тук.

— Повярвай ми, Бул, там, където отиваме, ще имаме голяма нужда от хора като теб — откровено отвърна той на стария си другар.

ЧАСТНА ИНИЦИАТИВА

Госпожа Чиър очевидно беше жена, която умееше да се оправя във всякакви ситуации. За един-единствен ден, сред цялата бъркотия и страстите, които кипяха на плацдарма, тя успя да се сдобие с фургон и муле, цял товар продоволствия и достатъчно удобства, за да направи малък лагер за себе си и своите момичета на дюните откъм морето.

До вечерта от двете страни на фургона бяха вдигнати тенти, а пясъкът под тях беше застлан с плетени рогозки. Имаше столове, а над димящия огън висяха чайник и котле, в които се топлеха вода и варено месо. Госпожа Чиър дори беше осигурила за всички тях три палатки и бе накарала Аш да ги опъне недалеч от фургона, макар и достатъчно далеч, за да разполагат с някакво уединение.

Момичетата най-сетне се поотпуснаха и започнаха да се гласят пред очите на мъжете, заобикалящи лагера, като не спираха да се карат помежду си, когато госпожа Чиър не ги чуваше. Някои от тях непринудено флиртуваха с Аш и го задяваха за цвета на кожата му и за стегнатото му старо тяло. Той се кикотеше доволно и отвърщаше в същия тон.

Аш беше подочул, че самото място се нарича Уитъл — широк залив, близо до по-големия Залив на перлите, разположен на източното крайбрежие на Кхос. Местността беше красива, с хълмове на запад, с високи планински върхове на север и юг и със скалистия, покрит с чайки, остров сред водите на по-големия залив. Пейзажът много напомняше на Аш за Северен Хоншу, макар че вонята на армията, разгърнатата на плажа, донякъде разваляше това усещане, както и тълпите хора (включително госпожа Чиър и момичетата ѝ), следващи войските на нашествениците по целия път до Кхос с надежда за печалба.

Корабите на флотата бяха закотвени в прозрачните дълбоки води, точно отвъд крайбрежните плитчини в залива. Съдовете се люлееха близо един до друг и дори от тук изглеждаха доста пострадали от бурята, с липсващи или хлътнали части от рангоута сред платната, а

някои бяха наклонени на една страна. Работата не стихваше с падането на здрача. Явно предстоеше да се разтоварят още много неща, преди армията да потегли на сутринта.

Аш си почиваше, доколкото можеше. Днес кашлицата му се беше влошила. От време на време крайниците му започваха да треперят, сякаш му е студено отвътре, макар за негово щастие сега поне дрехите му бяха сухи, а и се беше увил плътно в импрегнираното си наметало и отказваше да се отдалечава за дълго от топлината на огъня.

На моменти госпожа Чиър му хвърляше някой от своите многозначителни погледи. Той се изправяше с пъшкане и се отправяше на обиколка из лагера, като демонстративно носеше прибория си в ножницата меч и гледаше намръщено войниците и цивилните, които лагеруваха навсякъде около малкия им оазис с мирис на парфюм, женски чорапи и момичешки смях.

Когато слънцето най-сетне залезе, госпожа Чиър даде знак на момичетата да се залавят за работа, като рязко плесна с ръце и умело започна да ги окуражава. Те далеч не бяха единствените проститутки на брега, но въпреки това съвсем скоро към техния малък лагер се проточи дълга опашка от войници, които чакаха пияни и развълнувани, че са на този чужд бряг, далеч от дома: Аш поддържаше реда в лагера, докато момичетата водеха клиентите си в палатките, където не се бавеха дълго.

Умът му беше далеч от работата. На юг, където земята се издигаше към развалините на изгореното село, се виждаха оградата и палатките на лагера на матриарха и знамето ѝ, развято високо над тях. То сякаш го призоваваше всеки път, когато насочеше вниманието си другаде.

Тази вечер мъжете не създаваха много неприятности. Беше късно, когато молбите на момичетата за почивка станаха толкова настойчиви, че госпожа Чиър най-сетне им обърна внимание и обяви края на работата за тази нощ. Неколцина пияни войници все още очакваха реда си, но оплакванията им бързо секнаха под ядосания поглед на госпожа Чиър и при вида на суровия и мълчалив чуждоземец до нея.

Вместо да се приготвят за сън, момичетата се заеха да си направят малко празненство.

Аш се чувстваше уморен след дългия ден. Той се извини и неохотно се откъсна от топлината на огъня, намери си място на върха на близка дюна, където можеше да е сам, но да наблюдава останалите, и се уви в наметалото си. Сложи меча до себе си и започна да изучава светлините на далечния лагер на матриарха, както и осветената от луната земя около него. Оглеждаше се за движение сред множеството огньовете, които от мястото му изглеждаха като слаби проблясъци. Искаше му се да разполага с далекоглед, както и очите му да са помлади.

Отново се закашля, изплю храчка и си избърса устата. От север прииждаха големи натежали облаци. Може би отново щеше да вали. Облаците щяха да затъмнят нарастващите луни и земята под тях щеше да потъне в мрак.

Каза си, че нощта ще е подходяща за действие.

— Нещо интересно ли видя там, горе?

Той усети парфюма ѝ с дъх на мускус още преди тя да седне на пясъка и да оправи роклята на краката си, които сплескаха грубата морска трева отдолу. Аш погледна към госпожа Чиър, когато тя пхна в ръцете му манерка с рулика.

Кимна ѝ с благодарност и отпи голяма глътка, за да се сгрее.

— Полека. Последната е.

— Благодаря ти. — Той ѝ върна манерката, като се усмихна за кратко. — От доста време не съм пийвал нещо свястно.

Зад тях от малката, осветена от огъня, падина между дюните се разнасяха женски писъци и смях. Бризът си играеше с върховете на косата на госпожа Чиър. Тя уви по-плътно шала около главата си.

— Кажи ми отново с какво се занимаваше предишният ти работодател.

Аш почука с нокът манерката в ръката ѝ.

— Алкохол?

— Той вложи малко състояние, за да го докара тук. Но не ми даваше да се докосвам до него.

Аш си каза, че лъжата не е добра. Не беше сигурен дали тя му е повярвала. Чиър извърна поглед. В очите ѝ танцуваха пламъците на лагерните огньовете. Бризът носеше звуците на песни и смях. И на други места сред дюните хората бяха в добро настроение и празнуваха.

На фона на всичко това се чуваше ритмичният плясък на вълните.

— Далеч сме от дома — каза му тя с тъга.

Аш бавно кимна.

Тя отново се обърна към него.

— Предполагам, че някои са по-далеч от дома си от останалите. Липсва ли ти... Хоншу?

— Да. Понякога.

— Разбира се, че ти липсва — каза тя по-скоро на себе си. — Разбира се, че ти липсва.

Той видя, че облачната маса вече се приближава до луните. Скоро щеше да стане достатъчно тъмно, за да се промъкне.

— Знаеш ли, имаш най-тъжните очи, които някога съм виждала. А аз съм виждала много тъжни очи.

Аш смръщи чело. Испита желание да стане и да избяга от тази жена и любопитните ѝ въпроси. Но тогава тя се размърда и се притисна към него, за да се стопли. Той откри, че усещането му харесва дотолкова, че да остане на мястото си.

Госпожа Чиър изучаваше изражението му в очакване да каже нещо. Той обаче нямаше какво да ѝ каже.

— Е, усещам, че леглото ме зове. Време е и момичетата да си починат. — Тя се надигна и изтупа пясъка от роклята си. — Ти не си ли уморен? — попита го и той усети топлината и неизреченото предложение в думите ѝ.

Очите му се плъзнаха по извивките на тялото ѝ под роклята. Много му се искаше да можеше да приеме.

— Мисля да остана буден още известно време и да пазя лагера.

Тя скри разочарованието си, като сведе поглед към пясъка.

— Заради белега е, нали?

— Разбира се, че не — отвърна той. — Наистина, просто съм уморен.

Жената кимна, без да му повярва.

— Лека нощ тогава — каза тя, обърна се и бавно се запуска надолу по склона на дюната.

Той изчака цял час, за да се увери, че момичетата и госпожа Чиър спят дълбоко. Някои огньове все още горяха сред дюните и малки групи хора разговаряха край тях, докато нагоре в дима се издигаха

искри. На плажа други работеха през цялата нощ и продължаваха да стоварват припаси на брега.

Беше рисковано да остави жените без защита. Но щеше да се наложи да поеме този риск.

Аш свали тежкото си наметало, взе меча си и се измъкна незабелязано в нощта.

ПРЕДАЙ СЕ И БЪДИ СВОБОДЕН

— Трябва да тръгвам — каза Бан на жена си, докато привързваше последната част от оборудването си към седлото.

Марлий кимна сковано. Зад нея във вечерните сенки един мъж с патерици куцаше през иначе празната улица. На мястото, където някога е бил кракът му, сега имаше чуқан. Мъжът бързаше, сякаш подгонен от звуците на роговете, които отекваха в целия град, за да възвестят заминаването на последните войски.

— Не забравяй какво ти казах. Изпрати съобщение до Рийс. Пиши й, че може да дойде и да остане тук с теб. Предай й, че съжалявам, че не отидох да се видя с нея. — Бан внезапно прокара пръсти през косата си, спомнил си как последния път, когато видя снаха си, тя му разказваше с тихия си глас как синът й е напуснал града. — Мили боже, дори не отидох да поговоря с нея за Нико. Колко време мина оттогава?

— Всичко е наред — успокой го жена му зад гърба му. — Ще й обясня. Тя ще разбере.

Думите й не успяха да го успокоят. Бан донякъде се чувстваше отговорен за Рийс и сина й, откакто брат му Кол ги беше напуснал.

Той пристегна кожения ремък с последно рязко дръпване, като вложи цялото си усещане за безсилие в това движение. Огледа как се е справил и си пое дълбоко дъх, преди да се обърне към Марлий.

— Време е да вървя.

Тя кимна безизразно. Запазваше присъствие на духа и за двама им.

През последните седмици Бан се чувстваше неловко в присъствието на жена си. Откри, че когато е с нея, гузното му подсъзнание често го кара да мисли за онова момиче Кърл, и беше неспокоен под погледа на Марлий, сякаш по някакъв начин тя може да надникне в душата му.

Сега я погледна право в очите, без да трепне. Тя обви ръце около врата му, а той сложи своите на тънката й талия. Носовете им се

докоснаха.

— Обичам те — каза ѝ той.

— И аз те обичам, любими мой.

В очите ѝ проблеснаха сълзи.

Бан я придърпа силно към себе си и я притисна в бронята си. Не искаше да я пуска.

Не заслужавам тази жена — горчиво си помисли той.

Децата вътре вече спяха. Бан беше целунал невръстната си дъщеря по челото и бе разменил няколко думи със сънениия си син, завит в леглото.

Не можеше да се отърси от мисълта за онова, което бе видял по улиците, докато бързаше да се прибере у дома. От двете страни на булевардите се бяха наредили хора, които приветстваха колоните войници и възрастни молари, маршируващи покрай тях към северната врата, и пъхаха в ръцете им амулети за късмет, пакети с храна и бутилки алкохол. Видът им караше някои да заплачат — дори възрастни мъже, развълнувани от решителните изражения на войниците и съзнанието за онова, пред което им предстои да се изправят.

Можем да се справим — каза си Бан, когато настроението му се повиши под въздействието на духа на тълпата. — *Ако сме заедно, може и да оцелеем.*

Но когато мина напъряко през страничните улички, за да стигне по-бързо, той изпревари тълпи от хора, които бързаха с вещите си към пристанищата с надеждата да успеят безопасно да напуснат острова. Изглежда ги с известно чувство на завист.

По стените сякаш с кръв бяха надраскани нови графити. *Плътта е силна. Предай се и бъди свободен.* Беше работа на манианските агитатори, които отново се бяха появили в града сега, когато беше наистина уязвим и по-голямата част от войската му го напускаше.

Докато държеше Марлий в прегръдките си, Бан отново усети непреодолимо желание да я сграбчи, да я разтърси и да ѝ изкрещи: *За бога, вземи децата и намери начин да се махнеш от тук!* Но само той чуваше тези думи, защото никога не би могъл да се насили да ги произнесе — не и пред Марлий, неговата опора, жената, чийто баща бе паднал в защита на града в първия ден от обсадата. Тя в никакъв

случай нямаше да се съгласи и той щеше да се сгромоляса в очите ѝ като съпруг и мъж.

— Грижи се за тях — бе единственото, което успя да промълви сред гъстата ѝ коса.

— Разбира се — прошепна тя. — А ти ми обещавай да бъдеш внимателен.

— Ще бъда.

И въпреки успокоителните думи те се целунаха продължително, страстно и отчаяно, сякаш никога повече нямаше да се видят.

Аш стоеше сред пепелта и развалините, останали от малкото рибарско село, върху все още димящия връх, и гледаше втренчено надолу към редицата отрязани пениси, подредени в мрака като забравена детска игра на счупени пръчки.

Наблизо овъглените тела на хората, на които бяха принадлежали, лежах разкривени сред останките на една срутена конюшня. Аш беше мърнал между тях и по-малки трупове — на деца и дори на бебета.

От жените нямаше и следа.

Не за пръв път в дългия си живот Аш бе поразен от факта, че смъртта мирише по един и същ начин, независимо дали става дума за хора, зелове или кучета. Аш беше виждал такива неща и преди, с Народната революционна армия. Продължителната война в родината му беше изгорила състраданието в сърцата на мнозина мъже. Загубата беше довела негови приятели до лудост или просто ги бе направила закоравели и безчувствени като самия него, докато онези мъже, които вече бяха покварени от жестокостта вътре в тях, се наслаждаваха на воля по бойните полета на войната, където обичайните ограничения на благоприличието вече не важаха.

Първия път, когато беше станал свидетел на такава жестокост, това беше разбило сърцето му — измъчваше се така, сякаш скърби заради невярна любима, макар усещането да беше много по-лошо от това. То беше като разкритието, че в сърцето на света се крие една голяма лъжа, която сега е излязла наяве чрез шокираща вивисекция.

— Това не е твоята война — каза си гласно Аш в мрака на нощта.

Почти очакваше да чуе гласа на Нико да го увещава. Хората, които лежах сред развалините, бяха кхосианци. Цялата страна,

включително и семейството на момчето, я очакваше такава съдба.

Ала до слуха на Аш не достигна нищо — никакъв глас от съзнанието му или от някой безтелесен дух — изпитваше единствено неясното и тревожно усещане, че и той като всички останали е част от това, независимо дали ще избере страна, или не.

Кратката пролука в облаците над главата му се затвори и го обгърна пълен мрак. С прибрания в ножницата меч в ръка и с почернени със сажди лице и ръце, Аш обърна гръб на онова, което лежеше пред него в тъмното.

Той притисна с пръст едната си ноздра и издуха другата, която се беше запушила, сетне се отдалечи от руините към края на хълма, където легна по корем върху грубата трева и погледна надолу към осветените палатки от лагера на матриарха.

Палатките се виждаха заради лампите, осветяващи ги отвътре. Те се издигаха върху една височина с широк и плосък връх, заобиколена от ограда от подострени, наклонени навън колове. Около нея се виждаше и черната линия на изкопания ров. Зад коловете, на пет-шест крачки един от друг, стояха облечени в бели роби стражи. Отвъд тях, на откритото пространство между палатките, пропукваше клада. Пламъците осветяваха развяващото се знаме на матриарха.

Аш насочи поглед към много по-големия лагер, който се простираше около оградата на лагера на матриарха и в който имаше може би хиляда или повече жреци воители. Те бяха заобиколени от ивица мрак. Той се опита да различи в него линиите на двойните постове, за които знаеше, че са разположени там, отвъд светлината. Но така и не успя да ги види достатъчно ясно от мястото си. Щеше да му се наложи да слезе там, долу, ако искаше да погледне по-отблизо.

През следващия половин час Аш се спусна към най-външния периметър и успя да се промъкне през него. Спря веднъж, за да пийне вода от поточе, което течеше от пукнатина в хълма. Спря отново, когато се озова върху равната земя на запад, и усети, че се приближава към първите часови — постове, които не беше успял да различи отгоре.

Изчака, докато не си представи онова, което го очаква отпред. Можеше да ги помирише — мускусната миризма на тяхната пот и вонята на чесън. Можеше и да ги чуе — кашляне, шумолене на наметало, в което някой се е увил по-плътно, за да се предпази от студа.

След като реши, че знае къде се намират най-близките двама, той запълзя предпазливо през пространството между тях. Това не беше кой знае колко трудно.

Пред него се изправяше вътрешният ред колове. Можеше да види очертанията им, стърчаха на около петнайсет крачки един от друг на фона на множеството огньове. Опитът му подсказваше, че са твърде далеч един от друг. Манианците бяха по-уязвими тук, в мрака, осветени откъм гърба и видими, без самите те да могат да виждат добре.

В сърцето на лагера се издигаше ограденото място, отредено на матриарха. Между коловете на оградата беше опъната бодлива тел. Ровът под нея не се виждаше от неговата позиция — най-вероятно беше пълен с топки с шипове, които да се забият в ходилата на онзи, който се окаже достатъчно непредпазлив, за да мине оттам. Поне можеше да види по-добре входа на ограденото място. Беше препречен с дървена преграда. Докато наблюдаваше, тя се дръпна встрани, за да пропусне един жрец воин.

Аш трябваше да вземе решение дали това е просто разузнаване, или ще направи опит да стигне до Сашийн. Беше видял достатъчно, за да разбере, че има само един начин да се добере до ограденото пространство, където се намираше тя.

Легна върху хладната трева и подпря брадичката си върху ръцете. Опита се да обмисли всичко това. Възможността беше налице, макар и да бе рисковано. И нямаше как да знае какви процедури следват стражите на входа на оградата — не и оттук.

Тогава да отидем и да разберем.

Аш избра най-близкия до него пост — самотна фигура, която от време на време отпиваше от манерката си. Той прецени ръста на жреца воин и си каза, че мъжът е подходящ.

В продължение на още половин час Аш пълзя към фигурата в нощния мрак. Беше трудна работа — трябваше да придвижва всеки свой крайник за много кратко време и без да издава звук. Това

изискваше от него върховна концентрация. През цялото време болните му гърди горяха от болка, тъй като му се налагаше да диша толкова плитко.

На шест стъпки от поста замръзна, когато някъде наблизко нечие прокашляне наруши тишината. Той също изпита нужда да се изкашля. Гърдите му се свиха конвулсивно и той стисна с ръка устата си, докато желанието не отмина. Видя, че жрецът воин извърна глава в неговата посока.

Аш лежеше, притиснат към тревата, и едва дишаше със затворени очи.

Мина доста време — достатъчно, за да кацне един комар върху покритата му със сажди буза. Той усети сърбенето от докосването му, но остана така съвършено неподвижен, че малко след това насекомото отлетя, без да го ухапе.

Погледна през спуснатите си клепачи и видя, че стражът гледа в друга посока. Възрастният мъж започна да се движи отново. Като котка, излязла на лов, той вдигаше и отпускаше крайниците си преднамерено бавно, като скъсяваше разстоянието сантиметър по сантиметър. Докато се приближи, по кожата му изби пот.

Лежеше точно пред ботушите на мъжа.

Пазачът в бяла роба подуши въздуха и се огледа. Можеше да подуши потта на Аш.

Ръшунът нанесе удар и заби палците си в гърлото на мъжа.

Жрецът воин се задави, опита се да издаде звук и ръцете му започнаха да драскат лицето на Аш. Ръшунът натисна още по-силно с палците си и видя през маската проблясъка на бялото на очите на жертвата си.

Помогна на отпуснатото в ръцете му тяло на мъжа да се свлече полека на земята. Продължи да натиска с палци, докато не се увери, че той е мъртъв.

— Куно? — разнесе се глас от мрака вляво от него.

Аш замръзна с ръце, все още вкопчени във врата на жреца воин. Усети миризмата на алкохола, който се беше разсипал от манерката на мъжа.

Преглътна, за да потисне оригване в гърлото си.

— Да — отговори той на търговски и зачака да чуе вик за тревога.

— Нищо — отново се разнесе гласът. — Стори ми се, че чух нещо.

Аш трябваше да бърза. Жертвата му беше по-едра, отколкото му се бе сторила в началото, и докато надяваше бронята и робата на жреца воин, стори му се, че са му твърде големи.

После осъзна, че греши. Той самият беше станал по-дребен. Беше отслабнал по време на дългото пътуване.

Придърпа наметалото върху прекалено голямата броня, като се надяваше, че това ще бъде достатъчно, за да скрие меча, както и факта, че доспехите не са му по мярка.

После постави маската на лицето си. Тя покриваше и скалпа му, подобно на шлем. Погледна само веднъж към разкривеното лице, което се разкри под нея — беше на мъж на средна възраст с обръсната глава, сурово лице и изразени челюсти. Аш се наведе и затвори изпъкналите очи на жреца воин.

По това време лагерът вече беше утихнал и повечето жреци воини спяха, макар че от най-голямата и ярко осветена палатка в ограденото място, където се намираше матриархът, се разнасяше смях и музика. Лагерът беше разпределен в квадрати и Аш закрачи по пътеките между навесите и гаснещите огньове, сякаш имаше право да е тук, без да обръща внимание на жреците воини, които от време на време срещаше, или на онези, които клечаха край пламъците.

Когато наближи оградената част на височината, звуците се усилиха. Чу пронизващ вик на наслада и звън на камбанка.

Пред него жрец воин се приближаваше към оградата, а до него накуцваше облечен в камуфлажни дрехи разузнавач. Те спряха пред преградата от дърво и бодлива тел, която препречваше входа. Аш леко ускори крачка и каза наум няколко думи, устремен към входа.

Внезапно обаче сърцето му спря да бие за миг, когато видя, че жрецът воин спира и показва отрязаното си кутре на пазачите зад преградата.

Аш изруга и забави крачка. Видя как преградата беше дръпната встрани, за да пропуснат мъжете.

Ако се затичаше бързо, може би щеше да успее да премине, преди тя да се затвори отново.

А после какво щеше да прави? Да си пробие път през стотици мъже?

Той почувства как гърдите му се свиват конвулсивно и избухна в кашлица иззад маската си. Спря, преви се на две и забеляза, че пазачите на входа се обърнаха да го погледнат през затварящата се преграда.

Тъй като предполагаше колко подозрителен им изглежда, Аш се изправи и се отдалечи от входа. Искаше му се да побърза. Вместо това вървеше спокойно и очакваше всеки миг да го спрат.

— Хей, вие! — разнесе се мъжки глас в нощта.

Че вдигна поглед, сякаш чу някой да го вика по име.

Беше Сашийн. Тя го бе повикала от мястото си на диван, където се излежаваше чисто гола, като се изключи сивият гипс около ръката ѝ. Но вниманието ѝ беше насочено отново към младата жена, която беше коленичила пред нея на една от животинските кожи и смучеше тежките ѝ гърди. Матриархът галеше обръснатата глава на младата си прислужница и ѝ шепнеше нещо, поднесла купичка с наркотици към ноздрите на момичето.

Клинт, лекарят, обикаляше по краищата на палатката с камбанка на удоволствието в едната ръка и бутилка вино в другата. Звънеше силно всеки път, когато чуеше вик на удоволствие от някоя от гърчещите се фигури, които той внимателно заобикаляше, докато напяваше молитвени думи. Спря пред една от нишите в стената на палатката, където на пиедестал стоеше главата на Лушън. Той примигна глуповато, когато Клинт извън с камбанката право пред лицето му и изкрещя ухилен:

— *Освободете се и ще получите всичко, което желаете!*

Сашийн се разсмя и започна да го подстрекава. Тази нощ тя беше в добро настроение. Всички бяха в добро настроение. Първа експедиционна армия най-сетне беше слязла на сушата, те бяха живи и се наслаждаваха на момента.

Задименият въздух на огромната палатка беше пронизан от писък. В далечния ѝ край няколко жреци се забавляваха с наскоро заловена робиня — тя беше първият им досег с Кхос. Един от мъжете изкрещя, праметна края на дрехата си на рамо и налегна жената.

Че разтри очи в една от нишите, където седеше на стол, и се зачуди кога ли матриархът ще го освободи за вечерта. Никога не си

беше паднал особено по тези *пасионестас* на ордена. Те го правеха уязвим не само чисто физически, но и изискваха от него да свали гарда в присъствието на останалите жреци. Въпреки това, противно на желанието си, бе обзет от възбуда.

Подът около него сега се беше превърнал в нещо като басейн от сливаща се плът, а въздухът така беше натежал от мириса на наркотици, че той откри, че му е трудно да се съсредоточи. Слушаше задъханите дрезгави гласове и шепоти, гледаше лъщящите от масло преплетени крайници, блясъка в очите, розовите езици, зъбите, усмивките, смръщените чела и гениталиите.

Да живее божествената плът — кисело си помисли той.

Всички тук бяха от кръга от приближени на Сашийн. Двамата генерали се гледаха един друг като кучета в бой, докато всеки галеше своята робиня и се угощаваше със сушени плодове и вино. Уредникът на Сашийн, Хийлас, правеше свирка на едно от породистите си момчета. Аларум, началникът на шпионите, философстваше пред кръг от ентусиазирани слушатели, в това число и Суул.

Жреците около тези хора бяха от външните кръгове на двора на Сашийн — онези с по-ниско положение, които постоянно си съперничеха помежду си, за да се издигнат. Близнаците, братът и сестрата Гуан и Суон, бяха сред тях и лудуваха с една жена помежду им.

Около всички тях стояха пазачите от почетната стража на Сашийн и наблюдаваха, скръстили ръцете си в ръкавици, чиито шипове бяха прибрали, а очите им бяха скрити зад опушените очила.

А кой наблюдава онези, които ни наблюдават? — разсеяно се зачуди Че и огледа жреците, които също седяха в краищата на палатката, в малките ниши, и тихо разговаряха или просто гледаха втренчено. Някои от тях бяха твърде стари за подобни забавления, други твърде изморени или пък твърде отегчени. Трима жреци на Монбари, фанатиците на Ман, седяха в ниша срещу него. Лицето на най-едрия, седнал по средата, представляваше маска от белези, без устни. Кожата му беше разядена от киселини, за да покаже, че решителността му е крайна дори за инквизитор на Монбари.

Очите му изучаваха Че от другия край на палатката.

Дипломатът небрежно отвърна на погледа на мъжа без лице. Сега телата се притискаха по-близо — бяха като прилив, който го

заливаше. Една глава докосна ботуша му, докато две тела се движеха едно върху друго в краката му. Той сложи крака си върху гладкия й скалп и я бутна, така че двойката се претърколи встрани от него. Докато го правеше, забеляза, че Суон го гледа.

Че леко кимна на младата жена. Тя се усмихна. Той почувства връзка помежду им и това предизвика приятна топлина у него и изпрати тръпка по гръбначния му стълб.

Жрецът на Монбари продължаваше да го наблюдава от другия край на стаята.

Че реши, че трябва да си прочисти главата, и се изправи на мига. Спря, за да улови погледа на Суон — искаше му се тя да го последва. После се отправи към изхода под погледа на жреца на Монбари, който продължаваше да го наблюдава.

Когато се озова навън, вдиша дълбоко, за да напълни дробовете си с чист въздух. Пазачите не му обърнаха внимание — беше просто поредният жрец от антуража на Сашийн.

Че погледна надясно, където пламъците на клада се издигаха високо в нощта. Двама жреци воители тъкмо хвърляха в нея празна каса от вино — една от многото, които жреците вече бяха успели да изпият.

Дипломатът предположи, че това би могло да се очаква. След като бяха успели да прекосят морето и повечето кораби от флотата бяха оцелели след снощната буря, матриархът и нейният генерален щаб имаха нужда да изпуснат напрежението. Като ги наблюдаваше тази нощ как празнуват и се тъпчат, Че си даде сметка, че до мига, в който стигнаха до сушата с, общо взето, непокътнати сили, никой не е бил напълно сигурен дали това изобщо е възможно.

Той се отдалечи малко встрани от шума на палатката. Чакаше с надежда да се появи Суон. В долината подухваше лек бриз, напомнящ за предстоящата зима. Трябваше да побързат, ако искаха да превземат Бар-Кхос преди падането на първия сняг.

Един жрец воин съпровождаше разузнавач през входа в заграждението — беше потънал в мръсотия уморен пурд на средна възраст, който накуцваше. Хрътката му не се виждаше никъде. Че присви очи. Зад пратеника и разузнавача към входа се приближаваше втори жрец воин. Мъжът обаче спря, когато входът отново беше препречен с преградата. Той се преви в пристъп на кашлица и след това се отправи в съвсем друга посока.

Странно — помисли си Че.

— Хей, вие! — извика той на пазачите при входа.

Те се обърнаха, за да видят кой крещи.

Нов писък проряза нощта. Той напосми на Че за писъка от врящия воден нагревател и свирката, която накрая го беше заглушила.

Очите на Че продължаваха да следят отдалечаващия се жрец воин.

— Няма значение — извика той на пазачите.

Погледна отново към входа на палатката. Суон не се беше осмелила да излезе навън, за да се присъедини към него.

Че бавно се отправи сам към палатката си.

СТАРИ НУЖДИ

Аш се събуди от подритване с обкован с желязо връх на ботуш в ребрата.

Още замаян, той отвори очи след малкото сън, който беше успял да си открадне в малките часове на нощта, и почувства топлото тяло, притиснато към неговото.

Дръпна одеялото от лицето си и примигна срещу намръщаното лице на имперски войник.

— Ставай, старче.

Аш изръмжа и покри отново главата си с одеялото.

Ботушът го срита отново — този път по-силно.

Той изръмжа и бързо скочи на крака, хванал в ръка прибория си в ножницата меч.

— Какво? — сопна се той, спечелвайки си секунда, за да прецени ситуацията.

Беше заобиколен от трима войници. Други будеха хората сред дюнните и им задаваха въпроси. Аш се поотпусна. Не знаеха кого търсят или поне как изглежда той.

Въпреки това и тримата войници го гледаха втренчено как държи уверено меча и здраво стиснаха дръжките на своите.

— Капитан Сансон! — изкрещя мъжът, чийто ботуш приятелски го подритваше.

Към тях се приближи още един войник. Той хвърли поглед към стария чуждоземец и присви очи.

— Обичаш ли да се разхождаш през нощта, старче?

— Това да не е покана?

Капитанът се напрегна. С крайчеца на окото си Аш забеляза как други войници дърпат един мъж, когото бяха сметнали за подозрителен.

— Той е с мен — разнесе се глас отдолу.

Всички сведоха погледи, за да видят как госпожа Чиър се появява изпод одеялото и изтупва пясъка от задника си, облечена в

тежката си нощница.

Капитанът изгледа жената хладно.

— Като какъв, госпожо?

— Той е моят телохранител — обясни тя и хвана Аш за ръка. — Какъв си мислехте, че е?

— И кога го наехте?

Очите ѝ проблеснаха към Аш.

— Преди две години, ако това изобщо ви влиза в работата. За какво всъщност става дума?

За момент капитан Сансон не ѝ обърна внимание. Той отново изгледа продължително и изпитателно Аш, после палатките, където момичетата още спяха, след което кимна на госпожа Чиър.

— Моите извинения — каза ѝ той. — Снощи в района може би е имало вражески разузнавачи. Претърсваме брега, това е всичко.

Махна с ръка на останалите да го последват и се отдалечи.

— Благодаря — обърна се Аш към госпожа Чиър, когато войниците бяха достатъчно далеч, та да не ги чуят.

Госпожа Чиър потрепери от хладния утринен бриз, след което пусна ръката му.

— Плащам си дълговете, това е всичко. Има ли нещо, което искаш да ми кажеш, Аш?

— Нали чу какво каза той — вражески разузнавачи.

Тя извърна очи за момент, после му хвърли пронизващ поглед.

— Преди да дойда при теб, забелязах, че през по-голямата част от нощта те нямаше.

Аш стисна устни и сведе очи към пясъка в краката си.

Миналата нощ, след като се бе завърнал от провалената си мисия, той се беше строполил до угасналия огън на малкия им лагер. Малко по-късно се беше събудил объркан и все още сънен, когато усети, че го завиват с одеяло, и мекото тяло на госпожа Чиър се притисна към неговото.

— Така да бъде тогава — отсече тя и той веднага разбра, че е ядосана. Чиър се отдалечи на няколко крачки, преди да се обърне към него: — Не ме е грижа дали снощи си крал или си правил нещо лошо, но не ми трябва телохранител, на когото не мога да разчитам, че ще е тук, когато ми потрябва, нито пък лъжец, чиито тайни не проумявам. Изплатих дълга си към теб. Хапни малко топла храна,

когато останалите се събудят, след това ще ти дам парите. Но колкото и да ми харесваш, Аш — ако това изобщо е истинското ти име — мисля, че след закуска е по-добре да си тръгнеш.

Той разбра, че тя е загубила доверие в него. Очевидно в миналото бе предавана много пъти и сега беше чувствителна за тези неща.

Аш си припомни ранните утринни часове — дългите им целувки под одеялото и облаците, бавната им, нежна страст. Тя беше първата жена, с която бе спал от няколко години, и го накара да осъзнае колко много му липсва интимността и възможността за кратко да се отърси от самотата.

Знаеше, че няма да може да промени решението ѝ, така че ниско ѝ се поклони с глава.

— Ти и момичетата — ще бъдете ли в безопасност?

— Сигурна съм, че на този забравен бряг ще намеря кого да наема. Ще се оправим.

Той кимна отново, след което я изненада с целувка по устата. Усецането за белега върху устната ѝ беше странно, но и някак вълнуващо.

— Късмет, странни човече от Хоншу — каза му тя, когато той се обърна да си върви.

Че се върна от нужника, чувстваше се уморен след изминалата нощ, но беше доволен, че не е махмурлия като мнозина от останалите мъже и жени, които беше срещнал в лагера, чиито лица бяха бледи, с кървясали очи.

Денят беше ветровит и поривите, бръснещи лицето му, бяха хладни и освежаващи. Усети, че косата под качулката на робата му е набола. Сега, когато беше тук, в Кхос, Че бе престанал да си бръсне главата, подготвяше се за евентуална мисия сред местното население. Чувството отново да има коса беше приятно.

На откритото пространство пред палатката на матриарха началникът на шпионите пристягаше навит на руло спален чувал към седлото на зел.

— Да пояздиш ли отиваш? — попита Че и спря да погледне началника на шпионите, който тази сутрин приличаше просто на

местен селски разбойник.

Жрецьт беше облечен в обикновени, цивилни дрехи — обшити с кожа панталони за езда, палто от зелена вълна и вързана на плешивата му глава кърпа. Беше махнал бижутата от лицето си и ги бе заменил с една-единствена златна халка на дясното ухо. От дебелината кожа на колана му се подаваха два дълги извити ножа.

Аларум погледа към Че, сложил единия си крак на стремето. Той подскочи няколко пъти, преди да прехвърли другия крак през седлото, след което се изправи на него. Зелът изпръхтя и направи крачка назад.

— Жрец Че — поздрави го той и дръпна поводите с облечените си в ръкавици ръце.

Зад неговия зел имаше още две животни, натоварени с припаси.

— Да, излизам малко по работа — леко задъхано и развълнувано обясни той.

— Сам?

— Повярвай ми, за предпочитане е. Така е много по-безопасно.

Зелът под него се успокои, Аларум сложи ръце върху лъка на седлото и погледна надолу към Че със странно изпитателно изражение.

— Каж ми, Че. Майка ти случайно говорила ли ти е за мен?

— Тя говори за много мъже. Не помня всички.

За момент Аларум не каза нищо, сякаш събираше мислите си.

— Просто... Някога я познавах — много отдавна, преди да се родиш.

— Така ли?

— Да. И тя беше прекрасна жена. Помогна ми в тежък за мен момент. Следващия път, когато я видиш, кажи й, че съм питал за нея и си спомням онези времена с нежност.

Че кимна разсеяно. Изпитваше неудобство, когато говореха за майка му по този начин, и както винаги в моментите, когато се чувстваше неловко, ръката му сама започна да чеше обрива.

— Този твой проблем с кожата — трябва да ми се обадиш, като се върна — отбеляза Аларум. — Имам мехлеми, които може да ти помогнат.

— Благодаря ти, но вече имам някакви. — Че потупа хълбока на зела и отстъпи встрани. — Приятна езда.

Аларум вдигна ръка и пришпори зела си в тръс, повеждайки след себе си останалите животни. Че го наблюдава известно време и след

това отново се обърна срещу вятъра.

По-късно в малката си палатка той прибра снопчето графови листа обратно в отворената си раница на пода, сетне погледна към полево легло край едната стена, стола и простия умивалник на стойка.

Известно време просто стоеше така, без да прави нищо — нещо го безпокоеше.

Очите му огледаха палатката и всяка вещь в нея и накрая се спряха върху томчето на Писанието на лъжите. То беше преместено от мястото си на леглото, макар и със съвсем малко — може би с половин инч.

Че отвори книгата с кожена подвързия и запрелиства грубо страниците ѝ. От нея изпадна листче хартия, което се приземи в краката му.

Той хвърли поглед през рамо и се наведе да го вдигне.

Знаеш твърде много, приятелю.

Почеркът не му беше познат. Нямаше подпис.

Че смачка бележката, изправи се и погледна навън. Върна се при леглото и седна замислен, с листчето в юмрука си.

Накрая пъкна бележката в устата си и започна да дъвче.

Същата сутрин Първа експедиционна армия се отправи на война.

След потеглянето ѝ по мръсните пясъци на плацдарма остана контингент от войници, търговци и роби носачи, чиято задача бе да разтоварят останалите припаси и да ги придвижат напред до армията. След това флотата щеше да отплава към безопасния Лагос. Тук тя беше твърде уязвима без защитата на ескадрите от бойни кораби, а близките пристанища на южния континент си оставаха опасни, докато мерсианските конвои пътуваха до Занзахар и обратно, за да осъществяват жизненоважната за тях търговия. Поне армията най-сетне беше получила някаква въздушна поддръжка — три имперски бойни птици бяха успели да долетят, за да се присъединят към войската. Останалите обаче все още ги нямаше.

По-голямата част от експедиционните сили се бавеха и беше нужна почти цяла сутрин, за да могат всички, включително и следващите армията, да тръгнат. Каруците трябваше да бъдат прикачени към впрегатни животни, които да бъдат придумани да ги теглят през местност, в която, изглежда, нямаше пътища. Стадата добитък и зеловете трябваше да бъдат подкарани нагоре по широкото дъно на долината.

Пред авангарда препускаше леката кавалерия, която търсеше неприятелски части и невоенни обекти, които да обстрелва и плякосва. Работата им не беше трудна, защото планините на Източен Кхос бяха рехаво населени и незащитени, а хората, които живееха тук, се криеха в скалите. По-навътре в страната елитните разузнавачи пурди бродеха заедно с огромните си хрътки и използваха обичайните си методи за прикриване на следите, за да не бъдат разкрити. Разузнаваха пътя, по който трябваше да поеме армията, за да премине през планините и да стигне до Развалините и Канелената река, след което да се спусне надолу по течението ѝ до Рийч.

От основното тяло на Експедиционните сили като ветрило се отделиха групи за ръкопашна схватка, които образуваха мобилни флангове за отбрана на бавно придвижващи се в колони войски. Леката пехота — предасата, беше в челните редици на основната група. Мъжете бяха от различни националности, идваха от всички краища на империята. Бяха облечени с ярки наметала и кожени брони. Щитовете и шлемовете висяха на гърбовете им, докато те отгъкваха груба пътека през тревата и храстите. Следваше ги предоре, тежката пехота — сърцето на армията — в която повечето бойци бяха със светлата кожа на жителите на Ку'ос и Ланстрада и бяха съпътствани от каруци, натоварени с вързопи пики, увити в импрегниран брезент. После идваше редът на жреците воители, които тихо напяваха, докато вървяха. Хилядите им гласове внасяха странна хармония в тропота на толкова много крака и следваха ритъма на полюшването на носилката на матриарха в средата на редиците им.

В лепкавата кал в самия край на колоната каруците и цивилните от обоза се точеха шумно и хаотично. Имаше ковачи с преносими пещи, рошави ловци от пущинаците, ранчероси с пистолети, яхнали бързите си зел понита, търговци на месо и касапи, търговци на роби и роби носачи, шивачи, дърводелци, предприемачи, частни роти,

лечители, хирурзи, професионални боклукчии, поети, проститутки, астролози, историци — всички онези хора, които човек очаква да види да следват имперска армия, тръгнала да завладява нови земи.

И така, тази огромна сила беше задвижена и инерцията бе упорито поддържана в продължение на следващите три дни, докато пълзеше нагоре към хълмистия регион на Източен Кхос по следите, оставени от пурдите.

Армията лагеруваше на местата, избрани за нея в началото на деня от разузнавачите. Войниците издигаха своите навеси и запалваха огньовете от малкото дърва, които успяваха да съберат. Жреците воини опъваха по-големите палатки на лагера на матриарха, преди да ги заобиколят с коловете на оградата, които прекарваха в тежки каруци. Всички онези, които следваха армията, трябваше да се задоволят, с каквото имат или каквото успеят да намерят.

През нощта тук, в планините, беше неприятно студено и на Аш често му се налагаше да се свие под наметалото си, без да си позволява лукса да пали огън, защото малкото паднали дървета в редките горички от жълт бор обикновено бяха събрани рано-рано за нуждите на армията.

За купуване на храна използваше монетите, с които му беше платила госпожа Чиър — повече от щедра сума за цялата работа, която беше свършил за нея. Взимаше си каквото му беше нужно от множеството дребни търговци, придружаващи армията. Разбира се, цените бяха грабителски. Скоро му се наложи да прибегне към скритата кесия, висяща под кожените му гамаши. Вероятно щеше да мърмори повече, ако не беше видял как самите войници бяха изнудвани по почти същия начин. Подобно на Аш, те трябваше да купуват храна със собствени пари и пазаруваха или на едро от търговците в обоза, или от безбройните продавачи на храна, които се тълпяха наоколо им по време на всяко хранене като мухи.

Аш се зачуди що за армия е тази, която не храни собствените си хора. Запита се как изобщо е възможно това, докато не дочу разговор между войник и отегчена проститутка, в който мъжът се опитваше да ѝ плати с изгнили ябълки. Той обясни, че заплатата му е твърде ниска, за да може да се изхранва по време на похода, и вече беше задлъжнял на командващия си офицер. Щеше да стъпи на краката си, когато плякосат град или спечелят битка, защото плячката и робите се

поделяха между обикновените войници, след като офицерите вземат своя дял.

Аш осъзна, че печалбата е онова, което тласка напред мнозина от тези мъже, както и хората, следващи армията. Беше разменил по няколко думи с някои от тях и те му разказваха едни и същи истории — дългове към земевладелци и лихвари, невъзможност да си намерят друга, освен сезонна работа в областите, където е пълно с роби. Бяха отчаяни и в отчаянието си бяха продали каквото им беше останало и си бяха платили, за да дойдат тук.

По време на дългите преходи през хълмистия регион Аш се движеше предимно сам. Придържаше се към първоначалната история, че е телохранител, чийто работодател се е удавил по време на бурята. Рядко му се налагаше да я използва. Влизаше и излизаше от обоза, когато си иска, като винаги гледаше да е на разстояние от госпожа Чиър и момичетата, но това не беше особено трудно сред многолюдната тълпа и в първите дни от прехода той ги видя само веднъж. Госпожа Чиър беше наела нов пазач — дългокрак младеж с кафяво вълнено наметало, който цепеше дърва с меча си.

Аш стоеше настрана и говореше с малко хора, макар да слушаше мнозина. През цялото това време очите му жадуваха да зърнат Сашийн.

ДЖУНОС ФЕРИ

Селището Джунос Фери се намираше в южната част на гората Уиндръш — обвитата в легенди местност, разположена в централната част на Кхос. През летните месеци клоните на дърветата се полюшваха от топлия *асаго*, който духаше от изток и носеше пясък от далечната пустиня Алхази, а през по-студения сезон се извиваха под напора на редките бури на *шоне*, който духаше по цялото протежение на Мидерес откъм северния континент. Казваха, че този вятър довежда до депресия и лудост онези, които живеят на пътя му.

На изток огромната шир на Уиндръш беше естествено ограничена от могъщата Чилос — свещената река на Кхос. Прочута със способността си да пречиства съзнанието и духа, Чилос също така беше известна и с това, че не замръзва никога, дори в най-суровите зими. Извираше от горещите извори на езерото Симер — мястото на древния плаващ град Туме — и докато водите ѝ бавно се носеха на юг към Залива на бурите, те се охлаждаха, но не напълно.

Там, където Чилос се разширяваше, Джунос Фери се простираше на двата ѝ бряга като обърнати отражения. На западния бряг се намираха фортът и лагерът на кхосианските елитни части Хуу, наречени така на бойния им вик. Бяха общо две хиляди тежки пехотинци. До тях бяха разположени храмовите комплекси с каменните си бани и бронзови камбани, които звъняха на кръгъл час и дълбокият им звук отекваше над водите на реката. Между храмовете се простираха безброй лагери. Хиляди поклонници отмиваха прегрешенията си в бавното течение на Чилос.

Източната страна беше пълната противоположност — порутено селище с опушени кръчми, търговци на зелове и работилници за каруци. Тя беше спирка за пътници и търговски кервани, място, където се въртеше търговия. Тук, на източния бряг, край границата на селището, кхосианската армия беше разположила лагера си за през нощта. В мрака плоскодънните лодки продължаваха да прекарват хора и оборудване през реката.

Като мнозина от мъжете Бул стоеше гол и до колене в реката. Краката му бяха затънали в пясъчното дъно, докато търкаше тялото си, за да се измие. Мъжете около него надаваха викове от студената вода, макар че тя изобщо не беше толкова студена, колкото би трябвало да бъде. Неколцина монаси на армията се миеха отделно, потънали в религиозна тишина. Те бяха от мълчаливите „облачни хора“ на Дао, които благославяха войската преди битка в името на Големия глупак. Бул плисна вода по голите си гърди и се загледа как тя се стича по него на миниатюрни сини искри. Когато паднеше върху бавно движещата се повърхност на реката, пяната проблясваше със същата призрачна светлина, преди да избледнее. Това беше странният ефект на Сълзите на Калхалий, легендарна фигура в северната част на езерото Симер, която беше причината тези води не само да са топли, но и да притежават вълшебни свойства.

Той беше стоял в тази река и навремето като момче, когато баща му го беше довел тук с по-малкия му брат по настояване на майка им. Тогава, както и сега, Бул се беше почувствал освежен от пречистващите води на священата река, но нищо повече от това. Може би духовното ѝ въздействие не беше нищо повече от измислица или пък онова, което беше омърсило духа му, беше толкова дълбоко, че не можеше да бъде отмито с малкото вяра, която притежаваше.

На север, от другата страна на реката, гората се виждаше като стена от дървета, издигаща се неподвижна и черна под звездите. Откъм нея долиташе остро почукване върху дърво, сякаш гигантски птици пробиваха с клюновете си дупки. Това бяха сигналите за тревога на контраре — свободните ловци събирачи, които понякога бяха и горски разбойници. Бул си ги представи как стоят там с издължените си лица и дрехи от плетена дървена кора и внимателно ги наблюдават.

Майка му беше контраре, преди да се омъжи за баща му — търговец на кожи от Бар-Кхос — и да се премести в града, за да създаде семейство. Бул не знаеше много за нейния народ, като се изключат историите, които тя му разказваше преди лягане, песните, които му пееше, докато го къпеше, и няколкото суеверия, които беше донесла със себе си от предишния си живот в гората — като знака за защита, който правеше, когато отекнеше гръмотевица и проблеснеше светкавица. Въпреки това той имаше малко от акцента на майка си, кожата му беше смугла, а очите му бяха тесни над високите скули.

Като момче хората знаеха какъв е по произход и мнозина се отнасяха с него като към куче.

Спомняше си тези трудни и болезнени дни от детството си, когато се обърна и видя, че войниците избягват да стоят надолу по течението на реката точно под мястото, където бе застанал той. Сега причината не беше, че е мръсен горски човек, а че е убиец на техния герой Адрианос.

Бул нямаше нищо против това или поне така си казваше. Още от ранна възраст подигравките и жестокото безразличие на връстниците му го вбесяваха. Бореше се със зъби и нокти да спечели уважението на кхосианците, в началото като уличен побойник, а после като войник в Червената гвардия. Сега поне вече не гледаха на него отвисоко. Да, сега се страхуваха от него.

Освен това той най-сетне беше свободен, а това бе единственото, което го интересуваше точно в този момент. В действителност почти си беше изгубил ума в пределите на онази подземна килия. И ето че беше тук, нагазил до колене в река Чилос, отразените звезди подскачаха по повърхността ѝ, навсякъде около него блестяха Сълзите на Калхалий, а уханието на гората изпълваше нощния въздух. Ако това щяха да са последните дни от живота му, Бул едва ли би могъл да си пожелае нещо повече.

Плисна за последен път вода на лицето си и изтръска ръце, за да ги изсуши. Обезобразените му кокалчета, съсипани след всички тези години на боеве за пари, изпукаха оглушително. Очите му продължаваха да са насочени към далечната гора. Никога не беше дръзвал да навлезе по-навътре от търговските станции в покрайнините ѝ и въпреки това тя беше част от него. Беше в кръвта му.

Какво те спира? — запита се той и не можа да се сети за отговор.

Мъжете от неговата редица в чартасата седяха около огъня, разговаряха помежду си и си подаваха мях с вино. Бул не им каза нищо, защото знаеше, че те няма да му обърнат внимание. Но когато застана на топлината на огъня и избърса с ръце водата от кожата си, те млъкнаха и никой не поглеждаше към него.

Бул се намръщи и се отправи към един от близките фургони, стиснал под мишница вързопа с екипировката си и с праметната през рамото раница. Той бързо се облече далече от топлината и светлината

на огъня, макар че остави бронята си подпряна на фургона, заедно с прибория в ножницата къс меч. Придърпа наметалото около себе си и седна, опрял гръб в едно от колелата, след което започна да рови в раницата си, докато не откри шишенцето с маслото на майка му. Сложи малко от него на пръста си и намаза венеца си на мястото, където кътниците му пак пулсираха от болка, като през цялото време наблюдаваше мъжете, скупчени около огъня.

Уплашени са — каза си. — Знаят, че отиват към смъртта си.

Помисли си за битката, която ги очакваше в края на прехода им, и също усети този страх. Чувството го развълнува, накара го да се почувства жив.

Бул издърпа новия си меч от ножницата и огледа знаците по проблясващата стомана на острието. Беше шарикска стомана, лята тук, в Кхос — най-хубавата в цял Мидерес. Задоволи се да наточи ръба с фината страна на точилото.

На светлината на близкия лагерен огън видя да минава наблизко генерал Крийд, който разговаряше с полковника на Сивите куртки.

Бан ги следваше на няколко крачки разстояние и изглеждаше също толкова замислен, колкото и в деня, когато Бул го беше срещнал за пръв път преди години, наред студа между стените, когато първите две стени на Щита бяха паднали и бе твърде вероятно третата да ги последва, мъжете бяха разпръснати и духът им беше по-нисък от когато и да било преди или след това.

Бан го видя и рязко му кимна. Въпреки това Бул отбеляза, че той не спря и не размени дори няколко думи с него. Бул го изгледа хладно в отговор, докато мъжът не излезе от светлината на огъня.

Зад отдалечаващите се фигури младият Уикс тръгна към него, препъвайки се, като продължаваше да се налива с вино от провисналия мях. Младежът се спъна и се претърколи на тревата, след което отново се изправи на крака, сякаш нищо не се е случило. Беше сам, макар че това по-скоро беше въпрос на личен избор, отколкото нещо друго.

Зърна Бул в сенките и се стовари тежко до него.

— Хей, шампионе — поздрави го Уикс и задъхано му предложи от виното.

Бул поклати глава. Вече сам си нямаше доверие по отношение на алкохола — не и от деня, когато беше отишъл в дома на Адрианос и го бе заклал като шопар.

Уикс се настани до него с престорено внимание и облегна гърба си на колелото на каруцата.

— Цялото това маршируване — промърмори той, докато масажираше крака си. — Умирам от болки в ходилата.

— Това не е нищо. Имаш късмет, че не ни пришпорват повече.

Докато казваше това, Бул усети, че и неговите собствени крака и гръб го наболяват и си даде сметка, че ще го заболят още повече, преди да започнат да се оправят. Не беше в добро физическо състояние след цяла година в килията, независимо че се беше опитвал да поддържа форма.

— Нищо, казваш. А какво да кажа аз, като целите ми крака са в мазоли.

Бул чу в далечината рева на мъже — чуваше ги за втори път.

— Какво е това? Бой ли има?

— Да. Отново са започнали — Сивите и Доброволците. Този път и двамата шампиони са без ръкавици.

Уикс се огледа и големите му очи проблеснаха на светлината от огъня. Бул виждаше, че му е скучно. Момчето искаше да направи някаква беля, която да занимава мислите му известно време. Това напомни на Бул за неспокойното отегчение, което той самият изпитваше.

Въздъхна, взе меха с вино от младежа и си позволи да отпие една продължителна голяма глътка, преди да му го подхвърли обратно.

— Знаеш ли, веднъж те гледах как се биеш. Онзи път, когато стана шампион на Бар-Кхос.

— Надявам се, че си заложил на мен и си спечелил.

— Искан ми се да го бях направил. Но си помислих, че си просто поредният претендент. Онази нощ заради теб загубих цяла кесия крадени монети. Макар че, да си призная, заслужаваше си дори само за да те гледам как се биеш. Мислех, че накрая ще го убиеш.

— Щях да го направя. Ако не ме бяха спрели.

— Не мога да повярвам, че наистина си ти, от плът и кръв, и седиш тук, пред мен. Най-великият боец в цял Кхос. Не е за вярване.

Бул прокара точилото по ръба на острието и не отговори нищо на младежа. Беше минало много време, откакто непознат човек беше изказвал възхищението си от него. Някога тези хвалби му доставяха

удоволствие, беше се чувствал по-истински благодарение на уважението на толкова много хора.

Сега това само му напомняше колко непостоянни са всъщност хората.

— Отново говорят за нас — небрежно отбеляза Уикс и кимна към огъня.

Мъжете около него си шушукаха.

Старият Русо, ветеранът от Корос, хвърли поглед с единственото си око в тяхна посока.

Обвинителният му поглед накара Бул да скръцне със затаилите си зъби. Пулсиращата болка в тях му достави удоволствие.

— Намери ли си вече някоя курва?

— Не — призна Бул. — Някоя не иска да ме докосне.

— Вероятно си представят, че ще ги удушиш на мига. — Уикс се засмя пиянски при тази мисъл.

— Не ми се подигравай, момче. Ще ти извадя очите, ако ми се подиграваш.

Младежът сякаш за миг изтрезня и усмивката му стана колеблива. Просна се по гръб и се оригна, което изненада и самия него.

— Не носиш на майтап, шампионе. Това ти е проблемът.

При тези му думи Бул тутакси омекна. Той знаеше, че младият мъж е прав.

Нямаше как да не харесаш това момче. То му напомняше за по-малкия му брат, който беше лекомислен и не се страхуваше от никого. Уикс беше един от малцината, дошли да поговорят с Бул по време на похода. Младежът беше признал, че е крадец, който се преструва на войник, и му бе показал белега от клеймото на китката си. После му каза, че са го пуснали от военния затвор в деня, в който армията се беше строила пред Бар-Кхос.

Бул погледна към меха с вино в ръцете на младежа и каза:

— Мислех, че нямаш пари. Да не би да си започнал да крадеш отново?

— Ходих да плувам край храмовете — отвърна Уикс. — Ако отидеш, преди слънцето да залезе, можеш да видиш монетите на дъното на реката.

— Глупако — изръмжа Бул. — Лош късмет е да се крадат даренията на хората. Да не искаш да си навлечеш проклетие?

— Какво значение има? — поклати глава Уикс. — Те така или иначе хвърлят монетите и не ги виждат никога повече.

Нямаше смисъл да се опитва да му обясни. Традициите и вярата бяха нещо непонятно за това момче.

Ревът на хиляди гърла отново отекна в нощта. Това накара Бул да вземе решение.

Той бавно се изправи на крака.

— Къде отиваш? — попита го Уикс с внезапен интерес.

— Да се сбия с някого — отвърна му Бул и захвърли наметалото си встрани. — Искаш ли да дойдеш?

— Почакай малко — каза Уикс и се опита неуспешно да се изправи на крака.

Накрая се наложи Бул да му помогне.

— Трябва да заложим пари. Аз ще заложа за теб.

— Уикс — рече Бул и за момент се ухили до уши, след което усмивката му мигновено изчезна. — Наистина ли мислиш, че някой ще заложи срещу мен?

Тази нощ Бан се справяше по-лесно с вървенето. Болката в прасците и гърба от цял ден яздене вече не беше така мъчителна, както през предишните нощи на похода, защото отново започваше да свиква да е на седло. При сегашното темпо изминаваха почти двайсет лака на ден. Движеха се толкова бързо, колкото генерал Крийд можеше да си позволи да пришпори армията си, защото им предстояха още много дни на поход. Лорд-протекторът искаше хората му да са способни да се сражават, когато се стигнеше до битка.

Генералът и Халахан крачеха един до друг пред Бан. Тази вечер бяха в добро настроение, след като бяха стигнали навреме в Джунос Фери, където армията се беше присъединила към двете хиляди души на Хуу. Настроението на войниците също изглеждаше приповдигнато. Бяха прекосили Чилос и сега им предстоеше да преминат през земите на Рийч, твърдо решени да се приближат до врага. Тази нощ те започваха да проумяват реалността на случващото се. Имаха нужда от някакви развлечения.

Докато вървяха, Бан можеше да помирише тревата хазии от лулата на Халахан. Той обикновено не пушеше, но тази нощ на драго

сърце би смукнал дълбоко от някоя пръчка хази. Сега, след като бяха пресекли Чилос, той също имаше усещането, че студената реалност е на път да се стовари върху него.

— Според разузнавачите ни приближават Шпила — обясняваше пред него Крийд. — Както очаквахме, следват Канелената река. След ден-два ще влязат в Тихата долина. Ще ги нападнем там, преди да стигнат до Туме. Ако нещата не се развият добре за нас, можем да се оттеглим към Туме и да се прегрупираме.

— Ваничиос ще се радва да те види — провлечено каза Халахан и Крийд го стрелна с мрачен поглед.

Бан си припомни откъде знае това име. Имаше някаква история между генерала и принципария на Туме, макар че спомените му бяха доста мъгляви. Ставаше дума за дуел.

— Резервите от Ал-Кхос — знаем ли кога ще стигнат до Туме? — осмели се да попита Халахан изпод широката периферия на сламената си шапка.

Тази вечер накуцваше повече от обикновено със сакатия си крак. Беше споменал, че го боли коляното заради захлаждането.

— Ако бързат максимално, би трябвало вече да са на половината път дотук. Разбира се, при положение че онзи глупак Кинчеко не се мотае много.

— Мислиш ли, че ще се забави?

— С този тъпак човек никога не знае — поклати глава Крийд. — Може да се помотае ден-два, само за да демонстрира презрението си към моите заповеди.

— Онзи, който го направи принципарий на Ал-Кхос, е още по-голям глупак.

— Да, Мичине се поддържат взаимно.

Покрай тях с тежки стъпки премина взвод Специални, приведени под тежестта на раниците и оръжията си. Кимаха на генерала един след друг, докато минаваха покрай тях в разкривена редица. Един от тях познаваше Бан — беше стар приятел на брат му Кол. Мъжът го изненада с топла прегръдка и му пожела късмет, преди да побърза да настигне другарите си.

— Какво става там? — Крийд беше спрял и гледаше тълпа мъже, насъбрали се на поляна сред тополите близо до реката.

Те бяха предимно Доброволци и Сиви куртки и надаваха одобрителни викове, докато се блъскаха, за да гледат двама голи до кръста мъже, които се биеха с юмруци.

Един отряд на Червената гвардия се опитваше да ги разтърве, воден от офицер, яхнал зел, но Доброволците крещяха на офицера да се разкара, подиграваха му се и размахваха ръце, за да сплашат зела му. Животното се изправи на задните си крака и без малко не хвърли ездача от седлото. Други Доброволци се намесиха с намерение да объркат още повече нещата. Бан видя как генералът присви очи.

— Погледни ги. Никога не спазват реда и дисциплината. Затова ние, кхосианците, имаме най-добрата чартаса сред всички Свободни пристанища.

— Просто се забавляват, докато могат — засмя се Халахан.

— Забавляват се? Те нямат нужда от забавления, полковник. Това тук е армия, а не просто тълпа случайно събрани хора.

— О, хайде, стига. Щом утре сутринта тръгнем отново на поход, те ще са кротки като котенца.

Крийд изсумтя.

Продължиха да вървят, генералът навестяваше мъжете и ги разпитваше как се чувстват. Говори и с някои от дресьорите на животни в оградените места, където бяха отделени бойните зелове, както и с интенданта, който се занимаваше с превозването на провизиите през реката. Дори спряха при един от кацналите за през нощта небесни кораби и разпитаха екипажа дали има нужда от нещо, като генералът се стараяше да не показва колко е обезсърчен от недостига на небесни съдове, които да придружават армията — имаше само три и всичките бяха малки скудове, които далеч не бяха достатъчни за контролиране на небето.

Когато стигнаха до Хуу — хората от елитната чартаса, Крийд потърси Нидемес, полковника, сражавал се с него и Тансерине в Корос. Крийд известно време разговаря насаме с дребния мълчалив мъж, докато Халахан пушеше лулата си, подпрян на коляното си, и също разговаряше с няколко мъже — всичките ветерани. Бан гледаше пламъците и покритите с белези войници със сурови очи, които седяха, увити в пурпурните си наметала, и не казваха нищо.

— Обезпокоен е — каза Крийд на Халахан, когато продължиха нататък. — Искаше да знае какъв е нашият план за нападение.

— Ти какво му каза?

— Истината — че все още го обмислям.

Халахан сухо се засмя и внезапният звук по някаква причина подразни Бан.

— Тези мъже ще се изправят пред четирийсетхилядна армия — чу се да казва Бан. — А ти се смееш, защото нямате план?

Халахан извади лулата от устата си и очите му насмешливо проблеснаха към Бан.

— И аз ще съм там с тях, нали?

Бан ядосано затвори уста.

— Какво те мъчи, Бан? — попита генералът. — Говори! Изплюй камъчето, човече!

— Просто ми се струва, генерале, че сме тръгнали към сигурно поражение — сниши глас Бан. — И че и двамата сте доста доволни от това.

Крийд отново закричи — този път по-енергично. Бан и Халахан го следваха.

— Никога нищо не е сигурно, Бан — сопна му се Крийд през рамо.

— Така е. Но човек винаги може да прецени какви са шансовете му.

— *Пфу!* Шансовете? Загубихме ги отдавна.

Бан не искаше да го предизвиква повече. Въпреки всичко в крайна сметка винаги бе имал пълна вяра в този мъж.

Бан се беше сражавал на Щита в ранните дни на войната. Тогава лорд-протектор на Кхос все още беше генерал Фориас, онзи грохнал благородник, който се беше добрал до поста с помощта на връзките на семейството си. Още преди началото на обсадата, когато манианците първо бяха превзели Патия на юг и бежанците прииждаха към Бар-Кхос, не нерешителният Фориас, а генерал Крийд беше този, който нареди портите на града да бъдат отворени, за да могат те да намерят убежище вътре.

През първата година на обсадата Фориас ръководеше отбраната на града и кхосианците отстъпваха, докато стените падаха една след друга. Старият Фориас не беше напълно неспособен в ролята си на лорд-протектор — той заповяда да се натрупат грамади от пръст край оцелелите стени, за да се парира постоянният оръдеен огън, а понякога

сам се бе сражавал на стените, излагайки на опасност живота си заедно с всички останали. Въпреки това му липсваха обаянието и умението да показва кураж, когато е необходимо — нещата, от които имаше най-голяма нужда в онези мрачни дни на нисък дух. Той просто не беше военен водач, който да вдъхва надежда у хората. Срещу него имаше обществени протести и масови призови да подаде оставка. Въпреки това старият Фориас, подкрепен от съвета на Мичине, беше отказал да се оттегли.

Когато се разнесе новината, че имперските войски са нахлули и в далечния Корос, опитвайки се да открият втори фронт срещу Свободните пристанища, Мичине се бяха съгласили да направят символичен жест за отчаяната защита на острова от страна на Лигата. Генерал Крийд, на когото все още се сърдеха, че е дал заповед портите да бъдат отворени за бежанците и за когото без съмнение смятаха, че може да бъде пожертван, беше изпратен да води малкия контингент от кхосиански чартаси там. По време на отсъствието му, докато обсадата на Бар-Кхос навлизаше в най-ниската си точка до момента, лорд-протектор Фориас се беше оттеглил в частното си имение, твърдейки, че е болен, след което се беше самоубил или умрял в съня си — в зависимост от това, на коя версия предпочете да повярва човек.

Над града като мъгла беше надвиснало поражението.

Крийд обаче беше променил всичко това. Бе се върнал след неочакваната си победа в Корос, седмица след погребението на стария Фориас, приветстван като герой и смятан от мнозина за най-вероятния спасител на Кхос. Населението на града беше излязло на улиците, за да поиска той да бъде назначен за следващ лорд-протектор. Накрая на Мичине не им беше останал друг избор, освен да се съгласят с хората.

И така Крийд се беше захванал да промени това, което до момента бе изглеждало като естествен ход на войната. Беше започнал дръзки контраатаки срещу имперската армия, бе разработил система от бойни тунели под стените, за да възпрепятства подкопаването им, беше вдъхнал надежда във войниците и хората с примера си. Постепенно напредъкът на имперските сили се беше забавил и обсадата се бе превърнала в продължаваща с години съпротива, за която никой не се беше надявал, че е възможна.

Сега Бан и останалите се надяваха този мъж да извърши поредното чудо.

— Генерале!

Обърнаха се точно когато приближаваха палатката на командването. Към тях приближаваха двама кхосиански кавалерийски разузнавачи с един цивилен ездач между тях. Мъжът беше увил шарена кърпа около главата си и носеше златна халка на ухото си. Спряха пред Крийд, а от ноздрите на пръхтящите им зелове излизаха облаци пара.

— Посланик на маниаците, генерале — обяви единият ездач. — Иска да говори с вас. Вече го претърсихме за оръжия.

И тримата мъже започнаха да изучават цивилния, който седеше отпуснато на седлото и по нещо приличаше на разбойник.

— Поздрави, Мечи кожух — поздрави той Крийд с мрачна усмивка.

— Хайде стига, трябва да ни разкажеш повече за това!

— Ще престанете ли вече? Неудобно ми е.

Кърл се засмя заедно с останалите мъже и жени в топлата медицинска палатка. Седяха около хирургическата маса. Пред тях имаше монети и карти и бледите им лица бяха осветени от единствения фенер, окачен под покрива.

Андолсон свиреше на джитар в дъното на помещението и си тананикаше нещо неприлично и забавно за падналия крал на Патия. Крис стоеше до странична маса и пред нея беше подредена цяла колекция от бутилки вино и кожени чаши. Тя внимателно добавяше в чашите по няколко капки от шишенце с лечебно саново семе. Що се отнася до останалите медикоси — те бърбеха помежду си, размахваха пиянски ръце над масата и изпускаха гъсти облаци дим от хази, които изпълваха палатката.

Младият Кууп отново излезе навън, препъвайки се, за да повръща.

— Пилееш хубавото вино, дявол да го вземе! — изкрещя Милос подире му.

Тези медикоси от Специалните операции, при които беше попаднала Кърл, бяха странна пасмина. Мнозина бяха нарисували символи и думи върху черните си кожени дрехи — даоисткия кръст на единството или цитати от всякакви източници, някои дори маниански.

Едни бяха с дълга коса, други — с къса, лицата им бяха покрити с белези. Бяха сприхави и настроенията им бяха непредвидими. Свикнали отдавна да работят в тунелите под Щита, те бяха луди и неспокойни личности и лесно бяха приели Кърл, както и тя — тях. Жената, Крис, забъркваше поредните буламачи на масата за напитки.

— Още едно, мадам?

— Благодаря — отвърна Кърл, като прие предложената ѝ чаша и с удоволствие отпи от нея.

Виното беше силно, но в него още се усещаше известно количество саново семе, което всъщност беше течен дрос, използван като болкоуспокояващо за ранените.

— Ако знаех, че мога безплатно да получа от това нещо, щях да се запиша в армията много по-рано.

— И старият Джонсол за това се записа — саркастично отбеляза Милос. — Не е ли така, Джонсол?

Джонсол ѝ хвърли похотлив поглед от другия край на масата. Сивокосият мъж гледаше похотливо всяка жена, която беше достатъчно близо до него, че да разговаря с нея, така че когато Кърл му се смръщи, тя не вложи зъл умисъл в това. Джонсол се облегна назад и нададе вой към платнения таван като злощастно псе.

На Кърл от самото начало ѝ беше излязъл късметът, защото историята за избухването ѝ в наборната комисия я беше изпреварила. Всички в медицинския корпус на Специалните бяха заключили, че е избухлива кучка, с която е по-добре да не се занасят, и тя не виждаше основателна причина да ги изважда от заблуждението им.

— Плащам — извика Джонсол и хвърли няколко медни монети.

За тази ръка бяха останали само той и Кърл и последната карта легеше на масата между тях, обърната с лицевата страна нагоре. Върховен крал.

Кърл обърна трите си карти върху масата. Отново се разнесе смях, когато всички осъзнаха, че пак печели. Кърл прие похвалите и ругатните им и придърпа малката купчина монети към себе си.

— Ти си глупак, Джонсол. Отново попадна в клопката ѝ.

— Може и да е хлапачка, но умее да играе, това ѝ го признавам.

Беше вярно, че Кърл умееше да играе карти доста добре. Макар истината да беше, че тази нощ тя мамеше — правеше го просто заради тръпката. През едно раздаване, когато беше неин ред да раздава, тя

използваше един от многото номера за разбъркване, които неин бивш любовник ѝ беше показал, за да нареди тестето в своя полза. Справяше се толкова добре, че досега, изглежда, само един човек го беше забелязал и това беше Крис, която просто я наблюдаваше многозначително и развеселено.

Всички вдигнаха очи, когато платницето на входа на палатката бе отметнато и вътре влезе Куулас, военният чатеро.

— Имате ли нещо против да се присъединя към вас? — задъхано попита той.

Из цялата палатка се разнесоха престорени стонове.

— Тази вечер в лагера сигурно се играят стотици игри на раш — радостно отбеляза Милос. — И въпреки това ти все идваш при нас.

— Ами, това е защото при вас, медикосите, са всички читави наркотици — отвърна Куулас и си намери място край масата.

Присъстващите избухнаха в смях и дюдюкане. Крис му се поклони и започна да му приготвя напитка от вино и саново семе, а Андолсон подхвана нова песен, като си измисляше стиховете на момента. Той си затананика за дебелия военен чатеро, който толкова обичал битките, че по време на сражение яздел отстрани, само и само да го наблюдава.

— Освен това — провикна се Куулас — мисля да напиша история за всички вас, медикосите. Невъзпетите герои, които излизат в касапницата сами, за да спасят, когото могат или да откраднат бижутата на онези, които няма как да бъдат спасени.

— Невъзпетите глупаци ще ни отива повече! — извика Милос сред смеха.

— Е, ако това е истината, която искат копирните ателиета, аз ще я напиша. Благодаря — добави той, когато Крис му даде напитката.

Тъкмо се надвикваха с него, когато в палатката влезе майор Болт.

— Тази вечер май сме популярни — промърмори Минос, когато всички в палатката притихнаха, а Крис скри шишенцето със саново семе зад гърба си.

— Свободно — обърна се към всички Болт. — Дойдох, за да проверя как се чувствате и да разбера дали имате нужда от нещо.

— Добре сме, майоре, съвсем добре — провлечено отвърна Андолсон иззад джитарата си.

Болт ги огледа един по един. Очите му се спряха за момент върху Крис, която държеше ръцете зад гърба си.

— Продължавайте тогава — каза той.

Когато се обърна да излезе, той хвърли кос поглед на Кърл и ѝ направи знак с глава.

Без да обръща внимание на коментарите около нея, тя го последва.

Навън на свежия въздух Кърл внезапно изпита странното усещане, че се е пренесла някъде другаде. Изведнъж се озова отново във военния лагер и бавно си припомни с какво са се захванали и какво още им предстои. Някъде там беше имперската армия. Кърл потрепери, кожата ѝ настръхна и тя притисна ръка към гърдта си.

— Как си? — попита я Болт. — Изглежда, те приемат доста добре.

— Те са свестни хора — отвърна тя и вдигна очи, за да го погледне за кратко.

Всеки път изпитваше нервност в компанията на този мъж, защото никога не можеше да разбере какво мисли той.

— Вземи — каза той и ѝ подаде нещо.

Тя погледна надолу и видя в протегнатата му ръка свити графови листа.

— Забелязах следите — каза той и погледна към ноздрите ѝ, които не бяха толкова червени сега, след като беше напуснала града и запасите ѝ от дрос се бяха изчерпали.

— Това е просто малко мускадо. Ще ти помогне да го понесеш малко по-лесно.

— Добре съм — увери го тя. — Наистина.

— Вземи ги — настоя той и тя пхна сгънатите листа в джоба си. — Ще се радваш, че ги имаш, когато сраженията започнат и шишетата със саново семе намалаят.

Тя вдигна поглед към сивите му очи.

— Благодаря.

Болт я изгледа сурово.

— По-добре да се връщам вътре — каза му тя.

Мина известно време, преди той да кимне с все така безизразна физиономия. Обърна се, без да каже нищо повече, и се отдалечи.

Събраха се в топлата палатка на командването, загрята от черната желязна печка, която стоеше в единия ъгъл, а коминът ѝ минаваше през покрива. В средата на палатката имаше обикновена квадратна маса, покрита с карти и бележки за похода. Бан бързо ги събра, за да не се виждат. Крийд се облегна назад на плетения стол, за да изпъне крака. Халахан седна на ръба на масата и скобата на крака му изскърца. Наталезийският полковник очевидно с мъка сдържаше гнева си.

След секунди позволиха на манианския посланик да влезе. Пазачите бяха свалили дрехите му, преди да претърсят всичките му телесни кухини. Мъжът не се беше бръснал няколко дни и прикриваше голотата си с взето назаем червено наметало, увито около тялото му. Така приличаше на дрипав просяк. Това беше само привидно. Мъжът стоеше изправен и сякаш изобщо не го беше грижа, че се намира наскрел вражеския лагер.

— Изглежда, шпионите ни са били прави — каза той с отчетлив ку'осиански акцент. — Макар че ми се струва невероятно. Тук имате не повече от десет хиляди души, ако не и по-малко.

Крийд потри брадичката си и стрелна с поглед Халахан.

— Кажете по каква работа сте тук, посланик — нареди му Халахан, след което свали шапката от главата си и я сложи на масата.

В тона му имаше открита враждебност.

— Моля ви, наричайте ме Аларум. Мога ли да седна? — Последните му думи бяха насочени към Крийд.

Генералът направи жест на съгласие и манианецът се настани на един стол с дълга и уморена въздишка.

— Язденето беше изтощително — каза той. — Навярно можем да похапнем и да пийнем малко вино, докато разговаряме?

Столът на Крийд остро изскърца, когато той се приведе напред.

— Защо си тук, фанатико?

Аларум наклони глава и започна да изучава генерала с тъмните си очи.

— Бях изпратен от Светия матриарх, за да ви предложи нашите условия.

— Да не би тя да иска да се предаде?

— Знаете ли, още не е късно — отвърна мъжът с кратка и измъчена усмивка. — Дори сега, след всички тези години, можем да изгладим различията си по друг начин.

— Така е — отсече Халахан. — Можете да съберете армиите си и да се приберете у дома.

— Хайде сега — каза мъжът. — И вие не по-зле от мен знаете чия репутация е заложена. Не можем просто да се оттеглим.

Но можем да направим следното — да ви предложим живота на вашите хора, ако ни предадете Кхос сега и се съгласите да станете васална държава на Ман.

— Какво? Да отворим портите си пред вас като Серат, така че да можете да избиете по-голямата част от населението с вашите пречиствания и да поробите останалите? — Халахан беше бесен и Бан видя как кръвта нахлу в лицето му. — Дошли сте чак дотук, за да ни кажете това?

— Ако не го направите, ще убием всеки мъж, жена и дете в Бар-Кхос. И повярвайте ми, ще спазим това обещание.

Халахан се изправи със стиснати юмруци. Крийд вдигна ръка, за да го накара да се сдържи, и хвърли суров поглед на посланика.

— Първо ще трябва да ни победите — тихо напомни той на мъжа.

— Зад гърба ми има четирийсет хиляди бойци, генерале.

— Така е, това е вярно. И тези мъже са далеч от дома. Флотата им замина. Продоволствията им са сведени до онова, с което разполагат в момента, и каквото могат да плячкосат. Ако не са достатъчно бързи, зимата ще дойде и те ще се окажат в клопка, без достатъчно храна и подслон. Положението ви не е никак сигурно, посланик. Иначе нямаше да сте тук.

В отговор Аларум бавно се надигна от стола си и наметалото му се развя около него. Той погледна към Халахан и полковникът направи една крачка към него. Бан усети внезапното повишаване на напрежението във въздуха. Без да се замисли, той стисна дръжката на меч си.

— Ако ми позволите — каза Аларум с лека, предпазлива усмивка, — Светият матриарх ви изпрати подарък, в случай че не видите смисъл в предложението ни.

Крийд кимна и единият от пазачите на входа пристъпи напред с нещо в ръката. Той го подаде на Бан, който беше най-близо до него.

Бан сведе поглед към прибория в ножница кинжал, който държеше. Беше със закривено острие, не по-широко от палеца му, а канията беше богато украсена със злато и диаманти и имаше ремък, с който да се носи окачена на врата.

— Какво е това? — попита той.

Тъкмо вдигаше поглед от кинжала, когато Халахан удари силно посланика през лицето и го събори на земята заедно със стола.

Полковникът го изтрита отстрани в главата, докато Аларум се опитваше да стане.

— Какво ви дава право на това? *Какво ви дава право да искате другите да се преклонят пред вас или да умрат?*

— Полковник — рязко каза Крийд. — Халахан!

Наталезиецът най-сетне отстъпи, като дишаше тежко. Той не откъсваше поглед от Аларум, който несигурно се изправи на крака. Устната на посланика беше разкъравена и той придърпа робата към тялото си, за да прикрие внезапната си голота.

Сетне изгледа гневно Халахан и избърса устата си с крайчеца на робата.

— Какво ни дава право ли? Правото на естествения подбор, какво друго? Има ли нужда да ви обяснявам това като на малки деца? Какво друго е присъщо на човешката природа, ако не да властва над всичко, което може? Силните правят онова, което пожелаят. Слабите трябва да търпят онова, което винаги са търпели. Не обвинявайте нас, последователите на Ман, за това, че животът е такъв. Обвинявайте вашата Майка на света. Обвинявайте вашето Дао.

Крийд сложи ръце върху подлакътниците на стола и бавно се изправи, за да застане лице в лице с Аларум.

— Свободните пристанища имат своя вяра, посланик. Вяра, че властта винаги трябва да се движи отвътре навън, особено при онези, които най-много зависят от нея. Идеята за това е на Зезике. Предполагам, че вие, манианците, не сте чели много за нашия прочут философ, нали?

Аларум наклони глава и не каза нищо.

— Ще бъда честен с вас — аз самият невинаги съм съгласен с него. Но той е направил някои мъдри наблюдения, особено по

отношение на идеи като вашите. Ако правилно си спомням думите му, той е казал, че човешкото поведение е следствие на околната среда толкова, колкото и на кръвта, която тече във вените ни. А околната ни среда от своя страна е следствие на избора каква да я направим, както и на въртенето на земята и небето. — Той се наведе напред и изгледа преценяващо изражението на посланика. — Вероятно тази идея не ви допада, нали? Вие, манианците, искате да оформите целия свят по свое подобие. Защо тогава не ви харесва? Ще ви кажа защо. Защото знаете, че това е истина, не по-зле от Зезике. Знаете, че за да властвате абсолютно, трябва да контролирате в живота на хората изборите, които им позволяват да оформят своята среда. Не е ли така?

Дишането на Аларум вече се беше успокоило. Той отново попи устните си и погледна кръвта, която беше изцапала робата му.

— Говорите за идеали, генерале — отвърна той. — Празни думи за това или онова. Аз говоря за нещо много по-близко до действителността. Говоря за сила, която в крайна сметка не се нуждае от защита. Сила, която винаги сама ще изразява себе си. Тя винаги ще подчинява онова, което е по-слабо от нея, независимо от това, в какво вярвате.

— Да, подчиняването със сигурност е старо като света. Но такова е и убийството, както и изнасилването, и кражбата — неща, които почтените хора презират и поставят извън закона, когато имат избор да го направят. Защото те избират да вярват в способността на човека да бъде по-добър от това.

Гледаха се един друг, сякаш застанали от двете страни на пропаст. Безстрастното лице на генерала толкова добре прикриваше клопочещия в него гняв, че дори Бан едва го забелязваше.

— Сега, посланик, бих ви помолил любезно да се разкарате от очите ми — изръмжа Крийд.

Аларум прие думите му с надменен поклон. Изглеждаше леко развеселен, когато грубо го извлякоха от палатката.

— Не разбирам — най-сетне каза Бан, който отново беше започнал да изучава кинжала в ръката си.

Крийд не му обърна внимание. Той продължаваше да стои прав, вперил поглед във веещото се платнище на входа на палатката, и мускулите на челюстта му играеха.

- Този кинжал — обясни Халахан, след като си избърса устата
— е церемониално острие на Ман.
— За каква цел?
— За да отнемеш с него живота си.

ОПОЖАРЯВАНЕТО НА ШИША

На петия ден от похода имперските експедиционни войски се спуснаха в местността, известна като Развалините, където пред очите им се разкриха бързеите на Канелената река, образувани от топенето на снега.

На север на фона на бледото небе се издигаха черни планини с покрити с лед върхове. На запад Развалините стигаха чак до хоризонта. Отвъд тях се намираха плодородните земи с оризища, овощни градини и лозя, които се простираха покрай Уиндръш към равната западна половина на острова, където живееше по-голямата част от населението и където житото по полята се люлееше чак до морето Саргаси.

Армията зави на югозапад, следвайки Канелената река по път, който щеше да ги отведе до Тихата долина и земите на Рийч, а оттам и до древния град Туме. Най-вероятно в плаващия град вече беше разположен голям гарнизон. Всички знаеха, че ще трябва първо да се справят с него, преди да продължат да се придвижват към Бар-Кхос на юг.

Тук, по течението на Канелената река, нетърпеливите войници попаднаха на първия кхосиански град. Водачите им казаха, че се нарича Шиша, и на мъжете не им се наложи да ги питат защо. Градът се намирал върху високия край на една скала, която стърчеше над равните земи на долината на Канелената река. Около него се виеше стена, която се издигаше и спускаше заедно с високия гребен на върха, върху който бяха построени варосани сгради, чиито многобройни шпирове от светъл гранит се забиваха в небето като вкаменени копия.

До вечерта портите на града бяха разбити с оръдейни изстрели и имперската пехота нахлу през тях към лъкатушните улици от другата им страна. Победените защитници продължаваха да се сражават — бяха най-вече войници на градския принципари, макар сред тях да имаше и цивилни, които хвърляха камъни от покривите или отбраняваха барикадите, препречващи улиците. По-голямата част от

населението вече беше побягнала на запад, нападана по пътя от имперските войски за ръкопашен бой.

Известно време над царящото насилие и плячкосване се носеше кхосиански въздушен кораб. Той дори се опита да се приземи между кулите на цитаделата, за да евакуира защитниците, но трите тежки имперски небесни кораба бързо го прогониха.

В бледия полумрак Че слезе от зела пред палатката на Сашийн, където тя седеше отпусната на полеви стол до архгенерал Спарус. Около тях се излежаваха хората от нейния антураж, които похапваха от плодовете, плячкосани от овощните градини, покриващи долината на югоизток от града. Лицата им бяха осветени от пламъците на града, издигащи се високо в притъмняващото небе.

До Сашийн имаше празен полеви стол. Когато Че се приближи, видя, че върху него е сложена главата на Лушън. Гледката беше гротескова и почти комична при сегашните обстоятелства.

Матриархът се усмихна, когато го видя да се приближава.

— Забеляза ли нещо интересно по време на ездата си?

Че беше излязъл да поязди около подножието на скалата, върху която гореше Шиша, за да се отърве за малко от тяхната компания. Беше яздил чак до криволичещия път, който водеше до портите на града, и до частите от имперската пехота, които се мотаеха наоколо, но му се наложи да спре пред купчините тела, натрупани отвътре точно пред разбитите порти. Във въздуха се носеше вонята на смърт и от вътрешността на града все още долитаха викове и писъци.

Той реши да се върне обратно и се размина по пътя с Романо. Младият генерал и хората му бяха тръгнали да се позабавляват в града.

— Мисля, че обезопасиха хамбарите — каза той на матриарха. — В момента каруците излизат от там.

До нея Спарус доволно кимна. Допълнителното зърно беше истински дар за генерал, който води толкова голяма армия.

— Седни — покани го Сашийн. — Изглеждаш уморен.

Тя се обърна към един от съветниците си и мъжът побърза да освободи стола си.

Че неохотно се настани на него. В момента единственото, което искаше, бе да се прибере в палатката при книгите си.

Топлината от горящия град се усещаше осезаемо дори тук. Суул и тримата инквизитори монбари бяха сред антуража, както и

близнаците Гуан и Суон, макар нито единият от тях да не погледна към него. Гуан стоеше, втренчил поглед в Шиша, и устните му мълвяха беззвучни молитви. В ръката си държеше поклонническа топка с шипове, която стискаше с все сила. Зад него седеше сестра му и галеше кафявото кученце в скута си.

Че забеляза, че тази вечер няма вино. Сега настроението беше мрачно, сякаш гледката на опожарения град внезапно беше хипнотизирала всички.

Изведнъж от близкия стол се разнесе дрезгав глас. Беше Лушън, челото му беше смръщено заради болката или мъката, която изпитваше.

— *Къде. Сме. Ние?* — бавно изрече той, докато стъклените му очи светеха с отраженията на пожарите.

— Вече ти казах — сопна му се Сашийн, сякаш говореше на малко дете. — Намираме се в Кхос. А онова на хълма е Шиша.

— *Значи. Не е. Лагос.*

Матриархът се изкикоти и точно в този момент смехът ѝ прозвуча грозно в ушите на Че.

— Лагос го няма, Лушън. Ти се погрижи за това, не помниш ли?

Мъжът изграчи нещо неразбираемо и Че извърна поглед.

Приближаваше се ездач, водещ след себе си втори зел, на който имаше нещо дълго и увито в платно. Когато ездачът приближи, дипломатът видя, че това е Аларум, чието слабо лице беше потъмняло от наболата брада. Началникът на шпионите вдигна ръка да ги поздрави и спря.

— Били сте доста заети — отбеляза той и хвърли поглед към града.

От едната страна на лицето му имаше синина, а устната му беше хванала коричка на мястото, където е била сцепена.

— Като гледам, и ти си бил зает — отбеляза Спарус. — Значи си им предал нашите условия?

Аларум кимна, след което полека слезе от седлото. Краката му се олюляха под тежестта на тялото.

— Със самия Крийд ли говори?

— Разбира се. И да — отговорът му не беше особено изненадващ.

Сашийн продължаваше да седи отпусната на стола си.

— Той ли ти направи това?

— Не. Халахан от Сивите куртки. Нарочно ги подразних, доколкото се осмелих. Настроението им стана... — Той махна с ръка, търсейки подходящата дума. — Доста прозрачно.

— И? — попита Спарус.

— Първо искам да пийна. Ездата беше дълга и уморителна и не съм спирал от часове.

— По-късно. Първо ми разкажи.

Аларум повдигна вежди, сетне уморено подпря ръка на седлото.

— Крийд изглежда уверен. Не ме питайте защо, тъй като армията е точно толкова малка, колкото ни докладваха. Бих казал, че той наистина очаква с нетърпение да ни срещне на бойното поле.

Спарус напрегнато слушаше всяка негова дума.

— Как е със здравето?

— Изглеждаше здрав. Във форма да се сражава.

— А подаръкът ми? — намеси се Сашийн. — Как го прие?

Началникът на шпионите се усмихна, макар усмивката му да беше по-скоро нещо като трепване.

— О, приеха го добре. Първо ме ступаха малко, след това ми четоха лекции за злините, които вършим. В отговор Крийд ми даде това.

Аларум отиде при товарния зел и отвърза дългия вързоп, пристегнат на хълбоците му.

Той разви предмета и очите на Че и на всички останали се насочиха към него.

Беше чарта — прочутото копие на мерсианската чартаса.

Известно време никой не продумваше. Сашийн и Спарус просто гледаха оръжието.

Край тях се разнесе суха кашлица. Беше Лушън — той продължаваше да издава звука, който наподобяваше смях.

— Не ми беше лесно да го докарам дотук — рече Аларум. — Тези неща не са направени да бъдат прекарвани на гърба на зел.

Спарус не му обърна внимание. Той извърна поглед от чартаса, сякаш тя му беше противна. Лушън продължи със странния си смях, докато Сашийн не се нахвърли със зачервено лице върху бившия си любовник и не изрита стола, на който стоеше. Главата падна,

претърколи се на няколко стъпки в тревата и накрая спря с очи, които примигваха към небето, и със залепнало върху бузата кафяво листо.

— Сложете го обратно там, където му е мястото — нареди тя, без да се обръща конкретно към някого.

Че се възползва от възможността да се изправи. Той прескочи чартата и спря до главата, след което я хвана за косата и я вдигна. Беше по-тежка, отколкото очакваше. Понесе я към палатката, мина през завесите на входа и се отправи към тъмната ѝ вътрешност.

Стигна до задната ѝ част, където бурканът с кралско мляко стоеше в нишата си. Внимателно постави главата върху пиедестала и отвинти капака на буркана.

Че вдигна главата и срещна погледа ѝ. Очите на Лушън изглеждаха леко жълтеникави.

— Как си? — попита го дипломатът.

Мъжът фокусира погледа си върху лицето му.

— *Уморен* — отвърна той. — *Не мога. Да спя.*

— Може би спиш. Може би това е просто кошмар.

Мъжът примигна, сякаш започваше да идва на себе си.

— *Сложи край. На моя. Срам.*

Че въздъхна и се намръщи, но не помръдна.

— *Моля. Те* — изграчи Лушън.

Че се протегна и махна листото от бузата на мъжа. Кожата под пръстите му беше студена. Той внимателно сложи главата в буркана с кралско мляко. Очите на мъжа го наблюдаваха, докато потъваха под повърхността на течността.

Младият мъж остана така за миг, наблюдавайки балончетата, които се издигаха към повърхността. Бавно и с голямо удоволствие той облиза върховете на пръстите си и изстена от внезапния прилив на жизненост, която прогори пътя си през тялото му.

Че се обърна и остави буркана в нишата, потънал дълбоко в сянката.

Аш седеше сам в нощта и гледаше към палатките на обоза и лагера на имперската армия при развалините на Шиша, които още горяха.

Тази вечер войниците бяха шумни, опиянени от битката през деня и от плячката, която бяха спечелили от грабежите. Те вече разменяха стоки с проститутките и търговците от обоза. Търгуваха и с роби, които бяха отвеждани в мълчаливи редици към търговците на роби и фургоните им с клетки.

Аш размишляваше за съпротивата, оказана от града. Тя му изглеждаше безсмислена, защото те очевидно нямаха никакъв шанс срещу оръдията на имперската армия. Въпреки това малкият контингент войници в града беше защитавал стените и се беше сражавал, докато те не бяха разрушени.

Може би просто са се надявали да забавят напредъка на нашествениците с ден-два. Може би със смъртта си бяха спечелили време за останалите — защото жителите на града бягаха на запад и се носеха слухове, че кхосианската армия се движи напред с максимална скорост, за да ги пресрещне.

Някога и градовете на Народната революция бяха сторили същото — поне някои от тях. Бяха се опитали да удържат напредващите войски на владетелите, докато Революционната армия събираше сили за последната битка в Морето от вятър и трева. Накрая обаче тяхната саможертва и дългата съпротива, която водеха, се бяха оказали напразни.

— *Напразни* — промърмори на глас Аш и размаха кратуната си към унищоженото селище.

Скръцна пиански със зъби и седна отново разтреперан. Наблизо черната през нощта вода на поток се спускаше стремглаво по каменното си корито. Тази нощ Сестрите на Загубата и Копнежа бяха пълни. Бяха увиснали натежали от кръв над горящия град. Каза си, че това е лоша поличба.

Аш изпитваше дълбоко възхищение пред онова, която бяха постигнали тук, в Свободните пристанища. Отдавна бяха надминали всичко, което народът на Хоншу някога беше мечтал да постигне. Въпреки това част от него от край време знаеше, че рано или късно това ще се случи. Той беше твърде наясно колко крехка е наистина свободата — като самотен пламък в шепите на дете в свят, където мракът иска да унищожи светлината.

Главата му се изпълни с пулсираща болка и той я стисна в ръцете си с ръмжене. След плячкосването на града болката се беше завърнала

и заедно с нея и треперенето на ръката му. Преди да се върне при тревистия бряг на потока, Аш беше платил малко състояние в монети за една манерка от огъня на Чийм, твърдо решен да се сгрее с него и да притъпи болките си.

Отпи поредната голяма глътка и се загледа в звездите над помалките съзвездия на лагерните огънове в долината. Червеното око на Нинши блестеше силно и без да мига изпод качулката ѝ.

Сети се за Нико и една нощ, подобна на тази, високо сред предпланините на Чийм. Спомни си как се бяха напили заедно край огъня и отпи отново.

ТИХАТА ДОЛИНА

Че стана рано тази сутрин и се пъкна в палатката си, където намаза обривите по ръцете си с малко от мехлема на майка си. Не беше спал добре — твърде много неща занимаваха мислите му — и вратът му беше схванат, когато надникна през отвореното платнище на палатката, жадувайки да види оскъдната светлина на зората и покритата със снежно одеяло долина.

Нямаше причина да бърза. В това време на армията и придружаващите я лагери щеше да е нужна цяла вечност, за да се приготвят за поход. Пронизващият вятър навън блъскаше платнените палатки на лагера.

Във въздуха се носеха листа и боклуци. Зеловете бяха нервни и се бутаха близо един до друг в загражденията, където бяха затворени, опитвайки се да си намерят място в топлия център на малките си стада. Няколко души крачеха през снега към нужниците, като придържаха шапките или качулките на главите си.

През вдигнатото платнище видя Суон и Гуан да минават покрай палатката. Гуан му хвърли безизразен и хладен поглед. Суон обаче надникна вътре и му се усмихна за миг.

Че остави бурканчето с мехлема върху леглото си и свали ръкавите си. Известно време остана да седи така, потънал в мисли.

Провери ножа в канията около глезена си, след което се изправи и излезе навън. Забеляза близнаците да влизат в едно от загражденията за животни. Палатката им не беше далече от неговата. Когато стигна до нея, той влезе вътре.

Огледа подредената вътрешност, след това се отправи към раниците, подпрени до двете легла. В първата откри здраво завързани с канап цивилни дрехи, екземпляр от Писанието на лъжите, осеяно с бележки, и дневник с рисунки и наблюдения на Кхос. Той се отдръпна, когато на дъното на раницата откри малък дървен комплект за отровители, същия като неговия.

Че хвърли поглед назад, за да се увери, че все още е сам. Започна бързо да тършува в другата раница. Ръцете му измъкнаха малка платнена торба с шишенце. Извади го и го поднесе на дневната светлина. В него имаше гъста златиста течност. Измъкна запушалката и предпазливо го помириса.

Сетне стисна шишенцето в юмука си и бързо излезе навън.

Когато отиде при тях, те все още бяха зад оградата, при животните, и разтриваха гърбовете на зеловете си със стиски трева. Гуан промърмори нещо на сестра си, като видя, че Че приближава. Тя се усмихна доволно и след това отново стана сериозна.

— Знам какви сте — заяви Че и подхвърли шишенцето на Гуан.

Мъжът погледна надолу към предмета в ръката си и след това към сестра си.

Тя се засмя, сграбчи гривата на зела си и се метна на гърба му. Миг по-късно и Гуан стори същото.

— Ела да пояздиш с нас — предложи тя на Че и преди той да успее да отговори, Суон заби пети в хълбоците на животното си и се втурна напред, прескочи оградата с един скок, а брат ѝ я последва.

Че изръмжа гърлено. Той сграбчи гривата на най-близкия зел и се метна върху него, след което го пришпори напред и прескочи оградата. Последва близнаците, които препускаха през оградата и лагера на жреците воини около нея. Изпод копитата им летяха буци сняг подобно на птици, разбягващи се след преминаването им.

Земята извън лагера беше добра за езда, макар вятърът да беше доста силен и по бузите на Че започнаха да се стичат сълзи. Полузаслепен и с ниско наведена глава, той пришпори животното и последва двойката, която навлезе в малка горичка. Качулката му падна и оголи главата му. Той се наведе още по-ниско и се запровира между чепатите стволове на дърветата. Чувстваше как листата и клонките драскат лицето му. Пред него близнаците прескочиха един поток и се отправиха по брега му. Че зави наляво, за да пресече пътя им. Накара и своя зел да прескочи водата и запрепуска с всички сили след тях.

Бедрата му вече горяха, когато се изравни със Суон.

Тя замахна към него с отчупен клон и отново се засмя, когато той вдигна ръка, за да се предпази.

И тогава от лявата му страна се появи Гуан, който се насочи към него с клон в ръка, готов да замахне към главата му. Че се наведе и чу как клонът изсвистя над наболата коса на скалпа му.

Той дръпна силно гривата на зела, докато той не се вдигна на задните си крака и не спря. Животното направи още няколко стъпки и след това се успокои. От ноздрите му излизаше пара. Че седеше неподвижно на седлото, докато близнаците бавно направиха кръг, за да се върнат до мястото, където беше спрял той. Двамата се движеха по отделни окръжности, за да останат от двете му страни.

Че просто местеше поглед между двамата и чакаше.

Най-сетне се приближиха и спряха до него. В настъпилото неловко мълчание зеловете наведоха муцуните си към земята и започнаха да скубят дългата трева, която се подаваше над снега.

— Сок от девствен лес — кимна той на Гуан. — За да потиснете рефлексите на пулсиращата жлеза.

Думите му само ги развеселиха.

— Хайде стига — отвърна Суон от името на брат си. — Да не мислеше, че си единственият дипломат в цялата тази кампания?

— Така ми казаха — кисело ѝ отвърна той. — Матриархът знае ли за това?

— Разбира се, че знае — провлечено каза Гуан.

— И какви са заповедите ви?

Отвърна му мълчание. Вятърът свиреше в ушите му.

— Тук сме за подкрепление, нищо повече — обясни Гуан и сестра му го стрелна с мрачен поглед.

Че се наведе напред върху зела и погледна първо единия, после другия. Опита се да диша спокойно, за да прочисти съзнанието си.

Не ме питат за моите заповеди.

— Знаете каква е задачата ми — изрече той мислите си на глас.

Гуан отвори уста да заговори, но Суон срита зела си и той сбута този на брат ѝ.

— Звучиш така, сякаш работата ти те измъчва, Че — каза Суон. — Мяташ ли се неспокойно, докато спиш нощем?

Той започна да изучава жената и видя, че на това ветровито място иначе красивите черти на лицето ѝ бяха изчезнали, заменени от презрителна гримаса.

— Следваме своите заповеди — подчерта тя. — Ще е добре за теб, ако и ти сториш същото.

— Какво? Да не би да се съмнявате, че ще направя онова, което се иска от мен?

— Не звучиш много уверен в себе си. Ти какво мислиш, Гуан?

Братът, който дъвчеше нещо, отвърна:

— Може би му липсва вяра. Може би вече не влага сърце в работата си.

— Вече съм доказал своята преданост — разпалено се възпротиви Че и съжали за думите си в мига, в който ги изрече.

— О, моля те — каза Суон. — Сякаш отделът някога е разчитал на предаността. И ти би трябвало да знаеш като всеки какво се случва, когато някой дипломат се отклони от мисията си. Майка ти е Чувстваща, нали? Е, най-лесно е да се направи така, че една курва да изчезне.

Че примигна. Това беше единственият външен признак за внезапния гняв, който го беше изпълнил и искаше да си пробие път навън. Кипящият в него гняв го съживи и го накара да се съсредоточи.

Той се наведе към нея с очи, превърнали се в тънки цепнатини.

— Ако дойдете за мен, вие ще сте първите, които ще нарежа на парчета — заяви той.

След това обърна зела си и го подкара в лек тръс, нетърпелив да се махне далеч от тях.

Тази сутрин слънцето се издигна над побелялата и празна равнина, в която хората изпълзяваха изпод заслоните си, превърнати в снежни хълмчета, подобно на армия от мъртъвци, надигаща се от замръзналата земя.

Аш виждаше парата от дъха си, преди тя да бъде отнесена от вятъра. Той се сви под студения режещ вятър и си каза, че е твърде рано за сняг.

Болката в главата му най-сетне беше станала тъпа и пулсираща, но той все още усещаше махмурлука от предишната вечер. Бавно започна да обикаля из лагера и откри, че обичайните ежедневни звуци се смесват с викове на скръб. Оказа се, че през изминалата нощ има смъртни случаи — предимно сред по-възрастни хора, съпровождащи

армията, или такива, които вече са били болни. Близките им с мъка се опитваха да изкопаят гробове във втвърдената земя.

Аш си купи сухар с пастет за закуска и чаша горещ чий от столова, държана от съпружеска двойка. Провизиите им бяха натрупани в задната част на фургона. От него беше опънат навес, под който те готвеха. През нощта реката беше замръзнала частично и хората около него мърмореха, недоволни от внезапната промяна във времето. Тревожеха се, че не е просто застудяване, а че може би зимата ще настъпи по-рано.

Беше необходимо дори повече от обичайното време, за да се подготви армията за поход.

Първи тръгнаха отрядите за ръкопашен бой и леката кавалерия, които потеглиха още преди останалата част от армията да се е събрала. Пехотните роти една по една хващаха пътя, който минаваше през долината на Канелената река, и след тях оставаше отъпкан до киша сняг. Светият матриарх и нейните жреци воини ги последваха, защитавани от отряди лека кавалерия. Докато обозът най-сетне пое, колоната се беше проточила на огромно разстояние под тъмните облаци, вещаещи още сняг. В рамките на един час цената на дрехите се повиши тройно.

Като следваха пътя, те най-сетне стигнаха до Тихата долина, където завиха на запад към Туме и мочурищата на Рийч. Долината се простираше на пет лака в най-широката си част. Хълмовете и планините на юг от нея едва се виждаха отвъд равнината от обработваема земя и изоставените ферми, а Канелената река се разширяваше и криволичеше в средата ѝ. Беше точно толкова тиха, колкото подсказваше и името ѝ, като се изключи движението на въздуха, който преминаваше през нея и придаваше на мястото атмосфера на самотност, сякаш бе наистина огромно.

В късния следобед се получи стълпотворение, когато онези отзад настигнаха тези отпред. Авангардът беше спрял по някаква причина. Скоро до задните редици достигнаха слухове, че отпред е била забелязана кхосианската войска.

Първа експедиционна армия се подготви за битка.

Беше дадено разрешение на група ранчероси да се отделят от строя. Те препуснаха напред в галоп, за да проверят какво става. Придържаха с ръце широкополите си шапки, надавайки бойни викове,

докато шибяха зеловете си да препускат по-бързо. Останалата част от обоза се нареди в широк кръг, в чийто периметър бяха разположени фургоните. Хората се въоръжиха кой както може. За половин час цената на оръжията скоочи петкратно. Усещаше се напрежение.

Ранчеросите се върнаха скоро и спряха сред тълпата от хора, които очакваха новини. Наистина отпред имаше армия, но големината ѝ едва ли беше повод за безпокойство.

Развълнуваните викове на хората, следващи армията, ставаха все по-оглушителни.

— Кога ще нападне нашата армия? — поинтересува се мъж.

— Утре сутринта — отвърна един от ранчеросите. — Ще си починат и ще се приготвят тази нощ и ще нападнат на зазоряване.

— Ами ако те ни нападнат първи? — разнесе се спокойният глас на Аш от задните редици на тълпата.

Думите му предизвикаха смях, защото всички помислиха, че се шегува.

Настроението стана по-бодро, след като положението беше обсъдено. По-голямата част от хората заговориха за печалба. Бойното поле след битка можеше да даде богат урожай. Всички се настаниха с жадни очи край огньовете и зачакаха.

МЕЧИ КОЖУХ

— Доста са — небрежно отбеляза Халахан, докато смучеше лулата си под периферията на сламената си шапка.

Генерал Крийд с нищо не показва, че слуша. Той стоеше в студения полумрак на наблюдателния им пост над долината, дългата му коса висеше неподвижно над раменете му в кожено палто, а очите му не се отделяха от имперския лагер в далечината. Вече проблясваха стотици огньове.

Бан и останалите офицери чакаха мълчаливо, докато цветовете на деня бавно избледняваха. Първите звезди вече надничаха през пролуките в облаците, които бяха изтънели през последния час, без от тях да завали сняг.

Имперската армия се беше разположила за през нощта върху част от пътя около селце, известно като Чей-Уес. Докъдето стигаше погледът, войниците ѝ изпълваха пътя и долината, през която минаваше той и която на север граничеше с Канелената река и езерото Херметес, а на юг стигаше до една от няколко тесни ивици хълмиста земя, които минаваха през долината като гръб на кит.

— Около основната част няма насипи от пръст — каза Халахан и вдигна падналия клон, на който се подпираше, за да посочи с него далечния лагер. От върха на пръчката се посипа сняг.

— Смятат, че щом са толкова много, значи са в безопасност.

Бан мълчаливо слушаше тези забележки. Той трепереше и нямаше нищо против да признае пред себе си, че причината за това не е единствено в студенината на бронята му. Извърна поглед от ужасяващата гледка на войските на нашествениците и го насочи отново към залязващото слънце, наслаждавайки му се дълго, сякаш го виждаше за последен път. Под отслабващите му ръце кхосианската армия подготвяше своя лагер за през нощта. Той беше достатъчно малък, за да остане скрит зад височината, върху която стояха офицерите. Далеч зад него можеше едва-едва да различи блещукането на Туме, отразен от езерото Симер.

Офицерите чакаха Крийд да каже нещо, да ги поведе, но той беше потънал дълбоко в мислите си. Мускулите на челюстта му помръдваха, докато съсредоточено стискаше зъби.

Бан познаваше всички тези мъже в качеството си на адютант на Крийд. Той ги изучаваше един по един с крайчеца на околото си. Генерал Нидемес от Хуу и стария му противник генерал Реверес от Червената гвардия — двама сивокоси ветерани, които си приличаха като братя. Полковник Чои от Свободните доброволци, който беше кораксианец. Майор Болт, командващ Специалните операции на сухопътните войски. Полковник Мандалей от Копиеносците на кавалерийските части. И Халахан, който стоеше най-близо до Крийд.

Всички носеха провесени на вратовете си Бухалови очила — безценно оборудване, чиито лещи бяха отлети на Небесните острови. Бяха увидели плътно наметалата си около бронята. Платът беше покрит с петна от дните на похода. Никой не изглеждаше особено доволен, че е тук, с изключение на Халахан.

— Братя, ние сме шест хиляди — подхвана Крийд, като обърна гръб на имперската армия. — Като цяло противникът ни превъзхожда шесторно. Ако съдя по сведенията, които събрахме от заловени разузнавачи, мога да ви кажа, че мнозина от тях са ветерани от кампаниите в Лагос и Високия Паш. Две хиляди или повече са маниански жреци воители. За кавалерията бройката не е сигурна — смятаме, че по време на пътуването са загубили много зелове. Имат доста голям контингент от стрелци с лък и пушка. Разбира се, към тях трябва да добавим и артилерията, с която разполагат. Тежките им оръдия са десет пъти повече от нашите. Слушам вашите предложения.

Генерал Реверес от Червената гвардия се прокашля и заговори пръв:

— Окопаваме се тук и се сражаваме, за да ги задържим. Едва ли можем да ги победим в открита битка, когато към нас са насочени толкова много оръдия.

— Тогава да си бяхме останали в Бар-Кхос — саркастично отбеляза генерал Нидемес.

— Не си ли съгласен с него? — попита Крийд.

Погледът на Нидемес беше суров и той не трепна.

— Изобщо не съм съгласен. Трябва да ги атакуваме по изгрев-слънце. Това ще е последното, което биха очаквали от нас. Ако имаме

късмет, можем да сварим батареите им неподготвени.

— Въпреки това пак ще трябва да се сражаваме с четирийсет хиляди бойци.

Нидемес не беше особено впечатлен.

— Е, и? При Корос също ни превъзхождаха числено.

Генерал Крийд носеше тежкото си палто от мечка кожа върху бронята. Той го придърпа по-плътнo около себе си, след което мълчаливо скръсти ръце.

— Съгласен съм с Реверес — намеси се Чои, брадатият русокос полковник от Доброволците. — Трябва да се окопаем тук и да ги удържим колкото се може по-дълго. Вие самият казахте, че нашата цел е да печелим време.

— Полковник Халахан? — обърна се Крийд към стария си приятел.

— Знаете какво бих направил аз, генерале — отвърна полковникът с вълча усмивка.

Крийд отново се умълча замислен.

Бан наблюдаваше генерала и чакаше. Дори сега вярваше, че този мъж може да ги спаси.

— Знаете ли как убих тази мечка? — внезапно попита Крийд, без да се обръща към никого конкретно, и разтвори коженото си палто, за да го покаже. — Подгони ме, докато проверявах капани за риба, които баща ми беше поставил в потока. Бях момче и носех със себе си ножа си за изкормване. Беше малък, горе-долу два пъти по-голям от този. — Погледна надолу към закривения кинжал, който висеше на гърдите му, манианския церемониален нож, който само той знаеше защо носи. — Не е нужно да ви казвам, че бях загубил ума и дума от страх. Всъщност колкото и да се мъчех, не можех да помръдна. Но когато сърцето ми започна да бие отново и видях как мечката чупи капаните, разбрах, че съм още по-ужасен от онова, което баща ми ще стори с мен, ако просто си стоя така, без да предприема нищо. Затова, представете си, се втурнах към нея и се опитах да я уплаша. Вероятно това беше най-глупавото нещо, което съм правил в живота си. Тогава тя ухапа ръката ми и се опита да я откъсне. Все още държах ножа си и започнах да ѝ нанасям удари с него. Отбранявах се както мога. Следващото нещо, което помня, беше как лежах на земята, кръвта ми изтичаше, а мечката не се виждаше никъде. Допълзях обратно до

фермата, където спасиха ръката ми. А на следващия ден баща ми проследи мечката през хълмовете и я намери мъртва на няколко лака от счупените капани. Беше умряла от загубата на кръв от раните с нож в гърлото ѝ. Като чух това, съжалих, но бях и горд от себе си.

Крийд наклони глава назад и огледа всички.

— И точно това трябва да направим и тук — заяви той. — Ще се приближим и Ще ги намушкаме в гърлото, докато те се опитват да обезкървят тялото ни.

— Сър? — объркано рече Болт.

— Ще атакуваме. Ще нападнем тази нощ, докато спят, сгущени в палатките си в очакване изгрева.

Офицерите около Бан се размърдаха неспокойно. Той усети как стомахът му се свива.

— Полковник Мандалей!

— Сър. — Кавалерийският офицер застана мирно.

— Нека хората ви тръгнат в настъпление към позициите на неприятеля. Веднага щом ви забележат, атакувайте лагера, разбрахте ли?

— Генерале — кимна Мандалей след кратка пауза.

— Не спирайте. Минете през лагера, стигнете до обоза. Унищожете колкото можете повече неща, докато сте там. Търсете най-вече фургони с барут. Интендантът ще ви снабди с малко бомби. И ако можете, разпръснете и останалите зелове.

Бан си помисли, че тази задача е трудно изпълнима. Кожата на лицето на Мандалей се стегна.

— Майор Болт, Специалните ще последват кавалерията. Докато стигнете до лагера, неприятелят вече ще е под тревога. Да се надяваме, че все още ще са объркани. Задачата ви е да направите така, че това объркване да продължи, и да им попречите да образуват строй, преди ядрото на пехотата да ги удари.

Болт кимна с безизразно лице.

Изглежда спокоен — каза си Бан — за човек, на когото току-що е възложена самоубийствена мисия.

— Бих искал да оставя медикосите си с основните сили, генерале — пожела Болт.

Не беше нужно да обяснява защо.

Крийд даде съгласието си.

— Нидемес, Реверес.

Двамата генерали застанаха мирно.

— Основните сили ще се движат след тях в стреловидна формация. Генерал Нидемес, ако нямате против, бих искал Хуу да са в центъра. Генерал Реверес, чартасата на Червената гвардия ще заеме позиции по фланговете ни. Ще пробием редиците им и ще продължим право към имперското знаме, където и да се намира то. Там е гърлото, което трябва да понижем. Ще се насочим към матриарха. Полковник Халахан, имаме доклади за позиция на мортири на билото по протежението на южния им фланг. Превземете това било и го задръжте на всяка цена. Повтарям, на всяка цена. Възвишението трябва да е наше.

Генерал Крийд, лорд-протектор на Кхос, обърна към офицерите си мрачното си и напрегнато лице. Историята, която им беше разказал, беше единствената въодушевяваща реч за битката, която имаше намерение да произнесе. Не беше човек, който би развалил въздействието ѝ с някакви словоизлияния за победа и дълг, не и когато искаше от тези мъже да дадат живота си под негово командване.

— Въпроси?

Бан изчака да види дали някой друг няма да заговори.

— А нашите оръдия? — попита той, усещайки езика в устата си като суха каменна плоча. — Какво ще правим с оръдията?

— Няма да са ни от голяма полза, след като битката започне. Освен това ще са уязвими. По-добре да ги изпратим в Туме заедно с останалата част от оборудването ни. Нещо друго?

Все още никой друг не проговаряше. Застанал до генерала, Халахан развеселено наблюдаваше неловкото им мълчание. Той се прегърби над дървения бастун, на който се подпираше, заби го дълбоко в снега с тежестта на тялото си, след което леко наклони глава на една страна.

— Да, генерале — каза той и изпусна облаче дим от лулата си, която този път беше натъпкана с обикновена смолиста трева. — Просто се чудех защо носите около врата си този проклет маниански нож, това е всичко.

— Защо ли? — отвърна Крийд и очите му проблеснаха. — Защото, полковник, ако стигнем до матриарха, възнамерявам да прережа проклетото ѝ гърло с него.

ЗВЪН НА ОРЪЖИЯ

Аш се събуди от бученето на земята под себе си и на мига разпозна звука.

Старият ръшун скочи, стиснал в ръка прибория си в ножницата меч, и огледа периметъра на фургоните. В нощта препускаха ездачи. След преминаването им се разнасяха викове на тревога.

Един зел прескочи хомота на каруца и вдигна с копитата си буци сняг, когато се приземи. Ездачът му дръпна силно юздите и Аш видя в ръката му нещо, от което излизаше димящ фитил. Мъжът хвърли буркана във фургона и той моментално избухна в пламъци.

Някой закрещя в нощта. През обоза препуснаха още ездачи, които хвърляха запалителни бомби по всеки фургон, изпречил се пред погледа им. Хората крещяха и бягаха, за да се скрият някъде. Ездачите ги съсичаха в движение.

Това е моят шанс.

Аш хвърли поглед на север, където палатките на матриарха се открояваха, осветени отвътре.

Той се затича.

Беше изключително глупаво да се лети по това време. Въздухът тук, горе, беше достатъчно студен, за да покрие всичко на небесната лодка с лед. Копринената обвивка над главите им, стреловидните криле за управление от двете ѝ страни — всичко блестеше в ослепително бяло, а рангоутът от тиково дърво, който придържаше корпуса към торбата с газ, беше покрит с влага, замръзнала на ромбове. Още по-лошото беше, че не можеше да се разчита на светлината, защото покритата със сняг долина потъваше в мрак всеки път, когато облак закриеше бледите луни и сведеше видимостта почти до нула. Това само правеше преживяването още по-вълнуващо за Халахан.

— Нощта е студена за тази работа! — каза той на главния си сержант, надвиквайки шума на двигателите.

Мъжът се беше свил сред останалите в самия център на тясната палуба, възможно най-далеч от перилата. Главен сержант Джей, друг наталезийски ветеран, само се усмихна печално и отново затвори очи, като продължи да припява под нос молитва.

Халахан небрежно дъвчеше незапалената си лула и наблюдаваше хората си от Сивите куртки. Те държаха дългите си пушки изправени и трепереха под палтата си, а бялото на очите им проблясваше в мрака. Някои се редуваха да отпиват от манерки с алкохол, макар ничий глас да не беше по-силен от шепот. Бяха добри бойци и той ги познаваше до един. Бяха хора, на които може да разчита. Всеки беше изгнаник, прокуден от завладяната си родина.

Той погледна покрай главите им към далечните светлини на имперската армия и започна да дъвче лулата си малко по-усилено от преди.

Собствената му родина, Натал, беше паднала преди години, след като беше прекарал половината си живот като проповедник на учението на Ерес, учейки хората за единството на всичко. Сега Натал не беше нищо повече от поредната колония на Ман, а народът ѝ беше експлоатиран и угнетяван повече, отколкото по времето на наталезийските благородници.

Халахан започна да масажира сакатия си крак на мястото, където той болезнено пулсираше от студа — или може би това не бяха нищо повече от лоши спомени. Беше пострадал, след като имперската Четвърта армия беше нахлула в родината му — бедствие, което го беше принудило да се откаже от проповедите и по ирония на съдбата да се сражава рамо до рамо с кралица Ханю и нейните войски. В предпоследната битка от войната край бреговете на Тоин кракът му беше смазан от рикоширало оръдейно гюле. Когато армията беше разгромена, бяха го помислили за мъртъв и го бяха оставили на бойното поле. Беше се влачил в мрака и само добрината на местна жена, живееща в гората, го бе спасила.

След като страната му беше атакувана с пълна сила и окупирана от манианците, последното, което загуби, бе вярата.

Халахан размърда крака си и примигна от болката.

Погледна към пилота зад кормилото, загърнат в кожа, с шал и обикновени очила за летене. Мъжът дърпаше ръчките до кормилото, за да включва за кратко маневрените двигатели от двете страни на корпуса, докато друг член на екипажа се катереше по заледения такелаж над главите им и се опитваше да отвори замръзналия капак на вентила върху самата обвивка, тъй като трябваше да изпуснат въздух от един от баластните мехури, за да държат носа си наведен. Екипажът на тази малка небесна лодка, известна като скуд, включваше още двама души. Единият седеше зад въртящото се оръдие, неподвижен като камък. До него, наведена от наблюдателния кош, стоеше жена с бухалови очила и насочваше пилота по курса с мълчаливи жестове с ръка.

Полковникът наблюдаваше как ръкавицата ѝ блестеше в полумрака с призрачно син цвят, импрегнирана с боя, получена от водорасли от езерото Симер. В отговор на всеки нов сигнал маневрените двигатели се включваха за кратко или се чуваше проскърцването на въжетата, когато нагласяха скул платната за маневриране.

Той потупа сержант Джей по рамото и си проправи път към носа през тълпата мъже. И двамата членове на екипажа там не обърнаха внимание на присъствието му. Те наблюдаваха внимателно през предния парапет. Воняха на пот, но така миришеха и всички останали на борда, включително и Халахан. По-неприятна беше миризмата от газовете, които всички изпускаха.

Ще ни подушат още преди да си ни видели — кисело си помисли полковникът.

Пред небесната лодка светлините на имперския лагер се приближаваха все повече. До ушите му долетяха викове, мъже крещяха от изненада или паника. Разнасящият се нисък грохот говореше, че кхосианската кавалерия препуска през лагера им.

Скудът бързо губеше височина с приближаването към неприятелските позиции, като набираше скорост при спускането си.

Както беше приклепнал, Халахан се размърда, за да погледне към палубата над главите на хората си. Зад небесната лодка на фона на нощното небе забеляза странно проблясване на светлина, когато един от другите скудове задейства за кратко тръбите си, маневрирайки, за да остане след тях. Бяха общо седем взвода мъже, по десет Сиви куртки

във всеки. Надяваше се, че ще са достатъчно, за да превземат възвишението и да го удържат.

Пилотът остави маневрените двигатели включени още една секунда, но внезапно жената в наблюдателния кош вдигна ръка и я сви в юмрук.

Пилотът спря двигателите и скудът тихо се понесе надолу.

Сега летяха над края на лагера. Вляво Халахан виждаше пътя, който се беше показал изпод отъпкания сняг, далечната странноприемница и къщичките около нея, чиито прозорци бяха осветени, както и безбройните проблясъци на лагера, покриващ околната равнина. През откритото пространство се плъзгаха сенки — Специални, които тичаха към неприятелските линии, както обикновено разделени на взводове от по четири човека.

Облакът, закрил луните, се отдръпна и те отново осветиха сцената отдолу. Опорите изскърцаха, докато артилеристът оглеждаше небето отпред за маниански бойни птици. Ледът по обтегнатите въжета пропукваше. Силният бриз ги избутваше леко встрани от курса и пилотът поглеждаше в мрака към светещата ръкавица на наблюдателката, но тя продължаваше да я държи все така свита в юмрук и не помръдваше.

Ето го най-сетне хребета, който преминаваше през южния фланг на имперския лагер. Склоновете му бяха осеяни с хилави дървета тук-там. Скудът се приближаваше по диагонален курс, който щеше да го отведе над най-западната точка на хребета, където той се издигаше отвесно и нямаше никакви дървета. Войниците се движеха по земята точно под тях. Събуждаха се и взимаха оръжията си, но изглежда, че вниманието им беше насочено към атаките над главния лагер.

Скудът вече се спускаше ниско. Върхът на едно дърво докосна дъното на корпуса. Халахан погледна отстрани и тялото му се изпълни с очакване.

Една минута — сигнализира наблюдателката.

Сивите куртки на Халахан се събраха край парапета, близо до сгънатите въжени стълби. Полковникът забеляза няколко лица, вдигнали погледи към него, но виковете им за тревога се загубиха в цялата бъркотия. Небесната лодка мина над замръзнал поток и след това снегът по земята стана неравен, а между туйките блатна трева,

които стигаха чак до основата на стръмнината, се появиха заледени локви. На това място нямаше хора.

Нещо проблесна на върха на скалата. Един снаряд се плъзна по корпуса, последван от втори.

Жената в наблюдателницата се обърна към мъжете на палубата с очи, скрити от бухаловите очила. Посочи надолу с палеца си.

Сивите куртки незабавно спуснаха възжените стълби отстрани на корпуса и започнаха да слизат по тях. Пръв от кораба слезе сержант Джей. Халахан намести шапката си и се спусна след него. Стълбата се люлееше под ботушите му.

Когато се приземи, краката му пробиха ледена кора и той се озова в дълбока до глезените вода.

Чудесно, няма що — каза си той. — Сега през цялата нощ краката ми ще са мокри.

Тук беше по-тъмно, тъй като луните бяха закрити от възвишението. Навсякъде около тях във водата цопваха снаряди. Халахан приклепна сред блатната трева, докато хората му заемаха позиции и започнаха да отвърщат на огъня.

Скудът рязко се издигна нагоре, след като се отърва от товара си. Няколко Сиви куртки трябваше да скочат от края на стълбата. Вече се приближаваше втора лодка, от стълбите, на която се спускаха още Сиви куртки. Халахан видя, че третата лодка се носи над потока. От върха на скалата към лодките се разнесоха изстрели и вторият от тях остави кратка огнена следа.

— Стрелци с пушки! — изкрещя сержант Джей с ръка върху шлема си. — Надявах се, че ще имат само лъкове!

Първите скудове бяха запалили двигателите си на пълна мощност и се издигаха нагоре и надясно, докато въртящите се оръдия в тях бълваха огън към защитниците на височината. Халахан видя как се разхвърчаха парчета дърво и половината от един разкривен жълт бор се катурна на една страна. Той изчака, докато и третата небесна лодка спусна товара си, и тъй като знаеше, че няма време да чака и останалите, даде сигнал на втори и трети взвод да тръгнат към възвишението, докато първи поддържа непрекъснатата стрелба, за да ги прикрива.

Хвърли поглед назад над потока. Имперските войници се събираха, за да се отправят към позицията им. Оставащите небесни

лодки приближаваха с оръдейни изстрели, зад двигателните им тръби оставаха огнени следи, а Сивите куртки на борда им стреляха през перилата надолу към идващите мъже.

Сержант Джей погледна към Халахан, когато войниците от щурмовите взводове минаха с дрънчене на броните покрай тях, праметнали пушки на гърба и с оголени къси мечове в ръце. Неколцина бяха въоръжени с пистолети или малки арбалети. Те продължиха да шляпат във водата нагоре по склона под обстрела.

Джей му кимна.

— Ще се видим горе — каза той, извади меча си и тръгна след останалите.

Халахан му пожела късмет.

— Побързай, човече — изръмжа Спарус, когато адютантът му излезе забързано от палатката на върховния генерал заедно с двама роби, които тичаха по петите му, носейки части от бронята му.

Спарус се изправи по долни дрехи, почти без да усеща студа, и започна да изучава бъркотията, настъпила долу в лагера.

В този момент кхосианската кавалерия вилнееше сред обоза. Преди няколко мига бяха изникнали в нощта като призрачни воители, докато повечето от хората на Експедиционните сили спяха в палатките си или бяха твърде объркани, за да предприемат каквото и да било. Ако кавалеристите бяха спрели дотук, щеше да е достатъчно лошо, но вместо това те създадоха истински хаос, докато се носеха през тесния и дълъг лагер, който се простираше между езерото и отсрещния край на хребета, така че сега в кръга, образуван от каруците на обоза, от горящите фургони се издигаха пламъци.

След кавалерията пристъпваха кхосианските части за ръкопашен бой. Които и да бяха, бяха добри и Спарус наблюдаваше фигурите им, които се биеха сред изненаданите му войници, като избягваха местата, където беше създаден някакъв ред и офицерите му бяха успели с викове да събудят хората си и да създадат подобие на строй.

— Това нападение ли е? — попита младият жрец, който стоеше до него със сънливи очи.

Беше Че, личният дипломат на Сашийн.

— Не — отвърна Спарус и погледна на запад по протежението на долината, където под лунната светлина проблясваха върховете на гора от копия.

Дипломатът проследи погледа му и започна да изучава гледката, без да каже нищо.

— Матриархът будна ли е вече? — попита Спарус един от адютантите си, докато му помагаха да сложи бронята си.

— Не съвсем — отвърна измъченият адютант. — Взела е приспивателно, за да заспи. Казват, че било доста силно.

— А Романо?

Аджутантът се готвеше да отговори, когато откъм палатката на Романо се разнесе рев и всички се обърнаха тъкмо навреме, за да видят как един жрец воин беше изхвърлен на снега, а Романо се появи след него, гол и с разярен поглед, хванал в ръка късия си меч. Младият генерал с олюляване се изправи в снега. Видя Спарус, който пристягаше ризницата си.

— Тази нощ? — извика му той. — Мътните го взели, кажи ми, че сънувам!

— Сънуваш — провлечено отвърна Спарус. — Всички ние сънуваме.

Романо разтърка едното си око и изпсува.

— Къде е бронята ми? — изкрещя той и препъвайки се, тръгна обратно към палатката си.

Генерал Спарус дръпна силно последния ремък на ризницата си и грабна единия си наколенник от ръката на роба до него. Отново огледа лагера — пламъците се отразяваха в очите му.

Атакуват ни, и то посред нощ — мислено си каза той.

До него дипломатът заговори, без да откъсва поглед от приближаващата чартаса.

— На тези кхосианци не им липсва кураж — отбеляза той, сякаш прочел мислите на генерала.

Полковник Халахан се изправи пред отчайваща гледка, когато стигна до върха на скалата. Там бяха разположени имперски пехотинци и стрелци с пушки, за да пазят частите на мортирите, и те се сражаваха ожесточено.

От мрака пред него изскочи имперски войник, който крещеше смело. Халахан извади пистолет, издърпа капсулата, която щеше да пробие патрона с вода и черен барут, и го насочи между очите на мъжа. Дръпна спусъка и видя през облака дим мъжа да пада на земята. Половината му череп липсваше.

Той разсеяно зареди пистолета си, като го прегъна на две, за да извади изхабената гилза и да я замени с друга, след което го затвори отново.

Забеляза друг войник, който се втурна към него отляво, където Сивите куртки бяха вкопчени в ръкопашна схватка. Халахан стреля повторно и уцели.

Полковникът наблюдаваше развоя на битката и стигна до извода, че изходът ѝ все още е твърде неясен. Зад него, долу, в подножието на склона, взводовете от ариергарда стреляха по имперските войници, които тичаха през потока към тях. Той спокойно погледна над снежната равнина на запад. Видя проблясъците на стоманата, струпана около малко ядро от потрепващи факли — кхосианската чартаса, която се придвижваше напред, за да атакува врага.

Отново презареди същия пистолет, макар да носеше още четири такива оръжия. Стоеше там и чакаше. Дори в грозотата на битката имаше достатъчно време, за да се почувства горд с хората си. Гневът им личеше в начина, по който се биеха. За тях това беше лично. Имаха сметки за уреждане, близки, които да бъдат отмъстени, спомени, които да освободят с помощта на острието на мечовете си.

Нещата вече започваха да се обръщат в тяхна полза. Той видя момента, в който това се случи, и докато чакаше края, не изпитваше нито облекчение, нито изненада. Беше просто нетърпелив.

Докато се разправяха с неколцината останали имперски войници, той закрачи сред Сивите куртки, наблюдаваше медикосите, дошли, за да помогнат на ранените. Един мъж ругаеше и драскаше ослепените си очи, а другарите му се опитваха да го държат. Друг беше загубил ръката си и гледаше заплашително отрязаната част, лежаща в отгъпкания сняг, сякаш беше съпругата му, която го е изоставила заради друг.

Недалече двама братя патиянци измъчваха с ножове ранен имперски войник. Забавляваха се с него, докато от устните му се откъсваха ридания. Халахан не ги спря.

Вместо това извади кибрит и запали лулата си.
Възвишението беше тяхно.
Сега трябваше само да го задържат.

В нощния мрак се извисяваха пламъци. Един ездач заплашително се приближи към Аш с наведено копие. Без да се замисли, възрастният мъж разсече копието на две. Ездачът зави и се отдалечи, насочвайки се по-навътре в кръга на обоза.

Аш се затича към горящите фургони по периметъра, но внезапно откри, че пътят му е препречен от групи от хората, следващи армията, които бяха станали свидетели на бързата му работа с меча. Те се струпаха около него с ножове и тояги, очевидно решени да стоят възможно най-близо. Аш се помъчи да се отскубне от тълпата. Той изръмжа и размаха меча с тъпата страна напред, за да си проправи път.

— Връщайте се! — извика им той, усетил, че шансовете му да стигне до Сашийн навреме намаляват с всеки изминал миг. Въпреки това хората продължаваха да се притискат плътно около него.

Ръошунът разби носа на изпречил се мъж с един-единствен удар и го просна на земята. Изрита друг в капачката на коляното и я чу как изпука въпреки шумотевницата наоколо. Тълпата стреснато се отдръпна назад.

Той задъхано се наведе към двамата повалени мъже и видя тъмна кръв върху покритата с киша земя. Те вдигнаха ръце да се предпазят от по-нататъшни нападения.

Гневът му отслабна и се превърна в срам.

Нямам време за това.

Тълпата се разделяше пред него, докато той тичаше бързо напред.

Аш не погледна назад.

НАСРЕД ХАОСА

Редицата на чартасата изникна в нощта с вдигнати върхове на копията и плътно допрени един до друг щитове. Очите и зъбите на воините проблясваха зад извивките на украсените им с пера шлемове — всички крещяха в такт с биенето на барабана, който им помагаше да вървят в строй.

В челната редица на напредващата кхосианска армия вървяха Хуу с пурпурните си наметала, които образуваха самия връх на стреловидната формация, докато Червените гвардейци бяха по фланговете и ариергарда. В първите две редици на всяка чартаса мъжете носеха къси мечове с остриета във формата на лист, предназначени за бой от близко разстояние на фронтовата линия. В задните редици мечовете бяха прибрани в ножниците и мъжете бяха вдигнали дългите си чарти във въздуха, готови да ги свалят, щом врагът се окаже достатъчно близо, за да го нападнат.

Зад редицата на фалангите и в пространството помежду им, известно като „каналите“, сержантите тичаха напред-назад с пръчки в ръце, крещяха на онези, които не спазваха такта, шибаха с пръчките си мъжете, които бяха излезли твърде напред, и така в движение поддържаха координацията на своята чартаса. Над главите на мъжете се появиха командни знамена. Пронизително изсвириха свирки.

Настръхналата гора от копия се спусна надолу като едно цяло с вик „хуу“.

Откъм неприятелските части, които се разпръснаха пред чартасите, долетяха викове на паника. С постоянната инерция на кораб, порещ водата, който не спира пред нищо, кхосианският строй започна да си пробива път през имперския лагер.

В този случай времето беше от най-голямо значение и всички го знаеха. С всяка стъпка, която правеха заедно, те навлизаха все по-дълбоко в дезорганизирания лагер, оставяйки след себе си купчини от мъртви и ранени. Ако манианците имаха достатъчно време, щяха да се прегрупират и имперската предоре щеше да премаже фланговете на

множеството чартаси като в менгеме. Отпред вече се забелязваше движение, имперските бойни знамена се вдигаха и мъжете се събираха в редици и колони.

Бан крачеше зад резервната чартаса, която се намираше в самия център, непосредствено след капитана ѝ и генерал Крийд. Той избърса потта от очите си и погледна към трите небесни кораба, които прелетяха над главата му, ръсейки гранати върху имперските войници отдолу. Под бронята цялото му тяло се тресеше от главата до петите. Това беше обичайната му реакция на насилието. Движенията му бяха непохватни, дори тромави. Имаше усещането, че сънува, докато навлизаше все по-навътре в имперския лагер. Сякаш беше изгубил дъното под краката си, след като е навлязъл в морето, течението го е подхванало и вече е твърде късно да се върне.

Поне генерал Крийд се чувстваше тук в свои води. Лорд-протекторът беше заобиколен от личните си телохранители. Щитовете им бяха високо вдигнати, за да го защитят от случайни стрели. Крийд не ги улесняваше особено. Носеше бухалови очила като останалите старши офицери в армията и сновеше от единия до другия край на чартасата, оглеждаше „канала“ между нея и следващата и изучаваше терена отпред.

— Какво става със Специалните? — чу се да пита Бан, когато генералът се върна при него.

Очите на Крийд се откъснаха от все по-ожесточената битка отпред и се спряха върху адютанта му.

— Какво? — изкрещя той през шума.

— Специалните, сър — повтори Бан и за малко не се спъна в нещо — тялото на имперски войник. — Трябваше вече да се връщат.

— Няма следа от тях — отвърна генералът разсеяно.

Той търсеше нещо сред гълпите имперски войници.

— Нидемес! — извика на командира на Хуу.

Старият генерал се движеше зад линията на чартасата, също като Бан и Крийд. Когато чу името си, той се обърна.

Генералът махна с ръка настрани да му даде знак да накара хората си да завият наляво. Нидемес го разбра и изкрещя заповедите си. Носачите на флаговете ги размахаха, указвайки на капитаните смяната на посоката. Мигове по-късно прозвучаха свирки, които

информираха за това войниците. Цялата линия започна да сменя посоката си.

Бан успя да зърне какво има отпред и разбра накъде завиват. На фона на звездното небе в далечината се виждаше малък хълм, където проблясваха светлинки на палатки, над които се вееше знамето на матриарха — черен гарван на бял фон.

Генералът насочваше армията право към мястото, където се намираше Сашийн.

Че видя как Експедиционните сили най-сетне се прегрупираха на равнината на Чей-Уес благодарение на появата на архгенерал Спарус. Докато кхосианският строй си пробиваше път все по-навътре в лагера като блестящ връх на копие, имперските карета на предоре го нападаха по всички флангове и го принуждаваха да се разтегне и да загуби формата си. Макар и обкръжени, кхосианците продължаваха да си проправят път все по-близо до мястото на матриарха — вече беше ясно, че *това* е целта им и те искат да достигнат до самата Сашийн.

— Оставете ме на мира — разнесе се сънливият ѝ глас сред плисъка на вода, докато съветниците ѝ я измъкваха от дървената вана, пълна с разтопен сняг.

— Матриарх — опита отново Суул, — *нападат ни*.

— Да, чух те още първия път — промърмори Сашийн.

Тя стоеше гола на килим с мокрия гипс на ръката. Олюляваше се съннена, докато грубо я подсушаваха с кърпи, опитвайки се да я събудят, доколкото могат.

— Масло за сила — обърна се тя към Хийлас, своя уредник. — Донесете ми малко.

Хийлас вече държеше бурканче в ръка и сега го отвори и ѝ го подаде. Матриархът направи гримаса и разтри малко от белия крем по устните си.

Че стоеше на входа на голямата палатка. Мечът му беше препасан на кръста, заедно с голям нож и пистолет, който той вече беше заредил с един-единствен отровен куршум.

Отвън, в лагера на матриарха, сновяха напред-назад жреци воители и обикновени жреци. Личната ѝ почетна стража вече беше по зеловете

си, готова за битка. Един от телохранителите държеше поводите на нейния бял боен зел. Животното потрепваше нетърпеливо.

— На сина си — чу Че да казва Сашийн отвътре и гласът ѝ вече звучеше по-сигурно. — Ще посветя тази победа на сина си.

Аларум се приближи към палатката, увит в тежко вълнено наметало. Потупа Че по рамото, сякаш се радваше да го види.

— Нямахте как да не изберат точно тази нощ, нали? — каза той и тропна с крака, за да изтупа снега от ботушите си.

Дипломатът го проследи как влиза вътре, за да говори с матриарха, след което се обърна отново към равнината отвъд. Беше погълнат от битката, макар да не изпитваше особени емоции заради отдалечеността ѝ. Чувстваше се по-скоро като зрител в Шей Мади, който наблюдава двубоя на живот и смърт между двама гладиатори. Онова, което толкова го впечатляваше, бяха явните умения и дисциплина на кхосианците. Той имаше някаква бегла представа какви усилия коства едновременното придвижване на толкова много хора, които в същото време се сражават, какво остава за смяната на посоката по време на битка.

Когато преди малко бе видял как с рев сменят посоката си, той остана със зяпнала уста и сърцето му заби учестено. Не мислеше, че нещо подобно е възможно.

Не ме е грижа кой ще победи в тази битка — стреснато осъзна Че. И в следващия момент проумя, че това е лъжа. Той имаше своите предпочитания.

Само дето те бяха за погрешната страна.

Нещо изтрака върху шлема на Бул. Той погледна нагоре иззад щита си и видя мъжа в колоната вляво от него да се свлича в мрака сред плетеницата от крака на чартасата.

Бул разтърси глава, за да махне потта от очите си. Друг мъж пристъпи напред, за да заеме мястото на падналия си другар. Войникът се спъна в тялото на земята, докато вдигаше щита към Червения гвардеец пред него, опря се на гърба му и започна да натиска напред. Донякъде го прикриваше широкият щит на Бул и мъжът вдигна поглед към него, за да покаже, че разбира това, след което оголи зъби в налудничава усмивка.

Бул кимна за поздрав.

Той също буташе напред с лекота, като опираше щита си в гърба на младия Уикс, докато краката му се хлъзгаха в гъстата кал. Навсякъде около тях тракаха шрапнели и момчето се беше привело напред, сякаш вървеше голо наред градушка, но така не осигуряваше кой знае каква защита за Бул, който стърчеше цяла стъпка и половина над него.

Във вътрешните редици ръстът му винаги беше недостатък. Трябваше да се навежда ниско, за да може да се прикрие добре зад щита на мъжа до себе си, затова гърбът вече го болеше. Кисело си помисли, че вече не е както преди. Някога му се доверяваха дотолкова, че да е „острието“ — войникът най-отпред, на когото разчитаха, че ще остане и ще се бие, дори да е водачът на колоната най-отзад, който трябва да поддържа реда.

Поне при сегашната си позиция имаше поглед към случващото се отпред, макар в момента няколко облака да закриваха Сестрите на Загубата и Копнежа, намалявайки видимостта му. През последните минути битката беше станала по-ожесточена.

Над бронзовия ръб на щита си едва можеше да различи тримата мъже пред себе си в колоната. Уикс сега беше достатъчно близо до предната линия, за да мушка трескаво слепешком с чартасата си над раменете на онези пред него, което беше също толкова опасно за другарите му, колкото и за вражеската пехота. Мъжът пред Уикс замахваше много по-хладнокръвно, сякаш е правил това и преди, а онзи, стоящ най-отпред, се виждаше само като неясен силует в мрака, застанал над Червения гвардеец, който допреди малко беше заемал това място, и далечните пламъци се отразяваха в шлема и меча му, докато той отбиваше и на свой ред нанасяше удари, знаейки, че животът му зависи от това.

Бул едва виждаше отвъд него тълпите на неприятелската пехота, с която се сражаваха, като се изключат върховете на копията, които мушкаха и замахваха към мъжете от двете му страни. Въпреки това сред шумотевицата на битката успяваше да различи виковете и сумтенето от сблъсъците там. Каквито и да бяха враговете им, те нанасяха доста поражения. Наложил му се последователно и доста бързо да прескочи трима мъже, всичките мъртви. Шлемовете и щитовете им бяха смачкани, лицата им бяха превърнати в каша, а

ръцете им — пречупени като клонки. Същото се случваше и в колоните от двете му страни. Покосяваха редиците им по-бързо, отколкото се придвижваше чартасата.

За момент лунната светлина проби през пролука в облаците. *Мили боже!* — помисли си Бул, когато зърна нещо — фигура, която беше твърде висока, за да е реална. Видя се само за миг, преди мракът да я погълне.

След това колоната отново се придвижи напред, притискайки Бул, и той пак се препъна в поредното тяло на земята — Червен гвардеец, върху чийто шлем имаше вдлъбнатина с размера на черепа му.

Младият Уикс хвърли поглед през рамо и зяпна с отворена уста. Между младежа и врага стоеше един-единствен Червен гвардеец. Бул наклони чартата си над рамото на младия мъж и изчака да усети върхът ѝ да намери баланса си, уравновесен от противотежестта на шипа в основата ѝ, известен като „резача на пръсти“. Червеният гвардеец зад Бул стори същото.

Сега ги виждаше. Трима гиганти — нямаше по-подходяща дума, с която да ги опише — трима мъже, високи поне осем стъпки, стояха един до друг и изглеждаха още по-високи заради гребените си от разрошена руса коса. Той осъзна, че това са мъже от северните племена, когато зърна боядисаните им с бойна окраска лица. Беше чувал, че някои от тях достигат такъв ръст.

За момент Бул направи нещо, което не беше правил, откакто беше младеж в редиците на армията. Замръзна, стъписан от онова, пред което е изправен. Наблюдаваше с пресъхнала уста замахането на огромния боен чук, който се стовари като падащо дърво, и мъжът, който беше „острието“, изчезна под него.

Върхът на чартата на войника зад него разкъса бузата на Уикс, когато младежът отстъпи назад към Бул. Момчето беше изпуснало своята чарта. Сви се под щита, когато гигантът вдигна чука над главата си.

В отчаянието си Бул насочи чартата си към гиганта. Върхът ѝ се удари в огромния му правоъгълен щит ѝ Бул я дръпна, за да нанесе още един удар.

Още чарти се насочиха към гиганта.

Хайде, по дяволите, нека някой да го мушне.

Опита се да открие мишената зад огромния щит, но не можа да се прицели и един мъж от дясната му страна се блъсна в него.

Уикс падна със сподавен вик сред дрънчене на метал.

Бул пристъпи напред и прекрачи момчето, нанасяйки удари в движение. Беше по-висок от останалите в чартасата и въпреки това изглеждаше като джудже пред тримата огромни мъже от северните племена, които си приличаха като братя. Докато си поемаше дъх, видя как зъбите на тъмния силует срещу него проблеснаха в усмивка.

Вляво от него един мъж се строполи и се помъчи да се изправи на крака. Бул вдигна щита си и нанесе удар на сляпо иззад него. Върхът на чартата му проби щита на гиганта и се плъзна по бронята му. Гигантът замахна с бойния си чук надолу към чартата, строши я на две и я избви от ръцете му. Бул усети движение между краката си. Там, долу, Уикс беше още жив.

Бул изтегли меч си от ножницата и заби по-здраво крака в калта.

— Давай, момче! — извика той към Уикс и от устата му се разхвърча слюнка. — Давай!

Чантата медико подскачаше на хълбока на Кърл, докато следваше Крис по замръзналата земя. Тичаха през прикриващите части на леката пехота на Доброволците и Червената гвардия, които защитаваха фланговете и ариергарда на бойния строй, докато той бавно си проправяше път напред. Тук, в по-разредените си формации и извън защитата на основните сили, войниците бяха по-уязвими и загубите бързо нарастваха.

Крис посочи един паднал мъж и продължи да тича, без да поглежда назад, за да види дали Кърл го е видяла, или не.

Осветителна ракета изсвистя в нощта и в продължение на няколко мига освети сцената в отънъци на яркозелено, докато Кърл клечеше до ранения Доброволец. Мъжът започна да обръща очи. От бедрото му, точно под ръба на ризницата, шуртеше кръв. Тя не можеше да каже от какво е раната. Имаше вероятност вътре да е заседнал куршум.

— Крис! — изкрещя тя, но жената вече не се виждаше, изгубена между сражаващите се мъже.

Това е лудост — помисли си, докато гледаше надолу към раната. — Не съм обучена за такива неща. Не съм готова за тях.

Тя продължаваше да клечи, замръзнала наред цялата тази лудост в нощта. Виковете на умиращите мъже изпълваха ушите ѝ и насилието беше навсякъде около нея. Тя мразеше всичко това, мразеше го с всяка фибра на тялото си, мразеше тази нужда на мъжете да се бият и да завладяват, да разкъсват света на парчета, за да задоволят детинските си пориви.

Раненият войник изстена от болка и промърмори нещо с пресъхналите си устни. Тя погледна надолу към него. Беше с брада, на средна възраст. Нечий баща. Нечий съпруг. Кърл си спомни за какво е тук.

Провери пулса му и установи, че сърцето му все още бие силно. Започна трескаво да рови в чантата си медико за стъкления капкомер със саново семе. Стисна устата му, за да я отвори, и капна няколко капки върху езика му. Той изстена отново и тя сипа в устата му съвсем малко вода от манерката си.

— Благодаря ти — изпъшка той и се опита да се обърне на една страна.

— Не се движи — предупреди го тя, докато слагаше компрес върху раната му.

Около тях леката пехота беше изтласквана обратно от настъпващия строй на имперските войници. Мъжете изстрелваха по врага къси копия, гранати и стрели. Покрай нея притичваха взводове, които се опитваха да обходят по фланга приближаващото множество. В нощта отекна експлозия. Един мъж падна по лице в снега на не повече от десет крачки разстояние.

— Натискай силно! — изкрещя тя на Доброволеца и хванала лепкавата му космата ръка, я притисна към превръзката.

Той отново забели очи, но след малко успя да ги фокусира пак върху нея.

— Натискай! — повтори тя.

Той примигна, за да ѝ покаже, че е разбрал.

Кърл изтегли едно от тънките колчета от колчана на гърба си. Единият му край беше със заострен връх и тя разчисти малко снега, след което го заби здраво в земята. Разгъна бялото знаменце отгоре,

така че хората с носилките да открият по-лесно ранения. Хвърли поглед към другия пострадад, който лежеше наблизо.

Вдигна ръка над главата си и затича към него.

— Генерале! — изкрещя Бан, докато крачеха с чартасата. — Генерал Реверес иска подкрепления отляво. Казва, че са загубили Седма чартаса, а Шеста е отблъсната.

— Загубили са я?

— Някак си са били откъснати от основните сили. Не е сигурен къде се намират.

Генералът закрачи бързо към Бан, следван от телохранителите си. Дългата му мокра коса висеше върху раменете му, облечени в палтото от меча кожа. От гнева изглеждаше по-едър, отколкото е в действителност.

— Проклети глупаци — да не смятат, че сме дошли тук да си играем?

Бан нямаше какво да отговори.

Крийд изсумтя, изпъна се и склучи ръце зад гърба си. Погледна назад към стрелците с лъкове и младежите с прашки, пръснати по протежението на дългия коридор през плътния строй на армията. Нямаха щитове, с които да се защитят от вражеската стрелба, и понасяха загуби. Беше твърде тъмно, за да се види леката пехота, която се намираше зад тях, в ариергарда на строя, и маршируваше в такт с армейските барабани отвъд медикосите и носачите на носилки, тичащи напред-назад. Генералът отново погледна към предните редици.

Едно късо копие се удари във вдигнатите щитове, които защитаваха пълководеца. Телохранителят му погледна скептично към покрития с шипове връх, който стърчеше от щита му — третия досега. Сипеха се отгоре им като порой.

На не повече от шест крачки от Бан летящо копие прикова медико към земята. Младият мъж размаха ръце и крака с крясъци, а от раната му изби розова пяна.

Бан дишаше тежко, вцепенен от случващото се около него. Напредването им се бавеше. Продължаваха да оказват натиск напред, макар и с голяма мъка, а сега изглеждаше, че отляво имперските

войници ги принуждават да отстъпят назад. По-лошото беше, че цялата армия вече беше обкръжена, без надежда да се измъкне.

Капитаните и строевите сержанти ругаеха своите чартаси и им крещяха да настъпват по-упорито напред. Близо до него, вляво, един капитан буташе хората си по гърбовете и ги засипваше с хули.

— Изпрати куриер до Оциен в Девета — извика Крийд в ухото му и кимна към останалите резервни чартаси, които едва се виждаха вдясно. — Нареди им една чартаса да отиде за подкрепление на левия фланг.

Бан за пореден път се възхити от генерала, който помнеше името на всеки офицер под свое командване.

— И, лейтенант — добави Крийд, докато Бан се обръщаше към близкия куриер, — уведоми генерал Реверес, че ако отстъпи още малко, лично ще отида да му свърша работата.

— Сър.

След като изпрати куриера до Оциен, Бан си избърса лицето с трепереща ръка. Взрив наблизко го накара да подскочи.

Нищо не би могло да подготви човек за звука на решаващата битка. Той си припомни първия път, когато беше чул нещо подобно — деня, в който манианците бяха атакували Щита. Беше го хванало разстройство, а умът му беше станал муден, сякаш мислите му плуваха в кал. Беше като да се озовеш наред гръмотевична буря — костите ти вибрират, ушите те болят повече от гърлото, което вече си раздрал от викане. Звучите от предните редици вече бяха невъобразими. Там цареше същинска касапница, която достигаше до него под формата на трупове под ботушите на напредващите редици. Вонята трудно се издържаше. Калната земя беше напоена с кръв, смесваща се с останалото, което човешките тела изпускат в такива случаи — смърдяща и лепкава маса, в която той бе паднал неведнъж.

Насред строя имаше открито пространство, където трупаха мъртвите и ранените. Хората с носилки търчаха напред-назад и не можеха да насмогнат на броя на жертвите в опита си да ги местят със скоростта на придвижване на армията. Монасите им помагаша, където можеха. Медикосите водеха свои битки за спасяването на животи. Раните бяха непоносими за гледане дори за Бан, който беше видял достатъчно кръв в обсадата на стените. Откритите рани кървяха обилно и оголеното месо изглеждаше шокиращо живо. Краката се

хлъзгаха върху сивите черва, които се валяха пръснати в калта. Разкъсана кожа висеше на парцали, очни орбити зееха празни, кръв бликаше от тела с откъснати крайници.

Мъже, които изглеждаха напълно невредими, просто седяха на земята и ридаеха или гледаха неவிждащо празното пространство. Един войник се опитваше да свали бронята си. Мъчеше се да го стори от няколко минути и въпреки това не беше успял да се справи с простата задача да свали нагръдника си. Най-зле бяха онези, които не можеха да ходят. Някои бяха изоставени отзад при придвижването на оформения като връх на копие строй и ариергардът ги тъпчеше там, където лежах.

Бан извърна поглед от всичко това. Той потърси с очи вдъхващата спокойствие едра фигура на генерал Крийд и видя, че Куулас, военният чатеро, говореше в ухото му.

— Май скоро ще спрем! — казваше мъжът.

— Какво?

— Казвам, че май скоро ще спрем! Можем ли да направим нещо?

— Да направим? — сопна се генералът. — Ако имаше такова нещо, човече, вече щяхме да сме го направили.

Куулас изглеждаше така, сякаш се е надявал на по-вдъхновяващ отговор от този. Той хвърли поглед към Бан, който забеляза, че мъжът трепери.

— Все още имаме едно предимство — заяви генералът и Куулас и Бан се наведоха по-близо, за да го чуят. — Тъй като сме напълно обкръжени, хората ни няма къде да бягат. При всички положения няма да ни обърнат в бягство.

Бан бързо примигна. Крийд го потупа по рамото и едва не го събори.

— Пипнахме мечката! Сега трябва да пострадаме от ноктите ѝ, докато се мъчим да достигнем до гърлото ѝ.

Дори сега Крийд продължаваше да мисли за своята история.

— Ами ако матриархът побегне, генерале? Какво ще правим тогава?

— Тогава собствените ѝ хора ще я довършат вместо нас. За манианците е важно водачът им да има кураж.

— И вие смятате, че ако я убием, те ще се пречупят?

— Може би. Или пък Спарус ще успее да ги запази сплотени. Кой знае?

Зъбите на генерал Крийд проблеснаха в усмивка, което рядко се случваше.

Може би го беше казал само заради чатерото и неговите писания. Той се обърна и закрещя още заповеди.

Въпреки току-що казаното от генерала войниците от предните редици започнаха да се разпръсват наляво. Офицерите удряха бягащите мъже или викаха в лицата им и ги блъскаха да се върнат обратно в строя.

— *Накъде бягате?* — представи си ги Бан да крещят. — *Накъде бягате, глупаци?*

Макар и треперещ, Куулас успешно се преструваше, че запазва хладнокръвие. В този момент Бан изпита съчувствие към него и леко му кимна, когато чатерото се загърна по-плътено в наметалото си и закричи към редиците, където беше настанал хаос.

Поредният куриер се приближи към Бан от предната чартаса. Той застана мирно, а зачервените му бузи се издуваха, докато се опитваше да си поеме дъх.

— Трета чартаса... беше спряна... от атаката на нови сили. Казват, че са жреци воини.

Стомахът на Бан се сви от страх, когато си помисли, че Трета чартаса беше карето на Хуу в авангарда на строя, малко вдясно от центъра. Това бяха най-добрите им войници.

Милостиви Дао, дори вече бяха спрели да се придвижат напред!

Пое си дълбоко дъх, преди да приближи до генерала, за да му съобщи вестта.

— Жреци воини — ядно рече Крийд.

Сложи ръце на хълбоците си, разкриши широко крака и вдигна поглед в нощното небе, за да открие там някакво вдъхновение.

ВЪЗВИШЕНИЕТО

Появиха се от горната част на хребета — взвод на имперската пехота с допрени щитове и извадени къси мечове. От перата, стърчащи от шлемовете, стана ясно, че са редовни гхазни.

— Не отстъпвайте! — извика Халахан на двете редици Сиви куртки, които стояха в най-тесната част на хребета.

Онези най-отпред прикриваха мъжете отзад със събрани оттук-оттам щитове. Не се съмняваше, че ще удържат позиции. Просто искаше да им напомни, че той е тук и не са сами.

Това беше първата организирана контраатака, откакто Сивите куртки бяха превзели възвишението над имперския лагер. По склоновете с разкривени жълти борове лежаха телата на вражеските войници, сгърчени на местата, където бяха паднали след първите несъгласувани опити да си върнат хълма. След това имперските сили се задоволяваха да стрелят по позицията с пушки и стрели, а от време на време хвърляха по някоя граната. Хората на Халахан лежаха в тънка отбранителна линия около най-западната точка на хребета. Стреляха надолу към неприятеля, като използваша за прикритие трупове и подпрени щитове.

В самия център на хребета други Сиви куртки бяха превзели имперските мортири, разположени там. Мъжете хващаха снарядите внимателно като новородени и махаха непромокаемите им обвивки. Всеки снаряд приличаше на огромен патрон за пушка, но имаше къс фитил, подаващ се от отворения му картонен връх. След като войниците намокряха бързо фитила от манерките си с вода и пускаха снаряда в късата мортира, всички се хвърляха зад укритието на издигнатите плетени прегради. Миг по-късно, когато запалителният щифт пробиеше заряда в дъното на тръбата, черният барут се запалваше от внезапното излагане на влажен въздух и снарядът — който не беше нищо повече от голяма граната — се изстрелваше със силен гръм толкова бързо, че не можеше да се проследи.

Халахан ги наблюдаваше известно време, след което извърна поглед. Имаше по-неотложни въпроси за решаване — на първо място неприятелската атака на възвишението.

— Стреляйте! — изкрещя главен сержант Джей на Сивите куртки, разположени по протежението на най-тясното място на хребета, и те дадоха залп, който удари предната редица на настъпващата пехота. Половината редовни войници гхазни изпопадаха. Останалите прескачаха телата им, препъвайки се.

Празните места бързо бяха заети. Имперските офицери крещяха на войниците заповеди да не развалят строя и да продължават. Последва нов залп и още мъже се строполиха окървавени. Въпреки това приближаваха.

Когато им оставаха десет крачки, настъпващите пехотинци нададоха рев и атакуваха. Хората и щитовете от двете редици се сблъскаха. Халахан следеше случващото се през облаците дим, които се носеха от лулата му.

Шокът от такъв сблъсък можеше да се окаже достатъчен, за да зашемети някои мъже и те да останат вцепенени на местата си, подмокряйки панталоните си или нещо по-лошо. Понякога, ако бяха новобранци, те дори захвърляха оръжията си и блъскаха противниците с голи ръце, крещяха им да спрат и ги умоляваха да проявят здрав разум и да не продължават повече.

Двама от по-неопитните членове на Сивите куртки бързо направиха точно това — замръзнаха, неспособни да помръднат, или просто се пречупиха. След това станаха трима, а после и четирима.

Халахан не беше особено загрижен, докато наблюдаваше как медикосите се втурват да им помогнат. В началото винаги ставаше така. Що се касае до падналите мъже — онези, които нямаше да оживеят и щяха да оставят след себе си скърбящи близки — Халахан нямаше време за чувства.

Оставяше ги за по-късно. Оставяше ги за бутилката.

Пети мъж падна — от отрязаната му ръка шуртеше кръв. Линията се огъна навътре.

— Главен сержант Джей, половината мъже от първи взвод да подкрепят втори!

Сержант Джей затича покрай приведените Сиви куртки по южния край на хребета, като потупваше по рамото всеки втори мъж. Те

веднага ставаха, изваждаха мечовете си и след като грабваха щитовете, които намереха, втурваха се да се включат в битката. Линията почти се разкъса, но с пристигането на подкрепленията се стабилизира и бавно възвърна формата си.

Халахан се отправи към края на възвишението и към Сивите куртки там, които, залегнали, стреляха надолу. Куршумите свистяха през нощния въздух или се забиваха в земята с глух удар. Халахан не им обръщаше внимание — беше твърде горд или твърде упорит, за да постъпва другояче.

В небето се стрелна осветителна ракета. Тя изсвири като фойерверк, докато се издигаше над димната си следа и осветяваше хаотичната сцена долу в оттенъците на зеленото. Освети и бойната птица далеч на изток от лагера. Преследваше я друг небесен кораб, който стреляше с оръдието на носа си по обвивката ѝ.

Хребетът минаваше от изток на запад по края на имперския лагер и оттук се разкриваше гледка към цялото бойно поле. Виждаше се, че нещата долу не отиват на добре. Кхосианският строй се простираше дълъг и тънък — голяма тъмна маса от проблясващи карета, заобиколени от стотици факли и хиляди врагове. На някои места той се беше огънал навътре или всеки момент щеше да се разкъса. Далече вдясно се виждаше как предната част на строя е спряла и не помръдва. При тази скорост армията нямаше да оцелее дори още половин час.

Халахан се съмняваше, че ще може да удържи хребета и за още петнайсет минути.

Той присви очи, преценявайки разстоянието между възвишението и кхосианския строй. Повика капрала на взвода, който обслужваше мортирите.

— Курц — каза Калахан, когато слабият и висок мъж застана до него, — предните вражески редици ето там, обърнати срещу нашата чартаса. — Той посочи към мястото, където се сблъскваха кхосианците и манианците. — Могат ли изстрелите на мортирите да стигнат дотам?

Мъжът огледа разстоянието, след това вдигна нос, за да провери откъде духа бризът. Курц беше артилерийски сержант от патианската армия и добре познаваше работата си.

— Да, полковник, така мисля. Но трябва да сме много внимателни.

— Дай заповед тогава. Целете се в редиците точно пред нашата чартаса.

Заповедта беше дадена. Курц сам произведе първия изстрел, като настрои ъгъла и си отбеляза данните. Той напои фитилите и пъкна снаряда в тръбата, след което приклегна, а хората му се отдръпнаха зад най-близката преграда.

Снарядът полетя. Курц погледна надолу към равнината и зачака. Дълги мигове след това сред тъмната маса на предоре избухнаха ярки пламъци недалеч от предните редици на кхосианците. Изстрелът беше забележителен. Той се обърна с лице към Халахан.

— Повече от това не мога да направя.

Халахан задъвка мундщука на лулата си.

— Непрекъснат огън! — излая той.

Лагерът на матриарха беше почти пуст, когато Аш най-сетне стигна до него. Той последва група хора, облечени в бели раса, които вървяха пред имперския флаг към бойното поле. Най-отпред се вееше знамето с гарван на Сашийн.

Аш спря, когато наближи ярко осветения медицински пункт в основния лагер. Към него се движеше непрекъснат поток от носилки, а върху снега зад главната палатка бяха наредени трупове. Никъде не се виждаше стража.

Аш самоуверено се приближи до тялото на един жрец воин и свали от него бялото наметало и маската. Хвърли поглед към хирурга, който работеше в ярко осветената палатка. Мъжът режеше с трион крайник на пациент, изпаднал в делириум.

Аш продължи, следвайки матриарха, докато тя се насочваше към мястото на битката.

Вече понасяха тежки загуби. Самият Бан беше ранен от стрела, която премина през плътта на долната част от ръката му. Помисли си, че вероятно е засегнала сухожилията, защото вече не можеше да стисне лявата си ръка докрай в юмрук. Болката беше пареща, но той се стараеше да не изостава от генерал Крийд и просто я понасяше

мълчаливо, скърцайки със зъби, докато един медико набързо обработваше раната му.

Не всичко беше загубено, тъй като отново бяха започнали да се движат. Изглежда, че от възвишението Сивите куртки на Халахан обстрелваха със снаряди от мортири имперските редици точно пред тяхната формация и ги бяха разрешили дотолкова, че да позволят на чартасата да подхване настъпление. При това развитие на нещата настроението на Крийд се беше подобрило, сякаш бе получил отговор на молитвите, които е отправил към небето. Генералът погледна чартасата, която се сражаваше пред него, и подкани войниците да вървят напред.

— Не си мърдай ръката! — извика медикото на Бан, докато почистваше раната му с манерка спирт.

Въпреки болката той погледна надолу към младата жена, облечена в черните кожени дрехи на Специалните, и за пръв път ѝ обърна повече внимание. Видя, че е още момиче, при това красиво момиче със стройно и някак крехко тяло. Езикът ѝ се подаваше от крайчеца на устата ѝ, докато работеше. Разчорлената ѝ медноруса коса беше полепнала сплескана върху главата ѝ.

За момент не я позна. Не и тук. Не и на това място.

— Кърл? — изненадано изграчи той. — Това ти ли си, момиче?

Очите ѝ срещнаха неговите за миг, преди да се върнат към задачата, с която се занимаваше.

— Чудех се дали ще ме познаеш — задъхано каза тя.

— Какво правиш тук, в името на Глупака?

— Превързвам ти ръката, за да не ти изтече кръвта и да умреш.

— Добре ли си?

Тя прекъсна работата си, за да вдигне поглед към лицето му.

— Не — поклати глава и извади превръзка от чантата си. — А ти?

Той видя, че е побеляла от страх, а очите ѝ бяха разтревожени, сякаш беше станала свидетелка на нещо, които се надяваше никога повече да не вижда.

Припомни си, че тя е от Лагос и че е оцеляла въпреки всички посегателства на манианците срещу нейния народ. В този момент Бан си каза съвсем искрено: *Тези маниански копелета! Ако има някаква*

справедливост на този свят, ще спечелим тази битка, ще смажем армията им и ще обесим Светия матриарх.

На пътя им се изпречи тяло, очевидно беше мъртво. И двамата го прекрачиха и продължиха напред. Кърл притисна тампон върху раната му.

— Задръж го за момент — нареди му тя и отново взе да рови в чантата си, откъдето накрая извади бинт и започна да го увива около ръката му. — Сега можеш да го пуснеш.

Бан се пресегна за манерката си с вода. Извади тапата със зъби и бързо отпи от студената вода. Тук беше загубил представа за времето. Колко ли дълго се сражаваха?

— Искаш ли да пийнеш? — попита той Кърл.

Тя отвори уста и му позволи да изсипе малко вода в нея. След като завърза възела на превръзката му, тя взе тапата от ръката му, запуши манерката и праметна ремъка ѝ през рамо.

— Аз се нуждая от нея повече от теб — обясни му тя. — За ранените.

Бан не успя да ѝ отговори, защото Крийд беше забелязал нещо отпред и сега крачеше натам, за да надникне през навирените копия на предната чартаса.

Бан проследи погледа му и не повярва на очите си. Знамето на матриарха се вееше точно пред тях. Сашийн се беше присъединила към битката.

Милостиви Дао, може би все пак ще успеем да стигнем до нея.

Снарядите от мортирите продължаваха да се сипят пред тях и да всяват объркване в редиците на врага, така че за момент Бан усети прилив на надежда.

Само дано Халахан успее да удържи онова възвишение.

— Полковник Халахан!

— Виждам, главен сержант.

Манианците се опитваха да атакуват от другата страна на хребета — от южната, отдалечена от битката страна. Халахан го очакваше от известно време. Десетина Сиви куртки бяха разположени там, приклекли зад ниска стена от снега и пръстта, които бяха

успели да изгребат от земята. Насочиха пушките си и стреляха по вражеските войници, които драпаха нагоре по склона към тях.

Отвърна им градушка от изстрели. Войник от Сивите куртки се строполи назад. Защитниците успяха да изстрелят още един залп, след което извадиха късите си мечове, за да посрещнат атаката.

Останалата част от хребета беше силно оспорвана — по всички флангове бе оказван силен натиск.

На източния фланг, намиращ се на най-тесното място от хребета, оцелелите Сиви куртки бяха застанали в две редици и сечаха и мушкаха сякаш безкрайните тълпи от редовни войници гхазни. Бяха изтощени и се принуждаваха да отстъпват крачка по крачка.

От северната страна повечето Сиви куртки водеха ръкопашен бой с настъпващите по склона пехотинци. Зад тях, в средата на хребета, войниците зад мортирите поддържаха възможно най-бързото темпо на стрелба, въпреки че запасите им от снаряди намаляваха.

Внимавай!

Един манианец напредваше от южната страна, откъдето беше започнала последната атака. Полковник Халахан го уцели в гърдите с изстрел от пистолета си. Той презареди оръжието, докато наблюдаваше огъващите се редици в търсене на слаби места, където напрежението е по-голямо, на пробиви и струпвания на вражески сили. Приличаше на занаятчия, който оглежда материалите си.

Редиците бяха твърде изтънели. Още двама имперски войници си проправиха път от юг. Полковникът стреля с пистолета, извади ново оръжие с другата си ръка, зареди го и стреля и с него. Всеки момент врагът щеше да пробие, хората в теснината щяха да отстъпят и с всички тях щеше да е свършено.

— Главен сержант Джей! Петима мъже от мортирите да отидат в теснината като подкрепление! Още петима да се отправят към южната страна!

Това беше единственото, което можеше да стори — ако вземеше още хора от разчетите на мортирите, ефектът на оръдията върху манианските редици щеше да бъде минимален.

Халахан пренесе тежестта си върху здравия крак и отново запали лулата си. Зачуди се дали това не е последният път, когато се наслаждава на простото удоволствие да пуши. Надяваше се да не е, защото точно в този момент вкусът в устата му беше горчив.

Странно как настроението ти може да предизвика нещо такова.

Халахан изсумтя. Изглежда, неговата орис бе така и да не успее да победи манианците.

Сержант Джей крещеше нещо от северната страна на хребета. Халахан се обърна и видя как имперските войници пробиват по протежението на цялата линия. Главният сержант сипеше удари наляво и надясно със закривения си наталезийски тулвар, крещейки през рамо. Халахан се прицели и стреля. Куршумът накара имперския войник до сержанта да се завърти. Полковникът инстинктивно се обърна, извади друг пистолет, запъна ударника, насочи го над рамото си и се прицели във войник, който тичаше към него с вдигнат меч. Халахан дръпна спусъка.

Оръжието изщрака, но нищо не се случи.

Халахан беше твърде стар, за да покаже изненада. Той избегна рязко замахване с меча и заби дулото на пистолета си в гърлото на мъжа. Очите му го видяха как пада, но мислите му вече се бяха насочили към линията на юг.

Тя също се огъваше.

— Дръжте се! — изрева той иззад лулата си и потисна желанието да се втурне на помощ на хората си. Изпразни поредния си пистолет във войник, който атакуваше останалите разчети на мортирите в центъра. Захвърли пистолета настрани и извади последното си оръжие.

Май сме дотук — мрачно си каза той. — Поне веднъж пренесохме битката при тези копелдаци.

— Полковник!

Главен сержант Джей стоеше на северния фланг и дишаше тежко от изтощение. Всички Сиви куртки се задъхваха, от телата им се надигаше пара, а от мечовете им капеше кръв, докато гледаха надолу по склона. Някак си бяха успели да отбият атаката.

Халахан заряза отчаяната ръкопашна схватка отзад и се присъедини към тях.

Между дърветата по склона облечени в черно фигури с мъка се изкачваха и съсичаха по пътя си оставащите имперски войници. Всички те бяха от Специалните.

За момент Халахан беше наистина изненадан.

Бяха протегнати ръце за помощ на новопристигналите. От нощния мрак изплуваха мръсни мрачни лица с уплашени очи. Може би

бяха общо около четирийсет. Мнозина бяха ранени.

— Радвам се, че успяхте — каза Халахан и изтегли една жена горе.

— Радваме се, че сме тук — отвърна тя, останала без дъх.

— Има ли офицери?

— Мъртви са.

В това нямаше нищо учудващо, защото офицерите на Специалните винаги бяха най-отпред. Халахан огледа новодошлите.

— Побързайте. Нека онези от вас, които могат да се сражават, да се пръснат в помощ на нашите редици. Трябва да удържим това възвишение колкото се може по-дълго.

Всички заеха отбранителни позиции. Мигове по-късно линиите се стабилизираха и последвалите атаки бяха отблъснати, само в теснината натискът продължаваше. Поне сега успяваха да задържат позициите си.

От всички страни на хребета натрупаха телата край импровизираните стени, за да заздравят защитата си.

— Добра работа, главен сержант.

— Благодаря ви — отвърна старият ковач, докато попиваше порязване на челото си.

— Изтегли онези, които се нуждаят от няколко минути почивка. Погрижи се за ранените и раздай малко вода.

Сержантът кимна и хвърли поглед на Специалните, които се бяха разпръснали сред тях. Той се наведе към Халахан и тихо каза:

— Нали знаете, че ако ни нападнат отново, тези хора няма да стигнат?

— Знам го. Но нека това си остане между нас, става ли?

Сега, когато Кърл се намираше в относителната безопасност на основните кхосиански сили и имаше време да се огледа, да се замисли и да изпита чувства, тя откри, че започва да я обзема ужас.

Причината за това вече не беше дори лудостта на насиетието или опасността за живота ѝ. Не, беше заради близостта с войниците на Ман, които бяха от другата страна на чартасата, а някои даже вилнееха сред редиците ѝ. Това бяха същите хора, които бяха избили нейните близки и бяха изпепелили родината ѝ.

Кърл се срамуваше от страха, който те събуждаха у нея — беше напълно ирационален, първичен като страха от тъмното. Силата, която те все още имаха над нея, беше зловеща.

Побърза да довърши превръзката на Бан и я прехвърли през рамото му. Тя виждаше, че мъжът също е уплашен.

— Благодаря ти — каза ѝ той и огледа превръзката.

— Когато можеш, отиди да се погрижат за нея — посъветва го тя.

Известно време се гледаха един друг и помежду им премина нещо неизказано. Бан отвори уста да заговори, но после погледът му се насочи встрани и тя видя какво гледа — взвод от имперски войници пред техните редици, един хвърли граната към тях. Някой изкрещя предупредително. Бан се спусна към Кърл. Ръцете му я обгърнаха и в същия миг гърмежът я оглуши, след което я удари вълна от студен въздух, последвана от горещ взрив.

Тя лежеше по гръб, останала без дъх, а Бан я притискаше.

— Добре съм — увери го тя. — Всичко е наред.

Но очите му бяха затворени. Тя не усещаше дишането му.

Блъсна го и го обърна по гръб. Лявата му буза беше разкъсана, а от ухото му течеше кръв. Близо до тях лежеше друг мъж. Очите му гледаха невиждащо нощното небе.

— Бан! — изкрещя тя и провери пулса му.

Трудно го напипа, но все пак сърцето му туптеше, макар и слабо.

Започна да търси чантата си, когато самият генерал Крийд дотича до тях, следван от телохранителите си, които се опитваха да не изостават.

— Жив ли е?

— Едва-едва! — изкрещя тя в отговор.

Генералът хвърли поглед към мястото, където го викаше един офицер. Вниманието му се насочи отново към проснатия на земята Бан.

— Погрижи се за този мъж!

Тя кимна. Крийд хвърли един последен поглед на Бан, след което закрачи към офицера.

— Грижи се за него!

— Матриарх — каза капитанът на почетната гвардия на Сашийн, — трябва да се изтеглим на по-сигурна позиция. Тук сте изложена на опасност.

Капитанът беше прав. Сашийн се намираше навътре в редиците на имперските войски — позиция, която беше избрала по основателна причина.

— Капитане, когато спечелим тази битка, не искам да казват, че съм гледала някъде отзад. Вие сте моите телохранители. Защищавайте ме.

Че слушаше разговора с интерес. Намираха се на открито пространство между множеството формации, които все още предстоеше да бъдат използвани в битката, и онези отпред, които вече се сражаваха.

Кхосианците се придвижваха все по-близо.

Преди малко матриархът беше извикала архгенерал Спарус при себе си. Сега той се приближи към нея, следван от кортежа си от офицери.

— Не можете ли да ги спрете, генерале? — попита Сашийн, която беше възседнала зела си и наблюдаваше сцената отпред. — Мислех, че вече почти сте ги довършили.

Спарус вдигна към нея очи, кървясали като на човек, който отдавна е трябвало да си легне.

— Да, почти са довършени, матриарх. Но имат разчети с мортири на възвишението на юг. — Той ѝ ги показва. — Стрелят надолу към предните им линии. Това позволява на врага да настъпва.

— Тогава *превземете* отново възвишението и да приключваме.

— Опитваме се, матриарх. — Спарус умело прикри раздразнението си. — Скоро отново ще бъде наше.

Сашийн махна с ръка, за да го освободи, и генералът рязко кимна с глава.

Че им обърна гръб. Зад него пехотата със свежи сили стоеше нетърпеливо и чакаше своя ред да се присъедини към битката. Те също даваха вид, че бързат да приключат с всичко това. Насред тази замръзнала долина им беше студено да стоят с броните. Мнозина вероятно бяха махмурлии или поне бяха все още уморени след ранното грубо събуждане.

Като ръшун и след това като дипломат Че беше обучен да забелязва първо важните подробности. Сега нещо привлече вниманието му и той присви очи между редиците от мъже към самотен жрец воин, който се придвижваше към матриарха.

На Че му беше нужен само един миг, за да осъзнае какво не е наред в тази картина. Мъжът носеше кожени гамаша под робата.

Ръката на Че се спусна върху дръжката на меча.

Аш беше близо.

Виждаше матриарха, възседнала своя бял зел, със златна маска на лицето, заобиколена от мъже в бели роби и телохранители на зелове, а знамето ѝ се вееше над главите им. Присви очи.

Вървеше по края на карето от чакащи да се впуснат в битката войници. Захвърлено лагерно оборудване и стъпкани палатки лежаха пръснати по земята, отгпкана до мръсна лапавица. Той мина през разпиляната пепел и все още тлеещи въглени, останали от огън. Спусна ръката си близо до дръжката на меча, когато се приближи до външния пръстен от жреци воини, които се бяха събрали около матриарха.

Зад Сашийн, от едната страна на мъжете в белите роби, млад жрец воин стоеше и го наблюдаваше.

Аш спря.

Мъжът извади меча си и тръгна към него да го посрещне.

Докато кхосианците настъпваха все по-близо до матриарха, имперската лека пехота на Осемдесет и първа предаса — не толкова калени спомагателни войски, които наскоро бяха върнати от гарнизонна служба в северната пустош и сега бяха трезвени, уморени и разположени в средата на битката — решиха, че загубата на повече от половината от тях (включително по-голямата част от офицерите) от огъня на мортирите и гранатите е твърде много за една нощ и предпочетоха да се оттеглят на по-безопасно място.

Всъщност те се пречупиха, когато най-едрият и свирепият сред тях — Кунсе от северните племена, който беше тук за пари и за нищо друго — захвърли щита и меча си и си проправи път назад през

оредяващите редици, като крещеше, че му е омръзнало и че е време някой друг да заеме мястото му в тази касапница. Само миг по-късно и останалите последваха примера му.

За нула време те се втурнаха към редиците зад тях и към мястото, където беше матриархът. Други от предните линии се присъединиха към тях, отстъпвайки пред снарядите от мортирите, които се сипеха върху им от възвишението.

Докато се опитваше да върви напред, Че беше блъснат в гръб от тази внезапна вълна от хора.

Той падна, претърколи се в кишата, стиснал здраво меча си. Когато се изправи отново на крака, видя, че хората прииждат покрай позицията на Сашийн. Нейните жреци воители и телохранители върху зелове се мъчеха да ги избутат встрани или обратно към мястото на битката. Размахваха мечове, понякога сечаха с тях — мъртъвците бяха за предпочитане пред уплашената тълпа.

Че погледна назад. Сред навалищата от тела вече не виждаше лъжливия жрец воин.

Какво правя? — запита се той.

Имаше по-неотложни проблеми за решаване. Кхосианците бързо приближаваха към матриарха, която седеше шокирана върху неспокойния си бял зел с красиво боядисана в черно опашка.

Че блъсна встрани от пътя си един бягащ войник. Извади пистолета и го зареди с отровен куршум.

Зачака да види какво ще предприеме Сашийн.

Бан се съвзе, като дишаше тежко, и установи, че някакъв брадат войник го влачи по земята.

Една жена се суетеше над него.

— Марлий? — дрезгаво я повика той.

Това обаче не беше неговата съпруга, а Кърл, която се бе надвесила над него с шишенце с ароматни соли. Изглеждаше изненадана, че е дошъл на себе си — дори устните ѝ нервно потрепнаха.

— Не мърдай — предупреди го тя. — Може би имаш сътресение.

Той вдигна поглед към насиненото и окървавено лице на войника. Мъжът му кимна и продължи да го влачи.

Нямаше спомен как се е озовал тук. Само преди малко Кърл превързваше ранената му ръка... после мракът го беше погълнал.

— Какво се случи? — рязко попита той.

— Добре си — увери го тя. — Всичко ще бъде наред.

— Уцелиха ли ме?

— Наблизо имаше взрив. Късметлия си, че си още цял.

Той погледна тялото си и видя, че всичко си е на мястото.

Около тях битката беше в разгара си. Целият строй продължаваше да настъпва напред.

— Помогни ми да се изправя — каза той и немощно протегна ръка.

Кърл се намръщи, но хвана ръката му и двамата с войника го задърпаха, докато не се изправи на крака. Чувстваше се слаб, гадеше му се.

— Значи сме още тук — заключи той.

— Аха — отвърна войникът с дрезгав глас. — Опасявам се, че е така.

КОНТАКТ

По време на акция за Аш бе характерно мислите му да текат гладко, но тук, на това ледено поле, той не успяваше да намери спокойствие.

Жрецьт воин, който се готвеше да го предизвика, беше изчезнал в хаоса на отстъплението. Когато Аш приближи позицията на Сашийн, той изпитваше само студен гняв.

В съзнанието му спомените изплуваха на повърхността като ужасяващи подути тела на удавници.

Спомни си Нико, който стоеше зад решетките на затвора в Бар-Кхос, когато се срещнаха за пръв път. Момчето беше уплашено и със зачервени очи, след като бе плакало с майка си Рийс — жена, която беше твърдо решена да спаси сина си в онзи ден. Аш ѝ беше обещал да пази момчето, дори с цената на собствения си живот.

Той видя отново Нико, този път върху горящата клада на арената на Ку'ос. Неговият ученик за последен път си пое дъх и главата му се отпусна, докато огнените пипала на пламъците обвиваха тялото му.

Гневът изпълни Аш. Започна да си пробива път през безредно отстъпващите войници, разблъсквайки ги встрани, докато крачеше напред. Без да спира, той се промъкна през пръстена от жреци воини, заобикалящи матриарха и нейните телохранители.

Бойните им зелове не отстъпваха пред потока от мъже, разделящ се на две около хълбоците на животните, от които се надигаше пара. Аш спря, когато един от телохранителите обърна зела си, за да му препречи пътя.

Той заби острието на меча си в мъжа, пробивайки ризницата му, без да сваля очи от Сашийн, която беше на три крачки разстояние.

Ръошунът издърпа меча си, докато телохранителят вдигаше високо своя. В небето над главата на мъжа се издигна осветителна ракета, която освети преминаващ облак.

Полузаслепен, Аш приклепна, когато мъжът замахна надолу с меча си, като се наведе от седлото си, за да го достигне.

Аш примигна, все още не виждаше добре. Заби отново острието на меча си и усети как върхът му проби сърцето на мъжа.

Когато телохранителят се строполи на земята, ръшунът заобиколи зела. Сашийн се опитваше да обърне своето животно, за да се махне от това място.

Аш видя разкрилото се отзад празно пространство и скочи напред, а мечът му със звънтене изхвъркна от ножницата.

Кхосианците напяваха, докато настъпваха напред. Около знамето на матриарха започнаха да се сипят стрели. Архгенерал Спарус, който беше недалеч от нея, призоваваше офицерите си да поддържат строя и се опитваше да върне сплотеността в армията, която беше на ръба да се разпадне и да бъде разгромена.

Че погледна към матриарха, която беше отчайващо близо до настъпващите кхосианци и взривовете от мортирите. Тя се опитваше да се измъкне, въпреки че Спарус ѝ крещеше да остане на мястото си.

Значи моментът беше настъпил.

Някаква част от Че внезапно изпита страхопочитание пред възможността, пред която бе изправен сега. Ръката му държеше отпуснато пистолета. Да убие матриарха, да я свали от трона ѝ с един-единствен изстрел в главата...

Устата му пресъхна при мисълта за това. Лицето му се стегна и заприлича на маска.

Не е по-различно от всички убийства, които си извършил по нейна прищявка — опита да се убеди той.

Облиза устни и се огледа за Суон и Гуан, но не ги видя. Беше почти сигурен, че имат заповед да го убият, след като тази кампания приключи. Написаното в бележката беше вярно. Той знаеше твърде много.

Тогава се махни. Тръгни си и се надявай, че ще те помислят за мъртъв. Какво ще спечелиш тук, освен още болка и страдание?

Знаеше, че става дума за майка му. Но тя вече беше загубена за него, както и той за нея, още преди години, когато той беше изпратен на Чийм, за да стане ръшун. Орденът на Ман не му беше оставил нищо, освен този празен и сложен живот, който никога не беше искал и никога не беше избирал.

В този момент Че избра да вдигне пистолета.

Той го хвана с две ръце, за да не се клати, и се опита да се прицели в матриарха, докато тя чакаше да се отвори пролука в пръстена на заобикалящите я телохранители. В небето се издигна осветителна ракета. Под треперещата ѝ светлина отстъпващите мъже се втурнаха покрай него и му попречиха да се прицели. След броени мигове тя щеше да се измъкне.

Че се помъчи да остане неподвижен. Зърна Сашийн, която обикаляше напред-назад със зела си, преди пътят ѝ да бъде препречен отново от все по-плътно допиращите се един до друг щитове на телохранителите ѝ.

По дяволите! — изруга той наум.

Не можеше да се прицели.

Внезапно един от телохранителите ѝ се завъртя със зела си. Мечът на мъжа се издигна високо във въздуха и след това се спусна към някого долу. Докато замахваше, телохранителят се приведе ниско върху седлото си.

Главата на Сашийн се появи в полезрението на Че.

Пистолетът му просветна и стреля.

Докато се приближаваше към Сашийн, Аш видя как тя се накланя назад на седлото си. Белият зел на матриарха нададе вой и се изправи на задните си крака, отстъпвайки няколко крачки назад към ръошуна. Навсякъде около тях ездачите се блъскаха и крещяха.

Аш видя ездач в броня да лежи до белия си зел.

Беше Сашийн, просната в кишата, а кръвта ѝ изтичаше от раната в гърлото. Телохранителите ѝ се събираха около мястото, където тя лежеше, движеха се нервно като уплашени хлапета.

Аш изкрещя, сякаш са му отнели награда, която по право му принадлежи. Изправи се мъчително на крака, а мечът висеше отпуснат и забравен в ръката му.

Тя беше мъртва или умираше. Той се опита да се утеши, че това е единственото, което има значение.

Ръошунът почти не обърна внимание на телохранителя, който го обикаляше върху зела си.

С крайчеца на окоото си забеляза как мъжът вдигна меча си. Погледът му остана вторачен в безжизнената купчина, която някога беше Светият матриарх на Ман.

Аш беше застинал неподвижно.
Мечът се спусна надолу.

ОТСТЪПЛЕНИЕ С БОЙ

Че пхна пистолета в колана си и си проправи път към Сашийн. Видя тялото ѝ да лежи неподвижно в калта. Някой беше махнал маската от лицето ѝ. Раната във врата ѝ кървеше обилно.

Недалеч от нея на земята лежеше проснат самотен жрец воин. Наметалото му беше разтворено и се подаваха кожените му гамаша. Че дръпна маската от лицето на мъжа. Зяпна от изненада и отстъпи крачка назад.

Аш! — каза си той, когато видя черната кожа на стария чуждоземец. От всички възможни места един от ръошуните се беше появил именно тук.

Че се олюля, разкъсван от вътрешни колебания. От издутата цицина на главата на мъжа течеше кръв. Значи беше още жив.

Дипломатът огледа набързо маските и скованите лица на непознатите наоколо.

Коленичи и зашлеви чуждоземеца през лицето. Очите на Аш трепнаха и се отвориха, но после се затвориха отново. Беше станал само кожа и кости и Че го вдигна и го метна на рамото си. Сграбчи поводите на един свободен зел и сложи стареца върху седлото. Животното се опита да побегне, когато той се наведе да вдигне падналия меч. Младият мъж дръпна зела към себе си, след това се качи зад Аш.

Подкара животното в тръс.

За момент изходът от битката изглеждаше неясен.

Може би ако имперската войска не беше научила нищо от изминалите петдесет години водене на война по суша или пък ако петстотинте жреци воини на Спарус не бяха застанали твърдо и непоколебимо на пътя на кхосианското настъпление, или ако още един от обикновените войници се беше разкрещял от страх за живота си, Първа експедиционна армия щеше да се пречупи.

Но не стана така. Вместо това тя енергично се прегрупира и започна контраатака. И както често се случва, всеобщият срам от факта, че почти са били победени, даде устрем на войските и те се изсипаха като порой по кхосианските флангове.

Кхосианците се огънаха.

— Тя падна, сър, видях го със собствените си очи.

Капитанът от Червената гвардия стоеше леко приведен, докато говореше. Той притискаше окървавената си ръка към корема си.

— Много добре — отвърна генерал Крийд. — Сега върви да намериш някой медико.

Офицерът скръцна със зъби — може би беше опит да се усмихне — и вдигна чартата си, преди да се върне в редиците на десния фланг. Те вече се разпадаха, както и по-голямата част от строя.

Бан не обърна особено внимание на новината за евентуалната смърт на матриарха, нито дори на обстоятелството, че навсякъде около него армията им губеше. Той се чувстваше замаян и се бореше с гаденето, а от ухото, с което вече не чуваше, продължаваше да тече кръв.

— Вече четирима са го видели, Бан! — излая генерал Крийд до него и го изтръгна от обърканите му мисли.

Бан глуповато примигна в отговор.

Генералът стоеше с ръце зад гърба и наблюдаваше яростната имперска атака от всички посоки.

— Добре се прегрупираха, не мислиш ли?

— Като кхосианци, сър — най-сетне отвърна Бан, усещайки, че му се вие свят.

Крийд погледна внимателно своя адютант. Очите на генерала бяха подутти от изтощение.

— Направихме тук всичко, което можахме. Мисля, че е време да си тръгваме, какво ще кажеш?

— Генерале?

— Да не би да предпочиташ да поостанем още?

Бан се опита да поклати глава, но това само засили гаденето.

— Не искам да останем и миг повече... — отвърна той.

Крийд се обърна към един от телохранителите си:

- Изпрати куриер да повика генерал Реверес.
- Реверес е мъртъв, сър — отвърна телохранителят.
- Какво? Кога?
- Не съм сигурен, сър.
- Тогава извикай Нидемес!

Минаха няколко минути, преди генерал Нидемес да доуцука до тях от мрака. Шлемът му липсваше, а сивеещата му коса беше залепнала за челото и приличаше на птиче гнездо.

— Нидемес, изтегляме се веднага. Ще се обърнем кръгом и ще се отправим към езерото колкото се може по-бързо.

С очевидно облекчение Нидемес побърза да предаде заповедта.

— Езерото? — попита Бан.

Дъхът на генерал Крийд образува издигащо се облаче.

— Сигурен съм, че докато стигнем дотам, сам ще си се досетил, Бан.

— Насочват се към езерото — отбеляза сержант Джей.

Халахан го виждаше. Остатъците от армията се обърнаха, стегнаха редиците си и сега си проправяха път към езерото от северната страна на бойното поле.

— Крайно време беше — прошепна полковникът сякаш на себе си.

Обърна се към остатъците от своята малка войска. Имперските мортири бяха изоставени — три от тях накрая бяха засекли, тъй като бяха твърде горещи, за да се стреля още с тях. Четвъртата беше гръмнала, макар че като по чудо се беше взривил само зарядът, но не и самият снаряд. Разчетите им отпиваха големи глътки от манерките си с алкохол и изглеждаха така, сякаш току-що са оцелели в смъртоносен дуел на сляпо.

Мунициите на стрелците с пушки, които защитаваха периметъра, също бяха изчерпани. Всички бяха изтощени и нервно наблюдаваха как имперските войници се прегрупират отново по протежението на най-тясното място на хребета и в подножието на склоновете му. Всички знаеха, че следващата атака ще ги довърши.

Полковник Халахан си пое дъх и изрева:

— Някой да изстреля сигнална ракета — тръгваме си!

Мъжете се изправиха. В уморените им тела отново припламна енергия.

— И какво ще кажете да вземем да унищожим останалите мортири?

Халахан огледа касапницата по хребета. Щеше да се наложи да оставят мъртвите там, където бяха паднали. Драсна клечка кибрит, за да запали отново лулата си. Издиша дима и събра всички скъпоценни пистолети, които беше захвърлил настрани. Когато застана до сержанта, сигналната ракета се изстреля нагоре, припламна в жълто, задържа се за миг във въздуха и след това падна обратно на земята.

В далечината зад нея небесните кораби се обстрелваха с оръдия.

— Да се надяваме, че нашите скудове са все още някъде там, горе — каза сержант Джей и двамата с Халахан застанаха един до друг и заоглеждаха тъмното небе с безмълвна надежда.

Че спря зела пред палатката на близнаците. Скочи от него и остави Аш праметнат през седлото. Сетне се наведе и бързо се мушна вътре, без да проверява дали някой го е забелязал.

Раниците на Гуан и Суон лежах на земята до леглата им. Че започна да рови в тях, докато не откри шишенцето със сок от девствен лес, след което изтича обратно навън, стиснал го в юмрука си. Подкара зела към палатката си и влезе вътре да си вземе раницата. Хвърли в нея книгите си и цивилните дрехи, които беше взел със себе си. Остави Писанието на лъжите разтворено върху леглото.

— Как се развиват нещата тук?

Един силует запълни входа към палатката. Беше жрец.

Че бавно се изправи, докато пристягаше ремъците на раницата си.

Силуетът вдигна ръка към устата си и отхапа от нещо. Че усети сладникавата упойваща миризма на плода пармадио.

— Трудно е да се каже — отвърна той на началника на шпионите Аларум. — Не съм военен експерт.

Началникът на шпионите стоеше на входа с увито около раменете одеяло. Че хвърли поглед към другата ръка на Аларум и видя, че тя е отпусната до прибраната в канията кама на колана му. Дипломатът знаеше, че този мъж е опасен.

— Когато те видях как препускаш в лагера, за момент си помислих, че сме загубили. — Той махна към раницата в ръката на Че. — Отиваш ли някъде?

Ненадейно Че залюля раницата и я хвърли в лицето на Аларум.

Втурна се след нея, удари мъжа в корема и му изкара въздуха. Аларум изпъшка и се преви на две. Че склучи ръка около шията му, извади ножа му от канията и го издърпа далеч от входа, притиснал острието към гърлото му.

— *Почакай!* — през зъби изсъска Аларум.

Беше доста силен за слабото си телосложение и сграбчи китката на Че, опитвайки се да го спре да му пререже гърлото.

— *Почакай за момент!* — изсъска отново той със сподавен шепот, а от устата му хвърчеше слюнка.

Мъжът дръпна нагоре ръкава си и вдигна ръка, така че дипломатът да види кожата му. Че я погледна, видя люспестото петно върху ръката на началника на шпионите и леко отпусна хватката си.

— Може би имаме една и съща болнава кръв, Че — разнесе се задавеният му глас. — Може да съм ти баща!

Младият мъж пусна началника на шпионите. Аларум мъчително си пое въздух с ръка на гърлото.

— Майка ми спеше с много мъже — каза Че. — Това не доказва нищо.

— Не, не го доказва със сигурност. Но въпреки това не се ли питаш дали е възможно?

Че захвърли ножа на земята.

— Ти си този, който ми е оставил бележката в Писанието — внезапно осъзна той. — Ти си бил.

— Виждам, че все пак си я взел под внимание. Това е добре. Ако останеш тук, ще те убият. Ще направя каквото мога за майка ти, колкото и малко да е то.

— Можеш ли да й помогнеш?

— Може би. Ако съм достатъчно бърз.

Че се поколеба, изпълнен с противоречиви емоции. Погледна към мъжа, към неговото изпито лице и тъмните напрегнати очи и се зачуди дали е възможно това да е истина.

Неколцина жреци претичаха покрай входа на палатката. Някой крещеше в далечината.

— Почакай! — извика Аларум, когато Че се обърна и излезе, оставяйки го да стои наред палатката до преобърнатото легло.

Умът на Че беше изпълнен с колебания, когато се озова навън.

— Хайде, старче — каза Че на изпадналия в безсъзнание Аш и се качи на седлото с раницата си.

Кимна на Аларум, когато началникът на шпионите излезе от палатката. Мъжът се опитваше да намери подходящите думи.

Че пришпори зела, шибна го с поводите и препусна вън от лагера. Аларум и пазачите на входа го наблюдаваха как се отдалечава.

Един от телохранителите се наведе зад щита си, когато нещо изсвистя наблизо. Този път Бан запази хладнокръвие и не трепна.

— Нашите разузнавачи го изпробваха, преди да нападнем — обясняваше Крийд на Куулас, военния чатеро. — Трябва да ни издържи, стига да сме внимателни.

Повърхността на езерото беше замръзнала. Беше странно да се изправят пред такова притихнало открито пространство след напрегнатата битка, която все още продължаваше зад тях.

— Ако имаме малко късмет, кавалерията на Мандалей би трябвало да е разпръснала зеловете им. Ще им отнеме време да предприемат преследване.

Крийд и останалите стояха върху издадено парче земя, което навлизаше на сто и повече стъпки навътре в езерото. Остатъците от армията — тежката, както и леката пехота — минаваха на малки групи по тази издатина. Следвайки инструкциите на офицерите си, мъжете вече захвърляха щитовете и шлемовете си и сваляха тежките брони, преди да се отправят към езерото. Разпръсваха се, така че да разпределят тежестта си по-равномерно. Хората с носилките пренасяха ранените, които можеха. Ледът, който все още беше относително тънък, пропукваше под краката им, но засега издържаше.

Армията се стопяваше малко по малко.

През тълпите от мъже, които продължаваха да се придвижват към леда, Бан едва успяваше да види ариергарда, който се беше разтеглил по цялата ширина на тази издатина в езерото. Бяха оформили една-единствена чартаса и сами удържаха врага. Бяха

смесица от хора на Хуу и Червени гвардейци, мнозина бяха ранени лошо, но всеки доброволно се беше заел с тази роля.

Бан откри, че му е трудно да ги гледа.

Повече от всичко друго сега той искаше да е в Бар-Кхос, в безопасността на своя дом заедно с Марлий и децата. Виждаше го в мислите си. Навън валеше. Огънят в къщата беше запален. Марлий печеше сладки на пламъците му, синът му Джуно играеше с моделите си на кораби, а малката Ариале го гледаше. Бан седеше, настанен удобно в креслото си, и се наслаждаваше на спокойствието.

Генерал Нидемес се приближи, прикриван от полковник Барклий — един от неговите офицери от Червената гвардия, който държеше щита си вдигнат във въздуха, за да защитава и двама им от валящите изстрели.

— Време е да тръгваме — каза Нидемес на Крийд.

Очите на Крийд проблеснаха в полумрака.

— Свалихте ли всичките медальони от вратовете на хората в ариергарда?

— Да — отвърна Барклий и вдигна свитото на вързоп наметало, в което дрънкаха множеството медальони за самоличност.

— Трябва да намерим някакъв начин да им се отплатим за това — заяви Крийд.

Куулас, военният чатеро, слушаше, застанал отзад.

Бан отново се обърна към ариергарда. Избутваха ги назад стъпка по стъпка.

Той отново стоеше встрани и наблюдаваше отдалече храбростта на хора, които дават живота си, за да живеят другите. По някаква причина, откакто се беше изправил на крака, бе установил, че вече не изпитва никакъв страх, сякаш беше свалил тежко наметало, което дори беше забравил, че носи. Повече от когато и да било досега той разбираше защо е тук и защо войниците от ариергарда са тук и дават живота си за своя народ.

— Аз оставам — каза той на Крийд, когато генералът се обърна да тръгва.

Крийд му хвърли изненадан поглед.

— Какво искаш да кажеш?

— Оставам — повтори той и свали медальона от врата си — заедно с другите.

И той подхвърли медальона на Барклий.

Крийд се намръщи и го погледна изпитателно.

— Ти си в шок, Бан — заключи той. — Не знаеш какво говориш. Спечелихме тази битка, по дяволите! Дори сега да не изглежда така, тук постигнахме победа!

— Трябва да удържите Бар-Кхос каквото и да става, генерале — каза му Бан. — Това е единственият начин, по който можете да се отплатите на тези мъже сега.

Преди Крийд да успее да отговори, адютантът му се обърна и се отдалечи.

— Бан! — изкрещя след него Крийд. — Бан! — повтори със заповеднически тон.

Но след няколко крачки Бан се изгуби сред блъсканицата от войници.

ТУМЕ

В тези хълмове на юг от Тихата долина цареше спокойствие и бледата утринна светлина бавно се усилваше под слоя облаци. Снегът все още стоеше на буци сред сенките на жълтеещите треви, които се люлееха и шумоляха на бриза, духащ през страничната долчинка, където бяха разположили лагера си.

Значи това е Кхос — каза си Че, сякаш едва сега, когато беше кажи-речи сам, далеч от изискванията и присъствието на Ман, той можеше истински да оцени пейзажите на този остров.

Той седна върху влажната земя, облегал на дисагите. Беше махнал обията от веждата си и се беше облякъл удобно в обикновени вълнени панталони и дебела памучна риза, с пришити по ръкавите раковини. Отгоре наметалото му го предпазваше достатъчно от вятъра. За остатъка от нощта беше оставил препасан около кръста си колана с амуниции, на който висеше кобурът с пистолета, както и ножът му. Не беше мигнал, наблюдаваше и се ослушваше за признаци, че ги преследват.

Сега в светлината на ранното утро Че гледаше ястреб, който балансираше върху въздушните течения над отсрещния склон на долината с леко потрепване на краищата на крилето си и се оглеждаше за плячка, докато тихо се носеше в небето. Пред протегнатите крака на младия мъж, сред кръг от камъни, димеше и пропукваше малък огън от съчки. Слабите му пламъци осигуряваха не толкова топлина, колкото уют.

Ястребът внезапно пикира надолу с плътно прибрани криле. Изчезна зад линията на тревата, след което се появи отново с празни нокти. Сигурно е млад, помисли си Че. Още се учи да убива.

Опитай отново.

Огънят изпраща и той се загледа в него и двете нови клонки, които наскоро беше сложил в жарта. Те тлееха в червено и от време на време някое пламъче се издигаше нагоре, преди да трепне и отново да угасне. Че присви очи, вече натежали от умора.

Старият ръшун хъркаше от другата страна на огъня. Дробовете на чуждоземеца бяха зле — дишането му беше тежко и плитко. Точно в този момент той се закашля и се размърда под наметалото, с което Че го беше завил вместо одеяло.

Аш вдигна глава и премрежените му сиви очи се отвориха.

Той изгледа продължително младия мъж пред себе си. Позна го и примигна.

— Че — каза с дрезгав глас.

— Полека — отвърна Че, когато възрастният мъж се хвана за главата и се помъчи да се изправи. — Мисля, че имаш сътресение. Опитвах се да те държа буден през цялата нощ.

Аш предпазливо седна. Опипа с пръсти цицината на черепа си и пресния шев там.

— Това би обяснило защо се чувствам като труп — изграчи чуждоземецът, докато внимателно докосваше с длан главата си.

Че му подхвърли манерката с вода. Старият ръшун пи от нея на големи глътки. Задъха се и изви врат, за да огледа небето и склоновете на долината под техния лагер. Отново отпи от водата. Премлясна и известно време гледа втренчено манерката между краката си.

Накрая вдигна глава и очите му леко се проясниха.

— Битката — каза той, — какво стана?

Че вяло сви рамене.

— Експедиционните сили се прегрупираха. Последното, което видях, бе как кхосианците бягат през замръзналото езеро.

— Сашийн. Мъртва ли е?

— Надявам се. Беше простреляна във врата. Любопитен съм обаче защо ти беше там и се опитваше да я убиеш?

Аш ровеше за нещо в туниката си. Извади кожена торбичка, бръкна с пръсти в нея и откри, че вътре няма нищо. Ядосано я хвърли в огъня. Закашля се дълго и силно, присвил очи от болка. Най-сетне изплю хрчка в пламъците, където тя съска известно време, докато той седеше с глава между коленете.

— Момчето е било твой ученик, нали? Онова, което тя изгори живо в Ку'ос?

— Да, беше мой ученик — разнесе се дрезгавият глас на ръшунна.

— Но той не е носел Клеймо.

— Не.

Значи в края на краищата и старият чуждоземец е човешко същество, замисли се Че.

Той изучаваше мъжа на бледата дневна светлина. Аш беше остарял, откакто Че го беше видял за последен път в Чийм преди много години. Беше по-слаб, отколкото го помнеше. Скулите на лицето му бяха остри и изпъкнали под тъмната му кожа, осеяна с бръчки и тънка като хартия. Щръкналата му сива брада беше прекалено дълга. Очите му бяха хлътнали и леко жълтеникави.

Изглеждаше като човек, който е близо до смъртта.

— Какво правя тук? — попита го Аш. — Не виждам смисъл в това.

— И аз самият седях и се чудех същото.

Чуждоземецът вдигна глава и изучава продължително младия мъж.

Очите му се спряха върху отрязаните кутрета на ръцете на младия мъж. Аш трепна.

— Какво правиш тук, Че? — попита той. — Един от тях ли си?

Че се извърна встрани.

— Че?

Миговете отминаваха и той усещаше как подозрението на възрастния мъж нараства.

— Напусна Сато, без да ни се обадиш — добави Аш.

Че погледна отново към птицата и я видя да се рее във въздуха. Част от него искаше да признае всичко на стареца на мига, да му разкрие каква роля е изиграл в унищожаването на ордена на ръошуните. Но осъзна, че не може да го направи.

Въпреки това старият чуждоземец постепенно осъзна истината.

— Бил си на тяхна страна от самото начало. На страната на империята. Но как? Виждащият би открил това в теб. — Аш седна поизправен, макар че изпитваше болки. — Какъв си ти, Че? Какво си направил?

— Аз съм дипломат — рязко отвърна Че, — който нямаше друг избор, освен да живее. А онова, което направих, старче, е, че ти спасих живота.

Младият мъж се опита да се успокои, докато чуждоземецът го гледаше невярващо. В душата му бушуваше буря от чувства.

— *Свърши се значи* — тъжно беше казал старият Виждащ на Че, докато седяха и наблюдаваха манастира на ръшуните в Чийм, който гореше в нощта. Всички хора, които беше познавал през годините, когато живееше тук, онези, които бяха станали негови приятели, които се бяха превърнали в негово семейство — всички те бяха мъртви или умираха в пламъците. — *По-добре ме довърши, Че* — беше му казал Виждащият. — *Направи го, защото бих предпочел да си ти, а не някой непознат.*

Че преглътна. Погледна към възрастния мъж от другата страна на малкия огън със съзнанието, че Аш е последният останал ръшун, а дори няма представа за това.

Имаше усещането, че крие в мислите си някаква мръсна малка тайна.

— Те знаят, че ръшуните са в Чийм — отбеляза Аш и вдигна очи, в които сега се четеше внезапен гняв и обвинение.

Че не отговори.

Старецът захвърли настрани наметалото си и се спусна към Че, но се строполи на земята, преди да успее да стигне до него. Че остана неподвижен. Той наблюдаваше как чуждоземецът се опита да се изправи, но не успя.

Стана и завлече Аш обратно до мястото, където лежеше. Хвърли отново наметалото върху треперещото му тяло. Аш вдигна поглед към облаците. Гърдите му се издигаха и спускаха бързо. Младият мъж беше толкова развълнуван, че бе готов да заговори, да сподели с него нещо за своята загуба, но се спря и остана с отворена уста.

Старият ръшун се смееше — смехът му беше накъсан и горчив.

— Всичко е загубено — каза Аш на себе си през кикота.

Че наклони любопитно глава на една страна. Видя как усмивката изчезна от лицето на чуждоземеца и то отново стана сериозно.

— Сигурно искаш да ме убиеш — предположи Че.

Старият ръшун го изгледа сурово.

— Когато имам сила за това.

Той извърна поглед и видя как младият ястреб се издига от отсрещната страна на долината, размахал големите си криле. Сграбчи нещо в ноктите си — някаква форма, която се мъчеше да се освободи.

Облегна се назад и затвори очи.

В светлината на изгрева Бул наблюдаваше как имперските войници претърсват бойното поле за оцелели. Движеха се по двойки и когато откриеха някой от своите, който още дишаше, викаха хора с носилка, а когато намереха ранен кхосианец, първо проверяваха дали не е офицер и след това го довършваха с копията си.

Двама от тези „чистачи“ бяха спрели недалеч от мястото, където лежеше Бул. Те погледнаха надолу към ранен Червен гвардеец, който беше вдигнал ръка сред купчина тела. Единият от имперските войници я ритна и стъпи върху нея, за да не може мъжът да я вдигне отново. Партньорът му намушка гвардееца два пъти. Очите му бяха безизразни като сивото небе над главите им.

Бул извърна поглед — беше уморен и вече бе изгубил надежда.

Цяла нощ лежеше затрупан под огромната тежест на мъжа от северните племена. От кръвта на гиганта се надигаше пара, докато тя течеше по гърдите на Бул и ги затопляше, въпреки че тялото на мъжа беше вече мъртво. Така на Бул не му беше студено, само дето почти се задущаваше от тежестта върху потрошената си ризница, която беше толкова голяма, че той успяваше да си поеме дъх с мъчително усилие на волята.

Бул беше принуден да вложи цялото си майсторство в двубоя с мечове, за да повали този гигант в разгара на битката. Бяха се били от близко разстояние, лице в лице като бойци в платените битки. Бул беше поел по-тежки удари. Той знаеше, че има нищожен шанс да спечели двубоя, и смело беше рискувал, макар че краката му се огъваха. Беше избрал подходящия момент да нанесе промушващ удар в долната част на бедрото на северняка и беше прерязал сухожилието под коляното му. Кхосианецът беше почувствал за миг трепетното вълнение от победата, преди гигантът да му нанесе удар и да го сграбчи, притискайки го към земята с тежестта си. Така Бул беше останал в капан на мястото, където бяха паднали.

Дясната скула на лицето му беше покрита с кръв и вероятно бе счупена. Не можеше да отвори дясното си око, нито да помръдне лявата си ръка. Колкото и да се беше мъчил, не беше успял да отмести мъжа от себе си.

Загледан в нощното небе, заслушан в утихващото звънтене на оръжията и осъзнал, че е изоставен, Бул си каза, че положението не е

никак добро.

Около него лежаха пръснати умиращи и ранени мъже, които постепенно губеха топлината на телата си. Един мъж се пречупи и заплака, други стенеха от болката и шока, че са загубили крайниците си. Младеж викаше майка си, без да се срамува от това, сетне захленчи, че не е готов да умре. Чуваха се задъхани гласове, прошепнати молитви, не само от кхосианците, но и от имперските войници сред тях. Някой със северняшки акцент говореше с жена си, казваше ѝ, че скоро ще се върне, че я обича и че съжалява, че я е предал. Друг войник викаше другарите си, които вече бяха напуснали бойното поле или лежаха наблизко мъртви, но никой не му отговаряше.

По някое време едрият северняк внезапно трепна и се размърда. Изплю кръв и се огледа наоколо, доколкото можеше. Устните му потрепваха. Опита се безуспешно да размърда огромното си тяло. Усети, че Бул лежи под него и диша, все още жив.

Мъжът го попита на гърлен търговски още колко време остава до изгрев-слънце.

Известно време двамата разговаряха.

Мъжът се представи като Ерша. Беше наемник от племе, наречено сенгети, и идваше чак от студените северни степи.

Ерша отново изпадна в безсъзнание, когато наскре дъглата нощ заваля сняг, който започна да се трупа върху преплетените им тела като одеяло, метнато върху им от великата Майка на света.

Сега под усилващата се дневна светлина откъм Ерша прозвуча стон. От устните му се отрони тежка въздишка, сякаш беше задържал дъха си безкрайно дълго. През нощта двамата се бяха съединили в плетеница от кръв и сковани мускули. Севернякът отново се отгласна силно с ръце в опит да се освободи от Бул, но не успя и едва не го смачка, когато отново се отпусна със стон.

— Вие, кхосианците, не ставате за легла — отбеляза севернякът на грубия си търговски.

— А пък вас, северняците, не ви бива за одеяла — изсумтя Бул.

Разнесе се наподобяващо смях хриптене.

Бул направи гримаса, когато вибрацията от смеха премина по протежението на тежкото тяло, притискащо натрошената му броня. Известно време двамата мъже не казаха нищо повече. Изглежда, севернякът също имаше затруднения с дишането.

Неудобното положение, в което се намираше, принуди Бул да заговори отново, ако не за друго, то поне за да не мисли за това.

— Кажи ми — подхвана той, — вярно ли е, че вашите жени си слагат бижута на ония работи?

Ерша вдигна глава и брадатото му лице се обърна надолу да го погледне. Върховете на зъбите му бяха подострени.

— Аха. Вярно е. Такъв беше обичаят ни много преди ку'осианците да започнат да правят същото.

— Жените ви сигурно са интересна компания в леглото.

— Недей — изхриптя мъжът, — ще ме накараш да мисля за жените си. Съмнявам се, че искаш да ми стане точно сега.

Бул се опита да не се засмее мрачно.

— Да ти кажа, вече ти е станал.

— Майтапиш се.

— Де да беше така.

Последва мълчание.

— Човек би помислил — рече севернякът с приглушен глас, — че след цяла нощ кървене това не би трябвало да се случи.

— Така е.

— Между другото, добре ми срязва крака. — Мъжът за втори път му отправяше тази похвала.

Бул му отвърна, както и преди:

— Остави се открит. Има какво да се желае по отношение на защитата ти долу.

— От височината е. И ти би трябвало да имаш същия проблем.

— Аха.

Облаците над главите им просветляваха. Движеха се почти недоловимо, макар че колкото по-дълго ги гледаше Бул, толкова повече му се струваше, че се движи той самият и целият свят под него.

В далечината се разнесе поредният вик, който секна недовършен.

— Трябва да си доволен, Бул. Кое е за предпочитане? Да умреш така, до строшената си чарта, или да гниеш в килията до края на живота си?

— Това тук — да бъдеш прикован към земята от нечия ерекция — едва ли може да се нарече славен край.

— Престани — засмя се мъжът отново. — Много ме боли, когато се смея.

Бул трепна от тресящата се тежест върху себе си.

— Не ми каза какво си сторил, за да заслужиш такова наказание.

Бул облиза сухите си устни. Гърлото му изгаряше от жажда.

— Убих един мъж — отвърна той, — герой на Бар-Кхос.

— Герой ли? И какво ти беше сторил този герой?

— Възползва се от по-малкия ми брат. И след това разби сърцето му.

— А, сега разбирам.

Известно време той остана заслушан в дишането на Ерша, което ставаше все по-плитко. Мъжът се мъчеше да остане в съзнание.

Бул беше срещал веднъж Адрианос — героя от нападението срещу Номарл. Преди две години, когато тълпите бяха дошли да гледат как Бул се бие срещу шампиона на Ал-Кхос. Този мъж с остър ум му беше допаднал и дори беше изпитал известно възхищение от онова, което той беше постигнал срещу имперските войски.

По-малкият брат на Бул също се възхищаваше от Адрианос, когато беше станал Специален под негово командване. Предишната година, когато беше само на двайсет и четири, той беше умрял по време на бой в кръчма, започнал, когато вътре бяха влезли група приятели на Адрианос, хвалещи добродетелите на героя. Бул беше шокиран до дъното на душата си от смъртта на по-малкия си брат и още повече се потресе, когато откри причината за сбиването и за внезапната му враждебност към Адрианос.

Усети как гневът му започва да се надига отново само при спомена за това.

Той извърна глава настрани и изхвърли спомена от себе си. През сълзите не виждаше нищо друго, освен трупове, които покриваха земята като килим, в която и посока да погледнеше. Надяваше се Уикс да е добре. Надяваше се, че момчето не лежи някъде тук сред загиналите.

Пред очите му се появиха чифт ботуши. Бул примигна, за да прочисти очите си, и когато вдигна поглед, видя двама войници, които се подпираха на копията си и гледаха надолу към него.

— Тук има един — каза по-ниският от двамата мъже, след което вдигна копието си и насочи окървавения му връх към шията на Бул.

Бул не трепна. Само чакаше с отворени очи и искаше всичко да свърши по-бързо.

— Не — изграчи Ерша и изви врата си, за да ги погледне. — Този... Този е мой.

Войниците го огледаха с присвити очи, преценявайки състоянието на гиганта.

— Получихме заповед — подзе по-ниският от двамата — да не взимаме никакви роби. Да убиваме всички, с изключение на офицерите.

— Не ми пука за заповедите им — изръмжа севернякът. — Този е мой, ясно ли ви е?

— Твой ли? Ще си късметлия, ако оживееш до края на деня.

Севернякът протегна ръка към едната си страна. Изпсува, след това измъкна оттам нещо. От ръката му висеше черна връв.

Ерша изхриптя и надяна огърлицата през главата на Бул, след което я смъкна до шията му. От нея висеше каменен знак.

— *Мой е* — каза той и изскърца със зъби.

Че и Аш почти не разговаряха, докато се придвижваха през ниските хълмове край Тихата долина и се опитваха да се отдалечат от бойното поле, като го заобиколят от запад. На юг от тях земята се издигаше все по-високо и докато двамата прекосяваха клисури и тревисти долчинки, отвъд нея през клоните на дърветата се мяркаха планини с остри, покрити с лед, върхове.

Двамата бяха обърнали белите си наметала, така че сивата подплата да е отвън и да не привлича вниманието. Че водеше зела, а Аш яздеше на седлото. Чуждоземецът все още беше слаб. Той често искаше да спират, за да може да повърне сред парата, вдигаща се от собствения му дъх.

Нямаха нищо за ядене. По пътя Че късаше горски плодове, но Аш отказваше да ги яде, защото се опасяваше, че няма да може да ги задържи в стомаха си. Имаше сътресение и Че знаеше, че последното нещо, което трябва да прави, е да кара възрастния мъж да се движи толкова. Но ако старецът останеше още една нощ изложен на смразяващия студ, можеше да е още по-лошо за него. Аш не изглеждаше като човек, който би оцелял след това.

В късния следобед спряха на един висок хребет и присвили очи срещу режещия вятър, погледнаха надолу към широката местност,

известна като Рийч. Плодородната земя беше покрита с бял прах от скреж и сняг. Полята бяха осеяни с ферми, села и горички от брези, жълт бор и тик. Между тях от нивите, където реколтата все още зрееше, се издигаха стълбове дим. По черните пътища семейства теглеха каруци и пришпорваха добитъка, след като бяха изоставили домовете си.

Днес въздухът беше изумително прозрачен. На повече от десет лака на северозапад можеше да се различи Къкрещото езеро, в което като неясно петно плаваше град Туме. В средата му се издигаше черна резка — Аш предположи, че това е древната цитадела. Право на север замръзналата Канелена река се виеше към езерото заедно с по-правата линия на главния път. Самият път беше задръстен от бавно придвижващи се хора — отстъпващата кхосианска армия.

— Насочили са се към Туме — обяви Че.

Той присви очи и се загледа отново в огромното езеро и островния град. Над цитаделата се движеше черна точка — небесен кораб.

Вдигна поглед към облаците, които ставаха все по-тъмни, и предположи, че скоро ще завали сняг. Сетне погледна назад към Аш с надеждата, че старият ръшун ще предложи някаква идея.

— Спарус и армията скоро ще са тук — промърмори Че по-скоро на себе си, след което добави по-силно, така че и Аш да го чуе: — Нямаме избор.

Той дръпна зела си и двамата с Аш се отправиха към града.

— Милостиви богове! — извика Крис и придърпа раницата по-високо на гърба си. — Краката не ме държат вече.

Кърл погледна по-възрастната жена и установи, че няма сили дори да измисли какво да ѝ отговори. Самата нея я боляха ужасно краката и ходенето по твърдите дъски на плаващия мост, водещ към Туме, само влошаваше положението.

Бяха заобиколени от вървящи ранени и изтощени войници, които куцаха, тътреха крака и си помагаха взаимно, доколкото можеха. Както и Кърл, мъжете бяха твърде уморени, за да говорят. Мрачните им лица бяха покрити с мръсотия и кръв, като се изключеха местата, където са били шлемовете им. Очите им изглеждаха обгорени, сякаш цяла нощ

са се взирали в пещ. Сега Кърл изпитваше силно другарско чувство към тези бойци. Заедно бяха преминали през най-лошото. Днес тя откри, че вече не се държи като цивилен, а като една от тях.

В обратната посока на армията вървеше доста по-голям поток от жители на Туме, които бутаха и теглеха притежанията си, опитвайки се да се измъкнат от града. Те хвърляха нервни погледи на войниците, с които се разминаваха, и по-скоро гледаха на тях не като на спасители, а като на предвестници на поражение. Кърл не беше сигурна дали не са прави.

Тя придърпа наметалото по-плътно около себе си, за да се предпази от падащата суграшица. Мократа ѝ коса беше залепнала върху главата, а ушите ѝ пареха от студа и тя съжаляваше, че няма качулка, с която да се покрие. Избърса лицето си и насочи поглед към гърба на войника пред нея. Мъжът трепереше. Беше изгубил наметалото си и беше обгърнал тялото си с ръце. Дъхът му излизаше от кървавата превръзка, увита около главата.

Пред него и пред дългите редици от крачещи мъже в края на моста се издигаше укрепена градска порта, чиито врати бяха отворени. Отвъд нея, от двете страни на пътя, докъдето стигаше погледът, се простираше Туме.

Само цитаделата се издигаше на твърда земя — стените и кулите бяха построени върху скалисто възвишение, високо над върховете на покривите. Останалите сгради на града, както и самият мост, бяха изградени от дърво и плаваха върху огромни салове от нещо, което Крис наричаше просто „езерна трева“ — някаква растителност, типична за езерото, която филтрира минералите и хранителните вещества във водата и я поддържа чиста като планински поток. Кърл можеше да види чак до тинестото дъно и покритите с водорасли и растения скали долу. Близо до повърхността се мяркаха рибни пасажи, които ядяха от носещите се във водата дълги филизи на водорасли.

Вече ѝ беше ясно защо езерото се нарича така. На някои места то бълбукаше, особено покрай южния бряг, където повърхността се пенеше, кипеше и от нея в по-хладния въздух се надигаше мъгла.

— Ако слезеш там, на брега — каза Крис, забелязала нейния интерес, — можеш да изкопаеш дупка, да изчакаш водата да се стече в нея и след това да си сготвиш закуската.

Кърл успя да кимне. Тя се зачуди как някой изобщо може да мисли за ядене при тези обстоятелства, когато въздухът миришеше на развалени яйца.

Тя установи, че някои от мъжете отпред гледат към далечния бряг на изток. Заради потока от граждани Кърл не можеше да види какво гледат.

— Слушай — каза ѝ Крис и тя се заслуша.

Бризът над водата промени посоката си и до нея достигнаха звуците — глухия пукот на оръжейна стрелба.

— Те идват — рече Крис.

Хората от Туме също го чуваха. В колоната им се разнесе шепот, последван от разтревожени викове. Някои се накувиха да се обърнат, за да се върнат в безопасните предели на града. Други започнаха да вървят по-бързо — искаха да се махнат оттук.

Армията продължаваше да марширува напред. Войниците в нея мислеха единствено за подслон и топла храна.

ИЗГАРЯНЕ НА МОСТОВЕ

Говореше се, че костенурката е на триста години, на колкото беше и цитаделата, която през цялото това време е била неин дом. През дългия си и скучен живот създанието беше преживяло времена на глад и благоденствие, на мир и война, дори на революция. Пред очите му родът, управляващ Туме, беше остарявал и измирал поколение след поколение сред тези влажни каменни стени. Костенурката беше видяла кървави раждания на деца, големи балове и пирове, горчиви спорове, семейни вражди, любовни афери, смъртоносни болести и накрая самата тя се беше превърнала в част от живата история, в свързващо звено между предците, които си бяха отишли, и потомците, които предстоеше да се появят.

Тя, изглежда, не се интересуваше особено от тези престижни неща, докато трмаво се беше подпряла на ниската маса, изправена на задните си крака и протегнала дългата си и жилава шия, докато се опитваше да докопа зелена ябълка в купа с плодове, като деликатно не обръщаше внимание на множеството войници, които си търсеха места край стените на огромната зала.

Нравът ѝ беше толкова спокоен, че тя не удостои с внимание дори чифта бронирани ръкавици, които изтропаха върху масата, до купата, както и мъжа, който минаваше покрай масата, без да забави крачка. Костенурката смъкна ябълката на пода и я задъвка, докато фигурата се отправи към хората, насъбрали се около огъня в централната камина.

Разгневен и облечен в палтото си от меча кожа, мъжът изглеждаше огромен.

— Къде са проклетите подкрепления? — извика генерал Крийд на принципария на Туме и гласът му отекна под сводестия таван на залата. — Резервите от Ал-Кхос? — изкрещя той, когато видя мъжът да извъръща лице от пламъците, за да се обърне към него.

За миг Ваничиос отвори по-широко очи изпод ръба на шапката от синьо кадифе. Лицето му не беше боядисано, както беше обичайно

за Мичине.

Принципарият кимна, за да освободи мъжете, които се бяха насъбрали около него — всички облечени в сивите дрехи на съветници. Той склочи ръце зад гърба си и зачака Крийд да се приближи до него, а диамантените му бижута проблясваха сред диплите на робата му от лъскава коприна.

Крийд спря пред него, останал без дъх. Изненада се, когато Ваничиос протегна ръце и го целуна по двете бузи, сякаш все още са приятели. От принципария се носеше лек мирис на бъз и сапун.

— Генерале — каза Ваничиос с равния си глас, след като огледа загрижено Крийд, — елате, трябва да поговорим.

Без да изчака отговор, той се отправи към една ниша без войници, където съпругата му Карина наглеждаше слугите, които сваляха картините и ценните книги от лавиците там.

— Карина — меко се обърна към жена си той, — моля те, остави всичко това. С децата трябва да се приготвят вече.

Карина отметна сивеещата коса от лицето си и погледна към Крийд, докато съпругът ѝ ги представяше един на друг.

— Добре дошъл, генерале — кимна му тя. — Моля, чувствайте се като у дома си. Сигурно сте изтощен.

В гласа ѝ нямаше озлобление, а само учтивост. Крийд тутакси се засрами заради гръмките си думи и задето стои тук с хората си, облечен в смрадлива броня, и се държи така, все едно се намира у дома си. Той кимна с глава в отговор, тъй като не знаеше какво да каже.

В действителност очакваше по-хладно посрещане в дома на принципария — човека, който беше негов приятел някога, по времето, когато и двамата бяха ергени и офицери от редиците на Червената гвардия. Не бяха говорили от петнайсет години — от деня на дуела и последвалата сватба на Крийд за жената, заради която се бяха дуелирали.

Когато Ваничиос каза на съпругата си да се подготви за заминаване, Крийд забеляза, че белегът от дуела все още личи на дясната му буза, както и че чертите му са сковани и изтощени от безсъние и тревога. В този момент генералът осъзна, че е изминало много време и че гневно е нахлул в дома на мъж, който вече не е враждебно настроен към него, в дома на семейство, което внезапно се

е оказало на пътя на войната. Когато Карина се обърна да излезе, той видя погледите, които двамата си размениха, и връзката помежду им.

Марсалас усети болезнен копнеж, но не за тази жена, а за своята.

— Резервите — този път по-тихо му напомни Крийд и Ваничиос му посочи един стол, след което сам се отпусна на стола срещу него. — Защо още не са тук?

— Защото все още имат четири дни бързо ходене дотук — заяви принципарият, като се настани по-удобно на стола и праметна в скута си края на робата. — Напуснали са Ал-Кхос едва вчера.

— Какво? — възкликна Крийд.

— Изглежда, че Кинчеко дълго се е пазарил дали да ни прати резервите си.

Крийд се хвана за челото, все едно внезапно го е заболяла глава. Мина известно време, докато се успокои и обмисли новината.

— Ще му отрежа главата за това.

— Не и ако аз го сторя пръв — отвърна Ваничиос и Крийд видя колко ядосан е той всъщност зад привидно спокойното си държание.

Генералът се изправи и бронята му изскърца едновременно с кожата на стария тапициран стол. Той втренчи поглед във Ваничиос.

— Не можем да удържим града. Не и без тежките оръдия, които те трябваше да докарат.

Ваничиос устоя на погледа му и почти недоловимо кимна с глава.

— Имаме оръдията, които вие ни изпратихте — отбеляза той.

— Тези полеви оръдия няма да са особено полезни при предстоящата обсада. Просто се надявах да ги запазя да не попаднат в ръцете на манианците.

Видя, че Ваничиос вече се е досетил за това.

Крийд въздъхна обезсърчено и огледа залата. Проследи с поглед дима от огъня, който се издигаше към сводестия таван и се процеждаше навън през почернелите процепи на комините или се връщаше обратно от ледените пориви на вятъра. Там, горе, растяха дървета, направо върху стените беше израснало кучешко грозде, чиито пурпурни листа висяха над залата. Под тях хората му седяха или лежаха върху застлания със слама под. Продължаваха да прииждат още мъже, които се строполяваха, щом намереха празно място, където да легнат да поспят.

— Закъснение от четири дни — замислено каза той, без да поглежда към Ваничиос. — Какво го накара да склони накрая?

— Заплаших Кинчеко, че ще го извикам на дуел, ако не ги изпрати.

— Ха! — възкликна Крийд. — Значи не го бива със сабята толкова, колкото теб.

Въпреки грижите си двамата се усмигнаха. Ваничиос дори поглади белега на бузата си с престолено възмущение. Засмяха се гръмко и привлякоха вниманието на мъжете в залата.

— Радвам се да видя, че си добре и все още цял — сърдечно каза Ваничиос. — Наистина го мисля. Твърде дълго отлагахме тази среща, а сега... — Той махна с ръка във въздуха. — Сега сме затънали до шията в неприятности и нямаме никакво време да поговорим.

Крийд избърса от окото си една сълза от смеха. Осъзна, че се радва, че е тук. Радваше се, че разговарят отново.

Макар и всяка война да е пълна с отвратителни неща, тя е в състояние да пресече обичайните глупости на живота, както нищо друго не може да го направи. Крийд си спомни колко почтен е мъжът пред него и колко човечен е към онези, които не са имали неговия късмет, за разлика от генерала, който виждаше само злочестината им. Според него това бе следствие от факта, че Ваничиос е израснал като най-малкия от четирима братя — най-ниското положение в йерархията на семейство Мичине.

Ваничиос беше надживял баща си и братята си и в крайна сметка се беше оказал принципарий на Туме. Крийд знаеше, че това е последното нещо, което Ваничиос някога е искал да бъде. Въпреки това, каза си генералът, някогашният му приятел се справяше добре с ролята си. Тя му подходеше. Ваничиос се наведе напред, за да скъси разстоянието помежду им.

Когато заговори, гласът му беше мек.

— Изпратих ти своите съболезнования. Надявам се, че си ги получил навреме.

— Да — отвърна Крийд и примигна, — думите ти ми харесаха.

Спомняше си го — след погребението на жена му беше пристигнало писмо. Потънал в мъката си, той не му беше обърнал внимание и с времето някак беше успял да го загуби.

— Плаках, когато научих, че е починала — смело призна Ваничиос, след което бързо извърна поглед, сякаш за да не си позволи да каже повече.

Собствената му любов към Роуз беше дълбока.

Крийд потупа подлакътника на стола си, без да знае какво да отговори. Не го биваше в тези неща.

На пода под него се беше образувала локва. Суграшицата по зимното му палто се топеше. Капчиците шумно цопваха в локвата.

— Те ни следват по петите, стари приятелю — заяви той. — Трябва да изгорим моста сега, преди да са успели да го щурмуват.

Ваничиос подпря брадичката си с ръце. Отново леко кимна с глава, присвил устни.

— Това би трябвало да ги забави най-много с няколко дни, докато не направят нов. След това... — Крийд поклати глава, опитваше се да мисли бързо — това беше талантът, на който най-много разчиташе. — Трябва да започнем пълна евакуация на града — реши той — и то веднага.

Лявото око на принципария трепна.

— Наистина ли мислиш, че положението ни е толкова лошо? Чух слухове, че Сашийн е мъртва.

— Действително са слухове. Все още не го знаем със сигурност. Така или иначе, ще искат да превземат Туме, преди да продължат да настъпват към Бар-Кхос. За тях е твърде рисковано да ни оставят тук, зад гърба си.

Ваничиос си пое дълбоко въздух.

— Тази цитадела е устояла триста години, Марсалас. Имам петстотин мъже в градската гвардия. Здрави мъже, които ще се сражават упорито.

— Тази цитадела е била построена за други времена. За армии с катапулти и оратори, които много приказват. С оръдията си империята ще събори вратите за няколко часа. Знаеш това, стари приятелю.

— Не за това става дума — отвърна принципарият. — Туме е дом на моето семейство от девет поколения, Марсалас. Не мога просто да го изоставя.

— Ако не го направиш, ще умреш тук.

Между двамата настъпи неловко мълчание.

— Не трябваше да позволявам да махнат оръдията на града преди години — замислено каза Ваничиос. — Ако ги бях спрял, сега нямаше да сме в това положение.

— Тогава Щитът можеше да падне. Сега не е време да се разкайваш за минали решения.

— Щитът пак може да падне. Подложен е на атака в момента, докато разговаряме. Генерал Тансерине с мъка удържа стената на Карност.

Сега беше ред на Крийд да трепне. Тансерине беше най-здравомислещият и подходящ за отбраната генерал, с когото разполагаха. Ако за него беше трудно да удържи стената, значи това беше най-лошата атака, на която някога са били подлагани.

Вратите на залата се отвориха и вятърът навя вътре суграшица. Генералът усети порива му на тила си.

Мъжете започнаха да ругаят и да крещят някой да затвори вратата. За миг, докато новопристигналите се мъчеха да я затворят, в далечината се чу грохотът на оръдия — отчайващо малкото оръдия на армията обстрелваха брега.

— Трябва да побързаме — отбеляза Крийд, макар да установи, че не е в състояние да се изправи.

— Да — съгласи се Ваничиос, но също не помръдна.

Изтощен, Крийд се огледа, за да повика Бан. Но после си спомни, че адютантът му не е с него. Че е мъртъв.

Разтърка лицето и очите си, сякаш искаше да се откъсне за миг от света. Скръбта за хората, които беше загубил, стоеше дълбоко в съзнанието му, но там имаше и облекчение, че като по чудо планът му е проработил, че някак си е успял да ги поведе в битка и да не ги загуби до един.

Усещането за това беше толкова силно, че пръстите му се разтрепериха и очите му се изпълниха с емоция.

— Добре ли си, Марсалас?

— Просто съм уморен — отвърна Крийд, който за момент се почувства изгубен и стар.

— Войната е за младите — отбеляза Ваничиос — и за самовлюбените фанатици, които са се заели да покорят света.

— Така е.

— Е, майната им на всички — заяви принципарият и в очите му внезапно проблесна горда ожесточеност.

Този поглед върна Крийд повече от петнайсет години назад и в гърлото му заседна буца, а сърцето му се изпълни с топлина.

Той осъзна, че старият му приятел се подготвя да умре.

Аш придърпа наметалото върху главата си, макар то да дразнеше защитата му рана. Опитваше се да не кашля, защото това му причиняваше болка. Зелът вървеше мудро и уморено по дъсчения път на Туме и той се олюляваше с ритъма на движението му, наполовина заспал, наполовина буден, осъзнаващ откъслечно и сякаш насън всичко, което се случваше.

Дипломатът крачеше отпред, хванал поводите в облечената си ръкавица ръка. Край младия мъж се тълпяха хиляди хора, които минаваха по дъсчения път, понесли каквото могат към канала, течащ успоредно на главната улица. В езерото отплаваха лодки с всякакви размери или се поклащаха върху водата, докато се пълнеха с хора и техните вещи. От близката цитадела непрекъснато отекваше рог, а камбаните на храмовете звъняха и само усиливаха усещането за суматоха.

Аш никога през живота си не се беше чувствал така уморен. Замаяният му поглед се спря върху момче на четири или пет години, което стоеше самотно на улицата. По зачервените му бузи се стичаха сълзи и то трепереше от страх, че е било изоставено. Аш се опита да го заговори, когато мина край него. Но устата му беше пресъхнала и скована и той успя само да се изкашля няколко пъти. Сетне гледа назад, докато малката фигура не се изгуби сред взвод от войници, опитващи се да поддържат привиден ред.

— *Те се махат* — изкрещя Че към него. — *Всички се махат!*

Аш само присви очи към него. Пое си глътка въздух и отново се закашля в шепата си с остър сух звук.

— *Добре* — каза Че. — *Разбрах те.*

Завиха по една пряка, която лъкатушеше през квартал от жилищни сгради от тъмно дърво. Зелът пристъпваше по тясната дъсчена улица, от двете страни, на която се виждаше кафява езерна трева. Отблизо растителността приличаше на водорасли, подобни на

преплетени плоски папрати, сред които бълбукаха балончета въздух. Хората минаваха напърно по хлъзгавата повърхност, вдигнали ръце, за да пазят равновесие.

Двамата прекосиха по-малки канали и други улици, докато не приближиха западния бряг на острова и не навлязоха в район с похубави сгради — триетажни имения с оградени градини, заключени врати и здраво залостени прозорци, зад които не светеше. Улицата тук беше пуста, но в края ѝ се виждаше широк булевард, простиращ се от север на юг. Отвъд него, през суграшицата, видяха, че участъкът с преплетената езерна трева продължава подобно на някакъв мазен плаж нататък към Бълбукащото езеро, чиято повърхност изглеждаше матова в полумрака и се ширеше до замъглените, покрити с тъмни дървета, очертания на брега.

Че се засуети край една затворена врата, докато Аш наблюдаваше лодките, които вече се отдалечаваха от острова, без да се замисля много какво означава това.

Дипломатът изруга и разтръска ръце, за да ги затопли. Хвърли поглед назад към Аш, сякаш го предизвикваше да каже нещо. Възрастният ръошун вдигна очи към къщата, която се издигаше пред тях, и се зачуди дали не сънува. Беше хубава богаташка кхосианска къща с прозорци от качествено стъкло и покрив във формата на камбана, чиито стрехи достигаха далеч встрани от сградата и бяха силно завити в ъглите, за да образуват находчиви водосточни тръби. Под тях имаше резервоари, в които да се събира дъждовната вода.

Вратите изскърцаха и се отвориха и Че влезе в двора. Той спря зела и се приближи до входната врата. Порив на вятъра блъсна лицето на Аш и му вдъхна малко живец. Той видя Че да отваря входната врата към сумрачната вътрешност на къщата.

Ръошунът се опита да слезе от седлото, но тялото му не го слушаше. Строполи се тежко на земята и просто остана да лежи там, задъхан, докато Че мърмореше нещо за жалките стари чуждоземци, след което го хвана под мишниците и го завлече в къщата.

— Там — посочи Халахан и погледна през далекогледа си. — Вдясно. Вижда се рамо.

Хуун присви око и го долепи до окуляра на дългата си пушка. Тя беше насочена към края на моста, засипван от носената от вятъра суграшица и потънал в полумрак. Редици от направени от трупи обсадни щитове, пълзяха бавно по дъските, бутани от имперски командоси, чиито фигури оставаха зад прикритието им. Хуун измести съвсем леко мерника си.

— Виждам го — каза той, след което издиша и натисна спусъка.

Оръжието изгърмя с пронизителен звук, от който преди ушите на Халахан бяха звънели няколко дни, но сега той почти не го чу, тъй като слухът му беше „прострелян“, както казваха. Той наблюдаваше увеличеното изображение през далекогледа си, който леко помръдваше, защото ръцете му трепереха от студа, и видя върху рамото на командоса зад най-десния щит да се появява тъмно петно, преди мъжът да се скрие от погледа.

— Успешно — отбеляза той сред разнасящия се дим на черния барут.

Хуун отвори дългата пушка, извади празната гилза и я сложи в торбичката си за изразходвани амуниции. Той духна в задната част на оръжието за късмет и се пресегна към колана си е боеприпаси за нов патрон.

Стояха на колене на балкон, разположен в дясната кула на градските порти на Туме. Хората му бяха уморени, макар че онези, които бяха с него на хребета, бяха успели да откраднат няколко часа сън, след като скудовете ги бяха оставили в града. Халахан беше наредил да им раздадат подсилващо масло, за да ги държи нащрек, и се бе погрижил да ги нахранят добре.

Той остана втренчен в далекогледа си, съсредоточен в малкото обсадни щитове, които бяха спрели по време на придвижването си по моста. Използваха ги за снайперски позиции. Появяваха се облачета дим и миг по-късно се разнасяше пукот — това придаваше някаква странна откъснатост на случващото се, дори когато някои от изстрелите уцелваха покритите с камъни зъбери, защитаващи него и хората му. Младият Сиръл вече лежеше мъртъв с дупка на челото колкото монета. Другите Сиви куртки, коленичили край парапета, не обръщаха внимание на младото момче и стреляха неумолимо по неприятеля, който настъпваше по моста, като държаха главите си приведени и запазваха спокойствие.

— Побързайте! — промърмори Халахан, докато нагласяваше фокуса към сцената, която беше много по-близо до него — градските гвардейци на Туме, облечени в своите жълто-кафяви наметала, които се придвижваха в нестройна редица по моста, също скрити зад обсадни щитове. Вече бяха изминали почти половината от пътя под непрекъснатия огън на отсрещната стена и снайперите, разположени на далечния бряг. След гвардията оставаше диря от мъртви и ранени. Друга група от нея търкаляше по дъските огромни глинени делви с масло и изтегляха телата от пътя.

Халахан забеляза, че тяхната стена от щитове е спряла да се движи. Мъжете, които я бутаха, вадеха мечовете и слагаха стрели в лъковете си.

Той насочи далекогледа към вражеската стена от щитове и отново настрои фокуса.

Там имаше движение. Командосите излизаха от прикритието си и стремително се движеха по протежението на моста между тях и градските гвардейци. Халахан преброи четири взвода, докато командосите се събираха на четири разпокъсани групи и търсеха прикритие край страничните парапети.

Един падна, когато снайперистите от лявата кула на градските порти откриха огън по тях. Войниците от неговия балкон ги последваха и техните оръжия започнаха да стрелят. Над главите им оръдията гърмяха и дървото на моста се пръскаше на парчета. Командосите се движеха през насрещния огън с мрачна решителност.

Полковникът насочи обратно далекогледа към градската гвардия. Един от сержантите ѝ се беше обърнал да помахна на хората, които търкаляха глинени делви. Най-близката беше все още на половин хвърлей от него — войникът зад нея спря и погледна назад към движещите се в колона мъже след него. Сержантът изкрещя нещо. Войникът изтегли меч си и преряза гърлото на делвата. Маслото блисна навън.

— Не още, глупаци такива! — промърмори Халахан и в следващия миг видя, че останалите войници също вадят мечовете си и режат гърлата на делвите. Той задържа края на незапалената си лула, докато пред очите му се случваше онова, от което най-много се боеше.

Пред обсадните им щитове избухна граната. Мъжете приклекнаха, докато надигащият се облак дим ги обгръщаше.

От него, препъвайки се, излезе сержантът, който отново закрепя. Един от стрелците се опита да стреля към приближаващите командоси. Гвардейците се заблъскаха помежду си, за да застанат зад щитовете.

Последва нова експлозия — този път зад стената от щитове. Мъжете изпопадаха наляво и надясно. Едно горящо парче се завъртя към най-близкия войник, който изпразваше глинената си делва. Мъжът просто стоеше там със зяпнала уста, докато парчето подскачаше през разливащата се локва от земно масло, която пламна. Пламъците плъзнаха по дъските, сините им езици станаха наситено червени и жълти. Войникът се обърна да побегне, когато огънят пое към него. Той се затича към парапета със скоростта на горящ фитил, праметна се от другата му страна и размахал ръце, падна в кристалночистата вода.

Халахан дъвчеше лулата си и наблюдаваше как един сандал гори над повърхността на водата, докато собственикът му потъваше в дълбините на езерото.

— Мили боже! — възкликна Хуун, отпусна оръжието и се изправи.

Халахан свали скъпоценния си далекоглед и огледа моста. Целият беше обхванат в пламъци — поне едната му страна. Горящи мъже вресяха и скачаха от двете му страни. Зад щитовете си гвардията се мъчеше да удържи командосите, притисната между тяхната атака и огъня, който бушуваше отзад.

— Половината мост! — изруга Халахан, който се беше изправил и усещаше по лицето си топлината на пламъците, докато вятърът носеше вонята на горящо масло и езерна трева. Под погледите на хората си той се обърна и забърза по стъпалата.

— Половината от проклетия мост!

Личният ѝ лекар Клинт ѝ беше обяснил с успокоителен тон, че това е за нейно добро. Ако помръднеш и един мускул на врата си, можеше да умре. Затова Сашийн лежеше в леглото, обездвижена с дървена шина, пристегната към главата и раменете ѝ. Имаше треска, беше изнемощала и се чувстваше малко глупаво.

Клинт ѝ беше обяснил, че е била простреляна. Оловното топче частично се беше натрошило при преминаването през бронята, която защитаваше врата ѝ, и въпреки че по-голямата част от него беше

преминала през нея, той беше отстранил малко парче, заседнало в плътта ѝ. Освен да ѝ дава коагуланти и лекарства, които да я предпазят от отравяне на кръвта, той не можеше да стори нищо повече с онова, с което разполагаше.

— *Ще живея ли?* — шепнешком го беше попитала Сашийн, след като бе чула разясненията му.

Клинт беше сложил лепкавата си ръка върху нейната, макар тя почти да не я бе почувствала.

— *Може би, ако стане чудо* — мрачно ѝ беше отвърнал той.

След това се бе усмихнал и беше поискал разрешението ѝ да направи чудо, описвайки ѝ как ще го стори.

Секунди по-късно лекарят се беше върнал с шишенце кралско мляко в ръка. Той внимателно свали превръзките от врата ѝ и докато съветниците ѝ я държаха, сипа няколко парещи капки в раната.

Сега в средата на палатката си, където ставаше силно течение и платнището плющеше от вятъра, а жреците и генералите спореха на висок глас, Сашийн се почувства спокойна и силна благодарение на кралското мляко, което все още циркулираше в кръвта ѝ. Спореха какво да правят с нея, както и с настъплението на армията. Сашийн почти не слушаше думите им. За момент тя се загледа в пламъците на един от мангалите, раздухвани и трептящи от течението. Димът се събираше под покрива, преди да се процеди през някой от вентилационните отвори. Тя си помисли за Ку'ос, за дома и сина, който толкова скоро беше загубила. Но гласовете им ставаха все по-настоятелни и се превърнаха в какофония в главата ѝ.

— *Достатъчно!* — заповяда тя с грачещ глас.

Изобщо не прозвуча както очакваше, но все пак ги накара да млъкнат.

— Матриарх — обади се старата ѝ приятелка Суул и се завтече към леглото ѝ. — Моля ви, не трябва да говорите.

— Млъкни, жено — срязва я Сашийн. — В момента ме бива единствено да говоря.

Суул се поколеба, след това се поклони и отстъпи няколко крачки назад. Сашийн поиска вода и уредникът Хийлас капна няколко капки върху сухите ѝ устни.

— *Спечелихме ли?* — тихо го попита тя.

Старият жрец кимна, в очите му се четеше загриженост.

Тя се опита да говори възможно най-ясно.

— Генерале — обърна се към Спарус, който стоеше с лице към младия Романо, стиснал шлема си под мишница. Лицата и на двамата бяха почервенели.

Те се обърнаха към нея.

— Какво е положението ни?

— Матриарх — започна Спарус, след като кимна с глава, — Крийд се укри в Туме. Той евакуира гражданите и изгори моста, макар че успяхме да запазим едната му половина непокътната. Ще започнем да го строим отново по изгрев-слънце. В този момент леката ни кавалерия и частите за ръкопашни схватки обкръжават Кипящото езеро. Артилерията ни скоро ще заеме позиции. Падането на града е само въпрос на време.

— Тогава за какво е спорът?

Спарус погледна към земята със здраво стиснати устни.

— Генерал Романо?

Младият мъж настръхна. Той я погледна както вълк гледа ранената си плячка. Тя забеляза, че той не се поклони, и само за миг цялата ѝ омраза към него се завърна с пълна сила.

— Матриарх.

— Кажете какво мислите.

— Нямаме представа колко време ще е нужно, за да падне Туме. Според местните водачи тази година зимата може да настъпи рано на островите. Тя ще ни създаде много неприятности, ако не успеем да превземем Бар-Кхос, преди да е дошла.

— И?

— Можем да продължим да настъпваме бързо към Бар-Кхос с половината армия. Сега нищо не може да се изпречи на пътя ни.

— Архгенерале?

Спарус избягваше да я погледне в очите. Клинт беше този, който заговори:

— Не можем да ви местим много във вашето състояние. Едно друсване по пътя може да ви убие.

Тя примигна срещу мъжа, чието лице се беше зачервило, и след това насочи поглед към Романо.

— Разбирам — каза накрая, осъзнала в какво затруднено положение се намира.

Романо искаше да продължат настъплението към Бар-Кхос, за да си спечели слава, знаейки, че това ще затвърди претенциите му за трона. А ако вместо него тя изпратеше Спарус, така щеше да се остави в ръцете на Романо, заобиколена от хора, предани на неговата кесия.

Аз съм причината за забавянето в плановете ни — осъзна тя и видя унилите лица на хората в палатката и как те не смееха да я погледнат в очите. Разбра колко жалка изглежда в очите им — божественият водач на Свещената империя, прикована към леглото със суетящ се около нея доктор.

Ръцете ѝ се вкопчиха в чаршафите. Сашийн се опита да се изправи от леглото.

Суул се втурна напред и я натисна обратно надолу.

— *Стига толкова!* — изсъска жената.

Известно време матриархът се опитваше да се пребори с нея, но това изчерпа и малкото сили, които ѝ бяха останали. Отказа се и се отпусна обратно на матрака с издути ноздри. Изпълни я чувство на безпомощност, което предизвика гадене в стомаха ѝ.

Въздишката ѝ отекна в неловката тишина на палатката. Тя си помисли горчиво, че при никакви обстоятелства не може да се отърве. Дори тук по време на кампанията трябваше постоянно да се бори, за да запази положението си. И докато мислеше за това, тя внезапно усети как тялото ѝ натежава, сякаш бремето на всички тези години, през които беше на власт, се опитваше да я смаже.

Може би ефектът на кралското мляко започваше да отминава.

— Трябва да останем заедно — изграчи тя към тях. — Всички ние — поне докато не превземем Туме.

Думите ѝ накараха Романо да се намръщи. Спарус и останалите обаче се поклониха ниско.

За момент Сашийн затвори очи и се унесе.

— Матриарх — разнесе се далечен глас, тя се огледа и осъзна, че е минало известно време.

— Оставете ме — прошепна тя и после видя, че хората са си тръгнали и е останал само Клинт, който си грееше ръцете на мангала.

Близнаците Суон и Гуан също бяха там, застанали над леглото ѝ.

— Матриарх — повтори Гуан.

Лицето му беше мокро и той прокара ръка по скалпа си, за да избърше водата от него.

— Има нещо, което трябва да знаете. Вашият дипломат е дезертирал.

— Че?

От брадичката му паднаха няколко капки, когато той кимна с глава.

— Грешите.

— Видели са го да напуска лагера, след като вие бяхте повалена — обясни Суон.

Сашийн беше твърде уморена за това.

— Грешите — прошепна тя. — Той ми е предан. Вече го е доказал.

— Свети матриарх, той е *изчезнал*.

В полезрението ѝ, до двамата дипломати, пристъпи Клинт, но те не му обърнаха внимание и продължиха да гледат надолу към нея.

Смисълът на думите им все още ѝ убягваше и тя се загледа в платното на покрива на палатката, което яростно плющеше под вятъра и навяваше усещане за безнадеждност.

— Направете каквото трябва — тихо каза тя и затвори очи.

ИГРА НА РАШ

Аш се събуди в затъмнената стая. Опита се да си припомни къде се намира, докато ръцете му опипваха меките и скъпи чаршафи.

— Полека — каза един глас и докато ръшунът обръщаше глава към източника му, той усети хриптящото си дишане.

Някаква фигура се изправи край затъмнения прозорец и се приближи до леглото, държейки нещо в ръка.

Аш се надигна върху пухкавите възглавници и прие кратуната, която му подаваха. Отпи от успокояващо студената вода, закашля се пак, след което отпи по-голяма глътка.

— Благодаря ти — дрезгаво промълви той, когато Че се върна при стола си до прозореца.

Аш предпазливо свали крака от леглото и ги сложи върху студения дървен под. Главата му се замая и започна да му се гади. Усецаше тъпа пулсация на мястото, където на черепа му се беше образувала цицина. Не се чувстваше никак отпочинал.

— Къде се намираме? — успя да попита той, след като известно време се мъчеше да си поеме дъх.

Силуетът на Че се обърна към него.

— Заврени в град, който всички други явно отчаяно искат да напуснат — отвърна мъжът и след това се обърна отново към гледката през прозореца.

Аш се изправи на крака, изпука силно костите на гърба си и зачака главата му да спре да се върти. В далечината се чуваше оръдейна стрелба и той усети във въздуха мириса на нещо, което гори. Изръмжа и се отправи към прозореца, за да погледне навън. Суграшицата най-сетне беше спряла и вятърът беше разкъсал облаците, така че през тях от време на време се процеждаше звездна светлина. Тя беше достатъчна, за да освети тънката ивица дим, която се разпростираше от града.

Аш наблюдаваше флотилията от лодки, които се бяха насочили на запад. Те оставяха след себе си зловеща синкава светлина.

— Шансовете ни да напуснем града намаляват с всяка заминаваща лодка.

Аш сложи ръка върху рамката на прозореца и се облегна на нея. Всеки път, когато си поемеше дъх, гърдите му пареха, но въздухът сякаш му помагаше малко, макар да беше натежал от острия мирис на сярата.

Той присви очи и огледа брега около езерото. Там се виждаха искрици светлина от факли — бяха много. Искриците можеха да бъдат видени и покрай южната, и покрай северната страна. Имаше и пламъци, които се извисяваха високо в нощта — горящи сгради. Докато ги наблюдаваше, видя как факлите се разпростират, пълзят бавно по западния бряг, който беше краят на гората Уиндръш.

— По езеро, което е обградено от врага.

Аш непохватно издърпа през стаята стол (координацията му все още не беше възстановена), като го блъсна и закачи в крака на леглото. Звуците отекнаха прекалено силно в празната стая.

Той седна край прозореца с кратуна с вода. Отпиваше от нея от време на време, докато двамата с Че стояха загледани навън в нощта.

— Ако искаш, тръгвай — каза той на тъмната фигура срещу него.

В сумрака видя как Че му хвърля хладен поглед.

— Не бих искал да ти отнема отмъщението.

Аш метна кратуната в скута на младия мъж и видя как очите му трепнаха. Че изправи кратуната. От скута му върху пода се посипа вода.

— Мислиш — изръмжа Аш, — че понеже си ме спасил в трудна ситуация, си платил за онова, което си сторил? Грешиш, Че. И не се шегувай със сметките за уреждане помежду ни. Не намирам това за смешно.

Че отново обърна лице към прозореца.

— Прави каквото искаш, старче — въздъхна той.

Дипломатът лениво се почеса по врата и Аш си спомни за времето, когато този младеж беше ученик на ръошуните в Сато — упорито малко момче с тревожни очи, готово да избухне в смях със скоростта на ято уплашени птици, излитащи от скривалището си в тревата.

— Ти беше един от нас — обвини го Аш.

— И аз си мислех така.

— Въпреки това ни напусна заради Ман.

Тънките устни на Че се извиха в печална усмивка.

— Винаги съм принадлежал на народа на Ман — замислено рече той. — Просто по онова време не го знаех.

— Обясни ми.

Младият мъж започна да се чеше още по-настървено, почти без да усеща какво върши.

Рьошунът внимателно протегна ръка и хвана китката му. Усети как Че се стресна от допира му и след това бавно отдръпна ръката му от врата. Усещаше ускорения пулс на младия мъж под ръката си.

— Че?

Дипломатът затвори очи за момент. Когато ги отвори отново, заговори като човек, който просто разказва история на друг, без да влага в нея каквато и да е емоция.

— Манианският орден има своите начини да въздейства върху ума ти, Аш. Те са си поиграли с моя, докато съм бил момче. Накараха ме да мисля, че съм някой друг, след това ме изпратиха да играя ролята на рьошун. Честно, това не беше опит за измама от моя страна. Мислех си, че не съм нищо повече от невинен ученик. Но когато станах на двайсет и една, истинските ми спомени нахлуха в съзнанието ми, точно както бяха възнамерявали кукловодите ми. Мисията ми стана ясна. *А сега* си махни ръката, старче, преди аз да съм го сторил вместо теб.

Аш отдръпна ръката си и се облегна назад, чувствайки се донякъде объркан.

— Осъдил си на смърт всички, които живееха в Сато — каза му той.

Младият мъж беше само сянка, седяща на стола. Бялото на очите му проблясваше, докато той гледаше навън към езерото.

— Направих каквото трябваше, за да запазя живота на майка си, за да не я наранят. Не можех да сторя нищо друго, разбираш ли?

— Не си имал друг избор.

— Не.

— И какво ще стане с майка ти сега, Че? Ще я наранят ли сега, когато дезертира?

Очите на младия мъж искряха.

Аш съжали за думите си, макар че моментът отмина, преди да успее да каже каквото и да било, защото получи нов пристъп на кашлица.

Че отново му предложи вода и Аш се наведе и се изплю на пода. Пийна от водата, за да успокои гърлото си. Че се наведе отново, вдигна нещо и хвърли и него в скута на Аш. Беше самун баят хляб, увит в хартия и изяден наполовина. Аш усети как стомахът му закъркори, докато изяждаше хляба с очи.

Докато се хранеше, нещо в него се пречупи. Гневът, който изпитваше към този млад мъж, и чувството, че е бил предаден, изчезнаха от само себе си. Той сдъвка и преглътна последната си хапка и известно време продължи да седи, без да мърда, не знаеше какво да каже. Ята птици пляскаха с криле в нощта и се зовяха, подплашени от скривалищата си от оръдейните изстрели, които вече не звучаха като пукот на фойерверки. На улиците отвън един мъж крещеше като обезумял нечие име.

— Ако се наложи, можем да доплуваме до брега — каза накрая ръошунът.

— В това време? — Че го изгледа от горе до долу. — Изглеждаш така, сякаш и една студена баня ще те довърши, камо ли пък да се опиташ да плуваш.

— Дай ми един-два дена и ще видиш. Освен това водата тук не е толкова студена.

— Какво ще правиш, ако успеем да се измъкнем?

Аш проследи факлите, които се разпростираха по западния бряг. След известно време изпусна дълго задържания си дъх.

— Ще предупредя хората си, Че. Това ще направя.

Възрастният мъж почувства как глиненото шишенце на врата му тежи на съвестта му.

— Но първо трябва да се видя с една майка и да ѝ разкажа за сина ѝ.

Имаше трик как да заспиш през нощта и Че някога го знаеше. Можеше да легне на възглавницата, да се отпусне, съсредоточавайки се в дишането си, и бързо да потъне в така желаното забвение.

Но когато правеше този трик, той беше още млад и живееше за мига, вместо за дните, които са зад гърба му, и за онези, които предстоят. Още не страдаше от тревожността на възрастния човек, в която мислите се превръщат в натрапчиви импулси, които само се засилват в тишината на леглото и правят заспиването по-скоро въпрос на воля, отколкото на отпускане, и на борба, отколкото на смирение. При тази борба непрекъснатите опити да заспи водеха единствено до загуба на уменията да го прави.

И така, въпреки огромната си умора, в продължение на дълги часове през тази нощ Че се въртеше и мятеше и почти не успя да спи. Продължаваше да мисли за майка си в Ку'ос и за призраците с гароти в ръце, промъкващи се към постелята ѝ. Мислеше си също и за детството си, прекарано в задушния затвор на Храма на чувстващите, как беше самотен в игрите си, без други деца на неговата възраст, отегчен от безкрайните учения на Ман и закаляван от време на време от поредните пречиствания.

Най-много обаче мислеше за това, че дори и сега не се чувстваше свободен. Знаеше, че орденът никога няма да позволи дипломат да дезертира и да остане жив.

По някое време през нощта той чу как в спалнята до неговата Аш събори нещо. Заслуша се в скърцането на стъпките на стария чуждоземец, който слизаше надолу по стълбите. Последва ги тракане и тропане в кухнята и отново стъпки, когато Аш се върна нагоре и затвори вратата след себе си.

Ръшунът беше просто поредната грижа, която занимаваше мислите му.

Накрая Че се отказа да спи, изпъшка, стана от леглото и разтри лицето си, за да се разсъни.

В съседната стая Аш лежеше увит в одеялата и дишаше тежко, докато спеше. На пода до леглото имаше празна бутилка вино и буркан с нещо, което миришеше на мед. Чуждоземецът се изкашля няколко пъти, почеса се под одеялото, но не се събуди.

Че взе одеялото, което използваше, и го хвърли върху спящия мъж. Сложи раницата си на масата в стаята си и започна да тършува в нея, докато не откри увитото шишенце със сок от девствен лес. Опитва се да си припомни колко трябва да вземе, за да потисне пулсиращата си жлеза. Беше лесно да вземе повече, отколкото е необходимо — това

поне му беше ясно — а така можеше да задейства самоубийствената реакция, която иначе се предизвикваше с усилие на волята.

Сложи съвсем малко количество върху езика си и върна шишенцето в раницата, след което я избута на сигурно място под леглото. Сокът от девствен лес имаше противен и горчив вкус.

Че провери дали пистолетът му е зареден и го пъкна в кобура. Наметалото му беше все още напълно мокро и когато хвърли поглед към небето, той видя, че звездите ясно се различават сред разкъсаните облаци. Отвори прозореца и простря наметалото си навън, за да съхне.

Сокът още щипеше езика му, докато се спускаше по стълбите до приземния етаж на голямата празна къща. Сетне излезе през входната врата и външната порта след нея. Постоя за момент на мокрите дъски на улицата, заслушан в размяната на изстрели на изток.

Сетне погледна в обратната посока, към близките черни води на езерото, които се виждаха между двете редици къщи. Привлечен от тях, той тръгна по улицата, пресече широкия булевард и забърза към хлъзгавата крайбрежна ивица от езерна трева, докато не се озова до водата.

Сега по цялото протежение на далечните брегове блещукаха лагерни огньове. По езерото все още се носеха салове, хората на тях щяха да се насочат към местата, където се вливат Чилос и Сак, с надеждата да стигнат дотам, където щяха да са в безопасност.

Трябваше да съм на един от тези салове — кисело си помисли той. — Трябваше да отида колкото се може по-далеч от тук.

Че неохотно се извърна от брега.

Обърна се към далечните светлини и шума в сърцето на града и се зачуди колко ли още му остава, преди да дойдат за него.

Старицата стоеше приведена на брега на плаващия остров, нагазила до глезените във водата и вързала полите си около бедрата. Прерязваше с нож нишките на езерната трева, която след това пускаше в кофата до себе си.

За момент оръдията спряха да стрелят откъм горящия мост. Старицата чу слаб плясък недалеч от нея и след това внезапния звук на вода, която се стичаше от нещо. Тя прекъсна работата си и се подпря със свободната си ръка на кошницата за равновесие.

— Кой е там? — попита тя с треперещ от възрастта глас.

Никой не отговори, макар че можеше да усети нечие присъствие наблизо. Някой я наблюдаваше.

Тя се изправи с ножа в ръка. Разнесе се нов плясък и още стичаща се вода.

— Кой е там? — попита тя отново и направи няколко стъпки назад, излизайки от водата.

— Аз съм, стара майко, твоето дете — разнесе се наблизо млад женски глас.

Той накара старицата да трепне уплашено.

— Какво? Аз нямам деца. Кой е?

Тя усети как водата край върховете на пръстите ѝ се раздвижи. Почувства по лицето си нечий дъх с аромат на подправки.

— Спри да си играеш с нея, не виждаш ли, че е сляпа — разнесе се мъжки шепот. — Суон, ще ми помогнеш ли с тези дрехи, преди да измръзнем до смърт?

— Сляпа или не, тя все пак е свидетел.

Сърцето на жената спря, когато в гърлото ѝ опря хладно острие. Не смееше да помръдне. Безполезните ѝ очи се движеха сякаш независимо от желанието ѝ.

— Стара сляпа жена, без деца — смъмри я отново женският глас.

— Суон!

Гърлото на старицата беше пронизано от пареща болка. Закашля се с влажна кашлица, задави се и вдигна ръка към шията си, почувства как по пръстите ѝ се разлива нещо топло. Коленете ѝ се подгънаха и тя се строполи върху езерната трева. Едната ѝ ръка остана да се поклаща над водата, а устата ѝ беше широко отворена като на риба, озовала се на сухо.

— Тази трябва да ми е благодарна. — Беше последното нещо, което чу в живота си.

Стоотици хора изпълваха улиците и се тълпяха объркани около огромния Централен канал, където се надпреварваха за свободите места в няколкото лодки, които все още се готвеха да потеглят, или на фериботите, чиито екипажи бяха достатъчно храбри, за да се върнат за още пътници.

Че видя хора, които бяха толкова отчаяни, че товареха семействата си на импровизирани салове — рогозки от езерна трева. Жените стискаха в ръцете си бебета, децата държаха кошници, буркани и каишките на лаещи кучета, баби и дядовци шепнеха молитви.

Мъжете от кхосианската армия бяха намерили места за спане в цитаделата в сърцето на плаващия град и по улиците и в сградите, които я заобикаляха. Градската гвардия на Туме се мъчеше да поддържа някакво подобие на ред, докато войниците от армията се олюляваха пияни и уморени, пикаеха в преките, плискаха се като деца в обществените резервоари или развратничеха с проститутките, които толкова отчаяно се нуждаеха от пари, че бяха останали. Той прескочи един Червен гвардеец, който хъркаше в средата на дъските на улицата.

Под тентата на магазин зърна кратко сбиване между два взвода. Един мъж падна назад със стърчащ от бедрото му нож.

Че предположи, че това е заради отминалата битка. Мъже като него самия, които бяха изтощени до мозъка на костите си, но след като бяха оцелели от сражението, бяха твърде възбудени, просто за да си почиват. Никак не приличаха на войниците, които толкова го бяха впечатлили предишната нощ.

Една врата се отвори, когато той подмина началото на уличката, и двама мъже излязоха с олюляване през нея, обвити в дим. Че спря, за да погледне табелата над вратата. Пишеше „Странноприемницата на Калхалий“ над рисунка на жена с къдрава коса, от чиято уста висеше риба.

Беше виждал това име някъде и преди. *Калхалий*. Основателката на Туме и нейните двайсет гладуващи деца — родоначалници на главните кланове на града.

Че се приближи до отворената врата и пристъпи вътре. Спусна се по няколко дървени стъпала и влезе в широко мазе, което едва стигаше, за да се съберат в него стотината войници, които го изпълваха от стена до стена. Мъжете бяха разюздани пияници, които се надпреварваха кой ще надвика най-силно музиката на оркестъра, свирещ на подиума. Младият мъж усещаше влагата на стара пот във въздуха, сред дима от хазии и смолиста трева, който се носеше на гъсти облаци.

Тук той едва чуваше собствените си мисли и се радваше, че е така. Пристъпи към бара, който се простираше покрай лявата стена на дългото помещение. Там се бяха събрали офицери, които седяха на

столчетата или стояха прави, облежнати на бара. Сред тях имаше множество проститутки. Единият му крак се подхлъзна, той погледна надолу и откри, че е стъпил в локва от тъмна течност. Видя, че стои върху част от пода, направена от стъкло. През дълбоките основи от езерна трева под краката им беше изрязан голям, облицован с дърво, кладенец. Между чифтовете ботуши забеляза блещукането на призрачна светлина в дълбоките води долу.

Инстинктът на комарджия накарва Че да си пробие път напред, докато не стигна до задната част на стаята, където видя голяма овална маса, върху която течеше игра на раш. В този край помещението беше по-тихо и мъжете бяха съсредоточили вниманието си върху картите.

Известно време той погледа играта и видя, че залагат само двама играчи — един мъж в пурпурната роба на Хуу и момиче с къса коса, облечено в черните кожени дрехи на Специалните. Всички столове бяха заети, макар че един от играчите седеше потънал в дълбок сън, с отворена уста и кипната назад глава. Че леко бутна рамото му с един пръст и той падна странично от стола.

Наоколо се разнесе кикот, докато той се намърда на мястото на мъжа като жокей, който се настанява на седлото. Картите бяха свалени и момичето в кожените дрехи наблюдаваше как прибират монетите ѝ от средата на масата.

— Какъв е таванът? — попита той онези около него.

— Душите ни — избоботи мъж до него.

Той беше облечен в цивилни дрехи и имаше голям корем. Пред него имаше халба с вино и чиния с шишчета месо. Облиза мазните си пръсти, когато Че му кимна.

— Високи залози — отвърна Че и извади от джоба си кесията с пари.

Изсипа няколко монети в дланта си и ги сложи на масата една върху друга. Бяха от местните пари — сребърници и няколко златни орела, запасът му за спешни случаи.

Раздаващият раздаде наново карти и всеки от играчите хвърли по една медна монета в гърнето. Че погледна момичето, седящо срещу него. В момента беше затворило очи, но когато старият войник от дясната му страна погледна картите си и отвратено ги захвърли, то отвори очи за миг, за да погледне своите карти, и нацупи устни.

Малко е млада за Специална — помисли си Че, преди да забележи бялата лента на медико около ръката ѝ.

Тя внимателно взе една сребърна монета и я хвърли в гърнето.

Мъжът от лявата ѝ страна я изгледа подозрително и захвърли картите си. Хората около масата продължиха да свалят картите си. Когато дойде ред на дебелия мъж, той отговори на залога, след което си записа нещо в тефтерчето пред себе си.

Момичето срещна погледа на Че с големите си, замаяни от алкохола, сини очи.

— Ще играеш или ще гледаш? — попита го тя.

— По малко и от двете — отговори ѝ той, след което погледна надолу към своите две карти — черен монах с три ръце и бял чужденец.

Че обмисли положението си. Тази нощ не държеше да спечели. Беше му достатъчно да поседи в познатата среда на игралната маса и да забрави за момент за всичко останало. Подчинявайки се на внезапна прищявка, той отговори на залога на момичето и след това го вдигна, като хвърли още два сребърника, следейки реакцията ѝ.

Момичето отново притвори очи и се облегна на стола, докато чакаше реда си.

— Акцентът ти — не си от Кхос, нали? — Беше отново дебелият мъж, който отпиваше от виното си.

— Аз съм от много места — не принудено отвърна Че.

Мъжът избърса ръка във вълнената си туника и му я подаде.

— Куулас — представи се той.

— Че.

Стиснаха си ръцете и Че се зачуди дали мъжът просто не се опитва да го прецени.

— Какво те води тук, приятелю?

— Тук съм по работа — отвърна Че. — А ти?

— Аз ли? Занимавам се с военна кореспонденция, когато не съм зает с описването на впечатленията си от живота.

— Куулас? — изненада се Че. — Същият онзи Куулас, който написа „Първият и последният“?

Думите му накараха военния чатеро да се усмихне с гордост.

— Същият — призна той. — Доста четеш, приятелю. Не издадох чак толкова много бройки.

Че скромно наклони глава.

Раздаващият разхвърля върху игралната маса четири карти, обърнати нагоре. Че забеляза червен чужденец, преди да погледне останалите. Другите две карти също бяха червени.

Момичето отново първо обяви залога си. Този път беше още по-висок — в гърнето иззвъняха пет сребърника.

Че се облегна назад и се опита да прочете лицето ѝ.

Спокойна е — каза си той. Не изглеждаше да блъфира. Имаше голяма вероятност наистина да има нещо, може би дори флош.

Зачакаха Куулас. Едрият мъж изучаваше с присвити очи картите в ръката си и онези на масата. Той хвърли поглед към момичето.

— Не! — отсече той и захвърли картите си на масата.

Че се забавляваше. Знаеше, че вероятно е победен, въпреки това протегна ръка към запаса си от монети и си поигра с тях известно време, заслушан в металното им звънтене. Тя се престори, че не му обръща внимание, когато той я погледна втренчено, и той се възползва от възможността да погледне надолу към формите на гърдите ѝ, стегнати от кожата.

Не можеш да блъфираш с това момиче — реши той накрая и със съжаление плъзна двете си карти напред.

Направи жест към гърнето. *Твои са.*

Тя прибра безизразно печалбата си. Осмели се само веднъж да хвърли поглед към Че и ъгълчетата на устните ѝ се извиха в лека усмивка.

Дяволски добър блъф — изненадано си каза той.

Малката кучка беше изиграла всички.

Че се облегна назад и се засмя. В този момент се почувства толкова добре, че продължи да се смее. Смахът му се загуби сред глъчката на тълпата и когато най-сетне спря, той се чувстваше още по-добре. Междувременно бяха започнали раздаването на нова ръка. Той улови погледа на една от сервитьорките и ѝ извика да му донесе малко вода и хубаво вино. Виното, което тя му донесе, беше поносимо, а водата имаше вкус на езерна.

— Как върви евакуацията? — попита Куулас.

— Не би ли трябвало лично да провериш, кореспонденте?

— Засега видях достатъчно, благодаря — тихо отвърна мъжът.

Че пасува при следващите няколко ръце — картите бяха толкова слаби, че не си заслужаваше дори да блъфира с тях. Искаше да види как ще се развие играта и какви са стиловете на другите играчи, преди да започне да действа.

Близо до бара се разрази свада с бой. Причината за нея беше мъж, който си беше извадил члена и го размахваше под подигравките на приятелите си. Строшена бе маса и напитките върху нея се разляха по пода. Барабаните на оркестъра подхванаха ритъма и музиката продължи без прекъсване в следващата песен. Сега певицата стенеше настойчиво и със страст. Думите ѝ наподобяваха силен вой на най-чист стар кхосиански и по интонация почти приличаха на езика на алхазии. Че се обърна да наблюдава изпълнението ѝ.

Певицата беше облечена в черна тясна рокля от коприна, прилепнала по тялото. Косата ѝ беше вдигната нагоре с фиби от лакирано дърво. Очите ѝ бяха подчертани с черна линия. Докато пееше, поклащаше бедрата си по такъв начин, че приковаваше погледите на мъжете в помещението, а и на жените също, така че всички я зяпаха, полудели от копнеж по нея или от желание да заемат мястото ѝ. Очите им не я изпускаха, докато пееше, хванала лицето си, гърчейки се сред кълбата дим.

— Калхалий!

Че се обърна към масата.

— Какво? — попита той момичето.

— Калхалий — изкрещя отново то, за да надвика шума. — Казват, че тя притежава това място.

Той забеляза, че момичето говори с дълбок гърлен лагоски акцент.

— Бива си я — отбеляза той, като хвърли поглед назад.

Виното го замаиваше — вече го усещаше. Наведе се през масата и подаде ръка на момичето.

— Че — представи се.

— Чух — отвърна тя и го изгледа за момент, преди да стисне ръката му, след което добави: — Кърл.

Когато ръцете им се докоснаха, той усети как кръвта му се раздвижи и видя как устните ѝ леко се разтвориха. Стисна ръката ѝ по-силно — желаше я.

ЖЕЛАНИЯ

— Генерал Крийд, в западния квартал са избухнали размирици.

Беше ефрейтор Бере, хванал за юздите покрития си с пяна зел. Офицерът наскоро се беше върнал, след като беше предал съобщение на капитан Аштан, който беше заел западния бряг на острова с части на Червената гвардия.

— Какви размирици?

— С изпаднали в паника цивилни. Решили са да пренебрегнат предупрежденията ни за Сак и Чилос. Мислят си, че все още могат да стигнат дотам със салове.

Крийд погледна към мъжа в перлената светлина на зората. Бере беше мръсен като всички тях. Шлемът му липсваше, косата му стърчеше във всички посоки, а пурпурната му роба висеше на парцали върху бронята. Въпреки това той стоеше с изправен гръб и остър поглед — приличаше на човек, който се справя добре под напрежение.

Крийд си припомни, че има нужда от нов главен полеви адютант. Но това означаваше да приеме, че Бан лежи мъртъв при Чей-Уес, а онзи Бан, когото той познаваше, беше все още съвсем жив в мислите му.

— И какво предлагате, ефрейтор?

Бере беше изненадан, че го питат за мнението му.

— Не знам, генерале. Може би да изпратим повече хора, за да ги задържим.

Крийд обмисли думите му.

— Те все още са свободни хора — реши той, — ако искат да си пробват късмета, тяхна воля.

Ефрейторът кимна и се метна обратно на зела си. Телохранителите на Крийд му направиха път и той пришпори животното в галоп, принуждавайки войниците, задръстили дъсчения път, да се разпръснат.

Крийд стоеше на сред моста, който преминаваше през широкия Централен канал. Постава големите си ръце върху парапета и погледна

безизразно към сцената на хаос. Небесен кораб се издигаше от покрива на близкия склад, претоварен с ранени войници и цивилни.

С настъпването на новия ден гражданите, които все още бяха тук, започваха да изпадат в отчаяние. Вече искаха на всяка цена да се махнат от Туме. Но Чилос и Сак на практика бяха блокирани от имперските войски, така че всеки, който се опиташе да стигне до устието на коя да е от реките, попадеше под кръстосан огън и от двата им бряга. Преди час капитан Тренч от небесния кораб „Сокол“ беше докладвал, че Чилос е почервеняла от кръвта на трупове.

Не вярват, че ще можем да ги защитим — каза си Крийд, докато наблюдаваше бъркотията от двете страни на канала.

Едва ли можеше да ги вини за това. Армията се беше довлякла до Туме разбита и преследвана от неприятеля. Изглеждаха неспособни да удържат дори един мост, камо ли пък цял град, и без тежки оръдия наистина беше доста съмнително, че ще успеят да го сторят.

Студеният бриз прокара пръстите си през дългата коса на Крийд. Той отметна глава назад и усети влажния гнил мирис на езерната трева сред останалите миризми на града. Харесваше Туме от всичките си посещения при стария си приятел Ваничиос, когато идваше, за да ходи по жени и да се напива, както правеха всички офицери ергени, а и да се възползва от целия разкош, с който разполага синът на принципария.

Отвъд Централния канал се издигаше цитаделата — древната крепост на върха на скалистия остров. Той беше заобиколен от ров под формата на канал. Сега, след като предишната нощ Ваничиос беше отпратил семейството си и цивилния персонал, в него нямаше лодки.

Приятелят му отказваше да промени решението си да остане и да се бие. Дори сега гвардейците вкарваха каруци с припаси в цитаделата за предстоящата обсада, докато на брустверите се сваляха платнищата от катапултите и стрелометите. Въпреки принципите на самия Ваничиос гвардейците му дезертираха на тълпи през цялата нощ и сега бяха останали да го защитават едва половината. Ваничиос проклинаше онези, които бяха избягали, и ги наричаше страхливци и мръсни псета. С блеснали очи убеждаваше Крийд да не евакуира армията от Туме, а да остане да отбранява града заедно с него.

За момент пламенният призив на стария му приятел беше разколебал Крийд. Беше унизително да бяга още веднъж от

имперските войници. Въпреки това хладният му разум се завърна, преди да отговори.

Туме беше гроб, който чакаше да бъде запълнен. Да защитава града сега, би коствало животите на оцелелите му хора, защото резервите на Ал-Кхос с техните тежки оръдия бяха все още на три дни път — твърде далеч, за да променят нещо. Междувременно от кулите на градските порти току-що беше дошла новина, че имперските сили са започнали да възстановяват полуразрушения мост въпреки постоянния обстрел от страна на защитниците. Очакваше се, че врагът ще успее да довърши моста в рамките на един ден, ако войниците се заемат с това достатъчно упорито и безразсъдно. Крийд нямаше съмнения, че те ще го направят.

След като преминеха моста, щеше да се води битка за всяка улица и никой не можеше да каже колко дълго защитниците щяха да запазят силите си сплотени, преди всички да започнат да се спасяват поединично и армията да се разпадне.

Не, той нямаше да позволи това да се случи.

Генералът хвърли поглед към Централния канал долу и фериботите, закотвени там — онези, които бяха успели да се върнат след последния курс.

Платноходите бяха пълни с групи работници, които се занимаваха с дърводелство, подсилваха парапетите и рубките на всеки корпус. Полковник Барклий от Червената гвардия крачеше между тях, слизаше и се качваше на корабите, за да инспектира отворите за стрелба, които изрязваха в дървото. Той беше единственият опитен морски офицер, с когото разполагаха. Корабите щяха да се нуждаят от цялата защита, която биха могли да получат. След като качаха последните цивилни и ранени, оставаше въпросът с евакуирането на остатъка от армията. Част от хората можеха да бъдат взети от скудовете и небесните кораби. Щеше да се наложи останалите да бъдат натъпкани по фериботите и да минат през кръстосания огън при устието на Чилос с надеждата да успеят и да поемат на юг по течението към Джунос Фери, където Крийд беше решил да прегрупира силите си и да изгради отбранителна линия.

Поне в едно отношение имаха късмет — все още контролираха небето, тъй като имперските бойни птици се бяха изтеглили след

първоначалните единични схватки. Колко дълго обаче щеше да продължи това, никой не знаеше.

Крийд беше твърдо решен да евакуира всички до сутринта на следващия ден, преди имперските войници да са приключили с възстановяването на моста.

Всички, които останеха тук след това, трябваше да разчитат само на себе си.

Кърл го харесваше. В него имаше нещо самотно и уязвимо, беше като дърво без корен, макар че се държеше добре с някаква мрачна предизвикателност в погледа и откритият му смях беше заразителен.

Кой си ти? — зачуди се тя, докато наблюдаваше Че да играе. Не приличаше на кхосианец. Тя забеляза русата коса по скалпа му, подстригана късо като на военен. Очите му под тънките вежди бяха тъмни и се стрелкаха бързо. Имаше красиво прямо лице и хубави ръце.

Кърл имаше нужда от мъжка компания. Или поне така си мислеше през нощта, когато се събуди на студения под на склада, където бяха разквартирувани заедно с ранените. Призраците от кошмарите и лицата на младите мъже, които ѝ крещяха да ги спаси, бяха прогонили съня от очите ѝ. Докато доброволци и монаси от града се грижеха за ранените, Крис беше заспала дълбоко и хъркаше, както и Андолсон, прегърнал своя житар. Бяха го видели при влизането си в Туме. Той им беше казал, че Милос и младият Кууп са мъртви и че останалата част от медикосите, които познават, най-вероятно са разпръснати из цялата армия.

В студеното помещение на склада беше чула млад мъж да крещи насън, преследван от собствените си кошмари от битката.

Кърл тихо беше станала и бе излязла навън в търсене на някакво развлечение. От доста зает уличен търговец си купи доза дрос, увита в графов лист, и я взе цялата, преди да се отправи към мястото, откъдето долиташе музика.

Когато се озова в „Странноприемницата на Калхалий“, тя седна на масата за раш, докато сивият прах препускаше в кръвта ѝ, и игра, насочила само част от съзнанието си към играта, а останалата част бе погълната от мъжете около нея — онези, които бяха млади и хубави, както и разгорещените ветерани.

Когато Че седна на масата срещу нея, тя го постави в първата категория и се усмихна с победоносната си усмивка, след което си каза: *Този ще е*. Мъжът играеше добре карти, спечели повече пари, отколкото загуби, макар и небрежно и равнодушно. Постепенно играта увлече и нея. Играеше с него и с останалите с техните карти и монети по същия начин, по който се отнасяше с мъжете в леглото, като се напиваше все повече с всяка следваща глътка от керача, който беше купила от бара.

До сутринта играта раш се беше превърнала в игра на издръжливост. Сега, когато нуждите на войниците се бяха насочили към храната и спането, в кръчмата в мазето беше станало по-тихо. Няколко останали сервитьори и собственичката Калхалий раздаваха топла храна, като тя отказваше да ѝ се плаща. Фенерите в стаята бяха напълнени отново, макар че неестествената светлина, идваща от остъкления под, се засилваше и се отразяваше със синкаво блещукане от тавана и стените.

Мъжете напускаха масата и бяха заменени от други, но основните оставаха. Между тях беше дебелият военен кореспондент Куулас и онзи мъж Че, който, изглежда, също като Кърл искаше да се напие и да се забавлява, защото се наливаше здраво.

Мислите ѝ се точеха бавно и апатично като отминаващите часове, съзнанието ѝ беше размътено. Тя разговаряше с Че и останалите играчи на масата, шегуваше се с тях и на свой ред се смееше на шегите им, но през цялото време някаква уплашена и тревожна част от нея продължаваше да стои на нощното поле на Чей-Уес, докато мъжете около нея се избиваха.

— Кажи ми — обърна се тя към Куулас, — какво им липсва на тези от Ман, та искат да завладеят целия свят?

Мъжът драскаше нещо в тефтерчето си, докато играеше. Погледна я объркано.

— Коса? — простичко предположи той, преди да се върне към бележките си.

— Имаме една история в Лагос — продължи тя, — историята за Каносос. За края на времето. В нея се разказва как ще дойде време, когато лъжите ще бъдат смятани за истина, а истината ще бъде открито презирана. Време, в което множество от мъртви души ще управлява

света по свое подобие. И когато ще останат само неколцина мъже и жени, които да им се противопоставят.

— Мисля, че съм чувал тази история — разсеяно кимна Куулас. — Накрая Лагос се удавя в собствените си сълзи, не съм ли прав?

Кърл също си спомняше тази част от разказа. Лицето ѝ поруменя, когато Куулас бързо вдигна поглед и каза:

— Съжалявам. Не исках да...

Той не довърши, внезапно почувствал се неловко.

— Има подобна история във Високия Паш — намеси се Че с пиянско фъфлене.

Той все още държеше нейния мях с керач, който тя му беше позволила да опита.

— За големия глад, който кара човек да се обърне срещу целия свят. Накрая Ерес ги поглъща — всички, с изключение на онези, които са се противопоставяли.

— Надявам се да е вярно — заяви Кърл и чу трептящата омраза в гласа си, която я изненада с отровната си жлъч. — Надявам се, че всички те до един ще бъдат заличени от лицето на този свят.

Че я гледаше странно. Едното му око беше притворено.

— Трябваше да се досетя, че ще те открия тук.

Кърл вдигна очи и видя, че до нея стои Крис с чаша в ръка.

— Крис, заповядай при нас.

— Това не ме привлича — поклати глава жената. — Просто обикалям да видя къде са всички.

— Вече знае ли се кога ще се изтегляме? — Кърл се пресегна и си взе меха с керач от Че.

— Утре сутрин — Болт току-що ми каза. Налага се да останат няколко медикоси, докато и последните лодки не поемат. — Тя наблюдаваше как Кърл отпи голяма глътка. — Карай по-полека с това. Навън настана истинска лудница.

— Крис, ако не правя това, ще крещя колкото ми глас държи цял час.

— Въпреки това внимавай. Не се скитай наоколо сама.

— Няма — обеща Кърл, сякаш наистина го мислеше.

Крис хвърли поглед към Че, след това отново я погледна.

— Ще се видим по-късно.

— Хуун... наведи си проклетата глава, човече!

Докато Халахан крещеше, поредният оръдеен снаряд уцели назъбения парапет и предизвика взрив от прах и зидария. Като по чудо Хуун не беше ранен и се претърколи изпод облака прах заедно със свой другар от Сивите куртки. Халахан започна да ги тупа, все едно бяха обхванати от пламъци.

Още един снаряд се разби в дебелия фасад на кулите на портите, докато техните оръдия отговаряха подобаващо и обстрелваха частично разрушения мост с гюлета, които падаха пред вражеската артилерия на отсрещния бряг. Имперските снайперисти вече стреляха бързо. Дишането на бранителите беше затруднено заради всичкия този прах и парчетата камъни, които се пръскаха навсякъде и падаха върху балкона. Ушите на Халахан звънтяха толкова силно, че направо го боляха.

Огневата позиция изглеждаше като сцена от Щита от първите дни на войната. Мъжете клечаха приведени възможно най-ниско сред останките, покриващи плочника, почистваха дулата на оръжията си и се мъчеха да презаредят. Един медико притискаше окървавените ребра на Сива куртка, трима други мъже лежах мъртви отзад с все още отворени очи. Халахан остана ниско приведен, докато се придвижваше към мястото, където главен сержант Джей клечеше до назъбения парапет и наблюдаваше моста при отсрещния бряг през далекогледа на полковника.

Изглежда, сержантът усети приближаването на Халахан. Той се обърна точно когато ветеранът застана наведен до него и без каквото и да било предисловие изкрещя в ухото му:

— Нещата загрубяха!

Халахан взе далекогледа си и настрои фокуса му, за да види тежкото оръдие по-навътре на отсрещния бряг, от чието дуло изригваше дим. Имперските сили вече бяха разположили три батареи срещу тях. Оръдията им бяха тежки и с по-далечен обseg от малките полеви оръдия на защитниците.

Полковникът върна очилата на сержанта и погледна надолу към моста. Изгорената му половина по-близо до тях сега се намираще във водата. Дървото беше почерняло като въглен. Голяма част от езерната трева, върху която се простираше, беше потънала непосредствено под

повърхността на водата, а там, където се издигаше невредима, имаше редица от маниански обсадни щитове за защита на снайперистите и работниците зад тях. Покрай стената от щитове групи от фигури бързаха напред, натоварени с наръчи езерна трева и дървен материал, които хвърляха върху останките от срутилия се мост, преди да хукнат обратно да се прикрият.

По вида им ставаше ясно, че са роби — най-вероятно кхосианци. В началото Сивите куртки отказваха да стрелят по бягащите фигури, но в един момент Халахан стисна зъби и издаде заповед. Неговите многонационални части се захванаха със зловещата задача да повалят тичащите фигури, докато кхосианските войници наблюдаваха случващото се в стъписано мълчание. Робите падаха като парцалени кукли, но броят им сякаш беше безкраен. Постепенно възстановяваха разрушената част от моста.

Земята под краката на Халахан потрепери. Поредното оръдейно попадение. Част от парапета и пода вляво от тях се срина и Хуун и другарят му снайперист трябваше да отскочат назад, за да са в безопасност.

Халахан погледна през образувалата се цепнатина към балкона на лявата кула на портите, където капитан Хъл, неговият лагосиански помощник-командир, се бе разположил по същия начин с взвод мъже. Всички те се бяха снишили при внезапния оръдеен залп.

— *О, не* — извика някой, докато наблюдаваха как балконът под краката на другарите им бавно започна да се разпада.

— Махнете се оттам! — изкрещя друг, сложил шепи около устата си, но беше твърде късно.

Първо падна външната част на извития парапет. Мъжете се прекатурваха през бойниците му. Халахан видя капитан Хъл, наметнат с бял шал, да маха на останалите си хора да скочат към стълбището. В следващия момент целият балкон се срина с грохот заедно с Хъл и другите войници.

От далечния бряг се надигна вик. Имперските войници нададоха победен рев. Халахан за момент затвори очи. Той бавно разтри брадясалото си лице с ръце, станали безчувствени от студа. Не беше спал от две нощи. Той изръмжа и обърна гръб на сцената, опитвайки се въпреки умората и гнева си да разсъждава трезво. Останалите мъже го

наблюдаваха, готови да се втурнат при първия му знак. Той само кимна с глава.

Сивите куртки събраха оборудването си, след което се отправиха бързо към стълбището.

Долу, на улицата, над главите им свистяха и рикошираха куршуми. Хората му се разпръснаха да заемат огневи позиции в околните сгради! Червените гвардейци все още бяха разположени по улиците под прикритието на импровизирани барикади.

Халахан се затича след сержант Джей, който прескочи разбитите порти.

— Отстъпваме към задните си позиции — извика той на сержанта.

— Казаха ли кога ще можем да ги напуснем?

Двамата прескочиха купчина останки. Халахан придържаше сламената си шапка.

— Заповедите остават същите, главен сержант. Да удържим тази позиция до сутринта.

Сержантът му хвърли кос поглед.

— Знам, стари приятелю — отвърна Халахан. — Знам.

СРЕЩА НА ДИПЛОМАТИ

Че беше толкова пиян, че вече бе забравил, че играе раш.

Виновно беше онова момиче с красивото лице, Кърл, което разговаряше с него от време на време, докато играеше или се смееше на шегите му, но най-вече просто споделяше с него големия си мях с керач, като се преструваше, че не се интересува от него. Че продължаваше да пие, докато звуците в кръчмата ставаха все по-приглушени, далечни и нереални, а той потъваше все по-дълбоко в себе си.

В един момент Куулас и останалите играчи се отказаха от опитите си да го съживят с подигравките си. Вместо това те го вдигнаха от масата заедно със стола, така че някой друг да заеме мястото му.

— Разкарайте се — изфъфли той, но те не му обърнаха внимание.

Болеше го глава. Не можеше да си спомни друг път да е пил толкова много. Известно време просто остана да седи на стола, докато нещо се опитваше да излезе от врата му. Той удари с ръка мястото, но пулсирането не изчезна.

Изглежда, че го бяха сложили да седи на празна маса. Видя пред себе си халба, пълна с вода, и с благодарност я изпи.

Установи, че се накланя настрани, сякаш равновесието му се настройваше към света, който се беше наклонил. При движението си се опря в нечие рамо. Беше момичето, което седеше до него.

— Ела с мен — чу се да казва в ухото ѝ.

— И защо да го правя? — подразни го тя.

Той се опита да се съсредоточи в думите, които трябваше да изрече.

— Защото — подхвана — искам да го направя.

Коляното ѝ се допря в неговото.

— Можем да си вземем стая и тук — предложи момичето. — И да поискаме да ни качат малко храна. Изглеждаш така, сякаш имаш

нужда да похапнеш.

Кърл му помогна да се изправи и той остана да стърчи, олюлявайки се, докато тя изчезна някъде. Когато се върна, тя се усмихваше.

— Оттук — посочи тя и го поведе към стълбище, осветено от една-единствена примигваща лампа.

Някой подсвирна зад гърба им и изкрещя нещо окуражаващо. Че погледна назад, но не разбра чий е гласът.

Той не забеляза двете фигури, които влязоха в крчмата — мъж и жена, облечени в цивилни дрехи. Носеха филцови шапки на обръснатите си глави, а суровите им погледи бяха впити в него.

Архгенерал Спарус наблюдаваше през далекогледа два небесни кораба, които отлитаха от центъра на Туме. Край парапетите им стояха Червени гвардейци с наметала, издути от бриза, докато съдовете трмаво се издигаха във въздуха. Той прибра далекогледа и го подаде на най-близкия офицер, капитан Скайд. Значи беше истина — Крийд евакуираше хората си от Туме. Спарус знаеше, че лорд-протекторът ще е сред последните, които ще напуснат плаващия град, и затова генералът бързаше с възстановяването на моста.

Не искаше да позволи на този мъж да се измъкне отново. Искаше го жив. Много му се щеше най-добрите му хора да поработят над него. Щяха да го пречупят, както пречупваха и всеки друг — с наркотици, манипулации на ума и внимателно приложени дози болка — докато Крийд не се превърнеше в човешка развалина, която щеше да изпълнява всичко, което те пожелаят от него...

След като битката свърши и кхосианците се измъкнаха на косъм, това се беше превърнало в любимата му фантазия — лорд-протекторът окован гол в клетка, отричащ се гласно от всичко, за което някога се е борил, докато Спарус го показва пред стените на Бар-Кхос, така че кхосианците да видят с очите си в какво се е превърнал техният велик военен водач.

Може би Крийд дори щеше да се присъедини към Лушън като поредния жив трофей. Спарус си каза, че това би било много подходящо. След потушаването на лагосианското въстание бе се оказало, че то не е нищо повече от поредната безразсъдна глупост.

Скоро след падането на Кхос и Свободните пристанища щеше да стане ясно, че те също са били заблуда. Битките при Корос, Чей-Уес и Щита щяха да бъдат запомнени като последните ярки мигове на народ, който упорито е останал в миналото, и на напразните му опити да отрече новия световен ред.

Спарус не се съмняваше в това, защото го беше виждал да се повтаря отново и отново. Макар учените да обичаха да остроумничат за победителите и да пишат исторически книги, Спарус знаеше, че нещата са много по-дълбоки. Победата оформяше историята в умовете на хората и тя показваше правотата на дадена кауза, както и погрешността на вярванията на губещите. Победата носеше сила, докато поражението... поражението не беше нищо повече от празна черупка, която бързо биваше захвърляна, като се изключат семената, които се крият в нея и са надеждата за бъдещи триумфи.

Когато Ман завладееше Свободните пристанища и земите на алхазии, това щеше да е краят на най-голямата надпревара на всички времена — надпреварата на религиите. И самата победа щеше да е доказателството за правотата на Ман.

Той обаче първо имаше лични сметки за уреждане с този мъж, този лорд-протектор, заради който вече два пъти бе изглеждал като глупак — първо с нощното си нападение, после с неочакваното си бягство от бойното поле. И Спарус знаеше съвсем точно как ще постигне целта си.

— Полковник Кунсе — каза той и полковникът застана мирно заедно с останалите офицери около него, — подгответе командосите ни за нощно нападение. Накарайте ги да направят салове, с които да преминат. Когато започне да се стъмва, удвоете работата по моста. Предложете злато, за да привлечете доброволци, ако се налага. Искам мостът да бъде завършен тази нощ, не утре, чувате ли ме?

Той погледна с единственото си око на запад над имперските тежки оръдия, които обстрелваха южния бряг. Точно в този момент още един кхосиански небесен кораб се връщаше над езерото.

— И направете нещо с тези небесни кораби, разбрахте ли? Трябва да водим битка за небето, а не да го оставяме открито за кхосианците, та да се измъкват необезпокоявани по въздуха.

— Но нашите птици още не са ремонтирани, архгенерале.

— Не ме е грижа, полковник. Ако могат да летят, вдигнете ги във въздуха.

Спарус искаше невъзможното, но не го беше грижа.

— Ще превземем града тази нощ и ще пленим самия Крийд, докато все още евакуира хората си.

Неколцина от офицерите се усмихнаха, виждайки иронията в случващото се.

Да, нека видим дали кхосианците ще харесат вкуса на собственото си лекарство — помисли си Спарус.

Тракането на дървени чинии стресна Че и го извади от пианското му вцепенение.

Той видя, че върху малката маса е сложена храна и че двамата с Кърл са си взели стая. Край едната стена имаше оправено легло. Прозорецът зад гърбовете им беше закрит с плюшени завеси, а на пода имаше килим, също от плюш. Въпреки че стаята беше чиста, тя все пак миришеше на влага и мухъл.

През затворената врата откъм коридора и помещението в подножието на стълбището се разнесе приглушен смях. Че седеше и гледаше храната, а светът около него леко се въртеше. За момент забрави кое е момичето, седнало до него. Въпреки това краката им се докосваха и това сякаш не я притесняваше. Значи между тях имаше нещо, макар той да не си спомняше какво точно. В едната му ръка между пръстите му пушеше пръчка хази. Той я поднесе към устните си, разтреперан. Смукна от нея и усети как всяка една частица от тревата хази се спуска по гърлото му и го дращи.

— Издишай бе, идиот — каза момичето и взе пръчката от него.

Бузите ѝ бяха издути от храната, която дъвчеше. Той продължаваше да седи, задържайки дима в дробовете си, и не правеше нищо друго, освен да гледа втренчено пламъка, топящ свещта в средата на масата.

Накрая издиша, облегна се назад и я погледна.

— Колко си красива — каза той.

Тя му се усмихна учтиво, сякаш беше чувала тези думи стотици пъти, след това насочи отново вниманието си към храната.

— Трябва да хапнеш — посъветва го. — Ще се почувстваш по-добре.

В този момент той не можеше да понесе мисълта за храна. Вратът му наистина пулсираше и той бавно осъзна, че това не е просто главоболие.

Преди колко ли време пих от сока от девствен лес? — внезапно се зачуди той.

— Те идват за мен — смотолели на глас и се опита да се изправи на крака, докато безполезният му език едва успяваше да изговори думите.

— Идват за всички нас — бе нейният отговор.

Ръката му се изплъзна от масата и той отново се отпусна на стола си. Не можеше да стои прав. Наведе се напред, за да опре чело в хладната повърхност на масата, след това се извърна и притисна бузата си към нея. От ъгълчето на устата му се стичаше слюнка.

Забеляза, че мехът с вино е все още в скута му. Реши, че има нужда да пийне още, и се изправи с пъшкане на стола, след което се зае с мъчителната задача да сипе в устата си от керача.

Преди да успее да преглътне, момичето го сръга рязко в ребрата.

Със замаян поглед той видя, че сега пред масата стои човек, а друг затваря вратата след себе си.

Под тънките си наметала бяха облечени в цивилни дрехи. От разтворените им плащове стърчаха дула на пистолет, насочени към сърцето на Че.

Той рязко се изправи на стола си.

— Имаш ли против да поседнем? — попита Гуан и седна на един от столовете от другата страна на масата.

Сестра му стори същото. Тъмните очи на Суон проблеснаха към момичето.

— Коя е красивата ти приятелка? — кисело попита тя и Че се зачуди как изобщо някога е смятал тази жена за привлекателна.

Той не отвърна нищо, защото Гуан беше втренчил студения си поглед в него.

— Ако бях на твое място, не бих протегнал ръка към пистолета — рече мъжът. — На крачка съм от натискането на спусъка.

Че отдръпна ръка от дървената дръжка на пистолета в колана си.

— Сложи ръцете си на масата — нареди му Гуан.

Че остави меха с виното на масата и сложи ръцете си от двете му страни.

— Ти също — заповяда Гуан на момичето.

Че установи, че му е трудно да фокусира лицето на дипломата.

Той изглеждаше зловещо на слабата светлина от свещта в стаята. От сенките очите му приличаха на кладенци, а устата му бе като разкривена рана. Че усети, че от Гуан се носи миризмата на езеро. Той хвърли поглед към ръцете на Кърл върху масата. Те трепереха. Той примигна и отново се съсредоточи върху лицето на мъжа.

— Е, няма ли да кажеш нещо? — подкани го Гуан. — Защо не ни обясниш каква е причината да станеш предател?

Че виждаше, че мълчанието му разгневява мъжа. Той изкриви ъгълчето на устата си в усмивка, за да го подразни.

Гуан погледна сестра си. Тя сви рамене и си взе още един сладкиш.

Мъжът вдигна пистолета над масата и го насочи към лицето на Че. Сестра му избърса устните си и преглътна остатъка от сладкиша, след което се изправи. Отиде до вратата с изваден пистолет, кимна и зачака.

Че вдигна пръст. *Един момент.* Това разколеба Гуан. Че наблюдаваше дулото на пистолета през потрепващия пламък на свещта. Наведе се към Гуан.

Присви устни и духна.

Керачът в устата му излетя към свещта и пламъкът ѝ се разпали по-силно, понасяйки се към другия дипломат. Оръжието изтрещя оглушително. Гуан падна назад с пламнали дрехи, а Че хвана ръба на масата и я запрати странично след него.

Сетне скочи на крака, олюля се, но запази равновесие и се обърна към прозореца. Задави се от дима. Дръпна завесите и се опита да отвори кепенците. Те отказаха да помръднат.

Суон беше коленичила до брат си и се опитваше да изгаси пламъците.

Че сграбчи Кърл за китката, докато тя стоеше неподвижно, вцепенена от паника. Тя се опита да се съпротивлява, когато той я задърпа към прозореца, и успя да измъкне ръката си от хватката му.

— Ще убият и теб! — сопна ѝ се той, след което се обърна към прозореца и удари кепенците с рамо.

Те се отвориха по-лесно, отколкото беше очаквал, и младият дипломат скочи с вик през прозореца и се приземи по гръб на склон от мека езерна трева. Кърл падна върху него и двамата се плъзнаха надолу по склона към водата.

Спряха точно навреме и се изправиха, помагайки си един на друг. Че заслони с ръка очите си срещу ослепително бялата дневна светлина.

От прозореца се разнесе изстрел. И двамата не видяха къде се удари куршумът.

— Кой са те? — попита Кърл. — Не разбирам!

— Оттук — извика Че и се затича на зигзаг към най-близката дъсчена улица.

Не се виждаха никакви цивилни. Двамата тичаха колкото им държаха силите, но той постоянно залиташе настрани, сякаш земята под него се е наклонила, и се налагаше Кърл да го изправя. Бягаха, докато не останаха без дъх, и дори след това продължиха да тичат. За миг му се стори, че пулсирането във врата му леко се забавя. Но след това се ускори отново и той разбра, че двамата дипломати са по петите им.

— Къде отиваме? — поинтересува се Кърл, която вече беше по-скоро разгневена, отколкото уплашена.

Но Че не можеше да ѝ отговори. Беше твърде зает да повръща, докато се препъваше по улицата. Всеки път, когато усетеше гадене, той пъхаше пръст в гърлото си, за да изкара алкохола от стомаха си.

— Трябва да потърсим помощ — изкрещя тя, обгърнала го с ръка, като се движеше по-уверено от него. — Да намерим някого от стражата!

— Без войници — изръмжа Че, който усещаше парещия вкус на жлъчка в дъха си.

Той продължи да тича, водейки я към западния квартал на града. Опита да зареди пистолета си в движение, но така и не успя да сложи патрона в него. Кърл изруга, взе го от него и го зареди, като поглеждаше през рамо.

— Те идват — задъхано каза тя.

Той погледна назад. Видя размазан хаос от цветове и форми, от който му се догади. Присви очи, опита се да фокусира и видя, че Суон е от лявата страна на улицата, а Гуан — от дясната. Придържаха се

плътно към фасадите на сградите и държаха пистолетите си ниско. Горната част от дрехите на Гуан се беше превърнала в обгорели парцали. Суон посочи с пръст отсрещната страна на улицата. Брат й кимна и тръгна по една пряка, където се скри от погледа.

Че предположи, че вече са близо до къщата, защото улицата му се стори позната. Тъй като не искаше Гуан да ги заобиколи отстрани, той поведе Кърл по тясна уличка, претичаха през нея, след което отново се насочиха на запад. Обърна се и тъкмо се прицелваше с пистолета, когато Суон надникна иззад една стена и бързо се скри. Той зачака, но тя не се показа отново.

— Върви — подкани той Кърл и сам тръгна покрай тръстиковата стена от лявата страна, ограждаща градините зад къщите.

Отново се обърна и почти невиждащо се прицели в Суон. Тя приклепна настрани точно когато той стреля.

Пред тях се появи взвод Червени гвардейци, които се обърнаха по посока на звука от изстрела. Олюлявайки се, Кърл се запъти към тях, преди Че да успее да я спре. Той се дръпна назад, докато тя говореше и сочеше към техните преследвачи. Мъжете видяха Суон, пръснаха се и започнаха да се придвижват към нея.

Че дръпна Кърл за ръкава и й направи знак с глава да го последва. И двамата бяха изтощени и вече пристъпваха по-бавно по улицата. Че се оглеждаше наляво и надясно за Гуан или за къщата.

Нещо плющеше на вятъра.

Беше наметалото му, повесено от прозореца на горния етаж, където го беше проснал да съхне. Че падна и се претърколи на дървените стърготини по земята. След като Кърл му помогна да се изправи, той я поведе през градината. Заобиколиха задната част на къщата и се отправиха към предния ѝ вход.

— Оттук — каза ѝ той, усещайки пулсирането във врата си.

Двамата влязоха вътре и затвориха вратата след себе си.

Че дръпна резето. Къщата беше точно както я бе оставил. Той бързо се изкачи по стълбите към спалнята си, където извади раницата си и започна да рови в нея за шишенцето със сок от девствен лес. Капна една капка на езика си. Момичето стоеше на прага и го наблюдаваше.

Че отиде до прозореца. Застана в единия му край и надникна навън.

Не се виждаше никой.

Той внимателно прибра наметалото си и видя, че е напълно изсъхнало. Дръпна Кърл в стаята и затвори вратата, след което седна на леглото с пистолет в ръка и го презареди. Затвори оръжието и зачака. От съседната стая долиташе силно хъркане.

Туптенето на пулсиращата жлеза сякаш намаляваше. В началото не беше сигурен, но после след един като че ли безкрайно дълъг миг се почувства по-уверен, че това наистина е така.

Най-сетне въздъхна с облекчение.

— Тръгнаха си — каза той и със стон се отпусна назад на леглото.

Виеше му се свят.

— Сигурен ли си?

Той кимна.

— Искаш ли да ми кажеш кои са те?

— Стари приятели — опита се да излъже той. — Дължа им пари.

— Ти да не си крадец?

Че тромаво се изправи, отиде отново до прозореца и погледна навън, но там все още нямаше никого. Когато се обърна отново към нея, тя се опитваше да отвори вратата, за да си тръгне.

С три крачки се озова при нея. Кърл изохка, когато той сграбчи китката ѝ.

Готвеше се да ѝ каже да почака, но преди да осъзнае какво се случва, двамата бяха притиснати един към друг до вратата и усещаха горещия си дъх.

В следващия миг вече се целуваха и трескаво се докосваха, забравили за всичко друго, освен за страстта и нуждата, която изпитваха.

ТЕСНИНАТА

Един войник от Сивите куртки падна в мрака и Халахан притича покрай мъжа, който беше мъртъв още преди да се строполи на земята. Полковникът се движеше опипом сред останките от портите, спря до сержант Джей и клекна привиден зад преобърнатата каруца. От двете им страни имаше стрелци с лъкове, които стреляха трескаво над барикадата, препречваща улицата. Той надникна за кратко над каруцата и видя ярките проблясвания на изстрелите в нощта.

Сред развалините на кулите на портите бързо се стрелкаха ниско приведени фигури. Отвъд тях, зад обсадните щитове, по набързо довършения мост, за втора атака се струпваха още фигури.

— Къде е той? Изпрати ли нов куриер? — изкрещя той в ухото на Джей.

Главният сержант кимна, сетне погледна мрачно през една цепнатина в дървото към тълпите имперски войници, които се движеха по моста.

Последва експлозия, която накара сержанта да клекне до Халахан. Атакуващите бяха хвърлили пред себе си гранати.

Полковникът вдигна поглед към заобикалящите ги сгради. Стрелците с пушки и лъкове вече стреляха непрекъснато. В нощния въздух над езерото ревяха оръдията на небесните кораби, които се обстрелваха взаимно.

Някак си огневите позиции в разпръснатите сгради от двете страни на портите бяха паднали. Сега постъпваха доклади, че неприятелските части се опитват да нападнат фланга на втората отбранителна линия. Халахан подозираше, че са командоси, които са се промъкнали с плуване от моста или от самия бряг. Ако се съдеше по гърмежите, изглежда, атакуваха по цялата южна страна на острова.

Халахан се намръщи, когато видя Червените гвардейци и Специалните да отстъпват към пътя от пряка, която отбраняваха. Стоящият до него стрелец с лък застреля имперския войник, който се покатери по отсрещната страна на каруцата. Отгоре ѝ наскачаха още

вражески войници, които виеха като диви кучета, а каруцата се тресеше под тежестта им. Червените гвардейци от двете му страни се втурнаха напред. Чартите им се стрелкаха нагоре. Един мъж впи гневно обезумелите си очи в него, преди да се строполи назад и да се скрие от погледа му.

Той бързо се обърна, за да погледне назад към улицата, и изруга, но после видя голямата тъмна фигура на Крийд, който крачеше към неговата позиция. Телохранителите на генерала се суетяха около него. Халахан се затича да го посрещне. Лицето на генерала се беше зачервило, докато крещеше разгорещено, за да надвика шума.

— Нападат ни от юг със салове и плувци. Колко дълго можете да удържите това място?

— Да го удържим ли? Изглежда ли ви възможно да го удържим?

— Все още имаме две хиляди души в града, полковник. Трябва да ни осигурите време да ги евакуираме.

— Наясно съм с проблемите ни, генерале. Но ви казвам, че не можем да удържаме това място повече.

В небето на изток се разнесе експлозия и Крийд вдигна поглед заедно с всички останали. Един небесен кораб се разпадаше сред ярки пламъци.

— Добре тогава — извика Крийд. — Изтеглете се, когато трябва, но ги забавете колкото можете. Ще оставя един кораб да ви чака.

— Това обещание ли е, генерале?

И двамата се гледаха втренчено. Бяха ядосани и искаха да се разкрещят един на друг, просто за да изпуснат напрежението, породено от отчаянието. Но после изражението на Крийд се смекчи и Халахан видя, че той протяга ръка. Полковникът я сграбчи и я разтърси здраво.

— Ще се видим там — каза му той.

Беше очевидно, че принципарий Ваничиос знае какво ще каже Крийд още преди да е изрекъл думите.

Въпреки това генералът ги изрече:

— Сега или никога, стари приятелю. Трябва да тръгваме.

Благородникът Мичине сложи ръце върху назъбения парапет и се загледа на юг, към града. От наблюдателната си позиция на най-високата кула на цитаделата те виждаха целия Туме, простиращ се

около тях. Откъм улиците на юг се чуваха изстрели. Няколко сгради горяха и бризът от изток раздуваше пламъците им. Войници се оттегляха в безпорядък, насочвайки се към Централния канал, където последните фериботи се готвеха да потеглят.

— Ще успееш ли да прибереш навреме всичките си хора? — попита го Ваничиос.

— Не — с усилие призна Крийд. — Някои от тях са хванати в капан на югоизток. Няма да успеем да ги освободим навреме.

— А останалите? Имате ли достатъчно място за тях?

— Ще импровизираме. Все още има достатъчно място за теб и за твоите хора, ако го искаш. — Принципарият извърна погледа си от него. Пламъците се отразяваха в очите му. Нямахше нищо повече за казване по този въпрос.

Крийд за момент се зачуди дали да не вкопчи огромните си ръце във Ваничиос и да не го отведе насила от дома на семейството му. Но в тази постъпка не би имало нищо достойно, особено за този мъж. Той беше Мичине. Без достойнството си беше нищо.

На изток битката в небето все още продължаваше. Крийд виждаше огъня, който осветяваше корпусите на небесните кораби, докато оръдията от двете им страни изстрелваха залп след залп.

— Не мислех, че ще съм толкова уплашен — разнесе се тихият глас на Ваничиос.

Крийд трепна. Той се чувстваше като подлец, задето го изоставя така.

— Сбогом — най-сетне каза той и постави ръка върху рамото на мъжа.

Ваничиос не погледна към приятеля си, когато той си тръгна.

Аш трепереше под одеялата, пред очите му проблясваха цветни петна. Отдавна беше дръпнал завесите на прозореца на спалнята и въпреки това лунната светлина, която се процеждаше по краищата им, беше твърде силна за затворените му очи, затова той държеше главата си под одеялото, докато кашляше и пръскаше слюнки, омаломощен от треската. Имаше чувството, че цялото легло се върти.

В ума му далечните оръдейни изстрели бяха просто звуци от царевични зърна, които се пукат на огъня. В полусън си мечтаеше за

пивницата в родното си село Аса и за общото помещение, загрято от топлината на огъня в огнището с черното котле над него, наглеждано от Тийки. Царевницата вътре пропукуваше и изпълваше задимената стая с аромата си.

Аш седеше сам в единия ъгъл и гледаше с все по-нарастваща омраза чичото на жена си в другия край на стаята.

Седя там цялата вечер и се напиваше мълчаливо като старите пияници в бара, размишляващи над оризовото си вино, с което се утешаваха всяка вечер, за да избягат от света. Въпреки това тежестта, която го притискаше, не намаляваше. Дори сега не искаше да се завърне у дома, при младата си жена и детето си и при всички отговорности, свързани с тях. Тази сутрин бяха загубили още едно от кучетата си за разплод от треската. Аш нямаше представа откъде ще намерят пари, за да го заменят, нито пък как ще изплатят дълговете, които вече бяха натрупали.

Колкото повече пиеше, толкова повече се замисляше да избяга и да остави всичко зад гърба си. Това далеч не беше животът, който си беше представял, че ще води, когато като младеж живееше в бащината си ферма и наблюдаваше как родителите му работят до изнемога, за да платят нарастващите дългове и данъци. Аш мечтаеше да започне да се препитава като войник или моряк, когато порасне — всичко друго, само не и това.

Но се случи така, че се влюби, ожени се и се задоми... И ето че бързо-бързо се озова в същото положение като баща си и подобно на него се мъчеше да удави мъката си в алкохол.

Аш гледаше мрачно чичо си в другия край на стаята. Локай беше палачът на дузина села във външните части на Глинестите планини. Беше бирник, облечен във великолепни дрехи, назначен от служител на владетеля Кенги-Нан. Освен това беше и местният лихвар и даваше назаем на селяните своя дял от данъците и грабителските такси, които им събираше.

Човек би казал, че е добре да има такъв човек в семейството. Въпреки това чичо му беше обсебен от мисълта да увеличава богатството си и властта, която то му осигуряваше. Когато ставаше въпрос за пари, кръвната връзка не значеше много за него.

В онази вечер Локай се забавляваше. Докато се шегуваше със заобикалящите го подмазвачи, той благоволи да забележи

пронизващите погледи, които Аш му отправяше. Мъжът го зяпна в отговор, сложил лулата си в устата. Наклони глава назад, колкото да изгледа презрително Аш. Дори оттук, през димната завеса в стаята, беше ясно, че той му се подиграва.

Аш нямаше представа защо избухна тогава. Може би беше някаква пиянска интуиция, усещане, че зад подигравката на Локай се крие нещо, заслужаващо реакция от негова страна, дори да не знаеше какво е то.

Видя как очите на мъжа се разшириха, когато той скочи на крака и се отправи към чичо си със залитаща пиянска походка.

Заваляйки думите, изрече нещо, които той самият не разбираше напълно, докато чичо му с мъка се изправи заедно с хората си.

Аш обърна масата и Локай се озова на пода с нея. Чашите се пръснаха навсякъде, а на лицето на мъжа проблесна кръв.

Ожулените кокалчета на Аш го боляха, докато крещеше на проснатата в краката му фигура.

Някакви мъже го хванаха изотзад. Той се мъчеше да се освободи, докато не остана без дъх и не се отпусна в ръцете им. Стоеше и се опитваше да си поеме дъх, вперил гневен поглед в мъжа на пода.

— Имаш се за нещо повече, така ли? — попита чичо му от пода, стиснал с ръка окървавения си нос. — Мислиш си, че понеже хубавата ми племенница е твоя жена и си се сродил със семейство, което е по-добро от твоето, това те прави някой?

Той отблъсна услужливите ръце на подмазвачите и се изправи, като се олюляваше.

— Ти си просто един глупак — ядно каза той. — А жена ти те прави още по-голям глупак!

В стаята настъпи тишина. Думите бяха толкова нелепи, че на Аш му беше нужно известно време, за да ги проумее.

— Какво искаш да кажеш? — дрезгаво попита той.

Мъжът вече не можеше да спре.

— Какво си мислиш, че казвам? Когато се нуждаеше от пари, за да купиш проклетите си кучета, като се оженихте — да не мислиш, че ти заех пари просто така? Позабавлявах се с нея, вместо да искам авансово плащане. — Той направи пауза и огледа останалите мъже, които го гледаха със зяпнали уста. — Да, направих го и никой от вас няма да се осмели да каже нито дума срещу това.

Той си пое дъх да каже още нещо.

Аш осъзна, че все още държи в лявата си ръка калаената халба, от която пиеше, макар да бе празна. Той неочаквано се втурна напред и се отскубна от хватката на мъжете, след което, обзет от заслепяваща ярост, запрати халбата с все сила.

Когато вдигнаха Аш на крака, чичо му лежеше на пода с вдлъбнато като паница лице. От раната в долната му част бликаше кръв. Левият крак на мъжа тропаше конвулсивно по дъските на пода. Миг след това той отвори уста и умря, докато всички стояха и гледаха.

— *Той уби палача* — промърмори някой.

Аш побягна в нощния мрак.

Той вдигна поглед и установи, че гледа втренчено ярък квадрат от лунна светлина.

Беше прозорецът на спалнята, пред който висяха тънки пердета.

В стола се очертаваше силуетът на фигура, която чоплеше подлакътника.

— Че?

Фигурата се наведе напред на стола. Аш чу скърцането на дървото.

— Сигурно ти е било трудно, когато си чул вестта за сина си.

Беше Нико.

Аш усети странен трепет в корема си, подобен на страха от падане от високо. Откри, че не е в състояние да говори.

— Съжалявам — продължи Нико. — Нямах намерение да любопитствам.

Аш се отпусна назад и усети, че на мястото, където беше положено лицето му, възглавницата беше влажна.

Споменът бавно избледняваше в мислите му, но той все още можеше да усети мириса на пропукващата царевица.

— Не толкова трудно, колкото да понеса мисълта, че съм го загубил — дрезгаво отвърна той и гърлото му се стегна.

— Той ти липсва.

— Мисля за Лин всеки ден. Както мисля и за теб.

— За какво мислиш?

— За теб или за сина си?

— За сина си.

— *За болката* — отвърна Аш с чувство на безсилие.

Той изпита нужда да пийне, но си спомни, че вече е изпил виното, което беше открил в кухнята.

— Мисля за очите му, които приличаха на тези на майка му. За това, как в дните на най-голям глад по време на похода раздаде запасите си от сухари на приятелите си. Мисля си за това, как гонеше момичетата, преди още да знае за какво изобщо ги гони. Мисля си... — Той спря, преди да е изрекъл нещо необмислено, след което добави шепнешком: — Мисля си за смъртта му.

Внезапно Аш го видя, сякаш беше там, в Морето от вятър и трева. Видя праха на прахановата трева на мястото на битката. Тежкото крило на генерал Шин се появи иззад редиците на Блестящия път, след като той ги беше предал за цяло състояние в диаманти. Появи се ездач, който връхлетя върху сина му и съсече момчето с един-единствен удар. Копитата стъпкаха тялото му, сякаш не беше нищо повече от вързоп с дрехи.

— Какво има? — попита Нико в настъпилата тишина.

Аш сграбчи в юмруците си чаршафа си, защото имаше нужда да се хване за нещо.

— Дори сега искаш да скриеш някои неща от мен?

— *Не* — помисли си Аш. — *Искам да ги скрия от себе си.*

Той погледна към сянката на своя ученик в другия край на стаята.

— Не го обичах — разнесе се стържещият му глас. — Поне за известно време мислех, че не го обичам като свой син.

— Мислил си, че не е твой син.

Аш стисна по-здраво юмруците си. В този момент осъзна, че едва ли има някакво значение дали потиска спомените си за държанието си с момчето. Той все още живееше със срама от това.

— След като чух думите на чичото на съпругата ми, аз се държах зле с Лин.

Зле — каза си той, докато отвратено слушаше собствените си думи.

Не, истината беше, че се бе държал отвратително с момчето. През няколкото години, които бяха прекарвали заедно, борейки се за каузата, Аш се беше отнасял към сина си със студено пълно безразличие.

— Съжалявам, Нико — каза той.

— За какво?

— Ако някога не съм се държал добре и с теб. Ако някога е изглеждало, че не ме е грижа за теб. Не ме бива в... тези неща. — Фигурата го наблюдаваше мълчаливо и той добави: — А сега, моля те, остави ме. Уморен съм.

И той отново си легна, придърпа одеялото над главата си и изчака да усети, че Нико вече го няма.

Фериботите приближаваха устието на Чилос в колона, тласкани от завързващото се течение на езерото и от греблата, които се потапяха в тъмната вода. От тях долиташе звукът на барабани, които биеха бавно и ритмично, за да поддържат темпото на гребците, които се опитваха да гребат по-бързо.

Халахан стоеше в укрепената кабина на кърмата на кораба, близо до генерал Крийд, който надничаше през пролуката в горната част на дървената преграда, с която беше обковано тъмното помещение. Отзад останалите офицери се олюляваха от лекото поклащане на кораба. Смърдяха на пот и почти не говореха. Куулас, военният чатеро, се беше подпрял в ъгъл отзад. На кормилото стоеше самият капитан на кораба — жена на средна възраст с лула в устата като Халахан. Тя също присвиваше очи през взетите назаем бухалови очила към пролуката пред себе си. Настроението беше мрачно. Никой не знаеше дали ще успеят да преминат.

Капитанът рязко завъртя щурвала. Корабът зави бавно под тежестта на множеството мъже, натъпкани върху палубите му.

— Започва се — промърмори тя, докато завиваха към устието на реката, след което тропна три пъти с тока на ботуша си.

Под краката им някой изкрещя заповед. Ритъмът на барабаните се ускори. Греблата започнаха да се спускат във водата още по-бързо. Халахан се заслуша в първите изстрели по дървото навсякъде около тях.

Във въздуха се издигна ракета, която освети сцената като обедно слънце.

Заваляха още изстрели. Към кораба във въздуха се извисиха дъги от стрели. Някои горяха. Стрелците с пушки на палубата отвърнаха на

огъня — бяха от Сивите куртки и от редовната войска, имаше и стрелци с лъкове.

Халахан се обърна към преградата, закрепена от лявата страна на рубката, и проточи врат, за да погледне назад. Видя, че останалите фериботи се поклащат по вълните зад тях. Пенливата вода на Чилос светеше в синьо. Всички съдове теглеха колони от импровизирани салове. Мъжете на тях бяха приклекли, зад каквито укрития бяха успели да намерят. Вече падаха, покосени от изстрелите на снайперистите по двата бряга.

— *Страхът е Великият унищожител* — пееше някой сред безредната канонада.

Беше Куулас, Халахан го видя на ярката светлина от ракетите, която проникваше през процепите на преградите. Чатерото напяваше молитвата за милостта на съдбата.

Ще имаме нужда от нея — помисли си Халахан, когато зърна силуетите на оръдията по източния бряг и войниците, които се мъчеха да се прицелят с тях.

Не съжбявай, бъди като сламка в бурята.

Полковникът осъзна, че е затаил дъх, и хвърли поглед към Крийд, за да види как се справя той. Вниманието на огромния мъж беше насочено към реката пред тях. Лицето му все още беше разкривено в гримаса — той изглеждаше така, сякаш иска да разкъса нещо. Лявата му ръка беше стисната в юмрук.

В този момент минаваха пред дулата на оръдията.

Бъди като празно ведро в дъжда.

Халахан зачака те да започнат да стрелят. Опита се да не мисли за всичките хора, наблъскани на долната палуба, и за това какво ще се случи с тях, ако пробият корпуса на кораба и той потъне.

Стрелците с пушки на откритата палуба стреляха бързо в отговор на канонадата от брега. Гърмежите ставаха все по-силни, докато накрая не се сляха в общ оглушителен шум.

Бъди като потока, който винаги следва течението си.

Вече бяха подминали оръдията. Халахан си пое дъх и се олюля на краката си, които го боляха.

Вторият ферибот нямаше такъв късмет. От лявата страна на корпуса му изригна фонтан разлепена вода, която падна в безброй

свистящи капчици. Корабът се наклони настрани и започна да се пълни с вода. От палубите му се надигнаха викове.

Мъжете скачаха от саловете и се хващаха за тях колкото се може по-здраво, като се опитваха да не се подават много от водата.

Стрелбата по откритата палуба започваше да утихва. Халахан видя, че са преминали през теснината, макар да чуваше, че оръдията зад тях продължаваха да стрелят.

Сега брегът от двете страни беше чист и тъмен, докато поредната осветителна ракета не се издигна с пронизителен звук в небето.

Водата зад кораба беше пълна с плаващи трупове на мъже.

— Ще ги накарам да си платят за това — промърмори сякаш на себе си Крийд. — Кинчеко и останалите ще си платят за това.

Генералът стисна лявата си ръка, сякаш внезапно изпитал остра болка, и скръцна със зъби, изпълнен с тиха ярост.

СЪБУЖДАНЕ В ТУМЕ

Когато Аш се събуди, усети, че се чувства по-добре, отколкото се беше чувствал от седмици насам. Гърдите не го стягаха толкова и можеше да вдишва дълбоко, без да изпитва нужда да изкашля въздуха обратно.

Докосна скалпа си и трепна при допира до болезнената цицина там.

Туме — помисли си той. — Аз съм в Туме.

Имаше чувството, че пикочният му мехур ще се пръсне.

Ставай! — каза си той и бързо се надигна от леглото. Босите му крака шляпаха по студените дъски на пода. Бръкна под леглото, извади нощното гърне и седна върху него. Изпика се, като се чешеше под мишницата и се прозяваше.

Спомни си, че в кухнята има кутия със сушен чий. Изправи се и за момент се олюля. Леко му се виеше свят. Почувства се слаб като котенце.

Отиде до прозореца с гърнето в ръка. Дръпна завесите и присви очи срещу нахлуващата светлина, след което, заслепен, заопипва за резето. Стаята се изпълни със свеж въздух, който беше студен и миришеше на яйца. Той го вдъхна дълбоко и усети как синусите му се прочистиха на мига. Отново се прозя широко. Костите му изпукаха, когато се протегна, застанал гол.

Отвори очи и мярна някакво движение по улицата отдолу. Маниански войник бавно вървеше покрай къщата и береше от езерната трева на брега на острова.

Аш се залепи за стената, за да не го видят. Изчака четири удара на сърцето, преди да дръзне да погледне отново навън. Мъжът вече не се виждаше.

Аш се затича към вратата.

— Уф! — възкликна Че, когато възрастният ръшун се озова с един скок до леглото му.

Аш надникна през пролуката в завесите. Взвод имперски войници маршируваха по улицата с арбалети на рамо. По-нататък други войници обираха къщите в квартала, като натрупваха плячката си в каруци и трошаха и разбиваха всичко останало. Из целия град в небето се издигаха стълбове дим.

— Значи си още жив — разнесе се дрезгавият глас на Че от леглото.

Аш се завъртя към младия мъж. В леглото до Че лежеше голо момиче, което седна изправено и разтърка сънливите си очи. Лицето на Че беше болнаво и бледо като на човек, който всеки момент ще повърне.

— Има ли нещо, което искаш да ми кажеш, Че?

— Като например?

— Като например защо из улиците отвън се разхождат имперски войници.

Че скочи на крака и се втурна да погледне през прозореца. Лицето му преbledня още повече.

— Не си забелязал, че градът е паднал. Бил си твърде зает да се забавляваш.

Дипломатът прокара пръсти през наболата си коса.

— Бях пиян — оправда се той, след което се хвана за корема и се оригна. — Виждам, че и ти си проспал случващото се.

Аш подаде гърнето на Че точно навреме и младият мъж го поднесе към устата си и шумно повърна. Изплю се, когато погледна надолу и видя какво държи в ръцете си, след това за малко не повърна отново и се втурна към вратата, като продължаваше да държи гърнето.

Звукът от повръщането му постепенно утихна надолу по стълбището.

Момичето гледаше удивено голото тяло на Аш с кървясалите си очи. Той предположи, че тя никога не е виждала гол чернокож мъж.

— Добро утро — кимна ѝ той и отиде да си вземе дрехите.

— Не мога да повярвам — изсъска Кърл и се пъкна под леглото да извади единия си ботуш. — Трябва да разбере какво се е случило навън. — *В името на светия куш!* — възкликна тя и се измъкна изпод леглото с ботуша в ръка. — Ами ако вече са заминали?

Двамата трескаво се обличаха. Че погледна момичето, а момичето погледна него.

Внезапно осъзна, че може би няма да я види никога повече. Това беше много жалко. За времето, което бяха прекарвали заедно, той беше усетил връзка помежду им. Макар че почти не я познаваше, Че се беше почувствал достатъчно удобно, за да се поотпусне и да бъде себе си. Усмивката се появяваше с лекота на устните му и в докосванията му имаше нежност. За пръв път в живота си той повече искаше да достави удоволствие на другото, отколкото на себе си. Тя беше необикновена жена и той не можеше да ѝ се насити.

— За миналата нощ... — бързо каза той, когато тя се отправи към вратата.

Кърл спря, затаила дъх, и се обърна назад.

— Миналата нощ... — повтори той отново, но след това млъкна, неспособен да намери точните думи, и просто леко поклати глава. — Благодаря ти.

Тя докосна лицето му с ръка.

— Няма нужда. Беше забавно.

— Почакай! — извика той след нея, когато тя излезе през вратата.

Че грабна раницата си от пода. Ритна нещо с крак, но не му обърна внимание в бързината да я настигне. Все още се олюляваше мъчително заради махмурлука.

Тя вече беше на входната врата на къщата, когато той се запрепъва надолу по стълбите.

— Кърл, почакай! Не разсъждаваш разумно. Твоите хора най-вероятно вече са заминали.

— Не можеш да си сигурен в това — отвърна тя с ръка върху дръжката на вратата. — Може все още да се укриват в цитаделата. Поне трябва да разбере дали е така.

Той притисна с длан вратата.

— Ако цитаделата беше все още в техни ръце, щяхме да чуваме шума от битката — отбеляза той.

Тя не му обърна внимание и упорито задърпа вратата, докато той я натискаше, за да я държи затворена. Тя го наруга. Изглеждаше така, сякаш всеки момент ще се разплаче.

— Ти си виновен! — изсъска тя със стиснати юмруци.

— Аз съм виновен? Почти съм сигурен, че ако не ме беше накарала да пия толкова, щях да забележа какво става.

— Аз? Да съм те карала насила да пиеш? Ти да не си...

— *Тихо!* — извика Аш и се втурна надолу по стълбите с меч в ръка.

Той погледна Че ядосано, като се стрелна покрай него към кухнята.

Младият мъж внезапно чу през входната врата, че външната порта изтрака и се отвори.

Кърл го погледна разтревожено.

Той мълчаливо я дръпна със себе си към кухнята. Старият чуждоземец вече беше излязъл наполовина през отворения прозорец. Че избута Кърл след него. Тя все още беше достатъчно ядосана, за да отблъсне възмутено ръцете му.

Докато бързаше да се измъкне подире им, Че усети как рамката на прозореца потрепери под ръцете му, когато входната врата бе разбита.

Тримата приклекнаха в градината отзад и се заслушаха в тропота на ботуши във вътрешността на къщата и звуците от спорадичните изстрели, идващи от юг.

— Казах ти — прошепна му Кърл. — Някъде все още се бият.

Че не ѝ обърна внимание и зареди пистолета си. Аш му направи знак с ръка и след това се отправи към задната порта. Двамата го последваха.

Взвод имперски войници разбиваше вратата на къща в западната част на улицата. По средата на улицата имаше каруца, теглена от зел. Един войник се беше облегал на нея и пушеше черут. Зад каруцата бяха завързани няколко заловени цивилни — млади мъже, навели примирено глави.

Аш изчака войникът да извърне глава, след което поведе Че и Кърл в противоположната посока. Притисна се към оградата и дръзна да погледне на север по протежението на следващата улица. Обърна се да тръгне нататък.

Кърл обаче пое на юг, по посока на шума от битката.

— Кърл! — изсъска Че подире ѝ.

Но тя не само не спря, а дори не погледна назад.

— Кърл! — опита той за последен път и може би загрижеността в гласа му я накара да погледне назад и да им махне с ръка да я последват.

Че погледна към чуждоземеца, който просто сви рамене, сетне и двамата тръгнаха след нея.

— Вие, дипломатите, сте по-мекушави, отколкото смятах — задъхано отбеляза Аш.

Момичето бягаше бързо и докато я достигнат, на Че отново му беше прилошало, а Аш едва си поемаше дъх. Тичаха покрай редица жилищни сгради — големи квадратни дървени къщи с тесни улички помежду им. Взвод имперски войници препуснаха по улицата, без да погледнат към тях.

В края на уличката приклегнаха върху дъските и се заслушаха в спорадичните гърмежи на оръдията. Един Червен гвардеец претича покрай мястото, където стояха. Кърл се готвеше да го извика, но Че й запуши устата. Тя гневно се отскубна и се канеше да го наругае, когато трима имперски войници се втурнаха да го преследват.

— Погледнете — прошепна Аш.

Вдясно от отсрещната страна на улицата, сред горичка дървета, заобикалящи каменен резервоар, от сенките се надигна фигура, която предпазливо пристъпи на дневната светлина. Беше Специален, почернен със сажди. Войникът хвърли поглед след тичащите войници, сетне побягна в противоположната посока, покрай тяхното укритие.

Този път Че се оказа твърде бавен.

— Хей! — извика Кърл, преди той да успее да я спре.

Мъжът се обърна с разтревожено изражение, но свали ножа, когато Кърл му махна и той видя кожените й дрехи. Дотича бързо до тях и приклегна до Кърл. Изглеждаше спокоен и разумен и на свой ред ги оглеждаше с интерес. Почернените му шия и ръце бяха покрити с кръв. Че предположи, че не е негова.

Вниманието на Специалния се задържа най-дълго върху стария чуждоземец.

— Добро утро — кимна Аш.

В отговор мъжът отривисто кимна.

— Какво става? — без заобикалки попита Кърл. — Как градът падна толкова бързо?

Той отново хвърли поглед на Че и Аш и после насочи вниманието си към момичето.

— Няма да питам ти как си го пропуснала.

Кърл го погледна намръщено.

— Довършиха моста снощи, докато все още се евакуирахме. Изпратиха и командоси през водата.

— Колко успяха да се измъкнат?

— От армията ли? Повечето, заедно с Крийд. Имам чувството, че ние, които сме в капан тук, в югозападната част, сме единствените останали в града.

— Има ли някакъв план? Някакъв изход? — попита го Че.

Мъжът се наведе и се изплю върху дъските, след което го погледна с присвити очи.

— След като загубихме южните огневи позиции, получихме вест, че ще се опитат да ни вземат с небесни кораби в полунощ.

— Откъде?

— Има един кей в югозападния край на острова. Казаха ни да се съберем на покрива на един от складовете. Опитвам се да стигна дотам.

— Посред бял ден? — попита Аш, който беше също толкова спокоен, колкото и мъжът.

— Ако внимавам, мисля, че мога да стигна дотам сам. Имате ли вода?

Че му подаде манерката си.

— Благодаря — каза Специалният и избърса устата си, след което кимна отново. — Желая ви късмет.

Подхвърли обратно манерката на Че. После огледа улицата и без да каже и дума повече, тръгна по нея.

Кърл се изправи, сякаш се канеше да го последва, но Че я хвана за китката и я задържа.

— Чу човека — заяви тя. — Трябва да стигнем до онзи кей.

Този път Аш беше този, който се опита да я накара да прояви малко здрав разум.

— Въобразяваш си, че тримата ще успеем да стигнем дотам незабелязани посред бял ден? Той каза „полунощ“. Трябва да изчакаме,

докато се стъмни, тогава ще имаме по-голям шанс.

— Прав е — присъедини се Че и тя престана да се опитва да се отскубне от хватката му.

Той я пусна.

— Какви сте вие? — внезапно попита Кърл възрастния мъж.

Когато Аш не ѝ отговори, тя погледна към Че.

— Това е дълга история — каза ѝ той. — Хайде, ела.

Аш се стрелна през една от задните врати на жилищната сграда, като се оглеждаше наляво и надясно. Двамата побързаха да го настигнат.

Минаха през вратата и се изкачиха по поредица от стълби до третия, най-горен етаж. Аш влезе през една от отворените врати в малък апартамент. Той огледа таваните на трите стаи, докато Че и Кърл чакаха в коридора и пазеха. Стариият чуждоземец се върна и тръгна по коридора, като продължаваше да оглежда тавана.

Накрая спря до един прозорец. Отвори кепенците и надникна навън, след това скочи на перваза. После скочи отново и се хвана за стрехата на покрива. Опита да се набере, дишайки тежко, но не успя.

— Помогни ми — каза той на Че, докато висеше пред прозореца.

Младият мъж пъкна пистолета в колана си, сплете ръце и ги подложи под крака му. Ръшунът с пшкане успя да се качи на покрива.

— Ти си следващата — обърна се Че към Кърл и ѝ помогна по същия начин, преди и той самият да се покатери.

Върху наклонения покрив Аш издърпваше дървените плочки и ги събираше от едната страна. Че спря и огледа улиците около сградата.

Когато се обърна, Аш беше изчезнал и на неговото място на покрива зееше дупка. Че пъкна глава вътре и видя малък тъмен таван под стрехата. Той подаде раницата си на Аш и помогна на Кърл да се спусне след нея, след което сам слезе. Внимателно стъпи на една от дървените греди, минаващи през мазилката на таваните, между сламата, с която бяха запълнени празните пространства.

Че вирна нос за момент, удържайки се да не кихне.

— Няма отвори в таваните. Няма достъп. Харесва ми начинът ти на мислене.

— Подай ми плочките — подкани го Аш, след което сложи плочките върху две от гредите, така че да имат на какво да седнат.

Седяха мълчаливо, докато късчета слама танцуваха в лъч слънчева светлина. Разделиха поравно водата, която имаха. Никой нямаше нищо за ядене.

Че хвана главата си, изпаднал в самосъжаление. Махмурлукът му като че ли се влошаваше, ако това изобщо беше възможно. Имаше чувството, че умира.

— Ако още възнамеряваш да ме убиеш, старче — рече той, — съветвам те сега да си пробваш късмета.

За негова изненада чуждоземецът се усмихна.

— Какво беше, керач ли?

Той кимна в отговор.

— Насила ме накараха да го изпия.

— Ти сам искаше да се наливаш с него — сопна му се Кърл.

Аш ги смърми да млъкнат като две малки деца.

— Чувал съм, че на стар кхосиански „керач“ означава нараняване на главата.

— Да — съгласи се Че, — май е горе-долу така.

Чуждоземецът изучаваше Кърл на лъчите светлина.

— Изглеждаш малко млада за това.

— На седемнайсет съм — отсече тя. — Достатъчно възрастна съм за повечето неща, не мислиш ли?

Той като че ли се съгласи с нея.

— Е, Кърл, аз съм Аш — подаде ѝ ръка ръошунът.

Тя я стисна колебливо.

Аш се изправи и надникна през дупката в покрива, сложил ръце на ръба ѝ. Под него Че се зае да рови в раницата си, докато не намери пръчката си за уста, след което сипа върху нея последната вода от манерката си и затърка зъбите си в полумрака.

— Как си? — попита той Кърл с пръчката в уста, надявайки се да стопи леда помежду им.

— Бих искала и аз да си измия зъбите след теб.

— Ако нямаш против да ползваме една и съща пръчка — отвърна той, след което погледна към Аш. — Има ли нещо интересно навън,

старче?

Аш не отвърна нищо. Той сякаш беше вперил поглед в нещо в далечината.

Че изплю водата и подаде пръчката на Кърл, след което се отправи с накуцване към Аш, за да надникне и той навън. Проследи погледа на чуждоземеца сред издигащите се стълбове от дим и видя, че той е насочен към цитаделата в самото сърце на града.

— Кажи ми какво виждаш там — подкани го Аш.

— Над цитаделата се вее знаме.

— Какво знаме?

Че присви очи. Беше достатъчно светло, небето беше безоблачно. През младия мъж премина вълна на изненада.

— Доколкото си спомням, каза, че тя е мъртва — сухо отбеляза Аш.

Че погледна надолу, за да провери дали Кърл ги слуша. Прехапа устни, намести краката си върху гредите и се замисли за момент.

— Може да е някаква хитрост — тихо отвърна той. — Вероятно все още не искат да обявят, че тя е мъртва. Или е на смъртно легло — поклати глава той.

Рьошунът изсумтя. Погледът му остана вперен в далечното знаме над цитаделата — бяло, с изрисуван черен гарван, сякаш предизвикателно размахал криле.

ВОЕННОПЛЕННИЦИ

Ямата беше дълбока десет стъпки и покрита с дървена решетка. Гледано отдолу, от пръстения под, небето беше като ярък кръг, пресичан от време на време от някоя птица, носеща се по вятъра, които те не усещаха. Мъжете изпъваха шии, за да наблюдават кръга. Тук, долу, нямаше нищо друго за гледане, бяха сами, превърнати в жалки смачкани останки, изпълнени със спомени за страданията, през които бяха преминали.

Беше третият ден от пленничеството им. Всичките бяха облечени в мръсни дрехи от жълт памук, чиято долна част беше прикрепена с копчета, за да могат да я свалят, когато имат нужда да се облекчат. Ръцете и краката им бяха оковани. До един имаха натъртвания, порязвания и вътрешни наранявания.

Бул току-що беше изплюл водата на пода и гледаше втрещено гнилия зъб, който беше извадил от устата си.

— Вземи — прошепна той и подаде меха на стария си боен другар.

Първоначално Бан не отговори. Просто гледаше неவிждащо отсрещната стена от пръст и далеч отвъд нея. От покритото му с мръсотия лице се виждаха само зачервените очи и лилавата подутина на бузата му, където кожата беше възпалена от отворена рана. Ръката му, положена на изпънатия му крак, трепереше силно. Беше притиснал другата си ръка към къркореция си корем. Всички бяха недохранени и гладни.

Бан се беше оплакал, че не чува с дясното ухо, затова Бул го сбута и мъжът бавно обърна глава, погледна към меха с вода, после към Бул, след което отново впери очи в стената.

Бул усети подобна на гадене немощ. Той подхвърли меха с вода на главен сержант Чиланос, който също не проговори, но в очите му проблесна благодарност. Когато свърши, подаде меха на следващия мъж. Тази възтопла вода беше единственият лукс, с който разполагаха. Всеки отпиваше по малко от нея като от вино.

Вече три дни бяха лишени от почти всичко. Беше им забранено да говорят, макар да го правеха скришом, когато скуката най-сетне притъпеше страховете им. Не им позволяваха и да спят. Пазачите хвърляха камъчета по онези, които си затваряха очите. През нощта войниците пикаеха върху тях, докато те стояха свити от изтощение.

Известно време Бул оглеждаше мъжете, които често заставаха над тях, опитвайки се да открие гиганта от северните племена, който го беше спасил. Искаше му се да му изкрещи — *Погледни... погледни за какво ме спаси!* Но от мъжа нямаше следа и Бул предположи, че той е умрял от раните си.

От време на време взвод имперски главорези се спускаха по стълба в ямата, избираха наглед произволно един от тях и започваха да го налагат с дървените си бухалки. В началото се бяха опитали да възразят срещу това, но всеки път, когато го стореха, ги биеха още по-жестоко, докато накрая дори Бул не можеше да издържа повече и всички не разбраха, че е по-добре просто да си седят и да мълчат.

В най-мрачните мигове Бул пускаше шеги, за да им помогне да преодолеят случващото се — когато някой се влачеше по пода, след като го бяха пребили, или пък пикаеше кръв във ведрото.

След като това продължи три дни, светът за Бул стана някак странно прозрачен, сякаш можеше да бръкне с пръсти в него и да докосне нещо друго и нереално. Миризмата в ямата беше станала нетърпима, тъй като всички споделяха една и съща кофа, за да се облекчават, а тя беше изхвърляна само веднъж дневно. Бул я понасяше по-добре от останалите мъже. В края на краищата той беше свикнал с лишенията на пленничеството. За тях той се превърна в нещо като спасителна скала в бушуващо море.

В този момент тропотът над главите им накара Бул да присвие очи към тъмните дъски, препречващи ямата. Мръсните лица на останалите се обърнаха към него, за да им вдъхне някаква увереност.

Пазачите развързваха капака на ямата. Те го отвориха и спуснаха стълбата.

Този път реши, че ще се бие, ако изберат него за побоя.

Четири войници се спуснаха долу с тежките си бухалки и започнаха да оглеждат мъжете, които примигваха срещу тях от пода. Най-възрастният видя загледиания в стената Бан и го посочи с тоягата си.

— Ставай! — отсече той.

Бан не му обърна внимание.

Останалите войници сграбчиха Бан и го принудиха да се изправи. Оковите му издрънчаха. Докато той все още примигваше под светлината, те нахлузиха на главата му чувал и го задърпаха към стълбата.

Бул с мъка се изправи на крака и облегна гръб на стената от пръст.

— Къде го водите? — попита той с дрезгав глас.

— Без разговори! — изкрещя възрастният войник и се втурна към Бул с тоягата си.

Бул го сграбчи с окованите си във вериги ръце и успя да го удари с чело в лицето. Испита доста голямо задоволство, като видя как по лицето на пазача потече кръв, и остави нещата да се развият по обичайния начин, когато войниците го нападнаха. Бул слушаше глухите удари на тоягите и отказваше да падне, сякаш по някакъв начин това имаше значение, сякаш се беше върнал във времената на платените си двубои, изправен до стената, без да му е останала каквато и да е защита.

Накрая той все пак падна. Строполи се на земята и оголи окървавените си зъби в усмивка към войниците, които помъкнаха Бан нагоре по стълбата. Бан не правеше усилия да помръдне и мъжете го извлякоха през отвора като чувал картофи.

Чиланос отвори уста и запя, докато войниците затваряха капака на ямата. Беше „Песента на забравените“. Познатите думи отекваха силно в дълбините на ямата.

Бул се изправи на колене и оковите му издрънчаха.

— Кажи им каквото искат! — изкрещя той. — Чуваш ли ме, Бан? Кажи им всичко, за което те попитат!

Спарус беше недоволен, докато се спускаше по спиралата на стълбището, виещо се надолу през скалата на острова, върху която се издигаше цитаделата.

Крийд се беше измъкнал — вече нямаше съмнение в това. Принципарият на Туме му го беше казал. Мичине му се подиграваше с тази новина, докато умираше от раните си.

А сега беше дошла и вестта, че състоянието на матриарха се влошава.

Спарус имаше усещането, че всичко около него започва да се обърква — цялото това налудничаво и глупаво нашествие, вдъхновено от плановете на неговия предшественик Мокаби. Дори падането на Туме не му се струваше кой знае какъв успех. Освен ако веднага започнеха масирано настъпление към Бар-Кхос, ситуацията все още можеше да добие катастрофален изход за тях и за него.

Повече от всякога му се искаше да се беше отказал от командването на тази експедиция. През всичките тези години на мръсни кампании в чужбина той се изкачваше по хлъзгавите стъпала на повишенията, за да постигне онова, което някога беше считал за невъзможно — позицията на архгенерал на Ман. И сега репутацията, която беше изграждал цял живот, зависеше от изхода на превърналото се в опасен хаос нашествие в Кхос. Как ли щеше да бъде запомнен от историята, ако всичко тук се объркаше?

Само мисълта за това го изпълни с ярост.

Дълбоко под цитаделата Потопеният палат представляваше комплекс от големи зали, ярко осветени от кристални фенери, висящи от безброй канделабри. Във външните му стени имаше огромни широки прозорци от дебело стъкло, край които почетната стража на Сашийн стоеше на пост. От външната страна блещукаше прозрачната вода на езерото, затъмнена от надвисналото, изградено от трева, подобие на сал, върху което се намираще градът. През откритите пролуки на каналите подобно на ветрила проникваха лъчи светлина. От всеки прозорец можеха да се видят далечни пасажи риби, които се стрелкаха във и вън от светлината. От тъмното дъно на езерото се издигаха балончета. Някои от тях стигаха до повърхността, а други се плъзгаха и се поклащаха от долната страна на езерната трева.

— А, генерале. Искам да поговорим, ако нямате нищо против.

Пред него беше застанал Клинт.

— Какво има, лечителю? — нетърпеливо попита той мъжа.

Клинт му направи знак да го последва в едно празно помещение — салон със столове с облегалки и стари портрети по стените. Лекарят облиза устни и се огледа, за да се убеди, че никой не ги чува.

— Мисля, че Светият матриарх е била отровна — каза той припряно и приглушено.

— Отровена? Как?

— Раната й. Мисля, че куршумът е бил намазан с отрова.

— Сигурен ли си?

— Можете да го усетите по мириса на раната й, ако имате обоняние за тези неща. А и симптомите... В началото предполагах, че е отравяне на кръвта, но сега... — Клинт поклати глава. — Виждам, че е повече от това. Прилича ми на спори от черен крак.

Спарус затвори очи и остана така дълго време.

Ето я значи — катастрофата, която очакваше да се случи — помисли си той.

— Не предполагах, че кхосианците използват такива неща — каза той и усети противния парфюм на мъжа, когато се приближи.

— Не използват. Само Елаш произвежда такива отрови. И само нашите дипломати ги използват.

Архгенерал Спарус присви, очи и се вгледа внимателно в мъжа.

— Искаш да кажеш, че някой от нашите хора е направил това?

— Аз съм просто лекар, нищо повече. — Клинт предпазливо сви рамене. — Мога само да докладвам онова, което съм установил.

Спарус разтри основата на носа си с мръсните си пръсти. Това му се струваше безсмислено.

— Не можеш ли да я спасиш?

Лекарят сведе поглед към краката си.

— Трудно е да се каже. Лекувам я с кралско мляко, но самото мляко... Единственото, с което разполагаме, е онова в буркана с главата на Лушън, а Сашийн не ми разрешава да го ползвам.

— Зарежи този глупак Лушън. Използвай от буркана колкото ти е нужно. Имаш моето позволение да го направиш.

— Благодаря ви. Но дори да го направя, млякото е старо и твърде използвано — не върши работа за нещо повече от консервиране. Трябват ни пресни запаси от него и дори тогава... Разбирате ли, дипломатите използват черния крак, защото кралското мляко има слаб ефект над него. Наричат го „кралската тревога“.

Спарус усети, че лекарят снизходително предполага, че той е невежа в тази област.

Въпреки това съдържа яда си и се съсредоточи върху належания проблем.

— А ако разполагаете със запас от прясно мляко?

Клинт тъжно поклати глава.

— Предполагам, че можем да изпратим небесен кораб до Занзахар или Байрат, но се съмнявам, че имаме време за това. Тя се влошава все по-бързо.

— Каза ли й нещо от това?

— Не. Засега мисля, че е най-добре да си почива.

— Лечителю, ако тя умира, трябва да го знае.

— Да. Но може би е за предпочитане да не й казваме как ще умре.

Спарус осъзна, че мъжът е прав, и се съгласи с думите му.

— Трябва да я видя.

— Да, разбира се. Но се налага да съблюдавате някои предпазни мерки.

Клинт го поведе към Кралската зала. Разминаха се с жрицата Суул — жената, изглежда, се беше загубила тук, в дълбините на скалата. В преддверието лекарят връчи на Спарус копринена маска, която да завърже около устата и носа си. Тя миришеше на мента и на нещо много по-остро.

— Заразно ли е? — попита Спарус иззад маската.

— Смята се, че е. Особено ако е в напреднал стадий. С тези неща е най-добре човек винаги да бъде предпазлив — обясни мъжът и му подаде чифт тънки ръкавици от овчи черва.

Сашийн лежеше на леглото в голямата спалня и треперещото й тяло беше завито с измачкани чаршафи. Стаята беше осветена единствено от трептящата синя светлина на езерото от другата страна на извития прозорец. Матриархът имаше треска и дишаше тежко. Лицето й блестеше от пот и беше възпалено, както и ръцете й. Във въздуха се носеше остра миризма на жлъчка.

— Матриарх — поздрави я Спарус и застана до леглото й.

Сашийн примигна, объркана за момент. Тя немощно съсредоточи погледа си върху него.

— Спарус — каза с дрезгав глас и се помъчи да помръдне, но се отказа още след първия опит. — Казаха ми, че не трябва да докосвам никого от страх, че ще прихвана нещо, тъй като организъмът ми е отслабнал.

Спарус се поколеба, след това сложи ръка върху нейната. През ръкавицата от овчи черва усети горещината на кожата й. Лицето и

устните ѝ имаха леко синкав оттенък. Превръзката на шията ѝ беше покрита с жълти петна.

Докторът се суетеше около нея. С облечените си в ръкавици ръце той провери пулса ѝ и огледа пораженията по тялото ѝ. Когато Клинт дръпна докрай чаршафите, Спарус видя, че краката ѝ са почернели.

Милостива страст! — изненадано си каза той, когато видя колко зле е тя всъщност.

— Какво имате да ми докладвате, генерале?

Той се прокашля иззад маската.

— В югозападната част на града все още има огнища на съпротива. Би трябвало скоро да се справим с тях.

— А Романо?

— Оплаква се, че още не му е позволено да влезе в града с хората си.

— Той знае ли? — прошепна тя и Спарус видя, че дори в сегашното ѝ състояние в нея се надигна гняв.

Сашийн си пое дъх няколко пъти, за да събере достатъчно сили да подхрани гнева си.

— Оставете го да се оплаква. Няма да поема риска да му позволя да влезе в Туме с хората си. Знае, че съм уязвима. Все едно сама да му предложи да извърши преврат.

Спарус се поклонил и запазил мнението си за себе си. Откри, че му е трудно да я гледа. В ума си вече проиграваше възможните последствия за себе си. С подкрепата на семейството си сега Романо беше най-силният претендент за мястото на патриарх на Ман. Ако Сашийн не се възстановеше, ако умреше тук, в Туме, Романо щеше да се обяви сам за следващия патриарх, какъвто и наследник да посочи тя. Щеше да поиска да ръководи експедиционните сили, за да се окичи със славата на покорител на Бар-Кхос.

Реши, че Романо може да получи експедиционните сили, ако това би означавало, че самият той като архгенерал ще може да се върне в Ку'ос с ненакърнена репутация. Но вече не беше сигурен, че дори това е възможно. Романо можеше да призове за ново пречистване и беше много вероятно Спарус да се окаже начело на списъка.

Мога още сега да му предложи лоялността си — помисли си той и се зачуди на кого би могъл да се довери за изпращането на такова съобщение.

Сашийн наблюдаваше внимателно лицето му.

— Умирам, нали, Спарус?

Тя звучеше като младо момиче, гласът ѝ беше тънък и сподавен.

Само ме вижте. Кроя планове за оцеляването си, докато тя е на легло и едва диша.

— Има надежда — опита се да я успокои Спарус. — Ще ни доставят пресни запаси от мляко.

Главата ѝ се отпусна обратно на възглавниците.

— Тогава ги накарай да побързат. При всяко поемане на дъх усещам, че се влошавам.

Тя наклони глава настрани и проследи как Клинт отваря буркана с главата на Лушън. Спарус видя, че нивото на млякото в него е спаднало до консервирания скалп на мъжа.

— Бъди по-пестелив с него — предупреди го Сашийн, когато лекарят бръкна с малък черпак в буркана.

Клинт се приближи до нея и изсипа в отворената ѝ уста малко от течността. Устните ѝ тутакси почервеняха леко и тя си възвърна малко от цвета на лицето.

— Извади го — нареди тя на лекаря. — Сложи го до мен.

Клинт погледна към Спарус, сякаш търсеше одобрението му. Лекарят извади главата от буркана и я постави върху ноцната масичка до матриарха. Очите на Лушън бяха притворени и проблясваха изпод клепачите, сякаш той сънуваше.

— Да поговорим по-късно — тихо каза Сашийн и също затвори очи.

— Да, матриарх — отвърна Спарус, след което се обърна и излезе от стаята, следван от лекаря.

Генералът почувства облекчение, след като напусна помещението.

— Запази състоянието ѝ в тайна — нареди той на Клинт, докато двамата сваляха маските и ръкавиците си. — И не споменавай за отровата.

Той се отправи към стълбището, което щеше да го отведе до дневната светлина. В мислите му цареше хаос.

— Тя умира. В най-добрия случай е въпрос на дни.

— Сигурен ли си? — попита Романо.

— Разбира се. — Клинт се опита да скрие раздразнението си. — Изпратиха хора да донесат още кралско мляко, макар да се съмнявам, че ще пристигне навреме, за да ѝ помогне.

Генерал Романо обмисли новината, почти разтреперан от вълнение. Чичо му се беше оказал прав — рано или късно, ако човек е търпелив, става онова, което той желае.

Романо погледна лекаря, който стоеше пред него със зачервено лице.

— Няма да забравя помощта ти.

— Благодаря ви — отвърна Клинт и се поклони. — Трябва да се върна, преди да са усетили отсъствието ми.

— Тогава върви — провлечено отвърна Романо.

Той проследи как мъжът се качи на зела си, скрита го в хълбоците и препусна в лек галоп обратно към моста на Туме.

Изражението на застаналия до Романо помощник-командир беше мрачно както обикновено.

— Значи е време — отбеляза Скалп с грубия си глас.

— Така изглежда. — Романо оголи зъби в дива усмивка. — Надявам се тази кучка да страда до последния си дъх.

Палатката беше отворена и двамата стояха срещу смрадливия вятър. Докато гледаше хората си, езерото и островния град, Романо се почувства напълно нов човек и всичките му съмнения се разпръснаха. Помисли си колко странен може да бъде животът понякога. У дома, в Ку'ос, той едва ли имаше някакъв шанс да узурпира трона на матриарха. Сега обаче се намираше в Кхос, мястото, където тя щеше да го загуби.

— Какво ще правим със Спарус? — попита Скалп.

— Той не е глупак. Сега ще гледа личния си интерес. Щом тя умре, ще поискам от него и от експедиционните сили да ми засвидетелстват лоялността си. Когато армията стане моя, ще мога да превзема Бар-Кхос. Тогава никой няма да може да оспори претенциите ми за поста на Свети патриарх.

— Ако чакаме твърде дълго, може да изгубим възможността да превземем града.

— Тц-тц! — възкликна Романо. — Не бързай толкова да ме сваляш на земята. Остави ме да се порадвам малко на мига.

— Въпреки това трябва да действаме бързо — настоя Скалп.

— Казвам ти, че нищо не можем да направим. Тук играем по-голяма игра, дори ограниченият ти ум да не може да го проумее.

Романо, Свети патриарх на Ман — изпробва наум той как звучи.

— Можем поне да започнем някаква подготовка.

Романо въздъхна. Искеше по-бързо да се отърве от този мъж, за да може да отпразнува подобаващо новината с антуража си.

— Много добре. Поговори с капитаните и другите нисши офицери. Обещай им повишения, ако се съгласят да минат на наша страна. Запомни всеки, който откаже да ти даде незабавен отговор, за да го включим в списъка за пречистването.

ПЪТИЩАТА СЕ РАЗДЕЛЯТ

Заради махмурлука спаха през по-голямата част от деня, като от време на време се събуждаха от откъслечните изстрели в далечината. Кърл лежеше на плочките, които бяха поставили върху гредите на тавана. Че се притискаше към гърба ѝ, прегърнал тялото ѝ, за да я топли.

Старият чуждоземец остана на покрива. Седеше в сянката на комин и наблюдаваше цитаделата и улиците отдолу.

Кърл беше гладна, мъчеше я и жажда, защото водата им беше свършила. Не се осмеляваше обаче да излезе на улицата. Достатъчно се беше стреснала, когато бяха чули шумове в стаите под тях — затваряне на врата и дрънчене на стъкла. Беше останала неподвижна и притихнала като плъх, който се крие.

До нея Че се въртеше неспокойно под отслабващата светлина, процеждаща се през дупката в покрива.

— Да нямаш бълхи? — попита го тя.

— Защо?

— Защото през цялото време се чешеш.

Той спря да мърда. Кърл усещаше дъха му на врата си.

— Скоро ще трябва да тръгваме — прошепна той в ухото ѝ.

Кърл кимна. Тя се опитваше да не мисли за това. Чувстваше се в безопасност тук, в това скривалище — поне дотолкова, доколкото беше възможно предвид обстоятелствата.

— Страхувам се — призна тя.

Той я прегърна по-силно, макар че в този момент тя не се нуждаеше точно от това.

Кърл имаше нужда от дрога и от малко твърд алкохол, с който да я прокара.

— Ти не се ли страхуваш? — попита го тя, като леко обърна глава.

— Не.

Колко странно — помисли си тя.

— Все още не си ми казал нищо за себе си. Спомням си, че миналата нощ говорех предимно аз.

— Покрай другото. Не ме бива много в говоренето.

— Не *искаш* да ми кажеш, така ли?

— Така е по-добре, повярвай ми — тежко въздъхна той.

Кърл се обърна по гръб — хълбокът я болеше след лежането на твърдите плочки. През дупката в покрива видя в притъмняващото небе да проблясва вечерна звезда.

Тя обърна уморените си очи към Че.

— И така, още ли ме намираш красива?

— Моля?

— Вчера, когато беше пиян, ми го каза.

— Ами, точната дума тук е *пиян*

Тя се престори на ядосана и се отдръпна от него. Усети как той сложи ръка на рамото ѝ и нежно я придърпа обратно.

— Кърл, ако пред мен стоят хиляда красиви голи жени, ти пак ще си тази, която първа ще привлече погледа ми.

— Ооо?

— Аха.

— Значи само това е важно за теб — хубав външен вид и гъвкаво тяло?

Беше ред на Че да се намръщи. След малко обаче изражението му се смекчи и на лицето му се изписа усмивка.

— Не — отвърна той. — Не и когато става дума за теб.

Изглежда, наистина го мислеше.

Над главите им се разнесе скърцане и в отвора се появи лицето на стария чуждоземец.

— Че — каза той, — трябва да поговорим.

Кърл проследи как младият мъж се изправи и отиде да говори с Аш. Тя седна и изтупа праха от себе си. Внезапно изпита копнеж по гореща баня и топла храна в стомаха си.

Двамата мъже спореха за нещо с приглушени гласове. Кърл зачака, загледана в паяжината, която висеше сред сенките на гредите — един тлъст паяк стоеше в средата ѝ и чакаше някоя муха.

Че извиси глас:

— Тя може би умира вече, стари глупако. Ще те убият за нищо.

— *Трябва да го направя* — изсъска чуждоземецът.

Разгневени, и двамата мълчаха известно време. Че хвърли поглед надолу към нея и Кърл се престори, че гледа другаде.

Че протегна ръка към Аш. Ръшунът се поколеба за момент и после я пое. Стиснаха си ръцете и когато Аш понечи да издърпа своята, Че внезапно сграбчи китката му.

— Нещата между нас уредени ли са?

Старецът погледна изучаващо лицето му.

— Мисля, че поне не сме врагове — отвърна той.

— Това би трябвало да е достатъчно — каза Че и пусна ръката му.

Аш погледна към Кърл и след това изчезна в полумрака.

Когато тя застана до Че, видя чуждоземецът да се катери с лекота по покрива с изваден меч в ръка. Двама имперски войници пиеха вода от резервоара на улицата под тях. Когато продължиха по пътя си, Аш ги проследи.

В края на покрива той спря и погледна надолу към улица, която Кърл и Че не можеха да видят. Внимателно остави меча си, след това разхлаби две плочки и взе по една във всяка ръка.

Вдигна ръцете си над ръба на покрива, възможно най-раздалечени една от друга, след това ги приближи с един инч, като преценяваше нещо. Подсвирна надолу към улицата.

Пусна двете плочки едновременно.

Миг по-късно се втурна надолу по наклона на покрива.

— Аш! — извика го Че.

Чуждоземецът спря и погледна назад.

— Какво?

— Дано намериш покой, старче.

Аш увисна от ръба на покрива и след секунда изчезна.

— *Кой си ти?* — попита старият жрец, застанал на инч разстояние от лицето му.

Разпитващият задаваше на Бан този въпрос за хиляден път. За хиляден път той отговори кой е.

— Бан — задъхано отвърна той от пода. — Бан Калвоне.

Болеше го, когато говореше, раната на бузата му беше възпалена и пареше.

— И какъв е чинът ти?

Бан почувства, че го дръпнаха за косата, така че да застане лице в лице със стария жрец. Кожата на мъжа беше набраздена от дълбоки бръчки и също така беше покрита с белези от акне, от което вероятно беше страдал на младини.

— Лейтенант от кхосианската Червена гвардия.

— Да — с увещаващ глас продължи старият жрец, като поглади лицето си. На Бан му се догади от противния му дъх и той се извърна настрани. — Но кой си *ти*!

В тясното пространство на палатката беше горещо. До далечната стена димеше мангал и челото на Бан беше покрито с пот.

— Не разбирам — изстена той.

Жрецът се усмихна и хвърли поглед на жреците воители, застанали зад стола, на който беше вързан Бан. Единият жрец воин пусна косата му, главата на Бан отново увисна напред и погледът му се впери в пръстения под. През полузатворените си клепачи видя, че жрецът му обърна гръб и протегна слабите си ръце към малката маса, отрупана със стъкленици, сгънати документи и остриета.

— Ти предател ли си? — попита жрецът, без да се обръща.

Бан усети, че стомахът му пламна. Помисли си, че всеки момент ще повърне направо в краката си.

— Предател ли си? — повтори мъжът.

Бан получи удар с юмрук в тила.

Опита се да се съсредоточи. Потта вече се стичаше по лицето му и се смесваше с кръвта в устата му.

— Не — дрезгаво отвърна той. — Не съм предател.

— Така ли? Значи никога няма да предадеш народа си?

— Разбира се, че не бих го направил!

Жрецът се обърна. В едната си ръка държеше сгънат лист хартия, а в другата — фино извито острие.

— Въпреки това всички хора са предатели.

Наведе се към лицето на Бан и отвори с палец сгънатия лист. Бай се отдръпна и дъхът му заседна в гърдите. Видя как жрецът присви устни и духна веднъж върху хартията. Ситен бял прах обви лицето на Бан. В паниката си той пое дъх и заедно с него и част от праха. Устата му тутакси се скова.

В периферията на зрението му затанцуваха цветни нетна. В насъбралия се мрак проблясваше бяла светлина.

Главата на Бан се олюля и тялото му се отпусна. Ръцете отзад го подпряха.

— А сега — разнесе се далечният глас на жреца — кажи ми отново кой си.

Че вдигна поглед към дупката в покрива. Навън цареше полумрак и небето беше станало тъмновиолетово. В него се издигаха дебели стълбове дим, докато градът около тях гореше. Въздухът беше натежал от миризмата на пушек. Започваше да му люти на очите.

Дипломатите бяха някъде там, навън — обикаляха района. Усещаше присъствието им като слабо гъделичкане в пулсиращата си жлеза — подобно на сърбеж, който не може да почеше. Чувстваше това, откакто слънцето клонеше към залез, макар усещането да не се засилваше.

Какво чакат? — Че откри, че си задава този въпрос.

— Онези пожари се приближават — съобщи той на глас.

Кърл кимна и погледна ръката, но не и очите му. Двамата си играеха с пръстите на ръцете си.

Гледаше я влюбено. В това момиче, зад острия ѝ ум и решителното поведение, се криеше нещо уязвимо.

— Трябва да вървим — каза той и я дръпна за ръката.

Кърл най-сетне погледна към него и той видя, че тя се подготвя за онова, което им предстои, за пътя, който трябва да извървят по улиците, ако искат да стигнат до безопасно място. Че ѝ помогна да се изправи. Тя поднесе ръка към устата си и се закашля. Димът ставаше все по-гъст.

Двамата стояха и гледаха смаяно навън със зяпнала уста.

На север, през няколко улици, гореше цяла редица сгради. Линията на огъня пращеше, хвърляше искри и се издигаше все по-високо, докато поглъщаше стени и мебели и се разпростираше и върху съседните постройки. Вляво положението беше същото, а и една улица вдясно гореше. Двамата с Кърл сякаш се намираха в центъра на някакъв развихрил се огнен ад.

— Не разбирам — каза Кърл и поклати глава.

Че излезе през отвора и се изкачи на четири крака по наклонения покрив. Закашля се и закри устата си с ръка, докато гледаше на юг и очите му отразяваха пламъците.

— Вода — извика той надолу към Кърл. — Трябва да стигнем до най-близкото място с вода!

Видя, че то не е далече. Различи го през дима, след като завиха зад ъгъла.

— Отгук — каза той иззад парцала, с който беше увито лицето му, и се отправи към стените на минералните бани, като се оглеждаше наляво и надясно.

Без да се обръща, знаеше, че тя го следва.

Затичаха през площад с дълги маси и пейки, над които имаше решетка от дървени прътове, от тях висяха хартиени фенери — бяха леко осветени от горящите сгради зад тях. Ботушите на Кърл и Че тропаха шумно по дъските. Отпред ниската кръгла сграда на обществената баня се издигаше на фона на пламъците. От откритата ѝ горна част се надигаше пара, сякаш тя също гореше. Че забеляза движение на улицата зад нея, между стените от пламъци на рушащите се сгради.

— Хей! — възмути се Кърл, когато той я сграбчи и я принуди да се скрие зад една от сградите.

Сетне я пусна, така че да може да надникне над масата. Сега нямаше нищо — ни помен от фигурата, която току-що беше видял. Че обходи с поглед приближаващите стълбове дим и хвърчащи искри и се опита да запази самообладание.

— Хайде — подкани я той, след което се изправи и отново се затича, този път с пистолет в ръка.

От лявата им страна се разнесе оглушителен гръм. Един от фенерите изчезна пред очите им.

Че изруга и се затича напред, като се опитваше да разбере откъде е дошъл гръмът. Отекна нов взрив и една маса хвъркна във въздуха точно когато минаваха покрай нея. Че зави надясно и претича през площада, като разкъса изпречилия се пред него чаршаф. Задната стена на банята се издигаше точно пред тях. Пред нея имаше бараки, от които излизаше пара.

— Мисля, че някой стреля по нас! — извика Кърл и го последва през вратата на една от бараките, потънала в лепкав мрак.

Той затръшна паянтовата врата зад гърба им и в този момент в стената, на нивото на главите им, се появи дупка с големината на юмрук.

Че моментално залегна.

— Наведи главата си ниско долу! — извика той и дръпна Кърл на пода.

В следващия миг бараката беше връхлетяна сякаш от буря. В полумрака се посипаха парчета дърво, когато части от стената изхвърчаха навътре.

— *Направи нещо!* — изкрещя му Кърл, свила се на кълбо на пода.

— Вече го правя! — извика той в отговор, закривайки тялото си с ръце.

Усети как в кожата му се забиват парчета летящо дърво. Инстинктите му бяха поели контрол над тялото и се опитваха да го запазят жив за сметка на ръцете и краката му.

За момент яростната атака отслабна. Отвън крещяха гласове.

Че се промъкна до една от дупките в стената и надникна навън. Към бараката се приближаваха около дузина фигури. Бяха облечени в тежки огнеупорни костюми. Главите им бяха покрити изцяло, а очите им бяха защитени със стъкла. Те се навеждаха тронаво да презаредят тежките си оръжия, които, ако се съдеше по размерите им, можеха да бъдат само ръчни оръдия.

Че избърса потта от лицето си. Подуши изпълнения с пара въздух, който вонеше на сира и на нещо друго, нещо познато. Той хвърли поглед зад себе си. В мрака различи в задната част на бараката кош за пране. Огледа пода между себе си и коша.

Които и да бяха онези отвън, те започнаха да стрелят отново. Кърл закрещя, а Че се плъзна към дръжката на пода и отвори един капак, под който се разкри квадратен отвор в езерната трева отдолу. В него имаше наклонена дъска с ребра за търкане на дрехи. Младият мъж усети пронизваща болка в ухото и гърба. Момичето запищя по-силно.

— Кърл! — извика той.

— Какво?

— Ранена ли си?

— Какво?

— Махаме се!

Тя погледна надолу към черната, пълна с мехури, вода на езерото и сетне впери в него широко отворени очи.

— Да не си луд?

Че вече се мъчеше да свали раницата си. Той се плъзна във водата, която беше топла като във вана.

— Просто се дръж за мен и ритай с крака колкото се може по-силно. Мисля, че на юг от нас има канал. Не може да е далеч.

Той видя, че тя е ужасена. Внезапно му дойде наум, че и той би трябвало да е ужасен.

Кърл скочи във водата и след това изплува на повърхността, плюейки.

— На юг ли? — извика тя. — Как можеш да разбереш накъде е юг?

— Мога да предположа — отвърна той. — Готова ли си? Сега си поеми дълбоко дъх. Готови!

Старият жрец и уредник Хийлас махна маската от шит от устата и носа си и вдиша дълбоко от нощния въздух на Туме.

Каква воня! — кисело си помисли той.

Напомняше му за Ку'ос посред лято, когато смрадливата мъгла на Баал понякога покриваше града, само дето тук беше доста по-зле.

Все пак поне беше далеч от голямата спалня и от противната миризма на смърт около Сашийн, въвн от дълбините на цитаделата. Хийлас открай време мразеше да е в близост до болни, така както се страхуваше от затворени пространства. Най-много се боеше от студените тунели на Хиперморум, където оставяха мъртвите. Най-големият му кошмар беше той самият да умре и да бъде погребан там за вечни времена.

Тя умира — отново си помисли той, докато пресичаше подвижния мост на цитаделата, за да излезе на централния площад. — *Сашийн умира.*

Беше оставил матриарха сама в стаята й, като се изключи отвратителното присъствие на Лушън до леглото. Докато с облекчение

затваряше вратата след себе си, той си помисли каква странна двойка са те. Беше му трудно да си ги представи такива, каквито са били някога — двама влюбени, заслепени един от друг. Известно време тя и смелият ѝ генерал от Лагос били неразделни. Сашийн дори говорела за деца от него и за построяване на семейно имение в Брюле.

Хийлас вървеше с наведена глава, пъхнал ръце в ръкавите си, без да обръща внимание на поклоните на жреците, които срещаше — всички те бяха хора без положение.

Той спря до канала и погледна надолу към откъснатите се салове от езерна трева и дървените отломки, които все още плаваха там. Видя плясък, но не успя да зърне рибата, а само мекия призрачен блясък, останал след нея.

Мрачно си каза, че по-нисшите жреци няма да скланят глави пред него, когато Сашийн умре. Щеше да се смята за късметлия, ако Романо наредеше само да му отрежат носа и го изгонеше. Винаги ставаше така, когато един владетел биваше заменян от друг. Приближените на предходния владетел бяха прочиствани, за да се осигури място за новите. Целият му живот, всичко, към което се беше стремил, щеше да изчезне.

— Моите извинения — разнесе се глас, когато някой се блъсна в него.

Хийлас се обърна ядосано и веднага усети как нещо остро се притиска към корема му през робата. Беше живял достатъчно дълго, за да не се чуди дали това е нож.

Маскираното лице на жрец воин се надвеси над неговото.

— Къде е тя? — разнесе се дълбок глас иззад маската.

— Кой? — попита той, за да спечели време.

— Сашийн. Къде е тя?

Хийлас вдигна ръце.

— Откъде да знам? Аз съм просто куриер.

— *Свали си ръцете* — изсъска мъжът. — Виждам как се перчиш, жрецо. Сега престани да ме лъжеш и отговори на въпроса ми или ще те убия на място.

Хийлас се изправи.

Значи се стигна дотук — помисли си той. — *Нож в корема, а около мен вони на развалени яйца.*

— Мислиш, че можеш да ме уплашиш? — каза той. — Виждам го в очите ти, чуждоземецо. Възнамеряваш да ме убиеш така или иначе. Направи го тогава. — Той шумно се потупа по гърдите. — Готов съм.

Ръка сграбчи предната част на робата му и го прикова на място. Ножът проби дрехата му и се вряза в кожата на стомаха. Остана там, един пръст навътре в тялото му, и Хийлас почувства как по космите на слабините и бедрата му се стече струйка топла кръв.

Той пребледня. Болката не беше нищо и после изведнъж се превърна във всичко. През годините уредникът беше преминал през доста лични пречиствания. Беше се научил как да се справя с болката и го направи и сега, като призова волята си и се насили да се отпусне по вълните ѝ.

— Ако се разкрещя, само след миг тук ще има една дузина хора.

— Тогава крещи.

Хийлас се огледа. През осветеното от фенери място преминаваха обикновени жреци и жреци воини. В отсрещния му край наказателен взвод избиваше неколцина от оцелелите от Градската гвардия на Туме. Още войници се суетяха около един от близките складове, където разтоварваха каруца с амуниции и носеха сандъци с гранати и други експлозиви. Сигурно можеше да ги повика, но миг след това щеше да бъде мъртъв.

Какво значение има. Тя така или иначе ще умре.

— Не можеш да стигнеш до нея — студено отвърна той. — Тя е в Потопения палат, в сърцето на скалата.

— Опиши ми мястото.

Той го направи, като през цялото време мислеше колко странно е на какво са способни умът и тялото, за да продължат да живеят дори само още един скъпоценен миг.

Плътта е силна — каза си той.

Когато млъкна, мъжът го промуши три пъти един след друг, бърз като змия. Отдалечи се още докато Хийлас падаше, вкопчил ръце в разкъсания си и окървавен корем.

— Помогнете ми — изстена уредникът, но никой не го чу.

Беше твърде късно за помощ — той се строполи странично на земята.

Главата му лежеше върху дъските, той дишаше тежко и гледаше пещчинките, разпилени върху тях като камъни в пустиня.

През тази пустиня вървеше мравка. Хийлас наблюдаваше как известно време помръдва с антените си към него, докато той умираше, след което продължи по пътя си.

Че реши, че тя е мъртва, когато извлече тялото ѝ от канала и го положи на езерната трева. Но когато натисна корема ѝ, Кърл започна да плюе вода, след което се претърколи настрани и се закашля.

— Добре ли си? — попита я той.

Тя избърса устата си. Беше ѝ нужно известно време, докато възвърне гласа си.

— Така мисля.

Улицата от другата страна на канала беше същински ад от пламъци. Кърл седеше и трепереше, докато двамата наблюдаваха случващото се около тях, и когато той я взе в прегръдките си, тя започна да се успокоява.

Сърбежът по врата му се засили и се превърна в постоянна пулсация. Той се огледа наоколо, към сградите от тази страна, които отразяваха светлината на пожарите, и тясната улица, задръстена с останките от плячкосването.

Близо са.

— Трябва да тръгваш — каза той на Кърл и ѝ помогна да се изправи колебливо на крака, докато водата се стичаше от дрехите им.

— Ами ти?

— Има нещо, което трябва да довърша, преди да се присъединя към теб.

Тя сбърчи чело и погледна празната улица.

— Ще се справиш — увери я той. — Просто бъди внимателна.

Докато изричаше думите, той почувства внезапно чувство на вина, че я изоставя.

— Вземи. — Той сложи пистолета си в ръката ѝ.

— Никога в живота си не съм използвала пистолет.

— И сега няма да ти се наложи. Пълен е с вода. Трябва да се разглови и да се смаже наново. Ако попаднеш в опасност, просто го насочи и го използвай за заплаха. Ето, вземи и това. — Той свали

колана с амуниции от кръста си и го пристегна около нейния, докато тя го наблюдаваше. — С него ще изглеждаш по-убедително. Запомни, използвай го само за заплаха. Не се опитвай да стреляш с него. Разбра ли?

— Разбира се. Да не съм глупачка.

— Тогава върви — меко ѝ каза той.

Кърл продължаваше да стои, останала без дъх и разтреперана. Той прокара пръст по бузата ѝ и когато стигна до брадичката, повдигна главата ѝ, така че очите им се срещнаха.

Тя хвана пръста му и го задържа.

— Грижи се за себе си, Че, чуваш ли?

Хареса му как произнесе името му.

— Ще го направя.

Целувката им беше кратка. В нея имаше някаква неловкост — бяха двама непознати, чиито пътища се разделят.

Тя се отдръпна от него и след това се отдалечи в нощта.

Че отново беше сам.

Суон гледаше със зяпнала уста огнената буря отпред. Блестящите ѝ очи отразяваха пламъците. Тя леко се олюляваше, сякаш под ритъма на музика, която само тя чува.

Някъде в далечината изгърмя пушка. Един офицер се отдели от редицата на войниците, за да огледа.

— Къде е той? — нетърпеливо попита Гуан и огледа поредицата открити пазари — единствената част от града, която още не бяха подпалили.

— Не бързай. Хората ни ще го принудят да излезе.

— Ако не са в капан някъде там, вътре, заедно с него. Казвам ти, досега трябваше да видим някакви следи.

Гуан започваше сериозно да се съмнява в този техен план. Беше твърде заплетен и приличаше по-скоро на някакъв спектакъл, отколкото на нещо практически изпълнимо. По-добре да бяха отишли сами да се справят с Че. Но както често се случваше, беше позволил на сестра си да го убеди да постъпят иначе.

Държаха се за ръце, както правеха понякога още от деца. Тя стисна неговата, сякаш за да го успокои.

По протежението на улицата стояха войници в тънка линия. Лицата им също като неговото бяха увити в кърпи и всички те гледаха през откритите пазари към стените от пламъци и дим, които се издигаха в нощното небе. В улиците отзад втори пръстен от войници лежах скрити и чакаха.

— Мислиш ли, че заслужава всичко това? — попита той сестра си.

— Какво общо има заслужаването?

— Той все пак е един от нас.

Гуан усети студения вятър върху дланта си, когато сестра му я пусна.

— Сега ли се сещаш да покажеш загрижеността си? След като той дезертира? След като показа, че е предател, какъвто на практика го обвинихме, че е?

Гуан знаеше, че е безполезно да спори с нея. Освен това някои истини не се нуждаят от подкрепа.

— Мислиш ли, че ще сторят с нас същото, когато всичко това свърши?

— Защо да не го направят? Ние знаем толкова, колкото и той.

— Да, но като правим това, доказваме, че може да ни се има доверие. Това е добре за нас, Гуан, усещам го. Имат нужда от такива като нас, за да им вършат мръсната работа. Които и да са те.

— Да се надяваме, че си права.

Беше трудно да се вижда надалече с цялата тази сивкава мъгла, която изпълваше въздуха.

Една фигура тичаше откъм сергиите с гръб, обхванат от пламъци. Най-близките войници се прицелиха с арбалетите си и стреляха.

Беше куче, което гореше, скимтеше и хапеше пламъците, докато бягаше. Когато стрелите го уцелиха, то потръпна конвулсивно и падна мъртво на земята.

Суон изруга под нос.

— Тези хора просто изоставят кучетата си да умрат — кисело отбеляза тя.

Не за пръв път Гуан погледна сестра си с учудване от начина, по който работи умът ѝ. Макар да бяха близнаци, които понякога

довършваха изреченията си или взаимно четяха мислите си, в нея имаше някаква ексцентричност, която у него като че ли липсваше.

Тъкмо се готвеше меко да ѝ напомни, че тя не би следвало да има проблем с горящите кучета, щом няма проблем с горящите хора, когато усети пулсация в шията си, последвана от нова, по-силна.

Гуан опря пръст в шията си и Суон стори същото.

— Пригответе се — каза той на войниците пред тях. — Той ще се появи всеки момент.

Те насочиха арбалетите си, а сестра му извади пистолета си.

Минаха минути, откъм сергиите димът се носеше на талази. Пулсът в шията на Гуан се ускоряваше все повече.

Въпреки това от Че нямаше помен. Арбалетите в ръцете на мъжете започнаха да се поклащат.

— Вече трябваше да е достатъчно близо, за да го видим — заяви Суон и насочи оръжието си към пазара.

Гуан остана неподвижен. Нещо не беше наред. Че вече трябваше да е сред тях.

— Нали не мислиш...

Той се завъртя и миг по-късно и сестра му стори същото. Двамата погледаха в двете посоки на улицата, към сградите, наредени от отсрещната ѝ страна, и техните тъмни прозорци.

Гуан извади своя пистолет и едновременно с това пристъпи настрана.

— Суон — повика я той и двамата отстъпиха възможно най-навътре в сянката на стена.

ИЗКУСТВОТО НА КАЛИ

Че знаеше, че никога няма да се откажат да го преследват. Не и ако пръв не им видеше сметката. И така, той ги следеше от покривите, приближавайки се към тях дори когато се отдръпнаха в сянката на стената.

Бяха предупредили войниците за присъствието му и мъжете се оглеждаха и насочваха оръжията си ту в една, ту в друга посока. Че стоеше ниско приведен от тъмната страна на наклонените покриви, като внимаваше силуетът му да не се очертава на фона на небето, докато се движи. От лявата му страна имаше още войници, спотайващи се в къщите и градините. Зърна проблясваща стомана и чу покашляне. Можеше само да се надява, че никой не го е забелязал.

Суон и Гуан отстъпваха към храма в края на улицата, непосредствено, зад който се виждаше езерото. Очевидно не им харесваше идеята да бъдат мишени за снайперска стрелба.

Жалко, че той нямаше работещ пистолет.

Храмът се издигаше в края на редицата от покриви. До него имаше тъмна и потънала в тишина двуетажна жилищна пристройка. Близнаците спряха, за да говорят с взвод войници, и мъжете се разпръснаха сред къщите. Че чу как под него разбиват врати и трескаво претърсват стаите.

Той клекна, наблюдаваше как двамата дипломати се обърнаха, за да огледат улицата, прозорците и покривите, преди да влязат в храма. Оставиха вратата отворена.

Той се провеси от ръба на покрива и се спусна в уличката между къщите и храма. Хвърли поглед в двете посоки и след това тръгна покрай задната страна на сградата, където жилищната пристройка преминаваше в малка градина, като ползваше за прикритие ниска стена. Един прозорец в постройката светеше. Вътре ярко гореше свещ.

Отправи се с тихи стъпки към далечния край на пристройката. Езерната трева под краката му беше мека и хлъзгава и шумовете от войниците останаха зад гърба му. Звукът от стрелбата на юг беше

станал по-силен, отколкото беше последният път, когато му беше обърнал внимание. В момента Кърл беше някъде там, на път към мястото на срещата, или поне така се надяваше той.

Помисли си колко странно е да е тук, в Кхос, в Туме, върху това бълбукащо езеро, да се опитва да убие двама от собствените си хора и да се надява, че един от враговете му ще се измъкне жив.

Забеляза как сега тази дума му се струваше погрешна — „враг“.

В нея имаше нещо детинско.

Над езерото се издигна нова осветителна ракета. Той затвори дясното си око, за да може след това да вижда в тъмното, и зачака ракетата да падне. Горе имаше прозорец и едно дърво беше наклонено към него.

В настъпилия мрак Че извади ножа си, стисна го между зъбите и след това се покатери по грубата кора на дървото, докато накрая не се повеси на клон срещу прозореца. Не виждаше нищо, освен тъмна стая и отворена врата с коридор зад нея, от ъгъла, на който се процеждаше мека светлина.

Реши, че няма време за фин подход. Трябваше да ги ликвидира неумолимо и бързо, като се надява, че той ще е оцелелият. Докато протягаше ръка, за да отвори прозореца, си каза, че някогашният му партньор за ръкопашен бой в Ку'ос беше прав — обучението му по кали като ръшун беше заложено в него, независимо дали го искаше, или не. Кредото му беше настъпвай и атакувай, бъди смел, бърз и безразсъден.

Да имаше поне меч, макар да не разполагаше с пистолет. Имаше само обикновен нож.

Импровизирай — каза си Че, прехвърли се през отворения прозорец и се приземи с лекотата на котка.

Той стисна ножа в ръката си и видя един стол. Вдигна го и го удари силно в стената. Трясъкът беше достатъчно оглушителен, за да събуди и мъртвец.

Че бързо прекрачи разпилените отломки от стола и без да спира, грабна единия му крак. Строшеният край на крака беше остър и назъбен. Той подостри върха му с едно замахване на ножа и влезе в коридора. Отрязва още едно парче, докато вървеше към ъгъла.

Като подаде глава иззад него, видя, че те го чакаха — две фигури с насочени пистолети, скрити в двата противоположни входа.

Че приклепна, когато един куршум рикошира в стената. Отстрани една последна треска от крака на стола, за да довърши острия му връх, след това подаде част от тялото си зад ъгъла и го запрати с все сила към фигурата, която все още държеше пистолета си насочен към него.

Оръжието стреля и бедрото му беше пронизано от внезапна болка. Олюлявайки се, той отстъпи на здравия си крак и се опря в стената, за да запази равновесие, когато фигурата се строполи в коридора. Беше Гуан — от лявата му буза стърчеше кракът на стола и той се мъчеше да се изправи на крака.

Че видя в лъчите светлина по пода да преминава сянка и прехвърли ножа в дясната си ръка.

Хвърли го в мига, в който Суон отново излезе от входа и стреля с пистолета си.

Че падна назад. Главата му звънтеше и едната ѝ страна беше пронизана от парещата болка. Суон също падна, хванала дръжката на ножа, забит дълбоко в бедрото ѝ. Жената допълзя до брат си.

— О, не! — изстена тя.

Тъй като Че все още дишаше, той не обърна внимание на раната на скалпа си и вместо това започна да опива с треперещи пръсти крака си. Куршумът беше преминал чисто през плътта отстрани на бедрото му. Костта не беше засегната. От нацърбената дупка се лееше кръв. Едва успяваше да движи безчувствения си крайник.

Това беше първият път, в който го прострелваха, и той очакваше, че агонията ще е много по-голяма.

Дръпна ръкава на туниката си да го разкъса и от него направи турникет на горната част на бедрото си. Опита се да застане прав. Изсъска от внезапната остра болка. Опита се да се ориентира през внезапно надигналата се вълна на гадене.

Суон влачеше брат си обратно към стаята, от която беше дошла. Спря и се пресегна да вземе празния пистолет, лежащ на пода. Че успя да направи една крачка към тях и Суон се отказа от пистолета, вместо това издърпа Гуан вътре.

Че спря и си пое дъх, докато Суон затваряше с крак вратата след себе си.

Олюлявайки се, той се отправи с мрачна решителност към вратата и се опита да се наведе да вземе окървавения нож, който

лежеше там. Виеше му се свят, а по лицето му се стичаше топла кръв. Ботушът му също се пълнеше с кръв. Той откъсна другия си ръкав и от него направи тампон, който сложи върху раната, като го пристегна силно. За момент помисли, че ще припадне.

— Излизайте! — изкрещя той, усещайки тежестта на ножа в ръката си.

Отвътре се чу сумтене и мърморене.

Че се изправи колебливо. Опря лепкавата си ръка във вратата, за да я отвори.

Стаята беше празна, осветена от пращящата свещ върху полицата над камината. Че влезе по-навътре. В помещението имаше още една отворена врата. По пода лъщеше кървава следа, която водеше към нея. Той влезе в стаята, накуцвайки, притисна гръб в стената и след това се плъзна по нея към другия вход. Един бърз поглед вътре му разкри, че това е спалня. Гуан лежеше мъртъв на пода с разперени ръце и крака. Парчето дърво стърчеше високо от лицето му.

Зад Че се разнесе скърцане.

Той беше достатъчно бърз, за да пхне ръка под гаротата, когато тя се плъзна около гърлото му. Примката се впи дълбоко в дланта му. Той я избутваше с всички сили и подскачаше на здравия си крак, блъскайки Суон назад през стаята. Тя се удари в нещо — някакъв тежък гардероб. Закачалките в него изтракаха и вратите му се отвориха, докато двамата се бореха, опрени в дървената му рамка.

Горещият дъх на жената свистеше до ухото му, изпълнен с ярост.

Че подхвърли ножа, за да го обърне в ръката си, след което го заби в ребрата на жената. Мушна веднъж, втори път, докато Суон не измести тежестта си и не го повлече настрани. Че падна и двамата заедно се строполиха върху маса и я строшиха.

Суон успя да сграбчи ръката, в която той държеше ножа, докато се търкаляха по пода. С другата си ръка продължаваше да тегли гаротата. Телта се впи в ръката му и отстрани във врата му. Навсякъде пръсна кръв.

— *Това ли искаш?* — изсъска с омраза в ухото му Суон. — *Това ли искаш, куш такъв?*

Ръката на Че лежеше безжизнена между неравния дъх, откъсващ се от устата му, и все по-затягащата се гарота. Едва дишаше и почти не виждаше.

Протегна ръката си назад и усети как пръстите му се притиснаха към лицето ѝ. Сви палеца си и ожесточено го заби в окото ѝ. Жената охлаби хватката си за секунда.

Че изрева и въпреки парещата болка натисна с длан гаротата и принуди Суон да я отдалечи от него.

Той се олюля, същото направи и жената, която се хвана за един съборен стол, за да запази равновесие, а после за полицата над камината. Той се обърна точно навреме, когато тя се хвърли с гаротата към него. Краят ѝ се уви около дръжката на ножа му и тя го изскубна от ръката му. Вече му беше трудно да стои прав. Суон не беше много по-добре. Окото ѝ беше посиняло и от него течеше кръв.

Тя го удари в бузата и го зашемети. Той се съвзе, парира следващия удар и след това още един. Зае стойка в търсене на целта си, но установи, че Суон вече се изправя с нож в ръка.

Олюля се назад, подскачайки на здравия си крак, докато тя също търеше ранения си крайник по пода и го следваше. Ножът беше в ръката ѝ. Парчето стомана проблясваше на светлината от свещта съвсем близо до корема му. Той разтръска глава, за да прочисти замъгленото си зрение. От него пръснаха капки пот.

Че отстъпи през вратата на спалнята, докато Суон бавно скъсяваше разстоянието помежду им. Тя внезапно му нанесе мушкащ удар. Младият мъж едва успя да отскочи встрани, за да избегне острието. Кракът му закачи проснатото тяло на Гуан, той се спъна назад и блъсна Суон встрани, докато падаше.

Оттласна се от пода, като дишаше тежко, и Суон стори същото. Той успя да изнесе тежестта на тялото си върху коляното, след което размаха здравата си ръка, за да се хване за леглото. Изправи се, като сумтеше и се напрягаше от усилието, и видя проснатото тяло на Гуан. Запази равновесие, като наклони тялото си към точката на завъртане. Зрението му отново се замъгли и мракът в съзнанието му направи движенията му колебливи. Съсредоточи вниманието си върху тъмнината и забеляза как в нея се появи процеп от светлина като от отворена врата. Мина през нея и видя Суон да приближава към него с ножа.

Отчаяно отскочи встрани, хвана хлъзгавата ѝ ръка и изстреля напред крака си, за да я препъне. Двамата паднаха на пода с крясъци и Че се стовари върху нея с цялата си тежест.

Парчето дърво прониза шията на жената с хрущене на зъби и кости. Тя потрепери веднъж, сякаш от закъсняла изненада, и остана да лежи напълно неподвижна.

Разнесе се тихо стенание, когато въздухът от дробовете ѝ напусна тялото.

Дишайки учестено, Че се претърколи настрани от нея. Лежа така известно време. Силите го бяха напуснали и съзнанието му беше изпразнено.

Той трепереше, когато най-сетне успя да се изправи на крака. Погледна надолу към двамата дипломати. Суон беше просната на земята с лице, притиснато към това на брат ѝ. Телата им бяха изпънати в противоположни посоки. Приличаха на двама влюбени, които се целуват.

— *Още съм тук!* — гневно им изкреця Че и се потупа силно по гърдите.

В сенките на един малък страничен канал Аш довършваше подготовката си и слушаше звуците от веселбата в далечината. Наблюдаваше високите имения от другата страна на канала, където жреците минаваха покрай прозорците на апартаментите, които си бяха присвоили. В нощното небе над покривите на хубавите сгради се издигаше скалата на цитаделата. Там, горе, все още се вееше знамето на Сашийн.

Отвори се прозорец и жена изхвърли съдържанието на нощно гърне във водата. Някой пееше в стаята зад нея. Аш остана неподвижен, сигурен, че е скрит в сенките, докато жената не се прибра и не затвори прозореца, прекъсвайки песента наред припева.

Той бързо си свали дрехите и ги постави сгънати до оръжията си. До него имаше дървено буренце, пълно с черен барут — мина, която си беше присвоил от манианска каруца с амуниции.

Кожата на Аш настръхна от милувката на студения въздух и той разтърка ръце, за да се постопли. Дъхът му се виждаше на светлината, която фенерите хвърляха през черната повърхност на канала.

Тук езерната трева беше ниско подрязана, за да образува отвесните стени на плавателния канал, допълнително укрепен с дървени греди. Аш седна в края на дъсчената пътека покрай него и

внимателно се спусна в хладката вода. Усещането от нея по напрегнатите му мускули и ожулените места на кожата беше приятно, затова той просто остана на място, отпуснат, почти замаян от облекчението, което това му носеше. Под краката му, в дълбините на прозрачната вода, се виждаше проблясването на далечни светлини. Ритна с крака, за да остане на повърхността, наблюдавайки сиянието им между пръстите си.

Когато се почувства готов, той се набра над дъските, взе мината и я дръпна във водата, която изплиска. Завъртя глава, за да изтръска водата от лицето си, и провери фитила, който висеше от замазания с катран отвор в полюшващото се буренце. Шнурът плаваше по повърхността и продължаваше нагоре към дъските на пътеката, където беше привързан към бронята му, а след това стигаше до тежката преносима макара, закрепена към дъските с острието на ножа, върху която плътно беше навит остатъкът от фитила.

Той дръпна шнура и бронята падна във водата с шумен плясък. Потъна мигновено и миг по-късно повлече със себе си мината. Аш върза част от фитила около китката си, дишайки тежко. Усети подръпването на шнура на ръката си и се гмурна във водата, оставяйки се да бъде повлечен към тихите дълбини, докато макарата с фитила се развиваше над него.

Лютеше му на очите и той примигна, за да се насили да ги държи отворени. Гърдите му се стегнаха, докато той се гмуркаше все по-надълбоко и се приближаваше към скалата. Далече долу от прозорците от дебело стъкло се процеждаше светлина. Те бяха издълбани в стръмните стени на скалата, върху която беше построена цитаделата. Аш ритна с крака и се запуска към тях, като дърпаше след себе си шнура, който на свой ред също дърпаше тялото му. Знаеше, че ще има само една възможност.

Прогони пасаж от риби от пътя си и най-сетне усети, че тежестта на ръката му намалява, когато бронята застана върху ръба на един прозорец. Мината бавно се завъртя близо до стъклото. Аш разви шнура от ръката си и заплува надолу. Осмели се да погледне вътре и видя ярко осветена стая с дивани и полилеи. Двама жреци разговаряха помежду си, до вратата имаше двойка жреци воини.

Аш с мъка премести бронята и мината настрани, така че да е по-малко вероятно да ги забележат.

Дробовете му вече горяха. Той ритна с крака към повърхността. В периферията на зрението му проблясваха звезди. Изкачването му отне повече време от спускането. Той си припомни паниката, която беше изпитал на потъващия кораб. Сякаш тежестта на цялата вода на света го притискаше надолу.

Излезе с плясък на повърхността и се помъчи да си поеме въздух, но дробовете му сякаш все още не работеха достатъчно добре. Чу отново шума на града, когато водата се оттече от ушите му и той се огледа, благодарен, че улицата е все още пуста.

Напразно се опита да се измъкне от канала, откри, че не може, защото не си поемаше дъх достатъчно често, за да възстанови силите си.

Отпусна се във водата. Успокои дишането си и опита отново. Претърколи се върху дъските на пътеката, като с хриптене се опитваше да си поеме въздух. Седна, отпусна ръце на коленете си и пъхна глава между тях. Гледаше втренчено локвичките, които се образуваха на местата, където езерната вода капеше от тялото му.

Недалеч някакъв мъж изруга. В тъмния край на улицата някой се облекчаваше, докато другарите му го чакаха и разговаряха помежду си с пиянски гласове.

Аш погледна към шнура на фитила, който висеше във водата. Трябваше само да го среже, да го хвърли във водата и да бяга.

Внезапно вниманието му беше привлечено от ножа, чийто връх беше забит в дъските на крайбрежната пътека. Острието му беше покрито с тъмни петна от кръвта на жреца, който беше убил преди около час.

Колко ли души съм убил, изпълнявайки своето отмъщение? — стреснато се запита той.

Не можеше да си спомни — вече беше загубил бройката им, беше ги превърнал в нещо по-малко човешко, без лице и без стойност.

Двамата мъже от антуража на армията, които беше съсякъл по време на битката, просто за да му се махнат от пътя — сега от тях не беше останало нищо повече, освен блед спомен и хрущящия звук, с който коленната капачка на единия се беше строшила.

Аш беше стигнал толкова далеч. В отмъщението си сякаш се беше изкачил на някакъв остър връх, заобиколен от разреден въздух, и така се беше отказал от ордена на ръошуните — единствения дом,

който му беше останал, и единствения начин на живот, при който гневът му беше обуздаван от техния правилник за поведение и от добрата част от него самия.

Той се почувства така, сякаш през цялото това време се е катерил все нагоре, без да погледне нито веднъж назад, и сега, когато го беше сторил, виждаше само купчините трупове, останали край стръмния път, по който вървеше. Зад всички тях беше Нико с момчешкия си смях и силната обич на майка му към него, а далеч отвъд ученика му, долу, в началото на пътя, бяха синът му Лин, който пееше гърлено заедно с останалите оръженосци, варосаният му дом, осветен от слънчевите лъчи, и жена му, чакаща съпруга и сина си, които никога нямаше да се завърнат.

Върхът беше само на една ръка разстояние. Единственото, което трябваше да направи, беше да среже фитила.

Сашийн заслужаваше да умре. Всички като нея заслужаваха да умрат.

С треперещи пръсти Аш се протегна към ножа си и го издърпа.

Когато Сашийн се събуди, първото нещо, което видя, беше Лушън, който я гледаше напрегнато, и за един кратък миг тя изпита чувството, че отново са любовници, притиснати в прегръдка.

Но в следващия момент видя, че той не е нищо повече от отрязана глава, поставена върху ноцната масичка. Спомни си как я беше предал и сърцето ѝ се вледени.

— Знаеш ли, никога не съм искала това — каза му тя.

Устните му се разтвориха и по брадичката му се стече капка кралско мляко. Той обаче не каза нищо, само я наблюдаваше.

— Дори никога не съм искала да бъда матриарх. Това беше желание на майка ми, не мое.

— *Аз. Знам* — разнесе се хрипливият му гъргорещ глас и той я погледна с омраза в очите.

Как да го накара да разбере? Болката, която ѝ беше причинил, загубата на доверие в единствения човек, за когото беше допуснала, че най-сетне може да му вярва. Сашийн беше желала този мъж повече от всеки друг, а той я бе отхвърлил заради глупавото си въстание и славата от него.

— Умирам, Лушън — каза му тя.

Това, изглежда, му достави удоволствие, защото се усмихна.

Дори сега можеше да я нарани.

— Спомняш ли си времето, което прекарахме заедно в Брюле?

— *Не.*

— Разбира се, че си спомняш. Не спираше да говориш за това. Казваше, че трябва да се оттеглим там. Да отглеждаме маслини като обикновени селяни.

— *Бях. Глупак.*

— Беше всичко друго, но не и глупак, Лушън. Това е едно от нещата, което най-много ме привличаха в теб — тъжно призна тя. — Дватама си подхождахме.

Сега Сашийн виждаше какъв би могъл да бъде животът ѝ, ако само беше намерила куража да се противопостави на желанията на майка си, да се откаже от поста си на матриарх и да живее просто и охолно с любовника си. Какво беше спечелила от всичко това? Самотна смърт във влажната вътрешност на една скала и няколко надраскани реда в историята на Ман.

— Иска ми се само... Иска ми се само... — Тя затвори очи и усети влага по страните си и болка в гърдите, сякаш целият ужасен свят тегнеше върху нея.

Опита се мъчително да си поеме дъх. Дробовете ѝ свистяха и по кожата ѝ изби пот. Тя изстена и примигна, за да съсредоточи отново погледа си върху Лушън. Зад него, през стъклото на прозореца, водата на езерото беше като черна празнота, която се готви да я погълне.

— Какво да правя? — попита тя, потънала в мислите си. — Не знам какво да правя.

Погледът му беше със силата на удар с кинжал.

— *Умри.*

Нощното небе над Аш внезапно се освети от сигнална ракета. Сякаш по собствено желание очите му се насочиха към ярко осветената земя.

Той видя фитила, който минаваше между краката му и изчезваше в сенките. Поколеба се.

В продължение на няколко дълги мига гледаше втренчено ножа и шнура на фитила, които държеше в треперещите си ръце. *Странен човек* — тези думи отекнаха в главата му. Нико ги беше изрекъл по адрес на Виждащия на ръошуните.

Защо се беше сетил за думите му сега?

Виждащият беше хвърлил пръчките, за да им гледа, преди да се отправят към Ку'ос на мисия. Беше му казал, че го очаква голям шок и че ще се изправи пред разнопосочни пътища.

След ужаса ще имате два пътя пред себе си. Единият път ще доведе до провал на задачата ви, макар че вие няма да сте виновни за това и няма да можете да сторите кой знае какво... Ако тръгнете по другия път, накрая ще спечелите, но ще носите голяма вина и няма да можете да направите нищо повече.

Голяма вина — замисли се Аш. — *Няма да можете да направите нищо повече.*

Той примигна. В очите му пареха сълзи. Ръката му се отпусна встрани и ножът изтрака на земята.

Сигналната ракета угасна и отнесе неговата сянка със себе си.

СРЕЩА

Кърл стоеше на покрива на склада, докато мъжете се катереха бързо по възжените стълби на очакващия ги небесен кораб. Съдът беше пострадал доста — корпусът му беше обгорен от пожар, а такелажът му висеше на парцали. Друг кораб с палуба, претъпкана с войници, вече бавно се издигаше във въздуха, като правеше голям завой на юг.

Това беше вторият курс на корабите, откакто тя беше дошла тук. По краищата на покрива бяха застанали Сиви куртки и стрелци с лъкове, които стреляха към имперските сили, придвижващи се към тяхната позиция. Още вражески сили се събираха покрай кея. Беше ясно, че това ще е последният курс, преди сградата да бъде превзета.

— Кого чакаш? — попита един преминаващ доброволец, който имаше толкова измъчен вид, че можеше спокойно да е и на двайсет, и на четирийсет години.

— Един приятел! — изкрещя тя, за да надвика шума от стрелбата.

— Момиче, вече трябва да тръгваме, нямаме време да чакаме — заяви той и я задърпа към кораба.

— Пусни ме! — изкрещя тя в лицето му и се отскубна от ръцете му.

Той се стресна за момент, но после се отказа и се затича към кораба.

Кърл огледа небето — все още нямаше и помен от вражеските небесни кораби.

Приближи се до ръба, за да погледне надолу към околните улици, кея и настъпващите имперски войски.

Към склада все още прииждаха кхосиански войници — мнозина тичаха с всички сили, а други взводове отстъпваха, сражавайки се.

Къде си, идиот такъв?

Кърл не знаеше какво да мисли за този мъж, когото току-що беше срещнала, но който въпреки това беше докоснал чувствителни струни в душата ѝ. Определено да прави любов с него в дългите

часове, които бяха прекарвали заедно, беше запомнящо се преживяване — свободно и игриво, дори тогава, когато не беше извънмерно страстно. Като се изключи това обаче, кой всъщност беше той?

Тя усещаше, че мъжът е загадка, при това опасна.

Кърл напълно осъзнаваше, че в живота си вече два пъти се е влюбила в такива мъже. Започваше да подозира, че тази нейна особеност не е никак полезна за нея самата, защото в крайна сметка се беше оказало, че и двамата са егоистични копелета.

Въпреки това сега се водеше война и тя откри, че онова, което войниците казват, е истина. Войната създаваше чудновати обстоятелства. Човек чувстваше необходимост да живее безразсъдно и пълноценно, защото много добре съзнаваше, че може никога да не види следващия изгрев.

Сякаш в подкрепа на това сърцето ѝ внезапно подскочи, когато зърна лицето на Че в края на покрива. Една жена от Доброволците му помагаше да върви.

— Че! — изкрещя тя и се затича да го посрещне.

Беше плувнал в кръв и едва успяваше да се задържи в съзнание.

— Че?

Той повдигна глава и се опита да фокусира погледа си върху нея.

Помогни ми да се махна от тук — казваше изражението му.

Кърл го прегърна през рамо със свободната си ръка и помогна на доброволката да го завлекат до кораба.

Един от малките скудове отлетя от покрива. Друг задейства тръбите си и започна да маневрира, за да заеме празното място. Войниците отстъпиха, за да освободят пространство.

— Има ли някаква следа от чуждоземеца? — дрезгаво попита той.

Кърл поклати глава.

— Където и да се намира, по-добре да побърза, ако иска да се махне от този остров.

Откъм младия мъж прозвуча свистене, наподобяващо смях.

— Това дърто копеле ли? Той ще намери изход от тук. Най-вероятно вече си е тръгнал.

Аш пришпори бойния зел право към вратата на къщата, като шибаше силно задницата му с прибория в ножницата меч.

Наведе се ниско на седлото и разби вратата. Копитата на зела изтракаха по дъските на пода в коридора. Зад себе си чуваше виковете на преследвачите, докато животното премина през отворената врата в задната част.

Зелът изпръхтя и прекоси двора с три големи скока. Аш го срита здраво, той прескочи оградата и се приземи от другата ѝ страна. Животното се препъна веднъж, но бързо възстанови равновесието си и мина покрай пуст площад, докато във въздуха зад тях свистяха стрели на арбалет.

Аш хвърли поглед назад. Видя през оградата да прескачат мъже, а от преките около нея да се появяват ездачи.

Изстрелите приближаваха. Той не беше далеч от тях.

Хълбоците на животното лъцяха от пяна и при дишането от гърлото му се разнасяше стържещ звук. На Аш му беше приятно да язди отново. От вятъра очите му се пълнеха със сълзи, а кръвта му кипеше и му припомняше младостта.

— Хайде! — окуражи той зела, който прелетя покрай купчина разхвърляни кошници и пое по улица от другата страна на площада.

Копитата му трополяха по дъските. Аш вече виждаше пустото пристанище в края на улицата и дългите му кейове с дървени колове, на които бяха окачени запалени фенери.

Изтрещя оръдие и грохотът му отекна по протежението на цялата улица. Когато излязоха от нея, налетяха право на взвод имперски пехотинци. Зелът премина през тях, без да забавя ход. Аш забеляза един склад от дясната страна на брега, над чийто широк покрив беше надвиснал небесен кораб, озарен от проблясъците на оръдейните изстрели.

По покрива към кораба с всички сили тичаха мъже и се катереха по въжените стълби, спуснати от корпуса му. Съдът му се стори познат. Той присви очи и различи дървената фигура на носа му. Беше летящ сокол.

Не мога да повярвам.

Той дръпна юздите и се насочи към сградата, пришпорвайки животното. Зелът препусна лудо. Той хвърли поглед към скуда отляво, който кръжеше над пристанището, открил картечен огън. Във водата

наблизо се издигнаха стълбове, които се изсипаха на крайбрежната улица, докато Аш минаваше по нея. Той се изтръска от водата и започна да търси начин да се качи на покрива. От едната му страна забеляза стълба, по която все още се катереха няколко мъже. Зачуди се дали Че и момичето са успели.

Внезапно зелът нададе крясък и се строполи тежко напред.

Аш падна от седлото и се претърколи върху твърдите дъски, като продължаваше да държи меча си. Скочи на крака и погледна към животното, което беше полегнало странично. От раната в хълбока му бликаше кръв. Видя, че имперските войници препускат към него.

Обърна се и побягна за живота си.

Небесният кораб потегляше с огромния си товар от спасени мъже. Задвижващите тръби по протежението на корпуса му бълваха пламъци все по-оглушително. Под него покривът на склада всеки момент щеше да бъде превзет. Някои кхосианци не бяха успели да се качат на кораба. Те даваха последен отпор на врага, опрели гръб едни в други.

Няколко души все още висяха на въжените стълби на издигащия се кораб. Един падна сред групата от имперски войници, които, обезумели от ярост, се впуснаха да го секат и мушкат. Хората на борда крещяха и протягаха ръце към другарите си, които висяха отчаяно на въжетата и краката им ритяха във въздуха.

Че седеше с гръб, опрян в парапета на десния борд, докато един медико се грижеше за крака му. Кърл беше клекнала до него и сякаш не обръщаше внимание на стрелите и куршумите, които трополяха по корпуса. Момичето го беше прегърнало. Той се чувстваше добре от допира ѝ — беше топъл и жив. Не искаше да гледа надолу.

— *Погледни!* — внезапно изкрещя Кърл, сочейки към покрива на склада.

Той обърна глава, за да види какво сочи тя.

Беше Аш, който се закова на място, когато видя, че носът на кораба започва да се отдалечава.

— *Тренч!* — изрева възрастният мъж.

Че с мъка се изправи на крака. Отблъсна медикото, когато мъжът изруга и се опита да го задържи.

— Не можем просто да го оставим — извика като обезумял Че.

Сетне се огледа в търсене на някого, на когото би могъл да се разкреши и когото да накара да обърне кораба. Но почти не виждаше отвъд тълпата от мъже около себе си и със свито сърце осъзна, че е безполезно да вика.

В безсилието си се обърна назад, за да наблюдава.

Вече бяха достатъчно високо и в полезрението му се побираше целият покрив. Улиците около него гъмжаха от жреци воини и войници, а самият покрив приличаше на остров, зает от тях.

В средата черната кожа на чуждоземеца силно се открояваше на фона на белите им роби.

Че видя сребристото острие на стареца да проблясва в мрака — ръшунът се движеше в празното пространство, оставено от онези, които беше съсякъл.

— Милостива Майко! — промълви Кърл и стисна дървения медальон, повесен на врата ѝ.

Че едва я чу сред грохота на тръбите. Корабът зави рязко към далечния бряг и самотната фигура на Аш започна да се смалява, превръщайки се в точка, която се изгуби сред имперските войници.

Инстинктите на Аш поеха контрол над тялото му. Известно време вниманието му беше толкова съсредоточено в онова, което вършеше, че никаква част от съзнанието му не осъзнаваше, че той самият е част от тази касапница. Не изпитваше страх, нито угризения, нито дори злоба, докато се движеше свободно, без да прави разлика между ума си, тялото си и меча си, които се бяха превърнали в едно цяло и следваха свой собствен път, докато той избягваше удари, хвърляше се напред и убиваше, придвижвайки се постепенно към края на покрива.

Около него противниците му падаха и от тях пръскаше кръв — губеха краката и ръцете си. Падаха обезглавените им тела. Падаха, притиснали длани към коремите си, за да придържат изкормените си вътрешности. Падаха мълчаливо, сякаш са заспали. Падаха с крясъци.

Не спираха да падат.

— Назад! — изръмжа Аш и се завъртя в края на покрива.

Краката му се движеха несигурно по ръба.

— Назад! — гневно извика той и размаха меча си, от който капеше кръв.

Те го чува, поне дотолкова, че да се поколебаят и да се заковат на място. Аш с мъка си пое въздух, докато към останалите войници се присъединиха стрелци с арбалети и неколцина с пистолети. Той избърса кръвта от лицето си и изплю онази в устата си. Целият беше подгизнал от кръв.

Мъжете наоколо дишаха тежко и гледаха обагрения в пурпурно призрак пред себе си с нещо, наподобяващо страхопочитание.

Един войник бързо си проби път напред. От татуировките на лицето му ставаше ясно, че е офицер.

— Кой си ти? — попита мъжът.

В гласа му прозвуча искрено любопитство.

Аш огледа парцаливата тълпа около себе си и арбалетите и пистолетите, насочени към тялото му. Повечето мъже изглеждаха уплашени. Уплашени и уморени.

— Хвърли оръжието си! — заповяда офицерът. — Направи го веднага или ще умреш!

Аш се замисли за момент, сетне се изправи от бойната стойка, която беше заел, и отпусна меча си. Някъде в нощното небе крякаха гъски. Той вдигна поглед, но не можа да ги види заради облаците. Усети бриза по лицето си, сякаш беше дъхът на Майката на света. Изражението му се смекчи.

— Знайте — каза той и вдигна поглед към офицера, докато прибираше меча си в ножницата, — че по-скоро сам бих отнел живота си.

И под насочените право към гърдите му пистолети и арбалети той направи единственото нещо, което му беше останало.

Аш скочи.

САМОТЕН КРАЙ

Спаси го водата. Тя не само омекоти падането му, но и му помогна да избяга.

Въодушевен от успеха на дръзкия си скок от покрива на склада, Аш заплува под повърхността, докато дробовете му не започнаха да горят от липсата на въздух. Когато изплува, имперските войници стреляха напосоки по него, но той не им обърна внимание и се гмурна отново, като ритна силно с крака.

Плува, докато не излезе от пристанището, и продължи покрай брега от езерна трева, докато накрая вече нито виждаше, нито чуваше преследвачите си. Стана по-тъмно, когато облаците над него започнаха да се сгъстяват още повече. Известно време остана да се носи по гръб, изчаквайки гаденето от изтощението да отслабне.

Над езерото продължаваха да се издигат и да падат осветителни ракети. Щеше да е рисковано да се мъчи да стигне до далечния бряг — без съмнение там имаше снайперисти, наблюдаващи повърхността на водата за кхосианци, които се опитват да се измъкнат.

Какво те е грижа? — запита се той. — В твоето състояние вероятно е първо да се удавиш.

Аш продължи да се носи по водата и да диша спокойно, докато не се почувства готов. Погледна назад към островния град. После погледна към далечния бряг.

Старият чуждоземец заплува към него.

Вече валеше и едрите капки падаха по повърхността на водата навсякъде около него. Шумът им му пречеше да чува каквото и да било друго. Там, където капките се сблъскваха с водата, тя сякаш пламваше.

Аш се изплю и дръзна да погледне напред. С последните замахвания на ръцете беше стигнал до устието на Чилос и течението се опитваше да го вкара в него. Виждаше огньовете от двете страни на устието на реката и фенерите, окачени по бреговете ѝ, които

осветяваха водата. Войници стояха приведени до изправените си пушки и наблюдаваха течението покрай тях.

Той ритна с крака и продължи да плува. Отдавна беше минал пределите на издръжливостта си. Успяваше да продължи само благодарение на усилието на волята си.

Брегът беше равен, без дървета. Аш присви очи и през падащия дъжд видя проблясък на пламъци зад осветения отвътре брезент на палатка. На равното бяха струпани още палатки. В мрака напред-назад бавно се движеха ездаци, увити в наметалата си, които наблюдаваха водата.

Крайниците му вече започваха да се схващат болезнено. Гърдите му така пареха, че едва успяваше да диша. Аш знаеше, че ще се удави, ако остане още във водата. Обърна се към брега и заплува кучешката. Тялото му беше вцепенено и почти безполезно. Звукът от дъждовните капки заглушаваше шумовете, които той издаваше. Почувства кал под ръцете си и отчаяно задраска по нея. Заля го моментно облекчение. Изпълзя на четири крака от водата към тинестия бряг и остана да лежи там дълго, опитвайки се да си поеме дъх.

Когато най-сетне се изправи на колене, огледа брега отляво и отдясно. Пред него имаше отвесен насип от пръст, тук-там с трева отгоре. Калният бряг се издигаше и склонът му беше прорязан от дълбоки канали, в които течеше вода.

Чу как нещо издрънча в мрака и легна по корем в калта, сподавяйки внезапния пристъп на кашлица.

На насипа стоеше войник, който гледаше към водата. Аш се притисна в калта и зачака, докато мъжът не се обърна и не изчезна в мрака, след като бе повикал някого, който не се виждаше.

Аш започна бързо да пълзи нагоре по един от каналите в насипа. Погледна в него и не видя нищо друго, освен тъмнина. Усети как от студената вода по ръцете му премина тръпка.

Започна да се плъзга по улея. В устата, ноздрите и очите му влизаше кал. Тя го покри и запълни всички отвори на тялото му, докато той не стана част от нея, подобно на създание от пръст, което все още живее и се бори, защото просто не знае какво друго да прави.

Тя умираше и вонята на отровеното ѝ тяло беше толкова силна, че очите му се насълзяваха от нея.

Въпреки че на лицето му имаше маска, тя изпълваше устата на Спарус със слюнка и предизвикваше у него желание да се изплюе. Той погледна надолу към фигурата на Сашийн, която дишаше тежко, към подутото ѝ лице и посинелите ѝ устни. Погледна и към главата на Лушън, която стоеше безмълвно върху масата, в устата ѝ вече нямаше кралско мляко.

— Матриарх — тихо каза той.

Сашийн се размърда и очите ѝ трепнаха и се отвориха. От полуотворените ѝ устни се отрони стон. Той я изчака да съсредоточи погледа си върху него.

— Имаме неприятности — заяви той без предисловия.

— Романо — с въздишка отвърна Сашийн.

— Той направи своя ход. Хората му са предложили повишение на по-нисшите офицери от армията, ако подкрепят претенциите му да стане патриарх.

— Все още не съм мъртва. — В очите ѝ пламна внезапен гняв.

Анслан също не беше мъртъв — припомни си мислено тя, — когато прерязах гърлото му в неговата спалня.

Тя направи знак с ръка на Спарус да се приближи. Гневът я остави без дъх и тя прошепна:

— Предложи ли нещо и на теб, Спарус?

Върховният генерал се поколеба, изненадан от прямотата ѝ. Реши, че вероятно не ѝ остава много време да говори със заобикалки.

— Да — призна той с наведена глава. — Поиска подкрепата ми.

Сашийн хвърли поглед на главата на Лушън. Очите му бяха затворени, но Спарус имаше усещането, че мъжът чува всяка тяхна дума.

— Той вижда в това своя шанс — добави генералът. — Вие все още не сте посочили наследник.

— Не ме е грижа... кой ще заеме мястото ми. Искам само това да не е Романо, нито някой друг от неговия клан.

— *Свети матриарх* — опита да възрази Спарус, като нарочно се обърна към нея с титлата ѝ, — ако оспорим претенциите му, това ще разедини експедиционните войски. Ще се забавим тук, в Туме,

сражавайки се помежду си. За да спечелим кампанията, трябва да решим това сега.

— Самозабравяш се, Спарус. Тук е заложено много повече от нахлуването в Кхос. Чуй ме, убий Романо, ако можеш, но не отстъпвай пред него.

— Той вече щеше да е мъртъв, ако това беше възможно. Но нашите дипломати все още ги няма.

— Спарус! — изсъска тя и ръката ѝ се вкопчи в китката му.

Усети през ръкавицата парещата топлина на докосването ѝ.

— Няма да му даваш армията! Това е заповед! Винаги си бил предан на семейството ми. Нима не сме приятели? Нима не бях аз тази, която те издигна до поста на архгенерал? Сега направи това последно нещо за мен.

Гражданска война — с внезапен ужас си помисли Спарус. Бяха минали петнайсет години от последния истински вътрешен конфликт в Ман. В него беше загубил баща си и брат си. И двамата бяха умрели в ръцете му.

А сега тя искаше да ги въвлече в нова гражданска война.

Въпреки това думите на Сашийн докоснаха някаква струна в него. Тя *наистина* го беше направила архгенерал и семейството ѝ беше подпомагало кариерата му дълго преди това. А единственото, което бяха поискали от него в замяна, бе лоялност. За действащ генерал това беше най-важното нещо, което можеше да обещае.

Спарус тържествено се поклони.

— Както желаете — прошепна той и тя пусна ръката му и се облегна на възглавниците, сякаш е свършила онова, което трябваше да направи.

Сашийн знаеше, че краят приближава. Очите ѝ вече не функционираха както трябва. Виждаше само размазаното движение на светлината от фенера и сенките, освен ако направеше съзнателно усилие да фокусира погледа си. Дробовете ѝ се бореха за всяка малка глътка въздух, която успяваше да си поеме. Усещаше миризмата на разложението на собствената си плът, която гниеше на костите. Помисли си, че това няма да продължава дълго.

— *Сине мой* — чу се стържещ глас и тя осъзна, че това е собственият ѝ глас.

Сашийн вече виждаше младия Киркус. Той ѝ се сърдеше, че придворните трябва да бръснат главата му всяка сутрин.

Тогава мога аз да го правя — каза му тя и целуна лъщящата му глава.

Той трепна и се престори на засегнат.

— *Сине мой* — повтори тя.

Дишането ѝ спря за момент. Сашийн лежеше така парализирана и започна да се унася. Но дробовете ѝ отново поеа глътка въздух. За един кратък миг очите ѝ се проясниха и тя видя около себе си спалнята в Потопения палат и разбра, че е сама.

Всички ме изоставиха в слабостта ми — каза си. — *Вече кроят плановете как да запазят местата си, когато дойде новата власт.*

Сега беше останала само главата на Лушън. Той я наблюдаваше мълчаливо с прехласнат поглед.

Сашийн се опита да заговори. Закашля се и подобно на Лушън трябваше да се насили, за да излязат думите от устата ѝ.

— *Значи ще умрем заедно.*

Стаята притъмняваше. За миг мислите ѝ се объркаха.

— *Почини си добре, Лушън* — прошепна тя. — *Липсваше ми.*

Лушън не каза нищо. Очите му внезапно проблеснаха под топлатата светлина на кристалните фенери.

ЛИНИИ В ПРЪСТТА

Бронзовите камбани на храмовете възвестяваха часа, когато Крийд плисна вода от Чилос по болезнено изтощеното си тяло. Заслуша се как капките падат обратно в бавното течение на реката, след това стисна с пръсти носа си и се скри под повърхността ѝ.

Дзън... Дзън... Дзън... Чу отново звъна им, когато, задъхан, се показва отново.

Генералът беше застанал на една от каменните платформи за къпане по западния бряг на реката, където храмовете се издигаха над нивото на водата. Надолу по течението се намираха фортът и постоянният лагер на Хуу, който беше нараснал значително след пристигането на армията и на множеството бежанци. Хората се къпеха по цялото протежение на двата бряга на реката. Въпреки това по свое желание Крийд беше сам тук. Днес имаше нужда да остане малко насаме с мислите си.

Почувства се по-добре, отколкото през нощта, когато известно време му беше трудно да диша, виеше му се свят и му се гадеше. Беше толкова зле, че хората около него забелязаха, че не се чувства добре. Извикаха медикоси, които преслушаха гърдите му и премериха пулса му. Онова, което чуха, ги разтревожи.

Починете си — бяха му казали те с цялата строгост, на която се осмеляваха. — *Трябва да почивате и да възстановите силите си. Преуморили сте се.*

Стига да можех да си позволя да почивам — помисли си Крийд.

Трябваше да организира отбраната, преди манианците да започнат да се придвижват отново. Тъй като бяха пристигнали твърде късно, за да спасят Туме, резервите от Ал-Кхос се бяха окопали на север от Къкрещото езеро, в началото на Сък, с надеждата да удържат набезите на врага отвъд техните редици. Основните имперски сили обаче щяха да се насочат на юг, към Бар-Кхос. Вероятно щяха да искат да избегнат преградата на Уиндръш, което означаваше, че щяха да дойдат тук, в Джунос Фери. И това щеше да стане скоро.

Междувременно отбраната на Щита трябваше да бъде подсилена с всички хора, които можеха да отделят.

Освен това трябваше да се справи и с Мичине.

Крийд усети как настръхва само при мисълта за боядисаните благородници. Заради непрекъснатото им шикалкавене беше изгубил Туме и много доблестни бойци. Най-малкото виновни за това бяха принципарият на Ал-Кхос и без съмнение брат му Синезе, министърът на отбраната, който наскоро толкова се беше вбесил от властта, която военното положение даваше на Крийд.

Каза си, че първо ще започне с тях. Сега имаше правомощията да арестува всеки в Кхос по обвинение в измяна. Можеше да влезе в покоите на министъра на отбраната с взвод стражи и да го изведе от там насила, ако се наложи. Останалите можеха да се гневят колкото си искат, докато високопоставеният им събрат гние в килията, а срещу него, брат му и всеки друг, замесен в забавянето на пристигането на резервите на Ал-Кхос, бъдат повдигнати обвинения.

Знаеше, че е настъпил моментът за разплата.

Сърцето му биеше бързо. Усети как тялото му се стяга, както предишната вечер.

Не мисли за това — каза си той и издиша продължително. — Възползвай се от миговете на спокойствие, докато още можеш. Те са прави и ти го знаеш. Твърде много се напругаш.

Беше истина и той понякога трябваше да си го напомня — да не забравя, че все пак е просто човек.

Някога би му се сторило странно да си напомня подобно нещо. Но не и сега. В края на краищата Крийд беше знаменитият лорд-протектор на Кхос, мъж, силен като мечка, генералът, който близо десетилетие стоеше от двете страни на Лансуей и се сражаваше с манианците за всяка педя земя. Как можеше да не се поддаде и да не повярва в своята все по-голяма репутация, когато всеки, когото срещнеше на улицата, се отнасяше към него със страхопочитание и очакваше, че той никога няма да сведе глава, и така успокояваше собствените си страхове. Крийд се държеше като стар воин и крал, защото се чувстваше такъв.

Въпреки това в крайна сметка зад целия този войнствен блясък той все още беше Марсалас Крийд от Високия Тел, а всичко останало беше илюзия. Беше застаряващ мъж, който боядисваше косата си, за да

поддържа черния ѝ блясък, който рядко се съмняваше в решенията си само защото алтернативата беше всичко да се разпадне и който толкова силно скърцаше със зъби, докато спеше, че беше принуден да си слага в устата такава дъвка, за да ги запази.

Ако той беше техният спасител, то това бе така единствено защото го биваше в онова, което прави.

За момент почувства присъствието на духа на стария Фориас, който го гледаше отгоре — предишния лорд-протектор на Кхос, онзи стар Мичине, който беше дрънкал глупости и се беше разтакавал, докато манианците постепенно не превзеха Щита. Фориас беше умрял в съня си, отровен с бавно действаща отрова от агент на Избраните.

Беше за твоё добро — каза той на мъжа сега. — *Как иначе можехме да спасим града?*

Крийд усещаше мълчаливото обвинение срещу него. Той сви рамене, сякаш ставаше въпрос за спор, който никога не може да бъде решен.

Отново плисна вода от реката по широките си гърди, отмивайки мръсотията от кожата си в мистичната Чилос. Тази сутрин беше решил просто да живее и да се наслаждава на миговете от деня. Отпусна се по гръб в реката и плува така известно време, с поглед, вперен в облаците и небето отгоре. До ушите му достигаха звуците на далечен смях.

Внезапно стържене на ботуши по камъка го накара да обърне главата си, която едва се подаваше над повърхността. На брега с мрачно изражение стоеше Халахан.

— Какво има? — въздъхна Крийд.

— Спешно съобщение от Бар-Кхос, от генерал Тансерине. Реших, че ще искаш да го чуеш веднага.

Крийд усети, че ръцете му изтръпват — предчувстваше, че вестите няма да са добри.

С мъка се изправи и усети как калта се просмуква между пръстите на краката му.

— Стената на Карност всеки момент ще падне. Тансерине иска да му изпратим всички подкрепления, които можем.

На Крийд внезапно му стана трудно да диша. Вдигна ръка към гърдите си, където сякаш изведнъж се беше появила огромна тежест.

Опита се да заговори, но не успя, и му се наложи да пробва отново.

— Има ли някаква вест за подкрепленията на Лигата?

— Все още са на път. Марсалас, добре ли си?

— Добре съм — промърмори Крийд и направи знак на Халахан да спре, защото мъжът започна да сваля колана с меча си с намерението да дойде във водата при него.

Болката, която избухна във вените му, наподобяваше убождането на хиляди нажежени игли и той осъзна, че далеч не е добре. Краката му се подкосиха под тежестта на тялото му.

Генералът потъна под повърхността, почти без да усеща ръцете, които се протегнаха да го подхванат, нито чу загрижените викове, заглушени от подобната на утроба прегръдка на водата. Почувства балончетата въздух, които се втурнаха покрай лицето му, когато целият му живот се съсредоточи в един-единствен миг на неопикуема болка, и след това не усещаше нищо повече.

На сутринта след смъртта на Сашийн се разбраха да преговарят на неутрална земя, в палатка, издигната набързо недалеч от моста към Туме. Сами и невъоръжени, Спарус и Романо се изправиха лице в лице в студената светлина на деня.

Романо тържествуваше тази сутрин. Спарус го виждаше в очите му.

Самият архгенерал изпитваше единствено нескончаема тъга.

— Какво ще правиш с нея? — попита Романо със самодоволна усмивка.

Спарус не позволи лицето му да издаде гнева му. Твърде много беше заложено на карта, за да позволи това да се превърне в нещо лично.

Нарочно пое дъх, преди да отговори:

— Мортарус ще съхрани тялото ѝ и ще го изпратим по небесен кораб обратно в Ку'ос.

— Може би ти трябва да се качиш на този кораб.

Спарус свали шлема си и го опря в колана си.

— Няма да получиш тази армия, Романо.

На нетърпеливото лице на младия мъж се появи изражение на искрена озадаченост.

— И защо не?

— Защото такава беше последната заповед, която матриархът ми даде.

— Аха — отвърна Романо и закрачи напред-назад пред Спарус. — Знаех си, че ще се опита да възпрепятства шансовете ми. Но не бях сигурен дали ще изпълниш заповедта ѝ, след като нея вече я няма и онова, което тя иска, е без значение.

Той погледна към Спарус, оставяйки въпроса открит за него.

— Иначе ще има гражданска война.

— Романо, ако искаш да се обявиш сам за патриарх, направи го. Няма да застана на пътя ти. Върни се в Ку'ос с хората си и превземи столицата, ако можеш. А докато правиш това, аз ще продължа към Бар-Кхос и ще го завладея за всички нас.

Изглежда, Романо вече беше мислил за това.

— Претенциите ми ще са по-обосновани, ако идват от развалините на Бар-Кхос. Експедиционните сили ми трябва, Спарус. Искам ги за себе си.

— Тогава значи ще има война — заяви върховният генерал. — Освен ако измислим някакъв изход от ситуацията.

Веждите на Романо трепнаха и той спря да крачи на няколко стъпки от Спарус.

Възрастният мъж се напрегна, усетил внезапната промяна в атмосферата.

Погледна в очите на Романо и веднага разбра — той възнамеряваше да го убие.

Благодарение на рефлексите си на войник Спарус реагира светкавично и запокити шлема си към Романо в мига, в който младият мъж замахна с ръка.

Спарус отскочи назад и шлемът му се стовари върху главата на Романо точно когато върховете на пръстите на младия генерал прелетяха покрай лицето му.

Отрова! — помисли си той, отскочи още една крачка назад и вдигна ръка към бузата си. Имаше късмет. Ноктите на мъжа не бяха пробили кожата му.

— Стражи! — изкрещя Спарус и излезе заднешком от палатката, впил гневен поглед в младия мъж през празното пространство. — Ще умреш заради това! — зарече се той.

— Ще видим — отвърна Романо, след което се обърна и побягна.

ВЕЧЕРЯ С МЕСТНИТЕ

Когато семейството контраре го видя да върви с меч в ръката към колибата им по брега на реката, омазан от главата до петите със засъхнала кал, от която надничаха само свирепите му очи, те прекъснаха онова, което вършеха, и го зяпнаха с отворени уста, сякаш беше блатно чудовище, дошло да ги ограби. Миг по-късно вече бягаха към дърветата.

Аш едва ли можеше да ги вини, защото знаеше как изглежда. Докато пристъпваше внимателно по брега на Чилос, той си подсвиркваше стара мелодия, така че поне да даде знак, че е човек. Когато стигна до малката поляна пред колибата от пръчки и листа, той спря пред димящия огън с провесено над него гърне с варена риба, седна, стенойки от умора, и започна да похапва.

Контраре не се появиха, макар той да беше сигурен, че го наблюдават от храстите. Чу единият от тях да чука бързо по дърво. Мигове по-късно сигналът бе върнат от вътрешността на гората.

За да ги успокои, преди да му създадат неприятности, той пребърка мръсните си панталони и с мъка извади и развърза кесията си. Накрая успя да измъкне от нея монета — цял златен орел, равняващ се на малко състояние, и го вдигна над главата си, за да могат да го видят.

— Ваш е — извика той и внимателно го сложи върху дръвника, който стоеше в пръстта наблизко. — Няма да остана дълго. Просто минавам оттук.

Реши, че това е достатъчно, за да си спечели малко време. Отиде до водата, свали втвърдените си дрехи и се изтърка с шепа кожени листа, като използваше грубата им долна страна, докато си тананикаше мелодия от Хоншу. След това изпра дрехите си, които вече се бяха превърнали кажи-речи в парцали, и ги остави да съхнат на вятъра, а той самият седна на брега и се загледа във водните птици, които крякаха и се чистеха с клюновете си в реката.

Към брега бяха привързани две малки лодки. Когато вече беше облечен и готов да тръгва, той предпазливо се качи на едната от тях, остави мечата си на дъното и взе греблото. Седна и оттласна лодката към течението.

— Благодаря! — извика той на хората и вдигна ръка.

Бризът свиреше шумно между храстите. Дърветата над главата му проскърцваха.

Двамата се събудиха едновременно и останаха да лежат под одеялото, като примигваха един към друг със сънливи очи, заслушани в звуците на лагера около тях.

— Добро утро — поздрави я Че с усмивка и Кърл му се усмихна в отговор.

Проследи я как се претърколи по гръб и се протегна, след което седна и се огледа. Подуши кожените си дрехи и сбърчи нос.

— Трябва да се измия — обяви тя.

Той доуцука до реката с помощта на Кърл. Предишната нощ бяха почистили и зашили раната му, въпреки това тя все още го болеше достатъчно, за да го накара да изстене. Изкъпаха се заедно голи в реката. Кърл привличаше погледите на мъжете — войници и цивилни — докато Че не им се намръщи и те спряха да демонстрират така очевидно интереса си към нея.

Беше чувал за вълшебните свойства на Чилос. И макар че не вярваше особено в тези неща, той все пак се потопи и се опита да се убеди, че в това има някаква истина. През цялото време се чудеше какво ще прави отсега нататък и какво изобщо прави тук, с това момиче, което беше обикнал толкова бързо.

След това двамата закусиха в една от военните палатки, пригодени за столови, които бяха издигнати в лагера.

Видя, че Кърл се оглежда за познати лица. Тя разговаря с двама войници и ги разпита за няколко човека, които назова по имена, и с радост установи, че са все още живи.

Двамата изнесоха дървените си подноси навън и седнаха на тревисто хълмче, за да хапнат обикновена храна — яхния и боб.

— Какво е това нещо? — попита той Кърл, докато тя разсеяно си играеше с дървения амулет, провесен на врата ѝ.

— Това ли? — попита тя и едва сега забеляза какво прави. —
Моят съюзник.

— Така ли?

— Той бди над мен — обясни тя.

Че наклони глава. Лагосците имаха странни обичаи. Но пък, от друга страна, не биваше да се учудва особено, като се имаше предвид какви са манианците, включително и той.

— Липсва ли ти? — попита я той.

— Кое?

— Домът ти.

Тя погледна към него над подноса си с храна и смръщи чело.

— Съжалявам, беше глупав въпрос.

Изненада се, че изрече тези думи с такава лекота. Не можеше да си спомни кога за последен път се е извинявал за нещо.

Днес Че не се чувстваше съвсем на себе си. Изпълваше го странно задоволство, сякаш за пръв път в живота се намираще точно там, където трябва да бъде, и всичко в света беше наред. Предишната нощ беше сънувал майка си. Тя беше говорила за много неща, които той вече не можеше да си спомни. Въпреки това помнеше как тя се бе усмихнала и от лицето ѝ подобно на слънчева светлина струеше топлина.

Тази топлина беше изпълнила сърцето му и той се бе замислил колко грозен би бил светът без тези връзки между хората.

След това се беше събудил и бе открил, че лежащата до него Кърл го гледа сънено.

— А на теб липсва ли ти? — По тона ѝ личеше, че все още му се сърди.

— Домът ли?

— Да.

Той поклати глава и осъзна, че това е истината — не му пукаше дали някога ще види Ку'ос отново.

— И къде е домът ти, Че?

Той се поколеба, лъжата, която се готвеше да изрече, някак не успя да излезе през устните му, и той не каза нищо. Беше уморен от тайните и бремето, в което те се бяха превърнали. Това беше денят, в който трябваше да сложи ново начало.

— Че?

Той остави подноса си на земята и избърса ръце в коленете си.

— Какво има? Защо не можеш да ми кажеш?

— Просто... — В този момент той я погледна в очите.

Кърл сякаш прозря в него, защото изражението ѝ стана студено.

— Не — промълви тя и поклати глава. — Не и ти.

Той все още не можеше да намери подходящите думи. Лицето ѝ се изкриви от мъка. Когато Кърл заговори, изглеждаше така, сякаш някакво невидимо същество се опитва да я задуши.

— Ти си един от тях? Манианец?

Че се огледа, за да види дали някой не я е чул. Когато отново погледна към нея, той усети бездната, която се бе разтворила помежду им, и внезапната загуба на връзката между тях — като свещ, угасена от вятъра.

Какво направих?

Подносът ѝ падна на земята. Тя бързо се отдалечи към палатката на столовата.

— Почакай! — внезапно извика той след нея. — Позволи ми да обясня!

Тя влезе вътре. Той наблюдаваше с ужас как от палатката към него се втурна група Специални. Кърл вървеше след тях.

— Стани! — нареди му един от тях.

Че продължаваше да гледа единствено Кърл. Знаеше, че все още може да я накара да разбере, ако само погледне към него.

— Изправи се, манианцо! — изръмжа друг войник и привлече вниманието на останалите хора наоколо.

Мъжът скрита силно Че в ребрата и той се просна в тревата. Зърна Кърл, която му беше обърнала гръб и се отдалечаваше, закрила лицето си с ръка.

В следващия момент войниците се нахвърлиха върху му с цялата си ярост.

КУРАЖЪТ НА МЪРТВЕЦА

Бул сънуваше по-малкия си брат Куртез, макар в съня му той да беше отново дългнестото и срамежливо момче, което беше прекалено чувствително за света, в който живееше, а самият Бул беше все същият арогантен зрял мъж.

Намираха се в лабиринта от улички в бедняшкия квартал на Бар-Кхос от детството им, където Бул се беше научил да се бие и това му харесваше, където по дирите му бяха банди невидими преследвачи, надаващи бойни викове. В съня си Бул каза на по-малкия си брат да продължава да тича, докато той самият се обърна срещу виещата сган и застана с масивното си и покрито с белези тяло насреща им, за да го спаси.

Когато се сепна и се събуди, той откри, че лежи свит върху влажния сламен под на ямата, треперещ от студа и мокър от дъжда, който се сипеше от нощното небе. Над ямата стоеше войник с дълъг прът в ръка, който се огъваше, докато го мушкаше през дървената решетка. С него той ръгаше Бул в ребрата, за да го събуди.

— Не можеш да спиш! — каза мъжът, който изглеждаше раздразнен, задето се налага да му припомня това извънредно важно правило.

Бул се изправи криво-ляво и облегна гръб на стената от пръст, по която през дупката се стичаше дъждовна вода. Войникът започна да обикаля по края на ямата и да ръчка поред затворниците. В мрака отекна изненадано мърморене и сумтене.

Бул се замисли за съня си и за лицето на брат си.

Куртез беше оставил бележка, когато се беше обесил на колана си от таванската греда в стаята си. Беше написал, че не може да живее отхвърлен от Адрианос и да го гледа как се перчи с новия си любовник.

Именно тази бележка Бул беше напъхал в устата на Адрианос, докато лежеше и умираше. На процеса не бяха споменали за нея. Може би семейството я беше махнало, за да скрие срама си.

Поредното ръчкане в рамото му го накара да вдигне поглед нагоре. Пазачът беше обиколил ямата и пак беше стигнал до него.

— Не можеш да спиш!

Бул беше все още окован. Схванатото му пребито тяло беше покрито с натъртвания в различни оттенъци на лилавото. Въпреки това нещо в него внезапно избухна. Той сграбчи края на пръта и го издърпа от ръцете на стъписания мъж. Хвана го с две ръце и го засили, така че краят му удари мъжа през устата. Бул продължи да го удря в лицето отново и отново.

Кракът на мъжа се подхлъзна на ронещия се край на ямата, той падна и се просна по лице върху решетката. Дървото изскърца под тежестта му. Бул избърса лицето си от дъждовните капки и се прицели внимателно с огъващия се прът. Удари мъжа за последен път в слепоочието и той загуби съзнание.

— Чиланос! — изсъска той в мрака и в дъжда, докато се мъчеше да се изправи на крака. — Помогни ми да стана, човече.

Но Чиланос мълчеше и Бул си спомни, че мъжът беше загубил способността да говори след последния разпит от жреците.

— Бан! — опита той, макар да не беше сигурен защо го прави, тъй като Бан беше също толкова зле, колкото и останалите. — *Калвоне!*

До него се разнесе дрънчене на вериги.

— Помогни ми, по дяволите!

Изненада се, когато една ръка се протегна, сграбчи го за дрехите и Бан се надигна на крака.

Добро момче — помисли си той. — *Добро момче!*

Едва успяваше да види стария си другар в мрака. Различаваше само тъмните очертания на фигурата му. Бан се наведе и хвана крака му, за да помогне на Бул да го повдигне и да го постави върху преплетените му ръце.

— *Сега* — прошепна Бул и скочи с другия си крак.

Бан се напрегна и изсумтя под тежестта на едрото му тяло. Успя да го повдигне няколко стъпки нагоре. Ръцете му трепереха и беше опрял гръб в стената. Бул размаха ръце, за да се хване за един от дървените прътове на решетката. Не уцели и падна обратно долу, когато силите на Бан се изчерпаха. Войникът над тях започваше да се размърдва.

— Още веднъж — нареди Бул на Бан. — Давай, копеле!

Опитаха отново и този път Бул успя да хване един от хлъзгавите прътове. Дървото изскърца и леко се огъна под тежестта му. Дъждовните капки го заслепяваха.

— *Стой, без да мърдаш!* — изсъска той надолу към Бан.

Сетне започна да опипва кожените ремъци, придържащи капака затворен, като мигаше, за да проясни погледа си, докато забелените очи на войника бяха насочени към него. Ремъците между пръстите му бяха хлъзгави. Той изруга и ги дръпна в опит да ги развърже.

Една примка се разхлаби и преди да се усети, останалата част от ремъка, навита около коловете, също започна да се размотава. Бул го издърпа и го пусна в ямата.

Блъсна капака и той се отвори. Остана повесен, за да си поеме дъх. От него капеше вода, беше омаломощен.

— *Сега ме избутай!* — нареди той на Бан. — *За бога, избутай ме!*

Бан беше убеден, че сънува.

Вървяха през лагера на имперските Експедиционни сили под леден порой. Бул крачеше отпред, облечен в бронята на имперски войник, и леко накуцваше. Останалите се тътреха подире му, като се подпираха един друг и зяпаха с широко отворени очи стройните редици от палатки, покрай които минаваха, и войниците, които клечаха в тях.

Встрани от тях се простираше Къкрецото езеро и остров Туме с града върху него, който тази нощ беше ярко осветен. Лагерът беше разположен по протежението на брега, недалеч от мястото, където мостът стигаше до сушата. Бан видя укрепленията от пръст близо до моста. През последните дни се чуваха звуци от сражения — изстрели и препускане на зелове. В началото се надяваха и молеха това да е спасителна мисия, но така и никой не дойде да ги потърси.

От дочутото мърморене на онези, които ги държаха в плен, бяха останали с впечатлението, че манианците се бият помежду си. Това беше осигурило на затворниците почивка от мъченията. Побоите бяха спрели, както и редовните разпити с наркотици. Сякаш ги бяха забравили.

За Бан това беше време на мрачни мисли, на свикване с идеята, че вече е мъртъв в този кошмарен ров и просто очаква да бъде

погребан. Беше открил известно спокойствие в безнадеждността на положението, в което се намираха. Осъзна, че човек може да е изправен пред неизбежната си смърт, да свикне с мисълта за нея и дори да я приветства, защото тя ще сложи край на маловажните му земни страдания.

И сега се беше случило това — този сън как се препъва в задната част на колона от мъже, заслепяван от дъжда, докато оковите се впиват в отворените рани по кожата му.

Вървяха ли, вървяха, предшествани от смрадта, която се носеше от тях, и прекосяваха лагера необезпокоявани, влачеха дрънчащите си окови пред очите на войниците, които наблюдаваха как Бул ги води, изглеждаха отчаяни и изтощени и сякаш изобщо не ги беше грижа.

Мъжът пред Бан, наречен Гадеон, започна да издава странни хрипове и се отклони от пътя. Бан го сграбчи, подхлъзвайки се в калта с босите си крака, и го издърпа обратно в колоната.

— Остани с нас, братко — прошепна той. — Остани с нас.

— Трябва да се върнем обратно — повтаряше мъжът като обезумял. — Те ще ни накажат, когато разберат, че ни няма. Отново ще ни нарекат предатели или нещо по-лошо.

Бан се почувства засрамен, че вижда този мъж пречупен, след това се засрами, че се чувства така.

Какво са сторили с нас? — запита се той, заслушан в ужасеното бръщолевене на мъжа. — *Какво са направили с умовете ни?*

Гадеон внезапно спря, след това се обърна към Бан и го сграбчи с ръцете си с дълги нокти.

— Пускат ни да си отидем, така ли? — попита той на висок глас, почти крещейки. — Така ли е?

Някой му изсъска да замълчи.

— Кажи ми, Бан! — изкрещя той. — Не мога да продължа, ако те...

Бан затисна с ръка устата и носа му. Мъжът се бореше, задушавайки се.

За момент Бан продължи мрачно да го държи — искаше му се той просто да млъкне и да умре.

Една ръка хвана неговата и я дръпна. Беше Чиланос. Той бутна Гадеон отново в колоната пред себе си и го последва, прегърнал го през рамо.

Бан се запрепъва след тях.

Да — помисли си той. — Игрят си с главите ни. Карат ни да сънуваме тази нощ, а когато се събудя, ще бъда пак в онази дупка в очакване на смъртта.

Той се огледа и осъзна, че лагерът е останал зад тях и сега вървят през откритата равнина. Мракът наоколо беше като прегръдка.

Бан се блъсна в гърба на Чиланос, когато мъжът се закова на място. Погледна напред през дъжда и видя, че и Гадеон е спрял, както и мъжът пред него. Олюлявайки се, Бан ги заобиколи, защото не искаше да спира точно сега. Той видя тъмната фигура на Бул, който беше вдигнал ръка, за да ги накара да пазят тишина. Едрият воин се оглеждаше наляво и надясно.

— Стой! — от мрака пред тях се разнесе глас, последван от жвакащи стъпки в калта. — Легитимирайте се!

Чу се стържене на стомана върху кожа. Бул изчезна в нощта.

Две остриета се удариха едно в друго. Отляво се разнесе нов вик.

— Докладвайте!

Прозвучаха стъпки, които тичаха към тях.

— Казах да докладвате!

Това е истинско — помисли си Бан. — Не е фантазия.

— *Вървете!* — подкани другарите си той във внезапен пристъп на паника.

Сетне сграбчи един мъж и го блъсна към мрака.

— *Вървете!* — повтори той, опитвайки се да накара всички да се движат.

Цялата тътреща се група се затича.

Подминаха Бул в мрака. Мъжът отскочи встрани от нещо и им махна да продължават.

— Свирете тревога! — изкрещя мъж. — Вие там, свирете тревога!

Мъжете дишаха тежко, докато газеха в коритото на поток.

Помагаха си да се задържат на крака, докато се изкачваха от другата му страна. Бан падна и се нагълта с кална вода. Дъждът се сипеше по повърхността на потока. Макар да му се гадеше, Бан се изправи и започна да се изкачва от другата страна, забивайки нокти в калта.

Обърна се към Бул. Мъжът стоеше на брега на потока. Силуетът му се очертаваше на светлината от лагерните огньове. Беше обърнат с гръб към тях с меч в ръка.

Някой се опитваше да издърпа Бан. Той се извърна и се затича с големи подскоци. Сърцата им вече щяха да се пръснат, но те продължаваха да бягат като призраци, изгубени в нощта.

МАЙКА

От комина на къщичката, както и от покрива на порутената барака отзад, се издигаше дим. Отстрани на къщата имаше навес от изгнили дъски. Подът му беше покрит със сено, което се беше разпиляло към калния двор, където кокошките кълвяха изсипаната царевица.

В края на ограденото място един стар зел се разхождаше лениво, като дъвчеше доволно и гонеше с опашката си късните есенни мухи. Зад него в далечината се извисяваха южните планини, по склоновете им блестяха сребристи водопади, улавящи слънчевата светлина.

Майката на Нико излезе през вратата на кухнята. Тя избра няколко малки цепеници от купчината край варосаната стена на къщата, след което забърза към опушената барака. Мръсните краища на полите ѝ се влачеха по земята. Тази сутрин беше вързала червената си коса, която хвърляше тъмни отблясъци.

Аш я видя, докато вървеше по черния път, и се закова на място, сякаш се беше ударил в стена. Сърцето му биеше тежко като ковашки чук.

Той се приближи до нея, когато тя излезе от димящата барака, бършейки празните си ръце.

— Ох! — възкликна Рийс и се хвана уплашено за гърдите.

Отпусна се, когато го позна. Хвърли поглед зад гърба му, за да види къде е Нико, и лицето ѝ се стегна, когато не го видя.

— Господин Аш — успя да го поздрави тя.

— Госпожо Калвоне.

Той видя, че жената оглежда опърпания му и запуснат външен вид. На красивото ѝ лице бавно се изписа тревога.

— Къде е синът ми?

Аш несъзнателно затвори очи, за да не вижда страданието ѝ. Той засрамено сведе глава.

— Не — прошепна тя, осъзнала какъв е отговорът.

Как би могъл да изрече онова, което трябваше да ѝ съобщи? Аш най-сетне се насили да я погледне в очите.

— Момчето... — Беше нужна цялата му воля, за да продължи. — Госпожо Калвоне, съжалявам. Него вече го няма.

— Не. — Тя клатеше глава, стиснала с ръка гърлото си.

Кожата ѝ поруменя и стана яркочервена.

Аш свали глиненото шишенце с праха на момчето от врата си и ѝ го подаде. Видя колко жалко изглежда то. По-жалко дори от урната с праха му, която беше поверил на Барача да я пази. Но това беше единственото нещо, останало от сина ѝ, което можеше да ѝ върне, а той изпитваше необходимост да ѝ върне нещо.

— Аз... много съжалявам.

Рийс погледна ужасено шишенцето, сякаш той държеше мъртвородено дете. В този миг той наистина мразеше себе си.

Тя блъсна ръцете му и шишенцето се претърколи в двора, удари се в стената на къщата и се разби на парчета. Рийс му се нахвърли и го удари в лицето. Ударът беше доста силен и Аш се олюля. След това яростта ѝ се отприщи и тя го засипа с удари и ритници.

— Ти ми обеща! — крещеше тя отново и отново. — Ти ми обеща, че ще го защитаваш!

Възрастният мъж не се опита да я спре дори когато тя слепешком грабна лопата и стовари металната ѝ част върху него с все сила. Той падна, просна се в калта, вдигнал ръце, за да предпази лицето си. Смътно осъзнаваше потока от думи, който се лееше от устата ѝ — обвинения, до едно основателни и правдиви.

Той едва виждаше от кръвта, стичаща се по очите му. Чу виковете на мъж и усети как го сграбчват нечии силни ръце. Ръшунът примигна, за да прочисти погледа си, и видя лицето на Лос, надвесено над него. Рийс седеше на земята, събрала полите си, и ридаше неутешимо, забила нокти в калта.

— Най-добре си върви, старче — посъветва го Лос и му помогна да се изправи.

Аш стоеше и се олюляваше. Искаше му се да ѝ каже нещо, да се опита по някакъв начин да облекчи мъката ѝ. Но знаеше, че на света няма нищо, което да може да направи това.

Остави я разбита на парчета като глиненото шишенце, строшено в калта.

Над главата му се събираха облаци, които затъмниха есенното небе с обещание за още дъжд. По пътя Аш подминаваше каруци, натоварени със стоки или семейства, самотни пътници с раници, стада добитък, подкарвани от пастири, пушещи лулите си. Рано следобед той преваля едно възвишение и видя пред него да се простират Заливът на бурите и Бар-Кхос.

Имаше чувството, че са минали години от предишното му посещение в този обсаден град от Свободните пристанища. В действителност се беше отбил тук със „Соколът“ само преди няколко месеца за някои много наложителни поправки и това беше довело до първата му съдбоносна среща с Нико.

Откъм скалистия бряг духаше пронизващ морски бриз. Отвъд него се надигаха пенестите вълни на залива. Можеше да види Лансуей, който стигаше до залива, и тъмните стени на Щита, обвити от облаци дим, наред който спорадично просветваха оръдейните изстрели.

В този град трябваше да се завърнеш не ти, а Нико, с няколко белега и куп истории за разказване — помисли си Аш.

Той вървеше с тежка крачка по натоварения път към източната порта. От дясната му страна се простираше градското небесно пристанище с потрепващите ветропоказатели и ширналите се във всички посоки складове. Пет-шест небесни кораба бяха привързани за земята. Около тях се суетяха ремонтните екипи.

Когато доближи градската порта, той долови нещо различно сред уличния шум — далечния грохот на битката при Щита. Всички го чуваха — всички, които се опитваха да преминат през задръстването при отворената порта, където каруците, бяха проверявани от войник, преди да преминат.

Аш беше повлечен от блъсканицата и стигна до вътрешността на града, без никой да го провери.

Докато си пробиваше път към центъра, заваля. На пръв поглед животът продължаваше да тече нормално под далечния тътен на артилерийския огън, макар че атмосферата беше по-напрегната и по-тревожна от преди. На няколко пъти срещна хора, които бяха изпуснали нервите си и крещяха гневно.

С парите в кесията си купи картонена купичка ориз от уличен продавач и я изгълта лакомо на мига. Мина през Квартала на еснафите и през Квартала на бръснарите и накрая излезе на широкия Булевард на лъжите. Улицата не беше толкова оживена, колкото друг път. Хората бързаха с хартиените си чадъри или се криеха под капещите стрехи на сградите и мрачно наблюдаваха минаващите закрити каруци, натоварени с ранени и мъртви войници.

От един малък пазар Аш си купи импрегнирано дълго палто и плетена сламена шапка с широка периферия, която стигаше чак до нивото на очите му. Сега, след като вече беше облечен подходящо за времето, той потърси аптека, защото от натежалото от облаци небе главоболието му се бе завърнало. Въздъхна облекчено, когато си купи пресни листа дулче, прекъсвайки караницата на двама братя в малкия им магазин в тясна странична уличка. Когато излезе навън, той пхна в устата си едно листо. Усети горчивината му и продължи да дъвче, когато болката отказа да намалее. Налапа четири листа и главата му започна да олеква, но той не се замисли особено какво би могло да означава това.

През пелената от дъжд видя отпред над равните покриви на квартала да се издига Планината на истината. Обърна ѝ гръб и се насочи към уличките на Бардело, свърталището на музикантите, поетите и художниците. Накрая спря пред една дървена сграда, надвиснала опасно над павираната улица. Прозорците ѝ бяха тъмни и със затворени кепенци. Над вратата, на мястото, където би трябвало да има дървена табела, имаше метална скоба с рисунка на Клеймо, окачено на верижка.

Аш се огледа, за да се убеди, че се намира на правилната улица.

Озадачен, той опита да отвори вратата, но установи, че е заключена.

— Хермес! — извика той и заудря с юмрук по нея.

Миг по-късно се разнесе звукът на тътрещи се крака, последван от шума от издърпаните резета. Вратата се отвори и Хермес, агентът, подаде глава навън и присви очи към него през дебелиите стъкла на очилата си.

— Аш! — извика дребният мъж с разширени от изненада очи. — Ах, ти, старо куче! Наистина ли си ти?

Той отвори вратата по-широко и му направи знак да влезе вътре.

— Онова, което е останало от мен — отвърна Аш.

Пристъпи в слабо осветената прашна стая. Няколко стола бяха подредени край стените под рисунки на залива. От съседните стаи долиташе оглушителното крякане на птици.

— Какво става тук? Защо е затворено?

Мъжът вдигна поглед с такова изражение, сякаш някой току-що го е зашлевил през лицето. Кръглите му бузи поруменяха. Очите му зад очилата замигаха бързо и в тях се появи влага. Той се прокашля и махна от лицето си кичур къдрава коса.

— Искаш да кажеш, че не знаеш?

— Какво да знам?

Хермес отчаяно закърши ръце. На Аш не му хареса втренченият поглед на агента, сякаш дребният мъж гледаше духа на мъртвец, който все още не знае, че е мъртъв.

— Ела — меко, твърде меко му каза Хермес, след което го хвана за ръката и го поведе към вътрешната врата. — Първо трябва да седнеш. Какво ще кажеш да отидем да седнем до огъня?

Хермес харесваше птиците повече от хората и всички стаи в къщата бяха пълни с клетки с крякащи и пляскащи с криле създания. Аш кихна няколко пъти, докато слушаше онова, което агентът имаше да му каже. Ръцете му стискаха подлакътниците на креслото все по-силно. Осветен от светлината на огъня, Хермес седеше срещу него в кресло, изработено специално за дребното му тяло.

Възрастният ръшун все още не можеше да повярва.

— В началото не бях сигурен какво се е случило — разказваше му агентът. — Чаках да ми изпратят партида нови Клейма, но нищо не пристигаше. Нито Клейма, нито пощенски птици, нито писма. След известно време изпратих писмо до Чийм по един от корабите, преминаващи през блокадата, който обичайно използваме. От Сато все така нямаше никакви новини. Тогава наистина се разтревожих.

Той направи пауза и свали очилата си, за да си избърше очите.

Няма ги вече — мислеше си Аш. — *Всички тях ги няма.*

— Миналата седмица най-сетне получих писмо. Беше от Бараца. Той ми каза да прекъсна работа, докато не получа друго нареждане от него. Писа ми, че Сато е бил атакуван и опожарен от имперските

войници. Всички, открити там, били избити. Изглежда, той е отсъствал известно време. Когато се върнал, заварил само развалини. Така ми каза, Аш. Тази дума използва — „развалини“.

— Има ли оцелели? — чу се да пита Аш с далечен и невъобразимо спокоен глас.

— Не споменава. Не мисля, че има. Пише обаче, че Ошьо... казва, че той е бил убит в битката.

Възрастният ръшун затвори очи, докато навсякъде около него птиците цвърчаха и тракаха в клетките си.

Че — каза си той. — Използвали са онова, което той знае, за да ни открият.

Дълго време не можеше да помръдне, нито дори да проговори.

ГРАД ТРЮМНА ВОДА

Гората е като отделен свят в света, обичаше да казва майка му контраре.

Докато вървеше към външната ѝ част, олюлявайки се, с дрехи, превърнали се в парцали, и подгизнал след прекосяването на реката, той усети как миризмата в ноздрите му се промени и светлината стана по-мека след преминаването си през високите корони на дърветата. В този миг осъзна, че думите ѝ са верни.

Осмели се да продължи нататък — по-навътре в Уиндръш, докато накрая краката му не отказаха да вървят повече. Строполи се върху мекия килим от листа и пръст и потъна в сън без сънища, който му донесе забрава.

Като се събуди, Бул осъзна, че няма да може да продължи, ако не възстанови част от силите си. Захвана се да си прави лагер, недалеч от един широк и плитък поток. Запали паднали клони, които бях влажни и пушеха, и премести пред тях голям пън, на който да седне. Хранеше се с горски плодове и с рибата, която улавяше с помощта на заострена пръчка. Дори дръзна да хапне от гъбите, които му се струваха познати. Имаше също изобилие от всякакви видове ядки, но ако преядеше с тях, ставаше му тежко на стомаха.

Когато през тези първи нощи заспиваше на постелята от мек мъх, докато звездите проблясваха през листата над главата му и дърветата го заобикаляха като стените на дома, той усещаше, че светът отвъд гората изчезва от съзнанието му и вече не го беше грижа за неприятностите и конфликтите в него. Най-сетне беше в мир със себе си на това тихо самотно място на народа на майка му. Искаше му се никога да не го напуска.

На четвъртия ден от възстановяването си Бул беше събуден от остро смущаване в ребрата. Той седна и се озова сред група мъже контраре, които го зяпаха. От лицата им, целите нашарени със зелени и черни ивици, гарвановите пера и костните амулети, украсяващи дългите им черни коси, му стана ясно, че са воини.

— Чушон! Теканари! — извика му един от мъжете и го смушка отново с копието си.

Воинът изглеждаше най-младият от всички. Бул сграбчи копието за дръжката и го издърпа от ръката му.

Мигновено дузина други копия се опряха в плътта му.

— Хей! — извика им Бул и вдигна ръка.

Подхвърли обратно копието в ръцете на стреснатия воин.

— Успокойте се. Аз съм един от вас, не виждате ли? — Той посочи лицето си, макар да беше очевидно за какво говори.

Мъжете хвърлиха поглед на младия воин. Искаха да убият Бул на мига — можеше да види това.

Младият воин заби с грациозно движение върха на копието си в земята и дръпна панталоните си, за да коленичи пред него. Той колебливо хвана лицето на Бул и го обърна първо на едната, после и на другата страна. Огледа острите му скули и мургавия цвят на кожата му. Вгледа се отблизо в рогата, татуирани върху слепоочията му, и кимна разбиращо.

— Тогава добре дошъл у дома, братко на племената — каза младият мъж на груб търговски и му помогна да се изправи на крака.

Аш се скиташе в дъжда, изгубен и без цел. Вървеше, без да мисли, и единственото, което усещаше, бяха твърдите заоблени павета под подметките на ботушите си. Беше оставил краката си да го водят, накъдето пожелаят.

Хермес му беше предложил стая, в която да отседне колкото време му е необходимо. Ръшунът сковано му беше благодарил, но бе отклонил поканата и го беше оставил да стои на прага с цвърчащите птици зад гърба му.

— Не съм сигурен какво ще правя сега, Аш. Значи ли това, че с нас е свършено? Това крайт ли е?

Чуждоземецът само мълчаливо му беше помахал с ръка за сбогом.

Той не осъзнаваше, че върви на юг, към Щита, докато не усети миризмата на риба, водорасли и солена вода и не се огледа изпод периферията на шапката си, от която капеше вода, за да види пред себе си морето Саргаси и по-спокойните води на източното пристанище.

Безбройните кораби, закотвени там, се поклащаха от лекото вълнение, а чайки надаваха печални крясъци от глад и се носеха напред-назад сред падащия на талази дъжд. Покрай водата на столчета седяха мъже с въдици, облечени в пончо с качулки, които ги предпазваха от лошото време. Излъчваха спокойствие и търпение, докато дъвчеха смолиста трева или пушеха глинени лули.

В този момент те изглеждаха на Аш като най-щастливите хора на света.

Щитът се виждаше горе над скупчването на Всички глупаци. Лансуей, върху който беше изграден, се простираше през водата и изчезваше в мъгливия мрак. От продължаващата там атака не се виждаше много — само стълбове дим, издигащи се от най-външната стена, и от време на време проблясващи изстрели. Сцената беше тиха. Морският бриз отнасяше звуците до друго място в града.

Той продължи напред и стигна до оживено кръстовище, заобиколено от странноприемници и складове. Тук имаше черен уличен пазар. Луксозни карети се опитваха да си проправят път през тълпите, които се състояха най-вече от улични продавачи, нагли проститутки и от време на време някоя банда улични хлапаци. Пред него се издигаше стръмен хълм, който водеше към озеленени улици и високи имения от мрамор, обградени от огради с шипове — това беше кварталът на Мичине и на богатите, в чиито вени не течеше благородническа кръв. Ръошунът си припомни, че там, горе, се намира и Събранието на съвета.

Не виждаше кой знае какъв смисъл да тръгне по този път и продължи покрай морето. Пътят се виеше в подножието на хълма. След поредица от шумни кръчми и евтини пансионии се превърна в пътека от дъски, а пред хълма от лявата му страна се появиха стръмни варовикови скали.

Бреговата линия тук беше тясна, брулена от вятъра, ивица между варовиковите скали и морето. Сред локвите застояла вода, в които цопваха дъждовните капки, се издигаха колиби. Аш криволичеше между тях и от време на време настъпваше някой рак или водорасли. Паянтовите жилища бяха издигнати върху високи купчини плоски дялани камъни и много от тях бяха свързани с дъски.

Беше чувал за този квартал при предишните си посещения в града, но никога досега не беше идвал тук. Жителите на града го

наричаха Плитчините, защото приливите го наводняваха по време на буря. Говореше се, че това е най-бедният квартал в Бар-Кхос — мястото, където се озоваваха хората, паднали възможно най-ниско. Много безпарични моряци идваха тук и чакаха новини за кораби, които наемат хора. Имаха си свое име за това място.

Наричаха го „град Трюмна вода“.

Аш се усмихна печално и се замисли колко много ирония има в живота му.

Мястото вонеше на открита канализация и гниеща риба. Като внимателно пристъпваше между скалите, той дръзна да опъне врат, за да погледне към самия им връх. Морски птици кръжаха в издигащите се въздушни потоци край вилите на Мичине, където над ронливите ръбове на варовика бяха надвиснали овощни градини. Там, горе, някога бяха живели крале. В продължение на хиляда години те обитавали Бледия палат заедно със семействата и придворните си и управлявали целия Кхос.

Аш се подхлъзна на нещо под петата си и успя да се хване точно навреме. Погледна надолу и видя под тока си смачкана кафява киселица, паднала от едно от високите надвиснали дървета на овощните градини. Внезапен порив на вятъра запрати дъжда в лицето му. Възрастният мъж потрепери. Той се насочи към предната част на стръмните скали, където скалистият бряг се издигаше рязко и колибите бяха скупчени по-нагъсто от онези долу. Дъсчените пътеки, които се виеха между малките окаяни жилища, се опираха една в друга и продължаваха нагоре по склоновете чак до отвесната част на скалите. В самите скали, във вдлъбнатини във варовика, които изглеждаха недостижими, бяха накацали постройки. Високо над тях бяха издълбани пещери, свързани със стълби и люлеещи се въжета.

Пое нагоре по пътеката, която се изкачваше и спускаше между колибите и спорадичните двуетажни постройки. Жени простираха дрехи да съхнат под навеси от насмолен брезент. Главите и раменете им бяха увити в шалове, лицата им бяха поруменели от вятъра. В колибите плачеха бебета. Уличните деца гонеха кучета, скачаха на въже, като пееха странни стихчета, или пък мъкнеха издути мехове с вода нагоре по склона. Забеляза, че мъжете като че ли са по-малко от жените. Болката в главата му вече се връщаше, въпреки че устата му бе натъпкана с листа. Пред очите му се стелеше мъгла и той замига бързо

в опит да я разсее. Взе още листа дулче и остана неподвижен известно време, докато зрението му не се прочисти малко. Въпреки това болката пулсираше в челото му с всеки удар на сърцето. От нея започна да му се гади.

Спря един от местните — стар, прегладнял на вид мъж с посивяла коса, който носеше сламен чадър — и го попита къде може да намери стая и храна. Старецът го изгледа с любопитство, но все пак беше достатъчно услужлив. Аш последва указанията му и се изкачи още по-нависоко.

„Наблюдателницата“ беше паянтова сграда, която заемаше тясна издатина на скалната стена. Знакът над вратата се люлееше и скърцаше на вятъра и изглеждаше също толкова стар и окаян, колкото и останалата част от дългата тясна сграда.

На олющената рисунка беше изобразен плъх върху подхвърляна от вълните бъчва, захапал уплашено опашката си.

От централния комин на кръчмата на талази се стелеше дим. Отвътре долиташе смях.

Аш отвори вратата на общото помещение. Заедно с него вътре нахлу порив дъжд и светлината на фенерите в сумрачното и задимено помещение примигна. Няколко глави се извърнаха, за да погледнат преценяващо новодошлия.

— Затвори тая врата! — извика мъжът зад бара — дебел плешив мъж с големи татуирани ръце. — Отвън влиза студ, човече!

Аш блъсна и затвори вратата, която беше изкривена и не влизаше добре в касата, сетне изтръска водата от палтото си. На тръстиковия под в краката му се образува локва. В тясната стая беше горещо. Пламтящите цепеници в камината пропукваха от време на време. Ръшунът свали шапката си и се отправи към бара, като продължаваше да ръси вода след себе си.

Собственикът играеше иланг с жена, която седеше на бара с отегчено изражение. Мъжът премести едно от черните си камъчета и вдигна поглед към приближаващия се Аш.

— Какво ще пиеш? — попита той.

— От огъня на Чийм, ако имаш.

— Значи имаш късмет, защото при мен е последната каса в целия град — грейна мъжът.

Бутилките бяха скрити зад бара в заключена каса, вързана с верига за пода. Съдържателят започна да рови из ключовете, закачени на халката, висяща от колана му, отключи касата и извади с пресилена предпазливост едно шише. Тапата изскърца, когато я издърпа със зъби. Разклати съдържанието на бутилката, за да достигне ароматът му до издутите му космати ноздри.

— Само най-доброто — измърка той и сипа съвсем малко в нащърбена, но сравнително чиста стъклена чаша.

Готвеше се да добави вода, но Аш закри чашата с ръка.

— И остави бутилката — нареди му ръошунът.

Съдържателят внезапно стана подозрителен.

— Една бутилка от това нещо струва половин орел. Не е разредено, нали разбираш.

Монетата се плъзна по бара и всички глави в стаята се обърнаха.

Съдържателят прокара език по устните си. Той взе златния орел и го претегли на ръка, след което леко близна с език монетата.

— Много добре — със задоволство заяви той.

Остави бутилката и извади длето и дървено чукче изпод тезгяха.

Върху лицевата страна на орела, както върху всички такива монети, бяха изсечени две дълбоки линии, които се пресичаха и го разделяха на четири части.

Той сложи длетото върху едната линия и го удари веднъж силно с чука. Монетата се разполови. Мъжът взе едната половина и върна другата на Аш.

Ръошунът разклати съдържанието на чашата за миг, след което го помириса и го гаврътна наведнъж.

Мургавата жена го изучаваше с очертаните си с черен прах очи.

Той разбра, че тя също е алхазы. Изглеждаше очарована от цвета на кожата му.

— Какво те води в Трюмна вода, страннико? — попита го тя с глас, който беше дълбок и богат и му напомняше за здрача привечер.

— Краката ми — отвърна той, изсипа парливата течност в гърлото си и допълни чашата до ръба.

Аш нае стая за нощта — мрачна кутийка на горния етаж, която едва побираше прашно легло и където той остави единствено меча си. Върна се долу и седна в ъгъла на общото помещение с бутилката си с огъня на Чийм и започна да се налива бавно, с желание.

През тази дълга вечер не говореше с никого и видът му подсказваше, че не желае да бъде обезпокояван. Огънят на Чийм успокояваше болката в черепа му, но преди всичко го правеше безчувствен. Когато съдържателят най-сетне реши да затваря, Аш откри, че все още няма желание да се върне в празната си стая. Пиенето го беше направило меланхоличен. Знаеше, че трудно ще заспи и че ще сънува неща, които би предпочел да не сънува.

Довърши чашата в ръката си и я удари в масата. Взе бутилката със себе си, откачи дългото си палто от закачалката, сложи си шапката и отвори вратата.

Отвън дъждът беше преминал в суграшица и вятърът я запращаше с такава сила в лицето му, че тя направо го жилеше. Беше му ужасно студено дори след като се уви плътно в палтото си и нахлупи ниско шапката си. Приливът прииждаше на високи вълни и повечето от ниските части на Плитчините бяха потопени в една стъпка пенеща се вода. Аш стисна здраво бутилката си с огъня на Чийм и олюлявайки се, тръгна към водата по тъмната дъсчена пътека.

Пое покрай линията на водата, като заобикаляше колибите, които се изпречваха на пътя му. Един или два пъти се спъна и трябваше да се хване, за да не падне във водата. Вървя, докато постройките постепенно не изчезнаха и склонът не свърши при отвесна скала, която се спускаше в морето.

Седна на плосък камък, провесил крака над разбиващите се вълни. Усещаше гладката и студена скала под задните си части. Загледа се в разбеснялото се море, в суграшицата, която падаше сякаш от нищото. В мрака на хоризонта Лансуей се простираше към далечния континент и огромните стени на Щита се издигаха високи и черни. От време на време там проблясваха експлозии, чийто грохот достигаше до него миг по-късно.

Аш се зачуди колко ли време им остава. Определено усещаше, че краят настъпва, макар че може би това беше просто усещането за неговия собствен край.

Развалини, Аш. Развалини.

Не можеше да спре да мисли за Сато и за всички онези, които са били избити, когато манианците са го нападнали. Преди всичко мислеше за неколцината оцелели негови другари от Народната революция — мъже, с които беше споделял изгнаничеството си.

В този момент трябваше да изпитва ярост. Но изпитваше единствено отчаяние и самота. Тези усещания само се задълбочаваха, докато наблюдавате продължаващата бомбардировка на далечните стени. След като този град паднеше като Сато, островът също щеше да падне и тогава гладът щеше да принуди останалите Свободни пристанища да се предадат. Мракът най-сетне щеше да победи пламъка.

Странно беше, че едва сега изпитваше такава солидарност за тези хора — сега, когато заради Ман беше загубил всичко и когато те бяха изправени пред поражение. Но може би в крайна сметка не беше чак толкова странно.

Същото беше станало и с Нико. Беше се оказал неспособен да открие сърцето си за момчето, да дръзне да вложи чувства в онова, което не би могъл да понесе да изгуби отново. Както правеше и с всяко друго нещо в живота си, което някога беше имало значение за него, откакто беше прокуден от родината си.

Той проумя колко ужасяващо е пропилял живота си и мисълта за това беше почти непоносима.

Трябваше да се присъединим към Избраните, когато те започнаха да пишат на Ош. Трябваше да вземем страна.

Аш вдигна тост за смелите хора на Бар-Кхос и отпи голяма глътка.

Старият ръшун запя стари пиянски песни от Хоншу, докато довършваше остатъка от бутилката. Чувстваше се все по-изморен, по-пиян, беше му все по-студено и разсъждаваше все по-трудно. Накрая от бутилката върху езика му капна само една капка.

Той притисна празната бутилка към гърдите си и ѝ заговори.

— Здравей — каза той с подигравателен глас, който звучеше по-дълбоко заради ехото от бутилката. — Загубих се. Нямам къде да отида. Изпрати ми помощ. Още пиене.

След като се съсредоточава в продължение на няколко мига, той запуши бутилката с тапата, претегли я на ръка и я хвърли възможно най-далече.

Клепачите му се отпуснаха. Беше уморен. Време беше да си ляга. Легна на скалата и се сви на топка. Започна да хърка. Суграшицата се засили.

В сънищата си Аш изкачваше долината на път към манастира Сато, а наклонът ставаше все по-стръмен с всяка следваща стъпка.

Той упорстваше, опитваше се да върви по-бързо, нетърпелив да зърне дома сред горичката от дървета мали, поклащащи се от вятъра.

В началото не можа да го види дори когато се доближи. Изпълни го паника и той се втурна с главата напред през дърветата. Накрая спря пред голяма могила от димяща пепел.

Не можеше да проумее какво се е случило.

Трябва да е станала грешка — каза си той. — На моята възраст просто съм объркал долината.

Усещаше нежното докосване на пепелта, която се стелеше по лицето и устните му, странно студена и безвкусна като лед.

Присви очи и се вгледа по-внимателно в развалините.

От средата на могилата от пепел растеше едно-единствено младо дърво мали. Бронзовите му листа се поклащаха от порив на вятъра, който той вече не можеше да почувства. Докато го гледаше, навсякъде около Аш вятърът разпиляваше пепелта и от нея не остана нищо.

Една фигура се придвижваше внимателно през суграшицата. Тя носеше наръч събрани от брега парчета дърво и от време на време се навеждаше, за да вземе нов клон или счупена дъска, изхвърлена от вълните. Фигурата спря, когато се натъкна на свитото тяло на мъж, лежащ върху скалата. Той трепереше и стенеше нещо насън.

— Хъм — изсумтя Миър и го побутна с крак.

Спящият мъж изстена по-силно и се размърда в съня си.

— Стар и глупав чуждоземец — промърмори фигурата. — Ще умреш, ако останеш да спиш навън в такава нощ.

Миър въздъхна, остави наръча си с дърва, с усилие вдигна мъжа от мястото, където спеше, и го метна на рамото си. Нагласи тежестта му, така че да му е удобно, след това се обърна и пое обратно по пътя, по който беше дошъл, покрай отвесната скала и далеч от колибите.

Аш трябваше да престане да се буди по този начин — със скован врат и на неочаквано за него място.

Беше рано сутринта, ако съдеше по бледата дневна светлина, която се процеждаше зад гърба му и придаваше синкав оттенък на дима, издигащ се от малкия огън в огнището от заоблени камъни. Лежеше на тръстикова рогозка, завит с дългото си палто, а главата му бе положена върху единия му ботуш. Намираше се в пещера. Изглеждаше издълбана от човешка ръка. Извитите стени бяха покрити с небесносиня мазилка, макар че тя беше влажна и на много места се лющеше, така че се подаваше голата скала отзад.

Аш си помисли, че мястото прилича на светилище.

Край отсрещната стена беше натрупана грамада вещи — дървена купа за просия, брезентова чанта, чепата тояга, прилежно сгънато одеяло, пергаменти, захванати в платнена подвързия, бурканче с мастило, малко свещи и голяма кана.

Ръшунът допълзя до каната и надникна вътре.

Вода.

Изпи половината на огромни глътки, разливайки по-голямата част по туниката си. Изсумтя, когато студената вода стигна до стомаха му и се опита да се върне нагоре.

Чу звук от стъпки и погледна през рамо.

— А, значи си жив.

Всички срички на думите отекнаха в главата му и го накараха да трепне.

Говорещият приличаше на монах, защото главата му беше обръсната и носеше черно расо и сандали. Вероятно беше около четирийсетгодишен, но имаше блестящите учудени очи на младеж.

Монахът метна наръч дърва до огнището. Повдигна расото си, разкривайки белите си мускулести крака, и клекна да разрови жарта с пръчка.

Аш допълзя до входа, присвил очи срещу дневната светлина. Намираше се високо в скалата и гледаше към сивото, проблясащо тук-там море. Погледна надолу. Към тясната пътека в подножието на скалата се спускаше стълба.

Той вдиша от морския вятър и се опита да прочисти главата си.

— Как се озовах тук? — попита възможно най-тихо.

— А? Долетя миналата нощ като лист, носен от вятъра. Да ти кажа, доста ме уплаши.

При други обстоятелства Аш може би щеше да оцени чувството за хумор на този мъж. Сега обаче той не му обърна внимание, а се изправи да седне и се зае с бавната и неприятна задача да обуе мокрите си ботуши.

— Какво е това място, светилище ли е? — попита задъхано, а му оставаше вторият ботуш.

— Да — отвърна монахът и огледа мрачното пространство около себе си. — Мисля, че е много старо. Казвали са ми, че някога тук е имало бронзова статуя на Големия глупак. Стояла е точно на мястото, където сега е огнището. — Монахът избърса ръцете си една в друга и след това ги протегна да ги сгрее. — Местните хора казват, че някога са оставяли дарове и молитви, написани върху оризова хартия. Но един ден статуята била открадната и им отнело дълго време да съберат пари за друга. Нея вързали с верига за пода. Но и тя била открадната.

Монахът коленичи на пода с изправен гръб, сложил дясната си ръка върху лявата, заемайки позата на медитацията чачен.

— Когато миналата зима се преместих тук, заех мястото на статуята. И сега седя тук всеки ден и чакам да ме откраднат.

Аш изсумтя и с последно усилие успя да обуе и другия ботуш. Въздъхна с облекчение, след което погледна окаляните връзки, които в този момент му се сториха прекалено сложни за връзване, и примигна ужасен. Реши, че ще мине, без да ги връзва.

— Между другото, казвам се Миър.

Аш почти не го чу. В главата му проблясваха спомени. Спомни си как пееше на скала и хвърли празната бутилка в морето, след което се сви на земята и заспа. Спомни си и че миналата нощ валеше силна суграшица.

— Благодаря ти, че си ме прибрал.

Миър кимна, очите му се усмихваха.

— Ти си от Хоншу, нали?

Аш кимна, забелязвайки, че мъжът използва истинското име на родината му.

— Тогава надявам се, че някой път ще ми разкажеш за тази страна. Никога не съм бил там, макар че много бих искал да я видя.

Разбираш ли, аз съм нещо като пътешественик.

— Да. Когато имам време.

— Отиваш ли някъде?

Аш вдигна поглед от пламъците, изненадан от въпроса. Не беше сигурен какъв е отговорът. Какво беше останало за него в Чийм, ако манастира вече го нямаше, ако ги нямаше Ошьо, Кош и останалите?

— Не знам — отвърна той на глас. — Мислех да се върна у дома в Чийм, ако намеря кораб да ме откара. Сега обаче... — Той поклати глава.

Монахът гледаше към него през издигащия се дим и в изражението му внезапно се беше появило напрежение.

— Чийм казваш?

— Аха. Какво за него?

Монахът се усмихна стеснително.

— Нищо — поклати глава той. — Трябва да ти кажа, че тази сутрин в „Наблюдателницата“ говореха за теб, докато обикалях с купата. Казаха, че някакъв богат чуждоземец с меч дошъл да удави мъката си в алкохол. Мислеха, че снощи си се хвърлил в морето.

— Съжالياвам, че ще трябва да ги разочаровам.

— Те само показваха загрижеността си за теб. Хората тук са такива. Виждаш ли, в началото мислех, че си просто махмурлия. Но сега, когато те огледах по-внимателно, мисля, че наистина не си добре. Има ли нещо, което те мъчи, приятелю?

— Да. Любопитството на околните.

— Съжالياвам — рече Миър. — Не исках да любопитствам.

Думите му докоснаха някаква струна в Аш. Осъзнаваше, че се държи грубо с домакина си. Ако не беше този великодушен непознат, можеше да е вече мъртъв.

— Страдам от една болест — призна той. — Баща ми умря от нея, след като болката в главата му стана толкова силна, че той не можеше да вижда. При мен положението все повече се влошава.

— Разбирам. Тогава може би ще успея да ти помогна за тези главоболия. Знам няколко лека. Мога да ти направя специална отвара от чий, искаш ли?

Аш кимна, макар и все още не напълно убеден.

— Но има и друго, нали?

— Какво имаш предвид?

— Мисля, че нещо тормози духа ти.

Аш се опита да успокои бясно туптящото си сърце.

— Трудно ли ти е да говориш за това?

Той успя само да кимне. Нещо се трупаше в него. Нещо, което трябваше да бъде освободено.

Пое си дълбоко дъх, преди да отговори.

— Загубих някого — отвърна най-сетне той. — Човек, който ми беше близък.

Миър кимна с разбиране. В този момент той напоспа на Аш за Пау-син от родното му село Аса — дребния монах, който изслушваше със съчувствие проблемите на селяните, без да ги съди. Той също умееше да накара човек да открие сърцето си.

— Да? — подкани го монахът.

— Сега от момчето остана само прахът му, разпилян в двор с кокошки, и урна, която дадох на един човек да я Пази. Най-вероятно сега тя е някъде сред развалините на онова, което някога беше мой дом.

Миър се замисли над думите му. Аш нямаше и най-бегла представа какво мисли той.

— Разбирам. Не смяташ, че можеш да продължаваш с толкова много мъка, затворена в теб. Струва ти се, че няма смисъл да живееш такъв ужасен живот.

Аш не можеше да извърне очи от втренчения поглед на мъжа.

— Ето защо искаш да се напиеш до смърт.

Аш се зачуди дали мъжът не е Виждац. Някои притежаваха това умение, без изобщо да са преминали през някакво обучение.

Той проследи монаха, който пристъпи към входа на пещерата и седна до него, провесил крака над ръба. Вятърът подухваше гънките на черното му расо.

— Тези вълни там, долу — виждаш ли ги?

Аш се прокашля, за да прочисти гърлото си.

— Все още не съм сляп.

— Понякога, когато чуя за нещо такова, казвам си, че тези вълни много приличат на нас самите, само дето живеят далеч по-кратко. Наблюдавам ги как се втурват към брега и как се сгромолясват едновременно съзидателни и разрушителни, пленявайки очите ми. И виждам как вятърът препуска през тях и ги поддържа живи. Той взема

назаем вода от тези вълни и в замяна им дава силата си. Чудя се колко ли лака са препусkali? Колко ли дълго са пътували от далечната буря, за да стигнат дотук?

Аш го слушаше с цялото си внимание, забравил за момент махмурлука. На фона на сивото море очите на монаха изглеждаха тъмнозелени.

В този момент мъжът се обърна и го погледна.

— Искаш ли да чуеш това? Да не те отегчавам?

Аш поклати глава.

Миър отново се загледа в морето.

— Виждаш ли, наблюдавам как те със съскане се разбиват в брега и от тях не остава нищо. Това е краят на тяхното пътуване, краят на съществуването им. И в тези мигове осъзнавам как краят им е онова, което ги прави завършени. Той е онова, което придава смисъл и форма на съществуването им. Какво би станало, ако те просто се носеха безкрайно по океаните на света? Какво е сътворението без разрушението? Нещо скучно, еднообразно и непроменливо. Нещо наистина мъртво.

Миър се облегна назад и започна да диша дълбоко, сякаш едва сега бе дошъл на себе си. Погледна отново към Аш с живите си очи, за да види изражението му и дали той го е разбрал.

Явно реши, че не го е разбрал достатъчно.

— Ще ти кажа нещо — продължи Миър. — В крайна сметка смъртта е дарът на живота. Знам, че е трудно да го проумееш, когато загубиш някого, когото обичаш толкова силно. Но без смъртта ние не бихме живели. Онези, които си загубил, не биха живели изобщо.

Аш се премести и клекна пред огъня, с гръб към монаха. Думите на Миър бяха интересна гледна точка. Но все пак те бяха само това — думи и идеи. Не облекчаваха страданието му.

— Ще ти кажа и още нещо. Приеми го като предплата за всички истории, които ще ми разкажеш за Хоншу. Когато посетих Небесните острови, видях как живеят там. Знаеш ли, че тамошните хора са почти безсмъртни? Знаят начини, с които да поддържат живота и дори да измамат самата смърт. Но мисля, че в крайна сметка дългият живот им е донесъл много вреди. Стори ми се, че вече не са хора. Въпреки всичките им вълшебства и чудеса те живеят в голяма скука и безразличие. Дори по-лошо — те вече не могат да видят поезията в

света около тях, толкова са погълнати от онова, в което са се превърнали.

Аш бавно се обърна и повдигна невярващо едната си вежда.

— Небесните острови?

— Истина е.

— Мислех си, че само далечните търговци от Занзахар знаят пътя дотам.

— Може би когато ми разкажеш за Хоншу, аз ще ти разкажа повече от своите истории — сви рамене Миър. — Какво ще кажеш?

Рьошунът отвори уста, после я затвори и зъбите му изтракаха.

Миър грешеше, ако мислеше, че той ще сподели онова, което му тежи. Сега се чувстваше дори по-зле от преди малко. С пъшкане се изправи на крака, олюля се и наметна дългото палто на раменете си.

— Още веднъж ти благодаря — каза той и си тръгна, отправяйки се към удобството на стаята си и дълго киснене в горещата вана.

На следващата сутрин, когато Аш най-сетне се надигна от леглото, той пхна няколко листа в устата си и слезе долу, за да си вземе напитка. Редовните посетители говореха за войната.

Той седна на стол на бара с изпита до половина бутилка от огъня на Чийм и изигра една игра на иланг със Саманда, тъмнокожата жена алхаз, която беше видял в първата си вечер тук и която се оказва жената на съдържателя. Ларс, собственикът, изглеждаше влюбен до уши в младата си съпруга. Той рядко се оплакваше от това, че тя отказва да върши каквато и да е работа в странноприемницата.

— Нали спя с теб, тази работа ми стига — отвърна му тя единствения път, когато съдържателят направи опит да я критикува.

Той сведе очи и се отдалечи, мърморейки си под носа.

Аш чешеше ухапванията си от дървениците и слушаше клюкарстването на хората в стаята. Те разказваха най-новите слухове за това, как матриархът умряла от раните, които получила по време на битката при Чей-Уес.

Рьошунът много искаше това да е истина. Той почти не слушаше за започналите сражения между имперските нашественици, за отбраната на Щита, която не отивала на добре, и за стената на Карност, която щяла да падне всеки момент.

Аш изгуби играта на иланг — умът му вече не беше съсредоточен в нея. Беше пиян и имаше нужда от разходка, така че се

извини, взе бутилката със себе си и излезе навън. Пътеките бяха покрити с мъртви листа, които се бяха натрупали на купчини край сградите и правеха ходенето опасно. Днес вятърът беше леден и пронизващ. Изглежда, зимата щеше да подрани.

Към края на Плитчините, близо до вълните, той забеляза Миър. Монахът седеше под висок навес недалеч от морето заедно с група деца, струпани около него. Аш спря и отпусна бутилката с огъня на Чийм, за да наблюдава.

Миър държеше плоча и парче тебешир. Учесе децата как да четат и те се смееха и забавляваха с това.

Аш изпита някакво подобие на умиротворение, докато наблюдаваше тази сцена. Той измина още няколко крачки по скалите и клекна с бутилката достатъчно близо, за да чува групата, но извън обсега на пръските от вълните.

Сред силното вълнение имаше една рибарска лодка, която се мъчеше да стигне до пристанището. Изпокъсаните ѝ платна плющяха и екипажът ѝ се бореше с греблата срещу течението. Аш си каза, че няма да им е лесно.

Той се вгълби в себе си. Мислите му се носеха като падащи листа — мярваха се за миг и после изчезваха.

Една снежинка се закачи в миглите му. Той примигна, за да я махне, и вдигна поглед към облаците. Отново заваля сняг.

— Деца, вижте снега! — чу той да възкликва монахът отзад.

Децата мигновено забравиха уроците си и го последваха до скалите, радвайки се на снежинките, които се носеха в небето.

Когато Аш се усмихна, вятърът беше толкова студен, че дори зъбите му измръзнаха.

Монахът се приближи до него в спускащия се здрач с дълга въдица в ръка.

— Изглеждаш гладен, тъжни ми приятелю.

В отговор стомахът на Аш шумно изкъркори.

— Ела с мен. Ще наловим малко риба и заедно ще се насладим на вечерята.

Рьошунът се съгласи и докато звездите бавно изпълваха нощното небе със слабата си светлина, двамата намериха равно място близо до

разбиващите се вълни. Миър хвърли въдицата си възможно най-далече, след което си затананика някаква мелодия, докато чакаха.

— Мислех, че монасите на Кхос не ядат месото на рибата — отбеляза Аш след известно време, откъсвайки поглед от източното небе, където изгряваха съзвездията.

Миър бавно издърпа кордата и след това пак хвърли във водата кукичката, тежестта и плувката. Той седна отново.

Мина цяла минута, преди да заговори.

— Трябва да ти призная нещо. Всъщност не съм монах.

Аш видя, че той говори сериозно.

— Чувал ли си за лъжливите монаси?

— Разбира се. Откакто започна войната, само монасите могат да просят пари.

Монахът, който не беше монах, шумно въздъхна.

— Смятам, че тук съм полезен. Този живот ми подхожда най-добре.

— И защо ми казваш това?

— Защото не е тайна. Ако някой ме попита направо, казвам му го. А повечето хора тук не ги е грижа какъв си. Помагал съм им, когато мога, за разлика от мнозинството монаси, които ще откриеш на този остров, заключени във високите си светилища. Трябва да ти кажа, че дори за няколкото месеца, които прекарах в манастира, останах с впечатлението, че по-голямата част от тях ги е грижа повече за догмата и за политиката, отколкото за Пътя. — В този момент Миър хвърли кос поглед на Аш, сякаш за да прецени реакцията му. — А и веднага щом настъпи пролетта, отново ще замина в чужбина.

— Но в „Наблюдателницата“ чух да говорят, че всеки ден правиш бдение в светилището, потънал в дълбока медитация.

— *Пфу!* Да го наричат както си искат. Просто си седя в светилището и наблюдавам как се върти светът.

Аш видя иронията в думите му. На езика на Хоншу медитацията чачен просто означава да седиш във вътрешна тишина.

Той наблюдаваше мъжа, обмисляйки думите му.

— Щях да дойда да те видя по-късно — призна Миър. — Говорих с някои приятели в града относно твоето положение.

— Какво си правил?

— Мога да те отведа до Чийм, ако искаш.

— О? Предполагам, че ще полетим като лист, носен от вятъра?

— Имам приятел, който притежава кораб — отвърна Миър с една от бързите си момчешки усмивки.

Изречението на Аш беше достатъчно красноречиво.

— Истина е — весело го увери мъжът.

— Каж ми защо би си направил целия този труд заради стар чуждоземец като мен?

— Защото искаме да дойдем с теб. В Сато.

Ръката на Аш се протегна към меча му, но улови въздух. Беше оставил оръжието си в стаята.

— Кой си ти? — студено попита той. — Откъде знаеш за Сато?

Мъжът сви рамене и протегна ръце в жест на откритост.

— Аз съм този, който казвам, че съм. И малко повече от това. Единственото, което трябва да знаеш в този момент, тук и сега, е, че съм твой приятел, Аш. И че имам приятели. Хора, които много биха искали да разговарят с орден на ръошуните.

— Вече няма орден на ръошуните.

— И защо няма? Защото имперските войници са го нападнали ли? Да, вече говорихме с няколко от агентите ви в Свободните пристанища. Всички ни казаха същото като теб. Въпреки това в Чийм може да има оцелели. Ако има такива, бихме искали да им направим предложение.

Аш вече стоеше прав, макар да не си спомняше да е ставал.

— Ти си един от Избраните?

Монахът му отвърна със скромно кимване на главата.

— Повярвай ми — ние само искаме да разговаряме с твоите хора. А в замяна може би ще пожелаем да ти помогнем.

— Да ми помогнете? За какво?

Миър пристъпи напред и сложи ръка на рамото му. Той погледна Аш право в очите.

— Да ти помогнем за онова, което си загубил, приятелю.

БУНКЕРЪТ

Дълбоко под Храма на шепотите старата Кира, майката на Сашийн, излезе от изкачващата се кутия в подземния тунел, осветен от газови лампи, и видя, че всички карети без една вече са заминали.

Тя се качи на последната. Колелата на каретата бяха върху релсите, кочияшът старателно избягваше да я гледа в очите, а впрегнатите зелове душеха и пръхтяха нетърпеливо. Кира дръпна силно въженцето, звънчето иззвъня и кочияшът — роб с нездрав цвят на лицето от липсата на слънчева светлина — размаха камшика си над гърбовете на животните и те потеглиха.

Дълбоко в сърцето ѝ гореше ожесточен огън.

Скучните бетонни стени се нижеха покрай погледа ѝ под пронизващата светлина на лампите, разделени от еднакви по големина пространства мрак, и я връщаха към спомените за дъщеря ѝ и внука ѝ, младия Киркус. Мисълта за тях подклаждаше пламъците в душата ѝ — и двамата бяха мъртви.

Кира беше тази, която в качеството си на началник в Отдела беше дала заповед на дипломата Че какво да направи, в случай че Сашийн бъде заловена или избяга от битката. Такава заповед трябваше да бъде давана винаги, когато матриарх или патриарх излиза на бойното поле. В случая се бе наложило да я даде тя.

И сега това наистина се беше случило. Дъщеря ѝ беше мъртва, отровена от куршума на дипломат.

О, Сашийн — помисли си тя и не можа да потисне усещането за загуба, което изпълни немощното ѝ тяло.

Пряката ѝ кръвна линия щеше да свърши с нейната смърт. Останалите в рода Дюбоа — природената ѝ сестра Велма и неприятният ѝ син щяха да сложат ръка на намаляващото богатство на семейството.

Мислите ѝ се насочиха към дипломата, който все още бе на свобода в Кхос — онзи, който очевидно беше прострелял дъщеря ѝ в

шията. Че, младият мъж, обучен за ръшун, който беше дезертър, ако обърканият доклад от близнаците изобщо беше точен.

Кира се зачуди как може да го премахне.

Стори ѝ се, че прекара часове, поклащайки се в каретата, докато тя се движеше все надолу по безкрайните релси, губещи се в далечината. Време беше да обмисли положението, да остави емоциите си бавно да се уталожат до степен на безчувственост и умът ѝ да се успокои.

Каретата се раздруса и спря и тя видя, че са пристигнали. Толкова дълбоко под катакомбите на Хиперморума въздухът беше застоял.

Кира слезе и се отправи към тежката желязна врата в стената. Още докато я приближаваше, от кабинката излезе жрец, за да я отвори. Той се поклонил ниско и тя пристъпи през високия праг в малката стая, която беше цилиндрична, с гладки като стъкло стени и ѝ създаваше усещането, че се намира в бутилка. Другият ѝ край беше преграден с още една кръгла желязна врата.

Светлината бавно намаля и настъпи мрак. Чу се съскане и тя беше облята от фини пръски, които миришеха на борови дървета и на море.

— Вашата парола, моля — разнесе се глас, който идваше от всички страни.

— Осем-шест-нула-четири-девет-девет-едно.

Вътрешната врата се откряна. Кира пристъпи през нея към светлината отвъд.

Бункерът беше гробницата, в която погребваха хората живи. Железните врати бяха поставени, за да им попречат да излязат, както и да възпрепятстват влизането.

Жреците и робите, които живеяха тук, долу, никога повече нямаше да видят небето. Някои доброволно бяха приели това половинчато съществуване, но повечето не бяха получили право на избор. Сухият филтриран въздух, който проникваше в стаите, носеше атмосферата на изоставени надежди и завинаги потиснати желания. От басейните, залите и клетките на харема се разнасяха приглушени разговори. Библиотеките и стаите с карти бяха тихи. Дори се чуваше как пее момче, застанало голо на пиедестал в коридор от мрамор, то възпяваше ревността на влюбените.

Кира стоеше под газовите лампи, които осветяваха толкова ярко това място, че сякаш беше посред бял ден. По облицованите с кожа стени имаше фризове с горски ловни сцени. В чакалнята се носеше мирис на влага и гнило, който надделяваше над свежите благоухания на дрехите и кожата ѝ.

Още четирима души стояха в стаята в различни пози. Сред тях беше Октас Лефал — знаменитият чичо на Романо се беше подпрял на полицата на декоративната камина, докато гледаше към нея иззад големия си нос. Изглеждаше доволен от новината за смъртта на матриарха. Останалите бяха застанали до бара и разговаряха помежду си шепнешком.

Кира отвърна на погледа на Октас също толкова ледено. Днес нямаше да му достави удоволствието да покаже чувствата си.

Всички млъкнаха, когато двойната врата изтрака и се отвори. Бързо се подредиха в редица и паднаха на колене с ниско склонени глави.

Столът на колела с висока облегалка изскърца, избутан вътре от плещест млад жрец. Пред очите на мъжа, който седеше в него, имаше очила с позлатени рамки. Той беше гол под леко разтворената си копринена роба и старческата му повехнала кожа беше покрита с червеникавокафяви петна и странни остри бели косми. Плешивата му глава леко се олюля, когато столът спря пред тях. Мъжът, който го буташе, се оттегли от стаята и затвори вратата.

Нихилис внезапно отвори очи.

През дебелиите стъкла воднистите му очи изглеждаха препалено големи и зловни.

— Кира — рязко каза той и гласът му прозвуча точно толкова изтощено и стържещо, колкото се очакваше на неговите сто трийсет и една години, — дъщеря ти лежи мъртва в Кхос. Моите съболезнования за загубата ти. Нека я запомним със силните ѝ страни, а не с множеството ѝ слабости.

Кира склони глава още по-ниско, макар и само за да скрие внезапната руменина, предизвикана от гнева ѝ.

Мъжът извън с миниатюрното звънче, което лежеше в скута му. Върховете на пръстите му бяха черни като въглен.

Влезе друг жрец, който тихо премина по плюшения килим, за да му подаде кристална чаша, пълна с кралско мляко. Нихилис млясна с

устни и отпи. На лицето му се появи цвят и той се изправи. Робата му се разтвори още повече и разкри сребърните игли в зърната на гърдите му, както и множеството пиърсинги по гениталиите му.

Кира го наблюдаваше изпод клепачите си. Мразеше го толкова, колкото се страхуваше от него.

— И така. Какво трябва да направим сега? Изглежда, имаме празен трон, който трябва да бъде зает от някого.

Октас Лефал пръв прочисти гърлото си. Той беше на възрастта на Кира и също беше участвал в Най-дългата нощ и последвалия възход на Ман.

— Племенникът ми възнамерява да предяви претенциите си, след като си осигури контрола над Експедиционните сили в Кхос. Той е най-силният кандидат и всички тук го знаят. Трябва да наредим на архгенерал Спарус да премине под негово командване. Нека преходът да бъде плавен и да довършат превземането на Бар-Кхос.

— Чувствата ти са предвидими, Октас. Както винаги. И какво мислят за това останалите от вас?

— Поддържам това предложение — заяви Чишара от Бонес. — Колкото по-дълго се води тази война, толкова по-скъпо ще струва на всички ни.

Харт от забогателия от въглища клан Чирт погледна изненадано Чишара.

— Може и така да е — високо каза Харт. — Но има и други, които възнамеряват да изявят законните си претенции за трона. Синът ми е един от тях. Той трябва да получи своя шанс.

Лефал изсумтя подигравателно, сложил пръст върху дългия си нос.

— Искаш да подкрепя храбрия Романо — каза му Нихилис. — Въпреки това нашият обичай не е такъв, нали? Не. Първо трябва да преценим дали е достатъчно подходящ да управлява. Ако спечели в Кхос, може и да получи съгласието ми. Ако ли не, ще видим кой ще се издигне след междуособиците тук, в Ку'ос, и аз ще реша дали това е правилният човек.

— Но, повелителю — обади се Чишара, — ако си позволим колебания, може да загубим при Бар-Кхос.

— О, Свободните пристанища ще паднат, не се съмнявай в това, Чишара.

Кира откри, че мислите ѝ са другаде. Тя беше стиснала здраво юмруци до тялото си. Усещаше как ноктите ѝ са се впили в дланите. Изпълваше я жестоко огорчение, дори чувство на срам от това подценяване на дъщеря ѝ, от подценяването на собственото ѝ положение.

Погледни каква вреда нанесе на семейството ни — заговори мислено тя на дъщеря си. — Сега сме неудачници. Звездата ни залязва и силата ни намалява. Беше родена да побеждаваш, дете мое! Беше родена да завладяваш!

Междувременно в истинския свят застаналият до нея Чишара погледна Лефал и каза:

— Не е само това, милорд. Става дума и за разходите. Миналата седмица моите аналитикоси ме уведомиха, че ако войната продължи още една година, тя ще ни струва повече, отколкото можем да се надяваме да изкараме от островите за двайсет години окупация.

Нихилис ѝ размаха пръст, сякаш беше нахално дете. Наистина тя беше най-младата сред събралите се тук — едва петдесетгодишна.

— Разгромяването на Свободните пристанища означава за нас повече от печалбата, която може да получим от тяхното жито и руди. — Той направи пауза и отпи отново от чашата с мляко, наслаждавайки се известно време на вкуса му. — Да, сега виждам, че всички сте заинтересувани. Кира, кажи им за хитрия ни план.

Към нея се обърнаха враждебни лица. Погледи, които я обвиняваха, че е протече на техния повелител, защото някога му е била любовница.

— Разбира се — дрезгаво отвърна Кира, като погледна право в очите на Нихилис. Коленете започваха да я болят от неудобната поза. — Трябва да добавя, че този план беше одобрен първо от мен и дъщеря ми.

На сбръчканото лице на Нихилис се появи безмълвна усмивка и той леко кимна, потвърждавайки едва доловимо думите ѝ.

Тя се обърна към останалите:

— Предвиждаме, че Свободните пристанища ще паднат до една година, след като се справим с Бар-Кхос. Когато те паднат, ще насочим вниманието си към проблема със Занзахар и Халифата.

Лефал вдигна очи към тавана. Кира реши да не му обръща внимание.

Думите сами се лееха от устата ѝ.

— Тогава ще останем единственият им клиент за черен барут. Когато войната свърши, ще намалим закупуването на черен барут до почти нищожно количество. Ще го направим под предлога, че искаме да стабилизираме сметките си. В същото време ще предизвикаме глад в Патия или на някой друг от южните острови, така че цената на нашето жито да се вдигне. Тогава ще бъдем принудени — или поне така ще изглежда — да повишим тарифите си за житото, което продаваме на Занзахар и от което те са зависими. Година след двойния удар по тяхната икономика Занзахар ще навлязат в период на все по-задълбочаваща се криза. Ще се появят подходящи условия за преврат в Къщата на Шарат. Ще се погрижим за това. Сами ще организираме този преврат с играчи, избрани от нас самите, като използваме нашите дипломати в тяхна подкрепа. Занзахар и Халифатът ще паднат, без да водим и една битка. Кое е по-важно, монополът им върху търговията с Небесните острови ще бъде наш. И така ще сложим ръка върху единствения известен източник на черен барут.

Всички я гледаха и мигаха, сякаш обяснението ѝ бе направено на непознат език.

— Ти сериозно ли говориш? — възкликна Чишара, забравяйки в гнева си къде се намира. — В момента сме на прага да довършим Свободните пристанища, а ти вече искаш да заложиш всичко, което евентуално ще спечелим? Какво ще стане, ако Халифатът осъзнае какви са истинските ни намерения? Могат да ни наложат ембарго, да спрат доставките ни на барут и вместо това да го насочат към бунтовете, които могат да избухнат в империята.

— Страхуваш се за онова, което можем да загубим — намеси се Нихилис, вдигнал отново пръст. — Това винаги е била твоята слабост, Чишара. По-добре да помислиш за всичко, което можем да спечелим от това.

— Значи е решено? — попита Лефал. — Продължаваме с този план, така ли?

Нихилис повдигна глава назад, сякаш за да огледа по-добре мъжа. Кира погледна втренчено стряскащата червенина на устните на своя повелител, върха на езика му и месестия ръб на клепачите му.

— Достатъчно имоти ли имаш, Лефал? Искам да кажа, достатъчно ли са, за да си доволен?

— Човек никога не е доволен, милорд. — Лефал позволи на устните му да се появи едва доловима усмивка.

За момент яркият език на Нихилис сякаш опипваше въздуха около устата му.

— Тогава ето го и отговора на твоя въпрос, нали?

ПРИЯТЕЛИ С КОРАБИ

Беше звук, който не приличаше на никой друг — ревът на горящите двигателни тръби на небесен кораб. Той изпълваше въздуха, заглушаваше всички други звуци, така че след известно време, когато ушите привикнеха с него, той се превръщаше в своеобразна тишина.

Аш се притисна към парапета, докато небесният кораб започваше да кръжи бавно над земята на манастира. Той отпусна хватката си, когато погледна надолу към малката горичка от дървета мали с техните покрити от сняг медни листа и рязко очертания черен правоъгълник на развалините, които лежах в средата им като отпечатък на разгневено божество.

В оредяващите покрайнини на горичката се издигаше лагер от брезентови палатки, от чиито метални комини излизаше дим.

— Каза, че всички са загинали — отбеляза Миър. — Спомняш ли си?

Аш можеше само да ги зяпа, изпълнен с удивление.

Той чу потрепването на бастун по палубата и Коя дойде, за да се присъедини към тях.

— Духът ми се повдигна, като видях, че има оцелели — бодро отбеляза той и след това се обърна към капитана на кораба, който стоеше на кварталдека заедно с кормчията си.

Двамата обсъждаха къде трябва да се приземят.

Той почука силно с бастуна по дъските, за да бъде чут сред шума на горящите дюзи.

— Побързай, Ронсон. Свали ни долу!

Аш скочи на земята още преди корабът да е кацнал в снега и миг преди момчетата да скочат, за да привържат съда с колове и въжета, докато вятърът развяваше дрехите и косите им.

Около него високопланинската долина лежеше застлана с бял килим. Една сврака изграчи отнякъде, сякаш се кикотеше на мръсен

виц. Аш остана неподвижен за момент, вперил поглед в очертанията на далечните издуващи се палатки. Той поглади с палеца си прибория в ножницата меч.

Направи няколко колебливи стъпки и след това се отправи с широки крачки към тях. Кръвта му вече бушуваше.

Когато наближи най-близката палатка, чийто покрив беше хлътнал от навалелия сняг, внезапно чу високите гласове на хора, които спореха. Аш я заобиколи, за да стигне до входа. В същия момент Барача излезе навън, намръщил покритото си с татуировки лице.

Едрият алхази замръзна от изненада. По лицето му премина любопитна смесица от чувства — изненада, гняв, объркване и най-накрая облекчение.

— Ти, дърто копеле! — възкликна той, сграбчи го за раменете и го разтърси, преди Аш да е успял да отвърне.

Зад Барача видя Сересе и Алеас, които седяха на грубите нарове в палатката с карти за игра в ръцете и зяпнали уста.

— Аш! — възкликнаха и двамата и се втурнаха да го поздравят.

Тялото му се изпълни с топлина, докато се прегръщаха. Най-сетне успя да се освободи от тях, чувствайки се неловко, задето така открито е показал чувствата си. Кимна към чукана, останал от лявата ръка на Барача, който сега беше обвит с кожа:

— Значи зарасна добре, а?

— Аха, достатъчно добре. Но ме сърби, дявол да го вземе.

Да — помисли си Аш и си спомни за Ошьо и липсващия му крак, който той все чешеше, защото в спомените му беше все още от плът и кръв.

Внезапно всички започнаха да говорят един през друг. Аш махна с ръка, за да прекъсне въпросите им.

— Кажете ми — подхвана той, неспособен да се сдържа повече. — Онази урна, която ви дадох, пазите ли я още?

— Разбира се — избоботи Барача. — Дадох я на Алеас да я съхранява.

Алеас отиде и извади урната с праха изпод леглото си. Облекчението, което Аш изпита, беше толкова огромно, че за миг цялото му тяло се разтрепери.

— Ела — каза му Барача. — Трябва да те заведем при останалите!

— Значи си научил какво е станало? — попита го Барача през рамо, докато вървеше отпред.

— От нашия агент в Кхос.

— Изгубихме половината си хора по време на нападението. Когато Ошъ осъзнал, че ситуацията е безнадеждна, той наредил на всички, които могат, да слязат долу в наблюдателницата. Манианците си тръгнали, без дори да разберат, че те са били там.

Аш спря и ботушите му затънаха дълбоко в снега. Дори сега усещаше фини частици пепел в ноздрите си.

— Как е загинал Ошъ?

Барача замълча за момент, преди да се обърне към него.

— Намерихме го при портите, заобиколен от останалите. Там е била последната им позиция, така че другите да могат да стигнат до долу.

— А Кош?

— Отслабнал е още повече. И пие повече от всякога.

— Значи е жив?

— Ела да видиш.

Това беше повече, отколкото Аш можеше да се надява — още една задушна палатка и Кош, който седеше върху леглото и разговаряше с група ученици.

Старият му другар широко отвори уста и след това се втурна към него с блеснали очи.

— Ти си жив — прошепна той на хоншу, след това протегна ръка да опипа Аш, сякаш за да се убеди в съществуването му.

— Радвам се да те видя, стари приятелю — каза Аш, когато се прегърнаха. — Адски се радвам да видя всички ви.

В най-голямата палатка на лагера, където се бяха събрали останалите ръошуни, цареше шумно вълнение. Дори Виждащият слезе от колибата си, за да се присъедини към тях, и сърдечно поздрави Аш.

Оцелелите бяха общо дващест и четирима — много от тях бяха ученици или най-младите ръошуни в ордена. По-възрастните бяха бранили вратите, за да им спечелят малко време. Измежду оцелелите

Аш видя Стреч от Зелените острови и хитрия Хул, както и двамата братя Неварес, които седяха заедно както винаги.

Разпалиха по-силно огъня в централното огнище, докато вятърът отвън виеше. Намериха алкохол и достатъчно храна, за да празнуват. Изглежда, че запасите им бяха доста прилични. Барача обясни, че са качили припаси от пристанището Чийм, докато чакали завръщането на ръошуните, които все още не са се били прибрали от мисиите си, за да могат да решат какво ще правят по-нататък. Мненията по този въпрос все още бяха противоречиви. По-младите оцелели искаха да обявят кръвно отмъщение срещу Империята на Ман, независимо че правилникът на ръошуните забраняваше подобно нещо. Други като Барача смятаха, че могат да възстановят ордена другаде и да продължат, стига да открият безопасно място за тази цел.

Аш се зачуди колко ли още се колебаят.

Когато накрая пристигнаха Миър и Коя, Аш бързо се изправи, за да ги представи. Миър се усмихна, а Коя, приведен над бастуна си, кимна за поздрав.

— Това са приятели — обясни Аш на всички. — Дойдоха, за да ни направят предложение.

Ръошуните в палатката се размърдаха неспокойно.

— И какво е това предложение? — попита Алеас.

Коя тъкмо отваряше уста, за да отговори, когато Аш поклати глава.

— Не тук.

И той излезе навън, знаейки, че всички ще го последват.

Аш спря пред развалините. През главата му преминаваха стотици мисли. Дълго време той просто гледаше останките, които бяха надгробната могила на неговия дом и приятелите му.

Чу, че ръошуните се събират зад него.

— *Кажу им* — извика Аш през рамо.

Той не слушаше, докато Коя им говореше. Вместо това се наведе и започна да изучава частиците пепел, които танцуваха и се носеха във въздуха. Затвори очи за момент и когато ги отвори отново, заби изпънатите си пръсти в купчината пепел и останки и бавно ги извади.

Прокара пръсти по главата и лицето си, чак до основата на тила. Едва тогава се обърна с лице към насъбралите се ръшунни.

— Къде е базата ви? — обърна се Барача към Коя. — Откъде работите?

— Най-вече от Свободните пристанища.

— Тогава значи сте мерсианци?

— Повечето от нас, макар и далеч не всички.

— Я ни обяснете отново — какво точно правите?

Коя наклони глава и погледна към Миър.

— Борим се срещу... — започна монахът, след това разпери ръце, внезапно почувствал се неловко, и ги плесна една в друга. — Предполагам, че може да се каже, че създаваме съсредоточия от сила.

— А манианците? — разпалено попита Алеас. — С тях борите ли се?

— Разбира се.

Тогава заговори Кош:

— Значи, искате да дойдем да работим за вас?

Миър си пое въздух през носа и известно време гледа небето над главите им.

— Не — отвърна той. — Искаме да ви попитаме дали вече сте готови да изберете страна.

— Разбрали сте ни погрешно — обади се старият Виждащ с тихия си глас. — Ръшунните не взимат страна.

— Тогава може би е време да се превърнете в нещо друго — отвърна Коя. — Нещо ново. В крайна сметка всички неща се променят, не е ли така?

Аш наблюдаваше внимателно ръшунните. Вятърът развяваше косите и робите им. Клоните на дърветата около тях се поклащаха и от тях се сипеше сняг. Мъжете усетиха, че той чака своя ред да заговори, и един по един се обърнаха и насочиха вниманието си към него.

— Сато беше построен от изгнаници, които бягаха след поражението — обърна се към всички той. — Сега отново сме изгнаници.

Той пристъпи напред, така че да застане в средата на групата. Срећна погледа на Виждащия.

— Отново ли ще бягаме и ще се крием? — попита той насъбралите се ръшунни. — Или ще почетем онези, които загубихме

тук, като се борим за нещо, за което си заслужава? Дори да трябва да изберем страна, докато го правим, дори това да означава, че повече няма да сме ръошуни? Тогава ето какво ще ви кажа. Точно това бих искал да направим.

Вятърът задуха с нова сила и по отъпкания сняг в краката им се посипа фина пепел. Той видя как главите им се обърнаха към развалините на Сато и в този момент разбра какво ще бъде решението им.

Аш се отдалечи, защото знаеше, че останалото са просто думи.

Тази вечер в голямата палатка ръошуните седяха около огъня, докато брезентовите стени около тях плющяха на вятъра, и празнуваха срещата на стари приятели. Разговаряха шумно помежду си, а Аш и Кош седяха заедно и наблюдаваха пламъците.

Кош извади бутилка от огъня на Чийм, с което предизвика гърлен стон на изненада от страна на Аш.

— Купих я с надеждата, че ще се върнеш — каза той на хоншу. — Да пийнем с наслада за доброто старо време.

Очите му все още блестяха и той продължаваше да го потупва от време на време по ръката. Кош изглеждаше различен човек от последния път, когато Аш беше говорил с него. Виждаше го по отпуснатата кожа, по бръчките, които бяха станали още по-дълбоки от преди, долавяше го в не толкова целеустремения поглед и тихия му глас. Нещо в Кош се беше пречупило едва доловимо.

От множеството тела, притиснати едно до друго, и цепениците, които пламтяха в огъня, в палатката стана горещо. Това накара Аш да се отпусне, сякаш се намираше в парна баня.

— Кажи ми — рече Кош. — Матриарха. Ти ли...

Аш поклати глава.

— Добре. Тогава няма повече да говорим за това. Значи мислиш, че трябва да се доверим на тези мерсианци?

— Те са добри хора. И предложението им е смислено. Можем да им помогнем там, в Свободните пристанища.

— Мислех, че сме приключили с изгубените каузи — сухо отбеляза Кош и погледна към Коя и смеещия се монах, забравил за момент за напитката си.

Дай му време — каза си Аш, познавайки добре стария си приятел.

— Трябва да чуеш историите на монаха — рече той, докато също наблюдаваше Миър. — Пътувал е до далечни места.

— По-далеч от нас? Едва ли.

— Каза ми, че е ходил до Небесните острови и се е върнал.

— Чак дотам? — неохотно поклати глава Кош и добави: — Старият Виждащ също има какво да ти разкаже. Спомняш ли си Че, нашия загадъчно изчезнал ученик? Казва, че той е дошъл при него в нощта на нападението. Че е спасил живота му, като го е скрил.

Аш го погледна изненадано.

— Странно — отвърна той.

Отпи голяма глътка, която сякаш изгори стомаха му. Зачуди се какво ли прави в момента младият дипломат и дали изобщо е жив.

С изненада установи, че му желае доброто. Най-сетне почувства съзнанието си пречистено и сърцето си отворено.

Огледа насъбралите се ръшунци и си припомни онези, които липсваха — хората, които бяха изгубили, с които беше споделил половината си живот тук, в студените планини на Чийм.

— Мислех, че всички сте загинали — призна той.

— Е, бяхме по-големи късметлии, отколкото заслужавахме. Между другото, съжалявам. Натъжих се, когато научих за твоята загуба. Момчето заслужаваше нещо по-добро от това.

Аш отпи нова голяма глътка.

— Това все още не е краят — каза той и се наведе по-близо, така че Кош да го чуе сред шума от празненството. — Може и да има начин, приятелю.

— Начин?

— Да върнем Нико обратно.

Кош го погледна внимателно за признаци дали не си е загубил ума. Примигна, без да знае как да приеме думите му.

— Не разбирам какво ми казваш.

— Миър знае начин. Ако се съгласим да се присъединим към тях, ще ми го покаже.

— И ти наистина вярваш, че нещо такова е възможно?

— Не, не тук. Но на Небесните острови...

— Начин да се съживяват мъртвите? Моля те...

Аш разбираше как са прозвучали думите му на стария му приятел. Той се усмихна смутено.

— Ти пак ще ни напуснеш — изненадано осъзна Кош. — След всичките ти приказки как трябва да помогнем на Свободните пристанища ти отново ще ни напуснеш.

— Само за кратко. Но сега ще ми е по-лесно, като знам, че поне има къде да се завърна.

Кош му сипа още една чаша, премисляйки думите му. Поклати бързо глава, сякаш за да прогони мислите от главата си, след това вдигна халбата си и чукна чашата в ръката на Аш. Част от огъня на Чийм изплиска по ръцете им.

— Със сърце — вдигна тост той.

Двамата се облегнаха назад, доволни да споделят мълчаливата си компания.

Миър разказваше историите си край огъня до Коя и Виждация.

Мъжете вече бяха пияни. Барача седеше до дъщеря си и разговаряше непринудено с нея. Алеас се смееше на нещо с широко отворена уста и хвърляше съзаклятнически погледи на ученика Флорес.

Аш се облегна удобно назад, вперил поглед в пламъците.

За момент му се стори, че в мислите си чува смеха на един друг млад мъж или поне спомена за него.

Наклони глава на една страна, с надежда да го чуе отново.

Издание:

Автор: Кол Бюканън

Заглавие: И се възправи сянка

Преводач: Ангел Ангелов

Издател: ИК „Прозорец“ ЕООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2014

Тип: роман

Печатница: Инвестпрес АД

Излязла от печат: 17.03.2014

Редактор: Петя Петкова

Художник: Артур и Ясен Панови

Коректор: Станка Митрополитска

ISBN: 978-954-733-802-9

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/7649>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.